

УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ
БЕИНСА ДУНО

СИЛА И ЖИВОТ

Том XXVI

Поредицата „Сила и Живот“ е съвместна публикация на издателствата „Захарий Стоянов“ и „Бяло Братство“. В нея за първи път е представена пълна хронология на неделните проповеди на Учителя Петър Дънов (Беинса Дуно) през периода 1914–1944 г. В тях по собствените му думи са изложени всички основни принципи на неговото учение, което той нарича Новото учение на Всемирното Бяло Братство.

От езикова гледна точка неделните проповеди, наричани беседи, са стенографирано говорно слово. Стенограмите на беседите са дешифрирани, редактирани и публикувани от различни последователи на Учителя П. Дънов, през различни периоди от време, на което се дължат някои езикови и стилови разлики. По-голямата част от съдържанието на настоящата поредица са сборниците с беседи, които започват да се публикуват от 1915 г. със заглавие „Сила и Живот“.

© Издателство „Бяло Братство“, 2025
ISBN 978-954-744-482-9

© Издателство „Захарий Стоянов“, 2025
ISBN 978-954-09-1916-4

УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ
БЕИНСА ДУНО

СИЛА И ЖИВОТ

Том XXVI

10.11.1935 г. – 18.10.1936 г.

Издателство • БЯЛО БРАТСТВО •
Издателство • ЗАХАРИЙ СТОЯНОВ •

София, 2025

Съдържание

Роденото от плътта, 10.11.1935	7
Плевели, 17.11.1935	33
Закхее, слез скоро!, 24.11.1935	62
Иди, повикай мъжа си!, 1.12.1935	84
Дванадесетият час, 8.12.1935	105
Да се не изгуби нищо, 15.12.1935	133
Да имат живот, 22.12.1935	159
Вас ви нарекох приятели, 29.12.1935	191
Онова, което дава живот, 5.01.1936	224
Не съдете по лице, 12.01.1936	247
Всичко, що чух, 19.01.1936	273
Ти кой си?, 26.01.1936	302
Знайното и незнайното, 16.02.1936	330
За да бъдете синове, 23.02.1936	351
Този заповед приех от Отца си, 1.03.1936	374
Ето, младоженецът иде!, 8.03.1936	399
Те ще наследят земята, 15.03.1936	421
Отец ме люби, 22.03.1936	436
Ако се родите изново, 29.03.1936	464
Понеже ви казах това, 5.04.1936	485
Заведоха Исуса, 12.04.1936	509
Светило на тялото, 19.04.1936	528
Коемо човек сее, 26.04.1936	551
Защо е позволено някой да прави добро?, 3.05.1936	570
Идете в Галилея, 5.07.1936	593
Най-голям в царството небесно, 12.09.1936	613
Свърши се виното, 4.10.1936	636
Алилуя, 11.10.1936	657
И видях ново небе и нова земя, 18.10.1936	677

Рогеното от плътта

*Рогеното от плътта плът е,
а рогеното от Духа дух е.*

Йоан 3:6

Сега ще говоря върху положителната страна на плътта. Мнозина отричат плътта. Като се натъкнат на някакви погрешки и престъпления, от които сами са недоволни, казват: „Плътска работа“. Плътта е неразбран предмет. Казват някои, че плътта не е нужна на човека. Ако наистина плътта не беше потребна за човека, каква нужда имаше духът да се облича в плът? Щом духът е облечен в плът, значи плътта има свое определено място и служба. Тя е на мястото си, но трябва да се намери това нейно място, трябва да се разбира нейната служба. Плътта е предговорът на живота, тоест животът започва с плътта. Тя е почвата, тя е първото условие, при което животът може да се прояви. Докато една идея не вземе някаква форма, докато не се въплъти, не може да бъде ясна. Тази идея остава отвлечена за нас и ние не можем да мислим за нея. Ето защо ние започваме първо с предметното учение, тоест с учението на формите, които не са нищо друго освен въплътени идеи. Следователно от тези въплътени идеи, от тези осезаеми форми ние постепенно минаваме към отвлечените форми, към формите на духовния свят. А духовният свят е далечен за нас по своите форми. Разликата между плътта и духа се заключава в техните трептения: плътта има един вид трептения, а духът – съвършено други. Същото нещо се забелязва и в музиката: музикалните тонове се отличават едни от други по своите трептения. Всеки тон има свои особености, специфични трептения, по които се познава. За да се схване правилно един тон, трябва да познавате трептенията му. Човек

може да не знае точно колко трептения има един тон, обаче може да познае формата му. Сегашната музика е създадена механично. Тя още не е достигнала до положението на музиката, която съществува в природата. Всеки предмет има известен тон, по който се различава. Някои предмети дават тона „до“, други дават тона „ре“, трети – тона „ми“, четвърти – „фа“, пети – „сол“, шести – „ла“, седми – „си“. Има предмети пък, които дават тоновете „до гиез“, „ми гиез“ и така нататък.

Сега ще ви позная малко с музиката, трябва да имате търпение да ме изслушате. Когато хората са изгладнели много, бързат час по-скоро да се сложи трапезата, за да ядат. Докато не се нахранят, те не влизат в разговор, не им се говори. Сега аз турих яденето във фурната и докато се опече, ще ви поговоря за друго нещо, затова не мислете за това ядене. Например казвам някому да изпее даден тон с гиез, после му казвам да го изпее с бемол. Ако вземе тия два тона на пианото, ще му прозвучат като един и същи тон, но то е привидно така – има разлика в трептенията на двата тона. Всички тонове от мажорните гами, или всички тонове, в които има повишение, тоест гиез, имат една особеност – разположение за даване. И в природата е същото. Всички мажорни гами, всички тонове, които имат един или два гиеза, дават нещо от себе си. Като се намери в затруднение, човек влиза в природата между мажорните и тонове и чака нещо да му даде. Не минава много време и природата му дава. Тази е причината, поради която музиката в някои отношения лекува. Значи, има начин за лекуване чрез музика. За да се лекува чрез музиката, човек трябва да разбира нейните закони, да знае как да ги използва.

Освен с музика, съвременните лекари могат да лекуват още и със смях. Разправят за един американски лекар, че направил много опити за лекуване чрез смях и получил добри резултати. След като проучил всички методи за лекуване, този лекар се спрял върху смеха като рационален метод. За тази цел той тръгнал от село в село

да лекува чрез смях и навсякъде имал успех. Така той се прочул и започнали да го търсят и хора от градовете. По едно време бил повикан в дома на един американски милионер, който му казал: „Докторе, умирам“. Лекарят започнал да се смее. – „Не се смей, положението ми е сериозно!“ Но лекарят продължил да се смее. – „Защо се смееш?“ – „Смея се, защото отиваш вече на онзи свят.“ – „Лесно ти е да се смееш, обаче моето положение е ужасно.“ Лекарят не спирал да се смее и му казал: „Кажи поне часа, в който си определил да умреш“. – „Не се смей, моля ти се! Никакъв час не искам да определям.“ Лекарят все така се смеел. Сега го попитал: „Ами паспорт извади ли си вече?“. Богатият американец най-после му казал: „То се е видяло, че няма да ме лекуваш, затова ще се облека и ще изляза да си свърша работата“. – „Да, но първо ще ми платиш за лекуването!“ Лекарят постъпил точно по американски. В лекуването на хората има известна философия, която трябва да се знае. Който не познава тая философия, ще каже, че лекарят е погледнал на болния с подигравка. Болният му казва, че ще умре, готви се за онзи свят, а лекарят се смее, не иска да знае. Но този лекар е умен човек, той застава на психологическа основа, иска да измени състоянието на болния. Като вижда, че болният е фиксирал в ума си мисълта, че ще умре, той иска да измени състоянието на неговия ум. Със смеха си лекарят иска да му покаже, че няма да умре. Най-после богатият американец забравя, че е болен, и казва на лекаря: „Както се вижда, ти няма да ми гадеш цяр, но чакай поне да се облека, да си вървя по работата“. Лекарят го хваща за ръката по американски и му казва: „Като се разболееш втори път, пак ме повикай да те лекувам!“. – „Не, аз ще те повикам, когато съм здрав, защото ти си голям веселяк. Тогава ще те разбере по-добре.“

И тъй, не схващайте нещата като този милионер, на когото лекарят се смял. Вие приписвате на плътта различни отрицателни неща и най-после искате да се освободите от нея. Това не е правилно схващане. Ако

искате да се освободите и от смеха, от веселието, вие пак не сте на прав път. Смехът, веселието е външен израз, външна форма на един център, на една способност в човека. Някои хора по натура са весели, техният строеж е такъв. Други хора пък по натура са по-сериозни, замислени – причината за това е, че чувството на веселие в тях е слабо развито. Същевременно в тях са слабо развити вярата, надеждата, милосърдието. Те постоянно мислят върху конкретните неща, безпокоят се как ще прекарат живота си. Прави са хората, трябва да мислят как ще минат живота си. И болният мисли как ще прекара живота си на Земята. Болният ще лежи на кревата си, нищо повече. Така е, болният ще лежи на кревата! Умрелия ще го заровят в земята и ще кажат: „Бог да го прости!“. Живия, който се ражда, ще го повият в пелени. Но и единият, и другият са на почетно място. Обаче голяма разлика има между заровения човек и заровеното житно зърно. Като извадят житното зърно от хамбара и го заровят в земята, то не очаква да кажат за него: „Господ да го прости!“, но погледнеш, след няколко гена е поникнало. Вие виждате, че тази работа не е както с човека. Щом поникне, зърното влиза вече в рая. Докато е в хамбара, житното зърно е в света, в който и ние живеем и в който не стават никакви съществени промени. Щом се посее в земята, зърното пониква, тоест влиза в онзи свят, в света на истинските промени, в рая. Така става със зърното, но не и с човека. Като заровите човека в земята, той не пониква – впрочем и той пониква, но в онзи свят. Докато човек е на земята, вие не искате да мислите за него, но щом умре, започвате да тъгувате, да си спомняте за него. Защо? Защото той е поникнал в онзи свят и оттам започва да говори на ума ви. Сутрин и вечер той обикаля около вас и ви изпраща своите мисли. Това сега са отвлечени мисли, върху които няма да се спирам. Аз няма да ви обяснявам законите, на които те се подчиняват, защото ще изпаднете в неестествен страх. Един офицер, който участвал във войните и боравил с пушки,

със саби, от нищо не се страхувал, но като започнал да чете спиритически книги, попаднал под влиянието на някакъв особен, неестествен страх. Като излизал навън, молел жена си да идва с него, да го придружава, защото не можел да се справи със страха си. Казвал ѝ: „Ела с мене, моля ти се! Знаеш, че съм боравил с пушки и саби, но ето че сега не мога да надвия страха в себе си“.

„Рогеното от плътта плът е.“ Плътта е реално нещо на земята. Тя има свои особени закони, с които вие трябва да се запознаете. Често религиозните хора и проповедниците говорят за плътта неверни неща. Плътта има закони, които трябва да се спазват. И духът също така има закони, които трябва да се спазват. Едва сега хората започват да изучават плътта. Не е въпрос да се отречеш от плътта, но трябва да се проверят начините, методите, с които тя си служи. Тя има своя култура, свои навици, някои от които трябва да се изменят. Има една спънка в плътта. Тази спънка се дължи на нейната инертност. Понякога плътта става инертна. За да я избави от тази инертност, духът влиза в плътта. Ако остане в своето инертно състояние, плътта не би могла да се развива. Щом не може да се развива, плътта ще остане спънка за развитието на човешкия живот. За да не се спъва човек, но да се развива и да преодолее спънките на своята плът, трябва да му се дават ред страдания. Следователно всички страдания се дължат на плътта, а не на духа. Тъй щото, когато страдате, когато плачете, когато не искате да живеете, всичко това се дължи на плътта, а не на духа. Духът мисли и чувства по друг начин, не както плътта. Ако разглеждате нещата от положението на плътта, вие ще се намерите в съвсем затворен, в безизходен път. Ако гладуваш в продължение само на 24 часа, плътта ще каже: „Ще умреш гладен!“, духът обаче ще каже: „Няма да умреш гладен! Ще се намери изходен път от това положение“.

Всички закони, които съществуват в сегашните общества, в сегашните домове, се отнасят изключител-

но за плътта, а не за духа. В това отношение плътта е детето в обществото, както е едно дете в дома. Това дете трябва да се възпитава – неговото тяло, неговите чувства и неговите мисли да се възпитават. Като мине през това възпитание, човек трябва да гоиде до духовното възпитание, което има съвсем друга основа. Тогава ние казваме, че плътта е подложка, върху която духовният живот се предава. Следователно, ако унищожим тази подложка, с нея заедно ще унищожим и духовното. Защо? Защото без тези условия духовното не може да расте. В този смисъл, докато духът расте, плътта служи като необходим период. Като не разбират живота, мнозина се опълчват против плътта – искат тя да се махне и да остане само духът. Щом тя се махне, с нея заедно ще се махне и духът. Те мислят, че като се освободят от плътта, направо ще отидат при Бога. Чудни са хората със своите разбирания! Кой създаде плътта? Който създаде духа, Той е създал и плътта. Всичко в света излиза от Бога – с изключение само на кривите форми, в които днес духът е облечен. Същината на плътта е излязла от Бога, обаче формата, в която плътта функционира на земята, не е излязла от Бога. Като не разбират тия неща, хората страдат. Щом някой позатлъстее, радва се. Не, това е напастяване, натрупване на материя, което не подразбира организиране на материята. Натрупването на материя е товар, а не организиране. Натрупването на плътта показва, че тя има много желания, иска да яде, да събира много богатства и имоти.

Плътта казва на духа: „Какво си тръгнал да мислиш за небето? Не знаеш ли, че трябва вода, въздух, пари, къща? Не знаеш ли, че трябва хляб? Това е реалното в света“. – „И без пари може.“ „Остави тези работи! Днес с пари, утре без пари“ – така пише плътта. Верујото на плътта е следното: днес с пари, утре без пари; днес с вяра, утре без вяра. Тя разрешава въпроса за вярата и безверието много разумно. Някои хора са станали безверници. Според мене безверници могат да бъдат

само духовните хора. Само високо духовният човек може да живее без вяра, а плътският човек може да живее само с вяра. По-лесно е да се всади безверието в ума на духовния човек, отколкото в ума на плътския. Как ще кажете на плътския човек, че може без хляб? Той ще ви каже: „Какво ще ми говориш, че може без хляб? Каквото и да ми говориш, аз не ставам безверник. Без хляб не може!“. Колкото до другите работи, в които плътта не участва, там безверие може да съществува. Един човек без плът може да стане безверник, но като дойде до плътта, тя казва: „Аз не искам да стана безверница“. Плътта е много практична. Като ѝ говориш, че без хляб може, че без пари може, тя казва: „Аз искам да ми докажеш, че можеш без хляб, затова стой 10 – 15 дена гладен“. Човек може до четиридесет дена да не яде. Христос прекара четиридесетдневен пост. В Писанието е казано, че на четиридесетия ден Христос огладня. След четиридесетия ден плътта заговори в Христа. Тогава дойдоха изкушенията, които той отхвърли от себе си и на всички издържа. Христос разбра, че хлябът, храната, това е Божественото Слово, което се съдържа в него. Вярата съдържа разумността в себе си. И най-после силата на човека се съдържа в това да се поклони той на Първото Начало на живота. Заведе Сатаната Христос на едно място и му каза: „Направи тези камъни на хляб“. – „Божественото трябва да влезе в тях. Понеже сега Божественото не може да влезе в тях, аз не мога да ги превърна в хляб.“ После дяволът го качи на храма и му каза: „Хвърли се от храма, защото е казано, че ще заповяда на ангелите Си да дойдат, на ръце да те повдигнат, да не би да препънеш ногата си в камъка. Така ще покажеш, че вярваш в Бога“. – „Казано е да не изкушаваш Господа Бога твоего. Моята вяра не седи в това да се хвърля от храма. Моята вяра се заключава в това да остана на основата на камъка.“ Най-после дяволът го заведе на едно високо място, отдето се виждаха всички царства, и му каза: „Ако ми се поклониш, ще ти дам всички тия царства“. – „Върни се отдето си дошъл! Покланя-

нето е само пред Бога. Само на Него можеш да служиш и на Него да се покланяш.“

Това са вметнати изречения, които дават понятие за плътта. Казват на някого: „Ти съвсем си се занемарил, не мислиш за живота“. И плътта има правилна мисъл. На какво се дължат страданията? На плътта. Когато плътта страда, духът се ползва. Духът използва известни моменти на страданието за себе си. При това той предава на света онази велика наука, която му е необходима. Чрез плътта се изразяват най-красивите форми. Красотата в света седи в това, че всички ще са облечени в материални форми. Във всички материални форми е вложено някакво материално желание. Ако четете разни окултни и теософски книги или ако проследите ингуската философия, ще срещнете някои мисли, изказани от видни агенти, които са достигнали до висока степен на развитие и на разбиране, но и тия мисли се нуждаят от преводи. Например гумите „убий всяко желание в себе си“ те ги превеждат така: „отречи се от живота си, от себе си“. Не, това е криво разбиране на Христовото учение. Много проповедници са говорили върху отричането, но никой не е дошъл до неговото дълбоко разбиране, до неговия дълбок смисъл. Не е въпрос да се правят корекции, защото корекциите сами по себе си ще дойдат. От какво трябва да се откаже човек? Представете си, че някой носи шише от един литър, пълно с вода. Три гена наред той носи това шише, но не пие водата, гържи я за критичните моменти, когато ожаднее и никъде наоколо няма друга вода. По някое време човекът се приближава до един чист планински извор. Какво трябва да направи с водата, която носи в шишето? Ако не се откаже от нея, не може да си налее прясна, чиста вода от извора. Затова той казва: „Отричам се от водата в шишето, за да си налее прясна вода от извора“. Излива водата от шишето и си налива прясна вода. Какво е изгубил? Освен че не е изгубил нещо, но той е спечелил.

Човек може да се откаже и от хляб си, но по какъв начин? Имаш в торбата си корав, сух хляб – ще се откажеш от него. За коравия хляб се изискват здрави зъби, затова ще го извадиш от торбата си и ще го гадеш на кучетата; след това ще си вземеш топъл, пресен хляб. Това значи да се откаже човек от старите, от мухлясалите идеи и неща в живота и да ги замени с нещо Божествено. Това е разбирал Христос под гумите „да се откажеш от майка си и от баща си, от брат си и от сестра си“. Това е да се откажеш от мухлясалия живот, от живота на плътта. Отиваш в една грехарница, купуваш си нови грехи и след като ги носиш година-две, забелязваш, че са се скъсали. Затова трябва да си купиш нови. Не си ли готов да се откажеш от старите си грехи, да си купиш нов костюм? Какво ще изгубиш? Ще изгубиш ли нещо, като се откажеш от старите си грехи? Нищо няма да изгубиш, но ще спечелиш нещо. Лесно е да се откажете от старите си грехи, но като гои́де го живота, казвате: „Как мога да се откажа от своя живот?“. Да се откажете от живота си, това считате за нещо отвлечено. Всъщност това е толкова просто, че и децата го разбират. Някой казва, че лесно може да се откаже от живота си. Човек никога не може да се откаже от нещо, докато няма какво да вземе. Значи той се отказва от нещо, защото ще получи друго, по-добро. Лесно може да се откаже човек от нещо, когато се намира пред хубавото, пред чистото, пред възвишеното, пред Божественото, защото то е реалното в живота.

Аз не говоря за неща, които не се виждат. Аз говоря за неща, които могат да се видят, говоря за неща, които могат да се пипнат, които могат да се опитат, могат да се помиришат, да се чуят. Тези неща са явни, оттам плътта започва. Всички животни са врати, през които трябва да се мине. Това е реалното в живота. Като минете през тази дисциплина, тоест през дисциплината на тази школа, вие ще влезете в една по-възвишена школа. Всяко животни е символ, буква от азбуката, която изучавате в тяхната школа. Ако в тази школа

разберете нейните символи, нейната азбука, вие ще разберете символите и азбуката на възвишения живот, в който ви предстои да влезете. Ако един математик или геометрик ви запита: „Що е отношение?“, какво ще отговорите? Отношението между двама души не е връзка. Отношението образува връзка, но връзката не е отношение. Връзката съдържа отношението в себе си, но тя подразбира по-тясно сближение. Отношението е отвлечен процес. Геометриктъ казва още, че когато повърхността на едно тяло се разширява, обемът му се уголемява. Във физическия свят телата имат три измерения, повърхностите, или равнините, имат две измерения, а границите – само едно измерение. Следователно, когато двуизмерните тела се разширяват, триизмерните се уголемяват; когато едноизмерните се удължават, двуизмерните се разширяват, а триизмерните се уголемяват. Значи, когато линията се изменя на дължина, тоест когато телата от едноизмерния свят се променят на дължина, телата от двуизмерния свят се разширяват, а телата от триизмерния свят се уголемяват.

В световите над физическия стават рег промени, които вие по никакъв начин не можете да си представите. Как можете да си представите промените в четириизмерния свят? Каква е разликата между триизмерния и четириизмерния свят? Който живее в триизмерния свят, той вижда нещата главно отпред, под ъгъл от 180 градуса. Когато влезе в четириизмерното пространство, той вижда нещата под ъгъл от 360 градуса, тоест отдолу и отгоре, отпред и отзад, отгясно и отляво. В триизмерното пространство предметите са вън от човека, в четириизмерното пространство предметите са вътре в човека. В четириизмерното пространство предметът е ограден отвсякъде и живее в самия човек. И затова, когато казвате, че някой човек живее в сърцето ви, това показва, че самите вие живеете в четириизмерното пространство. Казваш: „Този човек е оживял в

сърцето ми“. Защо? Защото си го обхванал отвсякъде, той живее в тебе и затова виждаш всичко. Ако го виждаш само отвън, ти живееш в триизмерния свят, на физическото поле. За да разберете какво значи „отвътре“, вие трябва да имате ясна геометрична представа за нещата. Да виждате нещата отвътре, това погразбига да ги виждате отвсякъде: отпред, отзад, отгоре, отдолу – да няма страна, от която да не ги виждате. Щом не виждаш нещата от всички страни, по-добре не говори за тях. Вие говорите за Бога, но не Го познавате. Ако идеята за Бога е права във вас, знаете, че Той живее във висшия свят, и виждате нещата отвсякъде. Ако Го търсите горе, някъде на небето, там никога няма да Го намерите. Да мислите, че Бог е само горе, това говори за една прозаична идея. Тази идея е от трето измерение. Човек живее и се движи в Бога, Който вижда отвсякъде, чрез всички хора. В този смисъл в Него няма нищо скрито-покрито. Като стъпваш на земята, да казваш: „Тук е Господ!“. Като пиеш вода, да казваш: „Тук е Господ!“. Като дишаш въздух, да казваш: „Тук е Господ!“. Той е навсякъде – така трябва да се мисли.

„Рогеното от плътта плът е.“ Нека остане в умовете ви идеята за плътта, мислете върху тази идея. Докато живеете само в плътта, вие никога не можете да разберете какво нещо е Бог. Докато съзнателно не започнете да учите, вие никога няма да разберете какво нещо е Бог, какво представлява Любовта, Мъдростта, Истината. Като наблюдавам религиозните хора, виждам колко прости са много от тях. Те говорят за отношения, за проекции, но от математика не разбират, по геометрия не знаят. Говорят за рая, а не го познават. С думи само раят не се обяснява. Ще кажете, че Данте е описал рая и ада. Данте не е описал ада така, както е той всъщност. Агът е по-страшен, отколкото Данте го е описал. Раят, който Милтън* е описал, не е истинският рай. Хората си

* Джон Милтън (1608 – 1674) Английски поет и публицист, известен най-вече с епическата си поема „Изгубеният рай“.

представят рая такъв, какъвто не е в действителност. Те казват, че раят е пълен с ангели, със същества с криле, облечени в бели грехи. Това не е рай. Да влезете в рая, това значи да почувствате, че всички хора, всички живи същества живеят във вас и вие живеете в тях. По този начин вие ще ги обичате и те ще ви обичат. Това състояние, при което хората чувстват всички живи същества в себе си, както и себе си в тях, разбират ги и са разбира ни от тях, обичат ги и са обичани от тях, радват се на техните постижения като на свои, то е онзи истински рай в духовно отношение, който хората се стремят да постигнат. Външният рай, както хората сега го разбират, не съществува. Един ден всички ще разберете това.

От всички хора се изисква съзнателна работа, да развият в себе си това, което природата е вложила в тях. Идва едно дете при мене, поглеждам го, виждам, че природата е вложила в него музикалност, която след време ще се развие. Днес това дете нищо не разбира от музика, но утре то ще започне да учи, да се развива и след време от него ще излезе музикант. Следователно и вие трябва да развивате в себе си онова, което природата е вложила във вас. Не се спирайте върху онова, което не знаете. Когато казвате, че нищо не знаете, че сте невежи, вие сте прави, но невежеството е относително нещо. По отношение на знанието на висшите същества сте невежи, но по отношение на по-долностоящите от вас вие минавате за учени. Ако ви запитат какво е времето на Витоша днес – ясно ли е, или облачно, вие нищо не можете да кажете, невежи сте. Знаете, че тук е мъгливо, Слънцето не се вижда, но онези, които са на Витоша, знаят, че там Слънцето грее, небето е ясно, светло – те имат по-ясна представа за Витоша, отколкото вие, които сте тук, долу. Обаче след три часа и вие можете да станете толкова учени, колкото са и те. Как? Като отидете на Витоша. Щом слязат долу, и те ще бъдат невежи като вас. Докато е обгърнат в гъста материя и нищо не вижда, човек е невежа. Това е една обстановка

на нещата, която той трябва да има предвид и която трябва да превъзмогне.

Христос казва: „Роденото от плътта плът е и роденото от Духа дух е“. Човек не може да гоиде на Земята, ако не се роди от плътта. Човек не може да влезе в духовния свят, ако не се роди от Духа. Следователно, който иска да влезе в духовния свят, той трябва да се роди от Духа. Който иска да слезе на Земята, той трябва да се роди от плътта. Вие сте пожелали да гоидете на Земята, затова сте се родили от плътта. Един ден, когато пожелаете да влезете в духовния свят, трябва да се родите от Духа. И там ще имате тяло. Мнозина се питат дали има ядене и пиене в духовния свят. Ядене и пиене има навсякъде, във всички светове. Не мислете, че съществата от духовния свят гладуват и жадуват; там не знаят какво нещо е глад и жажда. Но гладът не е лошо нещо, той предствява импулс, подтик в живота. Съществата в духовния свят имат отлични обеда, но чинии не мият. Те не си служат с чинии, ножове и лъжици; кърпи за ядене също не са им нужни. Там нямам кухни, защото не готвят като хората: лук не пържат, месо не пекат. Храната им се различава от нашата.

Дохожда при мене един познат и аз му разправам, че не трябва да яде. – „Може ли човек да не яде?“ – „Може.“ Но какво не трябва да яде? Месо не трябва да яде. Месото не е здравословна храна. Какво трябва да яде? Ще яде плодове. Като отидете в онзи свят, и там ще ядете, но съвсем друга храна и по друг начин. Тогава вие ще имате съвсем друга диета. Едно трябва да знаете: ако разберете добре този свят, ще разберете добре и онзи свят. Ако не разберете добре този свят, няма да разберете добре и онзи свят. Чудни са хората! Те мислят, че макар и да не са разбрали добре физическия свят, ще могат да разберат духовния. Ако мислят така, лъжат се. Щом човекът не е научил добре материала в първо отделение, щом не е научил буквите, той нищо не може да разбере по-нататък. Ако добре е усвоил основата, колкото

по-горе отива, толкова по-добре ще се ориентира. Четирите отделения представляват основата, върху която почива по-нататъшното знание. Ученикът не може да се освободи от елементите на първо отделение. Можеш ли да се освободиш от буквите, които си изучил в първо отделение? Можеш ли да се освободиш от числата от 1 до 10? Не можеш. Буквите, както и числата от 1 до 10 представляват плътта. Щом научиш буквите, ще знаеш правилно да ги съчетаваши. Това е разумността.

Сега вие искате да се освободите от плътта. Това е невъзможно. Има някои работи, от които можете да се освободите, но от други по никакъв начин не можете да се освободите. Тях ще носите със себе си, както черният ще занесе своята чернота и на онзи свят. И досега още Христос носи раните на гърдите и ръцете си, които евреите му причиниха. От време на време поглежда към ръцете си и от раните, които още личат, той познава гали светът е готов да гоиде втори път между хората. Като поглежда раните си, той казва: „Светът не е готов още!“. Питате кога Христос ще гоиде на Земята. Сега и аз, за да ви отговоря на въпроса, ще искам като онзи американски доктор, който лекувал със смях, да си платите. Христос ще гоиде втори път на Земята, когато раните му започнат да оздравяват. Един учен евреин запитал един мъдрец християнин: „С разпъването на Христа ние се огрешихме по отношение на него като към наш Месия. Каква ще бъде нашата служба в Царството на Христа? Каква ще бъде нашата служба, когато гоиде втори път на Земята?“. Мъдрецът му отговорил: „Вашата служба ще бъде да запушите раната на Христа, която римските войници направиха с копието си“. Целият еврейски народ трябва да се намести в тази рана и да я запуши, за да може Христос да функционира. Йов казва: „Пак с плътта си ще видя Господа“. Сега вие, ако мислите, че без плът може, се лъжете. За да се справят с въпроса за плътта, учените казват: „Плътта трябва да се одухотвори, да се облагороди“. Докато се постигне това, плътта е изложена на

големи мъчнотии, на големи третируания. Както възле-
нът се излага на висока температура и голямо налягане,
за да се превърне в гуамант, по същия начин и плътта
може да се превърне в гуамант, за да пречупва светлина-
та и да я пръска на всички страни. Следователно един ден
и плътта ще се превърне в скъпоценен камък.

Мнозина делят живота на светски и духовен. Те
нямат ясна представа за светския живот. Съвремен-
ните хора не разбират светския живот, не разбират и
законите на плътта. Като говорят за светски живот,
хората имат предвид плътския живот. Под „плътски
живот“ те разбират само яденето и пиенето. Не, да
товари човек плътта си, това не е още плътски живот.
Да преуморяваш плътта си, това не е плътски живот.
Два начина има за преуморяване на плътта: чрез преко-
мерен пост и чрез прекомерно хранене. Например един
калугер може да изтощи тялото си чрез прекомерен
пост. Богатият може да изтощи тялото си чрез преко-
мерно хранене. Така са правили едно време римските
благородници. След всеки пищен обяд те са употребя-
вали различни медикаменти, за да повърнат приетата
храна. След като са облекчавали стомаха си, отново са
яли до насищане; после пак са вземали медикаменти, за
да повърнат храната, пак са яли и така нататък. Те са
употребявали най-редки ястия. Например езиците на
славеите са употребявали за приготвяне на различ-
ни деликатеси. Човек трябва да яде толкова, колкото
плътта изисква – някой път повече, някой път по-мал-
ко, но никога да не я товари или изтощава. Плътта има
своите изисквания, заради които трябва да я разбирате.

Плътта прави големи услуги на хората. Въпреки
това хората считат плътта виновна за всяко нещас-
тие, за всяко зло. Волята на човека е виновна за неговите
неуспехи и нещастия, а не плътта. Лошите състояния на
човека не се дължат на неговата плът, но на волята му.
Плътта е носителка на лошото, но тя не го причинява.
Има моменти, когато съзнанието на човека се пробужда,

той става господар на своята плът, на своята воля. Но понякога той злоупотребява със своята свобода. Той е подобен на онзи господар, който впряга хиляди работници на работа и злоупотребява с техния труд. Тези хора трябва да работят, но каква е мярката за това? Колко часа трябва да работи човек през деня? При възпитанието на хората в бъдеще трябва да има определено число часове за работа. За да се възпита, човек трябва да спазва в живота си известни норми за ядене, за работа, за начин на живеене. Докато не се научи да изпълнява законите на плътта си, каквото може тя да прави, човек не може да се възпита.

Христос казва на учениците си: „Духът е вечен, мощен, плътта е немошна“. Щом плътта е немошна, вие трябва да имате предвид тази немощ. Вие сте облечени в плът, която е немошна, и вследствие на това не можете да разполагате, както искате. Когато гойдете до плътта, вие непременно трябва да си дадете отпущ. С всяко безпокойство и терзание, което преживявате за отвлечени работи, вие можете да повредите вашата плът. За малки работи даже човек може да си повреди. Представете си, че сте вложили 50 – 60 хиляди лева в някоя частна банка, която след време фалира – тогава вие изживявате ужас. Ако бяхте вложили парите си в гържавна банка, те щяха да бъдат по-сигурни. В Америка, при съвременната криза, от 26 хиляди банки фалираха 10 хиляди. При това, във всяка банка са били вложени по 100 милиона долара. Това са пари, вложени от бедни работници за черни дни. Черните дни останаха, а парите заминаха, изгубиха се. Къде отидоха тези пари? Съвременните хора се стремят към осигуровка. Всички искат да се осигурят, влагат живота си, парите си ту в една, ту в друга банка, но утре тези банки фалират – как са се осигурили тогава? Сигурността седи не толкова в банките, колкото във възпитанието на човека. Хората трябва да са сигурни, не банките. Днес банките са по-сигурни от хората. Обаче къде отидоха парите от фалиралите

банки? След няколко години ще чуете, че в едн-кой си град под едн-какво си название се е образувала нова банка с капитал от 500 – 600 хиляди долара, на друго място се е образувала друга банка с капитал от 800 хиляди долара. Как изникнаха тези нови банки? Те изникнаха от парите на фалиралите банки. Парите на тези банки са били скрити някъде и впоследствие от десетте фалирали банки са се образували 50 – 60 нови.

Какво заключение може да се извади от тези примери? Заключение е, че човек търси сигурността там, гето не трябва. Ако искате да се осигурите, вложете парите си в някоя гържавна банка, а не в частни банки, както мнозина правят. Ако живеете в България, вложете парите си в Българската народна банка. Наистина, по-малка лихва ще получите, но поне ще бъдете сигурни. Един турски ходжа спечелил много пари. Той искал да даде парите си някъде, да получи голяма лихва, да спечели още повече. Веднъж го срещнал един голям банкер, който му казал: „Хаджи ефенди (така наричали ходжата, защото някога бил ходил на хаджилък*), ти имаш пари, но ги гържиш в гърнета. Вместо да ги гържиш неизползвани, дай ги на мене, аз ще ти дам сто на сто лихва“. – „Наистина ли можеш да ми дадеш такава лихва?“ – „Мога, разбира се!“ Ходжата се съгласил, дал парите си на банкера. Първите пет-шест месеца банкерът плащал редовно лихвите на ходжата според обещанието. Като получавал лихвите си редовно, ходжата си казал: „Много съм доволен от този банкер“. Скоро след това обаче банкерът престанал да плаща. Тогава ходжата го запитал: „Какво стана с майката на парите?“. – „Ти остави майката настрана, не питай за нея.“ Банкерът върнал само 250 хиляди лева на ходжата, а останалите 250 хиляди загържал за себе си. Това значи сто на сто лихва! То е банкерска работа.

* хаджилък (от арабската гума „хадж“) Поклонение на светите места; при мюсюлманите хадж е поклонението в град Мека.

Не, сигурността не е в големите лихви и в банките. Вие товарите живота на своята плът с много излишни работи, когато тя изисква спокоен живот. Духът в човека изисква това и онова, а не плътта. Духът се бори в човека. Понякога той не взема под внимание дали плътта може да издържи на тази борба.

Следователно всички, които следват новото учение, трябва да вземат под внимание слабостите на плътта. Плътта е дете, за което постоянно трябва да се грижат. Тя постепенно заяква. Като знаете това, вие не може и не трябва да изисквате от нея много работи. Вие постоянно се безпокуите за воловете си, за здравето си. Щом изпълнявате законите на плътта, ще бъдете здрави, богати, ще живеете отлично. Казвате, че плътта има желаня. Аз не говоря за желанята на плътта, но за законите на плътта. Като слеза на Земята, човек се въплъщава, облича се в плът и трябва да спазва нейните закони. И Христос, като слезе на Земята, се облече в плът, и той спазваше нейните закони. На Земята Христос нямаше къща, защото знаеше, че ако има къща, ще си отвори работа с кираджии*. Той и пари нямаше, защото знаеше, че ако има пари, ще си отвори работа с банки и с банкери. Той считаше тези неща за безполезни и казваше: „Нека други да се занимават с тия работи“. Онези, които последваха Христа, пожелаха да се откажат от живота си, от парите. Христос каза: „Който уповава на парите, той не може да следва моето учение“. Обаче и Христовите ученици носеха каса със себе си. Те туряха в нея парите, които обкръжаващите им даваха. Юда носеше касата. Той имаше много хубаво име – „Юда“ означава „слава Божия“. Със своите дела той показва, че вместо да бъде слава Божия, по-добре е да бъде слава на плътта, слава на парите.

* кираджия (тур.) *остар.* 1. Наемател на стая, къща, дюкян. 2. Лице, което в миналото е превозвало срещу заплащане товари или хора със своя каруца.

„Рогеното от плътта плът е.“ Човек трябва да разбира законите, на които плътта се подчинява, и като ги разбира, да ги спазва. Никога не плашете плътта си с вечния огън или с други неща. Тя е дете, на което трябва да се говори с положителен език и което никога не трябва да се лъже. Щом я излъжете веднъж, тя ще помни това и вече няма да вярва. Най-много три пъти може да излъжете плътта. Ако я излъжете повече от три пъти, и светия да сте, тя не вярва вече. Следователно бъдете всякога изправни по отношение на плътта си. Не лъжете плътта, не лъжете и себе си. Когато искате да я нахраните, ще ѝ кажете: „Ще почакаш до 12 часа на обед. Приготвил съм ти хубаво ядене“. Тя знае това и ще чака. Като стане 12 часа, сложете ѝ да яде, но нека да не преежда. Ще ѝ кажете да яде малко, защото и вечерта ще яде пак, та да ѝ бъде сладко. Като гоиде вечерта, отново ѝ кажете: „Не яж много, защото утре пак ще ядеш“. Така ще ѝ говорите, ще я възпитавате като дете. Никога не задоволявайте плътта си напълно, оставайте я поне на една трета гладна. Когато ѝ шиете греха, пак не задоволявайте изискванията ѝ напълно. Нека да ѝ липсва нещо: било някое копче, било яката ѝ да не е точно както трябва. Каквото дадете или каквото направите на плътта, нека то да не бъде абсолютно свършено. Ако всичко бъде свършено, работите ѝ няма да вървят.

Сега ще приведа един пример, който се отнася отчасти до суеверията. Преди години във Варна един грък решил да си направи голяма къща, на два етажа, близо до мъжката гимназия. Негов познат му подшушнал, че ако довърши втория етаж на къщата си, непременно ще умре, и той се отказал да го довърши, защото се уплашил. Като останал етажът недовършен, стотици гълъби влезли там и започнали да се размножават. След няколко години го срещнал друг познат, който му казал: „Не бди толкова глупав! Я си довърши етажа, да го използваш както трябва“. И гъркът го послушал, завършил етажа, но скоро след това умрял. От този пример ще извадим следното правило за плътта: докато сте на земята, не

завършвайте всичките си работи наведнъж, оставете нещо незавършено. Завършите ли всичките си работи наведнъж, ще заминете за другия свят. Ако завършите всичките си работи наведнъж, вие ще добиете лош навик, ще станете пасивни. Не, човек трябва да остави нещо недовършено, да има какво да работи, да се стреми към нещо. Хората искат да приложат съвършенството на земята, тоест да станат съвършени. Обаче те не знаят, че съвършенството принадлежи на друг свят, то е от други възможности, от други условия, от друго развитие. Днес няма още възможности в човека да бъде съвършен. Възможностите в човека да бъде съвършен съществуват в неговия дух. Той трябва да бъде в положението на дете, последователно да се възпитава. Човек може да живее на земята хиляда, две, три и повече хиляди години. Какво лошо има в това? Ще кажете, че земният живот ви е дотегнал. Мислите ли, че като заминете за другия свят, ще бъдете по-добре? Преди години в Америка излезе една книга, в която се описва състоянието на ония, които преждевременно са заминали за онзи свят. Тази книга изнася във вид на роман факти от онзи свят. Когато се яви в някого от заминалите желание да хапне, той вижда пред себе си богата трапеза, добре наредена с всякакъв вид ястия. Той взема стол, приближава се към трапезата, тя започва да се отдалечава от него. Той върви към нея, но не може да си хапне, трапезата се движи. Заминалите си казват: „Всичко има в този свят за ядене, но ние не можем да си хапнем“. Защо ви е такъв свят, в който не можете да си хапнете? В какво седи хубавото в онзи свят?

Всички религиозни, духовни хора се стремят към изпълнение на волята Божия. Изпълнението на волята Божия е въпрос широко философски, който засяга цялото Битие, целия Космос. Хората не познават още онези велики закони, според които са построени. Ако познаваха тези закони, те щяха да живеят така, както Бог е определил. Ти ще благодариш на Бога за онова, което знаеш, ще Му благодариш за условията, ще Му благодариш за храна-

та, която ти е дал. Ще благодариш на Бога за въздуха, за водата, за светлината. Ще благодариш на Бога за хората, които са около тебе, било то съвършени или несъвършени. Ще приведа един пример за жените. Сега жените може да кажете, че все вие сте виновни за всичко, и да се обидите. Една жена постоянно се оплаквала от мъжа си. Казвала му, че не знае как да се отнася с нея, че е много груб и невнимателен. Един ден мъжът ѝ решил да изиграе ролята на млад момък, да ѝ покаже, че може да бъде нежен, внимателен човек. За тази цел той ѝ написал едно писмо, с което ѝ се обяснил в любов. Казвал ѝ, че я обича много, че не може да живее без нея, и ѝ определил място, дето да се срещнат, да се поразговорят малко, помолил я да се отзове на поканата му. Като получила писмото, жената си казала: „Добре е да видя кой е и какъв е момъкът, който ми е написал това писмо“. В определения ден и час мъжът се облякъл с нови, чисти грехи, които жена му не познавала, турил си маска на лицето и така се явил на срещата. Жена му също дошла и останала доволна от момъка. В разговор с мъжа си на следващия ден тя му казала: „Вчера срещнах един млад момък с отлични качества на мъж: внимателен, нежен към жената“. – „Да, той има тези качества, а аз ги нямам. Какво да правя сега? За да се яви такъв, този млад момък е имал добри условия, не като моите.“ – „Както и да е, но той имаше добра обхода, мек характер, говореше тихо, спокойно.“ – „Какво да направя? Ще се постарая и аз да бъда като него.“

„Рогеното от плътта плът е.“ Пак повтарям: вие трябва да познавате законите на плътта и да ги спазвате. Когато хората се приближават по плът повече, отколкото трябва, в тях настава ужасна реакция, която ги измъчва. За да не настъпва тази реакция между тях, те трябва да бъдат на известно разстояние едни от други. Астрономите са изчислили, че между звездата Алфа Центориус и нашето Слънце разстоянието е толкова голямо, че могат да се вместят три хиляди слънчеви системи като нашата, и пак да остане свободно място. Същото може да се каже и за хората: за да съществуват

нормални, хармонични отношения между тях, те трябва да бъдат на такова разстояние един от друг, че в него да могат да се вместят три хиляди души. Когато между хората не съществуват хармонични отношения, това показва, че те не са спазили това разстояние. Понякога човек бяга от дома си. Защо? Защото е много близо до домашните си. Когато става въпрос за разстоянието между хората по път, те трябва да бъдат не много близо и не много далеч един от друг. Например Земята има известни отношения към Слънцето, към Марс, към Юпитер, към Сатурн, към Венера, към Меркурий и в зависимост от тия отношения се определят и разстоянията между тях. Има една норма, която определя разстоянията между планетите и между звездите. Разстоянието от Слънцето до Меркурий например определя един начин на живеене; разстоянието от Слънцето до Венера, до Сатурн, до Уран, до Нептун определя все нови начини на живеене, които трябва да се изучават. Когато изучите живота на Земята, вие постепенно ще започнете да обикаляте и другите планети, докато изучите и живота на тях. Които познават качествата и проявите на разните планети, казват за даден човек, че е меркуриев тип или марсов тип, или венерин тип и така нататък. Има следователно мярка, според която може да се определи кой човек към кой тип се отнася.

Съвременните хора говорят за Слънцето, без да го познават, без да знаят как да използват неговата топлина и светлина. Те не знаят как да използват електричеството и магнетизма на Слънцето. Като не знае как да се ползва от тия сили, понякога човек се усеща крайно нервен. Тази нервност се дължи на голяма сухота в организма му. Два фактора са причина за сухотата в организма: чрезмерната топлина и чрезмерното изстудяване. За да се избегне тази сухота, между студа и топлината трябва да се създаде вътрешна връзка. Ако топлината е повече, отколкото трябва, и не може да се привлече влага, човешката кожа изсъхва, вслед-

ствие на което се явяват известни заболявания, като маясъл*, проказа и прочее. При тези болести кожата започва да се напуква. Проказата не е толкова страшна болест, колкото хората си я представят. Тя се дължи на отсъствие на влага в организма. Понякога по кожата се явява голям сърбеж и този сърбеж се дължи на сухотата, която е настанала в организма. Причина пък за сухотата са чувствата – чувствата на човека се намират в неестествено състояние. Такива хора могат да се лекуват, като влизат в общение с жизнерадостни хора, у които чувствата са в естествено състояние. По този начин те ще приемат от тях малко магнетизъм. Който има такъв сърбеж по кожата си, нека да отиде в някоя гъбова гора и да облегне гърба си на някой стар, стогодишен гъб, да приеме малко от неговия магнетизъм. За да влезе във връзка с гъба, този човек трябва да го разбира, да гледа на него като на разумно същество. Дърветата имат тъй наречените иконос** станции за приемане. В тях е развита телевизията***, посредством която се съобщават помежду си. Мъжкото гърво отдалеч се радва на красотата на женското. Например едно женско гърво може да е в София, а мъжкото – на няколко километра далеч от него, но те отварят радиото и разговарят помежду си. И растенията имат театри, кина, представления, но не точно като тия на хората.

Като говоря така, аз не искам да вярвате на гумите ми, аз изключвам вярата. Това, което говоря, за мене е реалност, но не като човешката. Аз зная положително, че растенията са разумни същества. В някои отношения

* маясъл *разг., диал.* Заболяването хемороиди.

** иконос (гр.) Образ.

*** В тях е развита телевизията... Понятието за телевизия е познато през 30-те години на XX век, когато се правят първите сполучливи опити за телевизионно излъчване. Още в 1930 г. научен екип за телевизионни излъчвания на Радиокорпорацията на Америка предава от разстояние картина с разделяща способност от 60 линии.

те са отлични химици и физици, съобразяват се с външните условия. Според външните условия те удебеляват или изтъняват кората си. Те познават природни начини за лекуване, познават природната медицина. Те имат разбирания, различават добрите от лошите условия. Ако забодете една суха пръчка около корена на някой увивен боб, той ще се покачи по пръчката нагоре. Обаче ако наблизо до този боб има жива фиданка, той ще заобиколи сухата пръчка и ще се увие около фиданката. Това говори за известна степен на съзнание. Които не разбират, казват: „Растение е това, дърво е!“. По този начин те искат да подчертаят невежеството на растенията. Не са невежи растенията! Ако мислите, че растенията са невежи, какво трябва да кажете за себе си, щом се храните с тях? Ако растенията бяха невежи, ние щяхме да възприемем тяхното невежество. Мнозина мислят, че житото, царевицата, ечемикът са глупави, неразумни същества. Не е така! Съвременната философия и наука се дължат на слънчевата светлина и топлина, както и на храната, която хората употребяват, а някои неща се дължат и на самите хора. Като не мислят върху това, хората вадят криви, повърхностни заключения. Те казват тогава, че всичко зависи от тях. Когато ядат хляб, те възприемат идеите на житото. Чрез хляба житните зърна казват на хората: „Условията, при които ние живеем, са такива, че не можем да приложим своите идеи. Понеже вие сте по-свободни, приложите идеите ни вместо нас“. Всяка идея, която носи радост и светлина, е Божествена. Такива са идеите на растенията. Ако схващате нещата така, вие ще разберете какво представлява плътта.

„Рогеното от плътта плът е.“ Плътта представлява един по-ограничен, по-нисш живот, като този на детето, затова тя трябва да се възпитава. Духът представлява висшият живот на човека. Като знаете това, не се оплаквайте от вашата плът, не я изключвайте, бъдете снизходителни към нея. Прощавайте на плътта си, кога-

то направи някаква погрешка. Бъдете снизходителни не към задоволяването на плътта, но към нейните погрешки – само по този начин вие ще изправите живота си. Ако не сте снизходителни към погрешките на вашата плът, ще си създадете ред неприятности и страдания. Хората изпадат в друга крайност: като направят една погрешка, те искат да я изправят с ядене. Яденето е само условие. Какво иска плътта? Преди всичко, плътта иска да се организира. Като дойде в тялото, тя постоянно се преорганизира. Неорганизираните клетки на плътта постоянно работят, за да се организират. Като знаете това, никога не внасяйте лоши, отрицателни мисли в ума си. От внушаване на такива мисли много от клетките на вашия организъм престават да работят. Тогава вие усещате болки в рамото, в кръста, в коляното. Забелязано е, че като се затрудни в нещо, човек казва: „Моята работа се свърши, нищо няма да излезе от нея!“. Недей да говориш глупости, не се е свършила твоята работа! Ти ще живееш още много време на земята. След като умреш, пак ще дойдеш, отново ще започнеш работата си.

Казваш: „Домегна ми животът“. Животът не ти е домегнал, но домегнаха ти условията, при които живееш. Ти искаш нови, по-добри условия на живот. В това отношение религията трябва да бъде онази наука, която да подобри условията на живота, при които човек да може да се развива. Религията ще освободи човека от неговия вътрешен страх. Страхът не е наука. Любовта е наука, знание. Знанието води към всичко хубаво и добро, към всичко велико, към великите добродетели, които могат да се въплътят в нас. И тогава, като погледнеш лицето на човека, да виждаш написани там всички добродетели: честност, милосърдие, справедливост и така нататък. На челото му да виждаш широки познания, а в погледа му – нищо друго освен идеализъм. Идеализмът не е нещо отвлечено. Идеализмът борава с видимите неща, с цялата Вселена, с всички светове, с всички планети, с всички хора. Това значи: идеализмът борава с вечните форми, които не се разрушават, но се усъвършенстват.

Съвременният свят се нуждае от велики писатели, които да възприемат идеите на новото учение за възпитанието на младежта. Новите идеи трябва да се възприемат и от религията. Не е достатъчно само да се повтаря това, което Христос е казал. Христос е казал много хубави неща, но така, както се проповядва, това не е Христос. Той е казал: „Ще отделя козите от една страна и овцете от друга страна“. Това не е цялата епоха, това е края на века. Като се завърши векът, ще отделят козите от овцете и ще ги възпитаваат пак. Понеже козите обичат да гризат кората на гърветата, в бъдеще Господ ще пусне овцете в кориите*, а козите – в полетата, гето няма гървета, няма какво да се гризе. Тогава козите ще предгвкват треви. Те са много внимателни. Наблюдавали ли сте ги как огризват кората на гърветата? Като гоиде до някое гърво, козата се повдига малко нагоре и започва да му гризе кората. На вас казвам: не огризвайте кората на вашия живот, както правят козите с кората на гърветата. Да гризеш кората на своя живот, това значи да се самокритикуваш. Щом се самокритикуваш, щом се обявяваш като критик на своя живот, ти си коза. Ако си човек с широко сърце, ако гледаш с широки схващания на живота и вярваш, че всичко ще се оправи, ти си овца. Който има широки схващания за живота и не гризе кората на своя живот, но казва, че Господ е добър и ще оправи всичко, той е овца.

„Рогеното от плътта плът е, а рогеното от Духа дух е.“ Ако човек не се роди по плът, той и по дух не може да се роди. И ако по плът се роди, той и по дух ще се роди.

*Благословен Господ Бог наш
Тайна молитва*

10 ноември 1935 г., София, Изгрев

* Кория – малка гора, обикновено на равно място.

Плевели

Отче наш

Ще се развеселя

Евангелие от Матей, 13. глава, от 24. стих нататък

Духът Божи

„И пося плевели на нивата, и си отиде.“ Ще говоря върху гумата „плевели“ от 25. стих. В съвременния живот съществуват ред противоречия, които хората не могат да си изяснят. Те не могат да си обяснят техния произход. Съвременната наука едва сега започва да ни обяснява как са се създали противоречията.

Например откъде е произлязла болестта малария? Хрумва му на един комар да си забие хобота в някой човек и като пие малко от кръвта му, оставя в него едни малки същества, които започват бързо да се размножават. Този човек казва: „Здрав бях, а сега съм болен. Откъде ми дойде това нещо?“. Един комар се е спрял, забил си е хобота в него и маларията е дошла. И след това този човек ще търси лекар, за да го лекува. Понякога трябва да минат години, докато човекът се излекува. Търговец си, губиш 200 хиляди лева, след това в ума ти се явява една опасна мисъл и ставаш неврастеник. Тогава казваш: „Здрав човек бях, а сега съм болен“. Защо си болен? Защото си изгубил 200 хиляди лева. Нищо не струват тия 200 хиляди лева, но загубата им оставя в ума ти, също като комара, бацили, които създават неврастенията. Как може да се излекува този човек? Върнете му парите и неврастенията ще изчезне.

„Плевели.“ Тия плевели съществуват навсякъде и съвременните хора ги обясняват по разни начини. Те не спъват цялото човечество, но индивидуално спъват хората, спъват техните мисли, техните чувства, изобщо правят големи пакости. Плевелите съществ-

вуват навсякъде. Те могат да се родят между двама приятели и един от тях да падне. Какво представляват плевелите? Те са кривите схващания и заблужденията на хората. Навсякъде съществуват криви схващания и заблуждения. Навсякъде съществува неразбиране на онова, което природата е създала. Сега ние се мъчим да си обясним защо Земята е създадена. Но да оставим този въпрос настрана, той е един широк въпрос. Когато Земята се е създавала, нашето съзнание не е било свободно. Защо е създадена Земята, не знаем, но че сме на Земята, това знаем. Човек може да не е присъствал, когато се е създавал един голям, модерен параход, но се е качил на него и пътува. Може да не знаете как и кога е създаден големият френски параход „Нормандия“, но можете да се качите на него и да пътувате с него. Сега и в Англия има такъв голям параход, който още не е пуснат в движение. Той носи името на една от английските кралици. Имаме рег изобретатели и изобретения, като едни от изобретенията са полезни, а други са вредни. Вземете например сегашните картечници: има такива, които в една минута изхвърлят хиляди куршуми – те са скорострелки. Вредни са също така и задушливите газове. Това е физическата страна. Имаме и книги, било то религиозни или научни, или пък за някакви тенденции, които поставят хората в крив път, учат човека на неща, които не са истина. И в науката учат човека на такива неща, и в семейството го учат – навсякъде. Говорят ти за някакво приложение, но като опиташ, виждаш, че няма никакво приложение. Според мене истина е само това, което има поне едно малко приложение в живота. Дойде един лекар, даде ти рецепта за някакво лекарство и ти го вземаш един път, два и повече пъти, но болестта не минава. Едно лекарство е ефикасно, когато го вземеш един път и с това се свърши. Това показва, че лекарството помага. Има лекарства, които действат.

Ще ви приведа един пример, да видите как действа внушението. Някъде внушението не работи, а някъде

работи. С внушение ти можеш да гържиш един човек гладен 20, 30, 40 гена, но с това внушение той постепенно ще започне да губи от теглото си и ще дойде до положение, дето повече не ще може да издържа. След като го гържиш три месеца гладен с внушение, най-после той ще заспи. Щом го храниш, въпросът вече е друг. Той започва да печели по малко в тежестта си, започва да придобива нещо. Следователно в живота си ние имаме два процеса. В младините си човек постоянно печели. Като дете, той постоянно расте, в младините си също, пък и до 45-ата си година все притуря нещо. От 45 години нагоре човек постепенно губи по малко: първоначално губи по един милиграм, после – по един грам, после – по един килограм. Така от тежестта му се губи с увеличаването на годините, докато той дохожда до 80, 90, 100, 120 години и изгубва много нещо от себе си, от своето тегло. Ние не си даваме отчет какво става, но казваме: „Остаря този човек“. Тогава какъв смисъл има в един живот, който остарява? Но това не се отнася до живота, животът никога не остарява, животът всякога е млад. Само в едно отношение съм съгласен, че животът е стар: когато се разбира в смисъл на вечен. Думата „стар“ произтича от думата „сатан“, което значи „да се проявиш“. Това, което се е проявило в даден случай, то е старо. Старият човек следователно се е проявил. Стар човек не е онзи, който е изгубил своята сила, но който се е проявил. Има и второ разбиране: стар човек е онзи, който е бил първоначално умен и се е проявил, но отпосле е изгубил силата си. Той е бил умен човек, отпосле е изгубил силата си и е станал извезян. Хората употребяват думата „извезян“ за стар човек – в смисъл, че не мисли вече. Но не е право това. Старите хора са много по-умни от младите, нищо повече. Това са наблюдения. Когато младият иска да се мери със стария, за да се насърчи, той казва за него: „Стар е вече, отслабнал е“. Не е така! Старите хора са силни. Ето, вземете нашия пехливанин Дан Колов, който излезе

да се бори с един млад човек – Ферещанов*. Дан Колов беше по-стар от него, но го надви.

Понякога вие разглеждате явленията такива, каквито не са. Има неща, които не са обяснени научно. Ще ви приведа един анекдот. Един стар дядо видял един трап и си казал: „На млади години прескачах много такива трапове. И сега мога да прескоча този“. Затичал се и хоп – в трапа. Замислил се и си казал: „На млади години не беше така, но като поостарее човек, така става“. После се огледал наоколо и като видял, че никой не го гледа, казал: „Каквото беше на млади години, такова е и сега, на стари години“. Глупавият на старини е бил глупав и на младини. Човек не е нищо друго освен израз на това, което носи в себе си. Думата „глупав“ ние не я взимаме в обиген смисъл, но в смисъл, че са недоразвити способностите, които човек има в себе си. Сегашните хора страдат не от недоимък, а от голямо изобилие. Човек има много гарби в себе си, които не е развил, и вследствие на неразбиране върви в крива посока на живота. В съвременната култура хората търсят своето щастие там, гето го няма. Природата обича разнообразието и няма две същества в света, които тя да е надарила еднакво. Природата е надарила всички различно. Всеки трябва да се развива в своята среда. Една жена не може да развие качества на един мъж и един мъж не може да развие качества на една жена. Те се различават. И бащата не може да има качества на своето дете. Той е бил дете, но това дете, което се ражда от него, има свои качества, по които се различава. До известна възраст детето се различава от баща си, но после започва да прилича на него. Гледате един млад човек, сравнявате неговата физиономия с тази от детинството му, след време срав-

* Петър Ферещанов (1902 – 1944) Освен Дан Колов той е другата най-популярна звезда на борбата в България през 30-те години на XX век. През месец септември 1935 г. на стагион „Юнак“ в София двамата се борят пред около 30-хилядна публика.

няват физиономията му в неговата старост с тази от младостта и детинството му и виждат колко се различават тия физиономии. Грамадна разлика съществува! Вие не можете да намерите и помен от онези благородни черти, които е имал някога, сега като че ли е друго някакво същество. Той обаче си носи възпоменанията от своето детинство.

Аз наричам тия неща необясними. Според мене нещата, които не можем да обясним, са по-приятни за изследване от тези, които можем да обясним. По-приятно е да бъдеш при една голяма река, отколкото при едно малко ручейче, което едва ццирика и образува само кал. В това малко ручейче нищо няма за обяснение. При голямата река има голямо разнообразие, а при ручейчето има само кал. Да обяснявате малките, дребните работи, които всеки може да прекрачи, това не е наука. Големите работи, които не могат да се обяснят, те представляват интерес. Ние обясняваме само една фаза от големите работи. Например обясняваме факта, че Месечината се пълни и празни. Всъщност Месечината пълни ли се и празни ли се? Това са наши понятия. Месечината е една и съща и като се пълни, и като се празни. Тя нищо не губи от тежестта си. В тези фази на пълнене и разсип тя има особено отношение спрямо Земята. Понятията за пълненето и за разсипа на Месечината, те са наши понятия. Българите например имат понятието, че могат да свалят Месечината на Земята и да я издоят като крава. Това не е право. Месечината дои ли се? Не се дои. Някои могат да доят Месечината, но то е друг въпрос. Това е алегоричен език и който разбира смисъла, знае какво се разбира под думите „да се издои Месечината“. В тези думи хората са турили една идея. Който не разбира тази идея, може да я изтълкува криво. Понякога ние можем да разберем криво и теориите на учените. Понякога можем да разберем криво и самите учени.

Религиозните хора мислят, че светът е създаден от Бога и Бог е най-разумното, най-доброто, най-силното

същество в света. Тогава някой човек, който не вярва в Бога, ще каже: „Как е възможно в този свят, създаден от най-разумното и най-доброто същество, да има толкова много противоречия?“. Как ще му докажете вие това? Ето, съществуват тия противоречия: хората се бият, убиват се, изнасилват се един друг, изобщо вършат всички престъпления. Как е възможно в един разумен свят да съществуват такива работи? От друга страна, ще кажат някои, че това са изключения, случайности в света. Как е възможно при такива случайности да са се създали такива разумни вагабонти, които да ограбват света? Как е възможно от случайните, от неразумните неща в света да са се създали такива големи различия? Между хората има големи различия. И в единия, и в другия случай нещата остават неизяснени. Ние схващаме нещата частично и затова казваме за някои, че са неразумни. Неразумни са тия неща, защото не сме във връзка с тях. Всяко нещо, което е свързано с нас, ние го считаме за разумно. Всяко нещо, с което не сме свързани, е неразумно за нас, защото няма с какво да го ценим. Тия неща за нас са необясними. Например с всеки човек, който ви обича, вие сте свързани, неговата обхода е разумна. А онзи, който не ви обича, който няма никаква връзка с вас, той ще бъде нера разумен за вас, неговата обхода ще бъде неразумна и той няма да иска да знае за вашите възгледи, за вашите чувства. Аз обяснявам нещата психически, тъй както психически сегат те в хората. Между хората отпосле се е явила една вътрешна борба. Те искат да бъдат свободни. Свободата е един импулс в тях. И самата природа иска да се освободи. Има известни ограничения в нея. И тя се стреми към нещо. Към какво? Това е за нас загадка. Има едно движение, което виждаме в нея. Земята се движи, Слънцето се движи, всичко се движи. За какво? И какъде? Има си своя цел. Нас обаче Вселената ни интересува дотолкова, доколкото можем да бъдем съучастници в благата, които тя има, в работата, която тя върши, и доколкото можем да използваме тия блага. Нека вземем

като пример сегашното наше развитие. На Изток има създадени редица теории за противоречията, които се обясняват и кръжат с различни имена. Някои, като в Индия, обясняват противоречията с думата „карма“. Други ги обясняват с думата „съдба“ и казват: „Съдбата му е такава“. Трети пък обясняват противоречията с думата „предопределение“. Възможно е да е така, във всички тези определения все има известна истина.

Питам: когато в един учен се яви идеята да отреже едно клонче от даден трън и да го присади на някой друг, съответстващ му клон, какво ще мисли трънът за това? Това е цяло нещастие за тръна! Но клончето ще го присаждат и след време на това клонче ще се роди нещо, което съвсем ще се различава от онзи трън. Това клонче няма да се развива като трън, а като нещо друго. Трънът може да се присаджа, да стане добра подложка. И обратното може да се случи: на една хубава ябълка може да се присади гивачка. Тогава питомната ябълка ще се чуе как именно израснаха върху нея тези гиви клончета. Та и сегашните хора са присадки. Те едва сега започват да изучават закона на наследствеността както трябва. Този закон не е нищо друго освен една присадка. Някой е наследил нещо от баща си и от майка си. Какво е наследил? Аз вземам Първата Причина: всички хора са излезли от един и същи източник и те трябва да притежават едни и същи качества, но в своето пътуване едни са отишли напред, а други са останали назад. Има вторични причини, които са спънали човека в неговата еволюция. Според Ломброзо* има престъпни човешки типове, които се отличават по

* Чезаре Ломброзо (1835 – 1909) Италиански лекар, който се е занимавал с криминология, антропология и физиогномика. Създава теоретичните и практическите основи на криминалната антропология. Неговата теория за патологичното естество на престъпността е изградена върху схващането, че съществуват редица физически и психически характеристики, които позволяват разграничаването на т. нар. престъпник по рождение от нормалния човешки индивид.

това, че главата им при ушите е широка; обективният им ум е силно развит, а моралните чувства в тях са слабо развити. Тези типове имат почти животински апетит. В крадците пък са силно развити ръцете, те имат дълги ръце. Защо в престъпниците и убийците ръцете са къси и пръстите са деформирани? При тях донякъде и брадата е деформирана. Това се среща в родените престъпници. Има престъпници, които отпосле са станали такива – поради социалните условия. Значи има родени престъпници, а има и такива, които отпосле са станали престъпници. В тези, последните, черепът отпосле се е деформирал. При крадците е обратното: и ръцете им са дълги, и пръстите им са дълги. Това може донякъде да се обясни със следното: в ума на крадеца постоянно седи мисълта да бръкне в нечий джоб, вследствие на което в ръцете му приижда повече кръв и храни тия части на тялото повече от останалите. Като държи тази мисъл постоянно в ума си, ръцете на крадеца стават дълги. Това става от ред поколения.

Сега онези, които изучават тия науки, ще кажат, че всички хора, които имат дълги ръце, са крадци. Днес може да не са крадци, но някога са били такива. Сега са само сръчни хора. Какво нещо е кражбата? Кражбата е плевел. Ти искаш по лесен начин да добиеш благото в живота, за което някои хора с хиляди години са работили, докато го придобият. Ти искаш за сметка на някой човек да ядеш и да пиеш, а той да работи заради тебе. Това са вътрешни разсъждения, които съществуват. Те си имат своето основание. Съвременните учени изследват и намират, че всичко това са все аномални състояния на типове, които са родени при неблагоприятни условия. Майката е била в болезнено състояние по време на своята бременност, бащата пък е имал някакъв порок – например бил е пияница, или е имал друг лош навик. Вследствие на всичко това детето се е родило при много лоши условия. И ако на това дете не се даде някаква външна помощ, то не може да изправи негъзите, с които е присагено. Статис-

тики има в това отношение. Ако бащата е бил гневен по време на зачеването на детето, защото е искал да убие някого, но не е имал благоприятните условия да извърши това убийство, и понеже тази мисъл е била постоянно в неговия ум, то след като се зачене детето, един ден то непременно ще бъде изпълнител на идеите на своя баща. Значи, ако бащата е искал да извърши убийство, но не е могъл, синът непременно ще извърши това убийство. Както един военен дава заповеди на своите войници това да направят, онова да направят и те ги изпълняват, така и синът изпълнява волята на баща си. След всичко това вие мислите, че сте свободни, но не знаете, че изпълнявате волята на баща си, който ви е дал заповед да направите това или онова, още преди да се родите. Питам: кой е отговорен за това? Ти си отговорен, защото, без оглед на това каква е заповедта на баща ти, си я изпълнил. Ти трябва да подложиш тази заповед на критика и в мирно време, и във време на война. Разправяше ми един познат, военен, как генералът му дал заповед да застреля няколко души. Той му казал: „Господин генерал, преди да изпълня заповедта, искам да ми дадете някакъв писмен документ, да зная кой ще носи отговорността за изпълнението на тази заповед. Искам да видя гържавният глава подписал ли е такава присъда. Също така искам да зная народът желае ли това нещо. Ако това е само ваше желание, аз искам да намерите друг, който да изпълни тази заповед. Аз отказвам да я изпълня“.

Казвам: така и вие в живота си трябва да подложите на критика всички ваши лоши постъпки. Трябва да знаете на какво основание ще изпълните нещо. Ако една постъпка е разумна, може да я изпълните, а ако не е разумна, ще се откажете. Но да оставим това настрана. Трябва да знаете, че сегашният строй, през който хората минават, не е произволен. Човечеството е минало през много строеве и има през още да минава. Каквото и да мислите вие, този строй е наложен от по-високо място. Според Дарвиновата теория кажете коя е била

подбудителната причина от животното да произлезе човекът. Има едно предположение, че от разумното разумно излиза. Следователно, за да излезе човекът от животното, трябва да е имало една разумна причина, която да е работила. Вижгате един часовник, но той не е създаден от само себе си. Той не съзнава своето съществуване, той е създаден от една разумна сила, която е въвн от него. Той не съзнава това свое съвършенство да показва времето. Един ден, като се развали, ще отиде при часовникаря и после пак ще се върне назад.

В себе си носим известни идеи, които не са наши. В нас са напластени много архаични идеи. Според Дарвиновата теория ние сме минали през 400 хиляди форми на животинското царство. Всички тия животински форми са оставили у нас своите качества, своите навици. Например често в човека се заражда желание да глътне някого. Това е желанието, което рибите имат. То е остатък от времето, когато сте минавали през рибешкия живот. Понякога у човека се явява желанието да обеси някого. Това е желанието на паяка да хване една муха и да я обеси на своята паяжина. Понякога у човека се явява желанието да хване някого, да го стисне и да му счупи костите. Това е желанието на лъва, на тигъра, на леопарда. Лъвът, като хване едно млекопитаещо, чукне го с лапата си по главата, счупи я. Като казвате, че някои неща у вас са наследствени, питам: от кой ваш баща са наследени? Вие имате 400 хиляди форми, които са ви бащи, мога да ви ги нареда всичките. Та като казвате, че нещо сте наследили от баща си или от майка си, питам ви: от кой баща, от коя майка сред всичките тия 400 хиляди вида животни сте наследили дадено качество? През всички тия малки и големи форми вие сте минали. Във всяка от тези форми имате майка и баща. Кой баща поддържа вие? Турците, които не обичат да мислят много, казват: „Акълъ зарар“. Това значи „няма защо повече да се мисли, повече от това е от дявола“.

Пак ще ви приведа примера за онзи негърски проповедник в Америка, който минавал за голям философ. Един ден той разправял на слушателите си как Господ е създал човека. След като цели шест гена работил, докато го направи, най-после Господ турил човека на един плет да се суши. Там го гържал три гена, докато хубаво се изсуши. И като се изсушил, Господ му вдъхнал нещо в ноздрите, той станал жива душа, подскочил и се проявил като човек. След разказа един човек от събранието запитал проповедника: „Господин проповедник, отде е взел Господ този плет, кой го е направил, за да се суши там човекът?“ „Това не е твоя работа“ – отговорил проповедникът. Значи, проповедникът може да разправя как Бог сушил човека на плета, а слушателят няма право, не му е работа да пита кой е направил този плет! Каква била идеята на проповедника? Аз мога да обясня какво означава този плет, но не мога да обясня каква е идеята на проповедника. Проповедникът създал един много оригинален образ, но мисълта му била механична – човекът не е създаден тъй, както той мислел. Създаването на човека представлява един дълъг период от време. Много време е минало, докато Бог събере всичкото вещество, от което да създаде тялото на човека. Не става дума за неговия дух, но само за тялото на човека. Писано е, че след като човекът е направен от пръст, после му се е вдъхнал дух, тоест станал е жива душа. Там всичко е било предвидено. Няма нещо, което да пожелаете и да го няма там. И сегашните най-нови изследвания показват това. Като не знаят тия работи, мнозина мислят, че рибите са невежи. И рибите си имат градини, и те си имат фенерчета. Даже хората нямат такива фенерчета, каквито някои риби носят със себе си. Някои риби носят по две фенерчета на опашката си, други – по четири-пет фенерчета на устата си, да се осветяват. Защо са им тези електрически батерии, откъде са ги взели? Кой ще ни доказва това?

Ще започнат някои да ни доказват колко разумно е създаден светът от Бога. Тогава ние ще изпаднем в едно

противоречие. Един евангелски проповедник разправял на сина си: „Синко, ти не знаеш ли колко разумно е създал Господ света? Трябва да знаеш това. Виж само как е създаден щъркелът: с дълги крака, да ходи по високи места, и с дълъг клон, да лови лесно жаби и змии. Каква разумност съществува в света!“. Синът казал: „Татко, за щъркела ще е хубаво да лови лесно жаби и змии с този клон, но за жабите и за змиите какво ще бъде?“. Бащата намира, че за щъркела е много закономерно да лови жаби и змии с дългия си клон, но за жабите и змиите какво ще бъде, той не знае – там неговата закономерност спира. Ние се отдалечаваме по този начин, отдалечаваме и животните от себе си. Има хора, които гледат по груз начин на нещата. И те имат свое мнение. Според тях цялото животинско и растително царство не е нищо друго освен човекът, разложен на своите части. Цялото животинско и цялото растително царство, които съществуват, се дължат изключително на човека. Човек прави опити със себе си, нищо повече. Господ го е пратил като господар на земята и той си прави опити. А природата постоянно коригира неговите опити. Прогресът седи в това, че природата постоянно коригира неговите постъпки. Тя казва: „Не е право!“.

Сегашният морал на хората е по-висок, отколкото едно време. Хората едно време са били по-жестоки, отколкото сега. Влезте например в света на рибите и ще видите голямата тяхна жестокост. Рибите, които са студенокръвни, се гълтат една друга цели. Ако разпорите корема на една голяма риба, ще видите, че тя е нагълтала друга, по-малка от нея, тя пък е нагълтала друга, още по-малка и така нататък. Три риби може да намерите в корема на една голяма риба. И при този живот в океана никой няма право да протестира. Ще те нагълтат и нищо повече, никой няма да хроникира тези престъпления. Обаче природата е намерила, че това положение е един от опитите на човека. Едно време

Блерио^{*} прелетя над Канала^{**}. Това представляваше цяла епоха. Предсказваше се навремето какво голямо благо ще има в аеропланите, а сега тия аероплани снасят своите яйца от въздуха. Те могат да снесат едно яйце от хиляда тона, пълно с взривни вещества. Като падне такава яйце на земята, хиляди малки се измътват от него наоколо. Защо човек прави това? Всеки човек иска да уплаши другия, да му покаже, че е по-силен. Ето, сега се води една война между етиопците и италианците^{***}. Италианците употребяват своите аероплани, своите топове и най-модерни оръжия, а етиопците се защитават по стар начин. Италианците се извиняват пред другите народи, че водят цивилизована война, за да освободят своите от робство. Но дали ще постигнат това, или ще създадат ново робство, е друг въпрос. Защото робството се прекратява в една форма, а се ражда в друга. В едно отношение робството се прекратява, в друго – не. Хубаво е желанието да се създаде свобода за всички, но това желание не се постига.

Хубави са всичките теории на хората, те имат своето предназначение. И научните, и религиозните теории имат за цел да освободят човека от робството. В науката, в религията, в морала – всички искат да освободят хората от робството. Но щом приложат своите теории, в едно отношение освобождават хората, в друго ги заробват. В религията се получи същото: като освободиха хората от едни заблуждения, наложиха им други. Хората преминаха през фазата на идолопо-

* Луи Блерио (1872 – 1936) Пионер в създаването на самолети, най-прочутият пилот в зората на авиацията, извършил историческия първи полет над протока Ла Манш през 1909 г.

** Канала – протоктът Ла манш във Великобритания се нарича Английски канал (English Channel).

*** Ето, сега се води една война между етиопците и италианците. След продължителна дипломатическа криза Италия напада Етиопия на 3 октомври 1935 г. и така започва Втората италианско-етиопска война, която трае от 1935 до 1937 г.

клонничеството в неговата груба форма. Ние вече на големи идоли не се кланяме, но в Индия, в Китай още ги има. Обаче сега нашите идоли са в банките. Вземате един чек, отивате с него в някоя банка, покланяте се, казвате някоя гума и веднага ви плащат. Само Франция колко милиарда притежава! Тя гържи своите пари на 25 метра под земята. Америка пък ги гържи още по-долу. Това са християнски гържави, но техният Господ е долу, под земята някъде! Турците казват: „Имаш ли пари, има Хасан, нямаш ли пари, няма Хасан“. Дали съзнаваме това, или не, борбата пак съществува. Борбата съществува независимо от нашите идеи. В тази борба, искаме или не искаме, ще вземем участие. И между най-добрите хора пак ще има едно състезание. Борбата започва от най-малките форми, от учениците – от едно поощрение на някого сред тях, и стига до най-грубите състезания. Като дойдем до политическия живот, там всеки иска да има власт. Слушал съм някой българин да казва: „Да ме направят министър, ще обеса всички“. Това е стара идея. Кога хората не са бесили, кога не са убивали, кога не са клали? Кои как дойде, все коли и беси! Едни ще изчисти, други ще дойдат. В един от островите на Индийския океан се явили едни плъхове, които били много опасни. Затова хората на този остров поускали от Египет да им се изпратят други плъхове, които можели да унищожат техните. Обаче египетските плъхове били по-опасни и от тези, които се били размножили на острова. Та самият наш метод, който употребяваме за изтребването на нещо, става по-опасен от това, което изтребваме.

Сега ние казваме: „Нали човек е направен от Бога? Тогава как и откъде се е родило злото?“. Христос казва: „Враждебник човек е посадил това“. – „Какво да правим, да изтръгнем ли посаденото?“ Не, има известен период, през който ще го гържите и след това разумно ще се справите с него. – „Кога?“ Когато дойде времето на жътвата, тогава ще съберете плевелите на една страна, на едно място, а житото на друго място и така ще се освободите. Във

второто поколение на плевелите не може да има присадка. Човек може да тури една присадка, но пък природата е турила една презграда на този процес. Ти може да съчетаеш кобила с магаре и така да получиш катър, но от катъра по-нататък нищо не може да направиш. Катърът си остава катър, той е завършено явление. Значи, може да направиш само едно престъпление в живота си, второ престъпление не може да направиш. Природата е турила край на всички престъпления, но на доброто не е турила край – само в това се различават. Доброто се разпложда, а злото не се разпложда. Злото съществува, но то съществува от едно съчетание на доброто със злото. Когато се казва в Писанието, че грешните ще изчезнат, това значи, че те няма да се раждат, сами по себе си ще изчезват. Ако двама грешника се съединят на едно място, те не могат да родят дете. Ако се съединят един грешник и един праведен, само тогава могат да родят дете. Ще се роди един катър, но катърът остава безплоден. Всички постъпки, които са неестествени, природата ги е осъдила на безплодие, вследствие на което те сами се заличават. Те могат да съществуват в един период от 10, 20, 30, 40, 50, 100 години най-много, след което се заличават. Следователно, когато питаме как ще се оправи светът, казвам: светът сам по себе си ще се оправи. Тогава и ние ще се оправим. Когато казвам, че светът сам ще се оправи, аз имам предвид следното: има три проявления – има един свят, който е механичен, разумността я няма там, той е като една кола; има един свят, който е разумен, разумността в този свят е отвън, той представлява кола, в която е впрегнат един кон; най-после има трето положение, когато колата я няма, но човекът се качва на коня, тогава разумността е отвътре. Във втория случай колата се движи, но конят я тегли; в третия случай човек язди коня, той го управлява. Обаче има и четвърто положение. То е, когато човекът слиза от коня и нито колата я има, нито коня го има, но човек сам си върви – това е истинското положение.

Има едно социално разрешаване на противоречията, които съществуват за хората. Хората трябва да се ръководят, те трябва да мислят, да поемат новите идеи, или една нова идея. В това отношение те трябва да направят един опит, не се изисква дълго време за него. Най-първо трябва да се направи един социален опит. Затова в сегашния период хората трябва да намалят размножаването си. Те трябва да дойдат до положението във всяко семейство да има само по две деца: едно момче и едно момиче. Сега хората са насърчавани да се размножават повече, но те не знаят, че няма условия за това. Навсякъде – и в селата, и в градовете – няма условия за това. Тъй както се увеличават децата, животът ще стане неносен, няма да има храна, няма да има земя за всички. Какво ще правят гражданите с тези деца в оскъдните времена, през които днес светът минава? И търговията не върви, а децата трябва да се отглеждат. За тия деца се изискват средства, пък те са повече, отколкото са средствата. С това не искам да кажа, че хората не трябва да се размножават, но за да се поддържа животът, трябва да има толкова средства, колкото са хората или толкова хора, колкото са средствата. Сега е точно обратното, защото гържавите се занимават със съвсем други въпроси. Те се занимават с икономическите въпроси, но не разглеждат икономически въпроса как може да се оправи светът. Нека се раждат толкова хора, колкото са средствата, а останалите да чакат там, гето са. Ще кажете: „Да оставим всеки човек да се роди, според както Господ е дал“. Питам: ако оставиш нивата си неразорана, какво ще израсте от нея? Ако не я разореш, тръни и бодили ще израснат върху нея. Ако я изореш, все ще даде нещо, даже и най-простата да е почвата ѝ.

В живота е нужна една правилна философия. Хората трябва да бъдат искрени, честни, справедливи и да желаят доброто на своите ближни, преди те да са дошли на земята. Трябва да знаете, че като дойдат на земята, трябва да има предвидени условия за тях. Преди

да станат майка и баща, родителите още отпреди 20 години трябва да знаят с какви средства разполагат, за да създадат потомство. Пък и гържавата трябва да знае това нещо. Не само да се каже, че някоя жена е бременна, но бременната жена трябва да се постави при най-добри условия. Не се ли постави при такива условия, тя ще роди плевели. В бременното си състояние жената е крайно чувствителна. Не я ли поставят при съответни условия, ще осакатят зародиша ѝ. Старите гърци са знаели това и са го спазвали. Когато някоя жена е била бременна, те са я поставяли в най-хубава обстановка, при най-добри условия. Обкръжавали са я с най-хубави картини, давали са ѝ да чете най-хубави книги и по този начин са ѝ въздействали в добър смисъл, давали са ѝ добър подтик. Затова ние виждаме между гърците толкова красиви типове. Особено старите, класическите типове са били такива. Това показва, че великите хора на миналото са имали права идея в това отношение. Не да се пеят тъжни песни на бременната жена, но най-хубавите песни, най-хубавата музика да слуша. Картините, които гледа, също така да бъдат най-художествени. Ако едно дете се роди при такива условия, то ще има добри заложби в себе си. Сега ние вървим по закона на наследствеността. Ако има такива условия, няма да се родят геници, но поне ще има по-добри съчетания в живота на тия деца. Защото и без това в природата има доста големи мъчнотии, които трябва да се преодоляват. И без това природата е създала на хората доста големи мъчнотии, тъй щото те сами не трябва да си създават ненужни страдания и мъчнотии.

Питате защо гои́де Христос на земята. Христос гои́де на земята, за да донесе на хората една наука, с която да им покаже как да живеят, за да се обновят във всички направления – не само духовно, не само за онзи свят, но и за този свят. Той донесе идеята за братството, идеята всички хора да се смятат за братя помежду си. Той казва: „Един е вашият Отец, затова не считайте,

че имате много бащи. Един е вашият Отец, а вие сте всички братя помежду си“. Следователно вашият Отец иска всички вие да живеете така: не отвън чрез закон да ви заплашват, но вашият закон да е Любовта. Така всички ще бъдете едно помежду си и това ще е по закона на Любовта. За да имаме този закон, какво трябва да бъде нашето възпитание? Не само да се оставя онзи, който прави добро, да бъде използван, но и онзи, на когото се прави добро, и той трябва да помага. Те и двамата да работят за благо на другите. При сегашните условия ние искаме да направим хората членове на братството, не членове, но да проникне в тях идеята за повдигане на човечеството, да се внесат в тях новите идеи: идеите за чистия въздух, чистата храна, чистата вода, чистата светлина, за всичко чисто в света.

На нас ни трябва идеята да изучим първо всичко, както е обусловено в природата, после да изучим по-отвлечената, разумната природа. Има една нова наука, която аз наричам параметафизика. Нещата, които не можем да обясним, но можем да приложим, те са важните. Според тази наука ние трябва първо да изучим нещата в природата и след като ги проучим, тогава да ги приложим. А сега ние първо създаваме теории за направата на света, а после искаме да преустроим нашия живот. Животът по този начин не може да се преустрои. Ние първо трябва да знаем живота, а после да създадем теории за преустрояването му. Човек първо трябва да знае хубаво да пее и да свири, а после да създаде теория на музиката. Ти може да знаеш теорията, а да не можеш да пееш. А можеш да пееш добре и без да знаеш теорията. На когото и да предавам моята теория на музиката, той все ще каже, че е неразбираема. Аз казвам, че тонът „до“ означава яйце, което иска да се излюпи. – „Как може да бъде така?“ Тонът „ре“ е излюпилото се вече яйце, което се движи и ходи. Тонът „ми“ е пилето, което е започнало да мисли. – „Че каква е тази музика? Това не е никаква музика!“ Аз съм правил ред наблюдения по отношение на

музиката и съм забелязал, че всички богати и щастливи хора имат една щастлива песен (няма да я кажа каква е). Те си я тананикат и стават богати. На тези хора им върви, а на онези, на които не им върви, причината е тази, че не знаят песента, която богатите свирят и пеят. Има цяла статистика за това. Онези ученици, които обичат да пеят, които имат своя песен, на тях всякога им върви в уроците. На всички способни, гениални, даровити деца или ученици им върви в училище, понеже те си имат своя песен, която постоянно си пеят в училището. Никой не ги чува, те тихо си я тананикат, сами си дават такт. Като влезе в клас учителят, способният ученик го поглежда спокойно, с отворено лице, като че ли иска да му каже: „Вдигни ме, аз зная урока си!“. Учителят познава, че е готов с уроците си, но не иска него да вдигне. Учителят поглежда към другите ученици и като види, че някой се е сгушил и се крие, него вдига, да го изпита върху урока.

Учените са дошли до идеята, че животът е една вечна хармония. Навсякъде днес ще намерите хора фанатици – и учени, и религиозни, които са ограничени, не разбират нещата в тяхната дълбочина. Като погледнете техния череп, ще видите, че все има нещо изопачено в него. Някога ще ви говоря върху думите „изопачен череп“. Има хора с много правилни черепи. Има и такива хора, черепите на които са госта изопачени, неправилни, във всичките им части не съществува хармония. Поглеждайте към някой човек и виждате, че долната част на брадата му е издадена малко навън, ушите му са хубаво поставени, носът му е малко назад прилепен, но има една хубава постановка. После, долната част на ушите му е широка, а горната е тясна – такива уши приличат на животинските, в които горната част е заострена, а долната е широка. При човека горната част на ухото представлява разумното, затова трябва да бъде широка, а долната част представлява животинското, затова трябва да бъде тясна. В един правилно развит организъм трябва да има известно съответствие между всички части. Между

широчината и дължината на ръката и мозъка трябва да има известно съответствие. Между дължината и широчината на ръката и самия мозък трябва да съществуват правилни съотношения, правилна пропорция. Малко хора има с правилно развити ръце. Някои ръце по отношение на лицето са доста добре построени. Колкото е дължината на ръката (от китката до върха на пръстите), толкова дълго трябва да бъде лицето. При това, пръстите на ръката трябва да са добре затворени, да имат хубава форма.

Някога ще се спра да ви обясня какво означава правилна форма. Трябва да има хубаво съчетание на линиите. Но в линиите съществуват известни препятствия. Ако съществува някакъв дефект в очите или в носа, това говори и за известен дефект в мозъка на човека. Следователно ние трябва да започнем от мозъка, за да изправим всички дефекти в човека. Един американски учен представя пред публика една картина, на която е изобразен един престъпен тип. Всички искат да морализират този престъпен тип и за тази цел започват да стрелят по него, цялата му глава правят на решето – дано убият злото у него. Обаче никой не успява да улучи това място, гето е злото. Този учен им казва, че злото е в малкия мозък на човека. Онзи, който бил изобразен на картината, имал слабост към жените и от любов към тях ги удушавал. И след всичко това ще говорите на този човек за Господа! Той нищо не знае за Него, няма какво да го морализирате. На този човек трябва да се говори както железарят говори на желязото. Железарят взема желязото, туря го в огъня, казва му: „Ти трябва да любиш“. Като го нагорещи добре, цъважда го от огъня и започва да го удря с чука: „Ти трябва да се подчиниш на законите“. После пак го туря в огъня, пак го удря с чука и така намотък. Желязото трябва да слуша и да се подчинява.

Казвате: „Господ ще оправи света“. Как мислите, че Господ ще оправи света? С чука ще го оправи. Чукът ще играе върху вас! Така постъпва и скулпторът, когато

прави своите статуи. Вие мислите, че тази работа ще стане много лесно. Не, няма да стане лесно! Някои от вас ще бъдат удряни с чука повече, а някои – по-малко. Сега вие имате големи постижения, но в бъдеще условията на живота ще бъдат по-трудни. Тогава ще се предизвикат у вас много способности. Вие със старото знание лесно ще се справите, но за новите условия се изискват нови знания, нови методи. Също така и вярата, която сега имате, няма да ви помогне. Ако детето иска да разполага със своята детинска възраст и когато възмъжее, то няма да може да направи нищо. Или ако човек иска, когато остарее, да разполага със своята възмъжалост, той пак няма да може да направи нищо. Защо? Защото всяка възраст се отнася за своето време. Защо човек остарява? Защото не разполага с такава сила, каквато е умал като млад. Щом изгуби силата си, той започва да остарява. Старите хора стават банкери, турят парите си в банките и престават да работят. Така те се обленяват, изгубват силата си. Не преставайте да работите! Аз съм наблюдавал какво правят учениците и не съм намерил нито едно изключение в това отношение. Някой чиновник казва: „Да изкарам петнайсет години на работа и да се пенсионирам, после ще започна да работя в духовно отношение“. Обаче какво става? Като се пенсионира, заминава за онзи свят и пак не може да работи, както е мислил. Казвам: не чакайте да станете пенсионери, че тогава да работите. Работете на всяко време и без да сте пенсионери. Като станете пенсионери, ще ви задигнат на онзи свят. По-хубаво пенсиониране от отиването ви горе няма. Да чакате да ви пенсионират, за да работите, това е неразбиране на идеята.

Вие трябва да имате естествен подтик за работа. Че сте чиновници, това нищо не значи. Чиновничеството не може да ви попречи. Някоя жена казва: „Аз съм жена, нищо не мога да направя“. И като жена можеш да направиш нещо. – „Аз не съм гаровит.“ Колкото си гаровит, толкова можеш да направиш. Всеки човек на своето място

представлява една важна единица. Малкият пръст на ръката не е само украшение, човек за нищо не би дал да му го отрежат. Виждате, че един цигулар, като свири, си служи с малкия пръст, взема с него някои тонове, които с другите пръсти не могат да се вземат. Големият пръст върши друга работа. Големият пръст е алфа, малкият е омега. Големият пръст е начало, малкият е край. С малкия и с големия мериш нещата, казваш: „Една педя“. *(В контекста на настоящия абзац под „голям пръст“ следва да се разбира палецът – бел. ред.)* Когато големият пръст се обиди за нещо, тогава малкият казва: „Можеш да започнеш да мериш от мене първо“. Обикновено правилно е да се мери с големия пръст първо, а после с малкия. Кой начин е по-хубав? В старо време мереха от големия към малкия пръст, а в ново време мерят от малкия към големия. Големият е началото, а малкият е краят на нещата. Следователно големият пръст представлява разумното начало, което трябва да ръководи нещата. Малкият пръст е малко шмекер, той показва слабостта на човешкото естество. Ако оставите той да ви ръководи, всякога ще ви излъже нещо. А големият е майстор, той гради. Силата на човека се равнява на големия пръст. Ако му отрежат големия пръст, човек нищо не струва. Големият пръст представлява Божественото начало в човека, а малкият пръст – човешкото начало. Останалите пръсти седят между тия двата. Те гласуват понякога за малкия пръст, а понякога – за големия.

Ние можем да нанесем човешката ръка върху мозъка на човека. Ние можем да я нанесем и върху вътрешния живот на човека. Вие трябва да знаете всички ваши удове, техните размери и отношения. Трябва да знаете какво означават движенията и кои движения са правилни. Това е необходимо за вашето самовъзпитание. Например някой седи и движи рамото си. Какво означава това движение? Като движиш често рамото си, с това ти го усилваш, ставаш годен да носиш по-голям товар. Ти ще станеш материалист и ще разбираш добре работите.

Но за да разбираш добре смисъла на живота, ти трябва да се занимаваш, да работиш. Наблюдавайте великите хора какви движения правят и от тях се учете. Това ще ви послужи като добър метод за самовъзпитание. Техните движения са особени. С това аз не искам да разкривам онова, което човек сам може и трябва да направи, да постигне. Понякога човек се чувства силно превъзбуден, гневен, иска да се бие с този, с онзи. Какво трябва да направиш, за да се успокоиш? Поглади лявата си ръка отгоре десет пъти, като започнеш от горния край на пръстите и слизаш постепенно надолу до долния им край. След това обърни ръката си отвътре и пак започни да я гладиш, като започнеш от горния край на пръстите и слизаш постепенно надолу – така направи отново десет пъти. След това виж какво ще усетиш. Казваш: „Защо ще си гладя ръката?“. Ако не направиш това упражнение, ще удариш някой човек по главата, ще му причиниш някаква вреда и след това ще те съдят, ще те затворят за десет години. А като направиш упражнението, ще избегнеш затвора.

Ако някой мъж обича да потупва жена си, ето какво трябва да направи жената, още преди да се е върнал той от работа. Нека да поглади тя десет пъти дясната си ръка отгоре и да каже: „Колко си добър!“, защото дясната ръка представлява мъжът в човека. Като си гойде, мъжът ѝ ще бъде добре разположен и няма да я удари. Това могат да правят и учениците, и студентите, когато искат да предразположат някой свой учител или професор, който се отличава с голяма сприхавост. Като ще се явявам на изпит при този професор, аз предвартелно ще погладя дясната си ръка няколко пъти и ще кажа: „Колко е добър моят професор!“. Така ще издържа по-лесно изпита си. И вие трябва да правите същото упражнение. Какво правят сегашните ученици? Като се явят на изпит при някой сприхав учител или професор, те чупят ръце, търсят начин да облекчат положението си, да смекчат характера на този учител или професор.

Това е един научен метод. Сега оставам на вас да усъвършенствате въпроса. Тъй щото, когато сте нервни, когато сте превъзбудени, прекарайте десетина пъти гясната си ръка върху лявата, като започнете от пръстите и отидете надолу, и ще забележите, че настроението ви, неразположението ви веднага ще се измени. Събраната енергия у вас ще се асимилира и вие ще имате едно здравословно състояние. Хората трябва понякога да говорят на ръцете си, да си въздействат сами. Показалецът е свързан със същества от едно разумно общество. И като го погалиш, веднага съществата от небето, които са свързани с този пръст, поглеждат към тебе и ти помагат. Когато пипнеш средния си пръст – Сатурн, ти се свързваш с други разумни, гениални същества, които веднага ти се притичват на помощ. Като пипнеш безименния си пръст, ти се свързваш със съществата на Слънцето и ако си малко болен, те веднага ще ти се притекат на помощ.

Казвате: „Верни ли са тия работи?“. Опитайте ги! Аз не ви казвам неверни неща. За себе си съм ги проверил и зная, че те са верни. Остава вие сами да ги проверите дали са верни. Може да намерите друг начин да направите опита. Викам ме един ден при един наш приятел, който е заболял. Понеже не мога да отида при него, казвам на близките му: „Нека да изпие три-четири чаши гореща вода и всичко ще мине“. На другия ден ми казват, че е пил гореща вода, но нищо не е станало, това не му е помогнало. – „Колко чаши вода е изпил?“ – „Четири-пет чаши.“ – „А за колко време?“ – „В продължение на четири-пет часа.“ Не, така не се пие гореща вода! Ако искате да се лекувате с гореща вода, ще изпиете пет-шест чаши от нея лъжичка след лъжичка, и то в продължение само на половин час. Наистина, ще се пресилите малко, но ще си помогнете. Някой път работите не стават по аристократичен, а по демократичен начин. Ще вземеш мотиката и ще копаеш. Не ще копаеш като дядо си и баба си, ти си от едно поколение по-напред. Ти си присаден като едно

клонче на гядо си и на баба си и ще израснеш върху тях. На следващата година и върху тебе ще израснат.

„Плевелите.“ Само по този начин ще се освободите от плевелите: ще усилите житото, а тях няма да ги изкоренявате, те сами по себе си ще изчезнат. Като усилите вашите добри способности, вашите хубави способности, то плевелите ви, тоест вашите вътрешни негъзи няма да имат условия да се развиват. Ще дойде ден, когато плевелите няма да могат да растат. И тогава ще дойде жътвата, тогава човек ще се справи със своите сили, ще бъде здрав и ще мисли правилно. Щом мисли правилно, той ще може да приложи всяка права теория в живота си. Онези от вас, които сте напреднали, трябва да приложите новите идеи. Представете си, че някой от вас се чувства неразположен, гневен, температурата му се е повишила. Какво трябва да направи? Да пие гореща вода, нищо повече. Като се изпоти добре, ще може спокойно да заспи и състоянието му ще се измени. Тъй че, колкото и да сте зле, всяка вечер пийте гореща вода и си казвайте, че състоянието ви ще се подобри. Няма да мине много време, и вие ще бъдете съвършено здрави. Може да казвате: „Кой знае какво ще стане с мене, състоянието ми ще се влоши!“. Не, дръжте в ума си само положителни, хубави мисли. Когато казвате, че утре ще бъдете по-добре, чрез тези положителни мисли Бог действа във вас и ви помага. Когато казвате, че утре ще бъдете по-добре, това е Божественото, което действа във вас. Когато казвате, че положението ви ще се влоши, това е човешкото, което действа във вас. В Божественото всякога работите стават по-добре. В човешкото работите стават по-зле. И когато свързваме човешкото с Божественото, ние всякога куцаме. Никога не свързвайте човешкото с Божественото, защото формите на човешкото не могат да издържат на потенциалната енергия, която се съдържа в Божествените форми. Това е разбирал Христос със стиха: „Никога не наливайте ново вино в стари мехове, защото ще се пукнат“. Никога не

наливайте Божественото съдържание в човешка форма, тоест в човешки ум, защото ще се разпръсне. Като знаете това, ще разберете защо никога не се случва така, както мислите, така, както сте мислили.

Една жена разправяше своята опитност: „Когато бях млада мома, мислех си, че ще се оженя за някой добър, богат момък, ще си нареда къщата добре. Казвах си, че всичко искам, само не искам болен мъж да гледам. Какво стана после? Даде ми се точно това, което не исках. Като се ожених, мъжът ми скоро се разболя и боледува в продължение на цели седем години. През това време той стана толкова нервен, толкова сприхав, че мъчно можеше да му се угоди. Това негово състояние ме научи на много неща, придобих търпение“. Това, от което момата се страхувала, то ѝ се паднало. Коя е причината? Причината се дължи на факта, че тя се оженила за друг мъж, а не за този, който ѝ бил определен от Бога. Затова именно мъжът ѝ трябвало да боледува, за да научи тя урока си. Следователно, ако в живота си имате противоречия, ще знаете, че сте се оженили за мъж, който не ви е бил определен от Бога. И сега не остава нищо друго освен да търпите. На онези, които идват при мене да ми говорят за положението си, казвам: „Ако бяхте дошли, преди да се ожените, щях да ви кажа дали сте един за друг. Но понеже сте бързали и не сте питали, сега не ви остава нищо друго освен да се търпите. Не правете втората погрешка – да се развеждате. Първата погрешка сте я направили, прибързали сте да се ожените за човек, с когото не си подхождате, но поне втората погрешка не правете“.

Разправят за един турски княз на князете следното нещо. Той казвал често: „Домегна ми този живот вече“. Най-после казал: „Хайде да се сгодя, да видя какво ще стане“. Тогава хората му казали: „Сега си близо до всички хора“. След това князът казал: „Хайде да се оженя“. Хората казали: „Сега си с хората заедно“. Като поживял с жена си една година, казал: „Ще се разведа“. А хората казали:

„Сега си станал маскара, по-голу си от хората“. Не правете и вие същото, защото и за вас ще кажат, че сте слезли по-голу от хората. Сега от всички се изисква едно ново разбиране, което да регулира вашето битие. У всинца ви има нещо, което регулира живота ви. Това нещо често ви подшушва – кога по-силно, кога по-слабо, но вие трябва да го слушате. В някои от вас интуицията е по-силно развита, в други е по-слабо развита. Някои хора предчувстват нещата. Дръжте се с тях, гружете с такива хора. Дружете с хора, които мислят право. Дружете с хора, които имат добре развити морални чувства.

Казвате за някого, че е много сприхав. Сприхавите хора са добри. Ако се качиш на един сприхав кон, за половин час ще те заведе там, закъдето си тръгнал. Ако се качиш на слабо, хилаво конче, то няколко часа ще те кара. Как мислите, светлината не е ли сприхава? По-сприхаво нещо от светлината няма, но отдето мине, тя всички ще освети, на всички ще даде нещо. Следователно ние се нуждаем от сприхави, но разумни и добри хора. Гледаш, някой човек е сприхав, а всички го дирижират, всички искат да им свърши нещо. Жена му го кара да направи това, да направи онова, туря му бент, иска да му покаже как да свърши една работа. Като се види заобиколен с бентове, той се разритва, казва: „Аз не се ожених за бентове, аз се ожених за жена. Ритам вече!“ Казвам и на жените, и на мъжете, които са идеалисти: като видите, че ви слагат бентове и не можете да се проявите, ритайте! Сега ще ви приведа един пример из живота на българите. Един българин станал кум при венчаването на един момък. Като дошло време за хорото, кумът казал на младоженеца: „Слушай, кумец, ще играеш на хорото, но няма да казваш „иху-ху“. Тихо ще играеш! Ако изгържиш, ще ти дам една крава с едни теле“. Кумецът започнал да скача на хорото, без да казва „иху-ху“. По едно време хорото се разиграло живо и тогава кумецът казал на кума си: „Куме, ритам и кравата, и телето, но казвам „иху-ху“.

И тъй, ако жена ти ти дава крава и теле, кажи ѝ: „Ритам и кравата, и телето, но казвам „иху-ху“. Ако мъжът иска да ограничи жена си с една крава и едно теле, тя да му каже: „Господ ми е дал ум, сърце и воля и аз искам да постъпвам според тях. Ако ти ми туряш бентове, казвам „иху-ху“. Мъжът също да каже на жена си: „Господ ми е дал ум, сърце и воля и аз искам да постъпвам според тях. Ако ти ми туряш бентове, жена, аз казвам „иху-ху“. Ако постъпвате така, аз ви казвам: имате право. Следователно в света трябва да се създаде една идея за право, за свобода. Семейният живот трябва да представлява една основа на живота. Жената трябва да влиза в положението на мъжа, а мъжът трябва да постъпва по Божествен начин. Ако жената направи една погрешка, нека да не казва това на мъжа си веднага. Нека почака да мине един ден или една седмица, или един месец и тогава да му каже. Понякога мъжете знаят как да се отнасят с жените си. Един млад мъж отишъл с жена си на гости на техния кум. Като седнали да вечерят, жената започнала да побутва мъжа си да не яде много, защото той обичал повечко да си похапва. Той ѝ казал: „Слушай, жено, няма защо да ме побутваш. Вкъщи ме побутваш, но и когато сме при кума ли ще го правиш?“. По този начин кумецът изложил жена си. Ако бях на мястото на кума, ето какво щях да направя: щях да туря кумеца да седне до кумата и така нямаше да може да го мушка жена му.

Казвам: няма нищо по-лошо от това да искаме да се спираме един друг в своите прояви. Оставете всеки човек свободно да се проявява. Вие никого няма да изправите. Нито аз ще го изправя, нито вие ще го изправите. Оставете пияния сам да си пагне, не го бутайте. Не мислете, че вие ще оправите света. Ако мислите по този начин, тази идея трябва да излезе от ума ви. Вложете в своя ум най-хубавото и най-благородното и ще видите, че можете да развиете онова, което Бог е вложил във вас. Другите работи оставете настрана. Ако ви оставят да изправите вие света, добре, но ако не ви оставят, изпра-

вете себе си. Оправете своя ум и ще бъдете щастливи. Щом оправите себе си, ще дойде Божието благословение. Тогава Господ ще каже на жътварите: „Помогнете на този човек!“ и въпросът ще се свърши. Та сега от всички се изисква едно ново разбиране, една нова мисъл, една нова свобода. Всеки човек трябва да даде свобода на себе си, да даде свобода и на другите. И тогава всички трябва да се молят за своите ближни. Този е пътят, по който ще стане новото въздигане в света.

*Благословен Господ Бог наш
Отче наш*

17 ноември 1935 г., София, Изгрев

Закхее, слез скоро!

Бог е Любов

Няколко стиха от 19. глава на Евангелие от Лука

Всичко в живота е постижимо

Ще взема само няколко гуми от 5. стих на прочетената глава: „Закхее, слез скоро“. Това, което дава подтик, живот на нещата, ние наричаме начало. Младостта е първата форма на началото. Който е млад, той носи живот. Най-първо младият не знае как да постъпва, как да се развива. Понякога ние искаме да знаем какъв е краят на нещата. Всяко нещо, което има край, умира. Краят на нещата е смъртта. Краят, завършването на една епоха означава смърт на тази епоха. Младият, след като завърши своята епоха, ще остарее и ще умре. След това ще го погребат, ще турят на гроба му един хубав надпис, че тук лежи герой, силен и мощен, който, след като се е подвизавал в живота, е умрял.

Мнозина питат какъв е смисълът на живота. Ако си млад, Бог ще те прати на земята, да вървиш в правия път и да живееш. Ако мислиш какъв ще бъде краят на живота ти, ще знаеш, че ще умреш и ще ти турят един голям, хубав паметник. Нас ни интересува началото на живота, не ни интересуват паметниците. Според схващанията си хората говорят за паметни дни. Кои ден е паметен? Паметен е денят, в който хората са разпнали Исус. Но какво ни ползва паметният ден на разпъването на Христос? Нас ни интересува началото, раждането на Христос. Нас ни интересува възкресението на Христос, а не неговата смърт. Някои говорят за разпъването, за смъртта на Христос като за някакъв минал факт, но въпреки това Христос и до днес още не е престанал да бъде разпъван. Всеки ден него го разпъват. Всеки ден ще чуете, че са обесили някого, че са турили някого в затво-

ра. Хиляди и милиони хора все още продължават да разпъват Христос. Кажете: как разпъват Христос? Ето, всяка година умират близо 35 милиона души на земята. Това е един обикновен бюджет, който се взема всяка година от човечеството. Това е един данък, който се събира всяка година редовно. Това са 35 милиона английски лири стерлинги.

Христос каза на Закхей: „Закхее, слез скоро долу“. Като видял този човек, качен на гървото, Христос му казал: „Слез скоро от гървото, не ти е мястото там. По гърветата крушите трябва да седят, а не хората. Слез скоро долу!“. Ти си се качил на някоя висока къща. Не ти е мястото там, слез скоро долу! Птиците се качват високо горе, във въздуха, но твоето място не е във въздуха. Слез скоро долу, на земята! Човек трябва да мисли, а не да се качва горе, във въздуха. Птиците се качват във въздуха, но не за никакви научни изследвания. Птицата е горе, във въздуха, но през всичкото време гледа към земята, инспектира нещата, иска да намери нещо за ядене. Като види някой умрял заек, тя веднага ще слезе долу. Птицата за това се качва горе: да улесни живота си. Хвърченето представлява едно от най-евтините превозни средства за нея. Мостове не ѝ трябва, шосета не ѝ трябва, нито тренове и аероплани – лесна е нейната работа. Тя няма нужда от никакви други пътища и съобщения, със себе си ги носи.

Това, което сега ви говоря, е само програмата. Например вас ви канят на бал. За тази цел вие трябва да бъдете облечен с черен фрак, с хубава бяла риза, да бъдете с бяла или в друг някакъв цвят вратовръзка, с бяла колосана яка, с лачени обувки, като не трябва да имате никакво петно по грехите си – с една дума, трябва да сте безупречно облечен. Ако не се съобразите с правилата на бала и с изискванията, ще ви упрекнат, а понякога може, също както в борсата, да ви изпъдят навън. Сега вие се интересувате да ви се каже истината. Истината може да я каже и един фонограф или един грамофон. Например едно

произведение на Бетовен може да се предаде и с грамофон. Казвате: „Изсвирете ни едно от произведенията на Бетовен“. Веднага слагат една плоча на грамофона и тя започва да свири. Като се завърти тази плоча, започва да бъбри, да свири нещо, но в нея има нещо механично. Като слушам грамофонните плочи, намирам, че има нещо в тях, което съска. Казвате: „Колко хубаво свири!“. Хубаво свири, но плоча е това, не е нещо живо. Тя е тенекия, воденица, която се върти и брашно мели. Хубава работа върши воденицата, но горко му на житото, което е голу, под хромела.

Да оставим настрана отрицателната страна на живота. За умния човек противоречията имат смисъл, но за глупавия човек противоречията са големи спънки. Всичките спънки в живота, това са задачи, които трябва да се разрешат. Който ги разреши, минава за умен човек. Който ги остава неразрешени, той минава за обикновен човек и казва: „Тази работа не е за мене. Аз не се интересувам от бъдещия живот, не се занимавам с въпроса съществува ли Бог. Мене ме занимава обикновеният живот, да имам какво да хапна и да пийна. Много пари не искам, но искам да имам на разположение една къща, да си поживея малко охолно“. Питам: тогава защо на него му е трябвало да става човек? Не е ли било по-добре да си остане в гората като животно, свободно да се разхожда? Защо му е трябвало да си дава кандигатурата за човек? Щом си дошъл на земята като човек, ти си вече чиновник. Всички хора на земята, това са чиновници. Ти можеше да ходиш из гората като животно, да си размахваш опашката насам-натам, но ти си махнал тази опашка, изправил си се на два крака, хвърлил си козината си, само тук-там са ти останали малко косми. Какво ще правиш в положението на човек?

Сега ви говоря в преносен смисъл. Вие трябва да разбирате преносния език и да правите верни преводи. Правили ли сте преводи от английски или френски език на български, както и от български език на английски или

френски, да видите колко мъчно се правят? Например някои френски гуми, както и да ги превеждате на български, не можете истински да ги преведете. Защо? Защото съчетанията на буквите и на трептенията в тези гуми на френски език по никакъв начин не съответстват на тия в българските преводни гуми. Както и да ги преведете, ще употребите някоя дума, която няма същия строеж. Българската дума приблизително само предава значението на френската. И по никакъв начин вие не можете да преведете някои български гуми на френски така, че тези гуми да отговарят напълно на трептенията, на строежа, който първоначално им е даден. Когато искате да преведете някоя класическа книга на български език, както и да я преведете, този превод няма да отговаря на истинския, на дълбокия смисъл, който е вложен във всяка дума.

Сега ще ви заведа в една област на музиката, в която нито учениците, нито учителите по музика са влезли и в която не могат да влязат. Тя е една отвлечена, но красива област в музиката. Според нея има три начина на свирене. Единият начин е механичното свирене – да свири човек направо по нотите. Това значи да се свири правилно, както нотите са отпечатани, да се спазват всички правила, всички интервали. Ако окото на музиканта е добре упражнено в четене на ноти, той ще може да свири технически много добре. И така свири всеки опитен изпълнител. Обаче всеки тон си има свое съдържание. Следователно вторият начин на свирене се заключава в свиренето по съдържание, по звуковете, които нотите включват в себе си. Така може да свири само онзи, който схваща звуковете вътрешно. Когато свири или пее по този начин, човек трябва да има добре развито музикално ухо, да схваща съдържанието на звуковете. Това се нарича съдържание на музиката. Добрите музиканти са схванали тази философия на музиката и могат да свирят без ноти. Отличният музикант може да произведе тоновете в ума си и после да ги изсвири на пиано, на цигулка,

на какъвто и да е инструмент. Докато се учи да свири, човек изучава формите по книга и при такова свирене той всякога ще прави погрешки. Това е гървено свирене. Когато започне да свири по съдържание, човек започва да слуша тоновете в себе си и тогава всеки тон изпъква сам по себе си в него. Той слуша тоновете, като че ли от природата идват. В природата тоновете съществуват в своята първична чистота. Някои искат да слушат и да произвеждат тоновете, както в една грамофонна плоча се произвеждат. Не, в грамофонната плоча тоновете не могат да се произвеждат тъй, както са в своята чистота. Там тонът е осакастен, няма никакъв отзвук в себе си. Третият начин на свирене е да свириш по смисъл.

Същият закон се отнася и до мислите на човека. Всяка мисъл може да се прочете от някоя книга – това е механично възприемане на мисълта. При второто положение всяка мисъл може да изпъкне в ума на човека – това е възпроизвеждане на мислите по съдържание. Това значи, че всяка мисъл има свой отзвук, по който може да се приеме. Тъй щото не е достатъчно да чете човек какво нещо е моралът. Моралът трябва да се чува, да се приема като звук, да е приятно на човека да му се говори за морал. Някога, като ви говорят за морал, не ви е приятно и казвате: „Оставете този въпрос настрана!“. Когато ви е приятно да ви се говори за морал, причината се дължи на факта, че вие сте чули звука на морала. Няма по-голяма музика и поезия от това да слушате какво нещо е духовният живот. Когато се отегчавате от духовния живот, това е техническа работа. Казвате: „Не ни говорете за светилите“. Имате ли ясна представа какво е светия? Вие не знаете какво нещо е светията. Светията е човек, който може да ви срещне в една тъмна, бурна нощ, когато сте изгубили пътя си, и той ще ви освети пътя, ще каже: „Ето, тук е пътят!“. Светията е човек, който, когато палачът замахне да отреже вашата глава, ще ви снесе от ешафода. Светия е онзи човек, който, когато сте увиснали на въжето, ще извади ножа си, ще пререже това

въже и ще каже: „Оставете този човек, вие по погрешка сте го турили тук“. Светията е човек, който, като ви срещне беден и лишен от условия да се развивате, веднага ще ви вземе под своето покровителство, ще каже, че сте способен, и ще ви помогне да учите. Светии са ония, които подтикват света към прогрес, те носят културата на човечеството. Светиите не говорят много, но те дават винаги нещо от себе си. Ако попитате светията дали е светия, той ще каже: „Аз не съм светия, но съм човек, който е дошъл на земята да си поживее малко“, после ще се усмихне и ще си замине. Той няма никакви претенции в себе си за светия. Ще кажете, че има и сега някои светии, които приличат на светиите от миналото. Не, всички, които са около мене, те са по-високи и по-големи светии от мене, защото търсят писаните светии в църквите, по иконите, в книгите. Хубави са и класическите светии, но те са писани светии, не са нито по форма, нито по съдържание, нито по същество светии. Колко светии са умрели до днес, но този, който умира, той не е светия! Ето, вече две хиляди години има, откакто Христос е умрял, но и досега още ходят да го търсят в Йерусалим, в Палестина, дето са му съградили големи паметници. Всички търсят гроба на Христа, всички искат да знаят как е умрял и къде е умрял, но що се отнася до това, което е учил, там ги няма.

Христос казва: „Закхее, слез скоро! Днес ще вляза в твоя дом“. Закхей беше митар, един от тези, които събират данъците, и той се качи горе, за да види къде какъв гешефт има, че да вземе нещо отнякъде. Според гумите на Христа, като слезе долу, Закхей разбра, че животът не седи в гешефтарството, и каза: „Господи, Господи, виждам, че животът има и друг смисъл. Ето, половината от имането си давам на бедните, а когото съм ограбил, ще му въздам четирикратно“. По-нататък Христос казва: „Днес стана спасението на този дом“. Това значи: от днес този дом ще влезе в правия път. Вие ще кажете, че от толкова години се стремите, от толкова години

търсите Христа. Но това и християните правят. Вие сте един Закхей, който се е качил на дървото, да види Исуса Христа отвисоко. А Христос му казва: „Закхее, слез скоро! Днес ще дойда в твоя дом“. Когато Христос влезе в твоя дом наистина, в тебе трябва да стане един преврат. Докато от сутрин до вечер мислите само за себе си, вие не можете да се посветите на Божественото учение. Листата на дървото не мислят само за себе си. Щастие то на листата на дървото не зависи от тях, но зависи от целокупния живот на дървото. Ако листът е на дървото, и на него ще бъде добре, и на дървото ще бъде добре. Дървото не може да бъде щастливо от един лист. Щастие то на дървото иде от всичките листа. Дървото не е направено за листата, но листът е направен за дървото. Листата ще окапят, но идната година от това дърво отново ще изникнат нови листа. Дървото всякога остава.

Да минем към реалното, към смисъла на живота. Понякога вие се състезавате в личния си живот. Така и учениците в едно училище се състезават помежду си кой да има най-високи бележки, кой да бъде най-способен от всички. Хубаво е в училището да се надпреварват, обаче ученикът може да свърши това училище с отличие, а животът му да не свърши добре. Важно е как ще свърши той и живота си. Аз бих предпочел един ученик да започне с отличие, но никога да не свършва ученето си. Тази идея, че трябва да свърши ученето, не е добра. Ученикът всякога трябва да започва. И не е хубаво двама ученици да се състезават помежду си кой от тях да бъде пръв, кой да има по-високи бележки. Аз бих желал, ако хората се състезават, в състезанието си да правят добро. Има ли състезание днес между хората в правенето на добро? Във всеки човек трябва да има един вътрешен подтик към правене на добро. Не да прави добро по механичен начин, но човек да чувства един подтик, да чувства тона на правенето на доброто, както в музиката се чувства тонът. Не да прави добро, както онзи музикант свири,

за да му плащат, но доброто, желанието за правене на добро да изтича от човека. С това аз не осъждам музикантите, че свирят за пари. Парите са един подтик в живота, но този подтик е временен. Ще дойде време, когато парите ще изгубят своя смисъл. Парите са само едно условие. Докато парите са само едно условие, животът има смисъл. Щом парите станат цел в живота, тогава животът изгубва своя смисъл. Защо? Защото целта на живота е Любовта, нищо повече.

Животът има за цел Любовта. Към това трябва да се стремим. Колкото повече животът се усъвършенства, това показва, че вървим в правата посока на Любовта. Тогава какъв е смисълът на Любовта? Смисълът на Любовта е стремежът към светлината. А стремежът на светлината е към свободата. И светлината иска да бъде свободна. Следователно Любовта се стреми към Мъдростта, Мъдростта се стреми към Истината. Казваш: „Какво ще правя, като гобия Любовта?“. Като придобиеш Любовта, ти ще имаш стремеж към Мъдростта, а щом се стремиш към Мъдростта, ще придобиеш знание и светлина. Като придобиеш Мъдростта, ще се стремиш към Истината, а в Истината ще придобиеш свободата. Като придобиеш Любовта, Мъдростта и Истината, тогава само ще се стремиш към Бога, към вечността, към безконечността. Никой не може да познае Бога вън от Любовта, вън от безконечността. Ти не можеш да вярваш в Бога, ако нямаш Любовта. Ти не можеш да познаеш Бога, ако нямаш Мъдростта, ако нямаш знание и светлина. Ти не можеш да вярваш в Бога, ако нямаш в себе си Истината и свободата. Да ви представя тази мисъл по-ясно. Ти не можеш да виждаш, ако нямаш очи; ти не можеш да чуваш, ако нямаш уши; ти не можеш да говориш, ако нямаш уста. Това е закон. За да виждаш, ти трябва да имаш очи. Някой казва, че и без очи можеш да виждаш. Не, не може без очи! Разбирате ли? Не е въпрос само да се говори. Казвате: „Да живеем!“. Животът има за цел само Любовта. Това е първата мисъл.

Съвременните учени хора са се отклонили от Любовта. Те търсят друг някакъв идеал, който не съществува в живота. Всеки друг идеал, вън от Любовта, е отклонение от правия път. Всеки друг идеал носи нещастие в живота. Всички нещастия, които сега съществуват в живота, не са нищо друго освен отклонение от великия идеал на живота – Любовта.

Вследствие на това в живота има толкова много примеси, че той е станал цяла тиня. Тези примеси са причина за големите страдания и нещастия в живота. Тогава какво да правим? Казвате: „Да направим една реформа“. Каква реформа ще направите? – „Повече пари ни трябва.“ Това значи по-голямо нещастие. – „Силни трябва да бъдем.“ И това е по-голямо нещастие. – „Повече хлябец ни трябва.“ Значи повече нещастие. Колкото повече хлябец имате, толкова по-голямо нещастие ще ви дойде. Аз съм привеждал много доказателства за това, но понякога се боя да ги изнасям, защото не можете да ги разберете. Ако свинята се угои много, какво я очаква? Нож я очаква. Господарят ѝ по няколко пъти на ден отива да я храни с някаква каша с цел да я угои. Като я храни с тази каша, работата ѝ ще бъде свършена. Както французите казват, „фет акомпли“ – свършена работа, свършен факт. То е нещо завършено, завършена съдба. Този „фет акомпли“ не е в полза на свинята, но е в полза на онзи, който я е хранил, който се е грижил за нея. Трябва да се плати неговият труд, дето по няколко пъти на ден я е наобикалял и ѝ е давал храна. Той казва на свинята: „Ще знаеш, че ти трябва да си платиш, дето толкова пъти не съм могъл да спя спокойно и да си гледам работата през гения заради тебе“.

Навсякъде в света се явява едно недоразумение. В тоновете на музиката, и там се явява недоразумение. Някои тонове са много капризни. Те могат да те скарат с всички останали тонове, а могат да те скарат даже и с капелмайстора. Ако на един тон не дадете определено му време – на цял тон или на четвъртина, или на

осмина, веднага капелмайсторът мръдва с пръчицата си. Който и да е тонът, ако не го вземете точно, колкото е неговото време, капелмайсторът ще се оплаче от вас, няма да е доволен. Той ще ви каже: „Правилно трябва да вземате тоновете, нито на йота да е повече или по-малко времето им“. Всеки тон трябва да се взема правилно и с всичкия му израз.

„Закхее, слез скоро!“ Каква е била идеята на Христос, за да каже тия думи на Закхей, той знае. Христос му каза още: „Днес ще вляза в твоя дом“. С него трябваше да стане едно преобразование. Христос искаше да му обърне внимание, че е къс човек. Да бъде човек къс, турците го считат за беля. Те имат специална поговорка: „Късите хора са беля на Господа“. Няма да превеждам точно тяхната поговорка, но казвам: когато имате една беля, която се е качила на гървото като Закхей, ще ѝ кажете скоро да слезе долу. Не пъди белята, но кажи ѝ: „Слез долу!“. Като слезе при тебе, кажи ѝ: „Досега ти беше в моя дом, но от сега нататък аз ще бъда в твоя дом“. С тебе трябва да стане едно преобразование. Посещавали ли сте белята? Първото нещо е, като имаш някакъв възглед за живота, да посетиш белята и да ѝ кажеш: „Слез скоро долу!“. Защото белята това именно чака. Тя се е качила на гървото, за да те види. Тя чака и иска да те види, както Закхей искаше да види Христа. Ако минеш и заминеш покрай нея, без да я видиш на гървото, тя ще се докачи и ще иска да ти отмъсти, защото си я пренебрегнал. Когато желае да ти отмъсти, ти ще ѝ кажеш: „Слез скоро долу!“. Тя ще слезе от гървото и ще каже: „Половината от имането си давам на бедните и когото съм обидил, ще му въздам четирикратно“. Тогава ти ще кажеш на белята: „Днес става спасението на дома ти“.

Сега ще направя превод на този пример, да е малко по-близо до вашето разбиране. Ти ставаш сутрин и се чувстваш крайно неразположен, казваш: „Тази работа няма да я бъде! Стъсем наопаки отива моята работа“. Седиш и мислиш как да разрешиш тази работа. Понякога

обаче в ума ти идват съвсем дяволски мисли: или да се качиш на някоя канара и оттам да се хвърлиш, или да вземеш хинин и да се отровиш, или да изпиеш малко сода каустик, или пък да си теглиш един куршум в главата. Не, като станеш сутрин и си неразположен, ще си кажеш: „Скоро слез долу! Днес ще дойда в твоя дом. Днес ще стане спасението на твоя дом“. Вие нали искате да станете герои? Щом искате да станете герои, не трябва да бъдете страхливи. Какви герои ще бъдете, ако не можете да влезете в дома на белята, в дома на този страхливец? Голям страхливец е белята. Сега аз говоря само на онези от вас, които искат да бъдат герои. Не искам да ви насилвам, да ви заставам сяко да вярвате в това, което ви говоря. Аз не искам да ви занимавам с това, в което вярвам. Както виждам, вие всички сте дошли със свободни билети, нищо от никого не съм взел. За моята сказка всеки би взел поне 50 лева. При други условия и за 50 лева на човек не бих ви говорил. Наскоро бях на един концерт. Гледам, на една линия се наредили критици – извадили лист и молив, всички пишат своята критика. Те гледат ту нагоре, ту надолу, ловят как свирят музикантите. Казвам, тия критици нищо не разбират от музика. Те нямат понятие даже за онази музика, която съществува в природата. Те нищо не разбират от философията на музиката. Те не знаят, че тонът „до“ означава излюпването на пилето от яйцето. За да се излюпи едно пиле от яйцето, кокошката трябва да изпее тона „до“. За да започне това пиле да се движи, кокошката трябва да изпее тона „ре“. За да се научи пилето как да кълве, то трябва да изпее тона „ми“. За да може да яде хубаво, то трябва да изпее тона „фа“. За да го научи на благоприличие, майка му трябва да изпее тона „ла“. За да се научи как да се моли на майка си, пилето трябва да изпее тона „си“.

Какъв музикант е този, който не знае как да излюпи едно пиле, не знае как да свърши една работа? Той ще каже, че някъде в музиката се срещал някакъв мажорен или минорен тон, някаква мажорна или минорна гама.

Когато Бетовен е писал своите произведения, той е имал съвсем различна идея от тази, която сегашните музиканти разбират. Той е писал върху един музикален свят, от който е правил ред преводи. Той не е казвал своята опитност, но се е мъчил това, което е горе, да го преведе на земята, да му даде по възможност най-верен израз. Това е цял един свят на тоновете. Но ако вие влезете в света на музиката неподготвени, там ще ви сполетят най-големи нещастия. Ако взема когото и да е от вас, който има най-големи нещастия в живота си, но е подготвен за музиката, и го заведа в този възвишен свят на музиката, всичките му нещастия моментално ще изчезнат, нищо няма да остане от тях. Те ще отскочат от него така, както прахът отскача от тъпана, когато се бие. През каквото нещастие или страдание да сте минали, всичко ще изчезне от вас за една секунда. Тогава ще разберете колко сте били глупави, като сте се поддавали на такива работи. И животът ви ще влезе в друга една форма.

Казвате: „Защо трябва да пеем?“. Вие трябва да пеете не защото силата е в пеенето, но защото чрез пеенето, чрез музиката ще се свържете с онзи възвишен свят, отдето животът иде. Ти не можеш да бъдеш здрав, ако не пееш; ти не можеш да бъдеш учен, ако не пееш; ти не можеш да бъдеш любящ човек, ако не пееш. Това е закон, който е проверен в живота. Ставаш сутрин – запей си! И да не знаеш много да пееш, потананикай си малко. За да пее, човек трябва да си представи, че всичките му работи са наред. Очите ти са намясто, ушите ти са намясто, ръцете и краката ти са намясто – какво има да се смущаваш от другите работи? Ако Бог ти е дал очи, дал ти е възможност да виждаш, ако ти е дал уши, дал ти е възможност да чуваш – Той всичко е предвидил. Сега аз не говоря за Бога в обикновения смисъл на думата. Бог обича ние да живеем добре, защото всички сме листа на Неговото дърво. Той иска Неговият живот да функционира в нас и всички ние да бъдем така добри, така умни, така

щастливи, както е Той. Това е желанието на Бога. Ако някой от вас не може да представлява лист от Неговото гърво и да живее, както Биг изисква, той в скоро време ще изсъхне и ще падне от гървото. Когато листата на гървото окапват, това говори за някаква аномалност. Вие ще кажете, че е необходимо всяка есен листата на гърветата да окапват. Това не е неизбежен и необходим закон. Окапването на листата е един временен процес, който не е необходим. От истинското гърво листата никога не окапват. От това гърво листата падат само при едно условие, а именно: когато някой човек е болен, някои от листата окапват, за да лекуват този болен. Ако някой е паднал лошо и се е ударил, ако му се е случило голямо нещастие, тогава трябва да се вземат някои от тия листа, да се употребят като лапа. Без такава важна причина листата на истинското гърво никога не падат. Следователно, когато листата на гърветата падат преждевременно, това не е добър признак. Ако през лятото падат листата, това не е добър признак.

Ако вашите мисли и чувства, които представляват листата на вашето гърво, окапват преждевременно във вашия живот и вие се отчайвате, считате, че животът ви се е свършил, това показва, че условията на вашия живот не са добри. Ти си едва 25 – 30-годишен, как е възможно да окапят твоите мисли и чувства и да се свърши животът ти? Тази работа трябва да се подобри. Аз сега нямам за цел да представям тъжната страна на живота, но казвам, че съществува едно неразбиране на живота. Аз не искам да ви изнасям мъчнотиите на живота. Според мене мъчнотиите не съществуват. Ако съществуват някакви мъчнотиии, те не са създадени от Бога. Нито агът е създаден от Бога. Падналите ангели създадоха ага. Бог ги хвана, върза ги, за да ги накара да оправят това, което са създали. Те създадоха аг в своето царство. И понеже те го създадоха, Бог ги изпрати на земята да го опитат, а после и други го опитаха. Всеки човек трябва да опита сам това, което е създал. Сега да

оставим настрана отвлечените и отдалечените работи и да се спрем върху това, което е потребно в този живот. Мнозина от вас сте млади, някои сте възрастни, а други минавате за стари. Според мене всички сте млади, а онези, които минават за стари, това е тяхно заблуждение. Срецам една баба, 84-годишна, която ми казва: „Е, синко, стара съм вече, толкова години съм живяла на земята!“. Аз пък я виждам в положението на едно малко дете и я питам: „Като си живяла толкова години, какво си научила? Ако беше ми казала, че си на 85 милиона години, може би щях да намеря една малка разлика в годините ти – един милион само, но така, като ми казваш, че си на 84 години, аз те виждам като едно малко дете, което едва сега се учи да пълзи“.

Знаете ли колко милиона години са изминали, докато човек стане човек, да го виждаме в положението, в което днес се намира? Аз не искам да се спирам върху развитието на човека. Това е велика история. Докато човек стигне до положението да проходи, през какви етапи е минал в живота си, какви стихии е прекарал! През какви светове е минал, докато дойде на Земята в тази форма на развитие, в каквото днес го виждаме! Той на Земята е проходил. От сега нататък обаче човек ще се учи правилно да ходи. От сега нататък ще се учи правилно да мисли, правилно да чувства и най-после от сега нататък ще се заложи за великата наука как да обича. Не мислете, че е лесно да обичате. Да обичате, това е най-мъчната работа. Ти не можеш да се научиш да обичаш, докато не знаеш как да даваш от себе си. В българския език думата „любов“ започва с думата „давам“. Във всеки език – в английския, в италианския, във френския, в китайския и в другите, има специална дума за любовта. Като даваш, ти всякога имаш в ума си мисълта, че трябва да вземаш. Така е навсякъде – и в Англия, и във Франция, и така нататък. Който дава, той всякога иска да вземе. Но идеята не е пълна, това даване още не представлява любовта. Любовта всякога дава и тя има за цел не да взема, а да се прояви животът.

Като дава нещо от себе си, тя има за цел да се разшири, да даде живот, да прояви живота в своята пълнота. Това е даване. Когато даваш, ти трябва да имаш желание да се прояви Божественият живот в тебе. Ако даваш на един беден човек, ти трябва да даваш с цел да се прояви животът. Като давате, вие трябва да следите дали вашето даване е право, или не. Ако, след като дадеш на някой беден, твоят живот се разшири, това е право даване. Ако животът ти не се разшири, това не е право даване – тогава ти усещаш едно стеснение в себе си. Всяко даване, което стеснява ума и сърцето на човека, не е право даване. Всяко даване, което разширява ума и сърцето на човека, е право даване в истинския смисъл на думата.

Сега да дойдем до идеята какво означава физическият живот. Всяко тяло, което във физическия свят заема най-малкото пространство, е твърдо тяло. По какво се отличава водата от твърдите тела? Водата се отличава от твърдите тела по това, че се разширява. Следователно всяко тяло, което във физическия свят заема най-малкото пространство в широчина, е течено тяло. И всяко тяло, което във физическия свят заема най-малко пространство по обем, е въздухообразно. Тогава ние, като тела на физическия свят, трябва да се стремим по възможност да ограничим своите разходи, да правим икономия, да заемаме по-малки пространства по обем, по широчина. Разходите ни на физическия свят не трябва да бъдат прекомерни, понеже те са за сметка на духовния свят. Който живее разкошно на Земята, той е разточителен в духовния свят, той разпилява своята духовна енергия. И тогава, като се върне в духовния свят, той ще бъде беден човек. Защо? Защото е разпилял своите блага оцena физическия свят. Ако прави известни спестявания – не да се въздържа, но да употребява само онова, което му е потребно, човек ще се върне в пълния живот, дето има всички условия за развиване. При сегашното възпитание на хората всички са дошли до положението да считат, че животът е само на Земята. Отначало човек е млад, после

остарява – какъв смисъл има в това остаряване? Като остарее, човек започва да мисли, че дъщерите и синовете му ще продължат неговата работа. Не, той се лъже! Те няма да продължат неговата работа, но ще продължат своята работа. Вие не знаете още закона на живота. Когато бащата умре, животът му ще се влее в живота на сина му; животът на сина му пък ще се влее в живота на неговия внук. Значи, едно вливане става в живота, тъй щото зависи как е живял бащата, как е живял дядото и така нататък. Когато става вливане на няколко живота, всички отиват на едно място. Вие мислите, че като умре бащата, той ще отиде на едно място, а синът ще остане на Земята и всеки ще живее за себе си. Не, това е едно първично схващане. Във всички неща в света има единство.

Който живее добре, той разбира философията на живота. Защо човек трябва да живее добре? Най-първо, ако нея, аз няма да пея за хората, но ще пея за себе си, защото с всяко правилно вземане на тоновете аз увеличавам своя живот. Когато боледува човек, той не трябва да търси никакво лекарство, но да започне да пее и да свири някоя своя песен само за себе си. Като пее и свири за себе си, болестта му ще изчезне. Каква е тази песен? Цял свят да ви дават, не казвайте каква е тази песен. Тя е собствено ваше притежание. Нито вие трябва да я дадете на някого, нито тя иска да има друг господар. Тя казва: „Ти можеш да ме пееш колкото искаш, но друг господар не искам“. Ако вашата песен съизволи да отиде при друг господар, разбирам, но никой не може насила да я застави да направи това. Щом се усъмните в силата на своята песен, тя не може да ви лекува. Така някои дохождат при мене и ми казват: „Ти можеш ли да ме излекуваш?“. – „Ако вярваш, мога да те излекувам.“ – „Ти ме излекувай, пък после аз ще повярвам и ще кажа, че можеш да лекуваш, че имаш сила в себе си.“ Иде някой, който страда от ревматизъм, и ме пита колко струва лекарството, което ще му дам. Казвам му, че това лекарство не струва 50 лева,

както той се мисли, но струва много повече. – „Къде е тази аптека?“ – „Нито аптеката ще ти кажа, нито лекарството ще ти дам, то струва повече от 25 хиляди английски лири.“ Ако не ви давам това лекарство, то е, защото мъчно се лекува ревматизъм. Вие мислите, че лесно се лекува. Не се лекува лесно. Пък и главоболието не се лекува лесно.

Сега вие искате да гадете обявление, че аз съм светия и мога да лекувам. Като се заема да лекувам някого например от ревматизъм, казвам му: „Аз ще те излекувам, но с условието никога да не лъжеш. Ако ме лъжеш, ще знаеш, че ако сега те боли едното рамо, заради лъжата ще те заболи и второто. Ако продължаваш да ме лъжеш, ще те заболи едното коляно, после и второто, след това ще те заболи кръстът и така нататък. Не трябва да ме лъжеш по никакъв начин!“. Дойде друг, оплаква се, че и той страда от ставен ревматизъм, не може да ходи, иска да го лекувам. На него казвам: „Ще те излекувам само при едно условие“. – „Какво е това условие?“ – „Всеки ден да ходиш в дома на някоя бедна вдовица и да носиш по половин чувал брашно за нея и за децата ѝ. Тъй щото в продължение на 365 дни в годината ще носиш по толкова брашно.“ – „По-малко не може ли?“ – „Не може! Това ще правиш всеки ден в продължение на една година и ревматизмът ти ще мине.“ Така се лекува ревматизъм! Това брашно ще го носите на бедни вдовици, които се молят на Бога. Вие сега ще помислите, че чувалът, за който ви говоря, е от онези големите, 75-килограмовите. Не, ето как аз разбирам това: представете си, че всяка сутрин занасям на някоя бедна вдовица по едно малко шишенце, пълно с жито. Шишенцето събира само сто грама. Като давам шишенцето с жито на бедната вдовица, казвам ѝ: „Това шишенце ще ви послужи само в критични моменти на живота. Във всяко друго време вие трябва да работите, но когато се намерите в трудно положение, без никакъв изход, тогава вземете шишенцето, потупайте го малко, погладете го и го оставете. След малко на масата ви ще

се яви един топъл, хубав хляб. За опита няма да казвате на никого. Като ви питат откъде сте взели този хляб, ще мълчите. Но ще се ползвате от шишенцето само в трудни моменти на живота, когато отникъде не можете да намерите хляб. Щом имате хляб, това ще ви е достатъчно. Хлябът само да ви интересува“.

Това е едната страна на разбирането. Ще кажете, че това е лесна работа. Щом имате шишенцето, лесно се живее. Сега ще направя работата още по-проста. Като се намерите в трудно положение, изговорете следната формула: „Йова и ре“. Щом нямаш хляб и се намираш в трудно положение, изговори тази формула дълбоко в себе си с вяра и упование в Бога и хлябът ще дойде. Но никому няма да казвате формулата. Сега, като ви давам тази формула, не се лъжете, че като я произнесете, хлябът ще дойде. Защо? Защото тя е преведена и не е на същинския език. На този език, на който е произнесена за пръв път, тя има сила, но на български език няма тази сила. Ако произнесете формулата и очаквате хляб, хлябът няма да дойде. Тогава вие ще се намерите в положението на една жена, която, докато мъжът ѝ бил кмет на селото, имала на разположение всичко: гърва, хляб, месо, зеленчуци и така нататък. Случило се, че мъжът ѝ умрял. Тогава тя се намерила в трудно положение. По едно време ѝ потривали гърва – какво да прави? Отишла при една своя съседка да се оплаче. Съседката ѝ казала: „Аз съм много заета, не мога да ти помогна, но ето какъв съвет мога да ти дам: ще отидеш сама в гората, ще си събереш един голям сноп гърва, ще ги туриш на едно място и ще започнеш да викаш високо името на една жена, която е добра помощница на всички като тебе в случая. Тя ще дойде, ще тури гървата на гърба си и ще ги донесе в дома ти“. Жената на кмета направила според както съседката я посъветвала. Събрала един сноп гърва и започнала да вика помощницата, която се наричала „нужда“, или „неволя“. Дълго време викала, но никаква жена не се явила. Тогава тя натоварила гървата на гърба си и ги занесла сама в дома си.

И тъй, в света съществува един велик закон, който всички трябва да познавате. Достатъчно е да знаете как да произнесете една дума, за да видите силата на този закон, който действа навсякъде в света. Ако знаете как да произнесете думата „любов“, вие ще се свържете с всички добри хора по лицето на Земята, с всички светли, любящи души, в които любовта живее, които имат будно съзнание, и те веднага ще ви послужат. Ако знаете как да произнесете тази дума, всички хора по лицето на Земята, дето и да са и в които любовта живее, още до вечерта ще пристигнат при вас. Ако сте гладни и произнесете тази дума, веднага тия същества ще се погрижат за вас и до вечерта хлябът ще пристигне. Ако не се свържете с тия същества, колкото и да викате за хляб, хлябът няма да пристигне. За потвърждаване на тази мисъл ще ви приведа един малък разказ, дето същата идея се предава в друга форма. Едно малко дете останало сираче. От майка си, преди тя да умре, детето често слушало за Господ Исус Христос, който живее на небето и помага на всички хора. Затова, като се намерило в нужда и нямало какво да яде, то взело един лист хартия и написало следното писмо до Господ Исус Христос на небето: „Господи Исусе Христе, от известно време съм сираче. Майка ми умря, няма кой да се грижи за мене, никой не мисли за мене. Гладен съм, няма какво да ям. Погрижи се Ти да ми уредиш работите!“. След това детето сложило писмото в плик, адресирало го до Господ Исус Христос на небето, написало своя адрес на плика и го занесло в пощата. Това писмо веднага проговорило на всички чиновници в пощата. Всички чули за него и се учудили на вярата на това дете, което написало писмо до Господа. Ще кажете, че детето е било много глупаво. Както и да мислите, това дете не е било глупаво, защото то получило отговор на писмото си. Директорът на пощата, чиновниците в нея, пощаджиите, всички му се притекли на помощ.

Ако вие имяхте такава детинска вяра, чудеса бихте направили с нея. Защо не успявате? Мнозина не успяват, защото мислят, че не са достойни, не заслужават, и затова не смеят да се обърнат към Господа. Ако се обърнат с вярата на детето, те ще получат отговор на своята молитва. Ще кажете в себе си: „Това Слънце грее заради мене, птиците хвъркат заради мене, цветята цъфтят заради мене, гърветата растат заради мене, листата се развиват заради мене“. Какво има да плачете? – „Ама нашите философи и писатели казват друго нещо.“ Оставете вашите гървени философи и вашите гървени писатели! Аз не бих поставил никога перото си върху хартията, за да напиша една гървена философия като тяхната. Ама Бог бил непостижим. За кого е непостижим Бог? Бог е непостижим за най-учените хора, но за децата е постижим, на тях Той всякога отговаря. На учените Господ никога не отговаря. Руснаците имат един хубав анекдот за случая. Един руски владика пътувал с параход нанякъде и по някое време параходът спрял на един остров. Владиката слязъл малко да се поразходи. Видял наблизо един овчар, който прескачал нещо и поглеждал към небето. „Какво правиш тук?“ – запитал го владиката. – „Моля се на Господа.“ Владиката се зачудил на този род молитва. Овчарят прескачал леглото си от едната и от другата страна и при всяко прескачане повдигал очите си нагоре. Тогава владиката му казал: „Слушай, така не се моли човек!“ – „А как се моли? Кажу ми, за да се науча.“ Владиката му прочел молитвата „Отче наш“ и го накарал да я повтори, след това се качил на парахода и продължил своя път. Като останал сам, овчарят забравил молитвата, с която трябвало вече да се моли. Той веднага се спуснал да гони парахода, метнал кожуха си върху водата и така започнал да плава в морето. Като видял владиката, че някой гони парахода, учудил се, че това бил овчарят, когото той учил да се моли правилно на Бога. Овчарят настигнал скоро парахода. Владиката тогава го запитал: „Какво искаш?“ – „Забравих молитвата, на която ти ме

научи.“ – „Няма нужда да знаеш никаква молитва. Моли се както си знаеш!“ И наистина, ние виждаме, че владиката, който се моли правилно със своите треби*, не може да преплава морето по начина, по който овчарят може да го преплава.

Питам: ако вие не можете да направите едно добро както трябва, какви хора сте тогава? Човек трябва да прави добро, защото доброто и истината са двете релси, по които човешкият живот върви. Истината и доброто имат стремеж нагоре, към Бога. Ако твоята кола не върви по тези две релси, ти никъде не можеш да отидеш. Истината, това е пътят към Бога. Доброто, това е пътят към Бога. Като се качиш по тези две релси, ти си намерил вече пътя на Любовта, по който върви животът. – „Не искам да правя добро.“ Едната релса на твоя живот я няма. – „Не искам да говоря истината.“ Втората релса на твоя живот я няма. Без тези две релси вие не можете да вървите по пътя. Истината и доброто са вложени в човешката гуша. Стремежът към доброто и истината е вложен в човешката гуша. Следвайте този стремеж, следвайте порива на вашата гуша! Вървете към този стремеж, който ви тласка към хубавото, към красивото, към великото и възвишеното, към доброто. Вървете в тази посока и не се спирайте при онези неща, които могат да катурнат, да спънат живота ви.

Христос казва: „Закхее, слез скоро от дървото и приеми новите идеи!“. Ако седиш на дървото и гледаш кое е морално и кое е неморално, кой живот е правилен и кой не е правилен, ти нищо няма да постигнеш. Оставете въпроса с обхода, не гледайте кой как се е обхождал с вас. Настанало е време, когато хората трябва да гледат не кой как се обхожда с тях, но как те се обхождат с другите хора. Аз не гледам как другите хора се обхождат с мене,

* Треби – установени от църквата чинодействия, чрез които се измолва Божията помощ при една или друга духовна и телесна потреба.

но гледам как аз се обхождам с хората. Важно е за мене как аз се обхождам с хората. Не бих желал хората да се обхождат добре с мене, ако аз не се обхождам добре с тях. Ако някому е даден един мухлясал хляб, аз ще взема хляба от ръцете му и ще кажа: „Слушай, тебе са те излъгали“. След това ще взема малко от най-хубавото брашно, ще омеса един топъл, хубав хляб и ще му го предложа. Това заслужава той като човек, а не мухлясалия хляб. Това е заслуженото. Това е идеалното и така трябва да се отнасяме към всички. Такава трябва да бъде нашата обхода с всички други хора. Ако ние се отнасяме към другите хора така, както Бог се отнася към нас и вътре в нас, по същия начин ще се отнасят и другите към нас. Това е идеалът, това е правилното обхождане. Ако не можете да спазвате това правило, няма други правила отвън. Това е истинското правило на живота. Това правило е написано в самия човек. Как да се изправяте отвън, как да се обхождате с другите хора, как да постъпвате, това отвън не може да се научи, то е написано вътре в самия човек. И ако вие се гържите за това, което е у вас написано, ще можете да го приложите и отвън.

И тъй, казвам днес на всинца ви: „Слезте скоро долу! Христос ще бъде във вашия дом“.

*Благословен Господ Бог наш
Отче наш*

24 ноември 1935 г., София, Изгрев

Иди, повикай мъжа си!

Отче наш

Бог е Любов

Евангелие от Йоан, 4. глава, 1. – 17. стих

Духът Божи

Ще говоря върху последните думи от 16. стих: „Иди, повикай мъжа си!“. Ако е въпрос за омъжената жена, на нея ще се каже: „Иди, повикай мъжа си“. Ако е въпрос за сина, на него ще се каже: „Иди, повикай баща си“. На дъщерята ще се каже: „Иди, повикай майка си“. Ако е въпрос за ученика, на него ще се каже: „Иди, повикай учителя си“. А ако е до слугата, на него ще се каже: „Иди, повикай господаря си“. Всеки има да вика един, който е по-голям авторитет.

В българския език под думата „мъж“ се разбира човек, който е силен, който е глава на една жена. В стария език под „мъж“ се разбира същество, което е господар на своята мисъл. Мъж е този, който знае да извиква своята мисъл навреме. Ние живеем в една епоха, особена във всяко отношение. Сегашните учени изнасят един интересен факт. Преди 500 милиони години, от гледището на тези учени, Земята е била в разтопено състояние, по-рядката материя е била на повърхността. Понеже Земята тогава се е движела много бързо около своята ос, денят е бил с продължителност от 3 часа. Този път, който сега изминава за 24 часа, тогава го е изминавала за 3 часа. В това бързо движение на Земята Луната се е откъснала от нея, изхвъркнала е – това е една научна теория за образуването на сегашната Месечина. Простият човек ще каже: „Що ме интересува мене въпросът, че Месечината се е откъснала от Земята преди толкова милиони години? Това не е моя работа“. Наистина, ходенето не е за умрелите хора. Да разправяш на един умрял човек за ходенето, за движението, това е безпредметно

за него. Когато говорим за движението, ние подразбираме живите хора. Знанието не е за невежите хора. Има хора, които са невежи, но и те имат съзнание, имат желание да бъдат учени. Ученето е предмет, към който трябва да се стремим. На нас ни трябва знание. И не е въпрос за обикновеното знание. Мнозина се чудят дали ще дойде ген, когато не ще имаме нужда от знание. Дали ще дойде ген, когато няма да имаме нужда от знание, това е едно особено схващане.

Ние схващаме материалния живот при тези три условия: настояще, минало и бъдеще. Живот, който се обуславя от такова положение, е всякога ограничен. Каквото и да направите, той е ограничен, вие не сте господари на това положение. Човек, който има минало, който има настояще и който има бъдеще, непременно е осъден да умре, щом има тия три положения в себе си; присъдата му е теглена. Когато и да е, той все ще бъде екзекутиран. Някого ще екзекутират след няколко гена или седмици, някого – след няколко месеца или години, но така или иначе всеки ще бъде екзекутиран един ген, все ще дойде присъдата му. Ние говорим за физическия свят, за физическия живот. Сега вие плачете: присъдата е изпълнена върху някое ваше дете или върху вашия мъж. Все е изпълнена върху някого присъдата и все сте недоволни. Кой ви осъжда и кой ви екзекутира, не знаете. В края на краищата все ще ви изкарат виновни. Кой ви е осъдил, не знаете. Да има някой външен съдия специално, не знаете. Някой път има специален съд: хващат някого, осъждат го като престъпник и го вкарват в затвора. Някои хора пък никои не ги съди, тях направо ги екзекутират.

Питам: ге е разумното човешко начало? В човешкото разсъждение трябва да има единство. Всички онези неща, които произвеждат разединение в човешкия ум, те не са разумни. Когато мислим, че един човек е по-прав, а друг е по-крив, това са относителни неща. По отношение на възрастния човек детето има много недъзи.

Възрастният по отношение на стария също така има много недъзи. Това е от нашето гледище. По какво се отличават детето, възрастният, старият и най-младият човек? Малко философски трябва да се погледне на въпроса. Каква разлика има между големия гъб, който е на 100 до 500 години, и малкото жълтъче? Жълтъчето е непроявен гъб още, но все пак качества на гъба се съдържат и в него. Сегашната култура, която се отличава по степенята на своето съзнание, по големия си успех, се намира в едно преходно положение. В нашата култура, в нашата епоха се създава нещо ново. В нашата епоха се създава една нова Луна. Досега нашата Земя е била с една Луна само, а сега вече се създава нова Луна, с особена светлина. Учените намират, че Месечината е мъртва. Те не знаят каква служба има тя, защо се е отделила от Земята, защо е умряла. За създаването на Луната има два възгледа: според единия Земята е гъщеря на Луната, а според другия Земята е майка на Луната. Ние няма да спорим върху тези възгледи, това е въпрос за учените. Каквото и да поддържат те, дали Земята е майка, или гъщеря на Луната, това за нас е безразлично. И майка да е Луната, и гъщеря да е, тя е все Луна; за нас поне е така.

Какво е предназначението на Луната? От органическо гледище Луната има съвсем друго предназначение, не такова, каквото е според гледището на учените. Предназначението на Луната е съвсем не такова, каквото тя всъщност има. Като се е отделила от Земята, с това Луната е намалила нейната скорост, да не се движи толкова бързо. Ако ние бихме се родили на Земята в това време, когато се е движела толкова бързо, в три часа тя би ни изхвърлила вън от себе си, нямаше как да живеем спокойно. За да се уравни нейното движение, да се намали скоростта ѝ, да се увеличи геният ѝ и да стане Земята така достъпна за органическия живот, както е днес, при сегашните условия, трябвало е Луната да се отдели по някакъв начин и да въздейства върху движението на Земята. Това са научни положения. Втората

функция на Месечината е тази: всички онези нечистотии, които хората имат, даже и най-престъпните им замисли и желаня, тя ги е намалила със 75 на сто. В това отношение тя поглъща нечистотииите на Земята. Ако не беше Луната, хората щяха да имат престъпления сто на сто. Сега тази Луна поглъща 75 на сто от престъпленията им и остават само 25 на сто от тях. Като се създаде втората Луна, няма да има на Земята никакви престъпления, хората ще бъдат свободни от престъпления. Когато гоиде втората Луна, тя свършено ще уравнилеси гвижението на Земята. Сега вие считате, че числото 24 е щастливо число. То е създадено от две числа – 2 и 4. Двойката е нещастно число, а четворката е щастливо число. Като умножите 2 по 2, получавате четворка. Да знаете правилно да умножавате 2 по 2, това значи да знаете как да превръщате злото в добро. Това е цяла алхимия! Имаш числото 2, но не знаеш какво да правиш. Трябва да го умножиш само на себе си. Като го умножиш само на себе си, ще получиш числото 4. Четворката дава насока на човешката фамилия.

„Иди, повикай мъжа си!“ Този мъж, той е човешкият ум. Когато отидеш при Господа, Той ти казва: „Иди, повикай ума си“. Ти не можеш да отидеш при Господа, да влезеш в Космоса, да разсъждаваш, ако не повикаш ума си. Без този ум – без мъжа – човек представлява една разпусната жена. Ума го няма там. Тази жена, с която Христос разговарял при кладенеца, имала петима мъже. Това представлява чувственият живот. Това представлява жена, която служи на своите чувства. Тя е като животно, което постоянно върти опашката си насам-натам. Сега схващайте право. На мене често са ми казвали, че жените въртят опашките си. Досега аз не съм видял никаква опашка в жените, но така ми казват: че си въртят опашките. Понеже съм учен човек, аз тълкувам това и казвам: жената да си върти опашката, това значи, че тя служи на своите чувства, няма го мъжа ѝ. Като служи на чувствата си, тя си върти опашката, нищо повече. Аз намирам

опашката на жената в нейните чувства. Който не знае да превежда нещата, ще отиде към теорията на Дарвин, според която още отдавна опашката на човека е паднала. Опашката на жената е паднала и опашката на мъжа е паднала с развиването на центъра на тежестта в мозъка и преместването му – той вече не е отзад, където е било по-рано, но отпред. Центърът на тежестта в човека се е изменил. Когато центърът на тежестта в човека е бил в мозъка му отзад, тогава той е имал опашка, но когато е минал напред и той е започнал да мисли, нямал е вече нужда от опашка. Навремето опашката е била комендант, капелмайстор, тя е дирижирала. Сега човек е останал без капелмайстор. Онези, които не мислят, капелмайсторът в тях е отзад, а които мислят, те нямат капелмайстор.

„Иди, повикай мъжа си!“ Казвам: тези условия, при които сега живеем, ще се изменят. Защо? Защото ние сме влезли в една епоха на промени във всяко отношение. Някой път ще се спра да ви говоря според моето становище какво нещо е държавата. Ще я опиша тъй, както е тя всъщност. Някога трябва да се спра да ви опиша какво нещо е женитбата, какво нещо е семейството, какво представлява обществената любов. Ще разгледам тези въпроси от съвсем ново гледище, нова светлина ще хвърля върху тях. Ще кажете, че да се говори върху тези въпроси, времето не е дошло още. Понеже сегашният живот е преходен, то и хората не са установени. Няма установени възгледи в света. Наскоро излезе една книга на английски език – „Побратимяване всеобщо на всички религии“. Тя е голяма книга, на около хиляда страници. Там е изложено мнението по въпроса на всички представители на религиите, които са присъствали на един конгрес. На този конгрес е говорил и един наш приятел, държал е една реч, която е била в цели 46 страници, но те я напечатали само в 9 страници, съкратили я доста. Защо? Защото на конгреса били събрани около 300 – 400 души, представители на различните религии в света, и

всички говорили по въпроса, та трябвало да се напечатат речите им. На всички речите били съкратени в 9 страници. Този приятел прилича на онзи турски ходжа, който бил голям любител на парите и ги давал назаем под големи лихви. Като се разчуло за ходжата, дошъл при него един умен банкер и му казал: „Защо гържиш парите си заровени в земята?“ – „А какво да ги правя?“ – „Дай ги на мене, аз ще ти давам лихва сто на сто.“ – „Колко искаш да ти дам?“ – „Дай ми 500 хиляди лева.“ Турчинът му дал 500 хиляди лева. В продължение на шест месеца банкерът редовно му плащал лихвите. Като минали тези шест месеца, ходжата го запитал: „Ами майката на парите?“ – „Е, майката я остави.“ Следователно всички блага, които ще ви се дават от хората, ще бъдат само половината от онова, което някога вие сте дали. Те ще изядат половината и ще ви дават само другата половина. Като ги запитате: „Де е цялото?“, те ще ви отговорят: „Оставете тази работа настрани, не питайте за нея“.

При такова състояние може ли да има едно разумно разрешение на всички въпроси от органически, психически, обществен и политически характер? В политическия живот сега не може да се говори за политика. Двама италианци искали да посветят една своя книга на Бърнард Шоу, на Шекспир и на още един виден английски писател, обаче Бърнард Шоу им казал: „Аз съм англичанин и не искам да имам такава привилегия. Щом изключват всички останали английски писатели, изхвърлете и мене. Аз съм англичанин и не мога да се откажа от своя народ“. Питам тогава: ако един англичанин не иска да се откаже от своя народ, трябва ли ние, хората, да се откажем от разумното в себе си? Трябва ли да се откажем от човечеството? Какъв е произходът на човека? Чудни са хората, когато искат да ни убедят, че човекът е произлязъл от маймуна или изобщо от някакво животно. Най-голямата философия седи в това да ти се докаже, че човекът е произлязъл от една малка клетка, от една малка животинка, която си въртяла опашката. Аз и на

това правя превод. Когато ми доказват как е направена моята къща, аз имам предвид от какъв материал и как е построена, какви майстори са я градили, но когато гойдат да ми обясняват моя разумен произход – че съм създаден както е създадена моята къща, тук не съм съгласен. Човек не е съграден така, както е съградена неговата къща. Човешката душа не е произлязла така, както е произлязла къщата на човека, или както човешкото тяло е произлязло.

В Писанието е казано, че човек е направен от пръст. Преводът не е прав. Може би учените, които са обяснявали този въпрос, за да не съблазняват хората като малките деца, са направили този превод така. Но това не е човекът. Казва се още в Писанието, че Бог вдъхнал в човека дихание на живот. От този момент човек започнал да чувства, в него се пробудило съзнанието. Вдъхнал в носа му и той станал жива душа. Това се отнася за тогавашния момент. Сегашният момент е още по-важен от тогавашния. Сегашната епоха е по-важна от онази, когато Господ е създал човека в рая. Сегашният момент е много по-важен от миналия. Когато Господ е създал в онази епоха Адам, първия човек, от пръст, Той е трябвало скъпо да плати за него. Този човек направи такава погрешка, че Господ трябваше да изпрати своя любим син да стане жертва, за да изкупи човечеството. Христос гоиде да изкупи погрешката на миналото човечество, което не знаеше как да употреби своето съзнание. Първите хора направиха погрешка поради незнание етикециите в яденето.

Защо е създаден мъжът, защо е създадена жената и защо е създадена змията? Според законите на невидимия свят, или според законите на висшия свят, Адам и Ева трябвало да поканят един гост в рая. Този гост, когото първите човеци поканили в рая, бил господин Змиорков. Те трябвало да му приготвят нещо хубаво според всичките правила на рая. Адам останал у дома да приготвя угощението за госта и изпратил другарката си Ева да

го разходи из рая, да му покаже всичките забележителни места, да види той какви хубави неща е направил Господ. Като се спрели пред гървото за познаване на доброто и злото, гостът запитал Ева: „Какво е това гърво? На мене ми се вижда някак особено“. – „Да, особено е, но от него Господ ни забрани да ядем. Не трябва да пипаме плодовете му.“ – „Как така ви е забранил? Виждам, че е много хубаво гърво. Плодовете му ми се виждат много хубави.“ И започнал той да развива своята философия. Обаче в рая обичаят бил такъв, че когато трябвало да се опита някой плод, първо гостът трябвало да направи това, а после домакинът. Гостът казал на Ева: „Опитай този плод, да видиш какво щастие носи той в себе си“. И продължил: „Такива плодове у нас има много. Те правят човека гениален, равен на Бога“. Ева направила първата погрешка: опитала плода, без да каже на госта, че по правилата на рая той пръв трябва да го опита. Тя трябваше да каже на госта: „Опитайте пръв вие от този плод, да ни покажете как се яде, защото ние не сме яли от него, не го познаваме“. Същевременно тя трябваше да извика мъжа си, да се посъветва с него по въпроса. Но тя не повика мъжа си и без да си припомни правилото на рая, вкуси от забранения плод. После даде и на Адам да яде от него. Адам вкусил от плода, без да я запита: „Ти даде ли първо на госта да яде от този плод?“.

Като дошъл Господ при тях, наказал ги. Той повикал първо Адам и го запитал: „Кой ви даде от това гърво да ядете? Нали ви казах, че не трябва да ядете от него!“. Адам казал: „Другарката ми Ева, като се разхождала с госта из рая, видяла, че плодовете на това гърво са хубави и вкусил от тях. После и на мене донесе, даде ми да ги опитам“. Бог нищо не му казал. Той извикал Ева и я попитал: „Кой ти даде от плодовете на това гърво?“. Тя отговорила: „Като се разхождах с госта ни из рая, той ми каза, че като това гърво имало много у тях, плодовете му били много вкусни“. – „Ти накара ли го да яде пръв от плодовете на това гърво?“ – „Не го накарах.“ Тогава Бог се

обърнал към Адам: „Ти ми поиска една помощница и аз ти дадох такава. Обаче ти не се погрижи да ѝ дадеш първото правило, че когато дойде някой гост, първо той трябва да опита плодовете, а после вие. Понеже ти не направи това, затова земята ще бъде проклетата за тебе – много ще работиш, много ще се потиш, малко ще печелиш“. После Бог се обърна и към Ева: „Понеже ти не изпълни първото правило на рая, не даде на госта пръв да опита плодовете, пък после ти да ядеш, затова с болки ще раждаш. Каквото заченеш, с болки ще го раждаш, за да видиш какво произлиза от лошите работи“. А на змията Бог казал: „Понеже ти си послужи с измама, като влезе в странноприемницата, понеже излъга, наруши първото правило на рая, не опита плода пръв, но даде на домакините да ядат и ги изкуси, затова ще се влачиш по корем и с пръст ще се храниш. Ти наруши първия етикет в рая“.

Сегашните хора почти изцяло нарушават този закон. Казвам: щом ви дойде гост, накарайте го първо той да опита от плодовете, които вие не познавате. Когато ви дават някаква храна, не яжте от нея, докато други преди вас не са я опитали. Ще кажете, че еди-кой си лекар, еди-кой си учен казвал това и това. Оставете лекарите, оставете учените хора, не уповавайте на това, което другите могат да ви кажат. Защо? Защото, като умираш, никой не може да ти помогне. Даже на най-близните си не уповавайте, докато сами не познавате известно положение. Когато дойдете до умирането, и близните ви не ще могат да ви помогнат. Близният ти няма да умре заради тебе, ти сам ще умреш. След това, колкото и да плачат за тебе, близните няма да ти помогнат. Следователно трябва да знаеш, че при умирането никой не може да ти помогне. Ти трябва да бъдеш господар на себе си, да поемеш всичката отговорност за нещата върху себе си – в своите мисли, в своите чувства и в своите постъпки. Защото от твоите мисли, от твоите чувства и от твоите постъпки зависят твоето минало, твоето настояще и твоето бъдеще. От

тебе зависи какъв ще си в бъдещия живот. Казвате: „Има ли духовен живот? Има ли физически живот?“. Има физически живот – живот на гъстата материя, има и духовен живот – живот на сърцето, на чувствата. Има и умствен живот, в който сега ние живеем. Има един живот, който е извън времето и пространството, той е в причинния свят, в който се разрешават всички противоречия, в които сега хората живеят.

Има един свят, в който, ако бихте могли да отидете, бихте намерили лек за всички ваши недъзи, болести, страдания, нещастия. Но колцина могат да се домогнат до този свят? Малцина могат да се домогнат. Този свят е наречен свят на безсмъртието. Безсмъртието е училище, в което влезете ли, ще научите законите на този свят, към който се стремите. Ако човек не може да влезе в света и в законите на безсмъртието, тоест ако не може да научи, да придобие новото знание, той нищо не е разбрал. Не е въпросът човек да мисли, че като умре, всичко ще научи. Не, той трябва да научи всичко тук, на Земята. Земният живот е велико училище. Науката във всички нейни отрасли, всичко, което сега става на Земята, е необходимо за човека. Няма нито един отрасъл в науката, нито едно явление в живота, което да не е употребено и използвано за човека. Всичко е употребено за човека. Вие може да кажете, че не всичко е необходимо за човека във физическия, в практическия му живот на Земята. Ако мислите така, вие се лъжете. Или ако кажете, че това не е потребен за човека обществения или религиозния живот, пак се лъжете. Вие не разбирате живота. Всичко ви е необходимо – и общественият живот, и политиката. Всичко е необходимо на човека. Това е начин на живот. Общественият живот е широк. И политическият живот е широк, в него има ред отношения, които трябва да се спазват. Никои в света не живее за себе си. Вашата философия прилича на философията на Настратин Ходжа, който казва: „Като умре жена ми, с нейната смърт половината свят се свършва. Като умра аз, цели-

ят свят се свършва“. Питам: като умре един човек, нима светът изчезва, престава да съществува? Като умрете вие, всички други хора ще продължат да си живеят със своите стремежи. Причината на нашата преживременна смърт е в нашето неразбиране на живота. Хората не разбират отношенията, които съществуват помежду им.

Сега аз не искам да ви морализирам. Какво разбирам под думата „морализиране“? Не искам да ви накарам насила да станете добри; преди всичко, това е невъзможно. Добротата е един вечен принцип. За да бъде добър, човек трябва да бъде абсолютно свободен. И той е свободен, но не знае как да използва своята свобода. Човек е свободен – това подразбира, че са му дадени условия за свобода в самия него. Той има ум, сърце, воля, има свобода. Свободата, това е великият смисъл. Човек не може да бъде човек, ако не е свободен; човек не може да бъде човек, ако не мисли; човек не може да бъде човек, ако не обича. Защото Любовта ражда живота, Мъдростта ражда знанието и светлината, а Истината ражда свободата. Ако нямаш любов, ти не можеш да живееш; ако нямаш мъдрост, ти не можеш да имаш знание и светлина; ако нямаш истина, ти не можеш да бъдеш свободен. Това са твърдения. Обаче нещата трябва да се доказват. За да се докажат някои неща, нужен е най-малко един час. Има неща, които на вас могат да се докажат в няколко секунди. Как ще се докажат? Например казвам ви: „Не докосвайте огъня“. – „Защо да не го докосваме?“ – „Защото ще изгорите пръстите си.“ – „Докажи ни това.“ – „Добре, дръжте тогава пръстите си нагоре.“ Запалвам една клечка кибрит и я докосвам до пръстите ви. Вие веднага подскачате. Ако една клечка кибрит може да ви обгори и да подскочите, колко повече ще се изгорите от огъня! Затова ви казвам: „Не туряйте пръстите си на огъня“. – „Ами какво да правим?“ Турете една плоскост от азбест.

За да мислиш правилно, за да бъдеш неуязвим, ти трябва да намериш едно вещество, подобно на азбеста,

което никога не изгаря. Човешката мисъл трябва да има един матрикс*, трябва да е като златото, да не се окислява. Човек трябва да има устойчиви възгледи. Човешката мисъл трябва да бъде нанизана, както се нанизват мънестата. Човек трябва да се интересува от всичко. Нима от геология не трябва да се интересува? Нима от математика, от геометрия, от социални науки не трябва да се интересува? Нима от изкуство, от художество, от музика не трябва да се интересува? Нима от готвачество не трябва да се интересува? От всичко трябва човек да се интересува. Ако бихте били един известен готвач, за предпочитане е да сте добре платен, отколкото да получавате някаква дребна заплата от 1500 лева. Знаете ли колко се плаща на готвача на английския крал? Този готвач е французин по произхождение. Той е почетен, виден готвач. Ако един готвач знае как да сготви ядене на някой богат, но болен човек, това негово ядене ще струва хиляди левове, ако болният оздравее от него. Ако вие знаете изкуството да готвите по този начин, то бихте лекували с готвене. Ако някой има ревматизъм, ще сготвите по един начин; ако има невралгия, ще сготвите по друг начин; ако страда от главоболие, ще му сготвите съвсем друго ядене. Изобщо за различните болести ще готвите по различен начин. Няма болест, която да не може да се лекува с ядене.

Някой казва, че човек трябва да се въздържа от ядене. Има смисъл човек да се въздържа от ядене, когато то е от храни, които раждат различни болести. Има храни, които са несъвместими с човешкия организъм. В някои научни трактати се препоръчват гадени храни за гаден народ. Когато дойде въпрос за друг народ, за него се препоръчват друг род храни. Значи едни храни са добри

* Матрикс – терминът има няколко значения в зависимост от контекста, в който се използва. В биологията матрикс може да обозначава среда или матрица, в която клетките растат и се развиват. Матриксът играе важна роля в поддържането на клетъчната структура.

за един народ, а са несъвместими с друг. Всички народи се различават един от друг и по храната, която приемат. Преди години някои хора доказваха, че за да живее дълго, човек трябва да се храни с месо, защото месото го правело силен, смел, умен. Прави са тези хора. Всички месоядни животни са крайно досетливи, интелигентни, смели, свирепи. На тревопасните животни не им стига умът. Например лисицата е смела, хитра. Когато иска да си хване една кокошка, тя ще намери начин да влезе в курника. През тавана даже ще си пробие път, но ще си хване една кокошка. Дали после ще може да излезе вън, то е въпрос. Важното е, че може да влезе в курника.

Като говоря по този начин, някои питат: „Нима ние имаме някакво знание?“. Това знание, което имате сега, е знание на малки деца. С това знание вие ни най-малко не сте готови да влезете в бъдещите условия на живота. Ако мислите, че с тези знания ще отидете далеч, вие се лъжете. То е мъчна работа, то е все едно някакви обикновени екскурзианти, с техните обикновени приготовления като за Витоша, да отидат на Хималаите. Ако мислите, че с тия обикновени приготовления, които правите за Витоша, можете да отидете и на Хималаите, вие се лъжете. За Хималаите се изискват особени приготовления, особени предохранителни мерки. Там с един ден работа не става, там се изисква дълго време да стоите, най-малко 4 – 5 седмици, и дали след това ще постигнете целта си, пак е под въпрос. Та като се говори по този начин, аз виждам една опасност за вас, защото нещата, фактите се изнасят общо. Вие мислите, че знаете много. Аз съм правил изследвания, правил съм ред опити, да видя ще мога ли да предскажа какво ще бъде времето. Макар и да зная съчетанията в природата много добре, все пак има известни изключения. От най-новите си наблюдения, които правя, виждам, че за да вали дъжд, трябва да има едно налягане от 600 – 700 милиметра на барометъра. Същевременно трябва да има едно увеличение на влагата на въздуха от 60 – 70 – 80

процента. Понякога съм забелязвал, че когато налягането на барометъра не е толкова голямо, когато разширението на влагата е голямо, тогава и пермутациите на електричеството са големи, има общо разместване на въздушните пластове.

И като изучавате човека, ще видите, че има известни органи, известни сетива, известни жлези, турени в него като уреди, чрез които вие можете да определите как трябва да мислите, как трябва да чувствате, как да разсъждавате и да действате. Чрез тези органи вие можете да определите кога ще ви се случи някакво нещастие. Разправяше ми преди време една госпожа каква опитност на предчувствие имала при едно пътуване с мъжа си от Виена за Берлин. Тя не вярвала толкова в предчувствията, но се уверила тогава. Като се качили на трена, веднага изпитала голямо смущение в себе си, нещо силно я притиснало, голямо стеснение почувствала. Зачудила се коя може да е причината за това. Спомнила си, че от дома си тръгнали много спокойно, разделили се добре с децата си, тогава отде иде това голямо безпокойство? Мъжът ѝ заспал в трена, тя нямала с кого да сподели това тягостно вътрешно състояние. По едно време, както тренът вървял, се произвело едно голямо сътресение, от което всички куфари изпадали, един куфар ударил мъжа ѝ по главата, самите пътници в купето се блъснали един в друг. Каква била причината за това сътресение? Случило се така, че техният трен се ударил силно в един вагон, който стоял точно на неговия път. Този вагон се бил откъснал от експреса, който минавал преди няколко часа. Тогава тренът спрял, докато дойде нов локомотив, който да поеме вагоните. Пътниците трябвало да прекарат на това място цели два часа. Като тръгнали отново, госпожата се успокоила съвършено, всичката ѝ предишна тревога изчезнала. Питам: кое било онова, което ѝ притеснявало душата? Имало нещо, което я притеснявало. Вътре в нея нещо ѝ подсказвало, че ще се случи някаква неприятност, ще претърпят една

малка катастрофа. Такава катастрофа се случила едно-временно и в умствения свят.

Често хората очакват някой да гоиде отвън и да им предскаже какво има да им се случва. И това е хубаво. Бог е дал предсказатели, пророци, но не всякога тия са гагатели. В София има двама видни гагатели на кафе. Понеже човек сам не може да си гагае, един ден двамата тръгнали за Витоша, там да пият кафе и да си гагаят един на друг, да видят кой от двамата по-добре пророкува. Те си взели гжезвета, чашки, както и чисто, хубаво кафе и тръгнали. Като се качили на Витша, сварили си кафето, изпили го и си сменили чашките, всеки да гледа на другия, да покаже изкуството си. Те искали да видят ще се сбъдне ли това, което ще си гагаят. Всеки искал другият да му каже нещо специално. Кое е специално? Специално е например да ти се каже, че след 3 месеца, 25 гена, 3 часа и 5 минути ще ти се роди дъщеря със сини очи, а на петата си година тя ще прояви музикална гарба и ще бъде добра пианистка. Ето това е предсказание. Ще разбереш дали е вярно. Ако не стане, то не е вярно. Лесно е да гагае човек, но всички неща, които предсказва, трябва да станат. Вие сте майстори да предсказвате онези неща, които не стават. Всеки може да предсказва по своите уреди. Вие не сте наблюдавали вашите уреди, по тях да предсказвате.

Христос каза на жената да отиде и да повика мъжа си. Той ѝ каза, че ще ѝ даде жива вода. Каква е тази жива вода? Живата вода, това е Христовото знание. Онова знание, онези вярвания, които вие имате, с тях нищо не можете да постигнете. – „Иди, повикай мъжа си! Този мъж, който сега имаш, и той не е твой мъж. Досега ти си имала петима мъже. С такива мъже работата не върви.“ Жената отиде в града, да разкаже на хората, че е видяла човек, който знае всичко. – „Много работи ще ви каже. Да не би той да е Месия?“ Кой е Месия в света? Месия е онзи, който може да научи хората да мислят правилно и да прилагат своята мисъл. Месия е онзи, който може да научи хората на науката да не лъжат. Тези хора могат

да създават колкото искат теории, но съзнателни лъжи да няма, всяко нещо да е обосновано на известни факти. После, да няма никакво морализиране, да няма никакво загкулисие, никакво самолюбие. Ние не можем съвсем да се отречем от света, но във всяко нещо трябва да седи истината. Трябва да знаем, че благо, което ние искаме, искат го и всички останали хора. Щом сме на Земята, трябва да знаем как да споделяме благата, които имаме. Да допуснем, че вие сте едно общество, което ме слуша тук. Едновременно с това днес се държат хиляди други беседи в света. И за какво се говори във всички тия беседи? Навсякъде се говори все за подобренieto на живота. Едни проповядват за икономическото подобрене на живота, други – за политическото подобрене, трети – за общественото подобрене, четвърти – за семейното подобрене, пети – за научното подобрене, за подобренieto на условията на живота и така нататък. Условия на живота има. Пари ви трябва в този живот, те са необходими, но преди всичко, това са условия.

В човека съществуват известни неща, които могат да му подсказват какво да направи. Бог днес говори на хората чрез тяхното сърце и чрез техния ум. В това отношение умът и сърцето могат да предскажат, да подшушнат на човека какво да прави и какво има да му се случи. Обаче Бог може да живее само в гушата на човека. Ако имаш гуша, Бог може да живее в тебе. Ако нямаш гуша, Бог не може да живее в тебе. Казано е, че Бог пребъдва в сърцето на смирените. Аз бих превел този стих другояче: Бог живее само в онези хора, които имат души. Този превод е необходим, за да се избегне противоречието, което е поставено в Писанието. Понеже сърцето на човека е грешно, Бог не може да живее там, гето е грехът. По нямане на други гуми се казва, че Бог живее в сърцето на смирените. Не, в гушата живее Бог, не в сърцето. Душата е чиста, а сърцето е опорочено. Следователно Бог може да живее в нас, но само в душите ни. Това всички трябва да знаете. Който е без гуша, той трябва да знае,

че Бог не живее в него. А за да може Бог да живее в душата на човека, този човек непременно трябва да има едно отлично сърце и един отличен ум. Отличното сърце и отличният ум са слугите на Божественото в нас. Понякога ние не знаем какво представляваме, какво сме сами по себе си. Ти си човек, който има гуша и в когото Бог трябва да живее. Това трябва да стане. Като знаеш това, ти не трябва да бъдеш един страхливец, не трябва да си като заек, само да подскачаш, но трябва да си човек, който правилно мисли.

Казвате: „Как може да се живее без пари? Как може да се живее сам?“. Какво значи да живееш сам? Това значи да живееш с Божественото в себе си. Ако човек сам не може да живее, той нищо не знае. Възпитанието на човека трябва да започне със самотата. Ако човек сам не може да живее, той с никого не може да живее. И ако сам може да живее, с всички ще може да живее. Това е пробният камък: ако можеш да живееш с Бога, ти с всички хора ще можеш да живееш. Това значи сам да живееш. Или да живееш сам, значи да живееш с Бога, Който пребъдва в твоята гуша. Щом можеш да живееш с Него, с всички ще можеш да живееш, понеже Божията любов включва всичко. Ако не можеш да живееш с Бога, въпросът е свършен. Ако ти не обичаш майка си и баща си на Земята и не можеш да живееш с тях, как ще можеш да живееш с другите хора? Ако не обичате майка си и баща си и не можете да живеете с тях, вие не можете да живеете и с другите хора. Досега аз не съм срещнал един човек, който да не обича майка си и баща си; не съм срещнал един мъж, който да не обича една жена, и не съм срещнал една жена, която да не обича един мъж. Даже жената да е мъжемразка, тя все един мъж ще обича. И мъжът да е женомразец, той все една жена ще обича. Другояче човек не би бил човек, той все някого трябва да обича. Да обичаш, това е смисълът на живота. Но трябва да знаете, че единственият човек, който обича живота, това е майката. Майката обича своето дете, то е всичко за нея – оттам започва животът.

Този, когото обичаме, той е подтикът, той е високият връх. Обичаният в живота, той е най-високият връх. Развайте се, когато има един, когото обичаме. Казвате, че Яков обичал повече Йосиф, Адам обичал повече Исаак. Всеки обича някого повече от другите. Вие ще кажете, че майката обича всичките си деца еднакво. Каквото и да казват майките, аз зная, че всяка майка има едно сред децата си, което обича повече от другите, но това нещо тя го крие. Каквото и да казват, това е така. Аз съм наблюдавал какво правят някои майки в селата. Като вземе да дава на децата си хляб с масло, майката им намазва филиите с малко масло. На детето, което най-много обича, тя ще намаже една дебела филия с най-малко един пръст масло. Ще кажете, че може би така се е случило. Не, любовта на майката към това дете е по-дебеличка. На другите деца маслото е по-тънничко намазано. Това са факти от всекидневния живот. Всичките ваши материални отношения и всичката ваша обхода в света се обуславят все от любовта. Ти даваш на едно дете по-хубави грехи, защото повече го обичаш; на друго даваш по-скъсани грехи, защото по-малко го обичаш. Няма нищо лошо в това, то е наука, то е до степенята на любовта. Не е лошо, че сте гали на някое дете хубава греха. Когато друго дете утре стане център на повече любов, и то ще има повече грехи. Ако предизвикаш повече любов в другите хора, и ти ще имаш повече грехи, повече шанки и обуца. Значи, ако предизвикаш малко любов, малко ще имаш, ако предизвикаш много любов, много ще имаш – от тебе зависи.

Любовта на Бога към нас се обуславя от степенята на любовта, която ние имаме към Него. Ние сме мярка на Божията любов към нас. Божията любов е капитал, мярка, с която ние си служим в живота. И от правилното обращение на този капитал зависи любовта на Бога към нас. Любовта е стимул, от който започват всички други неща. Ти не можеш да бъдеш учен човек, ако нямаш любов, не можеш да бъдеш и свободен човек, ако нямаш любов,

ако не обичаш. Аз взимам знанието и свободата в широк смисъл. Свободен човек наричам този, който има любов, който има и знание. Който обича, той е богат. Истинското богатство в света, това е любовта. Истинската сила и мощ, с която човек може да се брани, това е знанието. А най-хубавото място, дето човек може да живее, това е истината. Адам живееше в рая, в най-хубавото място. Казвате „рай“, но какво е същинското име на рая? Той има едно специално име, което вие не знаете. Оттам Адам беше изпъден, понеже не устоя на правилата в рая. Той се оказа непослушен, не изпълни Божиите заповеди. Бог го остави съвършено свободен, не постави никакъв стражар в рая да му следи стъпките. Адам беше господар на положението, нямаше кой да го контролира в постъпките му. Раят е мястото на истината, дето владее съвършена свобода. Като сгреши Адам, тогава се яви Господ при него и го запита защо не спази правилата на рая. Защо Адам не запази свободата, която имаше?

Сега и вие трябва да изплащате тази първа погрешка на първите хора. Всеки от вас трябва да знае доколко може да запазва свободата, която му е дадена. Вие трябва да бъдете почтени, да имате Божията любов. С какво можете да докажете това? Вие се молите по 4 - 5 пъти на ден или по няколко пъти в седмицата, но доверие може ли да ви се има? Вие трябва да имате определени възгледи за живота. Сега хората се запитват обича ли ги Господ. Когато някой ме запита дали го обичам, аз му казвам: „Това е моя работа“. – „Ами какво мислиш, аз обичам ли те?“ – „То е твоя работа.“ Дали обичам, или не, това само аз зная. Аз зная, че всичко това – моят живот, моят напредък, моето щастие – зависи от моята любов. Моето бъдеще се определя от любовта, която аз показвам към всяко най-малко растение, към всяко насекомо, към всяко малко или голямо животно, към хората, и то вън от всякакъв закон. Любовта ми към всичко в света определя моето бъдеще. Това аз зная, това и хората трябва да знаят. Не е въпросът какво хората мислят за

мене, но въпросът е, че Любовта е мощната сила, която работи в мене и определя целия ми живот, цялото мое бъдеще. Аз съм, който създавам своето бъдеще. Казвате: „Защо трябва да любим?“. Аз любя, защото създавам по този начин своето бъдеще. Че обичам някого, аз няма да му казвам, но спазвам всички онези правила, които Любовта изисква, защото тя прониква в цялото органическо царство, тя прониква в цялото Битие. В целия живот няма място, дето Любовта да не прониква. Там, дето Любовта прониква, всичко гъмжи от живот в себе си. Всяко нещо, в което има живот, показва, че там е проникнала Любовта. Няма нещо в света, което да е мъртво. Колкото и да изглежда нещо мъртво, то все има живот в себе си.

Според вашето детинско схващане какво ще ви каже Христос, ако днес дойде в света? Според това детинско схващане вие чакате да дойде Христос и да тури едни от вас вдясно, други отляво и да ви каже: „Елате вие, благословени деца мои!“. Не, това е въпрос на бъдещето. Вие очаквате такова нещо, което зависи от хиляди ваши съществувания. Оставете бъдещата присъда! Въпросът е какво сега може да ви се даде, какво в настоящето може да получите. Важно е как сега живеете. Вие ще бъдете претеглени и ще ви се каже: „Елате при мене вие, благословени от Отца Моего! Елате вие, благословени, които сте живели по закона на Любовта и наследете Царството Божие, понеже то е за вас“. На онези, които не са изпълнили закона на Любовта, Христос ще каже: „Идете далеч от мене!“. – „Какво ще стане с нас?“ – „Когато и вие се научите да прилагате закона на Любовта, тогава ще дойдете при мене. Понеже още не сте го научили, идете далеч от мене“. Къде е несправедливостта тук? Ще кажете, че еди-кой си не заслужава да го обичате. Любовта не е до заслугата. Ти ще обичаш човека, понеже Бог живее в неговата гуша. Ти ще обичаш Бога, понеже живее в душата на човека. Ти ще обичаш Бога, понеже живее във всяка гуша. Като обичаш Бога, ще спазваш любовта

и към своя ближен заради единството, което Бог внася. Ако не държиш Бога в ума си, ти ще навредиш сам на себе си. – „Ама еди-кой си не заслужава любов.“ Всеки заслужава любов. Всеки един, в когото живее Вечният, Безграничният, заслужава нашата любов. Всеки, в когото живее Вечният, Безграничният, Който е създал света, заслужава нашата любов, защото само любовта внася онова, което осмисля живота. Тя е, която внася живот, тя е, която внася знание и светлина, тя е, която внася свобода.

Следователно човек се отличава по новото, което иде сега в света. Сега иде нова епоха, в която се създава нова Месечина. Съгласно това в Писанието се казва: „Ето, създавам нова земя и ново небе, ново Слънце и нова Месечина“. Не зная дали всички тия неща ги има в Писанието. Ако ги няма, аз си позволявам да ги вмъкна. Ако ме държат отговорен, аз съм съгласен, не отказвам да отговарям. И затова казвам, че в Писанието се казва така: „Ще създам ново небе, нова земя, ново Слънце, нова Месечина, нови звезди. Елате вие, благословени от Бога, които сте излезли от Любовта, и наследете Царството Божие“. Слънцето, това е бъдещият обществен живот на хората. Месечината, това са бъдещите религии на света. Звездите, това са всички добри хора, всички учени от всички отрасли на науката – те ще бъдат тези плеяди от звезди, които ще украсяват небето. Навсякъде ще говорят тези звезди. Небето пък, това е Бог, в Когото ние живеем и се движим. А аз съм човекът, който гледа всичко това и се радва на създаденото от Бога. „Иди, повикай мъжа си!“

*Благословен Господ Бог наш
Тайна молитва*

1 декември 1935 г., София, Изгрев

Дванадесетият час

Отче наш

Ще се развеселя

Евангелие от Йоан, 11. глава, 1. – 10. стих

Духът Божи

Има неща в света, които ни се виждат интересни, а други – безинтересни. Това е по отношение на обикновените хора. Обикновените хора мислят, че някои неща са интересни, а други не са интересни. Обаче за гениалните хора, за светиите не е така. Те мислят, че всички неща в света са интересни. Там, дето обикновеният човек вижда нещата безинтересни, гениалните и светиите ги виждат интересни. Да ви приведа един пример за изяснение на мисълта си. Ако един кон гоиде и помирише Библията, какво ще каже? Той ще каже, че малко зобчица струва повече, отколкото тази книга, Библията. За обикновения човек безинтересното е само закон. За мъдреца, който разбира нещата, не е така.

Някои неща имат своята цена отвън, а някои имат своята цена отвътре. Една статуя има цена отвън, други предмети имат цена отвътре. Един скъпоценен камък има цената си отвътре. Златото има цената си отвътре. Цената на златото не е в образа, който е поставен върху монетата, но в неговата вътрешна стойност, затова го теглят. И да няма никаква образ върху златото, като го претеглят, то пак е ценно. Обаче ако имате една статуя и изличите това, което скулпторът е поставил върху нея, тя става безпредметна, никакъв интерес няма вече към нея. Това е за сравнение, а не че камъкът сам по себе си няма никаква цена. Има и в камъка нещо ценно, но ние използваме златото, затова него ценим. Всъщност и камъкът толкова има цена, колкото и златото. Ние можем да мислим, че златото е ценно, а

желязото не е ценно, защото се окислява. Но и желязото е ценно. С желязото хората орат, воюват на бойното поле, придобиват победи, правят железни релси. Хората не пътуват по златни релси, но по железни.

Ние сме дошли до една епоха, когато трябва да мислим. Понякога хората имат такова състояние, каквото и животните имат, те мислят като животните. От сутрин до вечер те чувстват, но това не е мисъл, това не е живот. Като станат сутрин, веднага започват да мислят каква закуска е приготвил гостилничарят или каква закуска е приготвила майката или къщицата. Както сега хората живеят, има една опасност и в говоренето. И в морала има една опасност, или в това постоянно да морализираш хората. Моралът е най-голямото ограничение: това няма да правиш, онова няма да правиш, навсякъде са само ограничения, не знаеш накъде да мръднеш. Ти не знаеш кое е морал и кое не е морал. В едно отношение направиш нещо – морално било; в друго отношение направиш нещо – не било морално. Ако си изпил една чашка винце, от религиозно гледище не било морално, а от светско гледище било морално. Ако един въздържател си позволи няколко глътки вино, веднага ще го питат как така не издържа на обещанието си, а го престъпва? Не само тук има ограничения, но навсякъде. Вземете например една девица: докато е при баща си, тя е свободна, може да гледа навсякъде. Може да отиде при прозореца, да го отвори и да гледа навън свободно, баща ѝ няма да ѝ направи забележка, но той ще каже: „Нека да си погледа, няма другар, свободна е“. Щом момата се ожени и след това си позволи да гледа през прозореца, мъжът ѝ веднага ще я запита: „Какво гледаш навън?“. Защо той не дава на жена си да гледа през прозореца? Ако човек обръща очите си наляво и надясно, какво престъпление има в това? Ако видя, че някой убива някого, аз ли съм престъпникът? Видял съм, че някой убива. Искат да кажа кой е убил този човек. Аз не съм го убил, но си намирам бея на главата. Това аз наричам обикновен живот. Животът

е пълен с големи препятствия. Когато има опасности навсякъде, дето ходиш, да се спънеш и да паднеш, аз наричам това живот на нощта. Съществува едно неразбиране. Всички хора искат да живеят. Това е право чувство, но какво трябва да разбираме под думата „живот“? Най-големият стремеж в душата на всички разумни същества седи в това, че те искат да живеят. Този стремеж съществува и в животните, само че подбудителната причина при животните е една, а при човека е друга.

Казвате: „Какъв е дванадесетият час, ние не знаем“. Имаме първи час, втори, трети, десети, но каква философия има в дванадесетия час? То е конското помиряване на Библията. Такова нещо е дванадесетият. А в деня шест часа са за мъжа и шест часа са за жената – едното шест показва положителните качества в човека, другото шест показва отрицателните качества в човека. Значи мъжът и жената управляват деня. Мъжът го управлява от сутринта, откакто изгрее Слънцето, до обед. От обед жената поема управлението до вечерта, когато Слънцето залезе. Вечерта, след залязването на Слънцето, братът поема управлението до полунощ, а сестрата го поема от полунощ до сутринта. Всекиму се падат по шест часа. Какво означава първият час? Първият час представлява онова интензивно желание в човека, което е затворено в една черупка, но иска да излезе вън от тази черупка, да види белия ден. Първият час представлява още понеделникът, когато трябва да насадиш нещо. Значи ще насадиш нещо, да го измътиш. Но тогава ти не мислиш какво ще измътиш. Понеделник е денят на Луната. Ти си въобразяваш, че живееш в един широк свят. С един ден работа не става, това е непостижимо нещо. С един крак не се ходи, два крака трябва да имаш. На втория ден вече пилето се е излюпило. То трябва да ходи, движение се иска от него. За втория ден, за вторника, българите казват „вторник повторник“. Той е ден на нисшето в човека, което трябва да работи. Навсякъде има войни, мъчнотии, препятствия и ти

трябва да работиш, да си пробиваш път, да изсичаш гори, да правиш пътища, шосета, да прекарваш железници. Навсякъде трябва да процъфтява индустрията. Навсякъде по земята трябва да туриш рег и порядък. Средата, това е третият ген, третият час на геня. Това значи, като си турил вече рег и порядък, навсякъде да го изучаваш – сега учение ти трябва. Развитие на ума ти трябва, затова ще го впрегнеш, ще работиш с него. Третият час е за ума. Четвъртият час е за възвишеното и благородното в човека. Петият ген, петият час, това е любовта в човека. Петият час е за чувствата в човека, за удоволствието, за яденето и пиенето. Като сготвиш, ще събереш приятелите си, да седнете на сладки приказки. Шестият час е последният час, в който трябва да се замислиш, да си дадеш отчет, сметка за всичко онова, което си направил. След това ще гоиде нощта и като не знаеш какво да правиш, ще си легнеш в кревата, ще се завиеш с юргана и ще спиш. Това е обикновеният човек, който, като не знае какво да прави, все юргани търси: насам се обърне, натам се обърне, разправя, че леглото му не било меко, пък имало гървеници, имало това-онова. Обаче на светията, на Учителя юргани и кревати не му трябва, той не се нуждае от сън.

Казвате: „Какво трябва да се прави?“. След като учениците са работили в стаята цели шест часа – учили са, какво прави учителят? Той изпъжда учениците си да излязат вън от стаята. Това излизане на човека вън не е нищо друго освен спане. През това време стаите ще се изметат, ще се измият и като изгрее Слънцето, хората пак ще започнат работа. За обикновените хора нощта носи пречистване. Вечер ти ще поправиш погрешките си. Престанете да мислите за обикновени работи. Казваш: „Големи грехове имам“. Оставете големите и малките грехове. В света няма малки и големи грехове. Какво нещо е грехът? Вие виждали ли сте греха? Никой досега не е виждал греха. Това, което вие наричате грехове, всъщност са резултати. Какъв грях има в това да си

обидил един човек? Ти казваш, че някой е голям будала. По какво се познава будалата? Виждал ли си го, да знаеш какво нещо е? Ти не си виждал никакъв будала, как ще говориш за него! Ако един човек не знае как да те излъже, той будала ли е? Ако този човек не знае как да те метне, той ни най-малко не е будала. А ако някой човек знае как да те изиграе, това ни най-малко не говори за някаква интелигентност.

Другата, опасната страна на живота сега в това, че като ви говоря днес нещо, веднага казвате: „За кого ли говори той?“. За никого не говоря. Аз говоря за неща, които стават в света. Вие, които живеете тук, не се познавате още, вие не сте се видели, това са само вашите сенки. Че сте сенки, един ден ще се убедите в това. Как ще се убедите? Като видите, че ще залезете. До шестия час ще бъдете на Земята, а от шестия час нататък ще бъдете в другия свят и ще кажат за вас, че Петко, Стоян или друг някой е изчезнал. Че какъв е бил той по-рано? Нима ако ви направят снимка, това сте самите вие? Това е сянката на вашето тяло. Всеки човек на Земята е само едно произведение на един скулптор, но истинския човек вие още не сте го видели какво представлява. Казвате: „Видяхме го“. Това, което вие виждате, още не е човекът. Казвате още: „В Библията пише, че Бог е създал човека по образ и подобие свое“. Това, което Бог е създал, Той не го е създал на Земята, но горе някъде. Човек е пришълец отнякъде. Тези, създадените тук хора, вие сте ги създали. И сега вие искате на тези създадени от самите вас хора да турите един Божествен надпис и да кажете, че Бог ги е създал. Не, човек от човека е създаден. Ще кажете, че човек има душа. Това е друг въпрос, не ми говорете за душата! Душата не може да живее на Земята, тя не е дошла на Земята, тя не се е родила на Земята. Душата е от съвсем друг свят. Тя принадлежи на друг свят.

Питате: „Освен този живот, който е на Земята, има ли друг живот, духовен?“. Това е друга работа. Чудно нещо, ще дойде една мравка при вас и ще ви пита има

ли човешки свят! Някой мравешки философ ще каже, че човешкият свят е точно като мравешкия. Тъй щото светът, в който мравките живеят, в него и човек живее, но човешкият свят не е мравешки. Човекът няма разбиранията на мравката. Кои свят е по-висок? Човешкият свят е по-висок, а мравката, която се мисли за философ, е първокласна бугала. Като бутнеш една мравка, тя се изпъчва насреща ти, казва: „Знаеш ли какво съм аз, знаеш ли за какви работи мисля?“. Често съм правил такива опити с мравките. Като бутна някоя, тя веднага се изпъчи; аз ѝ духна, тя отскочи, после се съвземе. Пак ѝ духна, пак отскочи. Тя се чуди какво става с нея; мисли, че нещо голямо става. Като гоиже на себе си, казвам ѝ: „Ти няма да ме питаш кои съм и какво мисля, но ще ме питаш: „Мога ли да науча нещо?“. Ако не ме питаш така, пак ще духна и ти пак ще отскочиш“. Сега и вие понякога се спирате и питате защо светът е създаден така. Като духна върху вас, ще отхвъркнете надалеч. Вие четете някои философски книги, в които се говори как е бил създаден светът. Каквото и да е написал философът, това са негови логически изводи. Този философ нищо не разбира от създаването на света. Преди всичко, той не е бил там, когато светът се е създавал, а при това така убедително говори. Казват, че Мойсей описал създаването на света. Мойсей нищо не е описал за създаването на света. Преди всичко той не е бил там, когато светът се е създавал. А при това така убедително говори.

Казват, че Мойсей е описал създаването на света. Мойсей нищо не е описал. От това описание, което той е дал, нищо няма да научите. Мойсей е написал, че светът бил създаден в шест гена, а в седмия ген Господ си починал, но с вашето разбиране, че денят е с продължителност от 24 часа, вие нищо не можете да знаете за създаването на света. Какво Мойсей е разбирал и какво сегашните хора разбират, това са две различни неща. Като се спрам върху този въпрос, аз искам да внеса една нова мисъл и във вашите разсъждения, и във вашето

верую. Нова мисъл искам да внесе във вашите умове. Понякога вие пресилвате нещата и си създавате ненужни страдания. Сегите и мислите гали, като умрете, ще отидете в онзи свят, или няма да отидете. Преди всичко, вие не мислите право. В никакъв груг свят няма да отидете! Вие ще бъдете в този свят. Разликата е само в отношенията, в разбиранията. В този свят ти си само един слуга, нищо повече. Заповядват ти: това направи, онова направи. Ти ще носиш вода, ще миеш и ще чистиш стаите. Същевременно ще станеш и ученик, ще учиш. Като влезеш в училището, трябва да бъдеш ученик, да научиш нещо. Тази е само разликата.

В този свят ще бъдете слуги, а в онзи свят ще бъдете ученици – разликата е само в заниманията. Като слуги, ще вършите външните работи; като ученици, ще изучавате живота. Докато се занимавате с външната страна на живота, вие сте слуги, всички трябва да го знаете. И това е една почтена работа. Сега, значи, сте слуги. Вие знаете как наричат училищните слуги. Шом влезете в училището като слуги, веднага ще ви кажат: „Разсилен, донеси това или онова, иди на пощата, изчисти и измий стаите“. Мнозина се обръщат към разсилния така: „Господин разсилен“, но той все пак си е разсилен, не е още ученик. Някой казва: „Дотегна ми вече да живея“. Какво му е дотегнало? Дотегнало му е да бъде разсилен по училищата и по разни груги учреждения. Какво трябва да стане? Ученик трябва да стане той. Ще вземе книгата, ще влезе в училището и ще чака учителят да дойде. При това положение няма да го карат да чисти, да носи вода, да отива до пощата, но като дойде учителят, ще започне да му разправя за Слънцето, за Луната, за звездите, за съединенията на елементите, ще му показва научни опити по химия, по физика. Какви ли не научни знания ще се преподават на ученика!

В положението, в което днес се намират, сегашните хора искат да разберат смисъла на живота. Тъй както изучавате живота, вие ще знаете само къде е пощата,

колко писма се получават на ден, колко вода трябва да се носи, колко стаи има за метене и чистене, колко прах се вдига при метенето, колко пъти на ден се отварят и затварят прозорците и така нататък. За всички тия неща вие имате цяла статистика. Да, но това още не е животът. Това е живот на еднообразието – каквато е работата ви на първата година, същата е и на втората година, и на третата. Все е същата работа, докато дойдете до 25 години служба – все до пощата ходите. Ами така вие отваряте и затваряте Библията, отваряте и затваряте Евангелието. Четете: „В начало бе Словото и Словото бе у Бога“. Четете Евангелието от Йоан и сте доволни, че сте прочели нещо. Какво разбирате под думите „в начало бе Словото“? Това значи: в начало бе семето и семето бе начало на всичко онова, което израсна. „В начало бе Словото и Словото бе у Бога и Словото бе Бог“ – значи в начало бе семето и силата бе в семето; и всичко, което стана, чрез семето стана, чрез силата, която беше в семето. Това е разбиране. Вие ще седнете да четете и ще проектирате Словото в един човек. Това не е никакво разбиране. Всеки човек сам за себе си е Словото. Ако разбирате защо сте дошли на Земята, трябва да знаете, че като човек, вие сте Божественото семе, Божественото Слово.

За какво си дошъл? Ти, семето, чакаш да дойде някой спасител на света и да те спаси. Тъй както ти разбираш нещата, никакъв спасител няма да дойде, за да те спаси. Това е най-глупавото, което човек може да мисли. Да, ще дойде един спасител, един благодетел, който няма да те спасява, но ще те извади от хамбара, ще те посее на нивата, ще те зарови. Тогава той ще ти каже: „Сега ти ще израснеш и добро семе ще дадеш – едно ще даде 30, едно ще даде 60, едно ще даде 100“. Това е твоето спасение. Ако така разбираш спасението, на прав път си. Всеки велик Учител в този смисъл е говорил и говори на човечеството. Сега мнозина очакват Христос да ги спаси и да ги заведе в някакъв особен рай на небето. Те имат такова схващане за рая, каквото турците имат. Знаете ли

какъв е турският рай? Сега аз не искам да се спирам на този въпрос, но казвам, че това е едно свещено понятие за мохамеданите. Те си представят, че в техния рай има цели планини от пилаф и всички ще седнат пред него със златни лъжици. Те ще ягат пилаф и ще пушат наргиле, а от време на време красиви момичета ще играят пред тях ключек. И всеки ден момичетата ще се сменят. Тъй щото през цялата година ще им играят 365 най-красиви момичета, а те ще седят и ще гледат танца „а ла турка“.

Тази представа за рай се отнася до обикновените турци, а малко по-напредналите си го представят по-особено. Понякога и християнските вярвания не отиват по-далеч от мохамеданските. Това обаче не представлява никакъв рай, това е един човешки, измислен рай. Райт е нещо, което не може да се опише. Там няма никакви планини от пилаф, там няма никакви наргилета, нито има танцуващи момичета. Там няма никакви кинематографи, каквито тук има. Ако там има такива нимфи, които да им играят, това е робство, не е никакъв рай. Там всички са свободни, не могат да играят, за да забавляват някои. Райт е съвсем различно нещо от това, което турците или християните си представят. Тази представа за рай е нещо подобно на това, което мравките си мислят за хората. Мравките казват: „Дали и хората представляват такова общество като нас?“. Мнозина искат да докажат, че и мравките по някакъв начин са организирани. Не, не може да се прави никакво сравнение между живота на мравките и живота на човека. В мравките няма никаква мисъл, никаква реч, никакви логически изводи. Има някакво усещане и в тях, но то е съвсем друго нещо. В мравешкия живот има един застои. Това са степени на развитие.

Цялото животинско царство представлява една справочна книга на миналото. Тази книга показва къде човек може да сгреша. Всички животни и растения показват пътя, през който човек е минал и минава. Като чете тази книга, той ще знае къде може да се спъне. Мравките са една спънка за човека. Пчелите са друга спънка. Ще

кажете, че пчелите са чисти. Така е, но в тях има една страна, която може да спъне човека. Един познат дойде един ден при пчелите тук, искаше да ги разгледа. По едно време излезе една пчела от кошера и го жилна по окото. Когато някой човек се доближава до кошера на пчелите, някоя от тях излиза, бутва го два-три пъти по главата и ако той не послуша, ужилва го. Разумност има в пчелите. Те не говорят на човека, но го бодват и с това изказват недоволството си от него. Пчелата казва с ужилването: „Като не разбираш, ето какво мога да ти направя“, нищо повече. Знаете ли какво може да направи една мравка или една пчела на човека? Една пчела веднъж ужили един господин и той толкова много се разгневи, че взе един голям котел с вода, обърна кошера ѝ във водата и издави всичките пчели. И човек жили по същия начин като пчелата. Защо трябва да жилиш? Като жилиш, ето какво направят с тебе: ще обърнат кошера ти в котела с вода и всичката твоя философия ще се свърши. Понякога ти вадиш ножа си, както пчелата вади своето жило, и казваш: „Знаеш ли какво мога да направя с тебе?“. Какво ще направиш? Ще станеш причина да обърнат кошера ти в котел с вода и всичко с тебе ще се свърши.

Силата на човека не се заключава нито в неговата физическа сила, нито в неговото богатство, нито в неговото знание, нито в неговата добрина. Това са капитали. Силата на човека сега в разбирането на великите Божии закони, които направляват неговия живот. Всички други неща се обуславят от мисълта на човека. Мисълта, това е здравословното състояние на човека. Ако не може да мисли право, човек не може да бъде здрав. Ако не мисли добре, правилно, тогава и чувствата на човека не могат да бъдат здравословни, не могат да бъдат нормални. Защото чувствата се обуславят от човешката мисъл. Постъпките на човека се обуславят от неговото сърце. Аз правя едно разграничение между мислите, чувствата и постъпките на човека. Това не е като при съвременните психолози. Правилните мисли и чувства на човека

създават неговата сила. Що е човешката воля? Като се съединят човешките мисли и чувства, те дават човешката воля. Силата на човешките мисли плюс силата на човешките чувства дава човешката воля. Умът и сърцето, съединени в едно, раждат човешката воля. Следователно, ако съедините ума и сърцето в едно, вие имате човешката воля. Ако умът и сърцето ви не са съединени в едно, волята ще отсъства у вас. Животните нямат воля. Защо? Защото умът у тях отсъства. Те нямат воля, при тях в долната част на лицето брада, каквато е в човека, не съществува. Също така те нямат и нос, какъвто хората имат. Носът на човека е резултат на човешката интелигентност. Челото и брадата на човека също така са резултат. Като съедините човешките мисли и воля, вие ще имате челото и брадата. Чувствата пък са във връзка с устата на човека.

Сега ще ви дам една мярка за човешкото търпение. Тази мярка е относителна, а не абсолютна. Ще измерите разстоянието от долу, от краката, до устата и колкото е това разстояние, толкова е и търпението ви. Ще измерите търпението си в сантиметри. Вие измервали ли сте колко сантиметра най-много е търпението ви? Вашето търпение може да бъде най-много метър или метър и половина. Като влизате във водата, ще внимавате да не дойдете до наг устата си. Щом водата стигне до устата ви, бързайте да излезете вън, върнете се назад. Ако не знаете да плувате, може да стигнете гълбочина най-много до устата. Щом дойдете до устата, не отивайте по-нататък – дотам най-много може да достига търпението. Следователно, ако вие не можете да търпите до устата, нямате търпение. Някой има търпение до раменете, друг – до кръста, трети – до коленете, а четвърти – едва до големия пръст на крака си. Това е материален начин за измерване. Ако нямате търпение, каква разумност ще имате? Външното тяло е пособие, по което човек може да се ръководи. Седи някой и не може да търпи, постоянно мърда тялото си, движи се. Това показва, че той не може да владее мисълта си.

Една учителка се страхувала много от биволи. Един ден тя пътувала с кола за Търново. По пътя колата настигнала един бивол. Като видяла бивола, учителката веднага скочила от колата и хукнала да бяга. В колата опасността да я нападне биволът била по-малка, отколкото като слезе и хукне да бяга, но тя не можела да се владее от страх. Това е нетърпение. Питам: ако вие не можете да се справите, докато сте в тялото си, как ще се справите, като излезете вън от него? Мнозина мислят, че като излязат от тялото си и отидат в другия свят, лесно ще се справят там. Това показва неразбиране. Не, именно без тяло те съвсем ще загазят. Които отива в духовния свят без тяло и мисли, че ще може да живее така, той трябва да бъде гений или светия. Ако ти си обикновен човек и като такъв отидеш без тяло в другия свят, там ще бъдеш изложен на големи нещастия. Това ще е най-голямото нещастие за тебе. То е все едно да вземете един човек, който е без глава, без ръце и крака, изобщо без тяло, и да го направите търговец. Това е неразбиране на въпроса. За тия неща човек трябва да има светла мисъл.

Тялото, което човек има, е дадено от Бога като условие, с което той може да се развива. Разумната природа е предвидила всички възможности, всички условия, всички нужди на човека и му е дала съответни органи. Всеки орган трябва да се приспособи към известни условия. В съвременните условия ние живеем при едни неестествени положения. Вземете например птиците: те снасят по няколко яйца и започват да ги мътят. Като се излюпят пиленцата, майката и бащата се грижат за тях, отглеждат ги, докато израснат, после ги оставят сами да се грижат за себе си. В това няма никаква наука. Гледам какво правят и сегашните хора. Като се ожени момата, става къщица*. Тя сготвя ядене на мъжа си и започва да

* Къщица – домакиня, отговорна за управлението на дома и грижата за семейството.

го чака да си дойде за обяд. В свободното си време къщницата седи със скръстени ръце. След като се нахранят, тя измива чиниите, изчиства къщата и пак сяда със скръстени ръце, чака да дойде вечерта, мъжът ѝ да се прибере от работа. Тази къщница живее като птица, а мисли, че е човек. По отношение на майка си и на баща си много деца са като птиците. Ако майката не изпрати детето си на училище, да научи там нещо, то ще остане в положението на птица. Малкото птиченце знае колкото майка си и баща си, но при човека не е така. Човек трябва да се подложи на възпитание, трябва да се учи. Човек подлежи на развитие.

Религиозните хора постоянно говорят за един Бог, Който се намира вън от тях. Те не говорят за Бога, Който е вътре в тях. На нас ни е омръзнало да ни се говори за един Бог, Който се намира някъде вън от нас. От много говорене ние сме се отечили. Ние дишаме чист въздух, който с нищо не ни помага. Защо? Защото не знаем как да го използваме. За Бога ние трябва да имаме една възвишена, една благородна идея, която идва от някакво високо знание. Бог не е нито горе, нито долу. Той е навсякъде. Сега, като казвам, че Бог е навсякъде, вие трябва да разбирате възможностите. Между две точки има една права линия, понеже линията е светът на точката. Една точка може да се движи по права линия в две посоки, напред и назад. Ако вие сте човек с разбирането на точката, ще можете да се движите само в две посоки – напред и назад; вие ще знаете да нападате и да отстъпвате. Питам: какво ще бъде тогава вашето знание в света? Какво знание може да има един търговец, който купува и продава стока? Той купува стока, отива напред. После продава стоката, връща се назад. Така се извършва човешкият живот. Земеделецът, който е прибрал житото от нивата си, го занася на търговци с цел да го продаде по-скъпо, така да се възнагради трудът му. Но търговецът гледа да го купи по-евтино, да спечели повече, затова казва на земеделеца, че житото му не струва. С това той иска да подбие цената на житото. И двамата се лъжат. Земеделецът

е взел от земята повече, отколкото трябва. Всички съвременни земеделци сеят повече, отколкото трябва. Те казват: „Ние имаме право да сеем повече, отколкото трябва“. Не е така, земята трябва от време на време да си почива. Всякога не е нужно една и съща площ да се засява. Не мислете, че е безконечно нейното използване. И тя трябва да си почива. Земята с милионни години е събирала това богатство, от което ние днес се ползваме. Не мислете, че можете да постъпвате с нея безразборно. Тъй както хората се развиват и вървят, един ден тези ресурси ще изчезнат. Ако няма отде да дохождат нови притоци, нови средства, сегашните ще изчезнат. Тъй както сега се развива индустрията, един ден всичко ще се изхарчи, нищо няма да остане. Какво ще правите тогава?

Сега аз искам вие да мислите по-правилно. Вашето тяло съдържа в себе си известни сили, известни богатства, спрямо които не трябва да бъдете разточителни. Вие не трябва да бъдете разточителни с тялото си и да казвате: „Аз мога да мисля и да правя каквото искам“. Вие така правите известна погрешка: не можете да мислите каквото и както искате. Понякога хората изпитват горчиви, неприятни чувства и ги смесват с мисълта, казват, че много мислят. Не, в мисълта няма нищо неспокойно. Който се безпокои, това не показва, че той мисли. В мисълта няма никакво безпокойство. Мисълта е нещо трезво, нещо спокойно. Щом мислиш нещо, ти започваш работа. Там, дето има тревоги, то е човешкото нисше сърце, което още наричаме конкретен човешки ум. Ти се безпокоиш, че някои неща не са станали както трябва, тоест както си очаквал. Ти се тревожиш, че си купил нещо по-скъпо. Това не е мисъл, това е чувство. Ти мислиш защо си продал нещо по-евтино. Това не е мисъл. В мисълта има нещо друго. Човешката мисъл има съвсем друго предназначение. Христос казва: „Който ходи в светлина, той не се препъва“. В заключение казвам: всеки, който ходи в своята мисъл, в мисълта, която Бог му е дал, той не се препъва. И тогава всичките му работи

стават тъй, както ги е намислил. Щом работите ти не стават както трябва, твоята мисъл е от съвсем друг характер. Ние загазваме понякога, когато искаме нашите работи да станат лесно.

Добрата, правата мисъл не е безпокойство, тя е нещо трезво. Вие трябва да имате предвид, че малко хора в света мислят право. Тия хора имат нещо светло в лицето си, те виждат нещата ясно. Някой човек ходи замаян, очите му са премрежени, казва, че мисли нещо. Нищо не мисли този човек, той съвсем е загазил в чувствата си. Той мисли как по-скоро да излезе от положението, в което е загазил. Той казва: „Аз в нищо не вярвам“. Този човек съвсем е загазил. Всички хора, които не вярват в нищо, са хора, които нищо не мислят, те съвсем са загазили в чувствата си. Тези хора минават за учени и казват, че в нищо не вярват. Те вярват в себе си, вярват в науката, в гържавата и в нейните закони, а казват, че в нищо не вярват. Идва един стражар при такъв човек и тежко му казва: „Скоро тук да гойдеш“. Той вярва в стражаря, в законите, които изпълнява. Дагат му една монета, той я взема, вярва в нея, а казва, че в нищо не вярва. Дагат му една книга, той веднага я прочита, вярва в написаното, а казва, че в нищо не вярва. Той вярва в законите, в книгите, в това и онова, а казва, че в нищо не вярва. Това не е никаква мисъл, това е обикновен човешки жаргон. После казват, че вярата осакатявала хората. Не е така! Само глупавите чувства осакатяват хората. Ти чувстваш като някое животно и мислиш, че с тези чувства ще отидеш далеч някъде. Знаете ли на какво приличат тези, които само чувстват?

Разправят какъв случай е имало с един бивол в село Гебедже*. Когато англичаните прокарвали железопътна-

* Село Гебедже – сега град Белослав, област Варна. На това място в беседата става дума за строежа през 1861 г. на първата жп линия Русе – Варна в предосвобожденска България. По тази линия село Гебедже е спирка.

та линия Русе – Варна, един бивол в Гебедже, като видял, че минава нещо голямо, черно, затекъл се по пътя, през който щял да мине тренът и насочил рога̀та си срещу него. Тренът изсвирил, но биволът не се махнал, искал да се бори с него. Обаче локомотивът минал през бивола и от него останали само костите му. Така и хората често се лъжат, че това не е право, онова не е право, силят се да уредят работите, но от тях нищо не остава. Вие трябва да знаете, че когато Божественият трен мине през вас, от вас нищо няма да остане, костите ви ще бъдат нагробени. Казвате, че човек трябва да се бори. С какво трябва да се бори? С вятъра ли, с вятърните мелници като Дон Кихот ли да се бори, или с мъчнотиите си? Според мене човек няма никакви врагове в лицето на своите мъчнотиии. По-голям враг от себе си човек няма. Най-големият враг на човека е неговото неразбиране. Вие трябва да си обяснявате нещата психологически. Хората искат да изкарат дявола виновен за всичко. Те казват, че дяволът влязъл в райската градина и изкусил човека. Това е една много интересна приказка, върху която са изписани цели томове. Но никой досега не е могъл да каже, че е бил там във времето, когато са ставали тия работи. Пък и никой от вас не е чул разговора между Ева и змията, нито е чул какво Господ е казал на първите хора. Всичко това сега хората го приемат на вяра като деца̀та. Казват, че това е станало някъде в Мала Азия, дето е бил раят. Наистина, раят е бил някъде между реките Тигър и Ефрат, които и до днес още съществуват. Но в Библията се говори за четири реки. Къде са останалите две реки? В Писанието се описват качествата на тия реки. Сега аз да ви кажа къде са четирите реки. Двете реки Тигър и Ефрат представляват двете системи в човека: артериалната и венозната. От двете изчезнали реки едната представлява мозъчната система в човека, а другата – вегетативната нервна система. Някои казват, че раят е някъде в пространството. Не, той е в мозъка на човека. Раят е в мозъка на човека, но той представлява свят не

като нашия. Неизмерим е този свят, в който се помещава раят!

Сега вие можете да ми възразите, да кажете, че не ви интересуват тия неща. Ще кажете, че искате да ви се говори нещо сериозно. Кажете ми какво сериозно нещо сте извършили досега? Покажете ми една ваша сериозна работа. Като разлеждам живота на хората, намирам, че всички работи, които те вършат, са все забавления. Някой вземе перото, потопи го в мастилото, завърти го няколко пъти на листа и мисли, че е написал нещо хубаво. Това е забавление. Друг вземе лист и молив, рисува нещо, мисли, че хубаво е рисувал. И това е забавление. Трети вземе цигулката, стърже по струните, мисли, че хубаво е свирил. И това е забавление. Друг съди хората, мисли, че върши нещо. И това е забавление. Ще кажете, че това не е човешко. Де е човешкото? И мравките мислят, че са геници, но ако останат завинаги в положението си на мравки, какво ще стане с тях? Какво по-лошо за човека от това да остане за цял живот в положението на една мравка? Каква мисъл имат мравките? Вие си представяте ангелите като нещо подобно на хората, но така и мравките си представят хората подобни на тях. Ангелите са излезли от хора, но не са хора. Те са нещо повече от хората. Те са нещо повече от светиите. Един светия е само кандигат за забавачницата на ангелите. Геният пък е кандигат само за няколко месеца да влезе, да надзърне в ангелския свят и след това пак да се върне на Земята. Такова нещо представляват ангелите. Гениите могат да надзърнат най-много до три месеца в ангелския свят и после трябва да се върнат на Земята. Щом изминат трите месеца, веднага казват на гения: „Ти ще слезеш вече на Земята, няма какво да правиш между нас“ – неговата гениалност нищо не струва в ангелския свят.

Казвате: „Гениален е този човек“. В какво седи неговата гениалност? Когато се говори за ангели, ще знаете поне, че един ангел може да носи Земята на гърба си. Ангелите могат да носят на гърба си сто свята като

нашия. Това е само за сравнение, да видите каква мощна сила представлява един ангел. Така трябва да разбирате силата на ангела. Един ангел може да отклони с мисълта си Земята на един, на два, на сто и повече километра от нейния път. Кои обикновен човек може със своята мисъл да отклони Земята от нейния път? Един ангел може да я отклони. Сегашните астрономи виждат, че Земята се движи по своя път по някакви афелий* и перихелий**. Защо е така, и те не знаят, но това е факт. Понякога човек трябва да се приближава при Бога, а понякога трябва да се отдалечава. Когато човек стане свят, той се приближава при Бога. Щом стане грешен, той се отдалечава от Бога. Значи грехът отдалечава човека от Бога. Щом ставаш разумен, ще се приближаваш към Бога. Щом ставаш глупав, щом оглупяваш, ще се отдалечаваш от Бога. Следователно, когато Земята поумнява, тя се приближава към Бога, към Слънцето. Когато става глупава, тя се отдалечава. Не считайте, че това е знание. Това са разбирания. Не казвам, че това е новото знание. Това са забавления.

Знанието подразбира да ви се отворят очите така, че да излезете на открито и да видите, да прозрете, че всичко, което става, е намясто, да го проверите. Питате дали това е вярно, или не е вярно. Това, което говоря, аз го зная, а вие можете само да го предполагате. Затова казвам: гръжете вашите стари разбирания. Това, което говоря, само аз зная дали е вярно, или не. Това, което аз мисля, само аз зная дали е право, или не. Само аз зная дали моята мисъл е права. Вие можете единствено да предполагате, че моята мисъл е права. Сега аз не искам да ви заставам да вярвате, че моята мисъл е права, защото при приближаването и отдалечаването на Земята това

* Афелий – най-отдалечената от Слънцето точка от орбитата на тяло, обикалящото около нашата звезда.

** Перихелий – най-близката до Слънцето точка от орбитата на тяло, обикалящото около нашата звезда.

знание няма приложение във вашия живот. Какво ще ви ползва това знание? Когато Земята се приближава към Слънцето, тя приема повече; когато се отдалечава, тя приема по-малко. Ако Земята се върти по-бавно около оста си, един ден тя ще започне да изменя своя живот. След милиони години тя ще започне да се изменя. Денят ще стане по-голям, ще бъде равен на 25 – 26 часа, а може да стигне и до 30 часа; някога може да достигне и до 50 – 60, и до 100 часа. Може да дойде ден, когато Земята да престане да се върти около себе си, а да се върти само около Слънцето.

Кои са причините за въртенето на Земята около собствената ѝ ос при нейното движение около Слънцето? Представете си, че имате един център, около който се въртите и който ви огрява, но можете да гържите обръната към него само едната си страна, другата не можете да я обръщате. Какво ще стане при това положение с вас? Ще се огрява винаги само едната ви страна. Сега вие сте обрънати към Слънцето откъм лицето си, но ако искате, може да обърнете гърба си към него и да се печете, а може да обърнете дясната си или лявата си страна и пак да се печете. Какво щеше да бъде положението ви, ако не можехте да се обръщате към Слънцето от всички страни? Вие днес, като можете да се обръщате, се чувствате господари на положението си, а иначе щяхте да бъдете в лошо положение. Тъй щото сега не можете да кажете, че зависите от Слънцето. От Слънцето зависи само светлината и топлината, а от вас зависи накъде да се обърнете и как да използвате неговата светлина и топлина. Оттук вадим следното заключение: благата идват от живота, но използването на тези блага в живота зависи от нас. Тогава никой от вас не може да се оплаква, че няма никакви гарби или никакви блага в живота си. Всеки от вас има много гарби, но вие не сте работили върху себе си за развиването на тези гарби.

В какво седи сегашното възпитание? Младата мома възпитава в този дух: да порасне, красива да стане, да се ожени и като се ожени, да роди няколко деца. И тогава всичко се свършва с нея. Младия момък пък го възпитава в този дух: да учи, да стане учен човек, да заеме високо обществено положение, а после и да се ожени. С това и с него всичко се свършва. Какво възпитание е това? Какво нещо е раждането? Всеки, който се е родил, преди всичко трябва да знае защо се е родил като жена или мъж. Жената задържа в себе си потенциалните енергии, събрани от миналите векове. На мъжа предстои да използва всичката енергия, която жената е събрала в себе си. Мъжът се ражда по-напред от жената, понеже той е дошъл да използва всичката енергия. Ако разбирате нещата, щом отидете в един дом, ще видите колко са свързани всички там. Вие трябва да разбирате формите, за да схванете връзката, която съществува между хората в дома. В някой дом първо се ражда мъжко дете, после женско; в друг дом е точно обратното: първо се ражда женско дете, а после мъжко. Някъде пък се раждат две мъжки деца или две женски. Защо е така, вие не знаете. Казвате: „Господ знае защо е така“. В това отношение вие приличате на турците, които казват: „Седем ка̀та горе и седем ка̀та долу, по-нататък Господ знае“.

Когато в един дом първо се роди мъжко дете, бащата и майката трябва да турят мъдростта на работа, да си услужат със знанието. С това Господ иска да каже, че и бащата, и майката трябва да бъдат носители на Божественото знание. Когато в един дом първо се ражда женско дете, с това Господ иска да каже на родителите да работят с любовта, да развиват сърцето си. Сега, като се роди женско дете, и майката, и бащата казват, но особено бащата: „Отде дойде това дете?“. Мнозина желаят, като им се роди дете, то да бъде мъжко. Прави са да искат това. Защо? Понеже любовта е събирала, тя отпосле трябва да дойде. Първо трябва да се роди мъжко, а после женско. И Господ първо създаде мъжа,

после жената. Адам беше първият син на Бога, а Ева – първата дъщеря на Бога. В рая те живееха като брат и сестра. Те живееха там свободно, не мислеха да се женят. Като сгрешиха, като престъпниха Божия закон и ядоха от забранения плод, тогава ги изпъдиха от рая. Отвън те забъркаха една каша и тогава Адам се ожени за сестра си. Така правят и птиците. Мъжките птици се женят за сестрите си. Като се снесат в гнездото няколко яйца и се излюпят малки, после мъжките сред тях се женят за своите сестри. При хората е станало друго, човекът се е диференцирал. Защо е така, не искам да се спирам. Нещата не са произволни.

„Дванадесетият час на деня.“ В първите шест часа от деня ти ще работиш за знанието, във вторите шест часа от деня ще работиш за придобиване на любовта, на чувствата, ще работиш за силата на любовта. Останалите дванадесет часа, които са часове на нощта, ще посветиш на работа за своята воля. И тогава, като съединиш силите на своето сърце със силите на своя ум, ти ще имаш работата за своята воля. Това нещо обновява човешкия организъм. Такова трябва да бъде новото възпитание, ако искате да имате ново поколение. Сегашното поколение е хилаво. Сегашните деца са като черупките на яйцата – малко да ги бутнеш, и ще се счупят. Аз искам да оставя във вас едно нещо: силата на човека сега в новата мисъл. Това представлява мъжкия принцип, тоест онова ново знание, което ще ни научи на законите, които управляват природата. Като знаем тези закони, ще ги спазваме и няма да се излагаме на страдания. Значи, човек трябва да посвети първите шест часа за придобиване на новото знание, вторите шест часа трябва да посвети за облагородяване на своите чувства, а останалите часове – за развиване на своята воля. Това ще стане, когато се съединят умът и сърцето на човека. Една е религията в света, една е науката. Науката е създадена за развиване на човешкия ум, а религията е създадена за развиване на човешкото сърце; това е специфичното. А

това, което се нарича философия на живота, то е създадено, за да съедини силите на човешкия ум и силите на човешкото сърце в едно. Щом приложите това, вие вече ще имате ново възпитание.

Казвате: „Този човек е голям философ“. Философ е, но не знае как да съедини силите на своя ум и на своето сърце в едно. За друг казвате, че е много учен човек. Този много учен човек не знае законите на своя ум и на своето сърце и се тревожи за нищо и никакво. Той е готов да се бие. Да направиш една война, това още не е човешкият ум. Човешкият ум отпосле дойде да помага. Сърцето обаче е това, което работи. Бият се хората, но и те не знаят защо. Те не знаят, че по този начин ще повредят живота си. И вътре в човека стават войни, и то не по един път на ден, но по няколко пъти. Вие например се разгневявате. Знаете ли в едно разгневяване колко милиона клетки умират във вашия мозък? Колко много клетки стават жертва на това разгневяване! При едно разгневяване могат да умрат 50 – 60 хиляди клетки, а понякога могат да стигнат и до 100 хиляди. При един грях могат да умрат до един милион клетки в човешкия организъм. При едно голямо безпокойство или при едно голямо отчаяние също може да умрат милиони клетки в човешкия организъм. Няма защо да се отчайвате, че е гошла сиромашията. Няма защо да се плашите! Знаете ли, че при една такава уплаха вие може да уморите много свят в себе си? Казвам: оставете вашето глупаво вярване, оставете и вашето глупаво неверие. Оставете вашето глупаво знание и елате в разумното знание.

Аз не говоря за знанието, което осакатява хората, но за знанието, което ги повдига и облагородява. Аз не говоря за знанието, което разединява хората, но за знанието, което ги кара братски да живеят. Аз не говоря за онези чувства, които разединяват хората, но за чувствата, които ги обединяват. Аз не говоря за онези чувства, които заробват хората, но за чувствата, които ги освобождават. Аз се радвам, че сега в Амери-

ка се е образувал парламент на религиите, или тъй нареченото „Световно сдружение за сприяеляване, за побратимяване на религиите“. С това начинание те искат да докажат, че всички религии имат един и същи произход, вярват в един и същи принцип. Не е въпросът до дуализма в света. Ние трябва да напуснем дуализма, който е човешко понятие. В света съществува само една разумна причина, или една вечност, една безконечност – можете да я наречете както искате. Някои я наричат Бог. Една причина съществува в света, която обема всичко. В дуализма съществува добро и зло, затова не става въпрос за дуализъм. Ако вярвате в първата причина на нещата, в разумното начало, ще знаете, че всичко, което става и съществува в света, ще се обърне на добро. Вие не си поставяйте свой план в живота, да искате всичко да става според този ваш план. Някой е роден жена и е недоволен, иска да се е родил мъж. Защо иска да бъде мъж? Чувал съм някои мъже да казват, че са недоволни от положението, гето са се родили мъже, искали да бъдат жени. Някой мъж е недоволен, че му се е родило момче, той искал момиче; друг пък искал да му се роди момче, а не момиче.

Човек все е недоволен от положението си, от онова, което му е наложено. А той трябва да бъде доволен от положението, което му е наложено. То няма да е вечно. Ти не можеш да живееш хиляда години на Земята, но най-много 120 години. Един ден непременно положението ти ще се измени. Важно е какво можеш да направиш в тия 120 години. Не съжалявайте за вашия живот, а се радвайте. Каквито и погрешки да сте направили, не мислете за тях. Аз не искам да мислите за своето минало. От миналото взимайте поука, нищо повече. На бъдещето гледайте като на една светла цел в живота, а на настоящето се радвайте. Че ако вие сте жена, какво по-хубаво от това? Не е ли хубаво да бъдете носителка на Любовта, на тази велика, мощна сила, която е създала света? Ако сте мъж, не трябва ли пак да се радвате? Какво по-хубаво

от това да бъдете носител на онази велика, мощна сила – Мъдростта, която урежда и предвижда всичко? Какво по-хубаво от това да бъдете един израз на Мъдростта? И ако сте син или гъщеря, какво лошо има в това? Какво по-хубаво от това да бъдете израз на Истината, неин носител? Истината има две страни: положителна и отрицателна. Едната, положителната страна, я наричат истина, а другата, отрицателната, я наричат факт. Казват, че и фактът бил истина. Да, фактът е истина, но върху един факт няма какво да се спори и разисква, а върху истината може много да се спори и разисква. Фактът съдържа потенциална енергия, а истината – кинетична. Какво е истината, не може да се каже.

Не само нашият, българският език, но всички езици са толкова бедни, че с тях не могат да се изкажат всички ония понятия, които съществуват във възвишения мир. Няма думи, с които може да се изкаже възвишеното. Ние говорим за Бога, но нямаме ясна представа за Него. Ние говорим за любовта, но тази дума не изразява какво нещо е любовта. Мислиш за любовта, но тази мисъл не е самата любов. Мислиш за истината, но тази истина не се изразява с тази мисъл. – „Как така?“ Като ми говорите нещо, това факт ли е, или е истина, която не търпи никаква критика? Казват: „Това е един факт, нещо, което е завършено“. Кои мисли така? Ще кажете, че това са дълбоки работи. Съвременната наша мисъл трябва да мине през много състояния. Тъй както сега хората мислят, светът не може да се оправи. Тъй както сега хората мислят, и хиляди години още да минат, светът няма да се изправи. Нещата коренно трябва да се изменят. Не само това, но ние трябва да имаме нови майки, нови бащи, нови проповедници и учители, нови гържавници. Питате се гали това, което ви се говори, е вярно. Дали аз говоря истината, ще видите и ще опитате. Но гали вие ме слушате, аз зная това. Като изляза оттук след половин час, аз зная вече дали сте ме разбрали.

Когато някой се запитва дали е вярно това, което говоря, казвам: ти има още много да теглиш. Като ви говоря, аз ви въвеждам в един свят. Ако бях по-користолобив човек, за тази сказка бих ви поускал най-малко хиляда лева. А сега вие ме слушате без пари и се питате: „Какво ли иска да ни каже той?“. Какво искам да кажа? Искам да кажа на глупавите, че има да страдат, а на умните – че има да благуват. Ако умните ме слушат, ще знаят, че те ще благуват така, както никога не са благували. А онези, които не ме слушат, те ще страдат така, както никога досега не са страдали. Дали ще ми вярвате, или не, но аз не се интересувам от страданията на хората, аз не се интересувам от това, което е станало, аз не се интересувам и от това, което има да стане. Казвам: не предизвиквайте бъдещи страдания, тоест не превръщайте бъдещите блага, които идват, в страдания. Не влизайте във вода, за да се удавите. Не бъдете като онзи, който отишъл пред един голям джобур* с вино, от него направо да пие. Понеже искал да изпие повечко, той се навел над джобура, но по невнимание хлътнал някак с главата си вътре и се удавил. По-добре вземете една чаша и пийте с нея от джобура, отколкото да се наведете, та наведенъж да изпиете много. Оставете лакомията. По-добре по-малко, защото иначе ще бъде лошо за самите вас. Това е здравата мисъл. Така трябва да се учи всеки от вас. Това казвам на всинца ви, от каквото и вярване да сте, каквото и верую да имате.

Законът е един и същ за всички хора. Бог изисква от всинца ни да мислим и да имаме едно разбирателство помежду си. Той изисква от всинца ни да пазим своята свобода чиста, да пазим своите мисли и чувства чисти, да пазим своите отношения чисти. Той изисква от всинца ни да си помагаме едни на други и да бъдем носители на Божественото навсякъде. Никой не трябва да бъде натрапник, но да помага на другите. Някой път

* джобур *диал.* Вуг каче.

човек може да направи една погрешка, но той трябва да бъде акуратен в мисълта си, да не изнудва другите хора. Понякога вие изисквате от човека неща, които той не може да направи – това е натрапничество. Казвате му: „Ти нали вярваш в Бога? Ти трябва да направиш това нещо“. Не, това е натрапничество. Защо връзвате този човек? Оставете въпроса на неговата добра воля, той сам да реши да направи това нещо. Защо връзвате човека с Господа? Господ не е отвън. Аз не вярвам в никакъв външен Господ. Аз не вярвам в никакви външни богове, но имам една вътрешна непоколебима вяра. Аз вярвам в един Бог, Който е и отвън, и отвътре. Аз вярвам в един Господ, Който е и у мене, и у вас. Навсякъде е Той! Аз вярвам в един Господ, Който ще ви направи по-умни, Който в един ден ще ви направи здрави, Който ще ви помогне и ще ви издигне от това ниско положение, в което сега се намирате. По какъв начин ще стане това? И аз не зная по какъв начин, но казвам ви, че това, което не зная, то е вярно. Ако ви кажа, че го зная, то не е вярно. Аз ви казвам, че не е вярно, за да знаете, че е вярно. Ако ви кажа, че е вярно, то няма да бъде вярно.

Ето какво зная аз: зная малко да ям, но хубаво; зная малко да дишам, но хубаво; зная малко да пея, но хубаво; зная малко да свиря, но каквото свиря, хубаво го свиря; зная малко да обичам, но обичам така, както никой не обича. Малко зная, но каквото зная, за него могат да ме поставят на изпит. Големите работи оставям за вас. За големите работи още не съм кандидат. Сега аз ви говоря така, защото съм искрен. Аз не искам да ви съблазнявам, защото иначе ще кажат, че много съм се надигнал. Аз взимам последното място, защото големите, високите места са ги взели вече преди мене. А аз не искам никого да свалям от мястото му, да му го вземам. Аз взимам сега най-малкото място. Нека другите да работят на останалите места. Съветвам и вас да следвате моя пример, като намерите най-малкото място, най-малкото положение и се прекомандирвате на него. За по-ната-

тък – добър е Господ, стига сега да вземете най-малкото място и да тръгнете по моя път. Имайте идеал за вечно-то добро. Както ви виждам, вие мечтаете все за големи служби. Не, вземете най-малкото място! Ако се стремите все към големи служби, ще останете на понеделника. Гледайте да не направите същата погрешка, каквато направил един българин, който не разбирал турски език много добре, даже криво разбирал някои думи. Някои думи в турския език се тълкуват по два начина. Този българин бил поканен някъде, дето имало шест менюта приготвени, все хубави яденета. Той разбрал, че се говори за шест паници, а това значи шест менюта, чул и гумата „йокха“, която значи, че после няма да има нищо за ядене. Той обаче под тази дума разбрал, че после ще има юфка, затова се въздържал да яде от шестте менюта, очаквал да сложат юфката. Чакал, но нищо не получил. Казвам: шестте чинии, които ви дават, те са сигурните, а седмата представлява илюзиите на живота. Тури си по нещо от шестте чинии, защото, ако чакаш седмата, нищо няма да получиш.

Някои от вас чакат, като умрат, тогава да се обърнат към Бога. Не правете погрешката на онзи млад момък, който тръгнал един ден за църква. По пътя го срещнал дяволът и го запитал: „Млади момко, къде отиваш?“. – „Отивам на църква, да се помоля на Бога да ме благослови.“ – „Не ти трябва на тебе църква! Ти си млад, интелигентен момък, трябва да си поживееш, да си походиш с младите момичета, да се ожениш и деца да имаш. На стари години можеш да ходиш на църква.“ – „Е, тогава ще те послушам. Гледам те, че си добър, благороден човек, стар си при това.“ Върнал се момъкът у дома си. Като станал 60-годишен човек, пак тръгнал за църквата и пак го срещнал дяволът, който го запитал: „Къде си тръгнал?“. – „На църква.“ – „Какво си тръгнал на църква на тия години? На църква трябва да ходят младите хора, а такива като тебе трябва да си седят у дома и да си почиват.“

Казвам: не слушайте какво ви говори дяволът с бялата брада. Каквото добро можете да направите днес, направете го. Каквато светла мисъл можете днес да възприемете и да приложите, приложете я. Днес приложете всичко, не отлагайте за утре. Днес е първият ден, от първия час започни. От първия до шестия час ти ще бъдеш професор, а жена ти ще бъде асистент. Като дванадесетия час ти, мъжът, ще бъдеш асистент, а жена ти – професорка. След това, като си легнете да спите, ще оставите вашия син и вашата гъщеря да станат професори. Тогава те ще отидат в онзи духовен, номинален свят и ще бъдат будни, а вие ще спите. Синът и гъщерята, за които говоря, са в самите вас. Синът, това е вашият дух; гъщерята, това е вашата душа. Мъжът е човешкият ум, а жената е човешкото сърце. Значи душата седи по-високо от сърцето, а духът седи по-високо от ума. Желая ви сега с цялата ваша фамилия да прекарате по-спокойно.

*Благословен Господ Бог наш
Добрата молитва*

8 декември 1935 г., София, Изгрев

Да се не изгуби нищо

Отче наш

Ще се развеселя

Евангелие от Йоан, 6. глава, 1. – 12. стих

Духът Божи

Ще взема само няколко думи от 12. стих на прочетената глава: „Да се не изгуби нищо“. В умствения свят няма по-приятно нещо, по-хубаво нещо от това да знаеш как да слушаш. В духовния свят няма по-хубаво нещо от това да знаеш как да чувстваш. Във физическия свят няма по-хубаво нещо от това да знаеш как да направиш нещо. Това са неща желани. Има известни системи, които ние сами си създаваме изкуствено. Като си построиш една къща, ти ѝ правиш и стъпала, да се качваш по тях. Не че са необходими, но ти сам си създаваш тези стъпала, понеже обичаш високи къщи. Щом искаш висока къща, направи си я на Витоша. Ти не си правиш къщата на Витоша, но строиш в града една висока къща, на няколко етажа. Защо не я правиш на Витоша? Дадените условия не са такива.

Хората на земята са като малките деца. Кога са дошли на земята, не знаят; колко време ще останат на Земята и кога ще си отидат, и това не знаят. Едва сега тях ги учат на тия неща. Хората едва сега се учат да ходят. Те едва сега учат кога са дошли на Земята, кога ще отидат на онзи свят. Те нищо не знаят, но въпреки това спорят по тези въпроси. Какви ли не книги са написани по въпросите откъде идват хората и къде отиват. Като чета тези книги, аз често си размишлявам, запитвам се: откъде съм дошъл на третия етаж в тази къща, как съм попаднал на този етаж? И после си отговарям, че за да гойда на този етаж, аз съм дошъл отдолу някъде, оттам съм се качил. За да се кача на третия етаж, аз съм дошъл отдолу, а не отгоре. Защо съм се качил на третия етаж

именно? Не зная по каква причина съм се качил. Може би за да е по-удобно. Не, не е, за да е по-удобно. Като дойдох на първия етаж, там нямаше място. Потърсих на втория етаж, пак нямаше място. И тогава от немай-къде се качих на третия етаж.

Някой път ние се питаме каква е мисията на човека на земята. Много мъчно е да се отговори на този въпрос. Друг път се запитваме защо сме се родили мъже. Много мъчна работа е да се отговори и на този въпрос. Защо сме се родили жени – мъчна работа е да се отговори. Защо сме се родили момичета или момчета – мъчна работа е да се отговори. Защо сме се родили господари или слуги – и на това да се отговори, е мъчна работа. Кои е направил някои хора господари, кои е направил някои хора слуги, това никой не знае. Единият човек е станал господар, другият е станал слуга. Традиция е това. Главата се намира горе, краката са долу – по отношение на земята е това. Като се намерила горе, главата станала господар. Като се намерили долу, краката станали слуги. Ако речеш да обърнеш този порядък на нещата – главата да се намери долу, а краката да се намерят горе, тогава отиде, та се не видя! В реда на нещата е главата да бъде господар, а краката да бъдат слуги. По-добри слуги от краката няма. За главата е така, за нея по-добри слуги от краката няма. Ако рече главата да замести тия крака с някои други, дървени, пак отиде, та се не видя!

Понякога хората на земята искат да заменят Божественото с човешкото. От немай-къде човек може да си послужи с човешкото, но да го използва във всички случаи, това не е право. Да си послужиш с дървен крак от немай-къде, разбирам, но да отрежеш здравия си крак и да го замениш с дървен, защото такава била модата, това никога не трябва да правиш. Да отсечеш ръката си и да си туриш вместо нея някоя златна или каквато и да е друга, няма да бъдеш доволен, ще кажеш: „Не искам тази ръка“. Ама мода било това. За никаква мода не се съгласявам! Ако другите искат, могат да си направят каквато ръка

искат, но аз не давам своята. Така е от мое гледище, а как е за вас, не зная. Мнозина са дохождали при мене да се оплакват, че нямат никакви богатства, дотегнала им била сиромашията. Казвам на такъв: „Извади едното си око, пет милиона лева дават за това“. Сега има учени, които присаждат изкуствени очи. Ще ти извадят едното око и ще ти присадят изкуствено. Като кажа на някого така, той като че ли се замисля, казва си: „Това са пет милиона лева, струва си човек да пожертва едното си око. И с едно око ще мога да гледам. Достатъчно ми е едно око“. Но аз казвам: онзи, който е готов за пет милиона лева да продаде окото си, той е човек, който не разбира живота, който не съзнава какво губи с едното си око. Той ще вземе пет милиона, но ще изгуби сто милиона. Този човек не е от умните, той не е добър финансист, не знае какво нещо са финансите. Някои ще цитират известни стихове от Писанието, гдето Христос е казал: „Ако те съблазни гясното ти око, извади го“. Тези хора не разбират езика на Христа, вследствие на което са го изопачили. Христос ни най-малко не е погръзбирал да извади човек окото си, нито е погръзбирал да отсече човек ръката си. Това е криво разбиране на Христовите думи.

Мнозина са казвали, че не говоря логически. Аз ни най-малко не искам да си служа с логиката на земята. Земната логика нищо не струва. Логическите работи на земята са само изкуствени работи. Логически ти нищо не можеш да изправиш. Казват за някого, че разсъждавал логически. Той казва: „Човек е същество, което има два крака“. Всяко същество ли, което има два крака, е човек? Тогава и петелът е човек. Възможно е това. Според закона на еволюцията възможно е някога петелът да стане човек. Двата крака на петела са признак, че някога той може да стане човек. Един адвокат в съда може да защитава логически своя повереник и да го изкара невинен, но нима логиката изразява правдата? Не, ни най-малко! Много пъти логически обоснованата реч защитава неправдата. Един мирови съдия, у когото съвестта беше

добре развита, ми разправяше следния случай: „Разглеждах веднъж едно дело, по което един богат човек съдеше един бедняк. Като гледах как върви работата, намирах, че бедният е прав, но законът е против него. Адвокатът, който защитаваше богатия кождер, нанизваше речта си като мъниста, а онзи, който защитаваше бедния, не знаеше нито какво да прави, нито какво да говори. Пък аз, съдията, нали съм египт, гледам да не изгубя положението си. Виждам, че бедният е на правата страна и логически, и по правда, но ако се застъпя за него, ще изгубя службата си. По човешката логика за себе си съм на правата страна. И току теглих една резолюция, че правият е крив“.

С този пример не искам да кажа, че логиката няма място в живота, но засега тя е едно средство, което е помагало за хората. Тя се намира в прогресивен етап. Всички сегашни науки са прогресивни и в бъдеще те ще се изменят. В бъдеще ще имаме не математика, но параматематика, не логика, но паралогика. Това са термини, както в санскритския език например... *(тук липсва част от изречението, респ. и част от текста на беседата – бел. ред.)* Това е, както източните народи обичат да спорят какво нещо е Брама. Брама е онова Начало, от което човек е излязъл. Аз, Брама, съм Ти, от когото съм произлязъл. Ти всъщност е Той, третото лице, от което аз, Брама, и ти сме излезли. Аз, това е човекът, Ти е душата, а Той е онзи, от когото всичко излиза. Сега някои философи спорят колко вечни начала има в света. Онези, които поддържат дуализма, казват, че има две вечни начала, а онези, които поддържат монизма, казват, че има едно вечно начало. Колкото и да спорят, то е безпредметно. Философите в това отношение са като военните стратегии, цяла стратегия имат. Като разгледате техните логически основания, ще видите, че цяла крепост са създали. Трябва да се използват онези далекобойни машини, че да разрушат крепостите им и да се изкарат тези философи навън. Укрепил се е човекът, трябва да се бориш с

него. Като излезеш насреща му, той казва: „Ти си профан, нищо не разбираш“. – „А ти разбираш, защото си вътре в крепостта си. Я излез за малко отвън, да ти кажа аз на тебе!“

Всички ние, като сме дошли на земята, сме се закрепили в телата си като в една крепост и имаме такива разсъждения, които са съвсем изопачени. И ако хората са нещастни днес, това се дължи на техните разбирания. Като се проследи животът на хората, от страданията им ще се определи степента на техните знания. Човек има две естества, едното от които е крайно консервативно. Тази консервативност произтича от материята, от която той е направен, понеже материята е инертна. Аз наричам материята майка на човека. Тя е много разположена, от нищо не се безпокои. Че плачело детето, нищо от това – нека си поплаче, то полива своята градинка. Трябва да се полива тази градинка, майката не се безпокои. Животът има нужда от гъжд. – „Ама кръвта на човека е изтекла.“ Няма нищо, нека изтече. Каквото кажат на материята, тя не се смущава, но се усмихва – тя с радост гледа на нещата. Някоя майка плаче за детето си, а материята отдолу поглежда и се радва. И след това всички ще питат защо светът е така създаден. Отде знаете, че светът е лошо направен? Вие сте отвън, студено ви е, мислите, че на всички така им е студено. Вътре обаче е топло. Или навън има 35 градуса горещина, а някой човек е трескав, свил се е на кълбо, студено му е, трепери – такова е неговото схващане. Друг пък казва, че е топло, когато навън е студ от около 35 градуса под нулата – такова е неговото схващане. Това са вътрешни психологически състояния.

Като гойдём до живота, ние мислим, че всички хора са щастливи. Обективно всички хора са щастливи, но в разбиранията си всички не са щастливи. Според разбиранията им едни хора са щастливи, а други са нещастни. Щастието на хората е на степени. Един е щастлив, защото има много пари; друг е щастлив, защото има

много знания; трети е щастлив, защото има голяма библиотека с книги; четвърти е щастлив, защото заема висок пост в обществото; пети е щастлив, защото има земя, овце, говеда, ниви, къщи; шести е щастлив, защото има добра жена, добри и здрави деца. Някои пък имат всичко и пак са нещастни. Те се страхуват да не изгубят всичко това, което имат. Има хора, които страдат от фикс идеи. Преди години срещнах един българин, който ми се оплака, че е много нещастен. – „Защо си толкова нещастен? Да не би да си болен от нещо?“ – „Не, не съм болен. Имам красива жена, с която много се обичаме, но от известно време е влязла в ума ми идеята, че тя скоро ще умре. Оттогава всичко ми е черно пред очите.“ Иди го освобождавай сега от тази мисъл! Той не иска да съобщи това нещо на жена си, но постоянно върви замислен и тревожен. Другаде пък в ума на някоя жена може да влезе мисълта, че мъжът ѝ ще умре. В ума на този мъж, както и в ума на тази жена има някаква материална мисъл. Мъжът се страхува, че ако умре жена му, няма да намери друга като нея. Ако можете да го убедите, че жена му няма да умре, той ще бъде щастлив. Ако убедите жената, че мъжът ѝ няма да умре, и тя ще бъде щастлива. Ако убедите бедния, че никога повече няма да се повтори неговата сиромашия, че ще забогатее, той ще стане щастлив. Изобщо, ако успеете да убедите хората в противното на това, което те чувстват, тогава ще бъдат щастливи. Хората се борят, защото мислят, че са нещастни. Желанията, които те имат, са прави, намясто са, но методите, с които си служат за постигането на своите желания, не са прави.

Хората са изпратени на Земята, за да свършат нещо. Коралите изпълниха своята мисия, те създадоха островите. Преди човека гоїдоха много същества, които извършиха ред химически реакции и създадоха условия за живота на човека. Сега ние влизаме в един парафизичен свят. Преди човека на Земята живяха същества, които създадоха огъня. Те създадоха цял катаклизъм. Те си

направиха здания, ядоха, пиха, танцуваха и като изгориха всичко, напуснаха Земята. Като дойдоха хора, казаха, че всичко на Земята е пепел. Това са човешки разсъждения. Почвата, върху която сега ние живеем, не е нищо друго освен пепелта, останала от съществата на огъня. Сега ние живеем върху тази пепел и върху нея сеем, правим своите градини, а съществата на огъня се скриха под земята. Като учени същества, те често си правят шеги с хората. Вземат няколко бомби, хвърлят ги отдолу, под земята, и по този начин разтърсват цялата земя. От големите трусове на земята къщите на хората се събарят, а тези същества се смеят, не искат да знаят. После съществата на огъня отново се умълчават, пет-шест години никакви не се чуват. Това, което ви говоря сега, то е парафизично, не е научно доказано. Ако трябва да е научно, ще се говори на друг език, ще се каже, че в земята стават известни размествания на пластове, образуват се ред химически процеси, едно вътрешно горене, вследствие на което се образуват различни задушливи газове. Тези газове се разширяват от топлината и предизвикват голямо напрежение в земната кора. Те търсят простор, да излязат навън, и като намерят някои по-тънки части на земната кора, пропукват ги, излизат навън. Както и да е, и на това съм съгласен. По какъвто и начин да ми обясняват едно физическо явление, аз съм съгласен с това. Както и да се обясняват всички явления, за мене е все едно.

В духовния свят обаче човек не може да каже нито една лъжа. Каквато лъжа кажете в духовния свят, тя ще бъде истина. Сега това е парафизика, понеже никои от вас не е бил там и не е проверил нещата. Там няма авторитети. Всичко това, което казвам, за вас са предположения, догадки, за мене обаче не са предположения, нито догадки. Вие ще попитате къде е духовният свят. Аз пък ще ви питам къде е физическият свят. Ще кажете, че физическият свят е тук. И аз ще кажа, че духовният свят е тук. Казвате: „Докажи ни“. Докажете и вие. – „Ама

ние говорим истината.“ И аз говоря истината. – „Ама ние виждаме физическия свят.“ И аз виждам духовния свят, за който ви говоря. – „Как го виждаш?“ Така, както вие виждате земята. Аз ни най-малко не искам да ви убеждавам в неща, които не съществуват, понеже е немислимо да се говори за такива неща. Някое дете не е нарисувало добре един човек. Както и да го е нарисувало, човекът съществува. Не може да нарисуваш един обект, който не съществува. Преди всичко, детето не може да измисли човека. Нека дойде някой да нарисува или да каже нещо, което не съществува. Да видим ще може ли някой да измисли нещо, което не съществува. Не може да се измисли нещо, което не съществува. Каквото и да каже човек, каквото и да нарисува, той все го е взел някъде от природата; това нещо все съществува някъде.

Ето, вие говорите за доброто, говорите и за злото. Като заставам на вашето становище, питам ви: виждали ли сте доброто и злото, за които говорите? Виждате, че някой човек бие някого, и това наричате зло. Друг пък милва някого и това наричате добро. Виждате, че един дава хляб на бедните, казвате, че това е добро. Друг не дава хляб на бедните, казвате, че това е зло. Кажете ми конкретно какви са качества на доброто и на злото. Хване ви някой за гърлото, стисне ви, не можете да си поемете въздух, това наричате зло; пусне ви гърлото, това наричате добро. Значи злото отнема, а доброто дава. Следователно всеки процес, който отнема нещо от качества на живота, наричаме зло, а всеки процес, който придава нещо към качества на живота, наричаме добро. Това е относително така. Вземете за пример какво правите с гървениците. Като хванете една гървеница, вие веднага отнемате живота ѝ, без да считате това за зло. Колцина от вас хващат адвокати, които да защитават гървеницата? Колцина от вас сте дадени под съд за това, че сте убили една гървеница? Щом хванете една гървеница, веднага я поставяте на ауто-

гафе*. Според вас гървениците нямат право да живеят. Не, гървениците нямат право да живеят в къщите на хората, нищо повече. Навън те имат право да живеят колкото искат. Щом хванете една гървеница в къщата си, вие веднага ѝ теглите куршума. Има ли някой сред вас, който да не е теглил куршум на гървениците?

Сега всички вие се стремите към високи работи. Стремите се към обществен ред, към решаването на социалните въпроси, към висок морал. Всичко това са грандиозни работи. За да имате морал, от всички се изисква една велика наука – да знаете какво нещо е моралът. Хубави неща са тия, да разисква човек върху морала, върху социалните въпроси. Аз нямам нищо против теориите, но всяка теория трябва да има поне едно микроскопично приложение. Всички вери в света не са нищо друго освен строители, инженери, които са се опитвали да направят мостове между видимия и невидимия свят. Всички са учени инженери, но още нищо не са успели да постигнат. Ако имаше вече поставени мостове между видимия и невидимия свят, трябваше да има най-малкото поща оттам. Вие получавали ли сте писма от невидимия свят? Тук-там има по едно-две писма получени, но това нещо се оспорва от учените хора. Още няма редовна поща с невидимия свят. Вашият баща е заминал за онзи свят, но знаете ли как го наричат там? Вие знаете, че баща ви тук се е наричал Иван Стоянов, но ако отидете в Англия, там ще го търсите под друго име, там ще питате за мистър Джонстън. В Англия не вървят Петковци и Стояновци, други имена има там. Така и в невидимия свят, ако отидете, трябва да знаете имената на вашите заминали – съвсем други имена им се дават там. Да кажем, че знаете името, после пък ще ви питат и за адреса.

* аутогафе (от португалски – auto da fe – акт на вярата) 1. *ис-тор*. Публично изгаряне на клада на еретици или на еретически произведения (книги, картини и други вещи) от Инквизицията през Средновековието. 2. *прен*. Изгаряне, унищожаване на нещо от привърженици на противоположно убеждение.

Вие се молите по няколко пъти на ден. Какво представлява молитвата? Молитвата представлява писмо, което изпращате чрез радиото за онзи свят. Вие казвате, че това е глупава работа. Чудно нещо! Като говорят по радиото от Англия, вие слушате всичко, каквото се говори. И вие като говорите оттук по радиото, в Англия ви слушат. Това ви се вижда естествено, а като става въпрос за възприемане от невидимия свят, считате го за глупаво. В невидимия свят има установени такива пътища, каквито на земята няма. Достатъчно е човек да повдигне мисълта си нагоре, и след десетина минути, най-много след половин час, да получи отговор на молитвата си. Един англичанин разправя своята опитност от престоя си в Африка. Един ден той взел пушката си и отишъл на лов. Изведнъж на десетина крачки от него излязъл един лъв. Като се уплашил, човекът не могъл да си послужи с пушката, останал като вкаменен. В това време успял само да се помоли на Бога за помощ. Така силно се съсредоточил, че получил в скоро време отговор на молитвата си. Той чул гласа на майка си, която в това време била някъде в Англия. Тя му казала: „В джоба на дрехата си имаш кибрит. Драсни една клечка и ще се спасиш“. Той послушал гласа на майка си, бързо извадил кутията кибрит от джоба си и драснал една клечка. Тревата, която била около него, била съвсем суха, веднага се запалила и пламнала. Лъвът, като видял огъня, се уплашил и избягал навътре в гората. Как се получило това? Радиото на майката на този англичанин било съединено с Бога, а той получил отговор чрез майка си, понеже неговото радио било съединено с нейното. Той чул гласа на майка си, която му гошла на помощ. След време, като се видял с майка си, той я попитал какво е почувствала в онзи момент. Тя му казала, че се почувствала някак особено неразположена, но ни най-малко не съзнавала, че синът ѝ се намира в опасност. Как ще си обясните това?

Съществува духовен свят, който не е далеч от физическия. И духовният свят е тук, около нас, както и

физическият. Духовният свят ни заобикаля, както физическият ни заобикаля. Ако ние не възприемахме гласа например на някой англичанин по въздуха, по никакъв начин не бихме могли да разговаряме с него. Но понеже гласът на този англичанин се предава чрез въздушните вълни в пространството, ние възприемаме неговия глас и можем да разговаряме помежду си. В този смисъл Англия за нас е онзи свят. С помощта на радиото ние сме в границите на онзи свят. С помощта на късите вълни, чрез които възприемаме звуковите вълни, ние можем да се съобщаваме както с отдалечените от нас видими светове, така и с невидимите светове, или с духовния свят. Не само сега става това, но от хиляди години насам съществата от Слънцето постоянно ни телефонират. Учените същества на Слънцето са в постоянна връзка с нас. Сега аз не искам непременно да вярвате в това, което ви говоря, но считайте, че ви разprávям някаква приказка от „Хиляда и една нощ“. Според новата логика $A \text{ е } A$ и $A \text{ не е } A$ – и едното е вярно, и другото е вярно. Това е паралогика. Във физическия свят частта никога не може да бъде по-голяма от цялото. В духовния свят обаче частта може да бъде по-малка от цялото, може да бъде равна на цялото, а може да бъде и по-голяма от цялото. Как ще разберете това нещо? То е парадокс. Абсурд е то, но абсурдът нищо не разрешава. Благодарим на абсурдите! Когато някои казват, че едни-кои си неща са абсурдни, аз казвам, че често и най-хубавите неща са абсурдни. Например всяко ново изобретение първоначално е било абсурд, никой не го е приемал. Едно време е било абсурд да се мисли, че може да се хвърка из въздуха. Днес вече хората хвъркат из въздуха.

Сега е абсурд, че някога хората ще пътуват до Месечината. Ще дойде ден, когато и това ще се осъществи, хората ще отиват и ще се връщат от Месечината. Днес това се счита за заблуждение. Кога ще стане това? Може би след едно обръщане на Слънцето, което трае в един период от около 25 хиляди години. Ако това стане след

три такива обръщания, значи ще е след 75 хиляди години. Може би след именно толкова хиляди години ще имаме едно отиване и връщане от Месечината. След толкова хиляди години ще имаме прекаран път до Месечината. А след това ще можем да отидем и до Слънцето. Но днес, с тези пособия, с които разполагаме, това е невъзможно. Съвсем други сили трябва да се употребят, за да се отиде до Слънцето. Тогава човечеството ще има организъм, съвсем другояче устроен от сегашния. Ако сравним днешния човек с праисторическия, ще видим каква грамадна разлика има между тях. Те коренно се различават и по кости, и по мускули, и по жлези, изобщо по устройство на целия организъм. Трябва да благодарим, че след 75 хиляди години хората ще знаят най-малко два пъти повече, отколкото сега знаят. След 75 хиляди години децата ще знаят толкова, колкото знаят сегашните учени хора. Предполагам, че ще бъде така. Не е ли хубаво нашите деца да знаят толкова, колкото знаят сегашните най-учени хора? Казвате: „Какво ни интересува тия неща?“. Вие трябва да се интересувате от Слънцето, от Луната, от звездите. Не е въпрос да се кланяте на тия звезди, но те трябва да представляват за вас библиотека, в която да четете. Като вляза в една библиотека, аз не се интересувам колко тома книги има там, нито колко автори са ги написали, което представлява статистическата страна на въпроса, но аз се интересувам от съдържанието на тези книги. Съдържанието на книгите може да ми допринесе нещо.

Казвам: във всяка наука има нещо, което може да интересува човека. Има чисто физически науки, които се отнасят до конкретния, до обективния, до външния свят. Има един обективен свят, който сега по-ниско от нас, но има и един обективен свят, който сега по-високо от нас. Има също така един субективен свят и една субективна наука. Това са термини, които аз употребявам. За в бъдеще тези термини ще ви станат по-ясни. Има един субективен, вътрешен свят, който е по-малък

от нас, сеги по-ниско от нас, а има и един субективен свят, който сеги по-високо от нас. Значи: има един обективен свят, който е по-голям от нас, има и един субективен свят, който е по-голям от нас; после има един обективен свят, който е по-малък от нашия, има и един субективен свят, който е по-малък от нашия. Това е от наше гледище. Когато говоря за един свят по-голям и за един свят по-малък, аз внасям в този свят живот, подразбирам свят, в който работят разумни сили, не подразбирам един неорганизиран свят. Аз не говоря за Слънцето такова, каквото го виждаме. Като говоря за човека, аз не вземам под внимание грехите, с които е облечен. Дрехите на човека не представляват нещо умно, аз имам предвид онова, което сеги зад грехите – то е умното в човека. Ученият човек може да носи една шапка, която не е философска, но просташка; може да носи едни обуца, които не са учени, но просташки. Обаче той има нужда от тия просташки обуца и грехи. Но щом ученият носи тези грехи и обуца, от това гледище те не са просташки, те са учени грехи и обуца.

Как ще си обясните готовността на хората да дават хиляди левове само и само да имат едно малко парченце от кръста, на който Христос е бил разпнат? Някой американец е готов да даде два милиона долара за едно такова малко парченце, стига да знае, че наистина е от този кръст. В какво сеги цената на това дърво? Цената на кръста, на който Христос беше разпнат, сеги в това, че този кръст и досега още е жив. Това дърво, от което направиха кръста, не е мъртво. Всяка негова частица оживя след разпъването на Христа. Този кръст оживя и досега още върви след Христа. Каквото го попитате, той го знае, може да ви разправи цели истории от времето на Христа и до днес. Този кръст навсякъде се хвали, че на него бил разпнат Христос. Той казва: „Ако не бях аз, Христос щеше да падне и да си строши главата на земята, но благодарение на мене той се крепеше“. И до днес всички хора носят такива кръстове, но тези кръстове

са човешки, те не са от Христовия кръст. Ако Христовият кръст днес влезе в някой дом, веднага всички ще му кажат: „Хайде да си вървиш! На нас не ни трябват такива кръстове“. Сега, като ме слушате да говоря така, ще си кажете: „Какви ли разговори могат да се водят с този кръст? Не, този кръст не ходи подир Христа, той не е жив. Това са абсурди!“. Но ако този кръст е мъртъв, защо трябва да се туря по църквите? Ако се интересуваме от този кръст, вие се интересуваме от него като от жив кръст.

Ние се интересуваме от живите неща. По закон ние се интересуваме от живите неща, а не се интересуваме от мъртвите. Мъртвите неща миришат – защо трябва да ги гържите в къщите си? Жив е този кръст! От него излиза живот. Дето влезе, той носи със себе си огън. Понеже Христос знаеше, че ще бъде разпнат на кръст, той се молеше на Господа: „Господи, моля Ти се да направиш хората по образ и подобие на моите страдания“. Ето, вие сте един жив кръст, който се разхожда. Като разперете ръцете си на страни, вие сте един жив кръст. Не знаете ли, че Христос беше разпнат на вас? Всеки един от вас е жив кръст, на който Христос беше разпнат. Каква е моята логика сега? Това вече не е паралогика, но е логика. Всички вие сте били свидетели на страданията, които Христос е прекарал. Всички вие бяхте там, но или сте забравили, или не искате да кажете, че помните. Аз поне помня. – „Това е парадокс, това е абсурд! Че какво помниш?“ Дайте четири-пет литра вино на някой човек, и ще видите, че всичко ще забрави. Като изтрезнее, ще си спомни. Защо не помни? Защото е бил пиян. Защо помни? Защото е изтрезнял. Не е лошо, че е пил, но като е пил повече, отколкото трябва, и се е напил, забравил е всичко – жена, деца, къща. Докато пие, весело му е, казва: „Добре е човек да се повесели“. Като изтрезнее и излезе от това състояние, започва да мисли, казва: „Лошо нещо е пиянството, човек изгубва всичко, което е придобил“. Това са ред разсъждения. Донякъде е добре

човек да е малко пийнал. Разправяше една жена следната своя опитност с мъжа си: „Моят мъж обича да си попиива. Поне два-три пъти в седмицата ще се напие. И като се напие, става много внимателен към мене, започва да ме гали, да ме нарича „миличка“, да ми се извинява, че се е гържал като говедо. Като става толкова внимателен към мене, казвам си, че е добре, дето от време на време се напива. След като изтрезнее, нищо от това не помни, пак става груб“.

Христос казва: „Да се не изгуби нищо“. След като народът се нахранил, Христос казал да се съберат укрухите, за да не се изгуби нищо. Укрухите представляват Божественото в нас, към което ние трябва да бъдем внимателни, за да не се изгуби нищо. Опасно е Божественото да се изгуби. Като си пийвал онзи мъж, ставал внимателен, започвал да се извинява на жена си, казвал ѝ: „Ти си един ангел“. Но като изтрезнявал, пак ставал груб. По време на своето пиянство той ставал като медуум, виното не му взимало нищо. Виното е опасно, когато направи човека разточителен или стане причина човек да изгуби благородното чувство в себе си. Не считайте, че аз препоръчвам пиянството. Пиянството е опасно тогава, когато човек губи Божественото в себе си. Според мене това е пиянство. Дали е така във вашия ум, във вашето сърце и във вашите разбирания, не зная, но според мене пиянство е всяко състояние, при което човек губи Божественото в себе си. Когато човек губи своята добра обхода, това е пиянство. Но когато човек придобива нещо хубаво, това не е пиянство, това е трезво състояние.

Тези неща сега са вметнати. Да се върнем към съществените неща. Пиянството си има свой произход. Причината за него е в човешките чувства. Когато вие блокирате или възпрете чувствата на човека, който иска да се прояви, може да се яви пиянство. Когато някой има каквото и да е идеал, каквото и да е порив и вие спрете проявата на тези чувства в него, тогава се явяват

три други порива в този човек. Първият порив се изразява в това, че в човека ще се яви желание да разкъса това препятствие, което има, и той ще иска да се бие. Вторият порив ще бъде нахлуването на силна скръб. Третият порив ще бъде желанието му да пие, да се напива. Турете човека в естественото му положение, и пиянството ще изчезне. Следователно пиянството е явление, което се предизвиква от подпушване на човешките чувства. Ако някой млад момък се влюби в някоя мома, но подпушат чувствата му, в него се явява желание да пие. Лекарите лекуват пиянството с разни лекарства, обаче най-добро средство в случая е да се замести това чувство или това желание за пиене с някакво по-силно, по-високо чувство. Винаги силните чувства заместват слабо проявените чувства в човека. Пиянството не е от най-силните чувства.

При всички противоречия на живота ние търсим начин как да се справим с тях. Ние търсим една философия, с която да ги разрешим. Философията седи в това да възприемем любовта като творческа сила, която дава силни импулси за работа. Като казвам „работа“, разбирам работа в каквото и да е отношение, а не само работа в духовно или във физическо отношение, нито само в умствено отношение. Всяка работа, която е придружена с благородни пориви, е работа, тя е подтик на любовта. Понеже умът се подкрепя от чувствата, а чувствата – от постъпките, вие трябва да постъпвате добре, защото вашите добри постъпки ще подкрепват вашите чувства, а вашите добри чувства ще подкрепват вашите добри мисли, вашия ум. Вашият ум пък ще определи пътя, който ще вземете. Само умът, само сърцето, само волята са в сила да ни издигнат. Следователно ние трябва да ценим ума си, сърцето си и волята си, защото само върху тези три стълба градим нашето щастие. Нашето щастие почива върху нашия ум, върху нашето сърце и върху нашата воля. От това гледище именно хората трябва да се научат да мислят право, защото всяка права

мисъл е достояние на всички хора. Всички хора еднакво се ползват от правата мисъл, следователно всички хора трябва еднакво да мислят. Щастлив е онзи, който мисли право, без разлика какъв е той. Отдето и да иде правата мисъл, тя трябва да ни радва. Чистите чувства трябва да ни радват, защото се простират в пространството чрез своите трептения. И добрите постъпки трябва да ни радват. Едно добро дело трябва да ни радва, една права мисъл трябва да ни радва и едно чисто чувство трябва да ни радва.

Сега хората се разделят: кой е от нашите и кой не е от нашите. Всеки човек, с когото можеш да се разбереш, е от вашите. Времето, с което можеш да се разбереш, е твое. Слънцето, с което можеш да се разбереш, е твое. Звездите, с които можеш да се разбереш, са твои. Всяко нещо, с което в даден момент можеш да се разбереш, е твое. Всяко нещо, с което в даден момент не можеш да се разбереш, не е твое. Такава е философията. Сега аз не говоря за общото. Частните неща в света ще добият друг смисъл. Ние искаме един народ да се повдигне. Всеки народ е уг на цялото човечество, а човечеството е уг на нещо по-високо. Всички тия неща са свързани едно с друго. Човекът, домът, обществото, народът, цялото човечество, както и цялата Вселена се намират в една вътрешна зависимост. Всички зависят едни от други не по някакъв външно установен закон. Къде има закон, който да казва на човека, че трябва да прави добро? Въпреки това, като срещнете един страдащ човек, във вас веднага се поражда желание да му помогнете по някакъв начин. Ако видите, че той е беден, вие веднага бръквате в джоба си и му давате нещо. Също така може да го извикате у дома си и да го нахраните. Цяла година да седи той при вас, не съжалявате. Друг път, и да ви застави някой да помогнете на даден човек, вие не сте съгласни, роптаете. Питам: в първия случай кой ви застави да помогнете на страдащия? Видимо никой не ви е заставил, но има нещо отвътре, което ви застави да помогнете на този човек.

Казвам: при новото разбиране вие трябва да гойдете в съприкосновение с новата религия в света. Сега да ви кажа какво нещо е старата религия и какво нещо е новата религия. Това, което ти можеш да направиш за човечеството, е достатъчно. Същото може да се каже и за старата религия. Това, което тя можеше да направи за човечеството и което направи, е достатъчно. За в бъдеще тя не може повече да ни помага. И да искаме повече да ни помага, тя не може. Докато едно дете е малко, майката две-три години наред го носи на ръце, но като стане това дете на шест-седем години, и да иска, тя не може повече да се занимава с него така, както по-рано се е занимавала. Като стане детето на тази възраст, тя го изпраща на училище. Като завърши гимназия, изпраща го в университет, не може повече да се занимава с него, да го носи на ръце. Тя иска да излезе детето вън от дома, да отиде да се учи. Какво лошо има в това, че детето е излязло от дома ѝ? Няма нищо лошо. Следователно новата религия няма да разединява хората, но ще ги обединява. Новата религия ще осмисли всички неща в света. Тя ще даде един нов начин на възпитание, нов начин на образуване на общества, нов начин за управление на света, нов начин за живеене на хората. Не мислете, че това може да стане изведнъж. Дълго време трябва да се разправя на един човек как трябва да живее. Не е лесна тази работа.

Сега ще ви преведа един пример, за да разберете. Представете си, че някой е взел от вас хиляда лева или че сте изгубили хиляда лева, които са ви потребни. Ако сте изгубили парите, вие се безпокоите защо е станало така, чудите се какво да направите, как да ги намерите, защото много ви трябва. Иначе сте богат човек, но в случая тези хиляда лева ви трябва. Ако сте православен, ще отидете в една, в друга църква, ще се молите, ще целувате икони, дано някак ги намерите. Шом сте в новата религия, ето какво ще стане. Някой човек, който иска да се запознае с вас, като чуе, че сте изгубили хиляда лева, ще намери тази сума отнякъде и ще ви я донесе. По този

начин между вас и него ще се образува приятелство. Ако се разболеете от някаква болест и сте в новата религия, ето какво ще стане с вас. Някои от вашите добри приятели, които вие още не познавате, веднага ще се погрижат да ви изпратят един виден лекар да ви лекува. Като ви излекува лекарят, по този начин вие ще образувате приятелство с него. За това идат болестите в света – те имат за цел да направят връзка между болния и лекаря. От там насетне животът ви ще тръгне по мед и масло. Какво лошо има в заболяването?

Много неща още мога да ви кажа за новата религия, но те ще ви съблазнят. Има неща, които щом се говорят на хората, тези хора се съблазняват. Опасността да се съблазнят е там, че като им се говори за бъдещето, те ще изгубят настоящето, в което живеят. Аз не ги осъждам, но казвам, че по този начин ще изгубите времето си. В някакво село живее един добър момък, много работен. По едно време той чува, че някаква нова религия се е явила, тоест някаква нова мома, красива, хубава, се е явила в селото. Като я вижда, този момък се влюбва в момата и започва да мисли, че като нея друга няма. За него тя е цял ангел! Той вече не може място да си намери, като замаян е, не може да си гледа работата. Момъкът ходи, пъшка, иска да срещне този член на новата религия. Бащата пита сина си: „Какво има, синко, защо си толкова разсеян?“. – „Остави, татко! Срещнах един представител на новата религия.“ Този момък не разбира нещата. След като е видял момата, той пак трябва да си гледа работата, да ходи на нивата, да работи даже по-усърдно отпреди. Обаче той се афектира и престава да работи. Момъкът се страхува да не я вземе друг някой. Затова ходи, пъшка, измъчва се, нищо не работи, но казва: „И аз искам да стана от хората на тази нова религия“. Сега аз не зная дали за някои от вас има такава опасност. Не че новата религия е съблазнителна, но като се говори за нея на хора, които още не са готови, те се увличат в бъдещето и забравят настоящето, в което живеят. Казваш:

„Откъде ми влезе този бръмбар в главата?“. Където и да отидеш, все за тази религия разправят. Сегашното е важно, и то онова спасителното сегашно, което е хубаво, което е реално. Вие знаете ли кой ви е изпратил на Земята? В новата религия се разправя кой ви е изпратил. Вие трябва да му намерите адреса. Вие не знаете адреса му и казвате, че майка ви и баща ви са ви изпратили на Земята. Добре, но и те не знаят кой тях е изпратил. Ако питате дядо си и баба си, и те не знаят кой ги е изпратил на Земята, казват: „Не знаем кой ни е изпратил, но тук сме от толкова години вече!“. За случая турците имат една поговорка много класическа. Те казват: „Говего е дошъл, вол си е отишъл“.

От това незнание на нещата в хората се явява едно озлобление, което обезсмисля живота. Вие мислите, че животът няма смисъл и че никой не ви обича. Чувствате се изоставени, казвате, че няма кой да се грижи за вас. Човекът, това малко същество, се обезсърчава и казва, че животът няма смисъл. Не, има кой да ви обича! Има един, който ви обича. Няма човек на земята, който да не е обичан. Само че вие не знаете къде е този, който ви обича. Всички хора пъшкат, страдат, че няма кой да ги обича. Има един и като го намерите, ще видите, че никой не може да ви обича като Него. Като Го зърнете веднъж и Той като ви зърне, тогава ще можете всичко да постигнете на земята, ще видите, че няма нещо, което не можете да постигнете. В 24 часа само и художник може да станеш, и музикант, и скулптор, и учен, и философ, и поет, и силен човек, сто пъти по-силен от Дан Колов. Ще кажете, че това е абсурд. Някои ще ме питат станало ли е това нещо някога. Казвам: не е било, нито е станало. Как може да стане това, което не е станало? Как може да стане това, което не е било? Там е всичкото, че това, което не е станало, което не е било, може да стане. В природата нещата два пъти не може да станат. Казват, че Слънцето изгрява и залязва. Това е относително, Слънцето никога не изгрява и никога не залязва. Ако се

качите горе, в пространството, ще видите, че Слънцето се върти около Земята, без да залязва и да изгрява, и Земята се върти около Слънцето. Обаче на Земята ние сме в такава обстановка, че виждаме само Слънцето да се върти около Земята. И сме много добре при това положение. По-добре майката да се движи около люлката на детето си, а не детето около майка си. Следователно днес голямото се движи около нас, а след време ние ще се движим около него. Това са парадокси, това са небивалици, това са абсурди, това са квадратни глупости – така мислят светските хора, а пък аз казвам, че целият свят е една квадратна глупост. Според мене този глупав свят ще стане умен. Аз бих желал всички хора да оглупеят, за да станат умни.

Старият философ, който е написал 200 тома от своите философии, в бъдеще няма да гоиде пак като философ, като учен човек с бяла брада, но ще гоиде като малко гете, което отново ще започне да учи. Ако не стане малко гете, той не може да прогресира. Един ген, като порасне, това малко гете ще попадне на своята минала философия, ще я чете и ще я критикува. Ще каже: „Този философ не е писал право, не е логичен в мисълта си“. Без да знае, той ще критикува своята философия. Сега аз ще подкрепя своята мисъл, ще я аргументирам по този начин: кой от вас е доволен от своя минал живот? Казваш: „Колко глупаво съм постъпил!“. Не си постъпил глупаво, но навремето, с тогавашните си разбирания ти си постъпил много умно. Мислите ли, че както сега постъпвате, не постъпвате умно? Умно постъпвате. Обаче един ген, когато се видите по-напреднали, пак ще бъдете недоволни от себе си. Според мене глупави неща са само тия, които в даден момент спъват моя прогрес. Всяко глупаво нещо, което в даден случай може да ме подтикне към прогрес, то не е глупост, то е знание. Така аз определям какво е глупост и какво е знание. Всяко нещо, което ме подтиква към прогрес, то е знание, наука. Всяко нещо, което ме спъва, колкото и да се представя за голя-

мо нещо, за някакво знание, според мене то е глупост. Аз разбирам прогреса в трояко направление: като прогрес на ума, прогрес на сърцето и прогрес на волята. Това произвежда култура в света. Където човек прогресира едновременно и в умствено, и в сърдечно, и във волево отношение, там е прогресът. В това седи истинският прогрес.

В какво седи новото възпитание, към което хората се стремят? В областта на новото възпитание аз съм правил много опити, които и много са ми коствали. Например натъквам се на някоя отрицателна мисъл и за да се освободя от нейното влияние, трябва да правя опити абсолютно да се абстрахирам от нея. Или представете си, че някой човек е изгубил 100 хиляди лева. За да не се терзае от мисълта за изгубените пари, той трябва абсолютно да се абстрахира от тях, да счита, че не са изгубени, да мисли, че тези пари се намират в някаква каса и след време ще се върнат пак при него. Или трябва да мисли, че тези пари са дадени в някоя банка и след време ще ги получи заедно с лихвите им, а кога ще стане това, да не го интересува. Ако не мисли така, ако не разбере закона, ще му дойде на главата още по-голяма беля. Това, което ви казвам, не значи, че трябва да станете фаталисти, да считате, че така е било писано, но да знаете, че всичко каквото ви се случва в живота, е едно разумно съчетание на нещата, което има за цел да ви подтикне да мислите. Разумният, невидимият, Божественият свят упражнява едно давление, един натиск върху нас, за да ни застави да мислим. Защо? Защото в човека има едно скрито желание да не мисли, да не чувства, да не действа, но да прекарва в пасивно, в спокойно състояние. Обаче природата не търпи пасивните състояния. Всичко седи в движенията, и то не просто в движенията, но в разумните движения.

Представете си сега, че ви среща една сестра. Аз наричам сестри всички, защото са произлезли от една и съща майка – Ева. Нали и в Стария Завет се казва, че

Ева е майка на човечеството. Та тази сестра ви среща и ви казва: „Едно време аз имах високо мнение за вас, но сега виждам, че сте по-прост и от фасул“. Вие веднага се обиждате и казвате: „Как смее тя да ме нарича прост човек!“. Не, вие трябва да считате, че тази сестра ви говори хубави работи. Какво означава гумата „прост“? Да ви каже някой, че сте прост човек, това значи, че сте вече завързал плод, който скоро ще узрее. Едно време сте били външно красив, но тогава сте били току-що цъфнал цвят, а сега вече сте плод, който е завързал и ще узрее. Какво лошо има в това? То е все едно да сте натоварена камила или натоварен кон, който носи на гърба си големи богатства. При това положение вие имате и достатъчно воля да преодолеете всички мъчности. Така тълкувам аз гумите „прост човек като фасул“. Този човек може ли да се нарече прост? В какво отношение фасулът е полезен на човека? Едно време, когато фасулът за пръв път гошъл на гости на човека, започнал много внимателно да го разглежда и изучава, при което се влюбил в бърбреците му. Щом се влюбил в бърбреците на човека, той взел тяхната форма. Вследствие на формата, която днес фасулът има, той играе важна роля в човешкия организъм. Водата на фасула, като минава през бърбреците, пречиства ги. После, като минава през пикочния мехур, и него пречиства. Благодарете на фасула, който пречиства бърбреците ви, за да функционират правилно. Знаете ли какво щеше да стане с вашата философия, ако бърбреците ви не функционираха правилно?

При новото възпитание, за да може човек да говори за нещо, той трябва да го е постигнал или най-малкото да го познава. Казвате: „Ние сме религиозни, културни хора“. За да каже човек за себе си, че е културен, това значи да може правилно да мисли. Всяка мисъл и всяко чувство в човека имат свои специфични напрежения. Не са лоши тия напрежения, но човек трябва да знае как да се справя с тях. Ако не се справи навреме, те могат да избухнат като бомби и да предизвикат известни експлозии в него.

Тези експлозии в организма на човека са причина за различни болести, като например неврастения, невропатия. Те са причина и за различните страдания в човека. Всички болести и страдания в човека се дължат на мозъчната нервна система и на вегетативната нервна система, които не функционират правилно. И разните жлези в човешкия организъм също не функционират правилно. Сега ще ви дам едно правило, което трябва да спазвате, ако искате да възстановите здравословното състояние на организма си. Ако искате да бъдете здрави, дружете със свършено здрави хора – не привидно здрави, но здрави в пълния смисъл на думата. Ако искате да бъдете умен човек, дружете с умни хора. Ако искате да бъдете добър човек, дружете с добри хора. Ако искате да развиете и засилите волята си, дружете с хора, които имат силна воля. Всеки човек, който има нещо в излишък, може да ви предаде от своята излишна енергия. Умният човек ще ви предаде нещо от своя ум. Ще кажете, че той ще ви парализира. Всеки човек, който парализира другите, не е умен. Умният човек е извор, който постоянно дава от себе си. Добрият човек е извор, който добре постъпва. Умният човек, добрият човек са хора, които постоянно дават от себе си. Това са добрите хора в света. Ако сте слаби, никога не дружете с посредствени хора. Ако сте слаби, не ходете при хора, които страдат от лоши болести, защото ще се изплашите. Ако сте силни, тогава ходете при болни хора. Тъй щото, за да бъдете добри, дружете с добри хора.

Богатият винаги трябва да тържи касата си пълна със злато, да има какво да дава. Той трябва да бъде пълен в себе си, да знае какво да каже на човека, който е дошъл при него. Такива качества трябва да имат и лекарите. Като отиде при някой болен, лекарят проверява пулса му и намира, че вместо да е от 72 удара в минута, както е нормалното, този пулс е от 120 удара. Отива при друг болен, там пък намира, че пулсът е спаднал на 55 – 60 удара в минута. Отива на трето място, където на един болен

жлезите му не работят. Тогава лекарят се замисля, казва в себе си: „Няма да го бъде този болен“. Понеже болният е чувствителен, той възприема мисълта на лекаря и го пита: „Какво е положението ми, господин докторе?“. – „Няма нищо сериозно, ще ти мине.“ Това е лицемерие от страна на лекаря. Лекарят трябва да седне при болния и да изнесе работата както е всъщност. Той трябва да му каже: „Слушай, твоето сърце не бие правилно, понеже не мислиш право. В ума ти има нещо неправилно, което трябва да изправиш. Щом изправиш мисълта си, биенето на сърцето ти ще се възстанови. В пулса ти има една неправилност, той ти се усилва, ти отслабва, което се дължи на чувствата ти. Ти трябва да чувстваш право, за да се възстанови пулсът ти. Също така и постъпките ти не са прави. Ти си ял и пил, изгулял си своето, а си взел несправедливо и от хората. Всичко, което си взел от тях, трябва да го върнеш. Само така ще се подобри здравето ти“. Този човек е бил търговец и всичко е опропастил. Така трябва да говори лекарят на болния, не да го залъгва. Един американски милионер се разболял сериозно и повикал проповедника от близката до дома му църква. „Какво искаш от мене?“ – запитал го проповедникът. – „Искам да се помолиш на Бога за моето здраве.“ – „Не мога да се помоля.“ – „Защо?“ – „Защото досега ти нищо не си дал за Бога, никакво добро не си направил. Ти си един вече непотребен човек, защото само си ял и пил. За да се моля за тебе, трябва да има какво да постеля под коленете си. Без това как ще се моля? Виж, ако гадеш поне половината от богатството си за бедните, мога да се моля. Но иначе не се моля за тебе.“ – „По-малко от половината не може ли?“ – „Не може.“ Така трябва да се говори на болния. А онова „кикири-микири“ с нищо не го ползва.

Сега и на вас казвам: ако искате да оздравеете, да подобрите здравето си, внесете в ума си чисти мисли. Това не значи, че вашите мисли не са чисти, но трябва да ги филтрирате, да минат през щателно пречистване. И не че чувствата ви не са чисти, но турете още един

филтър, през който те да минат. Не че постъпките ви не са чисти, но турете още един филтър, през който и те да минат. Филтрирайте мислите си, филтрирайте чувствата си, филтрирайте постъпките си и вярвайте, че има Един, Който ви обича и иска вие да прогресирате. Той иска да постигнете онези желания, които е вложил в гушата ви. Това и аз желая на всинца ви.

*Благословен Господ Бог наш
Отче наш*

15 декември 1935 г., София, Изгрев

Да имат живот

Аз дойдох, за да имат живот и да го имат преизобилно.

Йоан 10:10

*Отче наш
Ще се развеселя*

Ще прочета няколко стиха от 6. глава на Евангелието от Йоан, от 10. стих нататък. Ще пристъпя към най-същественото – това, което интересува хората, е най-същественото. Стихът, върху който ще говоря сега, се намира в 10. глава на Евангелието от Йоан и това е 10. стих – „Да имат живот“. В живота има главно две противоречия. Животът може да се прояви при приятни и при неприятни условия. В органическо отношение приятният живот се обуславя от това човек първо да има добре организиран мозък, после да има добре организиран стомах и като съединителна нишка между тях, да има добре организирани дробове. Дробовете са двата полюса на живота, те свързват главата със стомаха. Между мозъка и стомаха има известно отношение. Като знаете това, ще имате една диагноза, с която ще проверявате състоянията си. Когато разстройството на човека е в главата, то винаги ще се придружава от болки в стомаха, в корема. Когато разстройството е в стомаха, то винаги ще се придружава от главоболие. Тъй щото, когато искате да изцерите стомаха си, ще изправите състоянието на мозъка си. Когато искате да изцерите главоболието си, ще изправите състоянието на стомаха си. Така са свързани стомахът и главата със своите функции, че състоянието на единия уд е в зависимост от състоянието на другия.

Сега аз няма да се спирам в подробности върху тези неща, но казвам, че който иска да чете нещо повече за физиологията на човешкия организъм, може да чете колкото книги иска – много е писано по тези въпроси. Съвременната наука познава много неща от физиологията на мозъка и на стомаха. Мозъкът представлява физическата къща, в която човек живее. Чудно е, че този човек, който външно е толкова претенциозен, иска да има голяма къща, цял палат, се задоволява с една толкова малка къщичка, каквато е неговият мозък. Този човек се задоволява да живее в една къщичка, с гължина около 19 – 20, най-много до 22 сантиметра и с широчина около 14, най-много до 17 сантиметра. Тази негова къщичка има само два прозореца, от които той е напълно доволен. Значи, той външно не е доволен, но вътрешно е доволен от къщичката си. Питам: къде е човекът? Защо външно човек не е доволен от къщата си? Понеже той има коли, говеда и други неща, които трябва да се приберат някъде, не е доволен. Вътрешно обаче той е доволен от една малка къщичка, гълга около 19 сантиметра и широка около 15 сантиметра, в която има място само за едно легло. И той счита, че това му е достатъчно.

Хората искат да разрешат въпроса за щастието външно. Какво нещо е щастието в света? Човек трябва да бъде щастлив. Кога ще бъде щастлив? Когато има една отлична глава, един отличен ум, един отличен стомах и едни отлични гробове. Тези удове трябва да бъдат здрави. Под думата „зdrави“ аз разбирам да не са отвлечени, тоест да не се движат. Като минеш един ген покрай тях, да са на мястото си. Казвате: „Отвлечена работа е това“. В българския език има израз „отвлечена идея“. Коя идея е отвлечена? Отвлечена идея е тази, която се движи. По-добре е да намерите една идея, която се е спряла някъде, отколкото такава, която постоянно се движи. Астрономията е наука, която се занимава с отвлечени работи. В някои книги по астрономия се говори за Меркурий, за Слънцето, за разните звезди, за Млечния път, а в

някои се говори за съществуването на някакви особени вселени. Четете, че някой астроном е открил едн-каква си нова звезда. Тя е била преди едн-колко си милиона години, а днес тази звезда я няма вече. Това са отвлечени работи. Понякога и вашите идеи се движат, вследствие на което вие съвсем забърквате живота си. Сегашните астрономи си разделили небето на малки квадратчета и всеки едн от тях – било то английски, руски, френски, германски астроном, взима по едн или по няколко от тия квадратчета и специално се занимава с изследване на небесните тела в тях.

Като се влоши някому животът, казват, че този човек е забъркал живота си. Казват след това, че всичко в живота е лъжа. Защо всичко е лъжа? Защото нещата не са на мястото си. Това са отвлечени работи. Истината седи в това да намериш едн тяло, едн предмет на неговото място, на което Господ го е поставил първоначално още. Щом не можете да го намерите на мястото му, това е отвлечена работа. Казвате, че отвлечените работи са временни наши субективни схващания. Конкретният свят е съставен от конкретни неща. Конкретните неща представляват обективният свят. Тези неща, които виждаме отвън, са предметни, а които не виждаме отвън, те са субективни, вътрешни. Всичко е в спор с нашите схващания. Ние не можем да съгласим духовния, Божествения свят с външното, което знаем. Ние имаме особена идея за живота. Всеки е дошъл на земята и иска да живее тъй, както никой не може да живее. Ако едн заек гоиде на земята и си постави като програма в своя живот да служи на Господа, да бъде щастлив с жена си и децата си, ще бъде ли верен на убежденията си? Той ще каже, че няма да мръдне от мястото си. Мислите ли, че това ще бъде така? Достатъчно е да чуе най-малкия шум в гората, за да го удари на бяг. Тогава мислите ли, че заекът може да бъде щастлив?

Ще кажете: „Защо Господ е дал такъв живот на заека? Защо го е направил такъв?“. Бог искал да му даде

много по-добър живот от този, който той сега има, но се случило, че заекът в това време се влюбил в една мома, която му предложила следното условие: ще го вземе само ако той се окаже най-голям беглец в света. Първоначално името му не било заек, той отпосле бил наречен така. Господ искал да му даде една добра служба, но заекът не разбрал това и си останал в положението, в което и до днес го виждаме. Той постъпил също като един българин, който след Освобождението се върнал от Америка в България и се явил при княз Батенберг, за да иска служба. Като разбрал, че този човек е учен, завършил е някакви науки в Америка, Батенберг си намислил да го направи министър-председател на България. Като влязъл, князът го запитал: „С какво искате да ви услужа?“. – „Искам да ме назначите за директор на някоя гимназия.“ – „С такива назначения се занимава министърът на просвещението. Идете при него, той ще ви назначи където искате.“ Този българин бил родом от Свищов. Докато Батенберг го готвел за министър-председател, той се задоволил с едно директорско място. Често и вие искате да станете само директори. Кои ви е виновен тогава? Господ не се занимава с тези служби, те не са работа на Бога, а на на министъра. Ако министърът ви назначи за директор на някоя гимназия, Бог не е виновен за това. Господ иска да ви назначи на висока служба, а вие искате да станете директори, да живеете добре и спокойно на земята. Господ казва: „Ще отидете при министъра, той ще ви назначи на тази служба“. Сега ще знаете, че всичките ви служби на земята са все от министъра, не са от Господа. Затова няма какво да се сърдите на Господа, въпросът е прегрешен.

Да се върнем към въпроса за здравословния живот. Човек трябва да има в ума си нормални мисли. Нормални мисли са тези, които дават живот, които дават стабилност на човека. Мисълта на човека не трябва да се колебае. Човек не трябва да се колебае в своите разбирания. Например някой казва за някого: „Аз мислех, че

този човек е ангел, а той бил цял дявол!“. Питам: какво знание е това да не можете да различите вълк от агне? Вълкът и овцата не са едно и също нещо. Ако вие прегавяте качества на вълка върху овцата и качества на овцата – върху вълка, где ви е тогава знанието? Вие трябва да изучавате вълка такъв, какъвто си е, трябва да познавате и овцата такава, каквато си е. Главата на вълка е съвсем различно построена от тази на овцата. Вълкът има нокти, а овцата няма никакви нокти, тя е двукопитно животно, с разрязани копита. После, кътниците ѝ са добре развити. Овцата се занимава със съвсем други работи в сравнение с вълка; тя се занимава с вълнарство, с млекарство, други индустрии не я интересуват. Вие пили ли сте мляко от вълчица? Казвате, че сте мислили някого за ангел. Какъв образ имате за ангел? Ангелът ни най-малко няма мустаци. Ако един ангел слезе на Земята, какви ще бъдат неговите коси – руси, черни или червени? Какви ще бъдат неговите очи, уста, нос, брада? Вие трябва да разбирате от геометрия, да можете точно да измерите ъгъла на неговата интелигентност. В кавказката раса* Камперовият ъгъл** е от 85 градуса – още 5 градуса трябва, за да дойде той до 90 градуса. Колкото повече се намалява този ъгъл, толкова повече и интелигентността се намалява. Това се забелязва при животните, у които гвете челюсти са издадени навън. Например при маймуните този ъгъл е от около 60 – 65 градуса.

Това са научни данни, които трябва да се познават. Добрият човек е построен по един начин, а престъпникът, анормалният тип е построен по съвсем друг начин.

* Кавказка раса – бялата раса, която се нарича още и пета раса.

** Камперов ъгъл – наречен на Петрус Кампер (1722 – 1789), холандски лекар, физиолог, анатом, художник, който пръв е открил закономерностите на този лицев ъгъл. Образуван е от линията между центъра на ухото и долната част на носа и от перпендикуляра, издигнат от ухото до горната част на челото.

В природата има един път, по който хората са създадени. Всички животни са създадени по специфичен за тях начин. Като изучавате всичките раси, ще видите, че те се отличават една от друга по строежа си. От първата до сегашната раса има една голяма разлика. Засега най-правилна форма на тялото и на лицето има бялата раса. Новата раса, която ще дойде в бъдеще, ще има още по-правилна форма. Казвам: нещата в природата са строго определени. Това значи, че живата природа е разумна сама по себе си. Следователно всичко онова, което тя е създала и определила, е напълно разумно. Понякога ние внасяме криви тълкувания на нещата, вследствие на което изопачаваме формите. Оттам ние изопачаваме и резултатите, които могат да се явят. Понеже при сегашните условия на живот хората са изложени на големи страдания, явява се голяма опасност да не се изопачат техните форми от тия страдания. Понякога големите борби и страдания изопачават външните форми на човека, вследствие на което той приема такива форми, каквито не желае. Следователно трябва да се настоява, човек трябва да използва всички средства, които природата му е дала, за да живее разумно. Под „разумен живот“ разбираме онези условия, които самата природа е установила. Щом се спазват тия условия, животът е разумен.

Засега има два възгледа, които преобладават. Единият възглед поддържа, че животът е само на Земята. Докато е на Земята, човек живее известно време, после той изчезва. Не, животът не изчезва, нито човек изчезва. Той живее първо като зародиш, после като плод, който плод, щом узрее, пада на земята, но от него остава семката за бъдещ живот. Следователно зреенето на плода не е в света. Това е една форма само. Пъпката трябва да се разцъфти, от цвета трябва да се яви плод, плодът трябва да даде семка, от семката отново трябва да се роди това растение, което първоначално е живяло. Значи семката трябва да се посади в земята и отново да поникне. Съвременните учени са дошли до положението да

вярват, че нищо в света не се губи. Някой казва, че човек ще умре, ще изчезне. Обаче ученият знае, че нищо в света не се губи. Това, което е, то ще си остане. Материята не се губи, силите не се губят. Изменят се само функциите на нещата. Един разумен човек ще живее по един начин, а един неразумен човек ще живее по друг начин. Единият ще бъде щастлив, а другият ще бъде нещастен. Това се дължи на разбиранията. Ако се качите на един луд кон, той ще ви носи до едно място и после ще ви хвърли, ще ви осакати. Кой ще е виновен за това? Вие е трябвало да знаете на какъв кон се качвате. Ако някой е съградил мост, гредите на който са от житни сламки, колко ще издържи този мост? Мостът трябва да бъде направен или от дъбови, или от железни греди. Религиозните хора казват: „Е, каквото Господ е направил“. Но Господ е направил така, че в живота си вие трябва да поставите за основа най-хубавите, най-чистите, най-здравите си мисли. Така трябва да бъде, и то без никакво изключение. Така трябва да вярвате. Преди няколко дена дойде при мене един господин и ми каза: „Можеш ли да ми гледаш на календар?“. Аз не зная да гледам на календар, но зная, че има такива календари, с които се врачува. Какво мога да врачувам на един човек? Как мога да му кажа нещо? Представете си, че идва един при мене, който е научил азбуката на гаден език и започва да пише нещо. Същевременно и аз зная азбуката, следя как се движи ръката му. По движението на неговата ръка мога да кажа какво е написал. Който не знае азбуката и не може да пише, нищо не може да каже. Следователно, ако вие знаете да четете и пишете, ако знаете азбуката на нещата, ще можете и да гадаете.

Казвам: животът е резултат, или проявление, на разумността в света. Ние не трябва да считаме, че животът е достояние само на един човек. Цялото човечество представлява един жив организъм, а народите, обществата, това са удове на този целокупен живот. Всички народи, всички общества, всички хора имат връз-

ка помежду си и са като клончета, като листа на едно дърво. Листът на дървото не може да живее самостоятелно и да каже: „На мене да ми е добре, пък на другите какво им е, това ми е безразлично“. Не, не само на един лист трябва да му е добре, но и на всички останали листа. Не само на листата, но и на клончетата, и на цветовете трябва да е добре – на цялото дърво трябва да е добре. Сега всички учени се стремят да намерят методи, начини, по които да внесат новите форми, новите идеи в света, за да направят живота на хората малко по-добър. Ние трябва да знаем каква основа да турим на живота. Старите греди, които досега са служили на човечеството, са се изхабили вече и вместо тях трябва да се турят нови греди. Старият хляб, старото ядене, с които досега сме се хранили, са минали вече своето време. Нов хляб, ново ядене иска човечеството. Старите къщи на хората трябва да се заместят с нови, направени по нов, модерен начин. Новите къщи трябва да се правят по нов начин. Днешните къщи са по-хигиенични от старите, а бъдещите трябва да са по-хигиенични от днешните.

Какво трябва да бъде бъдещото верую на хората? Бъдещото верую на хората трябва да бъде онова доверие между тях. Всички хора трябва да имат доверие помежду си и никога да не си позволява да лъже другите. Сама по себе си лъжата е отричане на истината. Има нещо съществено в лъжата, което се отразява вредно върху човека. Ако едно дете постоянно го храните с лъжи, с илюзии, ще видите, че в скоро време това дете ще се деформира. Ако започнете да изпълнявате всички прищевки и желания на някой човек, ще видите, че лицето му ще се измени. По този начин цели фамилии са деформирани. Те не са живели добър живот и това се е отпечатало върху тях. Природата е турила известен отпечатък върху тях, като по този начин се е деформирал мозъкът им, стомахът им, дробовете им. Съвременната наука нарича това израждане. За да се възстанови първото им положение, тия хора трябва да възприемат от приро-

гата тъй наречените здравословни сили. В природата, в света съществуват такива здравословни сили, които човек трябва да използва. Ние искаме да бъдем силни хора. Силен може да бъде само здравият човек. Здравето зависи от човешката мисъл. Човешката мисъл зависи от добре организирания мозък. Добре организираният мозък зависи от здравословната храна, както и от това, при какви условия вземаш храната си.

Христос казва: „Да имат живот!“ . Всеки човек трябва да има ясна представа за живота. Не е въпрос как другите хора живеят, но как самият човек живее. Ние казваме, че се намираме под влиянието на Земята. Целият свят е пълен с разумни същества, а цялото пространство е изпълнено със светове. Щом вярват хората, че цялото пространство е изпълнено със светове, населени от разумни същества, какъв е тогава техният живот? Досега хората вярваха, че живот има само на Земята, а другите светове са пуссти, без никакъв живот. Не е така. Във всички светове има живи същества. Ако ние казваме, че Бог е вечен, безконечен и изпълва цялото пространство, ако казваме, че Той е разумното начало в света, как можем тогава да отричаме живота в неговата целокупност? Как можем да отричаме живота във всички светове? Има едно състояние, до което щом дойде човек, той ще започне да чувства, че всичко в света е живо. Не само ще го чувства, но ще могат да се правят научни опити, които ще докажат това. Вземете например две цветя, поставете ги външно при еднакви условия, а вътрешно при различни условия и ще имате два различни резултата. Ако едното цвете само го поливате, а другото, освен че го поливате, но го и погалвате, свирите му, пеете му, тогава първото едва ще се развива, а второто ще бъде весело, богдро, ще расте и ще се развива добре. Не само условията благоприятстват доброто развиване на растенията, но и хората им оказват благотворно влияние. Има градинари или жени домакини, които само да пипнат някое цвете, и то започва да расте. Има хора,

които щом пипнат цветето, то увяхва. Човек излъчва от себе си сили, които благоприятстват развитието на растенията или пък му препятстват. Някой човек каквото и да пипне, то не расте.

Съществува една наука за разбиране на човешката гуша. Човек трябва да се убеди в едно нещо: в съществуването на гушата. Всички хора трябва да се убедят в съществуването на гушата, а не в това какво писателите и учените пишат за нея. Всеки сам трябва да има убеждение по въпроса. Преди всичко, вие не разбирате съвременните писатели. Като четете съчиненията на някого, казвате, че този писател е безверник. Не, той не е безверник, но разглежда нещата от друго гледище. Някои хора казват, че всичко в света е материя. Прави са, но те не знаят какво нещо е материята. Други пък казват, че всичко в света е сила. Но какво е силата, и те не знаят. Ние знаем само проявлението на материята и на силата. Като говори за тия неща, човек трябва да разбира какво е материя и какво е сила. Има хора, които могат да гадаят нещата. Някои гадаят по човешкия почерк, други гадаят по човешката ръка, трети – по човешката глава, четвърти – по човешкото лице. Някои пък гадаят по това, което са написали разните писатели. Хората вадят заключение за някой писател от това, което той е написал. Когато човек е добре организиран, цветът на лицето му е приятен, а кожата му е много мека, деликатна и възприемчива. Кожа, която възприема вибрациите на светлината, е здрава. Когато кожата на хората е груба, те са изложени на повече страдания. Ето защо човек не трябва да огрубява кожата си, защото физическият живот на хората се дължи повече на доброто устройство на тяхната кожа. Щом кожата загрубее, човек се излага на големи страдания.

Ние търсим причината за страданията на хората. Като не можем да я намерим другаде, казваме, че съдбата на някои хора е тежка или че имат лоши наследствени черти. Действително, има наследствени черти в хора-

та, но не са само те причина. Сега хората търсят начини чрез възпитание да намалят страданията си. Как трябва да се възпитаваат хората? Не само с ядене трябва да се възпитаваат. Хората трябва да разбират как да се възпитаваат, така както градинарят разбира добре условията за развиване на своите растения и изкарва от тях добри плодове. Има лозари, които са изучили добре изкуството на лозарството. Те разбират добре законите на лозарството и могат да ги прилагат. Обаче, когато гоїдем го възпитанието на хората, ние нямаме ясна представа за него. Питам: при такова разбиране какъв живот може да имате? Всички не можете да бъдете специалисти по възпитанието, но всички трябва да пазите следното правило: като се събудите сутрин, да имате добро разположение на духа. Ако разположението ви не е добро, непременно трябва да го смените. Доброто разположение на духа зависи от начина на хранене и от храната, която човек е употребил, както и от времето, когато се е хранил. Някой се е нахранил късно, при това с някаква мъчносмилаема храна, и като си легне, цяла нощ не може да спи, обръща се ту на едната, ту на другата си страна. Тази храна е образувала известни горчивини, които се отразяват зле на стомаха, а стомахът наляга върху дихателните органи. Това пречи на цялото му кръвообращение и в на края на краищата, като стане сутрин, разположението му е лошо. Човек трябва да се е нахранил най-малко два-три часа преди лягане, за да се смели добре храната, да не се образуват никакви горчивини в стомаха. Същевременно човек не трябва да оставя в ума си никакви лоши, никакви отрицателни мисли, които биха произвели в него някакви реакции. Казано е в Писанието: „Нощта не трябва да ви завари непримирени“. Ако има да се примиряваш с някого, примири се. Религиозните мисли трябва да се приведат в една строго научна форма. Всяка мисъл, която остане в ума в пасивно състояние и не се впрегне на работа, произвежда в човека неприятни, тежки състояния.

Казваш: „Не мога да простя на този човек“. Не, прости му! Прости заради своето собствено благо. Прости му заради себе си, не заради него. Ако Господ по същия закон не ни прощаваше, знаете ли какво щеше да стане с нас? Затова казвам: не се занимавайте с работи, с които природата се занимава. Когато казвам, че трябва да прощаваме, това е, защото има работи, които не са наши. Има една човешка деятелност, която всеки трябва да има предвид. Всеки трябва да знае какво му е дадено да работи, с какво трябва да се занимава. В работата си човек трябва да се простира в онези рамки, до които му е позволено да влиза. Човек може да мисли и да чувства, но в онези рамки, до които му е позволено, додето се простира неговата деятелност. Вън от това, той няма право да се занимава. Никой не може да забрани на човека да мисли. Човек е свободен в своите мисли и чувства, но е ограничен в постъпките си. – „Как така?“ Например може ли човек да вдигне товар от два тона? Колкото и да се упражнява, това не може да направи. Аз зная един американец, който може да вдига един голям кон с едно малко конче върху него. Но и това даже е много. Ако някой човек тежи 100 – 120 килограма, най-много, което може да вдигне, са хиляда килограма. Значи този човек вдига тежест, десет пъти по-голяма от теглото му. В това отношение една мравка може да вдигне товар, който е 10 – 20 пъти по-голям от теглото ѝ. Обаче човекът е силен в своята мисъл. С мисълта си човек може да вдигне не десет тона, но хиляда тона даже.

Разумното знание в живота седи в приложението. С мисълта си човек може да помага на хората. Хубавата, светлата мисъл е сила. И ако вие не помагате на хората с мисълта си, това показва, че имате някакъв дефект в себе си. – „Ама аз не мога да помагам.“ Можеш. – „Аз съм слаб човек.“ Нищо от това. Отде знаеш, че твоята помощ не е последната, която може да тласне една работа да тръгне напред? Не мислете, че нищо не можете да направите. Някой път нещо зависи от човешкия

ръст, някой път зависи от едно малко мускулче. Ако това малко мускулче не функционира както трябва, нарушава се хармонията в целия организъм. В човека има две крайности, които трябва да се хармонизират. В старо време хората са вярвали, че всичко е от Бога. В най-новите времена се вярва, че всичко е от хората и каквото те направят, това ще стане. И едното е вярно, и другото е вярно, но това са относителни неща. „Всичко е от Бога“ – това е относително. „Всичко е от хората“ – и това е относително. Ако изорем и посеем нивата, плод ще израсне – всичко е от Бога. Но ако не я изорем и не я посеем, Бог нищо няма да направи, няма да ни даде плод, но ще ни даде тръни и бодли. Ако ти родиш детето си добре и вложиш в него някои възвишени принципи, Бог ще направи така, щото да възрастнат тия принципи. Но ако нищо не вложиш в детето си, и Бог няма какво да възрастява в него.

Жан-Жак Русо говори за свободното възпитание на децата. Под „свободно възпитание“ се разбира да се даде подтик на човешката мисъл свободно да се проявява, да се даде подтик и на човешките чувства свободно, правилно да се развиват. Сега вие сте оставили този естествен път и мислите кой човек е по-добър. Кой човек е по-добър, това не разрешава въпроса. Въпросът днес се разрешава другояче, а именно колко хора са умни, разумни. Под „умен човек“ разбирам този, който не работи само за себе си, но работи за благо на цялото човечество, значи този, който има предвид всички хора. И добър човек наричам онзи, който работи за цялото. Ще кажете, че това е непостижимо. Ако човек работи за себе си само, той няма да се интересува от работата на другите хора, но няма и да влиза в техните интереси. Виждате един астроном, който изучава небето, и казвате: „Ние не се интересуваме от небето, ние се интересуваме от Земята“. Добре, представете си, че изучавате само Земята. Какво ще придобиете от това? Ще кажете, че искате да имате удобства. Имате удобства, но какво ви ползва

това? Един ден ще дойдете в стълкновение със себе си. Представете си, че при тези благоприятни условия хората не умират. Какво ще стане с тях един ден? Един ден хората ще се умножат толкова много, че ще станат като рибите във водата. Какво ще правят тогава? Ще започнат да мислят за колонии, които да образуват извън Земята. Ще започнат да мислят по какъв начин да колонизират Месечината. Под думите „да не умираме“ ние разбираме животът да не се унищожава, но само да се трансформира. И сега хората виждат, че като умрат, заминават някъде, но къде отиват, те не знаят. Някои остават на Земята, а други заминават, отиват в широкия свят извън Земята. Сега, каквото и да се говори по този въпрос, то не е научно. Това са само предположения, понеже ние казваме, че е вярно само това, което може да се провери. Че какво има да се проверява? Учените хора говорят за звездите, но те са ги измерили, знаят тяхната големина, знаят каква е светлината им, на какво разстояние се намират от Земята и така нататък. Те си имат свой начин, по който са дошли до тези знания. Значи не е само един начинът, по който могат да се измерват нещата. Работите се мерят, не само с нашите мерки, само с нашите обикновени разбирания.

Тук се ражда едно противоречие. Когато се говори, у нас се явява едно желание да изменим пътя на хората, по който те се движат. Не, всеки човек трябва да се остави свободно да върви по своя път. Най-много, което може да се направи, е да му се посочи правият път. Човек по никакъв начин не може да се върне към своето минало. Миналото е преживяно вече, с него всичко е свършено. Сега човек трябва да върви напред, към своето бъдеще, да дойде при най-добрите условия. Ние виждаме, че цялата природа постъпва по същия начин. Дърво на дърво не може да помогне. Дърветата могат да си помагат, но само след като всичката енергия, всичката сила, която е необходима за развитието им, дойде от Слънцето. Доколкото едно растение само може да приеме енер-

гията, която иде от Слънцето, дотолкова то може да си помогне. Един човек може да е богат, а при това да е осъден на големи страдания. Един човек може да е сиромас, но да е разумен и да използва всичката слънчева енергия, която му се дава, да използва правите човешки мисли и чувства. Хората могат да си помагат едни на други, защото между тях има връзка, те са свързани по чувства и по мисъл. Хората не са така чужди помежду си, както външно изглежда. Това се вижда даже и в животните. Ако се опитате да вземете едно свинче от стаго свине, всички ще се нахвърлят върху вас и могат да ви разкъсат. Това говори за една солидарност между тях. В краен случай може да се яви друго някакво желание. Казвате, че между хората няма връзка. Има връзка! И ако хората не могат да се обичат и не могат да си помагат, това е, защото те са болни.

Отиваш при един човек, искаш да ти помогне, той ти казва: „Не мога да ти помогна, защото съм болен“. И да иска да ти помогне, не може човекът, болен е. По какво се отличава човек от животните? Отличава се по това, че има един добре организиран мозък, един добре организиран стомах, едни добре организирани дробове, едно добре организирано сърце. Също така човек има спомогателни удове – ръце, крака, очи, уши, нос, уста, които изобщо помагат за проявлението му. В съвременната наука има хора, които се занимават с изучаване на престъпните типове. Те ходят по затворите, да изучават аномалностите на тия типове. Поставят пръстите им върху разни вещества, за да вадят от тях отпечатъци, и по отпечатъците правят някои свои изследвания. Те са дошли до заключение, че лошите условия създават престъпността, както и престъпните типове. Един англичанин говори за своята опитност при едно пътешествие. По време на пътешествието той видял какво лошо, какво ужасно нещо има скрито в човека, което при специални условия може да се прояви. Параходът, на който той пътувал, потънал в океана. От целия

екипаж успели да се спасят само 12 англичани. Те се качили в една лодка и така започнали да се носят из океана. Колкото храна имали, изяли я. След като гладували 5 – 6 гена, толкова се изтощили, че имало риск да умрат от глад. Тогава те започнали да се оглеждат един друг, докато най-после се съсредоточили върху едного, когото удушили и изяли. Така задоволили малко своя глад. Като изминали още няколко гена и отникъде не дошла храна, те пак започнали да се оглеждат, да видят кой от единайсетте може да стане жертва на останалите. Те удушили още един свой спътник и така щели да продължават, ако скоро не се бил появил един параход, който да ги спаси. С тази своя опитност този англичанин обяснява психологически как при мъчни условия човек може да прояви своето грубо, своето лошо естество.

Ето как учените обясняват причината за проявата на грубото, на лошото в човека. Представете си, че вие сте химик и правите опити. В едно съединение вкарвате елемент, който има по-голям афинитет към един от съединените елементи, отколкото те имат помежду си. Тогава външният елемент ще бъде в състояние да изпъди единия от съединението и да застане на негово място. Онзи, който е освободен от съединението, става опасен елемент. А елементът, който на негово място се е съединил, той става вече безопасен. Значи всеки елемент, който се е освободил от съединението, който остава свободен, той може да произведе една малка пертурбация. В света кои хора произвеждат пертурбации? Ония, които са останали без работа. Вие ги оставяте някъде, тъй че никой не мисли за тях. Никой не мисли за тях, но тия хора имат в себе си енергия, която трябва да се пласира, да се впрегне на работа. Като не мисли никой за тях, те най-после казват: „Ние сами ще си намерим работа“. Криво-ляво те си създават работа. Ако я създават разумно, все ще произведат нещо добро. Но ако я създават неразумно, ще ги вкарат в затвора или в друго някое заведение и ще се питат после кой е виновен за това престъпление.

И тъй, животът изисква едно правилно разбиране. За тази цел вие трябва да разбирате Божиите закони. Ние говорим за Бога не като за нещо извън нас. Когато говорим за Божествени идеи, ние разбираме правилните човешки мисли. Права мисъл има между две същества, които се събират в Името Божие и правилно гледат на нещата, без да се ограничават. Те всякога ще си помагат един на друг. Тогава те правилно ще разрешат техническите въпроси. Двама земеделци, събрани на едно място, разумно ще разрешат въпросите по земеделието. Двама зигари, събрани на едно място, и те ще разрешат правилно въпросите по зигарството. Най-после, когато и ние правилно разрешим въпросите по работите, които трябва да извършим, това наричаме разумен живот. Питам: при сегашните условия, когато животът не е уреден, какво трябва да правим? Да допуснем, че навън е студено, има сняг, буря, виелица. Какво трябва да правим ние? Да кажем на времето да не е студено, то няма да ни слуша. Да кажем на снега да се стопи, и той няма да ни слуша. Ние трябва да се съобразим с времето: ще си вземем по-дебели дрешки, здрави обуца, ще се облечем топло. Но ще възникне друг въпрос между вас: средства нямате. Че нямате средства, това е относително нещо. Ако къртът търси храната си в земята, ако гъсеницата се прехранва с листа, ако птичката намира храна и при най-трудните условия на живота си, човекът при по-лоши условия ли е поставен? Заекът при по-добри условия ли е? Какво трябва да прави заекът? И два кобура да му дадете, военен не може да стане – безпредметно е да му ги давате. С хиляди години трябва да се упражнява той, за да стане военен, тоест да стане герой. Сега само да претупа нещо някъде, и той веднага хуква да бяга. Какво има да му разправяте, че трябва да се бори в живота? На заека може да му се каже само да се размножава повече – това е за него. Ушите му са много дълги, той отдалеч чува, долавя, че някоя лисица или вълк се загават, и веднага удря на бяг. Това бягане не е глупаво, заекът има тактика. Като

го гони някоя хрътка, той прави кръгове, сменя посоката, в която тича. Хрътката го подгони натук, подгони го натам, играе си с него. Като го настигне, заекът се слегне толкова ниско, че хрътката го прескочи. Той пак стане и започне да бяга. Тя го настигне отново, той се слегне, тя го прескочи. Това се повтаря няколко пъти, докато заекът се скрие най-после в гората. Той казва на хрътката: „Сбогом! Ще знаеш, че не се яде лесно заек“. Това са човешки описания. Заекът не може да мисли като човека, но все пак има нещо в него, което го ръководи, учи го как да постъпва.

Сега ние сме в една нова фаза на живота. Трябва да вярвате в хубавото, което е вложено в хората. Трябва да вярвате, че от всеки човек може да излезе нещо хубаво. Някои казват, че светът е непоправим. Не, това е криво заключение. И в най-лошите условия има един изходен път, по който човек може да излезе. „Да имат живот.“ Как ще придобие човек живота? Животът е обусловен от човешките мисли и от човешките чувства. Каквито са мислите и чувствата на човека, такива ще бъдат животът му и успехът му. Ако мислиш здраво и не се обезсърчаваш при най-големите противоречия, които срещаш в живота си, ти ще сполучиш. Например германците, които цели 25 години се готвеха за Всеобщата война*, имаха силни оръжия, но въпреки това англичаните, които нямаха толкова силни снаряжения, в четири години само със своята енергия надвиха германците. Казвам: ако сегашните народи продължават да се въоръжават, те ще се намерят пред положението, когато въпросите няма вече да се разрешават с физическа сила. Само разумното, само общите интереси ще разрешават въпросите. В това отношение народите започват вече да мислят, защото всеки народ иска да му е добре. Не само на един народ трябва да му е добре, но на всички народи.

* Всеобща война – название на Първата световна война (1914 – 1918).

Англия, която беше изолирана, сега застава на друго становище. Тя вижда, че ако върви по същия път, съвсем ще се изолира, затова взема каузата на самите народи. Всички народи виждат опасността, че ако вървят по старите пътища, ще гойдат до една загънена улица.

Казвате: „Ако вървим така, ние можем да попаднем в неблагоприятни условия“. Какво трябва да се прави при неблагоприятните условия? Да допуснем, че ти си един беден човек с хилаво телосложение – какво трябва да правиш? Щом телосложението ти е хилаво, ще се научиш да дишаш добре. Ако езикът ти не е добър, трябва да станеш умен. Езикът на човека трябва да бъде сладък. Ако слугата е по-умен от господаря си, той винаги ще има надмощие над този господар. Ако слугата е по-глупав, господарят ще има надмощие над него. Ако господарят почувства, че слугата му е по-умен от него, той винаги ще постъпва добре спрямо него; каквото каже слугата, той ще го направи. Мисълта има сила. Господарят цени слугата си и винаги се домогва до неговия съвет, като казва: „Умен е този слуга, полезен ми е в работата“. Казвам: при лошите условия в живота си човек има до кого да се допита. В себе си той има едно чувство, една интуиция, която всякога му пошепва какво трябва да направи. Не е въпросът в какво трябва да вярваш, но туй чувство ще ти пошепне какво трябва да правиш. В света ние, разумните хора, трябва да уповаме на онова, което имаме в себе си, на нашата интуиция, която ни свързва с невидимия свят. Ние говорим за онзи свят тъй, сякаш нямаме нищо общо с него. Обаче интуицията ни е във връзка с невидимия свят, с който ние може би след хиляди години ще влезем във връзка. Като влезем в този свят, тогава ще го проверим, той ще стане факт за всички. Тогава всеки ще се запознае с това, което е там, и ще го провери, ще го опита. Аз не искам да ви накарам да вярвате в онова, което не е във вас, но ви казвам, че сами ще проверите дали има друг свят, или няма. Дали светът е разумен, или не е разумен, и това ще

проверите. Дали на всеки човек се въздава това, което му се пада, и това ще проверите. Съществува една велика справедливост.

Разправяха ми какво направило преди години едно пет-шестгодишно момченце в Габрово. На едно гърво имало гнездо на една лястовица и в него – няколко малки лястовичета. Детето се качило на гървото и отрязало езичетата на всички лястовичета, които били на брой около пет-шест. Майка му видяла това и започнала да се смее, след което разправила на съседите си какво направило нейното момченце. Минали години, това дете расте, пораства, става голям момък и се оженва. Раждат му се 5 – 6 деца, но всички те са неми. Един господин ми разправяше за друг случай, който станал в село Чатма*, Варненско. На гредата на една крѣчма две лястовички започнали да си свиват гнезда. Всеки ден те си събирали материал за гнездата, като и двете работели усилено в продължение на две седмици. Обаче гнездото на едната лястовичка все недовършено стояло. Тя го поглеждала, чудела се къде отиват всичката кал и съчки, които носела, за да си го построи. Един ден тя пак отишла да търси материали, но скоро се върнала. В гнездото си тогава намерила другата лястовичка, която взимала от него калта и съчките за своето гнездо. Тогава двете лястовички се скарали, сбили се и в борбата паднали на земята. В това време котката на крѣчмаря се спуснала върху тях, сграбчила едната и я отнесла – оказало се, че тази лястовичка била крадлата. Ще кажете може би, че това е съвпадение. Възможно е да е съвпадение. Друг пример ми разправяха с един касапин. Той искал да заколи един вол, но волът цял час се борил, не се давал. От гняв, че животното не се подчинява, касапинът го съборил на земята, с ножа си извадил едното му око и чак тогава успял да го заколи. След две седмици касапинът тръгнал да коли друг вол, но той така го мушнал с рога си, че му

* Село Чатма – старото име на село Левски, Варненска област.

извадил едното око. И този вол се борил, искал да живее. Касапинът и в двата случая се гневил: как може да не му се подчиняват! Много просто, всеки вол иска да живее, обича живота, не му се мре. Който слуша тоя пример, ще каже, че това са случайни работи. В природата случайни работи не съществуват.

Ето защо е създадена религията: тя е създадена като наука, която да научи хората на правилни отношения помежду им. Всички Учители, които са идвали между хората, са проповядвали едно хубаво учение. Всички Учители са проповядвали братство между хората, но техните ученици, техните последователи изопачиха това учение за братството и станаха буквояди. Ето, и Мойсей донесе едно добро учение. Той даде отлични правила на хората, които и до днес още не могат да се спазват. Ако хората бяха спазили Мойсеевото учение, светът щеше да бъде друг. Той постави правила как трябва да се отнасят хората към странниците, какви трябва да бъдат отношенията между мъжете и жените, между братята и сестрите. Той казва: „Ако някой ти работи на нивата, да му заплатиш, не да му вземеш заплатата. А ако някой ти дължи, да не му вземаш грехата в залог“. Сегашните християни обаче казват: „Вземи му нещо в залог“. Щом им дължи някой, те казват: „Нека си плати!“. При това тези хора проповядват, че има Господ. Мойсей казва: „Не продавай котлите на вдовицата за дълг, да не опълчиш Господа против себе си“. И туй учение е отпреди три и повече хиляди години! Макар и старозаветник, умен човек беше Мойсей. Вие казвате: „Нека човек да си помогне сам, защото е казано: „Помогни си сам, за да ти помогне и Господ“. Това е само половината истина. Хубаво е да мислите както хората мислят, но по-хубаво е да мислите както Бог мисли, за да ви бъде добре. Това е същият закон: не прави на другите хора това, което не искаш да правят на тебе, понеже, каквато мисъл се зароди в тебе, същата мисъл ще се зароди и в другите хора. Законът е много верен. Мислиш ли добре за другите хора,

и те ще мислят добре за тебе. Ако мислиш лошо за тях, и те ще мислят лошо за тебе.

Сега ще ви приведа един пример, който ми казаха като анекдот. Доколкото е верен, не отговарям, ще го ви предам тъй, както съм го чул. Един набожен човек тръгнал от град на град да проповядва на хората. В един от градовете го хванали и го завели при градоначалника. Градоначалникът му казал: „Какво си тръгнал като нехранимайко да лъжеш хората?“ – „Господин началник, Господ ме е пратил да проповядвам.“ – „Аз ще ти дам на тебе! Господ те бил пратил! Знаеш ли, че ще те затворя, загато заблуждаваш хората?“ – „Господин началник, ти ще ме затвориш, но и тебе ще затворят.“ – „Внимавай, че тояга ще има!“ – „Ако има тояга за мене, и за тебе ще има.“ – „Аз ще ти дам да разбереш как се говори на началник!“ – „Ти нищо не можеш да ми направиш, ако не ти е позволено да ми направиш нещо.“ – „Стражар! Арестувай това магаре.“ – „Господин началник, ако арестуваши мене, и тебе ще арестуват.“ Стражарят изкарва човека и го арестува. След един месец началникът извиква стражаря и му казва: „Пусни това куче оттам, да не направи някаква беля. Такъв смахнат всичко може да ти направи!“.

Господ ще арестува и началника, разбира се. Как ще го арестува? Не по същия начин, но ще изпрати други хора, които ще освободят арестувания набожен човек. Други ще се застъпят за този набожен човек. Господ живее във всички хора. Той има много ръце и работи чрез всички. Той ще каже на едного: „Освободете този“. На другото ще каже: „Уволнете този“. Това е външната страна на нещата. Има нещо, в което хората трябва да вярват. И тогава те ще видят, че няма мъчнотия в света, която да не може да се изправи. Ако всички отделни хора, ако всички народи, всички общества, всички семейства се съберат на едно място в името на една обща идея, трезва идея, и я приложат в живота си, те непременно ще имат добри резултати. Христос казва: „Дето са двама или трима, събрани в мое име, там съм и аз посред тях. И каквото

попросят в мое име, ще им се даде“. Каквото разумно попросят, ще им бъде. Ако много хора на едно място се сплотят и заработят заедно, те няма да станат банкери, но като се заемат заедно да обработват земята, работите им ще вървят напред. Не е въпрос да станат роби на труда, но ако всеки работи според силите си и се обичат помежду си, в скоро време те ще имат добри плодове. А ако всеки поуска да се осигури за сметка на другите, работата ще се развали.

Съвременните хора се ръководят от принципите, в които са възпитани, и затова всеки гледа първо самият той да се спаси, пък после да се спасяват другите. Има хора, които са спасени, няма какво повече да се спасяват. Здравите хора няма какво да работят за болните. Умните хора трябва да работят за онези, които имат разбирания. Ще кажете, че всяка дейтелност в света, каквато и да е тя, има своето място. Не мислете, че всяка дейтелност има право да съществува. Дейтелността, която може разумно да се използва, тя има право да съществува. Разумните същества винаги използват дейтелността, която се намира през тях. И химикът използва дейтелността на всички елементи, знае как да се справя с тях. Взривните елементи, избухливите вещества той ги е затворил в здрави съдове. Ако иска да ги използва за някаква работа, той ги поставя в гранати, които, като се ударят или им се тури една запалка, веднага се разпръсват и избухват. Много химици, като не разбират свойствата на тия елементи, са пострадали. Други, които са изучили свойствата на взривните елементи, са много внимателни към тях. Те ги използват съзнателно при специални случаи. И човекът е пълен с такива взривни елементи и вещества. Достатъчно е да го поставите при най-лоши, най-неблагоприятни условия, за да предизвикате експлозия на едно от тия вещества в него. Ако вие сте силен, но злоупотребите със силата си и започнете да измъчвате някой човек, да постъпвате спрямо него несправедливо, той ще се настрои срещу вас,

ще се озлоби, ще ви намрази. Дето ви срещне, все ще ви се заканва: „Ще ти дам аз да разбереш!“. Няма да се мине много време, и той ще ви отмъсти. Така албанците са отмъстителни. Ако направите нещо на някой албанец, той в няколко поколения може да ви преследва с цел да ви отмъсти.

Казвам: социалните въпроси са въпроси на цялото човечество. Да се поправи светът, това не е работа на един човек, това е работа на всички хора. Като казвам „всички хора“, подразбирам ония, в които съзнанието е пробудено – тези хора трябва да работят за изправяне на човечеството. Всеки съзнателен човек трябва да впрегне ума си на работа, според както е казано в Господната молитва: „Да дойде Царството Твое, да бъде волята Твоя, да се освети името Твое“. Значи да дойде Царството Божие на Земята, да се освети името Божие и всеки човек да има идея за нещо свято, да знае за какво да работи. Всеки човек трябва да има идеал, за който да работи. Когато човек работи по закона на Любовета, не му е тежко, но когато работи без любов, безидейно, няма по-тежка работа от тази. До известна степен от вас зависи какъв да бъде животът ви. Три условия, три фактора има в живота, които трябва да имате предвид. Първото условие е самият човек – от него зависи 25 на сто; второто условие е обществото, от което също зависи 25 на сто; третото условие е природата, от която зависи 50 на сто. Следователно, ако не разчитате на вашите 25 процента, ако не разчитате на вашата разумност, разчитайте тогава на 25-те процента, които обществото ще ви даде. Ако и на обществото не можете да разчитате, разчитайте на природата, която напълно ще ви даде 50 процента.

Природата никога няма да ви изневери. Тя не е заинтересована от никого, тя не е пристрастена към никого. Човек може да бъде донякъде пристрастен, обществото също, обаче природата никога и към никого не може да бъде пристрастена. Следователно, ако виждаме някаква

несправедливост в природата, тя е привидна, тя зависи от нашите разбирания. Обърнете внимание например как е устроена Слънчевата система. Природата разполага с въздуха и безразборно го дава на всички живи същества – растения, животни и хора, като казва на всеки да си вземе толкова въздух, колкото му трябва. Когато и колкото въздух ви трябва, свободно можете да си вземате, тя никому няма да забрани, никого няма да ограничи. Почти същото може да се каже и за водата. Вие можете където и колкото искате да си вземате вода. Единственият елемент, който днес е ограничен, това е хлябът. Там е всичката мъчнотия в живота. Ако искаш да имаш сутрин хляб, трябва да дадеш 5 лева, на обед пак трябва да дадеш 5 лева и вечер ще дадеш 5 лева – на ден трябва да имаш 15 лева за хляб. Един ден, когато въпросът за хляба се уреди по друг начин, както е уреден въпросът за въздуха и водата, тогава и хлябът ще бъде свободен. Днес никой не дава хляб без пари. Христос е казал: „Аз съм живият хляб“. Под „жив хляб“ се разбира разумното в живота. Ако всички сме разумни, да мислим както трябва, ще имаме на разположение от живия хляб колкото и когато искаме. Не е въпросът да станем религиозни като сегашните хора, но нашият религиозен живот трябва да обхваща целия живот – умствения, сърдечния и физическия живот. Тогава всички светове ще се уредят и човек ще стане добър.

Умственият свят обхваща мислите на човека, сърдечният свят обхваща неговите чувства, а физическият свят – неговите постъпки. Само във физическия свят има постъпки. Сега ето какво ви препоръчвам – като станете сутрин, кажете: „Днес всичко ще ми върви“. Ама времето било студено, кално, гъжовно, работите ви не се уреждат. Не, кажете си пак: „Всичко ще ми върви“. Ставате на втория ден, пак не ви върви. Пак си кажете: „Днес всичко ще ми върви“. При каквито и условия да се намирате, кажете си: „Днес всичко ще ми върви“. Дръжте в ума си тази положителна мисъл и ще видите как рабо-

мите ви ще се нарежат. Отидеш при един голям камък, удариш го веднъж, не се кърти. Удариш го втори, трети път, докато най-после камъкът се разкърти. Значи постоянство се изисква от всички. Много от вашите работи остават наполовина свършени или недовършени. Защо? Защото много скоро се обезсърчавате. Казваш: „Нямам радост в живота си, няма за кого да работя“. Все за някого можеш да работиш. Работи за майка си, за баща си, за сестра си, за брат си, пък работи най-после и за своя възлюбен. Няма човек, който да няма една възлюбена или един възлюбен. Вие наричате това симпатия. Всеки си има по една симпатия. Никой не е без симпатия. Докато има симпатия, човек живее. Шом изгуби симпатията си, той отива в другия свят. Невъзможно е човек да живее без симпатия.

Аз се радвам, че имате симпатия. Ето какво разбирам под думата „симпатия“. Който има симпатия, през нейните очи трябва да вижда всички други симпатии. През очите на жена си мъжът трябва да вижда всички жени. През очите на мъжа си жената трябва да вижда всички други мъже. Ако жената гледа другояче на мъжете, тя ще изпадне в погрешка. Ако мъжът гледа другояче на жените, и той ще изпадне в погрешка. Всичките мъже и всичките жени са разнообразието в живота. Един закон свързва хората. Любовта е една и съща, но по един и същи начин не се проявява. Тя се проявява по различни начини. Едни за други, хората са проводници. В някой дом може да гоїде един човек, който да обедини всички негови членове. В дома може да влезе една слугиня, която да внесе мир между всички членовете на семейството. Мъжът, жената, децата, всички вече са в хармония – тя ги обединява, тя тонира цялото семейство. Всички казват: „Откакто гоїде тази слугиня между нас, внесе мир в целия дом“. Защо? Умна е тази слугиня, тя познава всички, знае как да се отнася с всекиго едного, за нея няма никакви противоречия. Като гоїде в този дом, тя произведе преврат във всички членове на семейството. Друга

някоя слугиня влиза в един дом и внася размирие, изобщо целия дом обръща наопаки.

Трудно е да се говори на съвременните хора, защото те са много учени. Всеки мисли за себе си, че е учен. Кой от вас не разбира от физиология, от музика, от изкуство, от астрономия, както и от всички останали науки? Дето и да ги бутнеш, хората всичко знаят. И след това казват: „Кажете ни нещо ново“. Кое е най-новото? Преди две години дойде една млада мома при мене и ми каза: „Аз съм отчаяна, не ми се живее. Всичко е измама, илюзия, лъжа. Не си струва да живея, аз съм разочарована“. – „Не можеш ли някак да се насърчиш?“ – „Не мога. Не ми се живее.“ – „Ами знаеш ли, че след две години ще си дойде твоят възлюбен? Той е заминал в странство, но след две години ще се върне.“ – „Така ли?“ – „Да, така.“ Гледам, след тези думи очите ѝ се отвориха, изведнъж станаха светли. Значи, животът имал смисъл! Тя разбра, че нейната симпатия ще дойде. Нейната симпатия, това е тя. Казах ѝ: „Твоят възлюбен сега се намира в неблагоприятни условия. Не ти е писал, защото не иска да те тревожи. След две години ще се върне и тогава ти ще разбереш всичко“. – „Хайде тогава, от твоята уста в Божиите уши!“

Казвам: това, което осмисля живота, е любовта. Навсякъде и във всяко едно отношение – в социално, в семейно, в индивидуално, в умствено, любовта, в своето голямо разнообразие, осмисля живота. Любовта е всеобемаща сила, тя не може да бъде нито само умствена, нито само сърдечна, нито само социална. Любовта не е достояние на едного, тя е обща за всички. Тя е като въздуха: всеки може да вземе от нея колкото иска. Любовта е най-свободната, от нея можете да гишате. Аз бих желал всички да гишате от любовта и сърцето ви да се стопли. Всички трябва да имате вяра, която да произтича от тази любов. Вярвайте във вашата симпатия. Ако вие нямате вяра в човека, когото обичате, какво ще стане с вас? В кого тогава ще имате вяра? Когато се казва, че човек трябва да вярва в себе си, аз не разбирам

физическия човек, но разбирам, че вътре в човека има едно същество, в което той трябва да вярва. Човек трябва да вярва. Двоен е човекът в себе си. Някой път ти си неразположен, казваш: „Домегна ми този живот“. – „Нищо, ще се оправят твоите работи.“ – „Как ще се оправят?“ – „Не бой се, ще се оправят. Ти само работи!“ Това е съществото в тебе, което ти казва, че работите ти ще се оправят. Наистина, не минават и няколко години, и работите ти се оправят. Тъй че вярвайте във вашата симпатия, която ви казва: работите ви ще се оправят. Ако вярвате в нея, ще вярвате и на всички вън от нея.

Човек не е в онова, с което е облечен. Не са грехите, които говорят за човека. Онова, което ме препоръчва, това е моят ум, това е моето сърце, моята воля. Моята гуша и моят дух са онова, което съм аз всъщност. Душата, както и духът са възвишеното, благородното, което обема всички хора. Като дойдем готам, вече противоречия не съществуват. И тогава всички трябва да се радваме. Като видим един беден човек, ние не трябва да гледаме на него като на беден, като на нещастен, но да се радваме, че по този начин ни се дават условия да покажем на този човек пътя, по който може да се спаси. Колкото и да е беден човек, той има в себе си капитал, с който може да работи. Той има в себе си един ум, едно сърце и една воля, с които може да работи. Той има и груг капитал: една гуша и един дух. Това е вложено във всекиго едного. От какво може да се обезсърчите? Аз виждам, че вие не сте от онези, които се обезсърчават, но не мислите, че светът може да вярва тъй, както вие вярвате. Ние трябва да се радваме на голямото разнообразие, което съществува в света. Ние трябва да се радваме на всяко едно верую, каквото и да е то. Радвайте се на всяко верую, независимо дали то е от умствен, или от духовен характер. Всяко верую в света има свое приложение, макар и в най-малък размер. Вярвайте в своето верую, но го дръжте за себе си, защото това ваше верую ще ви изведе на спасителен бряг. Ако нямате това верую, вие

ще се изложите на по-голяма опасност. Следователно не желайте да имате тяло, което е като тялото на другите хора. Това тяло, което ви е дадено, то е най-подходящото за вас. Един американски професор казваше: „Аз за нищо на света не бих желал да заменя своето тяло с тялото на някой цар. Това, което имам, струва повече, отколкото онова, което един цар има“. Това, което вие имате, струва повече, отколкото другото, което си въобразявате, че може да имате. Вие не знаете какво е положението на царското тяло.

Сега да се върнем към въпроса: някой пита къде е Господ. Аз ще ви кажа къде е Господ. Ще ви кажа не къде е мястото Му, а как да го познаете. Представете си, че вие сте обезсърчен, отчаян. Както сегите, изведнъж в ума ви мине една хубава, светла мисъл. Това е Господ! Веднага вие се развеселявате. Или дойде един ваш приятел и ви каже само няколко думи: „Не се безпокой, аз ще ти помогна“. Това е Господ! Следователно всяка хубава, светла мисъл, всяко хубаво чувство и всяка добра воля, която се заражда във вас, това е Божественото във вас. Всички хора, които ви помагат, това е Бог. Тази вяра към Бога трябва да бъде жива, за да се създаде новото човечество. Вие се безпокуите какво ще стане с вас, когато умрете. Безпокуите се кой ще ви погребее. Оставете мъртвите да погребват своите мъртви, а онези от вас, които са живи, които са готови за новата култура, за новото в света, те трябва да живеят. Има един свят, по-широк от този, в който сега живеете. Има един свят, гето няма затвори. Има един свят, гето няма караници между хората. Има един свят, гето няма гробища. Има един свят, гето няма болници. Има един свят, гето няма никакви религиозни деления, там всички хора живеят братски. Аз зная какъв е този свят. Но не ви казвам да вярвате в това, което ви говоря. Сега питате къде е Господ. Аз мога да ви дам разни опити, с които да проверите, да намерите Господа, но с това ще ви създам големи бели. Съвременната наука е дошла до ред опити.

Тя може да постави човека в магнетичен сън от трета степен и да разполага със субекта както си иска. Тя може да манипулира с него както желае, може да му каже, че пред него има вода или огън и той трябва да се пази. И всичко това човек ще приеме както му се казва. Обаче щом мине четвъртата степен, човек вече не се поддава на заповеди отвън, той става учен. В това състояние той ще може да проверява нещата. Например някой може да му каже, че брат му живее в Ню Йорк на ед-коя си улица и не се знае от дълго време какво става с него. Този субект веднага ще отиде в Ню Йорк и ще провери състоянието на брат си, който в десетина минути ще може да му даде най-точни сведения. После ще му кажат, че ед-кой си болен страда, трябва да провери какво е състоянието му. Той ще провери състоянието на болния и ще му предпише цяр. Щом го събудят от този сън, пак става обикновен човек. Като го поставят втори път в магнетичен сън, отново става учен човек, философ.

Когато хората повярват в Бога, те трябва да минат през това състояние, да станат ясновидци. Когато дойде истинската вяра, тя ще премахне всички противоречия и човек ще види своето бъдеще. По този начин той ще види последствията на всички свои животи и тогава няма какво повече да говори. Вярващият не може да остане в едно и също положение, той ще расте и ще се развива. Майката ни най-малко не би желала малкото ѝ детенце, което сега носи на ръце, да остане все в същото положение до 21-годишната си възраст. Нима Господ иска хората да останат такива малки бебета, които да се носят вечно на ръце? Ни най-малко! Затова вие ще пораснете и един ден ще станете като ангелите хубави и красиви. Тогава лицата ви няма да бъдат така посърнали, както са сегашните. Ще имате светли лица, ясни, чисти очи и поглед. Тогава няма да говорите за погребения, но ще говорите на съвсем друг език. И където искате, там ще се разхождате: на Месечината, на Юпитер, на Сатурн, даже и на Сириус. Щом ви дотегне животът на

Земята, ще можете да се разходите по планетите и по различните звезди. Тогава въпросите лесно ще се разрешават. Когато мъж и жена не се спогаждат, жената ще си вземе билет и ще отиде на Слънцето. Оттам тя ще изпрати телеграма на мъжа си: „Аз съм на Слънцето“. Мъжът ще се почуди, че е отишла на Слънцето, но нищо няма да ѝ каже. Мъжът не може вече да заповядва на една жена, която отива на Слънцето и се връща. И жената не може да заповядва на мъж, който отива на Слънцето и се връща. Ако не можете да ходите на Слънцето, непременно ще ви заповядват. Щом искате да бъдете свободни, идете на Слънцето и като се разходите, върнете се пак назад. Аз ви съветвам често да ходите на Слънцето. Говори се в Писанието за „слънце на живота“, значи има и друго едно слънце.

Сега от вас се иска да учите. Понеже сте постъпили в училището, трябва да го завършите. Някои от вас сте в отшеленията, други сте в прогимназията, трети – в гимназията, а малцина сте в университета. Затова искам всички да завършите успешно, да не ви изпъдят от училището. Лошо или добре, но всички трябва да завършите. И като завършите училището, тогава въпросът се решава: всички ще имате живот. Като завършите училището, ще ви се даде разумният живот. Тогава ще станете господари на положението си и ще влезете в новия живот. Тогава ще разберете живота в нов смисъл. Всички трябва да се опретнете да учите. Изучавайте себе си, изучавайте ближните си, изучавайте природата, растенията, животните, водата, въздуха, звездите, Слънцето. Всичко изучавайте. Не е въпросът само да седите вкъщи и да метете. Вие не знаете, като сте мели в продължение на толкова години, колко пращинки се вдигат при едно метене. От всичко трябва да се учите. Един ден моята котка се беше изхитрила по начин, който ме учуди. Понеже е чакала да ѝ дам нещо за ядене, пък ме е нямало долу, тя се беше качила горе и застанала на един от прозорците ми. Как ме беше намерила? Видях

я, че оттам ме гледа, сякаш искаше да ми каже: „Какво си се скрил чак тук? Защо не слезеш долу?“. Аз ѝ казах: „Ще ме извиниш! Слез долу, аз ще дойда, ще ти дам нещо да си хапнеш“. И на вас сега казвам: ако вратата, през която обикновено сте влизали, е затворена, намерете прозорците и там идете да видите онзи, когото търсите. Котката ме намери откъм северните прозорци, а северът е място на истината. Така прогресира човек. Като намерите истината, всичко ще ви тръгне напред. Вие гледате сега само към южната страна, дето най-много грее Слънцето. От сега нататък гледайте към север и изток. В духовния свят те са хубавите точки.

„Да имат живот!“ На всички онези, които обичат Христа, казвам да имат живот и да го имат преизобилно.

22 декември 1935 г., София, Изгрев

Вас ви нарекох приятели

Отче наш

Бог е Любов

Евангелие от Йоан, 15. глава, 8. – 15. стих

Духът Божи

„Не ви наричам вече раби*, защото рабът не знае що прави господарят му, а вас нарекох приятели, защото всичко, що чух от Отца си, явих ви го.“ (15. стих, 15. глава на Евангелието от Йоан.) В този стих има една научна страна. Съвременното човечество е дошло вече до един предел на знанието. Има една наука, която не е теоретична, но която се прилага в живота. Тя е наука на гребните работи, не на големите. Дребна, малка работа например е науката за гишането. Всеки знае да гиша, но колко много зависи от това гишане! Всеки знае да яде, но колко много зависи от яденето! Казвате, че всеки ден ядете. Там именно е изкуството, да знае човек как да яде. Много малко хора знаят как трябва да ядат. И хората, и животните ядат, но това е безразборно хранене. Животните имат едно установено правило в това отношение: те се хранят по инстинкт. Тревопасните приемат храната си такава, каквато я намират – покрита с прах, с кал. Много малко от тяхната храна е такава, каквато трябва. И в яденето на месоядните животни има много малко хигиена, тоест почти никаква хигиена няма. Вълкът ще отиде вечерно време около някое стаго, ще открадне едно агне и ще избяга. Като дойдем

* Раби – в първоначалния ѝ смисъл думата „раб“ означава в Библията или наемник, или човек, чието служуване е притежание на господаря му за определено време и под разни условия, тоест „раб“ означава ратай, слуга. В по-новите преводи на Библията думата е гадена като „слуга“.

до хората, и те приемат нечиста храна, но я гарнират с някакви приправки – по този начин заблуждават вкуса си. След като задоволят донякъде стомаха си, той им казва: „Господарю, тази храна не е добра“. Хората не могат да обработят тази храна, нищо не може да се извлече от нея. Сега ще кажете: „Ние ядем каквото Господ е дал“. Ако Господ е дал тази храна, кои са правилата за яденето ѝ? Трябва да има правила какво да се яде и как да се яде; и не става въпрос за механични правила.

„Не ви наричам вече раби, защото рабът не знае що прави господарят му.“ Рабът е в положението на едно животно, а приятелят е в положението на човек, у когото има вече мисъл, който може да мисли. Животните имат само просто съзнание. В човешкото съзнание има няколко направления. Един английски писател е написал голяма книга върху така нареченото космическо съзнание. Той разделя съзнанието на три вида: просто съзнание, съзнание и космическо съзнание. Според друг някой делението на съзнанието е друго: съзнание, самосъзнание, подсъзнание, свръхсъзнание и космическо съзнание. Това са нови термини. Какво значи подсъзнание? Подсъзнанието е плат, върху който природата е складирала всичко. Онези същества, които имат подсъзнание, не подозират това, обаче в тях има едно особено желание, особено направление. Всяко същество, което се движи в една посока, което отива само напред и се връща по същия път, е същество на простото съзнание, на елементарното съзнание. То казва: „Трябва да се върви в правия път“. И учените сега говорят за правия път. Питам: ако ти ходиш напред и се връщаш по правия път, какво ще добиеш? Нима сутрин учениците не отиват по правия път? Те тръгват от дома си и отиват на училище все по правия път. Майката им казва: „Гледайте да вървите по правия път“. Какво им казва учителят? – „Като излезете от училище, вървете право у дома си.“ Всъщност нищо такова не им казва, но казва следното: „Като отидете у дома си, гледайте да си научите уроците“.

Сега от всички се изисква разсъждение. Ако се впусна да ви обяснявам тия неща теоретично, няма какво да ви интересува. Мога да ви дам цяла статистика за най-богатите хора в света, за най-учените хора, мога да ви говоря за най-великите поети, за техните стихотворения, мога да ви говоря за най-великите музиканти и да ви цитирам техните произведения, но всичко това вие и сами можете да научите. В която и библиотека да отидете, ще съберете каквито сведения искате, ще се осведомите по всички тия въпроси. Има съществени работи, които в даден случай са необходими, обаче има и несъществени работи, които не са необходими в случая. На водолаза, който влиза в морето, не са му нужни толкова теоретични знания. И теоретичното знание му е потребно, но когато водолазът влиза в морето на дълбочина сто-двеста-триста и повече метра, той трябва да знае как да се справи с условията. Наскоро вестниците писаха за един случай с един прочут американски водолаз. Той трябвало да се гмурне на дълбочина от хиляда метра в океана, за да извади едно съкровище. Като го спуснали от парахода, нападнал го един голям октопод. Водолазът започнал една отчаяна борба, защитавал се със своята брадва, но октоподът го обръщал добре. Тогава той разбрал, че няма спасение, ще предаде душа, още повече че се намирал в царството на октопода, и започнал да се моли на Бога. В това време друг един октопод се задал отнякъде и се нахвърлил върху първия с намерението да му отнеме жертвата. Започнала една усилена борба между двата октопода. В това време водолазът дал знак да го изтеглят на палубата. Той не останал във водата, да види кой от двата октопода ще победи, но дал знак час по-скоро да го извадят. Единият октопод казвал: „На мене се пада тази жертва“. И другият казвал: „На мене се пада жертвата“. По този начин те се скарали, а водолазът се намерил на палубата, спасил се. Казвам: всеки от вас има по един октопод. Като ви нападне, друг някой ще дойде да се бие с него и така ще ви спаси. В такъв случай

вие не чакайте да видите какво ще стане, но гледайте по-скоро да ви извадят от опасността.

Вие сте от онези хора, които много вярват. Не вземате предвид онези опасности, с които сте заобиколени. Не че тези опасности са нарочно поставени, но има неща в живота, които не разбирате, и вследствие на това могат да ви постигнат много страдания. Например идеята за любовта какви нещастия причинява на хората! Те я разтеглят, делят я на любов към Бога, към майката, към бащата, към децата, към приятелите, към господарите и така нататък. Каква любов е това? Туй, което хората наричат любов, то е само едно привидно отражение на любовта. То е нещо подобно на това, когато човек се оглежда в огледалото. В огледалото вие виждате само едно привидно отражение на вашия образ. Истинската любов се основава на нещо. Любовта започва със здравето. Тя носи в себе си едно здравословно състояние на човешките чувства, едно здравословно състояние на човешките мисли. Тя носи в себе си един вътрешен импулс и дава условия за един вътрешен, дълъг, безсмъртен живот. Който е намерил любовта, той е намерил всичко. Любовта е основа. Който е намерил любовта, той ще намери и интелигентността. След като намери интелигентността, на трето място иде истината. Като намери истината, ще намери и доброто в света. Този е пътят, по който трябва да се върви. Ако нямаш в себе си любовта, ако нямаш интелигентността, ако нямаш истината и ако нямаш доброто, ти нищо не можеш да постигнеш, всичко друго е безпредметно. Без тези четири неща човека го няма там; там няма и никаква наука, никаква основа.

Казвам: ние сме дошли до една област, гето любовта може да се постави на изпит. Ако един човек има любовта в себе си, в който дом влезе и намери болни, тия болни ще оздравеят. Болният в неговата аура ще оздравее. Човек, който носи любовта в себе си, като влезе някъде между сиромаси, там сиромаси няма да останат – след един-

два месеца работите им ще се оправят. Ако човекът на любовта влезе между хора, които не обичат истината и правото, тези хора ще се стесняват от него и постепенно ще започнат да говорят истината. Любовта навсякъде внася едно преобразуване. Сегашните учени хора са влезли в една хубава област. Това, което може да се хареса в тях, то е тяхната добросъвестност. Те искат да избавят света от заблужденията. Колкото и да се стараят да направят това, не могат да го постигнат лесно. Ето, когато се създаде науката за Бога, в първо време хората приеха, че съществува само един бог, после приеха, че съществуват двама богове, после – трима, четирима, петима и така нататък. По този начин се внесоха много заблуждения в човечеството. Ако сте в Индия, там пък съществуват 35 милиона богове. На кой от тях първо ще служите? Това показва неразбиране, такъв принцип не съществува в живота. Този принцип преди всичко не е научен. Едно Начало има в света.

Като се говори за Бога, някои казват, че Той е подобен на въздух. Не, Бог не е нито въздух, нито етер. Всичко онова, към което съвременното човечество се стреми и което е придобило, хвърля един оттенък на Бога. Човек в себе си може да види Бога. Казвате: „В Бога вярвам, но в тебе не вярвам“. Но ако вярвате в един човек, в какво от онова, което е в него, точно вярвате? Ако вярваш в човека, ти ще вярваш в неговото сърце, тоест в неговата любов, ще вярваш в неговата интелигентност, в неговата истина и в доброто, което той носи в себе си. Това съставя човека. И за Бога е същото. Човек е подобен на Бога и Бог е подобен на човека. Така трябва да кажа, за да ме разберете. Като казвам, че човек е подобен на Бога, не разбирам неговото тяло, както е то сега. Като казвам, че човек е подобен на Бога, ето каква аналогия, какво сравнение правя: дали един човек е богат, или учен, това не може да се заключи само от неговата къща. Един богат и учен човек може да живее в колиба, ако е скромен. Един богат и учен човек може да живее и в палат. Това не

значи, че първият, който живее в колиба, не е богат и не е учен, а вторият, който живее в палат, е непременно богат и учен. Учен, богат човек наричам този, който може да се преобрази, който може да тури на работа своето сърце, своя ум и своята воля. Аз наричам умен човек онзи, който може да служи на своята гуша. Сега ние сме дошли до тази степен на развитие, когато човек не трябва да служи на своя ум, но умът трябва да служи на него. Ние не трябва да служим и на сърцето си, нито на волята си. Дойдем ли до гушата си обаче, ние трябва да ѝ служим. На гушата всички трябва да служим. Аз вземам гумата „служене“ в най-добрия ѝ смисъл и подразбирам такова служене, както майката може да служи на детето си, както професорът може да служи на своите добри ученици. Такова служене, такова поведение трябва да имате всички.

Къде сега научната страна на въпроса? Каквото мисли човек, това става от него. Човешката мисъл е магията на съвременното човечество. Бог е дал на човека ума като една магическа тояжка, но човек е направил в това отношение една погрешка: той и досега още не е употребил тази тояжка. Ще ви приведа онзи анекдот за дядото и неговия внук. Когато приближило времето да умира, старецът извикал своя внук и му казал: „Синко, тази тояжка ми остана от моя дядо. С нея се ожених, с нея отглеждах деца, тя ми помогна много в моя живот. Тази тояжка е излязла от рая. Ако я вземеш, и на тебе ще помогне“. Когато дядото умрял, внукът взел тояжката. Държал я година-две-три, пазил я, но в това време нищо не работил, очаквал на тази тояжка, тя да му донесе щастието, при което работите му съвсем се забъркали, той съвсем закъсал. Изминали десет години, а положението му все така не се подобрявало. Тогава внукът си казал: „Чудно нещо, с тази тояжка съвсем се заблудих! Откакто я взех, работите ми се объркаха повече. Ако не бях я взел, в тези десет години човек щях да стана“. И започнал да мисли как да се освободи от тояжката: да я

продаде, никой нямало да я иска; да я остави някъде, жал му било. Един ден я взел в ръка и тръгнал да се разхожда. Вървял той и си мислил: „От мене по-голям будала няма!“. В това време един бик го нападнал и той започнал да се брани с тояжката, но в борбата тя се счупила на две. От мястото, дето се счупила, започнали да текат пари, злато се изсипало. Като видял това, той си казал: „Защо не се случи тъй нещо преди десет години?“.

И тъй, мъчнотиите, които срещаме в живота, не са нищо друго освен онзи бик, който ни застава да употребим тояжката си. При борбата с мъчнотиите тояжката ни ще се счупи, но като се счупи, ще започне злато да изтича от нея. Тъй че все ще излезе нещо от тази тояжка. Следователно по-добре е криво да мислиш, отколкото нищо да не мислиш. Казвате: „Ако мислим криво, можем да се заблудим“. Оставете тази ваша философия и поставете в ума си мисълта, че всички трябва да мислите. Първо вие трябва да мислите защо Господ създаде въздуха, защо създаде водата, защо създаде светлината и защо създаде хляба. Това са четири елемента, които играят важна роля в живота. Защо са създадени, човек трябва да си отговори. Въздухът е създаден, за да накара човека да мисли. Всички органични същества се нуждаят най-много от въздуха. Човек може да има знания, може да е силен, но ако само за три-четири минути спре дишането му, той изгубва и знание, и сила. С този изкуствен начин, по който работим, ние ще развалим своето дишане. Често с нашата извънредна чувствителност ние си поставяме най-лоши, най-опасни мисли в ума. Вие си казвате: „Какво ще стане с нас? Как ще прекараме живота си?“. Някой си въобразява: „Ще стана милионер. Ами ако ми откраднат парите? Или ако ме убият?“. После си мисли: „Цар ще стана. Ами ако ме детропират и убият? Тогава ще стана професор“. Това ще стане той, онова ще стане, въобразява си различни неща, но с това страхът му расте. Най-после казва: „Не ми трябва тия работи! Ще стана един земеделец, та никой да не ме вижда“. Обаче и в земеделието

има трудности, понякога житото не става, той закъсва и като не може да си плати данъка, идват бирниците. И тази работа не е лесна, даже е по-опасна. Вълци и мечки ще нападат овцете му, стадото му. Къде ще намери той мир? Тогава казва: „Чакай поне да се оженя. Добре, но ако жена ми ми изневери?“. Човек не трябва да туря в ума си такава мисъл. После пък ще каже: „Ами ако децата ми умрат?“.

Слушате един проповедник, който се качва на амвон да разправя, че хората ще умрат. Това не е истина. Човек ще умре, но само ако, след като живее, не туря ума си на работа. Ако турите ума си на работа, всички ще живеете. Тогава иде друга една философия. Ти казваш: „Чакай да си поживея, защото на онзи свят имало и без това големи мъчнотии“. Мнозина са ме питали къде е адът. И аз не зная къде е. – „Че как така, нали си учен човек?“ Не зная къде е адът. В това отношение съм невежа, не съм ходил там, нищо не зная. – „Ама казват, че там имало вечен огън, дяволът с вила мушкал хората.“ Такова писмо не съм получавал, нищо не зная. Един от видните художници навремето нарисувал една картина, в която представил положението на хората в ада. Там поставил много видни хора, между които попове и владици, а най-после поставил отгоре и папата, да има кой да ги ръководи. Отишъл един от онези, които видели картината, при папата и му казал: „Ваше светейшество, един художник е нарисувал картина, в която е поставил в ада владици и попове, също и папата“. – „Извикайте художника при мене.“ Дохожда художникът и папата му казва: „Вие ще извадите от картината си онзи папа, когото сте поставили в ада“. – „Ваше светейшество, това не може да стане. Според установените правила на църквата това, което веднъж е влязло в ада, не може да излезе навън.“ Такова е вярването на католическата църква: ако влезеш веднъж в ада, не можеш повече да излезеш. Това са все наши понятия, които ние сме наследили. – „Ама Данте е писал за ада.“ Данте ходил ли е в ада? Ние

не спорим по този въпрос, но казваме, че има две мнения за ага. Данте е писал нещо за ага, а Христос е ходил в ага и нищо не е писал за това, което е видял там. Данте е писал за мъчнотиите в ага. Христос, който е ходил в ага, е извадил навън всички, които са били там. Дяволите дълго след това са съжалявали, че са го пуснали в ага. Като влязъл в ага, Данте само описал страданията на хората там, а Христос, понеже имал знания, извадил вън от ага всички души, които вярвали. Има един аг, който ние сами създаваме в ума си и в сърцето си. Аз ще ви говоря за този аг именно. В този аг се крие голямото противоречие.

Ще кажете, че науката това е създала, онова е създала или това е доказала, онова е доказала. Не, това са теории. Науката е доказала все хубави работи. Електричеството например е било знайно още преди пет-десет хиляди години. Агентите в Египет са познавали електричеството от най-ранни времена. Това, което се говори – че боговете са вдигнали булото на Изига*, то не е нищо друго освен даването на електричеството. Ще кажете, че това са заблуждения. Да, това са външни заблуждения. Сега ние нямаме ли заблуждения? Не е ли заблуждение, че ако вярваш в една църква или в една религия, ще се спасиш? Спасението не зависи от една църква. Или по-право спасението не зависи от никаква църква. Спасението е качество само на Бога. Бог е единственият, който може да спасява. Никаква църква, никакъв владица, никакъв поп, никакъв проповедник не е в състояние да спасява. Апостол Павел казва: „Бог беше в Христа и помиряваше хората със Себе си, като не им вменяваше грехове“. Това е учението. Не се заблуждавайте! Вие сами можете да изправите погрешките си. Така трябва хората да говорят истината. Аз не съм против тях, но те трябва да говорят истината. Всички хора – съдии, свещеници, учители, държавници – трябва да говорят истината.

* Булото на Изига – в езотеричен смисъл това е булото, което покрива тайните на света.

Понеже, ако не говорят истината, горко им! Истината е велик фактор, който играе роля за развитието на ума. Ние никога не можем да поставим своя ум на онази висота на развитието, ако не говорим истината. Истината трябва да присъства в ума на всеки човек. Когато истината влезе в ума на човека, тя му показва пътя към свободата. Истината ще ни освободи от всички несгоди. Истината е за ума, а доброто – за сърцето, следователно истината и доброто представляват една фамилия. Доброто е онази чиста девица на небето. Истината е онази, за която се казва: „Глава на Твоето Слово е истината“. Истината е начало. Истината е това, което освобождава, което дава простор, което дава мощ и сила на човека. Това самосъзнание в човека да побеждава над всичко, то е истината. И всеки трябва да има любов към тази истина.

„Не ви наричам вече раби, но приятели.“ Кога може да се наречете приятели на Христа? Когато придобиете истината, тогава вие ще се почувствате свободни, ще почувствате, че не сте вече раби. И тогава Бог за вас няма да бъде като господар, но като баща. Понеже от Бога излиза истината, като погледнете към Него, ще почувствате в Негово лице своя баща. Като ви е създал, Той ви е изпратил в света да учите. Това е един подтик. Той ви подтиква към хубави мисли. С това именно се отличава Той, че при всички наши прегрешения постоянно ни казва: „Изправяйте, изправяйте!“. Каквито и погрешки да правим, Той ни казва: „Нищо, че правите погрешки, трябва да ги изправяте“. Ако ме слуша сега някой от православната църква, ще каже: „Защо той не проповядва така, както православната църква проповядва?“. Ако ме слуша някой евангелист, ще каже: „Защо той не проповядва така, както евангелизмът учи?“. Ако ме слуша някой учен, ще каже: „Защо той не говори така, както учените хора говорят?“. Казвам им: слушайте, аз уважавам учението на всички, но аз ще проповядвам по старому, както аз разбирам истината. Ще туря на рабо-

та и науката, и философията, и църквата, и владиците, и поповете – всички. С всичко ще си послужи, защото няма нещо в света, което да не съм бил. Аз съм бил всичко: и поп, и владика, и цар, и какво ли не. Аз съм бил и слуга, и господар, и търговец, и майка, и баща – всичко съм бил. Всичко имам в себе си. Няма нещо, което да не съм бил. Следователно аз изучавам живота в себе си. Каквото пожела, имам го в себе си. Казвате: „Нека да видим как живее тази жена“. Не, аз не се занимавам с външни жени. – „Ама да видим как живее този мъж.“ И с външни мъже не се занимавам. Жените и мъжете, това са сенки. Аз не се занимавам със сенките на нещата. Не казвам, че това са заблуждения, но казвам: не губи времето си да се занимаваш със сенките. Като станеш учен човек, можеш да впрегнеш сянката си на работа. Голяма работа се изисква, за да впрегне човек сянката си на работа. Учени хора се изискват за това! Засега сенките само ще ни показват пътя към истината.

Христос казва: „Не ви наричам вече раби“. Защо? Защото той поставя Любовта като основа на живота. Като поставя Любовта като основа на живота, същевременно той показва начин как да се употреби тази Любов. Това зависи от ума на самия човек. Като казвам, че от човека зависи, имам предвид всички ония дарби, които Бог е вложил в него. Като е дал тия дарби на хората, Бог изисква с тях те да свършат някаква работа. Като излизате в планината между растенията, животните, минералите, вие трябва да ги изучавате. Като отивате в обществата между хората, също така трябва да ги изучавате. Всички неща, всички явления в природата трябва да се изучават научно. Като изучаваме всички форми, в които животът се проявява, дохождаме най-после до човека, който е най-съвършената форма. Това е, когато сравняваме човека с животните, но като дойдем до ангелите, които са пак същества от човешки род, но по-съвършени, виждаме грамадната разлика между хората и ангелите. Казвате: „Къде са тия ангели?“. Те са

на Земята, а ние, хората, живеем извън Земята. Ние сме още в преддверието на Земята. Земята е много по-голяма, отколкото ние я знаем. Засега измерват Земята и казват, че тя е всичко 12 хиляди километра в диаметър. Това зависи от схващането на съществата. Ако животните измерваха Земята, те щяха да имат съвсем друга представа за нея. То е го съзнание. Хората са дошли в съзнанието си до 12 хиляди километра, но Земята е много по-голяма. Най-първо, ние не сме жители на Земята, но ние сме дошли на Земята, да научим онзи велик закон как трябва да се ражда човек, как трябва да се възпитава и как трябва да преодолява мъчнотиите. За това нещо е дошъл човек на Земята. Пък ако иска безсмъртие, той ще се върне на Слънцето. На Слънцето е истинският живот. Слънцето е истинската Земя. То има 100 хиляди километра в диаметър. От астролозите Слънцето се разглежда като Земя. Астрологически, те го взимат като една планета от зодиака. Те казват: слънчев тип, сатурнов тип, юпитеров тип и така нататък. Значи, астрологически, Слънцето е планета. И астролозите са прави в това отношение. Слънцето е една голяма Земя, на която се живее най-добре.

Да оставим въпроса дали това, което казвам, е вярно, или не е вярно. Колкото моите думи са верни, толкова и вашите съмнения са верни. Ако кажете, че думите ми не са верни, тогава и вашето съмнение не е вярно, а ако моите думи са верни, вашето съмнение също е вярно. Аз не защитавам една теория, но се основавам на известни факти, на известни данни. Ако ви приведа данните от някои напреднали хора, които са ходили на Слънцето, ще кажете, че това не е вярно, че това са въображаеми неща. Вие сте прави, но съществува един закон: никога не може да приемете някаква мисъл, никога не може в ума ви да се роди някаква мисъл, която няма никакъв външен обект. И вие никога не можете да си въобразите неща, които не съществуват. Аз бих желал някой да ми каже една мисъл, която не съществува в света. Каквото и да е мисълта,

която се е породила в ума ви, тя все има някакво основание. Казвате: „Може ли човек да ходи на сто крака?“. Че той е ходил някога на сто крака! Какво нещо е стоножката? Някога човек е бил в положението на стоножка. Ако сега има сто крака, какво ще прави? Сто ботуша ще му трябват. Като е мислил дълго време, той най-после е дошъл до онова икономическо положение, да разбере, че не му трябват сто крака, но само два. Хиляди години е мислил човек по този въпрос, докато най-после е дошъл до заключението, че му трябват само два крака, и то не в хоризонтално положение спрямо земята, но перпендикулярно на нея. Това е до известна степен така. Аз не искам да споря по въпроса. Спорът никога не разрешава въпросите, той не стига до никаква истина.

Всичкият труд, който човечеството полага, си има своето място. Всички учени, които служат на олтара на науката, имат предвид доброто на човечеството. Всички те имат най-добри желания по отношение на човечеството. Ние не можем да ги обвиним в нищо; никого не можем да обвиним. Има някои учени, които не са били безкористни, но милиони от тях са били разплати за истината. И след тях пак милиони са били техни истински ученици. Обаче онези ученици, които само донякъде са разбирали учителите си, те са изопачили истината. Като дойдете само донякъде, вие казвате, че трябва да примирите религията с науката. Няма какво да примирявате религията с науката. Религията трябва да се занимава с любовта, а науката – с човешката интелигентност. Религията трябва да се занимава с доброто, а областта на науката е външният, обективният свят, тоест всичко онова, което Бог е създал отвън. Религията се занимава с нашия вътрешен свят. От това гледище ние трябва да проучим любовта, която действа в нашето сърце, както и доброто, което действа в нашето сърце. Тези неща са в самия човек. Центърът на човешката интелигентност е отпред, на челото, а центърът на религията е отгоре, на главата. Тези два центъра обра-

зуват помежду си прав ъгъл. Освен тези области, има и други, за които сега няма да говоря. Но тези са две важни области. Човек се отличава по челото и по темето си. Кривата линия, която е отгоре, на главата му, отличава човека от другите същества. В гениалните хора челото и темето имат отлична линия. В хора, които не са религиозни, линията на темето е счупена, изкривена. В хора, които не са умни, не са интелигентни, линията на челото е изкривена, вдлъбната. Някои художници могат да нарисуват главата на човека, да покажат каква трябва да бъде линията на челото и линията на короната на тази глава – темето.

Главата е първият опит, най-гениалното нещо, което човек е създал досега. Всички животни – вълците, мечките, тигрите, овцете и други, са създали жилища за себе си, но такова удобно жилище, каквото е човешката глава, нито едно животно не е създало. Главата е във връзка с всичко живо. Тя има свои апарати, свое радио, свои тренове и с всички е в съобщение. Тя е в съобщение със звездите, със Слънцето, с всички планети, изобщо с цялата Вселена, както и с Бога. Това са връзки, направени все с главата. Щом бутнеш това радио, веднага ще заговориш с Господа. Някому радиото е ръждясало, той не може да влезе в съобщение с Господа и пита: „Къде е Господ?“. Бутни радиото си и ще чуеш Божия глас. Сега аз не мога да ви направя религиозни. Ако сега трябва да ви направя религиозни, вие сте закъсали. Аз говоря за любовта, не за религията. Религията е външната страна, а любовта е вътрешната страна в човека. В този смисъл религията е наука за любовта. Все трябва да има един, когото да обичаме и който да ни обича. Всички търсят някого да обичат. Гледате, една жена тича, търси някого. Кого търси? Тя търси своята симпатия. Един момък, и той търси своята симпатия. Отворил е очите си, оглежда се, казва: „Къде е тя?“. Като я намери, става кавалер, внимателен, нежен, за него целият свят е светъл. Изгуби ли симпатията си, светът за него потъмнява.

Казвате: „Кажу ни някаква истина“. Искате да ви говоря калугерски работи, да ви кажа, че симпатии не ви трябва. Аз ви препоръчвам най-малко една симпатия да имате. Като намерите една, ще гоїде и втора, и трета, и четвърта, и така нататък. Щом се роди първото дете, това е вече симпатия. Защо са децата? Когато човек влезе в брак, той вижда, че не е свободен от своето животинско състояние. В него се раждат подозрение, завист, користолюбие, ревност, страх, че някой ще му вземе жената. И той е готов вече да вади нож, да се защитава. Щом му се роди едно дете, умът му се отвлеча и той престава да тормози жена си. Като се роди детето, той разделя любовта си: дава част от нея на своето дете. Това дете е друга негова симпатия. Следователно през тези симпатии ти търсиш любовта. Нямаш ли любов в себе си? Знайте, че една симпатия представлява една буква. Хилядите симпатии представляват буквите на една голяма азбука, с която трябва да говорите. Защо човек трябва да мисли, че другите хора ще му вземат симпатията? Симпатията, която Бог ни е дал, никої не може да ни я вземе. Твоята симпатия трябва да бъде толкова учена, че когато един момък ѝ хвърли око, тя моментално да стане невидима. Като види тази опасност, тя веднага трябва да се скрие, а като мине опасността, веднага да излезе и да каже: „Аз само тебе искам да гледам. През твоите очи искам да гледам света“. Така трябва да говори симпатията. Ще кажете: „Говори ни малко по-религиозно“. Не, в моите очи вие още не сте религиозни. Мислите ли, че когато някой гледа една жена, това е лошо? Не, това е благословение. През очите на тази жена Бог изпитва ума на този човек. Също така през очите на жената Бог изпитва мъжа, да види какъв му е ангелът – слаб или силен. Като ме погледне през жената, Бог вижда нещо свещено. Изобщо чрез очите на мъжа и чрез очите на жената се изпитват хората. Така се познава и Бог. Като гоїде любовта, и тя така гледа. Това е едната страна.

За да мисли правилно, човек трябва да впрегне ума си на работа. Ако не впрегнете ума си на работа, вие рискувате да изгубите това, което имате. Според Библията хората били поставени в рая като в школа за посвещение. Тогава Бог им казал по какъв начин трябва да учат. Бог прекарал всички животни пред Адам, да им тури той имена. Там Бог му даде цяла програма как да работи. Откъде дойде грехът? Грехът дойде с влизането в рая на змията, на агента, на учения, който каза на Ева, че ако ядат от плода на забраненото дърво, те ще придобият много повече знания от тези, които Бог ще им даде. Това е заблуждение. Плодът не може да съдържа повече знания, отколкото човешката глава. Ева имаше повече знание, отколкото се съдържаеше в плода. Като направиха опита, Адам и Ева видяха, че изгубиха знанието, което имаха, и придобиха знанието, което се съдържаеше в дървото. Какво беше това знание, което се съдържаеше в дървото? Знанието, което сега имаме. Казва се, че това дърво беше дърво на познанието на доброто и злото. Според нас това дърво беше един голям паразит. Ева яде от плода му, поради което днес всички хора не могат да се освободят от това паразитно състояние. То е като един неканен гост. Днес от всички се искат усилия, за да се освободят от тези впечатления, от тези заблуждения в света. Заблужденията винаги се дължат на известен недовимък. Не е богатството, което ражда лошия живот в света. Идеята за богатството е родила смъртта. А сиромашията е родила лошия живот, кражбата и какви ли не още престъпления.

Казвате: „Блажени нищите духом“. Нищите, за които Христос говори, не са тия сиромаси, които са родили и създали престъпленията в света. За каква сиромашия говорим в случая? За сиромашията в сърцето, за сиромашията в ума и за сиромашията във волята на човека. Тази сиромашия именно е родила хилядите грехове в света. Ако един мъж би имал една умна жена, която може да отива на Слънцето и да се връща оттам, би ли се

съблазнил в нея? Какво би направила тя? В една минута тя би го накарала да изтрезнее. Ако той се съмнява в нея, тя ще го вдигне на височина от 10 – 20 километра във въздуха и ще го пита: „Съмняваш ли се още?“. Мъжът ще ѝ каже: „Моля ти се, пусни ме долу“. Ако той продължава да се съмнява, тя ще го вдигне на по-голяма височина, където има студени пространства. Този мъж така ще се възпита, че кой каквото се опита да каже за жена му, той ще каже: „Моля ви се, не се опитвайте да говорите нещо за жена ми, защото тя ще ви вдигне на голяма височина горе, в пространството“. Знание има тази жена! Тя не е човек, с когото можеш да си играеш. Това е любов. Тя ще те вдигне на голяма височина във въздуха и ще ти каже: „Ти трябва да слушаш и ще се подчиниш!“. И ти, щеш не щеш, ще ѝ се подчиниш. Мъжът представлява другият въпрос, разумното в света. Ако пък жената подозира мъжа си, който може да отива до Слънцето и да се връща, и той ще направи с нея същото, ще я вдигне високо във въздуха и ще я пита: „Ти съмняваш ли се в мене?“. Ако жената продължава да се съмнява, той ще я вдигне още по-високо във въздуха. Тогава жената ще каже на другите хора за мъжа си: „Не го закачайте! Той не се шегува, той е страшна работа. При тези знания, които има, никой не може да му се противопостави“.

Това е само за изяснение. Тези неща са възможности. Те са неща, които хората започнаха да правят. Някой богат човек, щом се разгневи жена му, купува ѝ един билет, качва я на аероплан, изпраща я да иде нависоко. Като се вдигне тази жена на няколко километра височина, всичката ѝ неврастения изчезва. Чистият въздух сменя състоянията. Еднообразният живот, еднообразните мисли и чувства, които човек преживява, го правят неврастеник. От сутрин до вечер ние сме в една малка клетка, нямаме с какво да се занимаваме. Най-голямото разнообразие за човека е в неговата глава. Там са събрани повече от 3 билиона и 700 милиона клетки на едно място. И тези същества живеят в един малък град. Като влезе-

ме в главата, там ще намерите толкова много учени същества, и то от различни области на науката. Там всички работят. Когато един ангел слезе от невидимия свят, той няма да ви говори външно, но само ще бутне радиото ви и оттам ще ви проговори. Казвате: „Някой ми бутна радиото“ – това наричат хората интуиция, свръхсъзнание, самосъзнание.

Сега да обясня какво нещо е простото съзнание. Човек с просто съзнание има впечатления само от външния свят. Това същество не отличава себе си от личността. То се движи в много тесен кръг. За него животът е много обикновен. Освен това имаме и същества с обикновено съзнание. Такова е съзнанието на обикновените хора. Човекът с обикновено съзнание е привързан повече към земята. В този човек се зараждат чувства на скръб и на страдание. После имаме човека на самосъзнанието. Той е човекът на сегашната култура, той е сегашният човек. Ние искаме да изправим погрешките на своето минало. Обаче трябва да знаем, че не можем да изправим тези погрешки на миналото в своето самосъзнание. За да ги изправим, ние трябва да минем в космическото съзнание, или в свръхсъзнанието, в това съзнание, чрез което Бог ще ни подейства. Това е вътрешната интуиция, при която нещо ще дойде и тихо ще ти пошепне: „Пътят, в който вървиш, не е прав“. Това наричаме покаяние. Ще се покаеш за какво? Ще се покаеш за онези криви разбирания, които си имал за живота. Какво по-криво разбиране от това да желаеш да станеш богат, да туриш пари в една банка, за да се осигуриш и за нищо да не мислиш? Че ако баща ти те обича, ти няма за какво да мислиш! Ако се осигуряваме по този начин именно – чрез богатство, чрез пари в банки, ние никога няма да прогресираме.

Щом Провидението ни е изпратило на земята, ние сме осигурени вече, но трябва да учим. Ние сме изпратени на земята да учим, нищо повече! Добрите хора трябва да учат. И тогава, при всичките положения, през които минаваме, ние трябва да учим, понеже съзнанието ни

постоянно се сменя. Като учим, ще придобием нещо. Животът не е еднообразен. Но животът на хората с просто съзнание е еднообразен. Ти си богат, имаш на едно хранене най-малко по пет бляда – три пъти на ден по пет бляда, това прави общо 15 бляда дневно. Като умножим 365 дена по 15 бляда, какво се получава? Какво ще научи човек от тези бляда? Какво ще научи човек от яденето? Ще кажете, че днес яденето е много хубаво. Какво хубаво има в яденето? Какви ли не дреболии има в него. Утре яденето ще бъде по-хубаво, всъщност ще бъде още по-хубаво и така нататък. Но тогава ние прекарваме живота си, без да мислим. След като си изял едно хубаво ядене, ти трябва да отидеш да учиш, да научиш нещо, да си платиш за яденето. За всяко ядене трябва да плащаш.

Идеите в човека не са в самосъзнанието. Те са резултат или основа, върху която се развива космическото съзнание. Космическото съзнание е онова широко съзнание, което ще побратими хората. Самосъзнанието показва нашите погрешки, но то ни разделя. То е създало в нас личния елемент, а човек е въздигнал този личен елемент в култ, вследствие на което е дошъл до положението да се чувства обиден, унижен. В какво сме унижени? Унижени сме в това, че не разсъждаваме. Аз се унижавам, когато не мисля за хората както трябва и когато не мисля това, което трябва. Аз се унижавам, когато не мисля за светите и за ангелите това, което трябва. Аз се унижавам, когато и за Бога не мисля това, което трябва. Аз се унижавам, когато за природата мисля това, което тя не е. Унижение е, когато за всички неща мислим това, което те не са. Когато започна да мисля за всички неща това, което те са, аз започвам да се повдигам, започвам да функционирам правилно.

Доиде в човека една мисъл и той не знае как да се справи с нея. Доиде една болест, не знае как да се справи с нея. Доиде едно съмнение, и с него не знае как да се справи. Ние трябва да знаем как да се справим с всичко това. Как ще се справим? Ще се молим на Господа ли? Не, ще

влезем в Божественото училище, ще се помолим да ни изправят, да ни просветят, да разберем откъде идем и накъде отиваме. Така ще разберем откъде идат и накъде отиват сегашните противоречия. Създава се например една теория на противоречията. Тя все ще ни наведе на известна истина. Обвиняват някой мъж, че умал няколко жени. Или обвиняват някоя жена, че имала няколко мъже. На какво се дължи това? Оженил се някой мъж, но срещнал една мома, която го обикнала. Тази мома е неговата някогашна майка, която го обича. – „Ама тя го е презърнала!“ Тя е младата му майка сега. – „Ама тя няма право да го презгръща.“ Че тази мома е била едно време неговата майка! Или тази мома е била едно време неговата сестра, тя е търсила с години брат си и като го намерила, презърнала го е. Какво лошо има в това? Този мъж е бил нейният любим брат, когото тя едва днес е намерила. – „Ами отгде дойде тази сестра?“ Той има много сестри, не само една. Тъй щото възлюбената на един мъж може да е била някога неговата майка или неговата сестра. Значи, при мъжа може да дойде като възлюбена някогашната негова майка или сестра, а при жената може да дойде като възлюбен някогашният неин баща или брат.

Питам: какво престъпно има в това ти да храниш не едно плътско, но едно любовно чувство към някого? Вие трябва да различавате тия чувства в себе си. Плътското чувство е користолюбиво чувство. Ако имаш плътско чувство към кокошката, ти ще я гледаш, ще я храниш, за да стане годна за колене, и един ден ще я заколиш и изядеш. Ако имаш любовно чувство към кокошката, ти пак ще я гледаш и ще я храниш, но ще я оставиш свободно да си живее при тебе. Къде е престъпността в това, че един мъж обича една жена или че една жена обича един мъж? В това няма никаква престъпност. Защо тогава ще туряме престъпността там, дето тя не съществува? И за какво ни служи на нас религията? Ако истинската религия внася в нас любов, престъпните работи ще изчезнат. Тогава в отношенията между

хората няма да има никаква престъпност. Защото закон е: когато един човек обича друг, той никога не може да извърши престъпление. В любовта престъплението е изключено. Престъпленията стават само в безлюбие-то. Една жена може да съгреси само тогава, когато няма любов. И мъжът може да съгреси само тогава, когато няма любов. Мъжът греси само тогава, когато в него интелигентността не работи. Щом е интелигентен, умен, той ще има и любов в себе си. Докато истината работи в ума на мъжа, той не може да греси. Щом истината престане да работи в неговия ум, той започва да греси. Докато доброто работи в сърцето на мъжа, той не греси. Щом доброто престане да работи в него, той започва да греси. Това са научни данни.

Ще знаете тогава защо прави човек погрешки. Аз правя разлика между погрешки и грехове. Има разлика между грешки, погрешки, престъпления и грехове. Тъй щото аз не говоря за грехове, но за погрешки на хората. Тогава как ще коригирате престъпленията, които стават от любов? Казвате за някоя жена, че се е влюбила. Според вас това е престъпление. Според мене обаче една жена, която се е влюбила, никога не може да направи престъпление. Аз не вярвам в нейните престъпления. Ако пък наистина е направила някакво престъпление, това не е любов, но е плътско увлечение. Плътското увлечение е едно течение, което взима човека и го носи. Любовта е едно разумно движение, една разумна сила, която повдига човека и го качва в планината. Тя не е сила, която сваля човека надолу и го търкаля като камък. Похотта е камък, който се търкаля надолу, но любовта е сила, която вдига човека нагоре, в планината. Който се търкаля надолу, той може да направи много престъпления. Един камък, който се търкаля надолу, може да направи много престъпления: каквото срещне на пътя си, ще го удари, ще го осакати.

„Не ви наричам вече раби, но приятели.“ Рабът не знае каква е волята Божия. Сега се препоръчва икономи-

ческо подобрене на човечеството, но за да се постигне това, трябва да се постави една основа. Каква трябва да бъде тази основа? За да се подобри човечеството икономически, за да се създаде един добър строй, трябва да се повикат най-разумните хора в света, които познават социалните закони, които познават добре и човешкото естество. Най-умните, най-честните, най-справедливите, най-добрите хора трябва да се поставят начело, за да разрешат правилно въпросите. Когато дойдем до религията, ще повикаме онези хора, в които царуват истината и любовта. Ние казваме, че всички тия хора се раждат готови. Между съвременното човечество има хора, родени готови, които могат да поведат това човечество напред. Но ние сами се спъваме. Непросветените спъват просветените. За да изясня тази идея, ще си послужи с нарисуваното в картината на един английски художник. В нея е изобразен висок планински връх, който представлява един човешки идеал. В полите на върха се виждат безброй хора, които искат да се качат нагоре, стремят се към този идеал, правят усилие да го постигнат. Като рече един да се покатери по-нависоко от другите, веднага близките до него го хващат за грехата и го свалят долу. Друг рече да се покатери, с него правят същото. Така всички хора с години обикалят около този връх, но нито един не може да стигне височината, защото сами се спъват помежду си. Всеки казва: „Слез ти, за да се кача аз“. Ако ти се качиш пръв, но не подготвен, какво ще видиш? Ще видиш толкова, колкото видял онзи българин, който отишъл на хаджилък в Йерусалим. Като пристигнал, казали му, че там има един прозорец, през който, ако надникнеш, ще можеш да влезеш в съобщение с жителите на духовния свят. Върнал се българинът от хаджилък, запитали го какво е видял там и той отговорил: „Много неща видях“. – „А видя ли онзи прозорец, успя ли да говориш със съществата от духовния свят?“ – „Прозореца видях, видях на него и много запалени свещи, но с никого не можах да говоря.“ Че това именно е най-ва-

жното: да влезеш в съприкосновение с възвишения свят, със съществата в него, да влезеш във връзка с мислите на тези възвишени, трезви души! Този пример показва, че ние, хората, все още сме много изолирани от духовния свят.

Хората се питат помежду си къде живеят заминалите поети, философи, учени хора, царе и така нататък. Всички те живеят на Земята, на Земята между вас, но вие не ги виждате. И ангелите живеят на Земята, но и тях не виждате. Рибите живеят на Земята, при хората, но те не виждат хората. Рибите обитават водата, а хората – сушата. Напредналите същества не си служат вече с въздуха. За тях въздухът е такова нещо, каквото за нас представлява водата като среда за живеене. Днес и въздухът за нас е вреден. Та тия същества също живеят на Земята и ако се отворят очите ви, ще разберете, че Земята е най-малко десет пъти по-голяма, отколкото сега я виждате. Ако питате рибите колко е голяма Земята, те какво ще кажат? Как ще измерят рибите Земята? Или как ще измерят океана, в който живеят? Ние измерваме въздуха, но има нещо, което не можем да измерим. Ние измерваме само това, в което можем да живеем. Разумните същества не живеят само във въздуха. Средата, в която живеят, те я наричат етер. Има едно положение, при което човек може да стане безсмъртен. Като влезе в съответната за това среда, той става безсмъртен. Тогава, и да искаш да умреш, невъзможно ще бъде. Ако искаш да умреш, ще слезеш на Земята. Ако не искаш да умреш, ще се качиш горе, в съзнанието си, ще се повдигнеш.

Христос казва на своите ученици: „Както аз не съм от този свят, така и вие не сте“. Че как да не сме от този свят? Това значи: ние, хората, не сме от света на животните. Ние отдавна сме се отрекли от животните и ги караме сега да ни служат. С това ние им казваме: „Вие ще се научите да мислите като нас. И когато се научите да мислите като нас, тогава ще ви освободим. Докато

мислите по животински, ще орете нашите ниви, нищо повече“. Сега всички вие искате да влезете в Царството Божие. Царството Божие е този свят, за който сега ви говоря. Съществата от този свят живеят на Земята, както и ние живеем на Земята, само че те имат високо съзнание за нещата. Тези същества не се безпокоят от болести, от сиромашия, от лоши хора. Тях нищо не ги безпокои. Вие с нищо не можете да ги обидите, но и те не дават за това никакъв повод. Ако кажете на някое от тия същества, че му се сърдите, то веднага ще извади една кесия със злато от джоба си и ще ви каже: „Заповядайте“. Никой не може да говори лошо за тия същества, защото, каквото и да кажете, те веднага ще ви дадат кесия със злато. Те ще ви сложат златото в ръцете и вие веднага ще престанете да говорите за тях. Сега всичко в света се прави с пари.

Ще приведа един пример за силата на парите. В Русия по едно време искали да прокарат един много строг закон против евреите, да ги изкарат, че са вредни за Русия. Обаче евреите успели да подкупят всички руски министри да говорят в тяхна полза. Останало им да подкупят само министър-председателя. Един от богатите евреи отишъл при него и казал: „Ще ви моля, господин министър-председателю, да чуете само две думи от мене“. След това подал в ръката му една голяма торба със злато и казал: „Вземете и мълчете!“. Ще кажете, че не е добре да се подкупват министрите. Ами и онези, които прокарат такива закони, трябва да знаят, че Земята не е само тяхна, Земята е за всички хора. Ние всички сме първо хора. Българи, англичани, руснаци, както и всички останали народи гождоха отпосле. Първо се създаде Земята, а после се създадох хората. Ние сме хора, които имат преди всичко четири качества в себе си: първо, любовта действа в нас; второ, разумността работи в нас; трето, имаме истината в себе си; четвърто, ние сме добри. Тези четири качества отличават човека от другите животни. Та в деня, когато Министерският съвет на Русия засе-

давал, за да реши дали да се приеме онзи закон, или да не се приеме, всички министри говорили в полза на евреите. Само министър-председателят мълчал. По едно време императорът, който присъствал, го запитал: „Вие защо мълчите?“. – „Ваше величество, всички министри взеха торби, за да говорят, само аз взех торба, за да мълча.“

Така и вие понякога защитавате истината: взели сте торба, за да говорите в нейна защита. Понякога пък премълчавате истината, защото сте взели торба, за да мълчите. Казвате: „Ти трябва да проповядваш истината“. Питам: ако ти си една запалена свещ, трябва ли да се угасиш? Никога! Има място за запалване, има място за мълчание, но никога не изгасвай свещта си. Никога не изгасвай свещта на своя ум. Мисълта трябва постоянно да тече в нашия ум. Силата на нашия живот не седи само в думите, но седи в онова, което мислим. Ако мислим право, ние ще привлечем силите на природата. В света и в природата има здравословни вещества, които ние привличаме с мисълта си. Има един разумен свят, който постоянно ни заобикаля. Всичкото ни нещастие седи в онова, което е наше разбиране. Разбирането ни трябва да бъде без сенки, то трябва да е разбиране без съмнение. Разбирането трябва да се обуславя на онази вътрешна интуиция, която се намира в нашето свръхсъзнание, както и на опитността на всички хора, които мислят като нас. Мога да ви цитирам ред случаи, но ви казвам, че няма да мине много време, и пред вас ще се отвори светът, вие ще добиете това висше съзнание. Тогава за един ден вие ще научите толкова, колкото сега за хиляда години не бихте научили. Много неща има още да учите.

Какво ще видите, когато се отворят очите ви? Много чудесии ще видите! А като се върнете, ще кажете: „Сега разбрах как трябва да се живее“. Трябва ли богатият да се възмущава от бедния? Не, богатият трябва да потупа по рамото бедния, който всеки ден го безпокои с искания за пари или за нещо друго, и да му каже: „Братко, не си само ти, който се нуждае. Много други бедни хора

има по света“. Един анархист отишъл при един милионер и му казал: „Слушай, ще ми гадеш една голяма сума или ще видиш това!“ – показал му револвера си. Милионерът го запитал: „Знаеш ли на колко милиона възлиза моето богатство?“. Анархистът казал приблизително колко са милионите му. – „А знаеш ли колко милиарда души живеят в света?“ – „Два милиарда.“ – „Направи сметка тогава колко пари от моите милиони се падат на всеки един човек. На тебе ти се пада, както на всеки човек, четвърт долар. Вземи твоя четвърт долар и си върви. Нека да гойдат и останалите хора, всеки да се вземе частта. Аз не мога да раздам богатството, което е за цялото човечество, само на едного.“

Та и аз казвам: като гоїде някой при мене, пада му се четвърт долар от това, което имам, повече не мога да му дам. Като вземе своето, нека да си върви. Аз не мога да му дам нещо, което струва милиони. Като гоїде в дома ми, аз му давам нещо, показвам му своята любов и той, преди да си отиде, казва: „Много ти благодаря! Много нещо пригребих днес. Досега бях страхливец, но сега вече разбрах как трябва да се живее. Сега вече съм безстрашлив, зная как да живея“. Това, което е придобил, то е богатство. Какво донесе Христос със себе си? Той не искаше да ни направи богати. Природните богатства лесно могат да се придобият. Аз ще ви дам едно правило за това. Ще ви дам една магическа тояжка. Ще ви кажа как може да се провери къде има злато. Ще вземете един наполеон и ще го заровите в земята някъде. След това ще вземете една пръчица и ще отидете с нея на мястото, дето наполеонът е заровен. Понеже златото има афинитет към човека, пръчицата веднага ще започне да се огъва. Вие ще разровите земята на това място и ще намерите наполеона. Така ще се научите да познавате къде има заровено злато. Мнозина са идвали при мене да ме питат зная ли къде има злато. Казвам им: „Аз не се занимавам с такива работи, не гагая, не откривам на хората къде има злато. Наука си има за това“. А на вас казвам: ще се опретнете да работите и

като работите, ще намерите пари. Който не може да работи, не му е определено да има пари, той ще си остане сиромаш. Бог е вложил сила във вашите умове и във вашите сърца. Всички трябва да имате един свещен трепет към знанието. Не да се роди състезание между вас, но да се роди един свещен трепет да придобивате знание. Колко хубаво е, когато човек знае! Игвали са мнозина да ме питат: „Какво мислите за мене?“. Казах на един мъж: „Ти се съмняваш в жена си, но в нея има две хубави черти, които показват, че тя мъчно може да сгреша. Тя е много честна. Ти я подозиращ без право. Измъчваш се от нещо, което не може да стане. В тебе има по-големи слабости, отколкото в нея“.

Всеки човек си има един страх от нещо в живота. В страха има обратни течения. Когато страхът гоиде, кръвта нахлува във вътрешните съдове, вследствие на което човек външно пребледнява, пожълтява. Ако не знае как да се справи със страха и как да се лекува, в човека ще настане една реакция, която може да го отрови. Ако не знаеш как да се лекуваш, страхът ще причини в тебе голяма омраза. Страхливите хора обикновено имат голяма омраза в себе си. Страхливият може да напакости на всеки човек, към когото изпитва известна омраза. В страха се образуват много отрови, които тровят човека. В Писанието е казано: „Страхливите няма да наследят Земята“ – те нито могат да мислят, нито могат да направят добро. Друг въпрос е, ако страхът е във връзка с човешкия ум, с човешката интелигентност, защото тогава ще се яви благоразумието. Благоразумието се дължи на човешкия страх. Ако човек съчетае причинността, центърът на която е отпруг, на челото, със страха, центърът на който се намира отстрани на главата, той ще създаде в себе си едно добро качество. Той ще владее силите, с които ще може да си помогне във всеки един случай. Например кобратата, като види тигър, веднага се изправя и застава срещу него. Тогава тигърът се свива от страх, защото знае, че ако

тя го клъвне по опашката някъде, животът му веднага ще замине. Кобрата е малка в сравнение с тигъра, но има силна мисъл, която действа хипнотизиращо. Тя казва на тигъра: „Опитай само да ме докоснеш, и ще платиш с живота си!“. Сега аз ви питам: ако пред вас излезе един ваш неприятел, как ще му се опълчите? Трябва да му се опълчите като кобрата и да му кажете: „Опитай само да ме доближиш! Това ще ти коства живота“.

Вие казвате така: „Каквото каже Господ“. Че вие Господа отвън ли ще Го търсите? Отвътре трябва да Го търсите. Ето какво разбирам, като казвам да търсите Бога отвътре. Един индийски агент подгържал, че всичко е от Брама създадено, следователно никой няма право да се меси в неговите работи. Като се оженил агентът, родило му се едно хубаво, гениално детенце. Един ден, както спяло детето в люлката, появила се в стаята една кобра и се навесила над него. Нещо отвътре в агента му казало: „Застъпи се за детето“. Но той казал: „Брама създаде детето, Брама създаде и кобрата. Той да се разправя с нея“. Кобрата се приближила при детето, клъвнала го и то умряло. След това индусът се явил при Брама, който го запитал: „Ти защо остави кобрата да клъвне детето?“. Индусът отговорил: „Ти създаде детето, ти създаде и кобрата. Аз мислех, че като си го създад, ти ще се застъпиш за детето“. – „Ами и ти си създаден от мене, защо не изпълни волята ми? Понеже не изпълни волята ми и не се застъпи за това дете, ще те изпратя на неговото място.“ Като дойде кобрата, ще се застъпите за правото на детето с една цепеница. Ще ѝ кажете, че няма право да се занимава с децата, но да ходи из горите, гето е нейното място. Какво представлява кобрата? Всяка завист, всяка омраза, всяко отрицателно чувство у вас, което се готви да ви ухапе, да отнеме най-хубавото от вас, не е ли тази кобра, която в една секунда може да ви умъртви? На тази кобра ѝ трябва само една цепеница, нищо повече. Не питайте защо Господ е създад кобрата, но вземете една цепеница и я ударете. Под „цепеница“ разбирам онази магическа тояжка.

„Не ви наричам вече раби, но приятели, защото рабът не знае какво прави господарят му.“ За да бъдем свободни, ние трябва да се застъпваме, но не с гуми. Двама души спорят помежду си. Единият има да дава, другият има да взема. Длъжникът казва, че няма сега възможност да се изплати, но кредиторът настоява да му плати. Ти слушаш този спор, приближаваш се и питаш: „За какво спорите?“ – „Този има да ми дава.“ – „Колко има да ти дава?“ – „Двеста лева.“ – „Добре, ето ти тези 200 лева, аз плащам вместо него, защото отдавна имам да му давам, но досега не можах да го намеря, да му се изплатя.“ Това значи любов! Няма какво да убеждаваш кредитора да пусне длъжника или да отложи плащането. Ще платиш заради брат си. Тъй се върши волята Божия. Защо ще ходиш да убеждаваш човека да опрости или пък да отложи плащането на полицата? Плати заради длъжника, нищо повече. Няма какво да се разправяш с кредитора, да го питаш гали ще опрости гълга. Ще отидеш и ще платиш вместо длъжника. Всеки, който отива да примирява другите, той трябва да направи нещо от своя страна. Не ни трябва само теория. Ние трябва да се покажем силни в малките неща.

От всички се изисква самооблагане, затова вие трябва да възстановите вярата си. Аз не говоря за суеверие, но за вяра. Вярата трябва да послужи за основа на вашите интелектуални сили. Интелектуалните сили ще бъдат плод на вашата любов, ще бъдат плод на доброто, което действа във вас. И тъй, всички се нуждате от един отличен ум. Вие го имате, но трябва да го развиете до съвършенство. Аз съм правил много опити. И понякога се рагвам, като виждам, че светът може да се поправи много лесно, толкова лесно, че никому не дохожда на ума как може да стане това. Сега ще ви приведа един пример, който съм давал много пъти. Едно момче отишло при един майстор грънчар да учи занаят. То прекарало при него три години, научило се да прави стомни, грънци, изобщо разни грънчарски изделия. Накрая то казало на

господаря си: „Искам вече да се отделя на самостоятелна работа, затова дай ми майсторско свидетелство“. Грънчарят се съгласил, дал му свидетелството, произвел го майстор и го пуснал да отиде свободно да си работи. Момчето, вече млад момък, си направило пещ и започнало да пече своите произведения. Какво било учудването му, когато видяло, че всички грънци се пукали в пещта. Тогава той отишъл при майстора и казал: „Господарю, не зная каква е причината, но всички грънци, които правя, при поставяне в пещта се пукаат“. „Лесна работа – казал майсторът. – Остани при мене още три години, ще научиш и това изкуство.“ Момъкът останал и започнал да наблюдава какво прави господарят му, когато идва моментът да пече грънците. Като ги поставял в пещта, той дувал във всяко гърне, казвал: „Ху“ и след това го изваждал от пещта здраво, добре изпечено. И момъкът научил това изкуство, но казал на майстора си: „За едно „ху“ трябваше да прекарам още три години при тебе“. Сега и всички хора за едно „ху“ трябва да прекарат още три години при майстора, да научат занаята. Това „ху“ аз го превеждам така: то не е нищо друго освен една сладка гума.

Наскоро имам една опитност. Една вечер дойде при мене един мой познат, който започна да ме ругае така, както рядко може да се ругае някой. Защо? Защото бил сиромаш, защото бил гладен. „Не ми трябват твоите проповеди – каза той, – аз се нуждая от пари.“ Гледах го, гледах го, оставих го да се изкаже и после му казах: „Виж, ако е до това да постъпня по човешки, аз не би трябвало да ти дам нито парче хляб, но аз ще постъпня според Божи-ята любов. Понеже Бог дава еднакво на всички, аз ще ти услужа като на приятел“. Като се наеде добре, каза ми: „Извини ме, много добър човек си“. Така можем да бъдем всички добри. С това аз проповядвам закона. Ако бях казал на моя познат, че няма право да говори така, защото знае колко и какви добрини съм му правил, той нямаше да придобие нищо. Аз казах на себе си: „Ще постъпня по Божия

закон, а останалото е негова работа. Най-малко той има право да постъпва така, но ще се научи“. Като се нахрани добре, човекът се извини, съзна погрешката си. Това нещо се случи, за да мога да ви дам примера. Трябваше да ви го дам. Казах си: „Ще го приведа на своите ученици“. Всичко, което става в света, е за добро на онези, които любят Бога. Турете любовта за основа, интелигентността за сила, истината за тил, а доброто – за побудителна сила в живота си.

Не ходете да се оплаквате, че това или онова сте изгубили. Някои се оплакват, че са изгубили майка си или баща си, или сина си, или парите си, или слугата си и така нататък. Оставете тези ваши заблуждения. Нищо не сте изгубили. Вие не сте родени да бъдете нито богати, нито професори, нито философи, нито ред други неща – това са второстепенни работи. Вие сте родени да бъдете мислещи същества, да вършите волята Божия. Ако това можете да направите, всичко друго ще имате, всичко друго е във времето. Ако не се научите право да мислите, всички други неща са безполезни. Ако се научите право да мислите, всичко друго е полезно и не ви е забранено. Защо ще се жениш, само да мъчиш жена си? То е все едно да имаш едно богатство, което не знаеш как да употребиш. Ако си умен човек и ти дадат милиони, ти ще знаеш как да ги използваш. Ако си глупав, няма смисъл да бъдеш богат. Бог задържа своите благословения към нас по единствената причина, че не сме достатъчно умни и разумни. Това не е упрек. Не казвам, че не сте добри, че не сте свети хора, но ако сте добри и ако сте свети хора, бъдете такива на свят*. Ако сте свети само за да признаят другите вашата святост, тази святост няма смисъл. Каква святост е тази, с която не можете да изправите света? Аз бих желал светът да познае, че вие сте хора, които могат да го изправят.

* на свят нар. Както трябва, свъстно.

Какво ни коства сега да се съединим всинца и да погем делото Христово? Тогава ще можем да носим Неговото име. Към това, което Христос е направил преди две хиляди години, ние можем да притурим поне нещо малко, можем да погемем делото му. Това, което Христос изисква от нас, е да се откажем от непотребните неща. Всичко, което Христос е проповядвал, може да се изрази в няколко думи: да се отречете от себе си. Какво разбирате под думите „да се отречете себе си“? Това значи да се отречете от своето невежество, да се отречете от своята завист, от своята злоба, от своето неверие, от своето недоволство – да се отречете от всичко отрицателно в себе си. Отречете се от баща си и от майка си и възлюбете тогава истината и доброто. Казано е даже да възлюбиш враговете си. Христос никъде не е казал да напуснете жените и мъжете си и да отидете в някой манастир. И в манастирите има изкушения. Ще ви приведа един пример из манастирския живот на калугерите. В един руски манастир един от калугерите се влюбил. Било обаче забранено жени да влизат в манастира. Възлюбената на този калугер искала да отиде в манастира, да види как се живее там, но не било възможно да я пуснат вътре. Тогава ѝ дошла една светла идея. Тя казала на своя възлюбен: „Тури ме в един чувал, така ще ме вкараш“. Той се съгласил. Турил я в чувал и я понесъл към манастира. По пътя го срещнал игуменът и го запитал: „Какво носиш в чувала?“. – „Гъби нося.“ – „Я да ги видя.“ Като отворил чувала, игуменът се засмял и казал: „Какая штука!“ Как стана така, че гъбите се превърнаха в мома?“. Казвам: много пъти и нашите гъби се превръщат в момичета, а момичетата – в гъби. Ние много пъти искаме да избегнем закона също като този калугер. Защо трябваше да носи той момичето в чувал? Ако бях на мястото на този калугер, щях да кажа на игумена или на архимандрита така: „Моля ви се, имам една приятелка, която иска да дойде в манастира,

* Какая штука! (рус.) Какво нещо!

да види как живеем“. Какво лошо има в това? На жената е забранено и в Света гора да влезе. Там е забранено дори женско животинство да влезе, за да няма същества от женски пол, да не би да се съблазнят калузерите. Ами гърветата, които раждат плодове, не са ли женски? Всеки плод не е ли женски? Маслинките, които калузерите ягат, не са ли женски?

Не, чист ум, чисто сърце се изисква от човека. Аз не искам да изнасям тия неща, но казвам: каква голяма съблазън има днес между хората! Какви големи заблуждения съществуват, за да не могат тези хора да се освободят сами от съблазните! Всеки може да се освободи от съблазните, като повярва в Бога. Всеки може да се освободи, когато разбере онази висша интелигентност в света и когато разбере, че всичко е създадено от Бога и е добро. Тогава няма да има какво да ни съблазнява. Съблазънта е признак на невежество. Само слабият се съблазнява.

„Рабът не знае какво прави господарят му.“ Ако ние не знаем какво прави господарят ни, тоест ако не знаем какво прави Господ, ние сме раби. Ако знаем какво Господ изисква от нас, ние сме интелигентни и тази интелигентност трябва да я впрегнем на работа. Затова от всички се изисква една взаимна любов, една взаимна интелигентност, една взаимна истина и едно взаимно добро, с които всички можем да работим. Тогава ще впрегнем всички сили в природата за повдигане на цялото човечество.

*Благословен Господ Бог наш
Тайна молитва*

29 декември 1935 г., София, Изгрев

Онова, което дава живот

Духът е онова, което дава живот.

Йоан 6:63

Отче наш

Ще се развеселя

Евангелие от Матей, 15. глава, 18. стих

Духът Божи

Ще говоря върху част от 63. стих, 6. глава на Евангелието от Йоан: „Онова, което дава живот“.

Обикновено хората се интересуват само от онова, което са изгубили. Цялата наша наука се състои в изучаването на онова, което е вече минало. Ние изучаваме какво е било състоянието на Земята преди хиляди години. По този начин се е създала науката геология. Изучаваме животните, които са били създадени преди милиони години. Така се е създала науката зоология. Изучаваме и растенията, които са били създадени преди милиони години. Така се е създала науката ботаника. Едва сега, в най-новите времена, започва да се изучава науката астрономия. Сегашните астрономи изучават състоянието на звездите. Те изучават това тяхно състояние, което е отпреди милиони години. Какво е сегашното състояние на Вселената, ние не знаем. Какво има на Месечината, не знаем. Какво има на Марс, на Юпитер, на Слънцето, пак не знаем. Знаем само, че на Слънцето температурата е висока. Някои казват, че температурата там е от 6 хиляди градуса, други казват, че е от 25 хиляди градуса, а трети – че е дори от 35 милиона градуса. Кое от трите е вярното? Бъдещата наука има гумата по този въпрос. Като говорим за температурата на Слънцето, подгизваме човешкото мерене според човешките градуси.

Както виждате, много знаем, но в същото време ние имаме много малко положителни неща. Аз наричам положителни неща тия, от които можем да се ползваме. Ти можеш да се ползваш от въздуха. Какъв е произходът на въздуха, не знаеш, но свободно можеш да се ползваш от него. Какъв е произходът на светлината, не знаеш, но свободно можеш да се ползваш от нея. Какъв е произходът на водата, не знаеш, но свободно можеш да се ползваш от нея. Доиде ли до хляба, въпросът вече е поставен другояче. Хлябът с пари се купува, не можете свободно да се ползвате от него. Хлябът се продава, не се дава гаром. Единственият икономически въпрос, който затруднява хората и ги кара да се питат как ще живеят, как ще прекарат живота си, това е въпросът за хляба. Те целия си живот прекарват с мисълта да имат пари, за да си купят хляб, да не умрат от глад.

Като разглеждам човечеството в миналото и сега, намирам, че в някои отношения то има прогрес, а в други отношения няма прогрес. Днешните хора са така страхливи, както и едновременношните. Днешните хора в някои отношения са така лековерни, както и едновременношните. Например едновременношните хора бяха лековерни да мислят, че като се покланят на идоли, те ще им помагат. Когато някой от тях е бил болен, той е започвал да се покланя, да кади на идоли и ако се е случвало да оздравее, казвал е: „Помогна ми този идол“. Сегашните хора са освободени от това лековерие, но те пък се кланят на парите. Като гържат стотина-двеста хиляди лева в някоя банка, те им се кланят като на идол и понякога този идол помага. Когато имат нужда, идолът помага. Когато искат да отидат някъде да учат, идолът помага. Но понякога идолът не може да помогне. Като тръгнеш да умираш, този идол не помага. Като дойде смъртта, и да искаш всичкото си богатство да гадеш, нищо не помага. Смъртта те задига и те занася в неизвестна земя. Човекът, и с много знания, и с един идол, на когото да уповава, пак умира.

Питам: какво ни ползват съществата, в които вярваме, но които не могат да ни опазят? Тогава ние ще се намерим в положението на онзи турски бей, който посетил един български чорбаджия и забелязал в дома му три икони: на Света Богородица, на свети Георги и на свети Никола. – „Защо са ти тия икони?“ – „Пазят ме при всички лоши условия на живота.“ – „Как те пазят?“ – „Както виждаш, имам едно малко кандилце, в което турям за един-два лева гървено масло, и те цяла нощ ме пазят.“ – „Много евтина била тази работа! А аз имам няколко слуги, на които толкова скъпо плащам, за да ме пазят. Тогава и аз ще си купя три такива икони.“ Отишъл си турчинът у дома, уволнил слугите, които до тоя момент са го пазили, и после си купил трите икони, както и едно кандило. Закачил иконите на стената, напълнил кандилцето с гървено масло и го запалил. На иконите казал: „От сега нататък се оставям на вас, вие да ме пазите“, след което си легнал спокоен. След два-три дена някакви разбойници научили, че този турски бей е уволнил слугите, които са го пазили, затова влезли през нощта в дома му и го обрили. Като разбрал това, на сутринта бият отишъл при иконите. Най-напред се спрял пред Света Богородица и ѝ казал: „Тебе те извинявам. Ти си майка, имаш малко дете, за което да се грижиш, не можеш да се месиш в моите работи“. После се спрял пред свети Георги и му казал: „Хайде, и тебе те извинявам. Ти си млад, имаш кон, с който се разхождаш, не ти е до мене“. Най-после се обърнал към свети Никола: „Виждаш, ти нямаш нито малко дете, нито кон, тебе не те извинявам с нищо. Ти трябваше да бъдеш внимателен, да ме пазиш да не ме оберат“. За наказание бият заповядал да обърнат иконата на свети Никола с лице към стената, като му казал още и това: „Слушай, старче, няма да те обърна с лицето напред, докато не намериш крадците“. Случило се, че крадците били лековерни, страхливи хора. Те се изплашили от стореното и в една следваща нощ върнали краденото на бея. Тогава той казал на свети

Никола: „Сега вече ще бъдеш внимателен, да не се случват втори път подобни работи!“.

Това е анекдот, който се отнася точно до нашите внушения, до нашите вярвания. Ние казваме, че уповаваме на небето, но при всичкото пазене, на което уповаваме, случва се някой път да ни се изгуби нещо. Тези анекдоти са едни развлечения с цел да се обяснят някои работи. Питам: какво се ползва човек от това, че има знания или че вярва в това или онова, когато това негово веруя не може да му помогне? Въпросът е за истинската вяра. Сега ние не засягаме религиите, но ги оставяме настрана. Те са школи, които имат своята отговорност. Няма какво да се занимаваме с религиите. Всяка религия е дошла на своето време и място. Християнството е дошло преди две хиляди години, будизмът е по-стар, Мойсеевата религия е още по-стара. Мюсюлманството в сравнение с Мойсеевата религия е малко по-ново. Всички по-нови религии и учения подгържат идеята, че в тях сеги спасението на цялото човечество. Въпреки религиите светът си върви по своя път. И в този свят стават много нещастия. Въпреки нашите вярвания в Бога нещастията и страданията вървят подир хората.

Вие вярвате, но в какво вярвате, не знаете още. Някои хора казват, че вярват в един Бог. Други пък казват: „Все е хубаво да вярваш в нещо, да имаш един господ на Земята“. Кой може да е този господ на Земята? Той ще е или някой богаташ, или някой банкер, или някой княз, или някой, който заема високо положение – човек, който може да ти помогне в трудните положения на твоя живот. Не е лошо това упование, човек все трябва да има някого, в когото да вярва. И това е в реда на нещата, защото в човека има едно чувство, една нужда да има познайници, хора, на които да вярва. Малкото момченце трябва да вярва в баща си, малкото момиченце трябва да вярва в майка си. Но важният въпрос сеги малко по-другояче. Когато се занимаваме с градинарство и садим някое растение, ние трябва да избираме почвата му. При ново-

мо градинарство трябва да се изучават условията, да се знае в какви условия, при каква почва могат да се поставят съответните подложки.

„Онова, което дава живот.“ Науката и религията, това са външните условия за повдигане на човешкия дух, които трябва да служат на човека. Не е въпросът човек да служи на религията и на науката, но науката и религията трябва да служат на човека. Човек не е създаден за религията и за науката, но науката и религията са създадени за човека. Грешката е там, че някои хора мислят, че човек непременно трябва да бъде религиозен. Под думата „религия“ трябва да се разбира наука за човешкото сърце. Ако сърцето на човека е изправно в пълния смисъл на думата, той няма да има нужда от никаква религия – разбирайте външна религия. Но понеже сърцето на човека още не е изправно, той има нужда от външна религия. Ако умът на човека беше напълно изправен, той нямаше да има нужда от никаква наука. Но понеже умът му не е още напълно изправен, той има нужда от външна наука. Защо има нужда от болници? Защото има болни хора. Ако нямаше болни хора, нямаше да има никаква нужда от болници, тогава щеше да има нужда само от така наречените хигиенични здания, в които лекарите щяха да дават наставления как да живеят хората. Следователно в бъдеще религията ще съществува като хигиенична наука, да покаже на хората как трябва да живеят.

Не е въпросът какво трябва да бъде при сегашното положение. При сегашното положение ще бъде така, както е било и досега. Щом има болни хора, ще има и болници. Щом има гладни хора, ще има и гостилници. Едно време имаше страноприемници. И сега има, но сега те са от съвсем нов род, от по няколко етажа. Някои стигат до десет и повече етажа, с по 40 – 50 стаи на етаж, и всички са добре наредени, с прислуга. Като влезете в една от тия страноприемници, приемат ви любезно, казват ви: „Добре сте дошли“. Като искате да си тръгнете обаче, не ви пускат, но ви казват: „Докато не платите, няма

да излезете“. Така вие се намирате в положението на онзи турски дервиш, който вярвал в Бога, но изпаднал в трудно положение. Отишъл той един ден на баня, влязъл без пари, като си мислил, че Бог ще се погрижи по някакъв начин за него. Като се изкъпал много добре, тръгнал да излиза и казал на баняджията: „Много ти благодаря, хубаво се изкъпах. Нищо повече не искам, толкова съм доволен от банята!“. – „Доволен си от банята, но трябва да си платиш. Само с благодарност работата не става.“ – „Ама нали за това е направена банята, да се къпят хората.“ – „Да, направена е, за да се къпят хората, но за това трябва да се плаща. Който се къпе, трябва да плаща.“ „Ето сега беля!“ – казал си дервишът. Аз казвам: още като влизаше дервишът в банята, трябваше да пита може ли да се изкъпе без пари. Сега той е на кривата страна, иска да излезе, без да си плати. Щом се е изкъпал, трябва да си плати, като излиза от банята.

Да оставим сега тази приказка настрана. Казвам: човек трябва да има една прицелна точка, към която да се стреми. Човек трябва да работи за нещо. Казвате, че трябва да се работи с пари. С пари е мъчно да се работи или да се слугува, но без пари е още по-мъчно. С хляб е мъчно да се живее, но без хляб е още по-мъчно. Какво трябва да се направи? Някой път хората казват, че без пари не може да се живее. И без пари може да се живее, как да не може, но трябва да знаете как да живеете. Нима птиците живеят с пари? При сегашния строй, тъй както хората живеят, за тях е мъчно да живеят без пари, но ако този строй се измени, тогава ще стане възможно да се живее без пари. Някои неща са възможни, някои неща са невъзможни – това е по отношение на времето, по отношение на традициите, по отношение на реда и порядъка в света. Човек не може да мине пеша през океана, все трябва да има един параход, на който да се качи, но той трябва да плати за пътуването с този параход. В света човек все трябва да плаща за нещо. Дервишът трябваше да каже на баняджията така: „Слушай, аз нямам пари, не

мога да платя, но искам да се изкъпя. В замяна на това ще остана един ден при тебе да ти служа, така да си платя за банята“. Но дървешът искал тъй, по религиозному, да мине: да влезе в банята, да се изкъпе и след като благодарят, да си тръгне. Той искал лесно да се изхлузи. Не, той трябвало да се опретне да работи. Хотелджиите са много снизходителни, когато решите да им служувате. Лесно е да кажеш на хотелджията „много ти благодаря“ и да излезеш, без да си платиш. Не, ще се опретнеш да работиш, ще си платиш.

Даже и в най-благотворителните учреждения да влезете, ще трябва да си платите. Такива са например училищата. В положението, при което са поставени, училищата правят големи благодеяния за възпитанието и образованието на младежта. Но ако един ученик поиска да се занимава частно, да има на свое разположение частни учители, за една година няма да му стигнат 20 – 30 хиляди лева само за учителите. На тези учители се плаща по 3 – 4 хиляди лева месечно, за да преподават. Голямо снизхождение е към учениците, които не се занимават частно, да могат така евтино да получават своето образование. Днес, за да постъпи в някоя гимназия или университет, ученикът трябва да плати някаква малка такса и с това въпросът се изчерпва. Освен това му дават и няколкостотин лева за учебници. Това не е малко. Значи доста големи услуги се правят на учениците, за да учат в разните училища и да следват в университетите. В бъдеще, когато хората станат още по-умни, тези положения още повече ще се подобрят. Подобрение се изисква в живота. Изискват се начини, по които да се подобри вътрешният живот на човека. Сега се преподава наука на хората, чрез която да се правят ред подобрения в света. Общото подобрение върви, но и частното върви. Има подобрение и на видовете. Ние виждаме как след създаването на света първо са се явили един вид животни, после втори, трети, четвърти вид, докато най-после се е явил и човекът. Всички животни преди човека са били

пионери, които са приготвили пътя за неговото явяване. В съвременната наука има приготвителни условия за подобренето на човешкия живот.

Някои са турили като първо условие парите. Наистина, парите са необходими при днешните условия. Държавите не могат да съществуват без тази първа необходимост – парите. При сегашните условия никоя държава не може да съществува без пари, тя непременно трябва да ги има. Ако ги няма, държавата ще фалира. Каквато и да е банка или учреждение не могат да функционират без средства, така са наредени нещата. Дали това е добро, или лошо, Христос говори по въпроса. Когато гоидоха да му искат данък, той разреши лесно този въпрос. Запитаха учениците му: „Вашият учител няма ли да си плати данъка?“. Тогава Петър се обърна към Христа: „Държавата от кого взима данък, от синовете си, или от своите граждани?“. Христос му отговори: „Държавата ще взима данък от своите граждани, а синовете ще бъдат свободни. Но за да не ги съблазняваме, вземи мрежата си и я хвърли в морето. Ще хванеш една риба, в която ще намериш една златна монета. Ще вземеш тази златна монета и с нея ще платиш и за мене, и за тебе“. Понеже Христос разбираше законите, лесно се справи с въпроса за данъка. Ако вие се намерите в трудно положение, какво ще направите? Аз съм уверен, че сред всички, които сега ме слушате, няма да се намери нито един, който, като хвърли мрежа в морето, да улови такава риба, която да съдържа в себе си една златна монета. Защо? Защото всички златни монети сега са в банките. Едно време парите бяха разхвърляни навсякъде, но сега вече са прибрани в банките. Сега е настъпило голямо безпаричие. В американските банки е събрано огромно количество злато. Във френските банки златото е по-малко, отколкото в американските. Изобщо държавите сега са складирали в банките си злато за бъдещи нужди.

Природата е складирала милиони тонове въглища в земята. Също така тя е складирала и разни метали като злато, сребро, мед, желязо и други. Човек днес се е домогнал

го богатствата на природата. Той е извадил златото, среброто, мекта, желязото от земята и ги използва. Той е намерил слабата страна на природата и тя, като добра майка, казва: „Хайде, от мене да мине! Понеже това мое дете отива на училище да се учи, ще му отпусна кредит, за да завърши образованието си“. Това е външната страна на културата. Сега много народи се считат за културни, защото имат големи банки, големи параходи, добра индустрия, добре уредени заведения, голямо количество аероплани, добре въоръжена армия, модерни оръжия. Ако някой е роден в Англия и е англичанин, за него е отворен целият свят. Но ако човек е роден българин, той не може да се движи из широкия свят като англичанина. Представете си, че един ден всички граници се отворят и всички народи станат като членове на една държава, свободно да се движат, свободно да преминават границите. Какво ще бъде тогава положението на отделния човек? Всеки ще се счита за свободен гражданин на всяка държава. Това ще гоиде един ден. Това време ще гоиде! За тази цел идеите на съвременните хора трябва да се изменят – не само да се изменят, но плюс това да се приложи нещо ново към тях.

„Духът е онова, което дава живот.“ Онова, което организира света, което движи света, е разумното в света. В санскритския език има една дума „ом“, от която произлиза нашата дума „ум“. Значи думите „ом“ и „ум“ имат един и същ произход, един и същ корен. Те означават „това, което съдържа всичко в себе си“. В природата се съдържа всичко. Или казано на друг език, духът е онова, което носи живот, което съдържа всичко в себе си. Всеки човек трябва да се стреми към едно верую, на което да разчита. Той трябва да опита това верую, трябва да направи най-малкия опит и този опит да бъде разумен. Всички вие имате условия да правите ред опити. Например имате ревматизъм, кракът ви боли. Ето един случай да опитате доколко вашата вяра е силна. Ще направите опит, ще проверите колко е вашето знание. Затова ще кажете на себе си: „Според онова, в което вярвам, според

духа, в който вярвам, казвам на крака си: „Искам ти да вярваш в това, в което аз вярвам“. Ако кракът ти повярва в това, в което ти вярваш, той ще оздравее. Защото, ако кракът те боли, той е еретик. Ако и главата те боли, тя е еретик. Ако и ухото те боли, то е еретик. Ако и окоето те боли, то е еретик. Ще им кажеш: „Слушайте, еретици не искам!“. Не е ли смешно, когато един проповедник иска да убеди някой еретик в православието? И ръцете, и краката, и очите, и ушите на този човек са еретични, всичко в него е еретично, а проповедникът мисли, че ще може да го направи православен. Лекарят трябва първо да излекува своето еретичество, пък тогава да лекува другите хора. Аз съм против еретичеството. Всички болни хора са еретици – това е едно широко разбиране. Казват за някого, че е еретик. Според мене, който е здрав, не е еретик. Който мисли добре, и него не считам за еретик. Който разбира работите добре, който е честен, и той не е еретик. Който е добър, той е в правата вяра, не е еретик.

Сега трябва да гоидем до истинското положение на работите. Ако можеш да убедиш крака си да вярва в това, в което и ти вярваш, той ще оздравее. Съвременните психолози казват, че всички клетки са живи, имат си един език, на който можеш да им говориш. Ако знаеш този език, можеш да им говориш на него и да видиш колко са послушни. Понякога ние им внушаваме някоя мисъл и така ги сплашваме. Например ти казваш: „Аз ще се разболея“. По този начин смущаваш клетките си. Затова именно съвременната психология казва: не внасяй никога отрицателна мисъл в ума си, защото тя ще се предаде на целия ти организъм. Не само това, но човек може да влоши и материалното си положение по този начин. Има цяла статистика по този въпрос. Например някой богат търговец постоянно казва: „Аз ще пропадна, ще изгубя капитала си“. Като изговаря тази мисъл няколко пъти на ден, не минава много време, и той наистина изгубва своя капитал. И обратното се случва. Някой сиромаш търго-

веч постоянно казва в себе си: „Тази година аз ще спечеля най-малко 20 хиляди лева“. И наистина, не минава много време, той спечелва и постепенно забогатява. Друг някой казва: „Аз ще стана учен човек“ – и наистина става учен. Каквото тури човек в ума си – и добро, и зло, то става.

Законът е: каквото човек постави в своето подсъзнание и в своето свръхсъзнание, то става. Казвате, че е безразлично в какво човек вярва. Не е безразлично в какво човек вярва. Не е безразлично какво мисли, не е безразлично какво си внушава. Защо? Защото във внушението си човек или съгражда своето бъдеще, или го разрушава. Аз съм забелязал, между българите има обичай да се оплакват и често да казват: „Не ми вървят работите“ или „На зло ми отиват работите“. Като мислят така, работите им наистина отиват на зло. Някой казва: „Дано Бог помогне. Ще се оправят работите ми!“. Щом каже така, работите му започват да се оправят. И Христос казва: „Дето двамата или трима се съберат на едно място, каквото и да помислят в мое име, то става“. Значи, ако всички народи се съюзят в една посока, каквото и да помислят, то ще стане. Не е въпросът да се поддържа кой е прав. Прав е онзи, който не греши. Прав е онзи, който не боледува. Прав е онзи, който, и като боледува, знае как да се лекува. Не лекарите да го лекуват, но той сам да се лекува. Болният да бъде първият лекар, който сам да си дава наставления. След това той може да извика един, двамата, трима, четирима лекари като асистенти и да им каже: „Аз съм намислил да взема такова и такова лекарство. Вие какво ще кажете по този въпрос, съгласни ли сте с мене?“. Тогава всички те ще се произнесат, че това лекарство е съгласно със съвременната медицина. Тъй щото аз не съм против лекарите, но човек първо сам на себе си трябва да бъде лекар. Някой изисква само от учителите да бъдат педагози. Не! Всяка майка и всеки баща трябва да бъдат педагози. Тогава, като отлични педагози, майката и бащата могат да извикат и друг някой педагог. Те не трябва да мислят, че педагогиката не е за тях, а за учителите. И родителите трябва да се занимават с нея.

Вие не мислите, но казвате: „Каквото Господ даде“. Ако сте прави в това ваше заключение, трябва да бъдете доволни и на болестите, които Господ дава. Защо тогава роптаете? Докато Господ ви дава здраве и богатство, вие сте съгласни с това, доволни сте. Щом ви даде болести, не сте съгласни, идвате на друго мнение. Коя е причината за това раздвояване? Благодарение на болестите е започнало изучаването на човешкото тяло. Това, което знаем за човешкото тяло, се дължи именно на болестите. Благодарение на болестите са направени днешните открития. Болестите, болезнените състояния са признак на това, че човек минава от едно състояние в друго. Когато започнат да им никнат зъбите, малките деца се разболяват: явява се в тях едно възпаление и температурата им се покачва. Момичетата, като станат на 14 години, пак минават през известни болезнени състояния. Значи, във всички преходни периоди човек прекарва някакви болезнени състояния, а това са периодите: от 2 до 7-годишна възраст, от 7 до 14-годишна възраст, от 14 до 21-годишна възраст, от 21 до 28-годишна възраст, от 28 до 35-годишна възраст и така нататък. Във всеки от тези периоди човек минава през известни състояния, които ние наричаме боледувания, или болезнени състояния. След такова болезнено състояние човек дохожда до едно малко откритие, до едно просвещение.

Съвременните хора дават на болестите различни тълкувания и обяснения, но тези болести са голямо благословение за човечеството. Ако светът не боледуваше, щеше да се намира в цял един аг. Благодарение на болестите хората малко се очовечават. Гледате – някой човек е стиснат, нищо не дава. Като го хване една болест, той става мекичък, започва да дава, започва да влиза в положението на хората. Някой мъж е здравеняк, третира зле жена си. Като го хване някоя тежка болест, и той започва да омеква – става внимателен, влиза в положението на жена си. Същото може да се каже и за жената. Докато е здрава, жената мисли, че от никого

няма нужда. Като се разболе, и тя става мекичка. Всичко това показва, че хората нямат ясна представа какъв трябва да бъде животът. Казвате, че външните условия са лоши. Но ако разгледате съвременното общество, ще видите, че то напълно отговаря на нашия умствен живот, на този живот, за който ние сме готови. Какъв по-добър живот може да ви се даде от сегашния? Външните условия на всяка епоха отговарят на онова умствено положение, до което хората в тази епоха са достигнали. За да дойде един по-добър порядък, какъвто ние искаме, за това се изисква един по-голям подем на човечеството.

Откакто християнството дойде преди две хиляди години, настана едно малко повдигане на човечеството. Колкото и да са груби народите днес, християнският свят, и по-точно бялата раса се отличава от всички предшестващи я раси. В бялата раса справедливостта е по-голяма. Като се наблюдават черепите на хората от тази раса, се вижда, че в тях справедливостта е по-силно развита. Те имат по-високо съзнание от представителите на предишните раси. В бялата раса има по-голямо милосърдие, отколкото във всички онези раси, които са минали преди нея. Ако отидете в някое съдилище в Китай, ще видите, че когато подсъдимият влиза, той е наведен, пъпли на колене, не може да се изправи на краката си - така седи той пред съдията. А като отидете в един европейски съд, там ще видите, че подсъдимият влиза прав, достойно застава пред съдията. Ще кажете, че това са малки работи. Малки работи са, но каква разлика има да можеш да се изправиш на краката си, вместо да пъплиш на колене пред съдията, да не ти е позволено да се изправиш! Положението на китаец е подобно на положението на онзи англичанин, който бил на лов някъде в Индия. Англичанинът имал пушка, пълна с онези патрони, наречени „дум-дум“. Както разглеждал околната природа, изведнъж един тигър се хвърлил върху него и му счупил лявата ръка, после го завлякъл в леговището си. Едно го спасявало само: че пушката била в дясна-

та му ръка, която останала здрава. Този тигър се оказал тигрица с две малки тигърчета, които били в леговището. Като се опитвал англичанинът да повдигне главата си, тигрицата веднага я натискала с лапата си надолу. По този начин тя възпитавала малките си, обучавала ги как да натискат главата на жертвата. Като си освободил в един момент дясната ръка, англичанинът успял да се прицели в тигрицата и да я повали. След това той разправял своята опитност, като казвал: „Не ми беше мъчно, че лявата ръка ми беше счупена, но че не можех да повдигна главата си“. Това значи човек да пъпли като онзи китаец пред съдията. Като натискала тигрицата главата му с лапата си, с това искала да му каже: „Твоята английска глава може да лежи долу“. Знаете ли какво било това за него, англичанина? Англичанин е, пък да се опитва една тигрица да му натиска главата! Най-после той успял да ѝ отмъсти.

Казвам: ние, съвременните хора, не сме свободни от животните в себе си – от тигрите, от леопардите, от мечките, от лъвовете и така нататък. Съвременните психолози искат да обяснят аномалностите, които съществуват в хората, именно с животинските влияния в тях. В човека освен човешкото и Божественото естество има и друго едно естество, а именно животинското, което често взема надмощие в него. Вследствие на това нисше естество в човека се раждат ред животински състояния, които говорят за атавизъм. На този атавизъм често се натъкваме. В доста книги е писано по това. Давани са ред примери, от които се вижда, че е достатъчно в едно свое неестествено състояние човек да пожелае нещо, за да се повдигне неговото животинско естество. Достатъчно е в това състояние човек да хвърли само един такъв поглед някъде, за да се произведе цяла катастрофа в него. Религиите в миналото, както и в настоящето са се стремили да дадат права насока на животинското в човека, да не взема надмощие над Божественото в него. Затова религиите препоръчват

на човека да се моли на Бога. Не е само в молитвата въпросът, но човек трябва да знае и как да се моли. Какво представлява молитвата? Преди всичко, молитвата е само едно средство. За да се моли, човек първо трябва да знае какво да мисли и как да мисли.

Ще кажете, че човек трябва да вярва. И до вярата не е само въпросът. Не е достатъчно да мисли човек, че вярва, но той трябва да подложи своята вяра на опит. Ако искаш да изпиташ вярата си, иди в една гора, дето има мечки, и застани на пътя, по който може да мине някоя от тях. Като излезе мечка насреща ти, не се отдалечавай, но опитай да видиш мечката ли е по-силна, или твоят ум е по-силен. Ти минаваш за културен човек, в Бога вярваш. Ако имаш вяра и твоята вяра е силна, застани на пътя на мечката, не бягай от нея. Знай, че тя ще мине покрай тебе, без да ти направи нещо. И като минава покрай тебе, остане тих и спокоен. Кажи в себе си: „Приятно ми е, че срещам тази мечка, защото Господ живее и в мене, и в нея. Вярвам, че Ти, Който живееш в мечката, няма да позволиш да се нахвърли тя върху мене. Страхлив съм, но вярвам, че Ти няма да ме изплашиш“. При това положение тази мечка ще мине покрай тебе, ще се усмихне и няма да ти направи нищо. Господ ще види, че мислиш добре. Но ако кажеш така: „Какъв е този звяр, който иде?“, мечката непременно ще се нахвърли върху тебе. Не мислете, че Божественият промисъл не взема всички неща предвид. Вземете пример от църкела и лястовицата, които са си извоювали правото хората да ги считат за свещени животни. Като дойде въпрос до гнездото на лястовичката, никой не смее да го бута. Що се отнася до другите птици, техните гнезда ни най-малко не са свещени.

Разправяха ми за един случай в едно село някъде в Габровско. Едно малко дете видяло на едно гърво лястовиче гнездо. Това дете взело една стълба, подпряло я на гървото и се качило горе, дето било гнездото с пет малки лястовичета вътре. То носело едно ножче, извадило го и отрязало езичетата на всичките лястовичета.

Като слязло от гървото, детето казало на майка си какво е направило. Майката казала: „Грешка е наистина, но малко е детето“. Започнала после да разправя на съседките си за случая. Смеела се и се чудела откъде е дошло на ума на нейното дете да отпече езичетата на тия малки лястовички. Не минали много години, това дете пораснало, станало голям момък. Момъкът се оженил и започнали да му се раждат деца – пет се родили, но всички те били неми. Какво ще кажете след това? На пет лястовичета били отрязани езичетата и пет деца неми се родили. Този пример показва, че Божественият промисъл работи и в животинското царство. Разправяха ми и за друг един случай в село Чатма, Варненско. Това станало пред очите на един кръчмар, добър човек, който не обичал да лъже. Той разказвал следното: на една греда пред неговата кръчма две лястовички започнали да си правят гнездата. Едната лястовичка била много работлива, постоянно си събирала калчица, за да си гради гнездото. Другата била по-хитра, всякога чакала първата лястовичка да излети и се възползвала от нейното отсъствие, влизала в гнездото ѝ, крадяла нейната калчица, отнасяла я в своето гнездо. Първата лястовичка излитала, връщала се, пренасяла, но същевременно забелязвала, че калчицата ѝ я няма. От две седмици работела, а гнездото ѝ все било недовършено. Един ден, като се върнала пак с калчица в човката си, намерила втората лястовичка в гнездото си. Тя моментално разбрала коя е причината за недовършеното ѝ гнездо, нахвърлила се върху нея и така започнал бой между тях. В борбата и двете птички паднали на земята. В това време котката на кръчмаря се появила отнякъде и успяла да сграбчи и да задуши една от лястовичките. Каква била изненадата на кръчмаря, когато забелязал, че лястовичката, която била задушена от котката, се оказала крадлата.

Въз основа на този закон вие трябва да знаете, че всяка мисъл, която минава през ума ви, ще остави своите добри или лоши последствия. Без значение какви сте – дали философи, поети, учени, или религиозни –

всяка постъпка, която вие извършвате съзнателно, непременно ще остави своите последици във вас. Има един закон в природата, който донякъде само може да ни извини, но не и да ни оправдае. В религията, както и в обикновения живот мнозина мислят, че богатият може да прави каквото си иска и него никои не го гържи отговорен, а сиромасът не може да прави каквото си иска. Не, законът е еднакъв и за сиромаси, и за богати, и за учени, и за прости. Той е еднакъв не само за всички хора, но той и народите гържи отговорни за техните дела. В това отношение мога да ви преведа много примери от историята. Тя е пълна с такива примери, но сега не искам да се спирам на тях. „Онова, което дава живот.“ Какво е онова, което дава живот? То е разумното в човека, то е правилното вътрешно разбиране, което човек може да има към природата и към живота. Има едно същество в света, което го признават всички разумни същества на Земята, както и в цялата Вселена. Това същество, това Божествено начало е създало всичко в света. От него е излязло всичко, две мнения не съществуват по този въпрос. Когато не искаме да признаем, че съществува само един принцип, само едно начало, ние приемаме съществуването на два принципа, на две начала в нас. Щом се усъмним в Първото начало, ражда се злото в света. Това е животинското състояние в човека. Щом човек се колебае в доброто, ражда се злото в света.

Ти си сиромас, който в даден момент вижда касата на един богат човек отворена. Без да мислиш много, казваш: „Тази каса е отворена за мене“, бръкваш вътре, взимаш си колкото пари искаш. През това време се озърташ насам-натам, страх те е да не те видят хората. От тях се страхуваш, а не се страхуваш, че Господ ще те види. Ти трябваше да попиташ Господа: „Господи, позволяваш ли ми да бръкна в тази каса?“ и после да чакаш да ти отговори. Ако ти позволи да бръкнеш, бръкни. Ако не ти позволи, не бъркай. Всички трябва да се допитвате до Господа. Някой път вие се разгневявате, искате да проявите своя

гняв навън, да направите нещо. Не, не бързайте! Запитайте Господа да се проявите или да не се проявите. Вие, без да питате, се проявявате и не искате да знаете нищо повече. Ако всички спазваха това правило – за всяка работа да се допитват го Господа в себе си, те нямаше да правят погрешки. Вие наемате работници, които да ви работят. Като дойде време да плащате, казвате си: „Криза има. Ще отделя по един-два лева от заплатата на всеки работник“. Не, преди да направите това, запитайте се да отделите ли от заплатите на работниците по нещо, или да не отделяте нищо. Като се запитате, ще чуете в себе си един тих глас, който ще ви отговори: „Не само че не трябва да отделяш, но прибави към заплатата на всеки работник по още един лев отгоре“. Или има един човек, когото не обичаш. Ти трябва да се запиташ в себе си да го приемеш ли в дома си, или да не го приемеш. Този тих глас в тебе ще ти отговори, че не само трябва да го приемеш, но и добре да го нагостиш, и сладко да му говориш. Има в човека едно Божествено съзнание, което постоянно му говори и го напътства какво да прави и как да постъпва. Не си ти човекът, който може да реши да отмъщава на този или на онзи, да не обича този или онзи.

Казвам: истинска религия е онази, която може да се приложи навсякъде в социалния живот. Някой съдия вижда, че подсъдимият не е виновен, и започва да се чуди какво да направи. Той трябва да се запита дълбоко в себе си: „Да осъдя ли този човек, или да не го осъдя?“. Божественото в него ще му отговори: „Ти ще пуснеш този човек, защото не е виновен“. – „Ами какво ще стане с мене после?“ – „Няма да мислиш за себе си. Ще пуснеш човека на свобода и на всички ще кажеш, че той не е виновен.“ Кое е правото в света? Ние не можем всякога да вярваме на свидетели. Често свидетелите не установяват това, което е право, не изнасят нещата такива, каквито са. Преди години в България изнесоха един факт във вестниците, от който се вижда доколко истината не може да се провери. Обвиняват един баща, че е убил сина си. Започ-

ват да го разпитват, искат да каже причината за убийството. Бащата отрича, че е убил сина си, но никой не го слуша. Изтезават го, заплашват го, че ще го хвърлят в Дунава, ако не се признае за виновен. Като се видял в чудо, най-после бащата се признал за виновен в изчезването на сина си. Тогава съдът го осъдил, наложил му смъртно наказание. В деня на изпълнението на присъдата синът се явил пред съда и казал: „Както виждате, аз съм жив. По моя някаква причина и по мое желание напуснах бащиния си дом, без да се обадя на никого“. Бащата бил принуден да се признае за убиец на сина си само за да престанат да го измъчват и тормозят. Значи, щастливият живот, който търсите, зависи от пълната вяра, която имате. Ако имате тази вяра, чудеса бихте могли да правите. Христос казва на едно място: „Ако имате вяра колкото синапово зърно, вие планини бихте местили“.

Съвременните хора искат логически доказателства за нещата. Те не знаят, че много неща не могат по този начин да се докажат. Дойде някой при мене, да му докажам чистотата на въздуха. Казвам му: „Няма какво да ти доказвам, че въздухът е чист, но излез вълн, на двора, подишай от този въздух половин или един час и след това ти сам ще ми кажеш дали въздухът е чист, или не. Ти сам ще провериш тези неща“. След това го завеждам при един чист планински извор и му казвам: „Пий от тази вода. Ти сам ще си докажеш, ще се увериш дали тази вода е чиста, или не. Ако е чиста, в един-два часа тя ще произведе голяма промяна в организма ти. Ти ще придобиеш добро разположение, така ще имаш добра опитност за водата и за нейната чистота“. Казвам: има неща, които аз не искам да изнасям, защото така ще се опорочат. Ще дойде някой да ми разправя, че Духът му говорил нещо. Това е едно скрито тщеславие в него. Той иска да се похвали, че е свят човек – за каквото и да се е помолил, всякога е бил послушан. Има неща, които човек трябва да прави в тайна, никой да не знае какви опити прави и какви резултати има. Само така опитите могат да

излязат сполучливи. Ако опитът ви излезе сполучлив и вие се похвалите някому, няма да имате успех в следващи опити. Някои хора имат видения, други пък имат ясновидска гарба. Щом се похвалят, те изгубват това, което са придобили, губят гарбата си. Това, което човек вижда или което знае, то е дадено за него, не за другите хора. Ако това беше за тях, и те щяха да виждат. Описвате на някого една своя опитност и той ви казва, че е имал същата опитност. Имал е същата опитност, но иска да му докажете как стават тия неща. Той ви пита съществува ли друг свят, или не съществува. Това показва, че никакви видения няма този човек. Как ще се доказва на хората съществуването на друг свят? Ама еги-кой си учен в Англия, в Русия, в Германия казал еги-какво си. Щом остане тази работа да се доказва от учените, свършено е с нея вече.

Ще ви дам едно правило как да правите своите опити. Първо, направете онзи опит с мечката. Ако забележите, че при идването на мечката срещу вас се появи най-малкото раздвояване в ума и в сърцето ви, не правете опита, но бързайте да се качите на най-близкото дърво. Ако в ума и в сърцето ви е спокойно, тогава направете опита. Мечката ще мине покрай вас, ще ви погледне, без да ви направи нещо, и ще продължи пътя си. Но ще бъдете внимателни, като правите този опит, после да не идвате да се разправяте с мене, че съм ви изложил на такава голяма опасност, защото мечката ви е търкаляла по земята. Не зная колко от вас могат да направят опита. Един познат ми разправяше: „Аз съм се борил с мечка“. – „Така ли? Кога, как?“ – „Борих се, но мечкарят я гържеше.“ Има една хубава страна в човека и тя е следната: в човешката гуша има едно хубаво, чисто, детинско състояние, без никакви примеси. Аз не говоря за глупаво детинско състояние, но за едно чисто детинско състояние, в което човек може да изучава Божиите пътища. Този човек наричам аз набожен. Според мене набожен човек е този, който е способен да работи всичко в света.

Набожният човек и слуга може да стане, и господар може да стане. Той може да стане и офицер, и войник; може да стане и хлебар – всичко може да изпълнява в света. Няма професия, която той да не може да работи. Дето отиде, навсякъде го приемат, навсякъде е добре дошъл. Според мене този човек е набожен, защото може да извършва всички работи в света, с изключение само на една. Едно нещо има, което набожният не може да прави: той не може да греши. Този е набожен човек! Той е всякога здрав, той е даровит, всичко може да постигне в света. Като казвам, че този човек всичко може да постигне, имам предвид всичко онова, което е постижимо на Земята.

Има неща, които човек не може да постигне, защото неговият организъм не е създаден така, че да може да ги постигне. Има и неща, които човек може да постигне. Защо? Организмът му е така създаден, че тях може да ги постигне. Онези неща пък, които човек не може да постигне, той трябва да се стреми към тях. Някои учени хора, както и някои прости хора, са забелязали, че има лечебни растения, които растат на места, дето има или заровено злато, или златни жили. Намерено е, че други растения растат там, дето има скъпоценни камъни или някои от благородните метали, като например злато, сребро. Трети растения растат там, дето има мед, желязо и така нататък. Човек трябва да познава тази именно ботаника, да знае къде какви растения виреят. Някои растения виреят изключително на места, дето има злато. Някои растения пък имат само лечебни свойства. Всичко това трябва да се изучава – то представлява скритата страна на ботаниката. Аз не искам сега да разкривам и друга една страна на ботаниката, а именно: има такива растения, от които е достатъчно да изпиете само няколко капки, за да се подмладите или да станете красиви. Има растения, които са в състояние да проявят ума на човека, да усилят паметта му. Една-две капки от тия растения са в сила да извършат това нещо. Искате да ви кажа кои са тия растения. Това е тайна в природата, която не е позволено да се открива.

Също така и от храната, която хората употребяват, зависи дали те ще бъдат умни, или глупави. Това зависи не само от вас, но и от вашите родители, както и от вашите деди и прадеди. Много зависи от храната, с която са се хранили майка ви и баща ви, дедите ви и прадедите ви. Това е цяла наука. За в бъдеще ние ще създадем едно поколение на добрите условия, за да се родят добри, отлични деца. Растителното царство не е създадено само за украшение, то има своето възпитателно въздействие върху хората. Майките трябва да възпитават децата си чрез растенията, чрез цветята, затова е нужно да знаят кое цвете какво въздействие оказва върху различните деца. Ако едно дете е хилаво, нека майка му да направи една малка градинка и да го остави да я обработва, да отглежда червени карамфили. Няма да са минали една-две години, когато това дете ще започне да се оправя. Червените карамфили се отразяват здравословно върху децата. Ако някое дете е много буйно, няма да отглежда червени карамфили, но сини или бели. Като вляза в един дом и видя, че в него няма цветя, знай вече, че тези хора не са много от умните. Когато мъжът и жената в някой дом обичат цветята, те имат нещо благородно в характера си.

И тъй, Бог създаде външния свят като едно предметно учение, за да разберем ние пътищата, по които трябва да вървим. Той създаде минералите, скъпоценните камъни, металите, растенията, животните и хората като предметно учение. Той създаде въздуха, светлината и водата като предметно учение. Дали си учен, или невежа, това е без значение – ти трябва да се учиш от тоя свят. Ти си заобиколен от растения, от животни, които не изучаваш, а очакваш да отидеш в онзи свят при ангелите, там да се учиш. Как така? Тези растения, с които ти тук, на Земята, се кичиш, с тях се занимават ангелите на небето. Растенията са картините, художеството на ангелите. Ако не се занимаваш с тяхното художество, как ще отидеш при тях? Казваш: „Аз не искам да се занимавам с растенията“. Обаче ангелите се занимават с растенията. Следователно, ако искаш да се запознаеш

с ангелите, ти трябва да започнеш от растенията. Ако искаш да се запознаеш с архангелите, ти трябва да започнеш от млекопитаещите. Ти не си милостив към животните, към воловете си, а искаш да отидеш при архангелите. Те се занимават с животните, а ти гледаш на тези животни отвисоко. Казваш: „Животно е това“. Това не е никаква философия, така може да говори само невежият човек, който не разбира великия закон, който съществува в света. Ако кажеш, че това е животно, тогава и напредналите същества, които са над тебе, ще кажат, че ти имаш животно в себе си.

„Онова, което дава живот.“ Кое е онова, което дава живот? То е Бог, Който ви е създал. И аз ви съветвам като приятели: изучавайте Божиите дела, изучавайте Неговите знания, които Бог ни е дал, и никога не петнете Божиите работи. Никога не казвайте, че това е глупаво или онова е глупаво. Вие не знаете защо Господ е направил света така. Никога не си давайте мнението по тези въпроси. Ако си давате мнението, непременно ще изпаднете в някаква погрешка. В природата няма излишни неща. Добро е всяко нещо, което е на своето място. Това нещо е лошо или зло, което не е на своето място. Злото произтича не от това, че не е необходимо, но от това, че не е на своето място. Следователно, ако у нас има някои лоши работи, те се дължат на това, че не са на своето място. Казвам: турете всяко нещо на мястото му. И тогава онова, което дава живот, то е Божественият дух, Който действа в нас. Той ни дава това възвишено нещо, да бъдем справедливи спрямо себе си, да бъдем справедливи спрямо ближните си и да бъдем справедливи спрямо своите по-нисши братя. Навсякъде и всякога да бъдем справедливи!

*Благословен Господ Бог наш
Добрата молитва*

5 януари 1936 г., София, Изгрев

Не съдете по лице

Не съдете по лице, но права съдба съдете.

Йоан 7:24

Отче наш

Бог е Любов

Евангелието от Йоан, 7. глава, от 21. стих нататък

Духът Божи

„Не съдете по лице, но права съдба съдете.“ Има нещо, което куца в живота. Какво е то? Има нещо, което не достига на хората. Какво е то? Има нещо в света, на което хората не обръщат внимание. Какво е то? Най-после, кое е реалното в света, на което човек трябва да уповава? Хората казват, че това е реално, онова е реално, но всички тези реални неща изчезват. Това, което изчезва, не е реално. Реално е това, което всякога може да бъде в услуга на човешката разумност – без изключение. Това, което не може да бъде в услуга на човешката разумност, не е реалност. Като казвам „разумност“, подразбирам човека. Който е умен, може да се нарече човек. Който не е умен, не е човек. Онези, които са умни, те са хора, те са човеци. Онези, които не са умни, те са извън тази категория, те нямат гумата – те не са граждани на това царство, нямат право да гласуват. Смешно е да очакваш неми хора да ти говорят. Смешно е да очакваш глухи хора да те чуят. Смешно е да очакваш слепи хора да те видят. Това са контрасти.

Аз не искам да ви говоря за неща, които знаете. Тъй щото оставам вие да говорите за тези неща, това е ваша привилегия. Няма защо да говорим втори път за нещо, за което веднъж вече се е говорило. Ти не можеш да говориш за едно нещо два пъти, понеже обстановката ще се измени. След години ти може да говориш за същия пред-

мет, но обстановката тогава не е същата. Ти си говорил в една обстановка, когато си бил на 21 години, но същата обстановка няма да бъде в твоята 90-годишна възраст. Като си бил на 21 години, дали са ти един хубав обяд, който никога не можеш да забравиш. В 90-годишната ти възраст ти дават пак такъв хубав обяд, но обстановката не е същата. Този обяд, който ще ви се даде, когато сте на 90 години, не е така сладък, както онзи, който сте получили на 21 или на 25 години. Аз мога да започна да ви доказвам това, но вие сами знаете, че е така. Защо? Защото на млади години стомахът функционира правилно, а на стари години се е изтощил от многото работа, иска да си почине. Той става аристократ, на особено мнение е вече. Тази работа не иска, онази работа не иска, докато най-после става толкова възискателен, че казва един ден на господаря си: „Господарю, знаеш ли, че аз искам да те напусна? Не искам да живея при такъв господар като тебе. Скоро ще те напусна“. И ти започваш да трепериш, защото, ако той те напусне, цялата фирма ще замине. Стомахът е важен фактор и каквото е обработил, колкото капитал е събрал, всичко това ще замине с него. Ако стомахът не работи, във всички други работи човек ще загази. Казвате, че има умствени работи, духовни работи. Така е, но ако стомахът не работи, във всички тия работи ще се загази. Аз разглеждам въпроса като обикновен реалист – от гледището на обикновения реализъм.

И така, като говоря по този начин, аз не искам да ви убеждавам в нищо. Ако искам да ви убеждавам, тогава вие сте много глупави хора. И ако искам да ви уча, тогава вие сте много невежи хора. Аз искам да ви дам едно малко забавление, едно малко развлечение, понеже виждам, че много сте се уморили от големия труд в света. За това сте дошли вие при мене – да ви дам едно малко развлечение, та като се върнете в домовете си, да започнете отново своята работа. Това развлечение не е такова, каквото вие го разбирате. Думата „развлечение“ в българския

език започва с частицата „ра“, която е хубава, но веднага след нея идва буквата „з“, която не е хубава. Тъй щото на български всяко развлечение започва добре и свършва зле. Например някои се развличат в кръчмата, пият, но после се сбият, пукнат си главите и с това свършва развлечението. Съвременните хора са културни, но ако отидете в американския или в английския парламент, в тези най-благородни събрания, ще видите, че столовете на депутатите са завинтени за пода, да не могат да се движат. При някоя своя реч някои депутати там толкова много се превъзбуждат, че могат да вдигнат някой стол, да блъснат някого по главата. Затова именно всичките им столове са хванати с винтове за пода. Не зная какво е положението със столовете в българското Народно събрание. Струва ми се, че и тук столовете са с винтове. Това е една предпазна мярка. Като знае това, и природата е предвидила много работи. Често и столовете, на които ние тук седим, също са с винтове. И ако ме питат защо столовете ви са завинтени, казвам: природата е взела тия предпазни мерки, да не би, като седне някой на един от тия столове, да извърши нещо нежелателно. Ако столът не е завинтен, може да бъде най-малкото откраднат, а като е завинтен, има пълна безопасност във всяко отношение.

Като ви говоря за развлечението, трябва да го разбирате право. Развлечение има и в азбуката. Това развлечение всеки го знае. Най-голямото развлечение е там. Един поет, като вземе да описва някое цвете, ще вложи такива неща, каквито в него не съществуват, ще го опише такава, каквото то не е. Той ще напише, че цветето му говорило. Аз никога не съм чувал цвете да говори. После ще пише как цветето му се усмихнало, как се молило на Бога. Аз не съм виждал цвете да се моли на Господа. Може би някое цвете може да се моли по особен начин. Когато цветето е жадно, то клюмва малко надолу. Като го напоите с вода, повдига се нагоре. Ето как тълкувам аз клюмването: това е едно развлечение. Цветето казва:

„Който ме напои, аз ще му благодаря“. То благодаря, като прави поклон. Преди още да го е полял някой, то клъмва, с което иска да каже: „Който ме напои с вода, ще му благодаря, ще го поздравя по този начин, ще му се поклоня“. Вие наричате това реверанс. Като го гледате в това положение, казвате: „Горкото цвете, увиснала е главата му“. Не може да увисне главата на цветето. Най-първо, това не е главата на цветето. Неговата глава е заровена в земята. Ако мислите, че грешката му, която виждате, е глава, тогава вие не разбирате нищо. Хайде, да не казвам, че не разбирате, защото това е обига, но ще кажа, че не са ви осведомили добре или че езикът, на който се изразявате, не е така правилен, както са нещата в природата. Цветето има една ръчка, подобна на пъпната връв на детето в утробата на майката. От тази малка ръчка цветето черпи сокове, с които се храни. Детето в утробата не се храни чрез главата си, но се храни чрез пъпа си. Ако вие считате, че пъпът е неговата глава, лъжете се. Това е устата за стомаха му, това не е главата, която мисли. Следователно вие трябва да проучите сегашната природа. За да се осведомите върху някои неща, вие трябва да проучите природата, да видите какво велико и хубаво има в нея.

Казвам: цветът се познава по неговия плод. Когато един цвят цъфне, аз го оценявам по плода, на който този цвят ще даде живот. Цветът е предисловието на плода, който трябва да дойде, а плодът носи в себе си семката, която може да произведе онова, от което самият плод е станал. Следователно, ако човек се храни с храна, която няма семки, той ще опита нейните резултати. Сега ние искаме плодове без семки. Когато някой се храни с растителна храна, казваме, че този човек е вегетарианец. Едно трябва да знаете: който се храни с трева, ще заприлича на воловете; който се храни с месо, ще заприлича на зверовете; който се храни с плодове, ще заприлича на птиците. Де е човекът тогава? Значи, ако се храниш с трева, ти си между воловете; ако се храниш с месо, между

зверовете си; ако се храниш с плодове, между птиците си. Това е факт. Нито месната храна, нито растителната храна, нито плодната храна са създали човека. Тревите ще създадат в човека живота на тревопасните. Месната храна ще създаде в човека тези енергии, които той ще употреби за борба, за воюване. Плодната храна ще създаде в човека енергии, които той ще употреби, за да може да чувства, да мисли. Но това още не е истинското хранене. Когато дойде на Земята, Христос каза: „Всеки, който се храни с обикновения хляб, той ще умре, ще страда. Но всеки, който се храни с хляба, който слиза от Небето, той вечно ще живее“. Хлябът, който слиза от горе, това е човешкият хляб, това е храната за човека. И сегашните философи са дошли до тази мисъл. Само онзи е човек, който се храни с тази храна, който мисли. Човек, който яде, но не мисли, той е тревопасно животно. Човек, който къса храната си, той е месоядно животно. Човек, който кълве храната си, той е пернато животно. Ако тревата я няма, тревопасните животни ще изчезнат. Ако месната храна я няма, месоядните животни ще изчезнат. Ако плодната храна я няма, пернатите животни, тоест птиците ще изчезнат. Най-после, ако и мисъл няма в света, човекът ще изчезне.

Следователно реално е само това, в което се проявява мисълта. Който иска да тури една нова основа в живота си, да разбира живота, така трябва да мисли. Защото, ако вие се храните с месна храна, ще имате разбиранията на животните, ще чувствате като тях. Ако се храните с растителна храна, ще имате донякъде разбиранията на тревопасните. Ако се храните с плодна храна, ще имате разбиранията на птиците, ни най-малко няма да имате разбиранията на човека. Храната днес не служи ли за спор между животните? Служи! Тревопасните животни спорят за тревата, месоядните спорят за месото, птиците спорят за плодовете. Дето има спор за храна, животът се намира в едно тягостно състояние. Следователно, когато говорим за човека, ние

разбираме една нова обстановка на нещата. Човек все ще се храни, и то засега с един от тия три вида храна: месна, растителна или плодна. При тази храна той ще придобие някой от трите вида живот: на тревопасните, на месоядните или на птиците, но като човек, той трябва да мисли. В сегашната фаза на живота важна е човешката мисъл – не обикновената мисъл, в която се раждат всичките противоречия, но онази мисъл, която носи новата култура, новите разбирания и с която може да се съгради бъдещият порядък. Какъв ще е бъдещият строй, бъдещият порядък в света? Този порядък съществува, но хората още не са дошли до него, не могат да го възприемат и да го приложат в живота си. Сега се говори за изобретенията на хората. Но представете си: Земята пътува в едно безвъздушно пространство, в етера, в тази материя, която е хиляди пъти по-рядка от въздуха, и въздухът, сравнен с тази материя, изглежда като кал. Представете си още: Земята, която има милиарди кубически метра обем, тази грамадна Земя пътува в тази рядка материя – етера, в това безвъздушно пространство, като се движи с шеметна бързина. Също така и Слънцето, което е милион и половина пъти по-голямо от Земята, се движи в тази рядка материя. Кои ги държи тия грамадни тела? На какво се държат те в това безвъздушно пространство, можете ли да кажете? При такива чудни явления вие ще говорите за човешките изобретения! аз отговарям на въпроса: само мисълта, само умът държи тия грамадни тела в безвъздушното пространство. Цялата природа, цялата вечност, цялото пространство е проникнато с ум и мисъл. Следователно мисълта поддържа и Земята, и Слънцето, и звездите, както и всички хора. Тя поддържа всичко в живота и във Вселената.

Дали вярвате, или не, но това са научни работи. Наука е това. аз не искам вяра от вас. Глава се иска от вас, която да мисли! Който няма глава да мисли, той ще си върти опашката също като животните, той ще мисли като животните. – „Ама ние имаме религия.“ аз нямам

нищо против това, но онзи, който иска да мисли, той трябва да има глава, с която да мисли. Кое е онова, което поддържа човешкия живот? Това е пак човешката мисъл. Мисълта изобщо поддържа човешкия живот. Докато мислиш, ти живееш. Щом престанеш да мислиш, ти умираш. Разбирайте ме добре, аз не разглеждам смъртта като процес на разлагане. Представете си, че поставяте един човек в сънно състояние, в което неговото дишане се спира. Този човек ще бъде като труп, но без да гние, без да се разлага. Каква полза ще принесе той, ако с хиляди години се затържи в това положение? Казвайте, че този човек може да се съживи. Вие очаквате един ден вашите умрели майки и бащи да възкръснат, да се срещнете някъде с тях. Такова е поне общото вярване. Но кой ще ги възкреси? Ще кажете, че това е въпрос на вяра. В света има две вярвания. Едното веруя е следното: аз вярвам в това, което е, и получавам това, което е. Другото веруя е на безверника: той вярва в това, което не е, и получава това, което не е. Тази е разликата между двете вярвания. Нямам нищо против това, но казвам на безверника: „Ти един ден ще дойдеш да вярваш в това, което е“. Той трябва да знае, че силата е в това, което е. Следователно това, което е, винаги дава успокоение, мир на човека. Това, което не е, то всякога носи тревога на човека.

Например един търговец е баща на няколко деца. Той постоянно се безпокои, тревожи се, че е задлъжнял и ще загуби всичко. Той вярва в това, което не е. Той казва: „Отиде нашата работа!“. Питам: ако построя воденицата си при един богат извор, който никога не пресъхва, имам ли право да се съмнявам? Има ли опасност един ден този извор да пресъхне? Няма защо да се колебая, че един ден тази вода ще пресъхне. Щом водата няма да пресъхне, и воденицата ми няма да престане да се върти. Ако в живота ни има някакво пресъхване, някакво противоречие, това се дължи на обстоятелството, че ние нямаме едно право веруя, едно право разбиране. Във времето преди създаването на човека, преди осем

хиляди, можехте да срещнете на Земята едни грамадни животни, които свободно се разхождат като високопоставени личности, свободно си размахват опашките. Те постоянно деляха земята помежду си, постоянно бяха във война кой от тях да я завладее. Тогава тези големи животни бяха върхът на цивилизацията. Обаче един ден между тях се яви едно малко същество, което те считаха за малчуган, но което се отличавахе от тях по това, че докато те ходеха в хоризонтално положение, успоредно на земята, то ходеше изправено на два крака, в перпендикулярно положение спрямо земята. Това малко същество им стана господар. Малчуганът гнес е господар на тия животни и им заповядва. В какво се заключавахе силата на съществата отпреди осем хиляди години и в какво – силата на човека? Силата на животните седеше в техните мускули, а силата на човека седеше в неговия ум, в неговата мисъл. Днес всички искате да бъдете силни. Казвам: ако ядеш само трева, ще бъдеш силен като вола; ако ядеш само месо, ще бъдеш силен като хищниците; ако ядеш само плодове, ще бъдеш силен като птиците. Най-после, ако мислиш, ти ще бъдеш силен като човек.

Аз не отричам сегашното положение на хората, но казвам: вие още имате понятието на животните, мислите, че други, по-съвършени от вас същества, няма. Вие мислите, че хората на Земята са всичко. Не е така. Сега иде един нов човек, когото скоро ще видите. Той е вече на Земята. Той е един малчуган, какъвто беше някогашният човек пред животните. Този нов човек има свойството да вижда и отпред, и отзад, и отгоре, и отдолу. Той вижда отвсякъде и навсякъде. Каквото и да ви се разправя, вие нищо не виждате, но той всичко вижда, за него няма нищо скрито. Той може да си седи вкъщи и да вижда какво става по моретата. Този човек вижда какво става на Слънцето, какво става на Месечината. И на Земята всичко вижда, знае кой колко пари има, кой ще дойде да му ги обере и така нататък. Ако някой отиде него да обере, той ще му покаже колко по-учен е. Ако някой дойде да вземе от него

хиляга лева, той ще му вземе десет хиляди, с което ще иска да му покаже, че всичките пари са на негово разположение. Той е господар на всичко в света. На всички хора, които воюват, той ще каже, че нямат право да воюват. Правото е негово. Това нещо религиозните хора го знаят, но не могат да си го обяснят. В Писанието е казано: „Царствата земни станаха царства на Господа Исуса Христа“. Всички еврейски пророци са казали, че всички земни корони ще се поклонят пред Него и ще изпълнят Неговата воля. Всички племена, от малки до големи, ще му въздават слава. Това всички ще видят. Онези от вас, които умират, няма да видят този човек, но онези от вас, които не умират, ще го видят. Нима животните, които живеят в културата на хората, разбират защо са създадени човешките университети, защо са създадени човешките църкви? Нима животните разбират онова различие във вярата, което съществува между хората? Те ни най-малко не разбират тия неща, нито пък се интересуват от тях.

Обаче онзи човек, който сега иде в света – новият човек, той е синтез на всички. Той иде в света да организира нещата, да внесе онова хубавото, красивото, което и вие желаете и към което се стремите. Той е, който носи живот в себе си. Той е умният човек, който сега се заражда. Той иде да покаже пътищата, по които може да се оправи светът. Човек трябва да знае как да се оправи светът. Това е естествен стремеж, който са имали и месоядните животни, и тревопасните, и птиците, и рибите. Всички животни са имали този стремеж, обаче никое от тях не е могло да разреши въпроса. Сегашният човек, който е дошъл след животните, и той не може да даде това разрешение. Казано е за човека да завладее земята, да тури ред и порядък в нея. Бог създаде света, но човешкият свят още не е уреден. Той сега се пресъздава. Вие живеете в една епоха, когато стават странни работи в света. Като не можете да си ги обясните, вие се тревожите. Аз говоря за умните хора. Ако детето плаче

за майка си, която е отишла на работа, то е от неразумните деца. Майката е учителка, преподава уроци някъде, а то плаче, вдига шум, защото я нямало възрастни. Ако майката не ходи да преподава уроци, то ще умре от глад. Ако това дете беше умно, трябваше да каже: „Майка ми сега преподава уроци. Ще си дойде, когато свърши работата“. И ако за някои от вас нещата не стават така, както ги мислите, ще знаете, че вашите майки са отишли да преподават уроци. Ще имате търпението да ги дочакате да се върнат от работа.

Съвременните хора могат да се кръстят с едно общо име: хора на постоянното разочарование. Те започват добре, а свършват зле. Започваш млад – с идеи, с желание това да направиш, онова да направиш, но в края на краищата нищо не свършваш. Един ден умираш, погребват те, турят една каменна плоча на гроба ти и всичко с тебе се свършва. Доидат други млади хора – и те започват да разрешават същите въпроси, докато един ден и те остаряват и заминават за онзи свят. Така всички хора вървят. Но всички хора вярват в нещо. В какво вярват? Всички вярват в ума, в онова разумно същество, което ще дойде като господар в света. То ще бъде господар на смъртта. Хората още не са господари на смъртта. Има много аномалности в света. Сега ние идваме до философите, които са писали за и против живота. Няма какво да говорим за и против, но ние трябва да изучаваме природата. Защо? Защото нищо не можем да придобием на природата и нищо не можем да ѝ отнемем. Каквито и възгледи да имаме, те са до толкова верни, до колкото са съобразени с природата. Всички неща, колкото и красиво да са описани, щом не са съобразени с природата, те не са верни. Това, което ви говоря, не го свързвайте с вашия живот, защото сегашният живот, в който се намирате, непременно трябва да се измени. И той ще се измени.

Ето, наскоро един американец е измислил една машина на математик, която може да решава и най-сложните задачи. Англия вече е купила една такава машина от

Америка, служи си с нея. Студентите могат да работят с тази машина. За в бъдеще може да се очаква да се измисли една машина музикант, която да свири като Паганини. Като завъртите някой ключ, тя веднага ще започне да свири и да пее. От тази машина ще се учите как да свирите и да пеете. Това ще бъде най-хубавата музика. Това ще са улеснения за човека в бъдеще. Обаче колкото и съвършена да е машината математик, все пак тя е направена от човек. Каквато и да е тази машина, тя от само себе си не е станала, създал я е човек, един американски учен математик. Той е предвидил всички възможности, как да се разрешават с нея най-сложните математически задачи. Каквото и да изобрети човек, в това отношение природата е недостижима. В човешкия мозък има такива апарати, които могат да предсказват различни неща. Един от тези апарати може да предсказва точно всички промени, които има да стават с времето. Той може да предскаже какво ще бъде времето след един ден, след една седмица, след един месец, след една година, а може да го предскаже и за след сто години. Един българин, овчар, без да е учил метеорология, можел точно да предсказва времето. Той казвал: „Около Коледа ще има сняг, половин метър дълбок“. И наистина, точно по това време се натрупвал половин метър сняг, ставало така, както той е предсказал. Доколко бил уверен в своите предсказания, се вижда от това, че се обзалагал с някого, като казвал, че дава половината от всичките си 500 овце, ако думите му не се сбъднат. Този българин имал метеорологичен апарат в себе си, който точно му показвал какво ще е времето. Вчера един познат ми каза: „Тази сутрин петлите пропяха в 10 часа. Това показва, че времето ще се развали“. Забелязано е, че когато петлите пропяха в 10 часа вечерта, времето се разваля, но и когато в 10 часа сутринта пропяха, то пак се разваля. Защо е така? Понеже петелът е нагласен съобразно с промените в природата, то като става някаква такава промяна, той я долавя. В него се събира много излишна енергия и тога-

ва той се качва някъде нависоко, изкукуригва и по този начин се освобождава. От немай-къде той кукурига, а не защото му е приятно по това време да кукурига. Той не знае, че времето ще се развали, но казва: „Ще стане нещо. Нека тогава поне да изкукуригам, пък да става каквото ще“. Обаче човекът, който знае тези работи, който е следил промените в природата, казва: „Петелът пропя, значи времето ще се развали“. Човекът тълкува нещата правилно.

Христос казва: „Не съдете по лице“. Това значи: не съдете по външната страна, по повърхността на нещата. Защо? Защото ние се движим с нашата Земя като на един параход. Ние се движим с нея в пространството и непрекъснато се бием, воюваме помежду си. Мнозина казват, че след време Слънцето ще изгасне и тогава животът на Земята ще изчезне. Фламарион* е написал една книга, в която описва как един ден светът ще се измени, какви промени ще настанат, как хората един по един ще измрат и как ще свършат и последните хора. Ако е вярно, че всички хора ще измрат и светът ще се свърши, защо тогава трябва да стават тези войни, защо са тези ежби между хората? Какво ще спечелят те от всичко това? Мъжете и жените се карат в домовете си, децата се карат помежду си, обществата не се разбират, гържавите воюват – навсякъде недоразумение, спор. Защо е този спор, защо е това недоразумение? Има някои неща, които можем да избегнем. За да ги избегнем, ние като петела трябва да кукуригаме. Когато се набере излишна енергия във вегетативната нервна система, човек започва да плаче. Когато се набере излишна енергия в предната част на мозъка, човек започва да мисли. Когато се набере излишна енергия на темето, в горната

* Камий Фламарион (1842 – 1925) – френски астроном и спиритист, автор на множество книги в областта на популярната астрономия и спиритизма, както и автор на романи. Книгата, за която става въпрос в беседата, най-вероятно е „Свършекът на света“, астрономически роман, издаден през 1897 г.

част на главата, човек започва да се моли на Бога. Когато се набере излишна енергия отстрани, при ушите, човек започва да се бие и да се кара с хората. Когато се набере излишна енергия в загната част на главата, човек започва да мисли за семейство, за създаване на деца. Това са научните данни, с които разполага новата наука. Човек иска да пласира оная излишна енергия в себе си.

Някой казва: „Аз съм набожен човек“. Никаква набожност няма в този човек, той кукурига като петел. Казва: „Аз вярвам в Бога“. Че и петелът вярва, като кукурига. Вярата без мисъл не е вяра. Вярата има свое реализиране. Ако тази вяра е обоснована на мисъл, тя е вяра. Вярата, в която няма мисъл, е суеверие. Вяра, която ражда противоречия в живота, не е вяра. Вяра, която заг себе си има човешката мисъл и която урежда нещата, тя е вяра. Вярата е велико нещо в света. Това е една вътрешна интуитивна сила. С тази интуиция ти можеш да знаеш дори след двайсет години какъв ще бъде твоят живот. Ти можеш да знаеш след двайсет години ще се повдигнеш ли, ще бъдеш ли полезен. С вярата можеш да знаеш как е построен светът, в коя звезда има живот и в коя няма, има ли жители на Месечината, има ли жители на Слънцето, на Сириус, на Алфа Центориус. С вярата можеш да знаеш ще отидеш ли на небето, или няма да отидеш. Като имаш мисъл, ти сам ще знаеш дали си божество, или не си. Който мисли, той е божество. Който не мисли, той е едно говедо. Аз бих предпочел да съм божество, отколкото да съм едно говедо. Пог думата „божество“ разбирам човек, който се храни с божествена храна, върви според законите, които Бог е създал, признава Го.

Бог мисли, Бог е първият, Който е започнал да мисли. И ако ти мислиш, значи приличаш на Него. Ако не мислиш, не приличаш на Него. Тогава от какво произтичат противоречията в света? Противоречията произтичат от това, че ние не мислим, както Бог мисли. Това са моите заключения. Когато говоря за любовта, аз подразбирам въплътената Божия мисъл. Любовта

е въплътена Божествена мисъл, която работи вече за човека. Следователно това, което можем да опитаме в света, реалното в света, то е любовта. Любовта е най-реалното, което ние имаме в сегашния си живот. Заг това най-реално нещо седи Божествената мисъл. Следователно всяка любов, заг която не седи Божествената мисъл, тя се разпилява като водата. А любов, заг която седи Божествената мисъл, колкото повече време минава, толкова повече тя се усилва и разпалва. И тогава нищо не е в състояние да измени тази любов. Там, гето тази любов съществува в човека, в дома или в народа, човек расте, прилича на едно горящо слънце. Мнозина вярват в идването на Христа и все казват: „Като дойде Христос втори път на земята...“. Христос веднъж дойде на земята, но какво научиха хората от него? Най-първо, те го изпитаха дали може да търпи. Казаха: „Чакай да видим дали ти си Христос, или не си“. Хванаха го, а Христос им каза: „Съборете този храм и аз в три гена ще го въздигна отново“. Той искаше да им каже, че този храм е неговото тяло, което в три гена ще може да въздигне отново. Еврейските учени, еврейските равини разбираха това и казаха: „Ние ще те опитаме. Ние ще ти създадем такива изпитания, заг каквито не си и помислял. Ти недей много да говориш“. И те създадоха закон, според който го осъдиха. След като го разпънаха на кръста, му казваха: „Как ще можеш в три гена да слезеш от кръста?“. После, когато Христос възкръсна, те отидоха при Пилат, на когото казаха: „Понеже той е излязъл от гроба, което и войниците са видели, кажете, че учениците му са взели тялото, заг да не стане голям шум сред народа и да повярват повече в него. Ние ще уредим тази работа с пари“.

Ако Христос не е възкръснал, как ще си обясните вярата на тия 500 милиона християни, които са готови да положат живота си заг Христа? На някакво суеверие ли се дължи това? Не, силата на християнството седи в онази Божествена мисъл. Христос мислеше, той беше човек на мисълта. Той вечерно време не спеше, но прекар-

ваше в дълбоко размишление. Христос изучаваше света, изучаваше хората. Той знаеше какви нужди имат, какво им липсва. Той знаеше какво щеше да стане. Той знаеше и мъже, и жени от какво се нуждаят и имаше всичко предвид. Той казваше: „Като отида при Отца си, ще ви изпратя друго същество, което да мисли. Духът, който ще дойде, той ще ви научи да мислите“. На учениците си казваше: „Идете и проповядвайте и аз ще бъда с вас до скончанието на века“. Вие сега питате: „Де е Христос?“. Дето има мисъл, там е Христос; дето няма мисъл, там не е Христос. Дето има любов, там е Христос; дето има караница, там не е Христос. Дето има култура, дето има братство, там е Христос; дето няма култура и няма братство, там го няма и Христос. При първото си идване Христос дойде на земята като малко дете, ангели слязоха от небето и пяха, но сега няма да бъде така. Като дойде сега Христос, цялата земя ще проиграе. Тогава хората ще скачат, и то на 10 метра нагоре – така ще се радват! Всичко ще се разиграе толкова много, че и къщи, и паракоси, и тренове, и хора ще скачат нависоко. Тогава ще е най-хубавото хоро, което някога хората са играли. После ще има такава илюминация, каквато никога досега не сте виждали. След това ще чуете един глас, който ще ви каже: „Дойде новата култура с всички свои подаръци, които небето е изпратило. Елате сега всички, които сте готови – все ще ви се падне нещо. Че сте готови, се вижда от факта, че сте мислили, че сте вярвали в това“. Сега във вас може да се зароди едно възражение. Много естествено, ако аз бях на ваше място, щях да кажа: „Това ми се вижда малко пресилено. Пресилена работа е тази, моята ум никак не я хваща“.

Един човек иска да помогне на груз, който е беден. Казва му: „Да ти дам хиляда лева, да започнеш търговия“. – „Не може, не искам да правя такива опити.“ – „Тогава да ти дам 2 хиляди лева.“ – „Не искам.“ – „Ами да ти дам 10 хиляди лева.“ – „Не искам.“ – „Мога да ти дам 10 милиона лева.“ – „Вижда сега вече искам!“ Значи с десетте милиона

лева се събужда енергията в този човек, той е готов да работи. И това е идеята. Той мисли, че с този голям капитал ще може да започне работа. Десетте милиона не са му броени, но той вярва на гумите на човека. После казва: „Хайде, брой ми тези пари, да ги видя черно на бяло“, готов е да направи опит с тях. Този закон е верен и в живота: ние трябва да имаме нещо, на което да разчитаме. Когато зад нас има един човек, на когото да разчитаме, ние всякога сме смели и решителни. Тогава можем да започнем всякаква работа. Ако остане човек сам на себе си да разчита, той става индиферентен. Някой мъж казва: „Докато беше жива гругарката ми, аз имах импулс за работа, можех да пиша. Откакто тя умря, животът изгуби за мене всякакъв смисъл. Сега няма кой да ме вдъхновява“. Тогава аз го закачам: „Ами друга жена не можеш ли да намериш?“. – „Остави! Знам ли какъв характер ще има, каква ще бъде?“ – „Да знаеш, твоята жена не е умряла.“ – „Как да не е умряла! Нали я занесохме на гробищата?“ – „Аз вчера срещнах жена ти и разговарях с нея.“ – „Ти искаш съвсем да ме заблудиш.“ – „Ако сега дойде жена ти при тебе, ще повярваш ли?“ – „Може ли да стане това?“ Аз отварям вратата и жена му влиза. – „Сега вярваш ли?“ Той се чуди, двоуми се дали това е жена му, дали не му е устроен някакъв долап*. Но жена му започва да му говори, а той я гледа. Тя му разправя как са се срещнали за пръв път, какво е било първото му писмо, какво е било второто, третото и така нататък. След като му описва всичко от техния живот и най-после той се убеждава, че това е неговата жена. Тя му казва: „Онази, която умря, беше твоята слугиня, а господарката на дома е сега пред тебе. Аз бях на разходка и се върнах“. – „Добре че умря слугинята ми, а не господарката на дома!“ Мъжът счита, че е бил заблуден, а сега жена му се е върнала.

Закон е: не може да умре онзи, когото вие обичате. Ако умре, грешката е или във вас, или в него. И Христос

* долап *ост., разг.* Измама, капан, хитрина, интрига.

не можеше да умре, понеже той имаше един възлюбен ученик. Христос имаше в лицето на Йоан един ученик, който много го обичаше. Йоан обичаше Христос, както никои друг не го обичаше. Не само че не умря Христос, но даже възкръсна. Когато Петър го запитаха: „Ти да не си от неговите ученици?“, той отрече. – „Ама ние те видяхме с него.“ – „Не сте ме видели.“ Но после, като пропя петелът три пъти, Петър каза: „Господи, аз повярвах“. Най-после се намери и един ученик материалист, какъвто беше Тома. Той казваше: „Аз не съм от тези, които вярват в халюцинации. Докато не си туря пръста в раната, не мога да повярвам“. Като се яви Христос, каза на Тома: „Туря пръста си в раната ми“. Тома си туря пръста в раната му и тогава каза: „Сега вярвам вече. Господи, вярвам вече“. Както виждате, човек може да се върне от другия свят. Силата на Христа сега в това, че той ходи в онзи свят и се върна оттам, като проповядва на учениците си евангелие, което никъде не е писано. След това им каза: „Идете и проповядвайте моето учение, а аз ще бъда с вас до скончанието на века“.

Всеки, който мисли, може да види Христа. Който не мисли, той никога не може да види Христа. Ако ти мислиш, тогава онзи, когото обичаш, ще се отвори пред тебе. Който мисли, той не е човек, когото можете да излъжете – помнете това. Човек, умът на когото е започнал да действа, или на религиозен език казано – човек, в когото Божественото работи, той никога не може да бъде излъган. Щом се лъжеш, това не е мисъл. Това, с което никога не се лъжеш, то е мисъл, то е реалното в света. Там, дето има лъжа, илюзии, то не е никаква мисъл. Това, в което никога не се разочароваш, то е реалното, то е мисъл. Това, в което се разочароваш, то не е Божественият свят, то е човешкият свят. Аз съм наблюдавал как кучето се разочарова. То сега и си казва: „Остарях вече. Едно време господарят ми даваше това-онова, а сега не иска да знае за мене“. Кучето е разочаровано, че няма вече голям кокал. Тези разсъждения ги

има в животинското царство. Значи, остарява не само човекът, но и животните остаряват. Старостта се дължи на това, което човек преживява в чувствата си. Чувствата състаряват човека. А онова, което подмладява човека, то е мисълта. Мисълта носи безсмъртието на човека. Това, което състарява човека, то е животинското в човека, то е зверското в човека, то е птичето в човека. А онова, което осмисля живота, то е човешката мисъл, то е мощното, силното в човека. Това го наричат изкуство, музика в живота. Мисълта е силата в света. Казвам: които сте на правата страна, трябва да разсъждавате.

Сега ще ви приведа един пример. Двама американци, видни хора, спорят за една картина – кой от тях да я купи. Те започват се бият здраво, боксира се по американски. После се дават под съд. Съдията пита: „Кой нарисува тази картина?“. – „Един художник.“ – „Повикайте художника.“ Художникът се явява пред съдията. – „Ти ли нарисува тази картина?“ – „Аз я нарисувах.“ – „Кой ти даде право да я продаваш?“ Всеки художник, който с човешката мисъл е нарисувал картина, няма право да я продава на никого. Тази картина е отлична. И никой няма право да я купува. Такава картина нито се продава, нито се купува. Тази картина може да се мести от един дом в друг, да прекарва във всеки от тях по 10 – 15 дена, но пак трябва да се върне при своя господар. Никой няма право на собственост върху картина, която е рисувана с човешката мисъл. Когато една картина е от животинското състояние, тя може да бъде собственост, но когато е от човешката мисъл, тя е великолепа картина и трябва да пътува из целия свят. И църковните светии трябва да пътуват из света. Ще ви приведа един пример за един от князете. Кой е бил той, няма да кажа името му, вие можете да го намерите в историческите книги. Един от неговите подчинени имал някакъв часовник, който бил на всеки кръгъл час, като в същото време отвътре се показвал по един от дванайсетте апостоли и се покланял. Този княз,

като видял часовника, извадил апостолите и ги стопил, понеже те били направени от злато. Когато го запитали къде са апостолите, той отговорил: „Изпратих ги да проповядват“. Всички вие трябва да ходите в света да проповядвате. Това, което седи на едно място, не е мисъл. Това, което не седи на едно място, то е мисъл. Ние виждаме, че цялата Вселена, както и Земята не седят на едно място. Нашата Земя е във вечно движение, Слънцето, звездите, изобщо всичко е във вечно движение. И ние се движим, отиваме някъде, но къде, не знаем. Благодарение на това движение ние се качваме в един възвишен свят. Според старите възгледи досега Вселената е слизала надолу, но според новите възгледи Вселената се движи по една спирала и се качва нагоре. Нагоре върви тя, едно повдигане става. И колкото по-нагоре отиваме, в нас ще дохождат все по-светли мисли и чувства. И нашата Земя сега върви нагоре. Светът ще се оправи само за онези хора, които мислят. А за онези, които не мислят, няма да се оправи.

„Не съдете по лице, но права съдба съдете.“ Не се спирайте на тези, които заблуждават света. Кои е този, който заблуждава хората? Кога се заблуждават хората? Ако на един болен човек кажа, че след 4 – 5 гена ще оздравее, а той не оздравее, аз го заблуждавам. Това е заблуждение. Ако кажа на един сиромаш, че след една година положението му ще се подобри, а то не се подобри, тогава аз го заблуждавам. Ако на един млад човек кажа, че той е способен, че след една две-години ще стане от него нещо, а това нещо не стане, аз го заблуждавам. Ако кажа на болния, че след 4 – 5 гена ще оздравее, и той оздравява, казал съм му истината. Ако на сиромаша кажа, че след една година ще изплати дълговете си, и стане точно така, казал съм му истината. Всяко нещо, което казвам и става, то е реално. Ако кажеш, че ще направиш нещо, а не го направиш, ти заблуждаваш хората. Каквото кажеш, трябва да го направиш. Казваш: „Аз вярвам в Христа“. Какво значи да вярваш в Христа? Ето какво разбирам

пог думите „да вярваш в Христа“: това значи да мислиш като него. Както той е мислил и мисли, така и ние трябва да мислим. Христос казва: „Както ме е Отец научил, така и аз говоря“. Вие трябва да кажете: „Както ме е Христос научил“. Когато наричаха Христа „Учителю благу“, той казваше: „Никой не е благ освен единия Бог“. Само Бог е благ. Значи онзи, който мисли, той е всякога благ. Мислещото същество се познава по това, че в него няма никакви противоречия. На религиозен език казано, гето е духът, там е свободата. А мисълта е онази мощна сила, която разрешава всички въпроси в света.

Сега на ваш език да ви кажа нещо: ти никога не можеш да обичаш един човек, който не работи за тебе, и ти никога не можеш да обичаш един човек, който не мисли добро за тебе. Невъзможно е, значи, да обичаш един човек, който не работи за тебе. И той не може да те обича, ако ти не работиш за него. Следователно, ако между хората има спор, ако се мразят, това е, защото не работят един за друг. Днес всеки работи за себе си. Това е животинско състояние. Където всеки работи за себе си, там няма мисъл. Има мисли, които носят смърт, а това не е никаква мисъл. Човек трябва да мисли не само за едно малко общество, но той трябва да мисли за всички. Вие трябва да работите за разумните хора в света, тогава и те ще работят за вас. Трябва да мислите за разумните хора в света, тогава и те ще мислят за вас. Щом престанете да мислите за тях, и те ще престанат да мислят за вас. Когато те работят, и вие ще работите заедно с тях. Когато те мислят, и вие ще мислите заедно с тях. Така само ще вървите по техния път. Това е великото в света. По какво се отличават великите хора? Те се отличават по това, че са работили за човечеството и са казали неща, които са верни.

„Не съдете по лице.“ Да съдите по лице, това е външната страна на живота, външното разбиране на нещата. Вие седите и казвате: „Остаряхме вече“. Тези, които вярват в прераждането, казват: „Като се преродим

втори път, тогава ще се подмладим“. Които вярват в Христа, казват: „Христос ще ни очисти“. Които вярват в света, казват: „Баща ни ще ни остави наследство и тогава ще си поживеем по-спокойно, по-добре“. Не уповавай на баща си, нито на друг човек, но уповавай на онова, което Бог е вложил в душата ти. Мисли само за онова, което е вложено в ума ти, в сърцето ти и във волята ти. Мисли за него и то ще стане. Не мисли само как да станеш пръв министър в България или да заемеш някакъв друг висок пост в обществото. Това не е мисъл, това е последната ти работа. Не мисли първо да станеш светия – и това е последна работа. Не мисли първо да станеш министър – и това е последна работа. Мисли най-първо да бъдеш човек и като си човек, тогава мисли какво да постигнеш. А пък да мислиш за светийство, за ученост, това са второстепенни работи. Тези неща са прерогативи, възможности за напредналите духове, те не са още за тебе. Ти ще станеш човек и ще започнеш да мислиш. Когато мислиш, ти вече всичко можеш да станеш, всичко можеш да бъдеш: и цар, и светия, и учен, и богат, и здрав. Не мислете, че както сте сега, всичко можете да станете. Не, за да станеш човек, ти трябва да бъдеш в съгласие с целокупната разумност, с всички разумни същества и да мислиш като тях. Човек трябва да бъде в унисон с тия разумни същества. И когато дойде в унисон, няма да има вече разлика между него и тях. За него всички тия разумни същества ще бъдат братя, с които той ще се слива в едно, тъй че всички ще бъдат като едно тяло. Тогава техните мисли ще бъдат неговите мисли и неговите мисли ще бъдат техни мисли. И тогава много реформи ще могат да се прокарат на Земята.

Какво ви липсва на вас? Липсва ви онова съгласие, липсва ви онова единство, чрез което да се реализират нещата. Сега какво става? Един мисли нещо, но дойде друг някой и го коригира, после трети коригира втория и така нататък – всички се коригират едни други. В старо време в България направили в един град една хубава баня,

обаче гражданите се разделили помежду си по въпроса как да бъде постлана банята. Едни от тях поддържали, че банята трябва да бъде постлана с нерендосани дъски, за да не се подхлъзват хората. Други от тях поддържали, че дъските трябва да бъдат гладки, рендосани, да не богат хората краката си. Спорът продължил цели осем години, вследствие на което банята останала недовършена, не можело да се използва. Най-после дошъл в града един инспектор и въпросът бил отнесен до него, той да се произнесе. Инспекторът казал така: „Подът на банята ще бъде направен, като се нареждат една дъска рендосана и една нерендосана“. Всички граждани били задоволени от решението и банята най-сетне била отворена, започнали да се къпят в нея. Следователно, щом хората са разделени между две убеждения, турете и двете на работата, та всеки да върви по което убеждение иска. Така е и в природата: навсякъде има по една гладка и по една неизгладена дъска. Важно е банята да се отвори, да се къпят хората. За предпочитане е банята да се отвори, макар и с две убеждения, отколкото да седи затворена и хората да спорят помежду си кой има право; и при това да се дават различни научни доказателства за правото на този или на онзи. Отворете тази баня, да се къпят хората в нея, макар едната дъска на пода да бъде гладка, а другата – неизгладена. Важно е хората да могат да се изкъпят.

Важно е ние да мислим. – „Ами как ще мислим?“ – „Как ще ядем?“ – „Как ще спим?“ Чудна работа! Че кой учи хората как да ядат, как да спят? Всеки сам знае как да яде, как да спи. И без да те учат, ти знаеш как да спиш, как да ядеш, как да мислиш. Учението иде отпосле. Ти няма да внесеш нищо ново в света, но много нови работи ще научиш. Ти не си дошъл в света да внесеш нещо ново, но си дошъл да възприемеш нещо ново от света, да видиш, че светът носи нещо ново за тебе. Този свят може да влезе в тебе и твоят вътрешен свят да се обнови съобразно външния свят. Като не знаеш да свириш и отидеш при един велик музикант, ти ли ще се учиш от него, или той ще се учи

от тебе? Разбира се, че ти ще се учиш от великия музикант. Ако отидеш при един художник, ти ли ще се учиш от него, или той ще се учи от тебе? Ти ще се учиш от него, разбира се. Казвам: ние трябва да се учим от великите хора в света – от това, което те имат в себе си, а не от това, което ние имаме. В какво седи културата? Културата седи в това, което е. Ние трябва да придобием това, което е. Ако речеш да придобиеш най-малкото от това, което е, то значи да придобиеш любовта, която внася новия живот. Тази любов ще осмисли твоето съществуване на Земята, ти ще разбереш какво е твоето предназначение и защо си дошъл на Земята. Ти трябва да имаш ясен поглед върху нещата. Като погледнеш, трябва да знаеш защо е всичко това. Човек трябва да знае какво е неговото предназначение на Земята и да може да се ползва от всичко това.

Като ви наблюдавам, виждам, че всички сте много богати, но живеете в голяма беднотия. Виждам, че сте заобиколени от щастие, но в себе си се считате за нещастни. В това отношение вие приличате на мишката. Докато мишката е в полето, тя свободно си ходи навсякъде, яде си, диша си чист въздух. Един ден тя започва да се върти около хората, обикаля насам-натам и така попада на един капан, в който е закачено малко парче пастърмица. Мишката подушва тази пастърмица, става ѝ приятно, казва си: „Ако мога да взема това парче пастърмица, ще си уредя живота“. После тя се качва върху капана и започва да го изследва. Като прави своите научни изследвания, мисли, че е много учена. Мишката не взема предвид, че този, който е направил капана, е много по-учен от нея. Аз наблюдавам каква е психологията на мишката. Като се хване в капана, тя започва да движи муцунката си, да граска, да обикаля – иска да излезе. Мишката си казва: „Тази работа не стана както я мислех“. Пастърмицата е до нея, но тя вече не я поглежда, казва: „Изгубих свободата си“. Тя се спира, мисли защо тази работа не е станала според нейните научни изслед-

вания. Не трябваше да пипа пастърмата, но трябваше да си каже: „Не ми трябва нито пастърмата, нито капана“. Като ви гледам сега, виждам, че и пред вас има един такъв капан. Вие мислите, че като влезете в капана, ще пригобиете нещо. Правя ви едно приятелско предупреждение: пазете се от капани, които са поставени пред вашите врати. Приемете това приятелско предупреждение, изследвайте го, помислете върху него, без да отивате да изследвате капана отвътре. Не правете това, не се самозаблуждавайте, че всичко ще ви се нареди добре, като влезете в капана.

Казваш, че след една година ще направиш това или онова. Нищо няма да направиш след една година. – „Тогава на втората година ще го направя.“ И втората година ще мине, без да си направил нищо. – „След една година ще науча френски.“ Нищо няма да научиш. Минават година-две-три и ти все още можеш да кажеш само това: „парле ву фране“. Според закона на мисълта, като хванеш една работа, ти трябва да я свършиш. За една година ти можеш да научиш езика, стига да не туряш никакво препятствие на мисълта си. За една година можеш да научиш толкова, че поне хляба си да изкараш. Не казвай какво можеш да научиш в толкова малко време. Аз имам един лингвафон*, който говори много добре на английски, с точно отмерено произношение. Вътре говори един професор, с когото често разговарям, но той не може да излезе вън от плочата. На първата плоча е първият урок. Колкото пъти туря тази плоча, тя все един и същ урок преподава. После турям втората, третата, четвъртата и уроците стават все по-сложни. Като дойде до трийсет и втората плоча, вече мога да разговарям на английски, а като говоря, като че ли самият професор говори. Доста сложен е последният урок. Сега турете и вие вашите плочи на работа. Като дойде едно обезсърчение, кажете му: „Сега ще те окача на един гвоздей в къща-

* лингвафон муз. Грамофонен апарат за изучаване на чужди езици.

та си. Като се насърчиш, ще те снема от звездея“. Като гоїде безверието във вас, окачете го на звездея и му кажете: „Като повярваш, ще те снема от звездея“. Като гоїде безлюбието, също така го окачете на звездея и му кажете: „Като възлюбиш, ще те снема от звездея“. Някоя жена например има някакво отрицателно чувство. Като чуе отдалеч, че мъжът ѝ иде, тя веднага трябва да закачи това чувство на звездея, та щом влезе мъжът ѝ вкъщи, да се зарадва и да каже: „Отлична жена имам!“. Или ако мъжът носи едно отрицателно чувство, жената пак трябва да закачи това чувство на звездея. Тогава той ще благодари и ще каже: „Умна е моята жена, освободи ме от голямата тежест. Господ да я поживи! Дано да не ме чуе дяволът, да умре жена ми преди мене“. Не, щом жената е умна, тя не умира.

„Не съдете по лице, но права съдба съдете.“ Приложете това, което е вложено във вас, което е вродено. Започнете да реализирате това, което мислите. От това гледище целият живот е една възпитателна школа, но за онзи, който разбира, за умния човек. Когато умният човек гоїде в едно общество, той трябва да бъде свободен. Умните хора могат да оправят света. Ето, умните хора създадоха железниците, аеропланите, параходите, писмената реч, книжнината, фабриките, законите – всичко в света е създадено все от умните хора. Ако вървите по техния път, бъдещето е ваше. Новият човек, който иде в света, иде с една нова мисъл. И вие трябва да започнете да мислите както този нов човек, а не както е мислил старият човек. Този Христос, който иде сега, няма да се остави сега да го разпнат. Той иде между хората да ги научи как да мислят. Това значи идването на Христа: да научи хората как да мислят – да научи и мъже, и жени, и учени, и прости, и господари, и слуги, и управляващи, и управлявани. Той казва на съдията: „Право съди!“. На стражаря казва: „Благороден бъди!“. Каквато и служба да заемаш, изпълни службата си без никаква лъжа, добре изпълни своя дълг. Малката служба,

добре изпълнена, е за предпочитане пред голямата, но недобре изпълнена служба.

Ако си цар, в една година ти можеш да направиш много престъпления, които после в хиляда години да не можеш да изплатиш. Лошото, което един цар в един живот може да направи, някой обикновен човек в хиляда години не може да направи, но и доброто, което един цар в един живот може да направи, обикновеният човек в хиляда години не може да направи. Умният цар, намясто поставен в един живот, може да направи това, което обикновеният човек в хиляда години не може да направи. Та в сравнение с животните вие сте царе. И като сте царе, не можете ли да подобрите живота си? Ако не направите това, знаете ли какво ще бъде вашето положение? Аз не искам да ви показвам сега опаката страна на живота, искам да ви покажа светлата страна. Стойте на положение като царе: с онези светли мисли, с онези благородни чувства и с онези възвишени постъпки. И тогава всеки, който ви срещне, ще каже: „Ето един човек, който мисли!“. Това е човекът. И тогава, като се срещнете, да се радвате едни на други, че сте хора, които знаят да мислят. Като срещнете една жена, да знаете, че тя мисли. Като срещнете един мъж, да знаете, че той мисли. Като срещнете един слуга, да знаете, че мисли. Като срещнете един съдия, да знаете, че мисли. Като срещнете един военен, един стратег, да знаете, че мисли. Най-после, всички трябва да мислят – в това е спасението на света. Това е, което носи бъдещето.

*Благословен Господ Бог наш
Тайна молитва*

12 януари 1936 г., София, Изгрев

Всичко, що чух

Отче наш

Бог е Любов

Евангелието от Йоан, 15. глава, 15. стих

Мисли, право мисли

Ще взема само гумите „всичко, що чух“. Слухът е едно висше сетиво в света. Зрението и слухът, това са висшите сетива на човека. Осезанието се занимава с физическия свят, Вкусът – със света на усещанията, обонянието пък е малка съединителна нишка между умствения и чувствения свят. Слухът и зрението, като висши сетива, са от така наречения духовен свят. Хората нямат ясна представа за духовния свят. И за духовния човек имат много погрешни схващания. Те мислят, че духовният свят е особен, че духовният човек обича да седи само в някоя кулия, да съзерцава и да мисли, при което е пожълтял, блед. Според тях той живее в една мистификация. Обаче всички материалисти в света живеят в една мистификация. Аз не съм виждал по-голямо заблуждение от това на хората, които живеят в сегашния свят. И ако искате заблуждения, казвам ви, че там е заблуждението: те мислят, че имат всичко, но всъщност нищо нямат. В материалния свят няма нищо реално, абсолютно нищо реално няма! Хората, като намерят някоя кост от някой светия, току я носят. Когато е говорил светията, никой не го е слушал, но като е умрял, всички вярват в неговата кост. Вярват, че като я турят някъде, ще оздравеят. Ако някой не вярва в това, ще го разпънат на кръст. А който вярва, че този светия е жив, минава за еретик.

Сега ще ви говоря върху една мисъл, която е съществена: пробуждане на съзнанието. То си има своите методи. Пробуждането на съзнанието на физическото поле

става чрез една голяма катастрофа. След туї настава друго едно състояние, което аз наричам мистично състояние. Аз го наричам още музикално състояние – в него човек запява, певец става. Умрял е някой – този човек му пее. Родил се е някой – този човек му пее. Оженил се е някой – и на него му пее. Където и да ходи, пробуденият човек все пее. Вие ще кажете: „Тъй да се пее, как ще стане?“. Този, на когото съзнанието се е пробудило, той е учен човек. Когато види какавида умряла, той не казва: „Горката!“. Тя не е умряла, но той вижда в нея пеперугата и казва: „Как си се освободила от онова голямо робство! Добре стана, че се измени така“. Когато някой умре, близките му казват: „Отиде горкият, отиде нашият възлюбен!“. Не, излюпил се е той, разхожда се някъде. Сега стана човек, досега какавида беше. В треновете влиза той, без да плаща, в къщите влиза, без да му отварят вратата. Някой път в него има учтивост: ако някъде е затворена вратата, чака. Не го виждат, но той чака и като открехнат вратата, тогава влиза.

Ние вярваме на своите сетива. За да се уверим в нещо, питаме: „Ти видя ли го?“. Виждане има само когато е пробудено съзнанието. Аз съм съгласен, че човек вижда, но то е, когато съзнанието е пробудено. Който вижда, съзнанието му е пробудено. И ако у някого съзнанието не е музикално, той не е пробуден човек. Защото съзнание то диша чрез музика. Музиката е дихание на съзнанието в човешкия ум. Музикалният свят, това е една среда, чрез която душата се проявява на Земята. Пробуденото съзнание е това, в което висшият свят може да се прояви. Средата за рибата е водата. Рибата без вода не може да живее. Тъй както е устроена птицата, без въздух тя не може да се прояви. Ако съзнанието не се е пробудило като една среда, то човешката гуша, човешкият дух, висшето в човека не може да се прояви. Музиката, това е активната страна, в която съзнанието се проявява. В света всичките нещастия произтичат от това, че хората не знаят какво нещо е музиката. Не мислете, че

това, което един цигулар може да ви изсвири, е музика – то е предисловие на музиката. Музиката, за която ви говоря, като я засвирят, умрелите ще скочат. Умрелите стоят кротки при обикновената музика, но при музиката на съзнанието умрелите възкръсват, нищо повече. Единственото силно нещо е музиката.

Вие искате да възпитавате съвременното поколение. Съвременното поколение без музика не може да се възпита, туй да го знаете. Можете да полагате всички усилия, и пари да давате, и книги да пишете, но няма да създадете възпитание и култура без музика. Аз виждам, от няколко хиляди години насам всичките усилия на човечеството все са допринесли нещо. Човек е съзнал, че в музиката се е събудило човешкото съзнание. В първите времена е имало една епоха, когато музиката е изградела важна роля. Приблизително 1500 – 2000 години преди Христа музиката се е събудила в една тясна област – в съзнанието, както е то сега. Човешкото съзнание – в тази тясна форма, както то сега съществува, както сега живеят хората – е от около 3500 години. Съвременните писатели казват: „Любов да имаме“. Ти не можеш да имаш любов, докато нямаш среда. Любовта изисква среда. Средата за любовта е човешкият ум, а средата за ума е човешкото съзнание. Средата за съзнанието е музиката. Те са неща, скачени като верига. В музиката ги има всичките сили, за да можеш да надделееш над всичките препятствия, които съществуват. Ако при сегашните условия ние сме музикални, бихме надделели над хилядите препятствия и мъчнотии, които ни се случват. Туй е човешкото. Ще кажете: „За това се изисква да се направи опит“. Опит може да се направи, изисква се известно условие. При възпитанието на децата може да се направи един опит с музиката. Музиката си има свои методи, свои формули. Аз определям основния тон в музиката така: той е онзи момент, когато съзнанието се пробужда. Първият момент на самосъзнанието в човека – когато той се съзнава като човек, това е основният

тон в музиката. Той не е тонът „до“, който сега може да издадете с камертона. Този тон „до“ е далеч от основния тон. Основният тон е, когато умът се пробужда и съзнанието започва да функционира. Съзнанието се изкачва по една музикална стълбица, в която има 25 хиляди тона. Сегашното пиано има осем октави. Последната октава човешкият слух не е в състояние да я схване. Ние още нямаме певци, които да вземат всички тези тонове от октавите на пианото. Развива се човешкото съзнание постепенно.

Казвам: музиката борава с едни къси вълни, които проникват навсякъде. За да се избавиш от песимизъм, ти трябва да оперираш с късите вълни на музиката. Когато някой човек става песимист, то е едно болезнено състояние. С много дълги вълни оперират песимистите. Техният ум е така заоблачен, че им трябва проветрение за излишните впечатления и мисли. Защото мисълта, това е един сбор. Мисълта представлява долина, в която се събират мислите – има втичане на мисълта на едно място. А чувствата на човека представляват хора, които се намират на едно угощение с ядене и пиене. Туй, което чувства човек, то е ядене и пиене, то е банкет. После, като се наядат хората, няма кой да плаща. Ядат мнозина – плащат малцина. Всичкото нещастие е там, че хората ядат, без да плащат. Природата не обича безпорядъка. На всекиго едного тя дава достатъчно средства, та като се наяде, човек да си плати. Ти трябва да си платиш. Ти трябва да мислиш, трябва да чувстваш и трябва да постъпваш; или другояче казано, ти трябва да туриш ума си на работа, сърцето си на работа и волята си на работа. Духът трябва да вземе управлението над онези, които са вътре в душата, и да стане пръв министър. Тогава умът ти, сърцето ти и волята ти ще бъдат слуги на тази гържава, тъй че да тръгне работата наред. Понятието „дух“ сега е отвлечено. Хората спорят какво нещо е духът, какво нещо е душата. Те обясняват душата с нещо материално, когато самите учени не са

се произнесли по въпроса какво е материя. Материята е нещо неопределено. Душата не е тяло, но душата е нещо неопределено. Телата, които виждаме, са триизмерни, а в природата има повече от три измерения. Душата не може да бъде триизмерно тяло, не може да бъде четириизмерно тяло, не може да бъде и петиизмерно тяло. Чувственият свят, или духовният свят, е четириизмерен, умственият свят е петиизмерен, причинният свят е шестизмерен. Тия неща са параметафизика. Мнозина искат да знаят какво нещо е духът. Там, дето душата функционира, светът е от седмо измерение.

Искат някои да уподобят духовния свят на обикновения. То е все едно да попагнем в положението на животни, които мислят. Тези животни се питат: „Какъв ли е вътрешният живот на хората?“. И си отговарят: „Точно като нашия“. Има нещо, с което ние приличаме на животните – ядем като тях, но малко по-другояче. Те още нямат вилици, ножове, трапези. Ние имаме трапези, вилици, чинии, кърпи за хранене, после имаме и тенджерци, и огън, на който да готвим. У тях това още го няма. Животните нямат и никаква книжнина. Имат си стара книжнина, една библиотека, която носят със себе си, но тя е от вътрешен характер; туй и в човека го има. Ние питаме какъв е онзи свят, към който отиваме. Онзи свят, който иде след сегашния ни свят, е точно такъв за нас, какъвто е нашият свят за животните. Нашият свят за животните е точно такъв, какъвто е за нас онзи свят, който иде след човешкия. Светът, който е дошъл след света на млекопитаещите, е човешкият свят. Следователно онзи свят, който ще дойде, ще има същото отношение спрямо нашия – той ще бъде нещо по-величествено от нашия свят. За онзи свят, който иде, човекът ще бъде почти на същото стъпало, на каквото са млекопитаещите спрямо човешкия свят. Сега ние минаваме за много културни, обаче не знаем в какво седи културата. Културата седи във вътрешното, в онова, което е вътре в самия човек. Културен човек

е онзи, който, като изчезне културата, може да създаде култура отново. Този е културният човек. Като изчезне културата, той да е като една семка, която може да произведе цялото растение. Човек, който може да произведе култура, е учен човек.

Съвременната математика казва, че частта не може да бъде по-голяма от цялото. Обаче има една математика, която казва, че при дадени условия частта може да бъде по-голяма от цялото. При дадени условия частта може да произведе цялото, както една семка може да произведе цялото дърво. Това са разсъждения, които не е необходимо да разбирате, понеже се изисква голямо въображение. Ако ги разбирате, е друг въпрос. Трябва да минете през цял математически процес от проекции на плоскости, отсечки, ъгли, сечения, движения. Един, който се занимава с физиогномика, като познава линиите и плоскостите в човешкото лице, той по пресичанията на тия линии и на тия плоскости може да чете. Той чете не само какъв е характерът на твоеето минало, но чете и сегашния ти характер и донякъде може да предскаже какво ще бъде твоеето бъдеще. Така и един астроном може да предскаже след колко години една планета ще направи едно обръщане, даже сега някои се мъчат да изчислят движението на Слънцето и на другите звезди. Човек има хубава задача. Онези, които не разбират, казват: „Това е лъжа, никой не може да разбере живота“. Ако животът не се проявява, никой няма да го разбере, никой няма да го знае, но проявеният живот ние го знаем. Няма скрити работи в природата. Скрито и потайно има само за онези, които са слепи, които са глухи, но не и за онези, които виждат и чуват.

Не мислете, че изведнъж можете да станете учени. Вие не знаете на колко години е човечеството и как е дошло то на Земята. Библията казва, че човекът е дошъл преди 8 хиляди години. Окултната наука туря идването на човека преди 18 милиона години – туй е повече. Има 18 милиона години, откакто човек е в сегашната

форма. Сегашната форма, която човек развива, някога е била по-голяма. Той постепенно се е смалявал, понеже е видял, че тази грамадна форма не е практична. Ако човек беше 15 метра висок, той икономически би бил затружен. Представете си, че един баща има син, 15 метра висок. Тогава ще са нужни 30 метра плат, за да му скроу той един костюм. Но 30 метра плат, по 100 лева метър, много средства ще костват – цели 3000 лева, а този баща взема точно толкова, 3000 лева на месец. Природата е видяла, че туй състояние не е практично, и е започнала да намалява формата. Тя от икономическо гледище я е смалявала, понеже условията са се влошавали. Не е било необходимо човек да има толкова голямо тяло. А после колко време ѝ е взело, докато му напълни главата! Човекът искал много голяма глава. Природата едва го убедила да живее в друга къща, която има 19 – 21 сантиметра дължина, 15 – 16 сантиметра широчина и 15 – 16 сантиметра височина. Като направила другата къща, човекът казал: „Тази къща вече е моя. Аз бих предпочел да живея в една глава от 19 сантиметра дължина, 16 сантиметра височина и 15,5 сантиметра широчина, отколкото в една голяма глава, пък нищо да не разбирам“. Сега учените хора спорят върху голямата глава, върху тежестта на мозъка. Какво разбират те под големина на мозъка? Това е площта, която мозъкът заема, но в това влизат и браздите, долините, планините в мозъка. Мозъкът е нашарен. В него има точно такива равнини, каквито и на Земята има. Както е устроена Земята, така е устроен и мозъкът на човека; той е устроен според правилата на Земята. За в бъдеще Земята ще има точно формата на главата, така ще бъде набраздена. Някои мислят, че Земята ще стане гладка. Тя е била гладка, но не обла – била е практична за човешкия живот. Гладките работи не вървят гладко.

Малко трудно е да се говори на сегашните хора, които мисля, че имат реалността. Тия условия, през които сега минаваме, те са условия за един нов органи-

чески живот, който иде. В природата влиза една нова материя, с която човекът трябва да бъде направен. Сегашната материя не е така пластична. Сегашният човешки мозък не е така пластичен, лесно се изтриват образите, които имаме. Вследствие на това природата създава един нов тип. Тук-там в света имаме от тия нови типове, които сега се появяват. Те са бъдещите господари. Всички сред тях са музикални. Сега аз искам да се освободите от вашите предубеждения. Казвате: „Ние сме християни“. Оставете това ваше християнство. Християнинът е човек, който е завършил своята еволюция. Христос е човек, който е завършил своята еволюция, който разбира законите на природата, законите на битието – един човек, който казва: „Даде ми се всяка власт на небето и на земята“. Този човек знае как да постъпва в своята власт. В това ново вярване няма да употребяваме старите методи на света. В по-старите методи има два начина на живеене: единият начин е ограничението, а то е законът, то е механичното; другият начин е по закона на Любовта. Онзи човек, който функционира с Любовта, трябва да бъде запознат с тия закони, които съществуват. Казвате: „Каквото Господ даде“. Криво схващане е това. Даването от Бога не е процес отвън. „Каквото Господ даде“ – то е онова, което Той ще вложи в мене, онова, което ще ми даде по един нов начин. Когато Бог дава, ние се плашим от новото.

Казвате: „Да не би да ни заблуждаваш?“. Аз съм срещал много православни и евангелисти, които са ми казвали: „Ти ще ни заблудиш“. Казвам им: „Вие никога не сте били в пътя на истината. Ще ме извините, но никога не сте били в пътя на истината, не я разбирате. Вие вярвате в Бога, но не разбирате езика Му. Когато ви говори, съмнявате се в Него. Аз не ви се сърдя. Вие с Бога не можете да говорите, с мене ли ще говорите? Аз говоря на същия език като Него. Вие Него като не можете да разберете, мене ли ще разберете?“. Казват ми: „Ти ни считааш за невежи“. – „Не, считам ви за хора, неспособни да учат езици.“

– „Знаеш ли, ние говорим френски.“ – „Радвам се! Френският е един модерен език.“ Римляните, като дойдоха, започнаха да учат гръцки. Гърците не бяха голям народ, но римляните изучаваха гръцкия език, гръцката култура, които бяха на мода. В по-дълбока гревност на мода е бил санскритският език. Преди санскритският на мода е бил ватанският език, от който всички езици черпят своето начало. Сега на мода са английски, френски, немски език; на опашката иде славянският език. Когато се говори за езици, обсъжда се кой език е изразителен. Изразителен език е този, който е среда за съзнанието – да може на него човек да се изразява, да може да мисли. Ние, съвременните хора, тъй както мислим, не можем да имаме висока култура. Каквото и да говорим от свое гледище, с начина, по който чувстваме и мислим, ние не можем да имаме висока култура. При сегашните условия силните хора имат право. Правото трябва да си пробие път, но тъй право може да се установи само кога? Не когато то се налага на един човек, не когато му говориш, че след един час той трябва да си признае. Той трябва сам да се убеди, няма какво да го убеждаваш ти. Този човек в съзнанието си трябва да знае говориш ли ти истината, или не и можете ли да се разберете. Още в началото между вас трябва да има една правилна обмяна.

Ние, съвременните хора, имаме криво понятие за човечеството. Считаме, че всеки трябва да мисли за себе си. Не е така, отчасти можем да мислим за себе си, но всички в природата съставляват един велик организъм, в който цялото се грижи за частите. Понеже частите не функционират правилно, понякога на цялото му взема дълго време, докато изправи погрешките на тия части. Вземете например човешкото тяло: ако нарушите функциите на стомаха си, дълго време ще е нужно, докато той се поправи. Ако нарушите функциите на вашите бели дробове, дълго време ще е нужно, докато и те се поправят. Ако нарушите функциите на вашия мозък, пак същото ще е. Дълго време е необходимо, дока-

то се възстанови равновесието в ума. Равновесието човек трябва да го разбира. Сегашните хора развиват мозъчната система, тъй е вярно, но мозъчната и вегетативната нервна система са два полюса. Единият полюс е магнетичен, другият полюс е електричен. Мозъкът се нуждае от среда, която е суха; вегетативната нервна система се нуждае от среда, която е влажна. Преплитането на тия две среди дава условията да има обмяна между човешката мисъл и човешките чувства.

Може всеки един от вас да направи опит. Щом пипнеш ръката си и тя е суха, това е признак, че в тебе електричеството има надмощие. Ако ръката ти е много влажна, вегетативната нервна система в тебе има надмощие. За да има правилна обмяна, ръката ти трябва да бъде мека, топла и малко влажна. Мекота не може да се образува там, гдето няма влага. Ти не можеш да мислиш правилно, не можеш да имаш разположение, ако в тебе няма влага. Ако имаш повече сухота, ще бъдеш рязък във всичко – и в чувствата, и в мислите си. Проповедници, които имат сухота в нервната система, така режат, режат, резки са. Те казват на хората: „Вие трябва да отидете на бойното поле, да умрете за Отечеството“. Тези проповедници, които имат голяма влага, те са магнетични, говорят така: „Моля, братя, да се обърнете, ние сме много разположени към вас. Ние ви обичаме, ние сме готови да се пожертваме за вашето добро, трябва и вие да се пожертвате за доброто“. Нито едните, нито другите разбират закона. Единият ще накара хората да умрат на бойното поле, без самият той да умре там. Другият ще накара хората да се пожертват за доброто, но той няма да се пожертва. Това са методи. Човекът от новия тип трябва да бъде към другите тъй справедлив, както към себе си. Аз давам едно правило: не да се отречеш от баща си, но ти ще обичаш баща си, както обичаш себе си. Ти ще обичаш майка си като себе си; ще обичаш брат си като себе си; ще обичаш приятеля си като себе си; ще обичаш слугата си като себе си. Всички живи хора

ще ги обичаш като себе си. Това е правилото: като себе си. Любовта към себе си, тя вече е вторичен извор.

Някой ме пита: „Какво нещо е Господ? Кажу ми къде е Господ“. Аз не мога да му кажа къде е Господ, защото, ако му кажа, ще го заблудя. Но му казвам: „Това, което е в тебе, е от Господа. Туй сърце е от Господа, тая воля е от Господа. Всички хора наоколо дишат, живеят, стремят се и каквото правят, добро или зло, все е от Господа“. Вие ще запитате защо Господ кара хората да правят зло. Господ кара всички хора да правят добро, но те, като не Го разбират, правят зло. Бог най-първо каза на човека: „В деня, в който направиш първото зло, ти ще умреш“. Първото зло седи в непослушанието. Като го направиш, ще умреш. Първото зло е непослушанието. Щом не слушаш закона на Любовта, с тебе всичко е свършено. Сега ние мислим, че всички тези неща са отживелица. Казваме: „Те са стари работи“. Новият човек трябва да бъде силен и мощен да поправи положението си. Ако един човек се бие и ако сто хиляди души се бият, в какво седи разликата? То е едно и също нещо. Мислиш ли, че тия хора, които отиват на бойното поле, ще оправят света? На нас не ни трябва воюване. Ние сме против войната, против кривите методи, против кривите схващания за воюването в света. Ние не сме против религията, но сме против онези криви разбирания, които не са религия. Ние не сме против науката, но сме против онези криви методи, които се разбират като научни.

Христос казва: „Всичко, що чух“. Той казва на своите ученици, че им говори неща, които не могат да се изнесат. А за да се изнесат, те непременно трябва да бъдете музикални. Ако някога бих говорил на когото и да е от вас, бих му казал да ми изнее едно музикално парче. Ще кажете: „Да изнея някое парче от Бетовен“. – „Няма да мине.“ – „Ама някое парче от Моцарт.“ – „Няма да мине.“ – „От Шопен.“ – „Няма да мине.“ Музиката във вас трябва да стане нещо насъщно. Аз наричам музика това: ако съм болен, щом запя, болестта да си замине и да стана от

леглото. Няма болест, на която аз съм пял, и да не си е заминала. Болестта не може да издържа на тия трептения – тя или ще си замине, или ще ми стане приятелка. Много болки има, които са ми станали приятели, живеят вече на земята. До едно време им бях банка, сега работят с мене заедно. Всички болести в света се произвеждат от немусикални същества. Тези са най-грубите същества. Щом научиш туй същество, то се привързва към тебе, казва: „Ти за мене си всичко, ти ме научи да живея“. Сега, като гойде някоя болест, хората викат лекар. Ще каже лекарят, че кръвта на болния се е отровила. Болестта не е в кръвта. Едва сега модерната наука съзнава, че всички болести се дължат на известни микроорганизми, някои от които са толкова малки, че и с най-големите микроскопи едва се виждат. Тези микроорганизми се размножават много бързо, много нечисто живеят и всичките им извержения остават в нас. Те тъй много се размножават, че и да чистиш, отиде вече! Ти ще предпочетеш да напуснеш къщата, отколкото да я изчистиш. Законът тогава е този: ще турите филтър, тия неканени гости ще ги турите под карантина отвън. След като ги турите под карантина, ще изпратите най-добрите певци да им пеят. Попееш на чумата – тя трепери вече. На холерата ѝ попееш, и тя трепери.

Може сега да ме попитате: „Туй, което говориш, истина ли е?“. Аз ви питам: туй, което вие говорите, истина ли е, или не е истина? Ако вие ми кажете, че вашето е истина, аз ви казвам: и моето твърдение е толкова вярно, колкото вашето. – „Че какво може да се постигне с това, което ти казваш?“ А какво се постига с това, което вие казвате? Но ето какво се постига с туй учение, с туй верую, за което ви говоря. Като стане музиката метод, ще имате по възможност на десет години едно заболяване. Като гойде един лекар, ще ви прегледа от любов и вие ще му платите от любов. Не е въпрос до парите, вие можете да му дадете пари. Лекарят ще си носи цигулката и ако сте се поразболели малко, ще

ви изсвири едно парче. Той ще бъде артист, музикално ще изсвири парчето, знае каква е рецептата. Ако някой е болен от чума, лекарят ще му посвири 10 – 15 минути музикално и той ще стане от леглото. Или ти имаш да вземаш пари от някого. Няма да ходиш да го обиждаш, но ще идеш да му изпееш една песен и той ще плати гълга си. Или имаш да гържиш изпит в училището. Като изпееш една песен, учителят вече знае, че си учил. Казва: „Щом може да пее, той си е научил“. И ти взимаш изпита си. Ако си подсъдим, ще изпееш една песен. Щом пееш хубаво, съдията ще издаде решение, че те оправдава. При всички положения, като изпееш една песен, работата става. Някой мъж погодзира жена си. Нека тя да му изпее една песен и тогава той ще каже: „Жена, която така пее, не може да прави престъпления“. Като дойде синът му, на него мъжът да каже: „Сине, попей ми“. Щом и синът му попее, той ще има вече доказателство, че живеят един истински живот. Ако хората в света бяха станали музикални, ние можехме да спестим голяма част от времето си и да вършим работата много по-лесно, отколкото сега. Ти сега по цяла нощ мислиш какво да правиш със сина си – по лош път върви той, много пари харчи, а тогава нямаше да имаш тия безпокойства.

Някои от вас, като ме слушат, казват: „Кажу ни как да се освободим“. Трябва да се образува една опитна школа. Вие се насърчавате, пеете един-два гена и после казвате: „То и с пеене не става“. В музиката човек трябва да има голямо постоянство. При най-неблагоприятните условия ти ще намериш пет минути време, за да пееш. Вечерно време ще станеш от леглото и за 5 – 10 минути ще попееш, ще посвириш, после пак ще си легнеш. Преди да си започнал да се молиш на Бога, ще попееш. Ако можеш да пееш, тогава ще се молиш, защото, ако не можеш да пееш, молитвата ти няма да бъде приета, нищо повече. Казвам сега: този, новият човек, ще бъде музикален. От него ще се издишва нещо светло. Като се приближава, ти още отдалеч, от 10 – 15 – 20 километра, ще усетиш

нещо със своята аура. Като иде такъв човек, светът ще го посреща, а той ще носи един такъв хубав ден като днешния. Кога на Богоявление е било така хубаво времето, както днес? Времето показва, че това, което говорим, е истина. Българинът казва, че когато на Богоявление е така хубаво времето, няма да има берекет. Но днешният ден носи нещо хубаво, носи онова ново съзнание за българите. Мъже, жени, деца, животни, ако разбират, за тях Богоявление носи туй, аз го виждам.

Ние казваме, че от много ядене хората боледуват. Каква е максимата на яденето? Има едни нови изобретения, благодарение на които машините с малко гориво произвеждат много енергия – така се прави икономия. Тъй че може с малко количество вещество много енергия да се произведе. Тогава какви трябва да бъдат нашите схващания? Едва сега хората на науката казват, че атомите се разлагат на йони. Има три състояния на материята, които учените още не са разложили. Атомите, както сега са създадени, те са произведения на разумните същества, които са работили. Атомите са тухли, с които светът е съграден. Те са градивото, с което светът е създаден. Както ние намираме камъни и с тях правим къщи, така и тия същества от вечността намират туй вещество и образуват атомите, с които е построена цялата наша Земя, Слънчевата система, звездите. Светът е нареден тъй разумно! Тази музика, за която ви говорим, не мислете, че тя скоро е влязла. Един ден ние ще приемаме по радиото музикални творби от Слънцето. И може би няма да минат повече от хиляда години, когато някои ще слушат музика от Слънцето. Колко чувствително трябва да бъде радиото ви, да слушате тези плочи! Ако един виртуоз на Слънцето пее и вие пуснете слънчевата плоча, ще произведете една слънчева мелодия. Тази слънчева мелодия ще се отличава по това, че като я подложите на опит например с един анемичен човек, веднага ще се поправи неговото състояние.

Ще кажете, че някои работи трябва да се докажат. В съда се доказват работите. Ще ви приведа пример със случилото се на един унгарец, за което съобщиха в един вестник. Купил си той лотариен билет, записал си номера му и понеже не бил богат човек, за по-сигурно го зашил в шапката си. След това забравил за него. Дошъл веднъж един просяк в дома му и жената на този унгарец, като нямала какво друго да даде, взела че му дала шапката на мъжа си. След време мъжът вижда, че неговият билет печели десет хиляди унгарски крони – това са около милион и половина български лева. Казва на жена си: „Поправи се нашето положение. Къде е шапката ми?“. Тя му казва, че е дала шапката на един просяк. Но билетът, щастие то им е там, в тази шапка! Заинтересува се мъжът и къде е този просяк, намира го. Обаче просякът, като се намирал в трудно положение, вече бил заложил шапката при един търговец вехтошар. Казва той на просяка, че ще му даде голяма сума пари, за да му върне шапката, понеже му трябвала. Просякът се усъмнява, отива при търговеца, взима обратно шапката и намира вътре билета. Започват двамата да спорят кому се падат парите и отнасят въпроса в съда, съдията да се произнесе. Просякът казва, че жената, като му е дала шапката, така му е дала и билета. Съпругът казва, че жена му е подарила на просяка шапката, но не и билета – билетът е негов. Питам сега: ако вашата жена даде някому онзи билет, който печели от лотарията, вие какво ще направите? Аз не зная дали една жена има право да подарява шапката на мъжа си. Ако аз бях жена, никога не бих направил това. Сега вие ще ми възразите: „Нима не трябва да се прави добро?“. Ти вземи плат, уший една шапка, подари я. Никога не подарявай вехта шапка. Вехтите работи са ценни, но те са за учени хора. Ако е дошъл някой философ, някой мъдрец, подари му тази вехта шапка. Щом е просяк, гръж шапката за себе си, този човек не ти носи никакво щастие. Мислите ли, че ако на един просяк дадете най-хубавата книга, той ще я оцени? Не, той ще я продаде. Онзи просяк е заложил

шапката. Това е, което ние, съвременните хора, правим. Онова знание, което Бог ни е дал, което е вложил в нас, ние го залагаме някъде. Всички ние вървим по един крив път. Мъжът мисли, като си намери жена, да си оправи работите. Жената мисли, като си намери мъж, да си оправи работите. Когато се оженят, и двамата мислят, че щом им се роди дете, ще се оправи работата. Съдията мисли, че като има престъпници и съдии, ще се оправи светът. Адвокатът мисли, че ще оправи света. Всички мислят да оправят света. Оправят го, но светът не функционира правилно.

Един български писател казва, че тия съчинения, които писателите пишат, нещата, които казват в тях, могат да се напишат и в 5 – 10 страници. Тогава нека писателите да кажат нещо съществено. Те започват да описват една мома: фигурата ѝ стройна като мотовилка, веждите ѝ тънки като копринен конец, очите ѝ черни, устните ѝ червени, пръстите ѝ заострени. Описват неща, които не са съществени. Че момата била стройна като мотовилка, това е външната страна, то не е човекът. Ако описват някой момък, ще кажат, че е строен, снажен като планина. Какво стройно има в планината? Това са фигури на речта. Стройното в момъка, стройното в момата седи другаде. Стройното в момата седи в онази мекота и в онази влага, които тя носи. Там, гето има мома, има ябълки и груги плодове, там всичко има. Дето има момък, там вятър има, проветрение, там духа, лъха, всичките хора си почиват. Вятърът и влагата, като се съединят, дават общото изобилие. Но всичко това не може да стане без музика. Влага без музика не може да има. Слънцето без музика не може да грее. Човекът без музика не може да мисли, човекът без музика не може да бъде щастлив, то е немислимо. Нито религиозен, нито учен може да бъде без музика. Той може да бъде учен с музиката, но не в този смисъл, както ние приемаме учените хора.

Христос какво учеше? Той слезе от един груг свят и донесе хубави работи. На едно място казва: „Ако ви казвам

земните работи и не ги разбирате, как ще ме разберете, ако ви кажа небесните?“. Аз ви говоря за неща, които са обикновени, и ако река да ви говоря за отвлечените, ще кажете: „Тия неща не са верни“. За всяко нещо, което не можем да видим, казваме, че го няма. Виждането е функция на съзнанието. Човек, който има пробудено съзнание, той оттук вижда в Америка какво има. Той вижда на Слънцето какво има, вижда в Млечния път какво има. Достатъчно е съзнанието ти да бъде музикално, за да не разправяш само за Месечината, но ти ще я видиш. Тогава ще имаш друго понятие за Месечината, не такова, каквото учените хора имат, ще я схващаш не както те я схващат. На Месечината има един живот, който учените хора не схващат. Там са най-хубавите условия за научни изследвания, такива другаде няма. На Месечината няма условия за болести, много малко са болестите там. И там живеят най-напредналите учени хора. Един ген, когато завършите вашия курс на Земята, ще живеете най-малко десет години на Месечината. Десет години ще стажувате на Месечината, след което ще ви подпишат паспорта и ще тръгнете оттам, за да отидете на Венера. На Венера ще седите пак десет години. Венера вече е Любовта. И там ще ви подпишат паспорта. Месечината ще ви даде простор, Венера ще подпише, че чувствата ви са нормални. След туй ще отидете на Меркурий отново за десет години, след което там ще подпишат, че вие можете да разсъждавате. Накрая ще влезете в Слънцето. На Слънцето ще ви оставят да живеете колкото искате. На Месечината няма условия за много хора. И на Венера не допускат много хора. Там всичко е покрито. Откъде произтича светлината? От вътрешното светило. Отвън там са покрити, никой не ги знае. Това са научните данни. Може да кажете: „Това що ни трябва? За нас е важно сега как ще прекараме живота си“. Въпросът за мене стои другояче. Ние сме дошли на Земята, да знаем как да изпълним тука волята Божия. Нима ние сме създадени да се безпокоим от сутрин до вечер? Нима сме създадени по цял ден да спорим кой какъв възглед има?

Казвате, че музиката е хубаво нещо. Не можете да не слушате хубавото, което някой пее. Вие как бихте пели? Много трудна работа е музиката. Гласът ви трябва да има наг 18 октави. С тази широка амплитуда, която имате, вие пеете като един ученик, който едва стъпва в музиката, казвате: „Тия неща са непостижими“. Тъй както сега мислим, непостижими са. Вие искате да разберете тия работи. Те съществуват вече. Може да се направи един опит. Човешкият глас може да се повдигне. Туй, което аз зная, стои приблизително така: ако един човек се постави в един магнетичен сън от пета степен, може почти до седем октави да му се повдигне гласът. Това е недостъпно за вас в будното ви състояние. Този човек, като се събуди, изгубва всичко. Докато спи, може да пее така, а след като се събуди, не може. Трябва да го приспиш на сцената, за да може да пее по този начин. Тогава той ще бъде един феномен. В литературата съм срещал само един пример, който приблизително изяснява тази идея. В миналото столетие един много даровит музикант, който имал обикновен глас, намерил една мома, която не била толкова музикална, но с отлично развит ларинкс. Той влагал в нея своята магнетична сила и тя започнала да пее пред публика. Той сеял скрит зад сцената, певицата пеела и всичката публика ѝ ръкопляскала. Влюбил се един младеж в момата, видял, че този мъж обикаля около нея, помислил, че ѝ е любовник. Един ден най-после решил да се освободи от него и го застрелял на сцената. Като го убил, певицата вече не можела да изпее нищо, всичкото ѝ знание изчезнало. В човека туй се нарича ново съзнание. Новият човек носи тази гарба. Представете си, че вие можете да вземате тонове от 4 октави. Много рядко се случва това. В историята, мисля, има само един пример за една италианска певица, която можела да пее в 4 октави. Ако ти в 4 октави пееш, при това с трели, може ли да бъдеш беден човек? Дето минеш, всеки ще те слуша. Ние туряме тия работи за бъдещето.

Казвате: „Кой ще се занимава с тия илюзии?“. После вземате една поза и казвате, че трябва да бъдем добри, трябва да си помагаме, да работим. Че досега не сме ли работили? Хиляди работи сме работили. Накарали сме аеропланите да хвъркат, железниците и параходите да се движат и тия работи са хубави, но все пак липсва нещо съществено в човека. Ако музиката можеше да управлява в света, тогава щеше да има много малко потъвания на параходи, много малко катастрофи на аероплани. Ако гойде този музикален свят, най-малко със 70 процента всички тия катастрофи ще се намалят. Статистиката показва, че такива катастрофи всякога се случват при едно немусикално състояние, или когато хората изгубят своята музикалност. Когато човек престане да се моли, той се уморява, той не мисли, той не е господар на нервната си система и при това положение ще даде едно криво направление, всичко ще се измени. Някой казва: „Домегна ми, не ми се живее“ – в този момент ще се случи нещо. Този умен човек, като гойде го големите изпитания, изгубва присъствието на своя дух и казва: „Не ми се живее“. Не зависи от тебе дали да живееш. Животът на тебе ти е наложен. И ти трябва да бъдеш честен и справедлив, трябва да оправдаеш вярата, да оправдаеш любовта, които са вложени в тебе. Ти трябва да оправдаеш себе си пред онези, които са те кредитирали. Когато гойде отчаянието в тебе, има нещо, което ти казва: „Ще се оправи тази работа“. – „Ама как ще се оправи?“ – „Ще се оправи работата.“

Онези от вас, които искат да се повдигнат, нека да започнат да пеят. Който е художник, да пее за художеството си. Който е чиновник, да пее за чиновничеството си. Който е банкер, да пее за банкерството си. Който е женен, да пее за женитбата си. Който има деца, да пее за децата си. Ако неговото пеене е много правилно, децата ще бъдат много добри. Неговото пеене ще се отрази. Ако пееш, ще видиш, че ще има по-малко дръзки и всичко ще тръгне напред. Ще видиш, че ще има по-малко

болести, ще има една хармония въкъщи, една атмосфера много приятна. Аз гледам, сега всички започват немусикално. Казвате: „Христос е казал да се отречеш от себе си“. Христос е казал да пееш хубаво. – „Ама той е казал да любиш Господа.“ Христос казва, преди да възлюбиш Господа, да Му попееш. Ако хареса пеенето ти, Той ще те възлюби. Ти не можеш да бъдеш възлюбен на един човек, ако не знаеш да пееш. Защото иначе този, разумният човек, няма среда, да може да се прояви. Той има желание да ти даде нещо, но ако не знаеш да пееш, ти ще внесеш в душата му една тъга, тъй че да не може да ти помогне. Той ще те повика и ще ти каже: „Искам да ти направя едно добро, но ще започнеш да пееш“. Казва се в Писанието: „Пейте и възпявайте в душата си Господа!“. Тогава питате: „Нима за спасението нам ни е потребно пеене?“. Потребно е пеене. Потребно е, ти не можеш да се спасиш без пеене. Като казвам това, аз не подразбирам пеене в обикновен смисъл. Ако в твоето съзнание пеенето не стане среда, в която среда то да функционира правилно, ти не можеш да поддържаш спасението. Този дух на спасението ти не можеш да поддържаш, но ще се обезсърчиш. Един човек, който има това музикално чувство в себе си, той никога не се обезсърчава.

Музикантът най-мъчно се обезсърчава. Между музикантите престъпници и убийци няма. В статистиката няма такъв случай, така зная аз. Музикантите някой път обичат да попииват, но престъпници няма между тях. Попииват, понеже не ги разбират хората. Но в тях има нещо благородно. Ако в света хората имаха тази музика, за която ви говоря, те щяха да преобразят света. Като тегли онзи цигулар лъка, всички го слушат. Като теглиш ти лъка в едно заведение, дето хората пият, чашите да спрат да се вдигнат. Аз съм наблюдавал някои български гъдулари – те са родени музиканти, гениални ги наричам. Като влезе един гъдулар в кръчмата, където всички пият и говорят, само като тегли той лъка, хора-

та оставят чашите, оканиците* и се заслушват. Свири този човек! А като запее, тракането на чашите съвсем престава, всички го слушат. Като не пият хората, крѣчмарят гледа по-скоро да изгони гъдуларя навън. Той току стане щедър, 30 – 40 лева му даде и каже: „Иди в друга крѣчма“. Като иде в другата крѣчма да посвири, и там всички престават да пият, слушат го. Онзи крѣчмар му дава нещо и го изпраща да ходи в трета крѣчма. Това са ред наблюдения. Много лоши навици в себе си ние бихме победили, ако знаехме как да вземаме основния тон на музиката. Щом се колебаеш, тонът ти не е верен. Щом вземеш един тон правилно, обертоните се раждат, става едно съединение, едно обединение между ума и чувствата. Ако имаш някакво противоречие в ума си, някакво противоречие в сърцето си, щом запееш, всички противоречия изчезват, ти влизаш в един нов свят. Аз знам само един такъв пример, за който ми говореше един мой познат американец. Той слушал веднъж как свири на цигулка Камила Русо**, която е сред най-добрите ученици на Паганини. Този американец беше богат човек, слушал я да изпълнява „Сънят на живота“. Казва: „Като я слушах, бях готов с всичките си врагове да се примиря, да раздам всичкото си богатство. Съжалявам, че изгубих туй чувство. Бих желал тя да ми посвири пак, за да го намеря отново“. Приблизително такова е влиянието на музиката.

* оканица *diapal*. Пръстен съд, обикн. за вино или ракия, с широк отвор и две уши (гръжки) отстрани, с вместимост една ока. Ока е турска мярка за тежина, равна на 1200 грама.

** Камила Урсо (Русо) (1840 – 1902) – виртуозна цигуларка. Паганини си заминава от този свят само няколко дни преди да се роди Камила Урсо, но след това тръгва цяла школа, вдъхновена от великия композитор и инструменталист, към която безспорно принадлежи и тази забележителна цигуларка. Не е известно кой класически композитор е автор на музикалното произведение „Сънят на живота“, споменавано от Учителя и в други беседи. Възможно е оригиналното му заглавие да е друго.

Питам сега: Христос, като дойде втори път, трябва ли да намери света немюзикален? Не! Когато Христос дойде, във всяка къща трябва да се чува песен, във всяко училище трябва да се чува песен – и тя да не е обикновена песен. На вас някой път може да ви дадем едно предметно учение. Ако сте готови, може да ви дадем само отчасти предисловието на тази музика. Това може да бъде след година или след 10 години, или след 20 години – изисква се специфично време. Такава песен не може да се пее между хора, съзнанието на които не е пробудено и които казват: „Чакай да видим туй какво е“. Пробуждането е едно високо състояние. Онези, които поддържат този възглед, знаят, че когато туй музикално чувство се пробуди, ние вече ще се простим с настоящия порядък на нещата. Това ще бъде началото на Царството Божие на Земята. Разбирателство ще има между хората. И тогава хората ще кажат: „Сбогом, сиромашийо! Сбогом, беднотийо! Сбогом, болести, сбогом, недоразумения“. На всичко туй ще кажат сбогом. Сега се представят нещата така: като ще идва Христос, ангели ще дойдат да тръбят. Архангел Михаил щял да дойде да затръби. Той няма да затръби с една бурия*, но ще засвири така, че като го чуят хората, да кажат: „Това е музика“. Той ще засвири и мъртвите ще възкръснат. Ще възкръснат, разбира се! Човек, като чуе тази музика, не може да не възкръсне. Ще възкръсне! Това са евангелски образи, които са верни. Казват някои, че те са алегии, мистични работи. Те са събднати работи. Те са неща, които хората не са слушали. От хиляди и милиони години са събднати за тези, които са ги слушали. Вие питате: „Защо ние не знаем?“. Вие останяхте малко назад. – „Че как тъй?“ Когато те пяха, вие спяхте.

Каквото и да ви се говори, новото учение ще влезе със своя дикция в света. Тази наука ще бъде основа, ще има единство на съзнанието. Всички, които имат туй

* бурия 1. *дуал*. Меден духов инструмент със силна звучност; тръба. 2. Тръба за отвеждане на дим от печка в комин; кюнец.

музикално чувство, ще имат чувство и на братство, и на единство; всеки ще се радва на другите и всеки ще обича другият да му попее. Сега остава само да чуете всичко, което ви се явява. Ако можете да чуете всичко. Задавате въпроса кога ще чуете. Това зависи от вашето музикално чувство. Вземете например влюбените: те чуват туй, което другите хора не чуват. Аз съм виждал влюбени хора – момъкът стои на единия край и говори нещо, момата е далеч от него, някъде на другия край, но каквото говори той, разбира го. Другите казват: „Онзи там какво ли говори?“. Никой не може да го чуе, но тя, неговата възлюбена, чува. Той ѝ казва на кое място да се срещнат и тя всичко чува. Туй е музикалното чувство, което го има в живота на земята. Виждам, има почва за развиване на новата музика. Този момък говори от единия край и момата го чува от другия край. Какъв развит слух има тя! В тази област е необходимо човек да започне с любовта, която е възплъщение на човешката мисъл. Аз говоря за любовта като възплъщение на човешката мисъл. Аз говоря за любовта като възплъщение на една реалност, чрез която човек може да постигне онава, което желае.

Човек желае три неща: той желае да бъде свободен, той желае да има светлина, той желае да има живот. Това е то възплътената любов. Ако човек не може да придобие своята свобода, не може да придобие светлина и знание, той и живот не може да придобие. Ако в него не се пробуди неговото съзнание, ако в него не дойде музиката, той и другите работи не може да добие. Музиката я взимам във висок и широк смисъл като един преходен период. Тя е диагоналът в един квадрат. Тя е гуаметърът в кръга. Всичките части на окръжността са еднакво отдалечени от една вътрешна точка, наречена център. Казвам: Бог е вложил във вас една сила, за която вие не мислите. Вие мислите за много работи, но за същественото не мислите, за музиката не мислите. Вашата свобода зависи от музиката. Вашето знание зависи от музиката. Вашият

живот зависи от музиката. Ако вие сте музикални, ще имате всичко това. Казвате, че и много музикални хора умират. Аз не споделям този възглед. Човек, който умира, той не е музикален, той е само напръскан с музика. Не да ми разправя някой за музика, но той трябва да ми свири. Като иде музикантът, отдалеч аз го чувствам, че е музикант. Музикален е той. Може и да не свири, но носи нещо музикално в себе си, има това разбиране. С един музикален човек ти не можеш да влезеш в противоречие. Ами как мислите вие, Бог е толкова търпелив.

Астрономите казват, че съществува хармония на сферите. Всяка звезда има свой път, своя хармония. Има една симфония на Битието. Един ден, когато вашият ум се развие, ще слушате симфонията на Вселената, в която всички разумни светове пеят. Ако достигнат до вашия дух, всички те ще разказват за онова, което става в техните светове. Знаете ли каква радост ще бъде да чуете как пеят жителите на Слънцето, каква радост ще бъде да чуете как пеят жителите на Венера или на Меркурий, или на Марс (последните са малко войнствени), или жителите на Юпитер, или жителите на Сатурн. Всички пеят. Там, дето има жители, те пеят. Жителите на Месечината, и те пеят. Ние предполагаме, че има жители на Луната. Ще кажете: „Как живеят на Луната? Там условията са лоши“. Умните хора живеят и при най-лошите условия. Но лошите условия на Луната, падането на Луната се дължи на падането на Земята. Че температурата на Луната е по-ниска, причината за това е на Земята. Това научно можем да го докажем, ако дойде въпросът до научно доказателство. Понеже Земята е изтеглена влагата от Месечината, там стават големи изпарения. Жителите на Месечината имат много малко влага и колкото е останала, те я пазят, малко от нея употребяват. Страхуват се те от хората на Земята и затова живеят под повърхността. Вода теглят по-малко, защото от Земята им я открадват. Защо именно Месечината е останала без вода? Преди милиони години,

когато още не е имало живот на Земята, на Месечината е имало един отличен живот, културен живот. Окултната наука проповядва, че сегашните жители на Земята са слезли от Месечината. Понеже там те започнали да се карат и да се бият, изпратили ги с аероплан през пространството – не в тази форма, в която са сега, и като слезли на Земята, съградили им едни подходящи тела. Това са пионерите на Земята. Жителите на Месечината се върнали на Месечината и сега отдалеч ги наблюдават. Понякога хората от Месечината слизат да наблюдават хората на Земята, но нищо не казват. Сега аз не искам да вярвате във всичко това, вие може да го считате за приказка от „Хиляда и една нощи“. Аз ви говоря това, което е. Вие може да вярвате, че не е, но това е без значение. Аз зная, че онова, което е, е, и зная, че онова, което не е, не е. Както и да говорите, онова, което не е, не е. Аз считам това „не е“ за едно криво заключение. Като има жители на Земята, не може да няма жители на Месечината, не може да няма жители на Слънцето. Температурата ни най-малко не препятства на живота. За температурата на една планета причина е животът. От самия живот зависи тази температура. Тя е една среда, която зависи от живота. Животът произвежда топлина и тя не може да се изгуби, не може да се разложи. Животът образува топлината, той е господар. Истинският живот е господар на топлината. В Слънчевата система има същества съобразно с конструкцията, с естеството на планетите. На Земята има такива хора като нас. Земята е най-ниското положение, до което човек е слязъл. Земните типове са крайни материалисти – ностът, челото, цветът са залостени на Земята. Казват, че слънчевите типове хора са весели, също и оптимисти. Хората на Месечината са с широко въображение. Типовете, върху които Юпитер влияе, имат достойнство, религия, ред, порядък. Хората на Сатурн са хора на ума, на критиката, те са и много подозрителни. Старите астролози, които са разбирали тия закони, са

определили, че има сатурнови, юпитерови, лунни, марсови, венерини, меркуриеви, слънчеви типове.

Съвременните учени казват, че температурата на Слънцето е от 6 хиляди градуса. Всъщност температурата му е повече от 25 хиляди градуса. Според моите изчисления там има 25 хиляди градуса топлина и това пак е малко. Ако кажа 25 милиона градуса, това пак ще е малко. Температура от 25 милиона градуса не е разрушителна. Ако вие прекарате ток с напрежение от 1000 – 2000 волта през един организъм, туй електричество убива, а ако прекарате 50 – 60 хиляди волта, тогава електричеството не само че не убива, но чисти. Един физик поддържа теория, според която частиците при този голям волтаж са толкова дребни, че минават през тялото и не разкъсват тъканите. Частиците при 2000 волта напрежение са по-дълги, те разкъсват тъканите и вследствие на това човек умира. Следователно има един огън от 25 милиона градуса, частиците на който са толкова ефирни, че той не може да се измери. Ние нямаме уреди за измерване на такава голяма топлина. Тази топлина, като мине през тялото, тя чисти, пречиства, човек светва и става гениален. Ако тази топлина мине през тебе, ти ще бъдеш първокласен гений. Умът ти ще се пречисти, всички микроби ще се изчистят, лицето ти ще светне като на ангел. Музиката именно въвежда в тази нова област – там, дето огънят не разрушава. Музикалният огън не разрушава. Единственото нещо, което не разрушава, то е музиката. Любов без музика руши, а това вече са страстите. Любов с музика никога не руши. Мисъл без музика руши. Мисъл с музика никога не руши. Морал без музика руши. Морал с музика не руши. Всички неща, в които музиката влиза като съставен елемент, не рушат, но съграждат. Живот без музика се руши, живот с музика не се руши. Това е основното положение, в което трябва да вярвате.

За да ви се докажат някои работи, трябва да ги приемете, докато дойде във вас нещо да се отвори. Защото

за реалността аз не мога да ви говоря, ако вие не ме слушате, ако не сте заинтересовани. А за да ви говоря истината, аз не трябва да съм заинтересован от вашата личност. Аз, като музикант, свиря за себе си, свиря онова, което обичам. Ако вие ме слушате, приятно ми е, но аз не искам от вас да ме оцените, не ви искам нещо, аз свиря за себе си. Аз не съм заинтересован. Така вие не можете да бъдете в разногласие с мене, нито аз с вас. Ако вие пеете и постъпвате по същия начин, не можете да бъдете в разногласие с хората. Но щом вие поискате да завземете каквото и да е място, където можело да ви плащат повече, пък можело и хората там да ви почитат, тогава ще се състезавате за глупави работи. Щом пееш, ти, като четеш някоя научна книга, ще започнеш да я разбираш. Ако не пееш, нищо няма да разбереш от нея. Искаш да знаеш ще можеш ли да живееш с един свой приятел, или няма да можеш. Като изпееш една песен, веднага ще знаеш ще можеш ли да живееш с него, или няма да можеш.

Един оракул нарежда около четирийсет кръга, пуска едно зрънце и където падне зрънцето, той по това чете, гадае. Според това в кой кръг е паднало зрънцето, той знае ще се ожени ли човекът, или няма да се ожени, ще бъде ли щастлив, или няма да бъде. За всеки кръг има гадежни обяснения. Не е лошо това гадаене. Аз, още като видя човека, пускам своето зрънце и то веднага показва по същия закон. Тия кръгове според гагателите на Египет, Индия, Вавилон, Асирия показват бъдещето. Това сега е модерно, тия оракули ги наричат оракули на бъдещето. Верни работи са, но тия работи са сенки на реалността. Ти сега може да се колебаеш. Като пусне гагателят зрънцето, но на тебе не ти хареса какво се показва, ще кажеш, че не го е пуснал добре. Човек все трябва да направи нещо.

Има такива уреди, които показват къде какви метали има в земята. Когато един чувствителен човек вземе подобен уред и започне да търси метали, ако някъде в земята има злато, уредът ще започне да прави елипсовидни кръгове, да се върти в елипса. Щом дойде до злат-

ни предмети, ръката, която държи уреда, не се движи в кръг, но в елипса. Тия хора, които са чувствителни, като дойдат до туй място, гето има метал, правят най-силни амплитуди с ръката си и така може да се намери златото. Но това е външната страна, механичната страна. Щом ти в себе си развиеш музикалното чувство, като стъпиш някъде, ще знаеш, че под краката ти има злато, и вече няма да ти трябва този уред, който се върти. Ти, като стъпиш на даденото място, ще кажеш: „Тук е златото“. Някой казва: „Кажи ми къде има заровени пари“. аз зная къде в света има заровени пари; и в България зная къде има. – „Защо не ги разровиш?“ Всяка банка е едно заровено имане. Ако ти идеш по закона на музиката при един банкер, само ще пипнеш ръката му и той веднага ще извади и ще ти даде пари. Или ще пипнеш главата му и той веднага ще каже: „Да дам нещо за Господа. Досега нищо не съм давал“. После 20 – 30 – 50 хиляди ще даде. Някой път за благотворителни работи богатите може да дават и 100 хиляди даже. Например Хаджи Калчо даде 500 – 600 хиляди лева – пипнал го е някой музикален човек.

Сега казвам на вас: ако искате да тръгнете по новия път, започнете да пеете, че като дойдете другия път, да пеете, да използвате живота си и да възкръснете. Сега не е време да се прераждате, сега е време за възкресение. За да възкръснете, трябва да станете музикални. Научно препоръчвам това на всинца ви. Не ви казвам да бъдете религиозни, не ви казвам да бъдете учени, не ви казвам да бъдете силни. Най-реалното е да станете музикални. Пейте сутрин, когато станете, 5 минути, на обед пейте 5 минути и вечер пейте 5 минути – 15 минути на ден да ви бъде като „Отче наш“ пеенето. Но не да пеете еднообразни песни. Някъде може сами да сложите 3 – 4 или 10 гуми в песните и тези гуми трябва да са свестни, да нямат две значения. Онази песен е хубава, в която гумите са едноточни. Истината е истина, не е лъжа. Любовта е любов, не е нещо друго. Гладът е глад, не е нещо друго. Жаждата е жажда, не е нещо друго. Имат само едно значение гумите.

„Всичко, що чух, ви го казах.“ Отчасти ви го казах. Виждам, че вие отчасти ме разбрахте, и предвиждам, че отчасти ще изпълните. Но все таки радвам се, че отчасти сте разбрали и отчасти ще изпълните. То пак е хубаво.

*Благословен Господ Бог наш
Тайна молитва*

19 януари 1936 г., София, Изгрев

Ти кой си?

Отче наш

Духът Божи

Евангелие от Йоан, 1. глава, 21. стих

В начало бе Словото

Попитаха Йоан: „Ти кой си?“. – „Не съм аз Христос.“ – „Тогава що? Илия ли си?“ – „Не съм.“ – „Някой от пророците ли си?“ – „Не съм.“ В живота има два възгледа: на силните и на слабите хора. Илия представлява силните хора в света, които мислят, че всичко могат да направят. Пророците, това са гагателите, предсказателите, които мислят, че всичко, каквото предсказват, ще стане. Някои мислят, че като чуят една беседа, животът ще се изясни. Не може лесно да се изясни животът. С говорене работите няма да се оправят. И с един ден работа нищо не се постига. Даже и след една година усилена работа, и след 10 години работа, и след хиляда години работа пак нищо не се постига. Някой казва: „Да съм учен, пък все ще постигна нещо“. Учеността е само средство. – „Да съм силен.“ И силата е само средство. Когато някой човек пътува като екскурзиант, мисли, че един обяд не е толкова важен. С този обяд се придобива сила. Пътят, който му предстои да мине, зависи от този обяд именно. Това ядене ще бъде условие за друго ядене. Някои мислят, че всички работи могат да се изяснят. Всички работи не могат да се изяснят. Обаче пътят, който трябва да извървиш, непременно трябва да ти бъде изяснен.

Съвременните музиканти вършат лесно работите си, разполагат с написани хиляди ноти. Вземат едни от тях и свирят, после вземат други и по тях свирят. Каквото са написали великите композитори, те го свирят. Като ги слушате, все велики работи свирят. Но те повтарят това, което преди тях е написано, нищо

ново нямат. Ще вземат например една стара българска песен и ще я свирят. Колкото и да я свирят, както и да я свирят, все е стара песен. Най-после на хората им дотягат тия стари работи и казват: „Няма ли нещо ново?“. Има нещо ново в света. Новото е в това, че домакинът не може да разполага с изядения хляб. Когато един музикант е изсвирил едно парче и друг някой свири същото парче, те могат взаимно да си помагат. Как ще си послужи домакинът с хляба, който хората са изяди вече? Трябва да се съгради нещо ново. Има вярващи хора, които постоянно си служат със стари парчета също като музикантите. Старите молитви нищо не допринасят. От 2 хиляди години насам все „Отче наш“ се чете и работите пак не вървят. Казвате: „Знание трябва да имаме“. Имате знание, но работите пак не вървят. Не че не вървят работите, но онова, което светът постига, нито със знание се постига, нито с вяра. Защо? Защото, и като имаме вяра, умираме; и като имаме вяра, страдаме. Сега аз говоря само за живота на Земята. Някои могат да кажат, че за в бъдеще хората няма да страдат. Вярвам, че е така.

Съвременните хора имат различни възгледи. Не е въпрос сега да спорим кое учение е право и кое не е. Няма право учение в света. И не е въпрос кое е вярно и кое е невярно учение. Няма вярно и невярно учение в света. Кой е правоверен човек? И правоверен човек няма в света. Всички хора искат да бъдат Илиевци. Какво ще направши, ако си като Илия? Нищо няма да направши. Илия изби 400 души пророци и най-после трябваше да бяга. Той беше толкова голям герой, че успя да избие тези пророци, но като видя една жена, уплаши се от нея и избяга. Той сръза главите на 400 пророци, да им покаже, че той е пророк, че е силен човек. Като дойде до това да се състезава с една жена, хукна да бяга – толкова силен беше той! Значи, една жена беше по-страшна от 400 пророци. Разбира се, аз не говоря за сегашните жени. Защо? Защото сегашни жени няма. Аз бих желал да намеря поне една сегашна жена.

Всички сегашни жени, това са жените, които са живели преди 2 хиляди години. Всички жени все са силни. Вие говорите за младото поколение. Няма нито едно младо поколение, всички са стари поколения. Младо поколение, пък то живее като старото! Млад вълк, а живее като стария, яде агънца. Млада овца, а живее като майка си, пасе трева. Следователно няма млади хора в света.

Аз не искам да ви създавам противоречия, да казвате, че животът няма смисъл. Аз не поддържам тази идея. Животът има смисъл, но вие още не сте разбрали този смисъл. Вие търсите щастие в света и не знаете как се постига това щастие. Вие търсите богатството в света и не знаете как се постига това богатство, нито знаете как се загържа. Не е въпросът само да станеш богат или учен човек. Целта не е само в постижението, но каквото постигнете, вие трябва да го загържите. Като говоря по този начин, аз не искам да създавам натегнатата атмосфера, понеже вие и без това живеете в една натегнатата атмосфера. Аз искам да ви направя няколко отдушника, понеже всички се нуждате от отдушници. На всинца ви трябва един, два, три или четири отдушника, нищо повече. Ако не си направите отдушници, има опасност да умрете, машините ви могат да се пукнат. Следователно трябва да си направите няколко отвора, да не се пукнат котлите ви, защото тогава и машините ви няма да вървят. Щом машините ви не вървят, и работите ви няма да вървят. Мислите ли, че един човек, възгледите на когото не издържат, неговите котли не се пукат? Мислите ли, че един човек, който губи вярата си, котлите му не се пукат? Мислите ли, че един човек, който губи любовта си, и неговите котли не се пукат? Пукнати са тия котли. За каква философия ще говориш на онзи с пукнатите котли и машини? Какво има да му разправяш това-онова? Каквото и учение да му проповядваш, всичко е безпредметно. Тази машина трябва да върви, за да се постигне нещо. Крайната цел, която

имаш, трябва да се постигне, колата ти трябва да върви – това е верујото.

Човек трябва да работи. Има някои коли, които стоят на едно място, въртят се само колелата им, не подемат да тръгнат. Това не е никакво движение. При въздушното пътуване понякога се случва да има толкова силен вятър, че на един аероплан, който е с малка бързина, само перките се движат, той стои на едно място, не може да иде напред. Този аероплан едва успява да даде отпор на вятъра. И вие така в живота си едва успявате да противодействате на силите, които излизат насреща ви. Понякога според модата ние отстъпваме своите позиции и мислим, че сме постигнали нещо. Можете да мислите. Не е лошо човек да мисли, че е постигнал нещо. Но човек трябва да знае, че между едно и друго постижение има разлика. Постижения има и във възгледите. Някой има постижения в какво? Постигнал е загуби, постигнал е и печалби. Ако ти изгубиш равновесието на своя ум и на своето сърце, а спечелиш пари, дали загубата на равновесието ти се равнява със спечелването на тези пари? Не, ти си изгубил повече и си спечелил по-малко. Когато се печели по-малко, а се губи повече, това всъщност е загуба. Но да оставим сега въпроса за загубите, понеже вие разбирате този въпрос много добре. Вие разбирате загубите по-добре от печалбите, понеже няма човек сред вас, когото да не са го сполетявали загуби. Щом е така, няма какво да ви говоря за загубите. Вие се безпокоите, че сте загубили баща си и майка си, сина си, гъщеря си, брат си, сестра си; загубили сте знанието си, добротата си, любовта си. И все пак не знаете какво нещо е загубата, какво може да се изгуби. Какво разбирате, като кажете, че сте изгубили баща си? Аз не зная как може да изгубиш един баща. Да изгубиш една монета, разбирам, но да изгубиш един баща, това не го разбирам. Питам тогава: какви са тези ваши майка и бащи, които така лесно може да изгубите? Какви качества сте дали на тези ваши майки и бащи, които могат да се изгубят?

Това са същите въпроси, които някога са задавани на Христа. – „Ти кой си? Илия ли си?“ – „Не съм.“ – „Някой от старите пророци ли си?“ – „Не съм.“ Това значи: ти силен човек ли си? Не съм силен човек, нямам никаква сила в ръцете си. Ти пророк ли си? Не съм, нямам никакво знание, не мога да предвиждам нещата, които ще станат. Чудни са хората в своите искания! И при мене дохождат хора с различни въпроси и искания. Иде някой, иска да се срещне с мене, казва, че бързал много, затова трябвало да го приема по-скоро. Казвам, че не мога да го приема. Той настоява: „Не, изгубил съм толкова време, непременно трябва да ме приеме“. Най-после приемам го. След като отнеме един час от времето ми, той казва: „Благодаря“ и си заминава. За какво ми благодари? Казва: „Не можяхте да ми кажете нещо за болката ми. Не ми дадохте цяр за нея“. Че каква е болката му? Той има да дава 100 хиляди лева и ме пита ще може ли да си плати гълга. Казвам му: „При сегашните условия не можеш да си платиш гълга. Пък ако не си доволен от това, което ти казвам, намери друг, който да ти каже, че ще можеш да си платиш гълга“. После идва друг някой, иска да му кажа нещо. Какво да му кажа? Той пък ме пита ще може ли да вземе онази мома, която обича. – „Не можеш да я вземеш.“ Идва трети: „Ще мога ли да живея добре с жена си?“. – „Няма да можеш.“ Идва четвърти: „Мога ли да стана министър-председател на България?“. – „Не можеш.“ – „Че какво знаеш тогава?“ – Онзи, който може да те избере за министър-председател, той знае това.“ – „Кой може да ме избере?“ – „Народът. Иди питай него. Всички тези хора са гадатели, ще ти кажат дали можеш да станеш министър-председател.“

На онзи, който ме пита ще може ли да вземе момата, която обича, казвам: „Защо трябва мене да питаш можеш ли да се ожениш? Аз не съм пророк“. Той е страхливец, няма смелост да пита нея, а дошъл мене да ме пита! Аз не приемам страхливи хора. Той казва: „Аз не съм страхлив“. – „Страхлив си ти, гащите ти даже треперят! Иди

питай нея може ли да я вземеш. Ти с една мома не можеш да се справиш. За какво да те вземе тя?“ – „За мъж да ме вземе.“ – „Не може да те вземе за мъж.“ – „Ами за какво да ме вземе тогава?“ – „За слуга.“ Идея има в това. Защо да се спирате върху това, изопаченото? С какво е мъж той? Чудно нещо! Де е това негово мъжество най-напред? В него няма никакво мъжество. Мъжеството е нещо възвишено. Да бъдеш мъж на една жена, това значи да имаш отличен ум, да ѝ дадеш направление и след това да я оставиш свободна. Сега вие, жените, ще кажете: „Ето такива мъже искаме!“. Да, но и мъжете искат достойни жени, които да ги разбират. Ако вие не можете да разбирате мъжете си, защо ще си пукате главите, да се жените? Казвам: ние разбираме живота не така, както мнозина го разбират.

Понякога вие сами си създавате теории за живота и казвате, че е тежък, че е такъв и онакъв. Не, животът още не е проучен биологически. Тъй както учените разбират живота, това са техни предположения, техни загадения. Аз съм правил изследвания толкова време и съм дошъл до заключение, че животът ни най-малко не е такъв, какъвто учените си го представят. Ако учените биха могли да се домогнат до истинските положения на биологическите закони на живота, те биха дали и правила, по които животът да се оправи. Много учени са дали ред правила, които нищо не са допринесли. Такива правила всеки може да даде, но те трябва да имат приложение в живота и да дават добри резултати. Мога да ви приведа ред факти, за да видите, че ония животни, които вие считате за нисши, много пъти постъпват по-целесъобразно, отколкото вие постъпвате и отколкото можете да си представите. Една малка пчеличка разбира промените, които ще настанат във времето, и ако е отишла на работа, ще се върне 4 – 5 часа по-рано в кошера си, преди да е завалял гъжд или да е станало нещо друго. А един човек, който е отишъл на нивата, ни най-малко не предвижда промените, които ще настанат в най-скоро време. Не

че този човек е невежа, но човешкият ум се занимава с второстепенни работи. Съвременната култура минава през една опасна зона, пълна с мъгла. Моряците на парахода трябва постоянно да пускат корабната свирка, за да не стане някакво сблъскване. Това не показва, че капитанът на парахода е прост, невеж човек, но условията навън са такива, че той трябва постоянно да проверява, да следи за пътя, по който вървят. Много неща са отделили хората от истинския път, по който те трябва да вървят. Вследствие на това вие се занимавате с въпроси странични, които нямат нищо общо с живота.

„Ти кой си?“ Тези, които загадиха въпроса, се интересуваха от него, понеже знаеха, че първо трябва да дойде Илия, този силен човек, а след него – Месия. Ако дойде пророкът, след него ще дойде и Месия, за да донесе новите закони, които трябва да се приложат в живота. В какво се заключава мисията на един Месия? Неговата мисия е много малка. Мъчни са подготвителните условия. Щом се подготвят условията, къщата трябва да се съгради. Щом къщата се съгради, и коминът трябва да се направи. След това ще се турят дърва, да се пригответи огънят. След това ще дойде Месия, ще донесе една клечка кибрит, ще цъкне, ще запали огъня, ще пламнат дървата и хората ще започнат да си гледат работата. Ако разбирате, ще знаете, че това е нужно, но ако не разбирате, нищо не можете да придобиете. Кибритената клечка подразбира да знаеш как в себе си да запалиш своя ум, своето сърце, своя дух от Божествения огън на Любовта. Това е музика. Такъв човек не се занимава с материални работи. Материалните работи съществуват в света. Ние не страдаме от глад, ние не страдаме от безпаричие, ние не страдаме от болести, ние не страдаме от сиромашия – от нищо такова не страдаме. Ние страдаме само от безлюбие. Това е същественото в живота. Любов няма в света. Същественото го няма в света. Вие не можете да имате сила, ако нямате същественото. Същественото е животът, а щом животът се

яви, тогава може да имате хиляди форми. Щом дойде животът, може да имате безброй форми. Каквато форма искате, ще я имате; каквато форма искате, животът ще я създаде. Ако нямате живота, никакви форми не могат да съществуват, външни или вътрешни. Първо трябва да дойде животът, а после формите за този живот.

Каква полза ще има, ако създадете пелените на детето, а самото дете още не е дошло? Каква полза, ако вие ушите булчинските дрехи на една мома, а булката я няма още? Какъв смисъл има животът, ако вие съградите църкви, а богомолци няма? Или какъв смисъл има една гържава без поданицы? Значи същественото е животът, другото е условие за този живот. Условищата трябва да предшестват живота, а като дойде животът, той ще ги организира. Като казвам, че животът ще дойде, не разбирам механичното проявление на живота, явяването му от една малка клетка. Клетката, от която животът е произлязъл, представлява проява на живота. Малката капка показва, че зад нея сега безброй груги капки. Сам по себе си животът е нещо силно, мощно и разумно. Няма нещо в света, което да е по-съществено от самия живот. Няма по-разумно нещо от живота. Философите могат да говорят различни неща, могат да създават различни теории, могат да цитират различни учени, но всичко, каквото те говорят, остава за тяхна сметка. Всеки философ е прав за себе си, той има своите разбирания. Всеки човек е прав за себе си, но не е прав спрямо другите хора. Един човек може да е прав спрямо себе си, спрямо двама души, спрямо един народ, но никога една теория не може да бъде в хармония с цялото човечество. Засега няма такава теория, която да е в хармония с цялото човечество. Но има една теория, която всички хора искат да търсят. Няма същество в света, колкото и малко да е, което да не търси живота. Няма същество в света, колкото и малко да е, което да не иска да го обичат и да не иска то да обича. Може да има някъде същество, което да не иска и да не търси това, но поне аз не зная за

такъв случай. Аз съм преброял цялата литература, чел съм всички писатели и никъде не съм срещал да се споменава подобен случай. Когато човек е неразположен духом, той може да има едно особено състояние, да не желае да обича и да го обичат, да казва, че жените са лоши, или да казва, че мъжете са лоши, но това са временни състояния. Слушате някой мъж да говори по адрес на жените, че са лоши, че са змии, скорпиони и какво ли още не. Гледате го, утре той пак търси тези скорпиони. Тъкмо се е освободил от един скорпион, вече търси друг. Това е неразбиране на въпроса. Има случаи, когато нещо наподобява на жена, без да е жена, или нещо наподобява на мъж, без да е мъж. Пазете се от това нещо.

Като говоря за човека, аз познавам неговите качества. Човек има точно определени качества, по които се познава. И всяко нещо, което няма тези човешки качества, то не е човек. Всяко животно също си има свои точно определени качества. Щом това животно няма своите качества, то не е животно. Има такива животни, които приличат на коне, но не са коне; всичко друго са те, но не и коне. Има една наука, която класифицира нещата точно каквито са, а не каквито не са. В природата има много неща, които са изопачени, които са извратени, но те не са неща на природата. Те могат да съществуват, но ние ще ги наречем по особен начин. Съществените неща в живота си имат свои определени качества. Любовта си има свои определени качества. Като говорим за човека, и той си има свои определени качества. Всеки, който няма тези качества, той не е човек. Пророкът по какво се познава? И той си има свои качества. Пророкът вижда далечното бъдеще ясно, той знае нещата много добре. Малко такива пророци има в света. Не е лесна работа да бъдеш пророк. Силен човек е онзи, който всичко може да направи. Аз бих нарекъл силен човек онзи, който би дал направление на земята. Онзи, който не може да даде никакво направление на земята, той е слаб човек, следователно той се занимава със стра-

нични работи. Аз говоря за съществени неща. Ако вие искате да преобразите живота си със силата, която имате, и със знанието, с което разполагате, това не можете да направите по никакъв начин. С тази сила и с това знание вие ще си създадете един живот като сегашния, един живот като този, който имате. Аз нямам нищо против вашия живот, затова казвам: носете си вашите страдания. Вие с хиляди години може да носите този си живот, но нищо особено няма да придобиете. Защото, колкото се увеличават страданията, толкова ще се увеличават и несгодите на живота. Тогава вие ще си извадите логическия извод: „Да не работим“. Не е въпросът да не се работи. Работата има своите качества.

Когато дойде въпрос до работата, трябва да знаете, че само Бог работи. Единственото същество, което работи, това е Бог. Единственото същество, което работи, това е природата. Хората не работят, те се мъчат. Съвременните хора се мъчат, разискват върху порядъка на природата, разсъждават защо това е така, защо онова е иначе. Ако майката роди един идиот, кой е виновен за това – природата или самата майка? Когато майката се готвеше да стане майка, тя трябваше да знае условията, при които да зачене това дете, а не да роди идиот. Някои деца се раждат с идеални способности. Аз взимам думата „идеал“ в друг смисъл. Според мене всяка изопачена мисъл е идиотска, всяко изопачено верую, всяка изопачена вяра, всяка изопачена любов са идиотски. В това отношение аз съм безпощаден. Ще ми философства някой какво означавала думата „идиот“. – „Ама аз съм умен човек.“ Щом си умен човек, аз съм първият, който ще те ангажира на работа. Светът очаква учители, светът очаква майки и бащи, светът очаква служители, които знаят да работят. Светът очаква умни хора, със свещ ги търси той! И когато тези умни хора дойдат, тогава работите ще тръгнат напред. Сега не мислете, че аз критикувам нещата, аз съм вън от всякаква критика. Според мене да критикува човек, това е идиотско положение. Аз не

искам да вземам положението на един идиот. аз никого не критикувам и няма защо да критикувам. Ако водата, която иде от Рила, се прекара през тръби, широки три сантиметра, а вие искате с тази вода да напоите цяла София, мислите ли, че ще успеете да го направите? Това е идиотска инсталация, с която нищо не можете да постигнете. Според мене тези тръби трябва да бъдат най-малко два метра в диаметър. Нека тръбата да бъде толкова широка, че през нея изобилно да мине към София водата. Като е широка, няма да има никаква спънка, никакво препятствие при преминаването на водата. А такава широка тръба ще може да понесе и най-голямото напрежение на водата, което често се случва.

Съвременните хора представляват една инсталация с много тесни тръби. Много хора имат такива тесни тръби за социалния живот, за семейния, за обществения, за личния, за религиозния, за научния живот, вследствие на което не могат да издържат на външните условия, не могат да разрешат въпросите си. Като погледнете един от тези учени, с тесните тръби, той е толкова гребнав, той е като бабазуняк*. аз употребявам думата „бабазуняк“ в смисъл на човек, който мисли тясно, който има тесни възгледи. За мене бабазунякът представлява много тясна тръбица, през която едва може да прекарате малко вода. Не че този човек нищо не знае, много неща знае той, но иска да прекара своето мощно знание през една тясна тръбица. Тогава вие може да се намерите в положението на онези двама изобретатели, за които се говори в един анекдот. Доколко този анекдот е верен, не зная, не съм го проверявал. Ще ви го дам непроверен, а вие сами ще го проверите. Като го проверите, ще ми дадете по-точни сведения. Разправя се за тези двама изобретатели, че единият от тях направил една много тънка тел. Той я представил на другия, да му покаже колко е тънка. Вторият изобретател веднага я пробил.

* Бабазуняк – бръмбар.

Тогава я представил на трети, но и той я пробил. С това двамата искали да покажат на първия, че телта може да бъде още по-тънка. Важното е, че те не направили друга тел, по-тънка от гадената, но пробили телта на първия изобретател. Питам: какво създадоха двамата изобретатели, които пробиха телта? Какво допринесоха? Те само я пробиха. Създадоха ли благо на човечеството? Първият, който направи тази тънка тел, създаде струните за разните инструменти. А вторият, който проби телта, направи тръбите, през които водата да минава. Да, тези хора създадоха нещо, но през струните ние не можем да проявяваме човешката любов, нито през тръбите можем да прекараме човешкото знание. Ние можем само да подкрепим знанието, можем да подкрепим живота, но не можем да прекараме през тези тръби нито знанието, нито живота.

Каква е насоката сега, в която човек трябва да върви? Ако разсъждавам за себе си, това е друг въпрос, но когато се отнася до вас, казвам: вие можете да четете всички писатели, всички учени, но има смисъл да четете онзи писател или учен, който внася нещо ново във вас. Ако писателят или ученият внася нещо ново във вас, добре е дошъл. Не казвам да не четете. Четете, но не преповтаряйте старите работи. Да преповтаряте старите работи, това е безполезно. Колкото работи съм чел досега, нито една от тях не носи някаква нова идея. Какво четете в някой роман? Че главните герои били двама: млад момък на 21 години и млада мома на 19 години. По едно време един възмъжал човек, 50-60-годишен, се влюбва в тази млада мома и тогава се създават реди интриги. После романистът поставя героинята в такива условия, че тя да принадлежи. Според мене не е героиня тази, която принадлежи, нито е герой този, на когото сърцето се пука. Това не са никакви герои. И после тази героиня напуска дома на баща си, пренебрегва общественото мнение само заради един мъж, когото обича. Тя се отказва от всичко заради него и тръгва в неговите

стъпки. След 5 – 6 години този мъж я напуска и тя започва да търси друг. Или авторът на някой роман ще постави двамата главни герои в положение да умрат. И това били герои! Аз не съм против страданията, но идеята, която авторът прокарва, носи лоши последиствия. Не е въпрос човек да не умре, но всяко умирање трябва да има разумни резултати.

Защо съвременните хора не могат да изправят своя живот? Защото животът, който сега живеят, е резултат на живота, който те са минали преди 5 – 6 хиляди години. Те сега носят последиствията на своя минал живот. Най-малкото те живеят живота, който са минали във времето на Христа. Каквото хората са мислили във времето на Христа, това живеят и днес. Ето защо те не могат да изправят своя живот днес. Каквото сега мислят, това ще бъде за в бъдеще. Че как ще изправиш живота си? Една кола се спуска по релси, иде отвисоко. Как ще я спреш? Ако я спреш, ще стане катастрофа. По-добре я остави да слезе по линията долу, в полето, и след като слезе без никаква катастрофа, тогава ще вземеш предпазни мерки, да знаеш какво трябва да правиш в бъдеще. Ако сме разумни, така трябва да постъпим. Два възгледа има в света. Единият възглед е, че светът не е разумен и ние трябва да го направим разумен. Другият възглед е, че светът е разумен сам по себе си. Значи според първия възглед всичко, което досега е създадено и съществува, е неразумно и ние, разумните хора, трябва да го изменим. Едни писатели приемат, че светът е разумен, а други приемат, че светът е нера разумен. Трети правят своето възражение: „Как е възможно един нера разумен свят да го направиш разумен?“. Те намират тази работа за много трудна. Как е възможно от един нера разумен свят да излезе нещо разумно? Или как е възможно от разумността да се роди нещо нера разумно? То е несъвместимо. Това са две логически заключения. При възгледа, че светът е нера разумен, ние отчасти виждаме нещата. При втория възглед, че светът е разумен, ние виждаме само началото, но

не и какъв ще бъде краят. Следователно ние виждаме само това, че началото е разумно, но не знаем какъв ще бъде краят. Ние трябва да чакаме да видим какви ще бъдат резултатите. Доколко един учен човек е разумен, това може да се види от неговия живот. Доколко един художник е гениален, това може да се види от неговите картини. Доколко някой е музикален гений, това може да се види от неговите музикални творби. Един виртуоз можеш да го познаеш по неговото свирене. Всеки може да бъде познат по свиренето му. Всеки човек може да се познае по това, което е вложено в него.

Сега у мнозина от вас може да се зароди мисълта дали всичко, което ви говоря, е право. Вие нямате търпение да дочакате нещата. И казвате тогава: „Не е право това, което се говори“. Защо? Защото у вас се извършва една реакция. Като гледат нещата, някои казват: „Това не е братско учение“. Какво е братско учение, кажете вие, подложете го на опит. Всяко нещо трябва да се опита и да се провери. – „Ама вяра нямат.“ В какво се изразява вярата? В какво седи братството? – „Е, да живеем за Бога.“ Това е много общо казано. – „Да живеем за човечеството.“ И това е много общо казано. Не че тези работи не са верни, но принципите, върху които градим, трябва да бъдат разбрани. Разположението, което имаш, да го наричаш любов, това не е намясто. Каква любов е тази, която след три месеца ще се измени? Това, което се изменя, не е реалност. Реалността прогресира. Реалността така се изменя, че при всяка промяна имаш някакъв придатък. Тогава как ще оправдаете положението, при което един човек е бил даровит, но като остарее, всички казват за него, че е изветрял? Каква реалност има в един стар човек? Той нито в младините си е бил гениален, нито в старините си е запазил нещо от своите дарби и способности. Ако човек в старините си нищо не е придобил, той на младини не е бил в реалността на живота, това не е било никаква реалност. Ако на младини сте умали вяра в Бога, която на старини сте изгубили, вие сте вървели в един крив път.

Няма какво да ви доказвам има ли Господ, или няма, това е безпредметно за мене. За мене този въпрос е ясен, той е разрешен. И вие трябва да го разрешите. Няма какво да доказвам на хората има ли Слънце, или няма. Няма какво да ти доказвам имаш ли очи, или нямаш. Отвори очите си, нищо повече. – „Ама разправи ни нещо за светлината.“ Това се отнася до научната страна на въпроса. Аз няма какво да убеждавам хората има ли светлина, или не, но важното е защо те бягат от светлината. Аз никога не искам да убеждавам хората в това, за което те нямат никакво знание. Не мога да говоря на човека за светлината, ако той няма очи да я види. Не мога да говоря на човека за звука, ако сам той няма уши да го чуе. Тъй щото аз не мога да говоря на човека върху един предмет, за който той няма никакво знание. Аз не мога да говоря на човека за реалността, ако той няма никакъв опит върху този предмет. Не се самоизмамвайте да мислите, че като ви се говори върху предмет, който не познавате, може да ви се хвърли светлина в ума. Много доказателства има за това. Представете си, че един момък води непорядъчен, порочен живот. Достатъчно е да се влюби той в една мома, за да измени живота си. Наустина, престава да пиянства, започва да работи, да се облича добре, да се обхожда с близките си внимателно и учтиво – реформира се. Момата мисли, че той се е изправил. Обаче, след като се оженият, пак започва със стария си живот. Питам: това не е ли един позлатен предмет? Това наричам аз актьорство, игра, това не е никаква любов. Ако страгаш, ако се жертваш за това, което мислиш, има смисъл тази жертва. Но когато си само рекламаджия на една идея и се жертваш за нея, аз не разбирам какъв смисъл има тази жертва. Не зная дали трябва да се жертваш за тази идея.

Питате какво е актьорът. Той е човек, който действа. Но като действа, човек трябва да има заг себе си една реалност, която да поддържа. Според моите разбирания онова, което човек обича, след време трябва да израсте.

Никога не трябва да изменяш своята идея заради един приятел, когото имаш. Щом идеята ти се изменя, ти не разбираш приятелството. Ти никога не трябва да изменяш своята идея заради баща си. Ти можеш да измениш идеята си заради баща си, но ако я измениш, той не е бил твоя баща. Защото твоята идея сега е в баща ти. Каквото и да ми говорят за закона на наследствеността, майката и бащата създават сина. Музикалното чувство те му го създават. За да бъде човек гениален, талантлив, непременно майка му и баща му трябва да са били гениални, талантливи. Ако майката е талантлива, а бащата не е, синът ще бъде обикновен музикант, не и гений. За да бъде гений синът, и майката, и бащата трябва да бъдат талантливи, те заедно да го създадат. Този закон се отнася не само до музиката, той се отнася до всички отрасли на науката и изкуството. За да се създаде един гениален човек, непременно баща му и майка му трябва да бъдат гениални. Тогава синът ще представя събраните качества на бащата и на майката. И тогава той ще може да постигне онова, което майка му и баща му не са могли да постигнат. Майката и бащата не са постигнали известно свое желание, но синът ще го постигне, защото те са му дали съответни благоприятни условия. Че не са могли да постигнат своите желания, това не е унижение за бащата и за майката. Кривото схващане във вас, което ви прави всякога недоволни, е това, че вие не сте постигнали своите желания. Така вие имате едно частично схващане.

Вярвайте, че всеки може да постигне някое свое желание, и се радвайте на неговото постижение. Какво може да постигне един човек? За да постигнеш всички свои желания, ти трябва да имаш една велика идея в себе си, ти трябва да си придобил онова качество да живееш за всички хора едновременно – като живееш в себе си, да можеш да живееш и в другите хора. Но ако живееш само в себе си, ти не можеш да живееш и в другите хора, а ако и другите не могат да живеят в тебе, въпросът е решен.

Казано е в Писанието: „Ние живеем и се движим в Бога“. Значи, ние живеем и се движим в Бога и Бог живее в нас. Понякога ние цитираме този стих, за да покажем, че имаме някакво достойнство. Не, това е величието на Бога, с което доказваме, че ние живеем в Бога и Той живее в нас. Ако ти можеш да живееш във всички и те могат да живеят в тебе, това показва, че ти имаш единството на Бога, ти си едно с Бога. А всичко друго – че вярваш в Бога, че ще отидеш в рая, това са измислици, против които нямам нищо. Това са човешки понятия, които не дават разрешения на въпросите на човешката душа. Ние ставаме гребнички, като се жертваме за една или друга теория, а казваме, че се жертваме за нещо голямо. Има хора, които се жертват. За кръщението се казва: „Хората трябва да се кръстят“. Някои хора стават мъченици само заради това, че като са в една църква, не се кръщават в нея. Където и да влезете в света, в каквото и общество да влезете, все трябва да вярвате на едно верую. Кое е онова верую, което ще съедини всички хора в едно? Кое е онова верую, което ще им покаже пътищата? Не е въпросът да се отказваме от кръста, нито да казваме, че кръстът е наука на страданията, но човек трябва да знае как да се справя със страданията. Кръщението е метод за пречистване – да знае човек как да се пречисти. Мога да ви дам тълкуване на всички идеи, които хората всъщност поддържат, не е само до външната форма. Всичко, каквото хората поддържат, е хубаво.

Да оставим въпроса за идеите, да излезем от това напрегнато състояние. Искам да кажа, че възгледите, които имате сега, са неверни. Те са неверни още отпреди две хиляди години, вследствие на което вие сте вървели в един крив път. Казвам ви, че по този път вие скоро ще навлезете в морските дълбочини, дето има подмоли, и може корабът ви да се блъсне в тях. Значи не може да продължавате по пътя, по който сега вървите. Въпросът е, като умрете, къде ще отидете, щом знаете толкова? Вие, които защитавате своето право, къде

ще отидете, като умрете? Къде ще са вашите права? Казвате, че като умрете, ще отидете в черната земя, червеи там да ви ягат. Че какво от това? – „Ама трябва да страдаме.“ Какво достойнство има в това страдание? Страданието не е цел. Страданието е само метод за чистене. Страданието не е препятствие в живота. В какво седи смисълът на живота? Смисълът на живота седи в простора, в свободата. Животът седи в свободата, която може да се постигне. Има само три пътища, чрез които свободата може да се постигне. Първият път е законът на любовта. Ще каже някой: „Оставете тази женска работа“. Не е женска работа, тя е човешка работа. Любовта е най-голямата топлина, с която вие можете да разрушите всички препятствия, които сте срещнали по пътя си. Онзи, който разбира този път, за него препятствия не съществуват, препятствия не може да има. Целият ад да излезе насреща ви, всички демони да се опълчат против вас, тази сила е в състояние да ги разтопи. С любовта ще минете свободно по пътя си. Вторият път е законът на знанието и мъдростта. Със знанието вие ще имате светлина, няма да има кътче от вашия живот, което да не е осветено. Третият път е законът на истината и свободата. Не е въпросът само да се говори, но в свободата ти ще бъдеш силен човек.

Аз свеждам работите по следния начин: да вървиш по пътя на Любовта, това значи да намериш майка си в света, да вървиш по пътя на Мъдростта, това значи да намериш баща си в света, да вървиш по пътя на Истината, това значи да намериш себе си в света. Това е смисълът на живота. Ако ти в пътя на Любовта не намериш майка си, това не е любов. Ако в пътя на Мъдростта не можеш да намериш знанието и светлината, не можеш да намериш баща си, значи ти не си в този път. И ако в пътя на Истината не можеш да намериш себе си, да знаеш какво си, ти не си в този път. Ти трябва да знаеш кой си, да знаеш, че си едно с Любовта и с Мъдростта. Това е истината. Що е Истина? Там, дето Любовта и

Мъдростта, гето животът, знанието и светлината действат съвкупно, това е Истината. Според този научен език Истината е крайният резултат на вечността. Това не значи, че тя е един резултат свършен, но е резултат, който има център в себе си. Той не се изгубва, той е непреривен резултат. Тя е като течението на реката. Ето това е едно ново схващане. Щом дойдем до вашите стари схващания, аз нямам нищо против тях, вие можете да си ги държите като светини. Старите схващания можете да си ги държите, но казвам: един ден, когато се обезсърчите, когато вашите логки не могат да отидат далеч в морето, качете се на този голям паракход, който ще мине покрай вас – само с него ще можете да преплавате океана. Не искам да ви обезсърчавам, вие можете да излезете с вашите малки гемийки, но трябва да знаете, че с тях главите ви ще побелеят четири пъти. С тях четири пъти ще побелее косата ви и четири пъти ще почернее. Като преминете този океан, ще кажете: „Втори път не го минавам“.

Но сега да се върнем към въпроса, към онова, което може да донесе новото в света. В какво седи новото? За да дойде до новото, пак ще си послужи с момите и с момците. Някога аз ще се отплатя на момите и на момците, загето често си служа с тях като примери. По този начин аз често ги турям на работа и като съм ги турил на работа, трябва да им се отплатя, трябва да им бъде признателен. Някой момък не иска да живее, не му се учи, не му се работи, животът за него няма смисъл. Той иска да се самоубие. Лекуват го по един начин, не става, лекуват го по друг начин, пак не става, докато най-после му довеждат един млад доктор. Като сложи докторът ръка на главата му, болният веднага отваря очите си, започва да се радва на живота, вече му се живее, иска да работи, иска да учи. Като го поглежда този млад лекар, казва му: „Лека е болестта ти, не се бой, скоро ще ти мине“. Наистина, момъкът скоро оздравява. Още на другия ден той става, облича си хубави дрехи, обува си лачени обуца и

В знак на благодарност пише на този лекар: „Господин докторе, много ви благодаря за визитата. От първия път още болестта ми изчезна и аз се чувствам добре. Готов съм вече да пожертвам живота си за вас, за вашето изкуство, да помагам на цялото човечество. Можете ли да ме приемете за ученик във вашата школа? С отлично почитание! Чакам отговор“. Сега ще оставя на вас да видите отговора на лекаря на това писмо.

Такова е състоянието на човек, който е обезсмислил живота си. Щом намери любовта, веднага в него става смяна на състоянието. Аз не съм съгласен с онези, които казват, че вън от човека любовта не съществува. Любовта съществува и вън от човека. Ако тя не е била в човека, не може да се каже, че я няма вън от човека. Любовта има свое проявление. Човек е проявление на любовта, но любовта не е проявление на човека. Погрешката е в нас, когато казваме, че любовта вън от човека не съществува. Това е само по отношение на нашето съзнание. Ако аз нямам това съзнание, любовта няма външно проявление. Аз мога да нямам никакво горящо чувство в душата си, но това ни най-малко не показва, че любовта не съществува вън от мене. В това време сърцата на други същества горят. Ако в моето сърце не гори любовта, нямам право да мисля, че и в други сърца не гори. Вие ще кажете: искам да ви докажа, че съществува Господ в света. Да започна да ви доказвам, че Господ съществува, за мене това е светотатство. А да отричам Бога, това пък е безумие. За абсолютната реалност всички ние имаме само едно понятие. Ние, живите хора, и всичко друго живо в света съществува благодарение на тази реалност. Каквото и да мислят философите по този въпрос, то си остава за тяхна сметка. Всичко в света съществува въз основа на тази реалност, която е гала живота. Тя е причината за всичко съществуващо, за всичко видимо и невидимо.

Като говорим за видимо и невидимо, имаме предвид и онези по-напреднали същества, за които невидимият свят съществува така, както за нас видимият. Има

неща, които за някои прости същества са невидими, но за други са видими. Тъй че, като говорим за видими и невидими неща, ние разбираме степени на съзнанието. Има степени на съзнанието, както има и степени на музиката. Но това са отвлечени работи. Ако сравнявам степените на музиката със степените на живота, ще видя, че има едно подобие. Сам по себе си животът е най-голямата музика, която съществува в света, но същевременно в живота ги има и най-големите дисонанси. Дисонансът в живота не произтича от самия живот, но произтича от хората. Когато в свиренето на някой музикант има дисонанси, те не се дължат на неговата цигулка. Онзи, който свири, той произвежда дисонансите. Ще кажете, че това се дължи на цигулката. Не, дисонансът не се дължи нито на цигулката, нито на струните, а на самия майстор, който свири. Като дойде истинският майстор и вземе цигулката, всякакъв дисонанс изчезва. В него всичко е хармонично. Сега вие се обезсърчавате и казвате, че не сте гаровити. Според мене всички страдате от чрезмерни гарби, които обаче не съзнавате. Аз не зная как сте се заблудили да мислите, че нямате никакви гарби. Другото заблуждение е да мислите, че нищо не можете да направите. И третото заблуждение е да мислите, че сега не му е времето и че всички хора трябва да мислят еднакво. Красотата е именно в това всички хора да мислят различно. Едно е важно: всички хора да имат един стремеж, а как ще мислят, това е тяхна работа. Нека всеки да мисли както разбира. Дайте свобода на човека да диша както той знае и ще видите, че няма никаква опасност в това. Дайте свобода на всеки човек да мисли както той знае. Понеже аз приемам, че светът е разумен, казвам: нека всеки да мисли и да се проявява така, както намира за добре.

Сега аз говоря за човека, който има едни определени качества. Под думата „човек“ разбирам нещо много определено. Според мене човек е онзи, който никога не може да извърши една неправда. Според мене човек е онзи, който

никога не може да извърши едно безлюбовно дело, който никога не може да каже една лъжа. Според мене човек е онзи, който никога не може да извърши едно нечестно дело. Това са няколко качества, които характеризират човека. Според мене човек е онзи, който при всички условия на живота не може да покаже една слабост, той никога не може да се поколебае. Той външно може да се разколебае, но вътре в себе си никога няма да се поколебае, вътре всякога ще има едно свято убеждение. Той е готов да пожертва всичко. Той върви към една определена цел. Той върви строго към онова, което разбира и схваща. За истинския човек смисълът на живота не е само тук, на Земята. За нас Земята е едно хубаво училище. Но сама по себе си Земята не притежава всички ония качества, с които човек може да бъде щастлив. Например Слънцето съдържа може би десет пъти по-добри условия за човека, отколкото Земята, но и при това положение човек пак не може да бъде щастлив. И Слънцето не съдържа всички ония условия, които могат да направят човека щастлив. Милиардите слънца в цялата Вселена, едва ли и те притежават всички ония условия, при които щастливият живот може да се прояви. Вие имате възможност чрез вашия дух и чрез вашата душа да посещавате всички тия системи и един ден ще разговаряме с вас какъв е смисълът на живота. Социалният смисъл на живота, това е пътешествието на Земята. Това са го разбирали и древните учени. Те са знаели за слизането си на Земята и са разбирали в този смисъл живота. А ние имаме едно преимущество: знаем, че сме слизали и че сега вече възлизаме. Ние познаваме слизането и сега, понеже вървим към възлизане, разбираме, че смисълът на живота е във възлизането. Възможностите са в слизането, а постиженията са във възлизането. Следователно онези, които са слезли, имат възможности, а ние, които сме във възлизането, имаме условия за постижения. Та сега ние имаме и възможности, и постижения – по това се отличава нашата епоха.

Има нещо в природата, което е отредено за нас и ние трябва да го проявим. Онзи, който е роден музикант, за него е отредено да свири. Онзи, който е роден с едно прекрасно тяло, отредено му е да прояви силата на своето тяло. Силният трябва да прояви своята сила. Умният трябва да прояви своя ум. Добрият трябва да прояви своята доброта. Това са възможности, взети в много широк смисъл. Ако не се проявят, то е друг въпрос, аз за това не говоря. Аз казвам какво е бъдещето, към което всички трябва да се стремим. Ние не трябва да се обезсърчаваме. В каквото положение се намираме сега, не сме отговорни за сегашния живот. Ние сме отговорни дотолкова, доколкото за нашите разбирания имаме една малка отговорност, но няма защо да носим тежестите на света. Какво може да направи един човек? Ето, Италия и Абисиния* се бият. В Женева Обществото на народите заседава, но какво може да се направи? Не могат да ги накарат да не се бият. Бият се тези хора, цяла образована Европа не може да им се наложи. И те самите не са съгласни, но въпреки това се бият. – „Ама не трябва да има война.“ Не трябва да има война, но има. – „Хората трябва да живеят добре.“ Трябва да живеят добре, но не живеят. Разбиранията на хората са такива. Разбирането е едната страна сега. Питайте болния, който лежи на леглото, де е неговото щастие. Питайте и онези, които му шетат, де е тяхното щастие. Чужди са хората! Ние питаме де е нашето щастие. Като сме дошли на Земята, мислим за небето и очакваме да дойде отнякъде нашето щастие. Болният лежи в болницата – там ли е неговото щастие? Казвам: твоето щастие е там, дето е щастие-то на онези, които ти служат; дето е щастие-то на здравите, там е и твоето щастие. В здравето е щастие-то

* Абисиния – това е старото име на Етиопия, употребявано в Европа през първата половина на XX век. Като в друга обяснителна бележка беше дадено, Втората италианско-етиопска война трае от 1935 до 1937 г.

на човека. Ти трябва да отидеш при здравите, трябва да вземеш от тяхното здраве. Ти боледуваш, защото нямаш прави отношения към природата. Щом оправиш отношенията си към природата, няма да боледуваш. Ние искаме да изменим света. Не можем да изменим света, но трябва да изправим отношенията си към природата. И тогава, както онези, които ви шетат, са здрави, така и вие ще станете здрави. Само по този начин здравето ще влезе във вас. Това показва, че съществуват разумни отношения в природата. Съществуват разумни условия в света.

Това са реч опити, които вие можете да направите. За такива опити мога да ви приведа много примери, но те ще ви се видят малко невероятни. Невероятни са и затова не искам да ви ги давам, защото, ако направите опит и не успеете, ще се обезсърчите. Аз мога да ви приведа няколко примера, които са изключителни. За мене изключителните примери не са доказателства. Американците вярват в едно окултно учение, според което човек може да постигне каквото поиска. Ако ти трябва например 10 хиляди долара, достатъчно е да ги тържиш в ума си и тези пари по някакъв начин ще дойдат. Не ти казват отде и как ще дойдат, но казват: „Ти ще мислиш за тях, ще настояваш и отнякъде тези пари ще дойдат“. Теорията е такава. На първо време, като правиш всички тези упражнения, ще ти се вижда смешно, но ще настояваш, ще хлопаш. Който се запише в тази школа, ще тури в ума си мисълта за десетте хиляди долара и ще хлопа, ще настоява, докато ги получи. Един ученик от тази школа се заел с такова упражнение. Цяла година настоявал в мисълта си, но парите така и не дошли. Тогава той си казал: „Лъжливо е това учение“. Един ден тръгнал за Сан Франциско. Като пристигнал, седнал на пристанището близо до водата да си почине и задрямал. В това време пристигнал един голям параход, от който една голяма греда паднала, ударила крака му и той се счупил. Като се събудил от силната болка, човекът видял пред себе си

един чек за 10 хиляди долара. Ще кажете вие като турците: „И вярно да е, пак не вярвам“. Пък и аз, който ви разprávям случая, виждам го като малко невероятен. Мъчно е да стане такова нещо. Кой ще тури на човека този чек от 10 хиляди долара? За мене това е един изключителен пример, който нищо не доказва.

Сега ще ви приведа друг изключителен пример, който е малко по-вероятен. Но все пак човек трябва да е доста лековерен, за да повярва. В хората се развива едно чувство да предвиждат нещата. Някои хора даже така са родени – да виждат нещата. Ако им се даде един плик с някакво писмо вътре, те могат да четат съдържанието, без да го отварят, а могат да четат и характера на човека, който е написал това писмо. Ето какъв опит бил направен. Той не е някакъв научен сеанс, но все така е интересен. В един плик турили един пръстен, занесли го на човек, който можел да чете по предметите, и го помолили да разкаже нещо за историята на този пръстен. На пръстена бил поставен един бисер. Този човек започнал да разправя: „В Тихия океан виждам една лодка, един човек в нея се съблича, хвърля се във водата и изважда един бисер. Този бисер е сега на пръстена, който се намира в плика“. Това второ положение, което ви предадох, е изключително и малко невероятно, но следва и трето положение, което вече е доста силно. „Виждам – казва този човек – един златар, който изработва пръстена и туря бисера върху него. Пръстенът е на един лекар. Този лекар бил повикан при една фамилия, в която имало три деца – едно момиче и две момчета, като средното момче и момичето били заболели от нещо. Момчето умряло, но момичето било спасено от този лекар. В знак на признателност бащата подарил пръстена на лекаря.“ За първите две положения можете да се съмнявате, но за третото положение няма никакво съмнение. Наистина, пръстенът е принадлежал на тази фамилия, която после го е подарила на лекаря. Това са неща, които могат да се проверят. В една голяма книга има изложени редица такива факти, които могат да се проверят, пък те са и проверени.

Ако ме питате как става това, и аз не зная. Като казвам „не зная“, аз разбирам под тези думи съвсем друго нещо. Когато нещо не ми изнася, аз казвам, че не зная, но когато ми изнася, казвам, че зная. Тъй щото, като казвам, че не зная, това значи: не ми изнася да ви разправам. Ако вие имате интимни връзки с една мома, изнася ли ви да разправете за това? Ако сте дипломат, който е създавал оплетени връзки, изнася ли ви да разправете за тях на хората? Има неща, които не ви изнася да разправете. Не ти изнася например да разправаш какво има в твоята глава. Ти отварял ли си сърцето си или главата си, да видиш какво има в тях? Казват, че са отворили сърцето на някого. Но след като са отворили сърцето му, този човек умира. След като отворят главата на човека, той пак умира. Има неща, които трябва да гържим в тайно в човешката мисъл. Като казвам, че трябва да се гържат в тайно някои неща, разбирам да се пазят свещено. Такива неща трябва да се пазят в сърцето и в ума на човека, а не в обикновен смисъл в тайно да се гържат. Сърцето не трябва да се отваря и мозъкът не трябва да се отваря. Като запитали Йоан: „Кой си? Що казваш за себе си?“, той отговорил: „Аз съм глас на едного, който вика: „Прави правете пътищата Господни!“. На вас сега аз казвам: мислете, разсъждавайте право, за да намерите истинския път към Господа. Това е онзи път, който ще внесе любовта в света като един от силните методи, по които нашият живот се развива. Ако всички хора приложат любовта, както сега се приема, ние ще имаме началото на Царството Божие. Какво ще бъде Царството Божие? Всеки ще има необходимото за него, всеки ще има един нов подтик. Освен това голяма част от мъчнотиите ще се махне. Пак ще има мъчнотици, но животът ще стане поне 75 процента по-лек, отколкото е сега. Все пак ще остане една част от мъчнотиите, разбира се. Ние не искаме хората да бъдат еднакво богати и еднакво сиромаси. Това са неща, които в развитието на човека постоянно ще дохождат. На всички хора трябва да се

гадат условия да имат еднакви възможности и еднакви постижения.

Как ще употребим възможностите? Това ще зависи от нас, от степенята на нашето развитие и от умение-то да ги употребим. И тогава ще има разлики между хората, но няма да има никакви спънки. Тогава всеки ще бъде свободен и няма да зависи от никого, ще зависи само от себе си. И от постиженията, които ще има, всеки ще може да съгради своя живот. Като дойдем до това положение, ние ще се радваме на постиженията на всички. Тогава няма да завиждаме на другите, но постиженията на всеки човек ще бъдат наши постижения и възможностите на всеки човек ще бъдат наши възможности. Ние ще можем да участваме в постиженията и възможностите на другите и това ще е нашето щастие. Какво по-голямо щастие от това да знаеш, че можеш да участваш във възможностите и в постиженията на всички живи същества? Тази вяра трябва да бъде непреодолима, а постижението е в любовта, постижението е в мъдростта, реализирането е в истината. Този е пътят, по който, ако вървите, ще можете да постигнете нещо. Като имате време, вие ще можете да четете всички книги, които досега са написани, ще можете да изучавате всичко, каквото хората са писали. Но казвам: ако не внесете любовта в живота си според това ново разбиране, вие нищо няма да постигнете. Ако не внесете в себе си онова знание, което е основано на справедливостта, нищо няма да постигнете. Светлина трябва да има в знанието. Ако в свободния си живот не можете да внесете истината, вие нищо няма да постигнете. Свободата не позволява никаква лъжа. За да бъде човек свободен, абсолютно никаква лъжа не се позволява. Всякаква лъжа е ограничение на човешката свобода. Дето започва ограничението, там е лъжата. Следователно всички други ограничения в света са произлезли от лъжата, с която хората си служат. Тази лъжа не произвежда нищо друго освен ограничения.

Глас на едного, който вика в пустинята: „Прави правете пътищата Господни!“. Глас на едного, който вика в пустинята: „Внесете любовта в сърцата си“. Глас на едного, който вика в пустинята: „Внесете светлина и знание в умовете си“. Глас на едного, който вика в пустинята: „Внесете истината и свободата във вашите души и свободни бъдете“.

*Благословен Господ Бог наш
Тайна молитва
Смели бъдете и напред вървете!*

26 януари 1936 г., София, Изгрев

Знайното и незнайното

*Вие се кланяте на онова, което не знаете, ние
се кланяме на онова, което знаем.*

Йоан 4:22

*Отче наш
Бог е Любов*

Ще прочета само два стиха, 22-ри и 24-ти, от 4. глава на Евангелието от Йоан. „Вие се кланяте на онова, което не знаете, а ние се кланяме на онова, което знаем“ – 22-ри стих. В света има едно верую – кланяне на онова, което хората не знаят, и второ верую – кланяне на онова, което хората знаят. В света има две служби, които хората служат: едната е по закона на необходимостта, другата е по закона на Любовта. Едните хора служат на страха, другите служат на вярата. И всичките безпокойства произтичат от това, че ние служим на онова, което не знаем. Аз взимам принципа общо: щом се безпокои човек, в дадения случай той служи на онова, което не знае. И наистина, човек всякога се смущава от онова, което не знае. От това, което знае, той никога не се смущава. Казваш: „Как да не се смущавам? Този разбойник уге да ме обере, как да не се смущавам!“. Ти ни най-малко не знаеш това. Ти само предполагаеш, че той ще те обере, и се смущаваш. Този човек може и да не те обере. Много пъти ти си минавал през гората и през всичкото време си се плашил, очаквал си отнякъде да излезе мечка или вълк и да те нападне. Никаква мечка, никакъв вълк няма в гората, нищо няма да излезе насреща ти. В дадения случай ти служиш на това, което не знаеш. Мечка има в ума ти и вълк има, но всъщност това са въображаеми неща.

Следователно ние минаваме от едно верую, което не знаем, към верую, което знаем. Веруюто на знанието

ще оправи света. И ако целият свят е забъркан, това се дължи на условието, че ние служим на онова, което не знаем. Вземете например бащата – в по-ранната си възраст той служи на онова, което не знае. Той служи на своята сила и казва: „Аз съм баща и моят син трябва да ми се подчинява“. Бащата мисли, че е силен, че всичко знае. И синът казва: „Няма какво да се прави, аз съм слаб, ще се подчинявам на баща си“. Но след време везната се изменя: синът израства, става по-силен от баща си. Този баща, който преди вярваше, че може да заповядва, сега дохожда до едно положение да вярва, че не може да заповядва. Питам: как се обърна едното верую в друго? По-рано синът вярваше, че трябва да се подчинява на баща си, а сега бащата вярва, че трябва да се подчинява на сина си. Как стана тази работа? Сега да направя предмета малко по-ясен. Ти се покланяш пред един богат търговец или banker, който разполага с милиони. Ти си сиромаш човек, имаш нужда от пари, кланяш му се, той седи. Обаче след време по някакъв начин той изгубва своето богатство, а ти ставаш богат. Тогава той започва да се кланя пред тебе. Питам сега: „Къде е прогресът тук?“. Прогрес може да има само в това, което знаеш. В онова, което знаеш, всякога има прогрес, а в онова, което не знаеш, всякога има регрес. Аз взимам думата „знание“ в положителния ѝ смисъл. Според мене знание е само онова, което дава светлина на човека. Според мене знание е само онова, което дава и носи здраве на човека. Според мене знание е само онова, което носи щастие на човека. Всичко е в знанието. Носи ли едно знание щастие, то е знание; носи ли сила, то е знание. Сила е това, което не се изменя по десет пъти в годината, но което постоянно расте и се развива.

Да минем към чистата мисъл. Ние, съвременните хора, сме се навикнали да мислим по купешки. Казвате: „Това е то, 2 по 2 прави 4, свършена работа!“. Какво от това, че 2 по 2 прави 4? Или казвате, че 5 по 5 прави 25. Какво от това, че 5 по 5 прави 25? Обаче аз мога да осмисля

числото 4. Като ми дадат двамата души по 2 хиляди лева, аз умножавам 2 по 2 и получавам 4 хиляди лева. Като умножа 2 по 2, кой се ползва? Разбира се, че четворката се ползва, 4 хиляди лева имам на разположение. Казвам: ако ти умножаваш едно число и така умножаваш страданията си, какво печелиш от това? Ти казваш: „Не зная как ще прекарам този живот. Сигурно няма да го прекарам добре“. По този начин ти умножаваш страданията си. Знание ли е това? Не е никакво знание. Отде знаеш, че няма да прекараш живота си добре? Ще кажеш, че така предчувстваш. Отде го предчувстваш? Мъчно е да се обясни това. Виждаш нещо на Витоша. Как го виждаш? Физикът, като види нещо, веднага го обяснява със закона за пречупването на светлината. Това е един доста сложен закон. Да кажем, че този въпрос можеш да го обясниш по някакъв начин. Но как ще обясниш това, че можеш да предскажеш какво ще ти се случи след години и какви страдания има да прекараш? Казваш, че след пет години, в еди-кой си месец, на еди-кой си ден еди-какво си нещо ще ти се случи. Къде е писано това нещо, отде го знаеш? Или казваш на някого, че след десет години – в последния ден на последния месец от изтичането на този срок, ще му се случи някакво голямо нещастие. Отде знаеш това? Да не би някой пророк или някой гагател да ти го е казал? Значи, тези работи все трябва да съществуват някъде.

Сега ще ви дам едно малко изяснение. Представете си едно същество, което може да движи предметите без пара, без електричество – само като изменя наклона на техните ъгли. Представете си след това една голяма плоскост, която има хиляда километра дължина, хиляда километра широчина и се гържи от хиляди хора в някоя равнина. Като гоиже едно същество с грамадна сила, достатъчно е само да наклони малко тази плоскост към екватора на Земята, за да започнат всички предмети, които се намират върху плоскостта, да се движат. Движението на тези предмети зависи от наклона. Ако иска съществото да им се предаде малко движение, малко

ще ги наклони. То може да си играе с тези предмети. Като наклони плоскостта, всички предмети започват да се движат. Как ще си обясните това явление? Каква е тази сила, която кара предметите, телата да се движат? Например съвременните астрономи не могат да си обяснят това. Някоя комета се движи в пространството, но като дойде до едно място, завърта се около Слънцето. Защо? Защото Слънцето я привлича. След това се отдалечава в пространството и може би след 2 хиляди или след 10 хиляди, или след 100 хиляди години тя пак ще се върне на същото място и ще се завърти около Слънцето. Коя е онази сила, която привлича тази комета около Слънцето? И каква е онази сила, която я отблъсква от Слънцето? Това е един отвлечен предмет. Вие мислите, че този въпрос няма никакво отношение към вас. Вие мислите, че Слънцето, Луната нямат никакво отношение към вас. Вие мислите, че планетите, звездите нямат никакво отношение към вас. Вие мислите, че съществата от гругия свят, от разумния свят нямат никакво отношение към вас. Дали знаете, или не знаете, но светът упражнява известно влияние върху вас – нищо повече.

Ако си умен, ти ще служиш на онова, което знаеш, и животът ти ще бъде щастлив. Ако си глупав, ти ще служиш на онова, което не знаеш, и животът ти ще бъде пълен с нещастия. Нещастията в живота не са нищо друго освен стълкновения. Невежите хора в света не са нищо друго освен слепи хора, които са в постоянно стълкновение със самата реалност. Понякога ние искаме да изменим своята съдба. Една красива мома се влюбва в един богат момък. Не е богатството, което може да донесе щастие на тази мома. Богатството има две страни. В ръцете на един добър и умен човек богатството ще донесе добри резултати, обаче в ръцете на един човек, който не е господар на положението, то ще донесе обратни резултати. Едни хора казват, че светът, с неговите добри и лоши страни, е създаден

от Бога. Това е едно криво предположение. Кой е създал света, ние не знаем, първа учим това. Да кажем, че природата го е създала такъв, това е законът на необходимостта, това са външните условия, а това нищо не разрешава. Сега да направим едно сравнение. Аз искам да ви застава да мислите, да излезете от сегашния си живот. Не мислете, че положението, което сега имате, е най-важното. В дадения случай тази станция, на която сте се спрели, е важна, но има по-важни станции от нея. Първите същества, които дойдоха на Земята, живяха на 4 – 5 километра под нейната кора. Те се намираха при много висока температура и след време се превърнаха в скъпоценни камъни. Тези същества, които се превърнаха в скъпоценни камъни, останаха скрити долу, под земната повърхност, дето забогатяха. Тогава те казаха: „Ние трябва да излезем на повърхността на Земята“. Наистина, след време излязоха на повърхността на Земята, но се превърнаха в растения. Растенията са много умни същества. За да се скрият от нещастията в света, те заровиха главите си в почвата, а краката си оставиха отвън. В това положение казаха: „Каквото ритник ни даде съдбата, такъв и ние ще ѝ върнем“. Затова оставиха краката си отвън, да ритат съдбата. Обаче те видяха, че с ритане работа не става. След време растенията се превърнаха на риби, скриха се във водата, но видяха, че и по този начин не могат да избягат от съдбата. И във водата животът им стана неносен. Тогава поискаха да се освободят, потърсиха изход от тежките условия на своя живот. Затова се превърнаха на птици и започнаха да хвъркат из въздуха. След време видяха, че работата и с хвъркане из въздуха не става. После те слязоха на земята, превърнаха се на млекопитаещи, докато най-после се превърнаха на хора, дойдоха в положението, в което днес ги виждаме.

Вие ще направите едно възражение: „Но нали Господ създаде света? Така е написано в Библията“. Когато казваме, че Господ създаде света, трябва да подразбираме, че

Той само разграничи нещата. Светът е създаден много по-рано от времето, за което Мойсей пише. Мойсей е описал създаването на света, като казва само, че на растенията Господ е заповядал да живеят наполовина в твърдата почва и наполовина във въздуха, на рибите е заповядал да живеят във водата, на птиците – да живеят във въздуха, на млекопитаещите – да тичат по земята, а на човека е заповядал да живее между всички други живи същества. Съвременните хора протестират, като казват: „Защо са дошли страданията върху нас?“. Аз пък задавам въпроса: защо ние причиняваме страдания на другите същества? Вие ще кажете, че е вярно това, но е оправдано. Че кой не причинява страдания на другите? Хората създават страдания на птиците, но и птиците си създават едни на други страдания. Много страдания си създават птиците сами, но и хората им създават страдания. Много страдания си създават рибите сами, но и хората им създават страдания. Питам: кой създава страдания на нас, разумните същества? Половината страдания са наши, ние сами си ги създаваме, а другата половина са от дявола. На много от страданията, които ние сами си създаваме, дяволът се чуди. Ще ви приведа един пример, с който да потвърдя горната си мисъл. Четири млади моми отишли в един манастир, гето решили да се посветят в служене на Бога. Тези моми обичали от време на време да си хапват по едно-две печени яйца. Отначало игуменката им позволява един път в седмицата да си пекаат яйца, но понеже била голяма скъперница, започнала и това да им забранява. Тя не казала направо, че не им позволява да си пекаат яйца, но забранила по килиите да се кладе огън под предлог, че без огън по-лесно може да се постигне светийство, отколкото с огън. Целта ѝ обаче била не да няма огън, но да не се пекаат яйца. Тези моми се изхитрили, намерили начин да пекаат яйца и без да кладат огън в килиите си. Като чували някоя кокошка да кудкудяка, да известява, че е снесла яйце, те скришом от игуменката отивали при полога и си вземали яйце-

мо. После те си купили свещи, защото решили да некат яйцата на свещ. Игуменката започнала да забелязва, че от време на време сметката на яйцата не излиза, все се губели четири яйца. Помислила си, че трябва да види какво правят четирите моми в килиите си, и за тази цел ги издебнала една вечер. Какво било учудването ѝ, когато видяла, че всяка от момите седи пред една свещ, гържи в ръцете си една тел и с нея върти едно яйце, пече го на пламъка на свещта. Игуменката си казала: „Чудна работа! На какъв мурафет ги е научил дяволът!“. В това време дяволът бил там, чул какво си казва игуменката и се обърнал към нея с думите: „Не ме обвинявай за тази работа. Като гледам това нещо, и аз сам се чудя отде им е дошло на ума да го направят. И аз го виждам за първи път“. Това е един пример, който нищо не показва, но все таки донякъде обяснява нещата.

Христос казва: „Вие се кланяте на онова, което не знаете, а ние се кланяме на това, което знаем“. Сега спорът между вярващите е кой има правата вяра. Правата вяра седи в онова, което ти знаеш. Кривата вяра седи в онова, което не знаеш. Онова, което знаеш, включва в себе си Божественото, а онова, което не знаеш, включва в себе си човешкото. Човек се отличава по своето незнание. Какво приложение може да има този стих? Ние трябва да знаем нещата. Светът е създаден да бъде едно велико училище, в което трябва да се учим. Като е дошъл на Земята, човек трябва да се учи, да придобие нещо към онова, което е имал в себе си. Той трябва да изучава законите, върху които почива неговото щастие. Сега ще направя един превод. Преводът се състои в следното: съвременните хора се кланят на това, което не знаят. Това, което не знаят, е смъртта, а това, което знаят, е животът. Един българин, учен човек, който ми правеше възражения, казваше: „Като умре човек, къде отива?“. Питам го: „Ти умираш ли си, че да говориш за смъртта?“. Ти нямаш никаква опитност за смъртта, а говориш за нея. Ти говориш за онова, което не знаеш. Че живееш,

ти имаш опитност от живота. Ти вярваш в смъртта, която не си опитал. Когато опитах смъртта, тогава се върни да ми разправяш за нея. Сега няма какво да ми говориш за това, което не си опитал и не познаваш. За мене е важно, че вярвам в това, което зная, и аз на него се кланям. А ти вярваш в това, което не знаеш, и на него се кланяш.

Някои ме питат има ли друг живот. Чудно нещо! Има ли друг живот? Някой си е направил голяма къща с 45 стаи и като влезе в една от тях, веднага пита: „Има ли още стаи?“. След като извърви всичките 45 стаи, пита има ли друг свят. Чудни са хората! Има друг свят, разбира се, има къщи, по-големи и от неговата. Ти си се затворил в една човешка форма и питах: „Като изляза от тази форма, ще има ли друг живот?“. Ако в тая къща, в която си влязъл, има живот, то като излезеш отвън, там има два пъти по-широк живот от този, който е вътре в къщата. На същото основание и мравката може да пита има ли друг живот вън от мравешкия. Има друг живот вън от мравешкия, той е малко по-горен. И след всичко това хората казват: „Като умре човек, с него всичко се свършва“. Да, след като умреш, всичко се свършва, но като се родиш, всичко отново започва. Сега въпросът е животът ли излиза от смъртта, или смъртта излиза от живота. Смъртта излиза от живота. По какво се отличава животът от смъртта? Като умре човек, хората говорят около него, а той мълчи. Като се роди човек, и той говори, и хората около него говорят. Ако само хората говорят около тебе, а ти мълчиш, значи си мъртъв. Ако и ти говориш, и те говорят около тебе, тогава и ти си жив, и те са живи.

Сега някои казват, че трябва да се мълчи. Не, аз не съм за мълчанието. Да мълчиш, то значи да мислиш, а да мислиш, е онова високо положение на живота. Не говори, преди да си мислил. Живей в онзи широк умствен свят, схвани работите добре, разбери ги и тогава говори. А вие мислите, че трябва да се мълчи, тоест каквото ви

се каже, да вярвате в него. Аз съм съгласен наполовина с това. Ако мислите така, вие ще изпаднете в голямо противоречие, ще се намерите в положението на онзи княз от древността. Един богат княз в древността пожелал да му се ушийт грехи, които да не са докосвани от човешка ръка: да се изпреге вълна, да се изтъче плат, да се ушийт грехи, без човешка ръка да е пипала нищо от това. Князът казал: „Който се наеме да ми направи едни такива грехи, ще получи много голямо възнаграждение“. Най-после се явил един мъдрец при княза и казал: „Аз съм готов да ви приготвя такива грехи, нужен ми е само един стан“. Дали му един стан и той започнал работа, започнал мислено да снове. Князът изпращал от време на време слугите си да видят какво прави мъдрецът. Те го виждали, че все снове на стана. Казвали на княза: „Снове, работи нещо на стана“. Обаче мъдрецът нищо не тълчал, той само прехвърлял мислено совалките от едната на другата страна. Като изтъкал мислено плата, той го приготвил пак мислено за шиене. След това мислено ушил грехите и така те били приготвени, без да са докоснати от човешка ръка. Като приключил, занесъл на княза съвсем готови грехи за обличане. Князът хвърлил старите си грехи и се облякъл с новите, приготвени от мъдреца. Всички, които били около него, се възхищавали от грехите му, казвали, че са много хубави. Князът излязъл из града с тези грехи и всеки, който го виждал, казвал: „Много са хубави грехите на нашия княз“. Когато обаче минал покрай едно дете, то извикало: „Я, нашият княз е гол!“.

Ние, съвременните хора, поддържаме, че някои неща са голи, и в това няма никакво знание. Ти казваш, че вярваш в Бога. Но ако си един нещастен човек, каква е тази твоя вяра? Ти казваш, че вярваш в баща си. Ако си един нещастен човек, каква е тази твоя вяра в баща ти? Или ти вярваш в науката, вярваш в света, във всичко вярваш, а въпреки това си нещастен. Каква е тази вяра тогава? Питам: какво допринася тази празна вяра? Значи,

в дадения момент ти служиш на онова, което не знаеш. Какъв е изходният път от това положение? Ние можем да заменим две величини една с друга, а именно: можем да заменим онова, което не знаем, с онова, което знаем. Кое знаем в света? Разсъждавали ли сте вие някога по въпроса какво знаете, за да можете да си отговорите? Има ли нещо, на което да разчитате, тъй че да знаете на какво разчитате? Първото знание е движението. Животът се отличава с движение. Движението е резултат. Какво е резултат? Движението на живота. От движението се раждат после ред други сили. От движението се ражда светлината. Светлината е елементарното проявление на движението. Движението е изходният пункт, когато едно същество излиза от вечността, от онзи вечен център на живота. Значи, първият изход се обуславя от движението, а понеже съществото излиза извън орбитата на този вечен център, на него му трябва светлина в пътя, за да се движи. На него му трябва светлина, трябва му знание. И забележете, всяка майка иска, като се роди детето ѝ, то да се движи. Първият подтик на живота е движението. Повечето от вас сте били майки, знаете това. Вие не искате ръцете и краката на детето ви да са сковани, но да се движат. Не само ръцете и краката му искате да се движат, но и неговите очи, уши, уста, мозък – всичко в него искате да бъде в движение.

И наистина, едно тяло е здраво само тогава, когато всички частици в него са в движение. Когато ние изучаваме човека, ще видим, че за да е абсолютно здрав, всички частици в неговото тяло трябва да са в хармонично движение помежду си. Щом се наруши това хармонично движение, човек е вече болен. Когато се изследва човешката аура, ще видите, че колкото човек е по-здрав и духовно по-издигнат, толкова повече от него излиза една бяла, приятна светлина. Има хора, в които тази светлина е толкова голяма, че като ходят вечерно време, те си осветяват пътя, осветяват наоколо. Когато човек заболяе, става пречупване на тази светлина и тя потъмнява.

Това потъмняване може да бъде частично или цялостно. Всяка заболяла част е тъмна, а здравите части са светли. Ако те заболи глава, главата ти е тъмна; ако те заболи стомах, стомахът ти е тъмен; ако те заболи крак, кракът ти е тъмен. Следователно какво се изисква от вас? Да възстановите светлината на тъмното място – да възстановите светлината на главата си, на стомаха си, на крака си и така нататък. Как ще стане това? Като усилите мисълта си. Как ще усилите мисълта си? Като започнете да мислите за това, което знаете. В Писанието е казано: „Онези, които чакат Господа, тяхната сила ще се увеличи“, тя ще се измени.

Ние мислим, че реални неща са тия, които са близо до нас, а пък онези неща, които са далеч от нас, не са реални. Но реалните, разумните неща, дали са близо, или далеч от нас, те се отличават с едно свойство и това свойство е следното: разумните същества всякога отговарят на нашите нужди, а неразумните същества никога не отговарят. Следователно ние считаме Бог за онова същество, което всякога отговаря на нашите нужди. Бог е единственото смислено същество, което отговаря на нашите нужди. Той не отговаря на нашите навици, на нашите несъществени нужди, но Бог винаги отговаря на онези силни нужди на човешкия ум, на човешкото сърце, на човешката гуша и на човешкия дух. Сега няма какво да ви доказвам това нещо. Аз не искам да го доказвам. Това е нещо, което вие сами можете на опитате. Много неща мъчно се доказват. Те трябва първо да се опитат, да имате опитност от тях. Никога не мога да ви докажа нещо, за които вие нямате никаква опитност. Например аз минавам за учен човек, имам познания не само за Земята, но и за всички останали планети, както и за Слънцето. Ако започна да ви говоря, че на Слънцето също така има хора, както и на Земята, вие ще се усъмните, ще си кажете, че навярно ми се е разхлопала дъската. Защо ще се усъмните? Защото нямате никаква опитност по това. Прав съм, че на Слънцето има хора, но те не са устроени

така, както тия на Земята. Съществата на Слънцето живеят при температура, по-голяма от 30 милиона градуса, и не изгарят. Това нещо е невъзможно за хората от Земята. Ще кажете: „Кой е измервал тази температура, да знае колко градуса е?“. Съвременните учени твърдят, че материята се състои от милиарди малки частици, които са в постоянно движение. Те доказват, че атомът съставя една двадесет и пет милионна част от милиметъра. Как е доказано това? Кой е измервал големината на атома? Значи, ако разделим милиметъра на 25 милиона частици, в една от тях се съдържа един атом. Съвременните учени не са доказали това по физически начин, но са го изчислили по един съвсем различен начин. Тези явления не спадат към физическия свят.

Когато някой човек казва, че е видял как ще станат нещата в бъдеще, това показва, че нашият свят е по-голям, отколкото ние си го представяме и отколкото предполагаме. Някои окултисти твърдят, че астралният свят е десет пъти по-голям, отколкото ние си го представяме. Той по обем е десет пъти по-голям от физическия свят според техните твърдения. Умственият свят е сто пъти по-обемист от физическия. Причинният свят е хиляда пъти по-обемист от физическия. Как ще си представите вие това нещо? Всичко онова, което на нас, във физическия свят, ни се вижда невъзможно, за Бога е възможно. Всички неща, които ще ви се случат, съществуват някъде. Ако един човек ви предскаже, че някой ден ще паднете в дълбок трап и ще счупите крака си, мислите ли, че това е въображаемо? Този човек вижда, че такъв трап съществува някъде и вие ще паднете в него. Този човек вижда, че след 10 години ще идете на една екскурзия, ще вървите в направление към този трап, ще паднете в него и кракът ви ще се счупи. Ще кажете, че това е небивалица. Не, не е небивалица. Този трап съществува, пък и пътят съществува. И вие ще тръгнете по този път, дето ще се случи това, което е предсказано. Този човек е предвидил всичко това. Пита-

ме как могат да се предвиждат тия работи. Има начин, по който това може да стане. Как ще обясните факта, че обонянието на някои животни е толкова силно развито, че могат благодарение на него да откриват много неща? Някои кучета могат между хиляди хора да подушат откъде е минал техният господар и да го намерят по стъпките му. Как ще си обясните това? Имате едно куче, което не е завършило никакъв факултет, обаче с обонянието си намира своя господар по стъпките му. Вие може да сте завършили четири факултета, но нямате толкова развито чувство. Има все пак такива хора, които се раждат с чувството да предвиждат нещата, които ще станат след десетки години, дори и след повече. Има хора, които могат да виждат какво става и зад тях – няма прегради, няма стени, които могат да им попречат. В тях са събудени тези чувства, те са високо-организирани хора.

И тъй, животът не е такъв, какъвто ние си го представяме. Сега живеем в един ограничен свят и по този начин си създаваме излишни страдания. Мислим, че сме изхвърлени на един остров, дето никой не се грижи за нас, като че е станало някакво коработрушение. Не е така. Как ще си обясните това, което е написано в Свещената книга? Там се казва, че Господ направил райската градина, а после създал човека, когото поставил да живее в тази градина, дето го подложил на изпитания и като не издържал изпитанията, дошли и наказания. Съвременните хора се съмняват във всичко това. Може да имат право да се съмняват, но само ако всичко е човешко изобретение. Ако всичко е човешко изобретение, съгласен съм с хората. Ако наистина всичко, каквото съществува в света, е човешко изобретение, изобретение на човешкия ум, тогава ние, които съществуваме, на кого сме изобретение? Как може човек да изобрети себе си, преди да е съществувал? След като съществува човек, той може вече да изобрети едно верую, но кой е изобретил самия него? Това е кривото положение. И понеже, ние,

съвременните хора, не можем да виждаме проявлението на разумното в света във всяко явление, то мислим, че този свят не е разумен. От какво зависи разумността? Представете си, че един човек гържи в ръката си едно житно зърно, изучава го, а после го пъха в джоба си. Така той го носи в джоба си ден, два, три, година и житното зърно си остава все в същото положение. Друг господин взема едно житно зърно и го посява в земята. Като израсне, това зърно дава 20 стръка, а всеки стрък дава по 40 зърна. Питам: кое е разумното? Като се посее житното зърно, ще кажа, че в него има нещо разумно. Дайте условия на житното зърно и то ще покаже своята разумност.

Следователно в нас има известна разумност, но трябва да ѝ дадем условия да се прояви. Ние мислим, че със закона на безверието ще можем да обясним всичко. Това не е никаква наука. Като разумен човек, ти трябва да вярваш. Аз правя едно възражение на безверието, аз отричам всякакво безверие в света. Безверникът не вярва в Бога, но вярва в това, че Бог не съществува – значи все вярва в нещо и той. Това обаче е по-мъчната работа. Кое е по-мъчно: да вярваш в това, което е, или да не вярваш в това, което е? Кое е по-правилно от двете положения? Едната вяра е фиктивна. Да вярваш в това, което не е, това е фиктивна вяра, това е вяра на сенките, вяра в сенките на нещата. Само при реалността може да има учение. Само при Бога може да има и безверие, но при безверието не може да има Бог. Вярата в Бога може да роди безверието, но безверието не може да роди Бога. Следователно безверниците всякога ще се върнат в своето първо положение, понеже те са родили нещо, което е безплодно. Безверието е нещо безплодно в света. Сега аз не искам да ви убеждавам в това, което не съществува. Това би било глупост. Аз съм за онова, върху което вашите живот почива. Аз съм заинтересован само от истината, която е всичко за мене. Истината, в която живея, тя е всичко за мене. Дали вие ще вярвате, или не, това си е за вас. Аз живея в тази истина и съм щастлив с нея. Като ви

гледам нещастни, казвам: живейте и вие в тази истина, аз нищо не ви продавам, пари не ви искам. – „Ама може да ни заблуждаваш.“ Тогава питам едного: „Ти щастлив ли си?“ – „Не съм.“ – „Значи ти си в заблуждението. А здрав ли си?“ – „Не съм.“ – „Ти си в заблуждението.“ – „Живееш ли добре в дома си?“ – „Не.“ – „Ти си в заблуждението.“ – „Учен ли си?“ – „Не съм.“ – „Ти живееш в заблуждението.“

Всички отрицателни качества и прояви в света се дължат на безверието на хората. Аз не взимам това, което материалистите казват, онова крайно безверие. Хората искат да отрекат реалността на нещата и в това отричане те си създават нещастията. Всеки ден хората насила създават своите нещастия. Какво им коства да вярват? В какво ще вярвате? Аз не искам да вярвате в едно верую, което сами ще формулирате. Аз не искам да вярвате в Слънцето, което аз ще ви описвам. Аз искам да вярвате в Слънцето, което кара Земята да се движи, аз искам да вярвате в Слънцето, което кара всичко да расте, аз искам да вярвате в Слънцето, което дава живот на Земята, което дава всички блага. Аз не ви говоря за въображаемо Слънце, но за това Слънце, което сами виждате. Аз не искам да ви говоря за един Бог, Когото вие не знаете. Казвате: „Къде да видим този Господ?“. Чудни сте вие! Преди всичко това, което виждате, то не е реално. Че какво виждате? За да кажеш, че виждаш, ти трябва да виждаш и отзад, и отпред, и отгоре, и отдолу. Както съвременните хора виждат, то е слепота. Чудни са съвременните философи, които са започнали да разискват логически от причини към последствия и от последствия към причини. Самата причина, която носи последствията, те не я знаят, те не знаят истинските положения. Казват например, че Слънцето притегля Земята към себе си. По отношение на Земята Слънцето е причината, но и самото то се притегля от друга някаква причина. В последния случай Слънцето не е причина, но последствие. Слънцето притегля Земята, понеже и него го притеглят. Ако то седи на едно място, без да се

гвижи, разбирам, но Слънцето се гвижи с голяма бързина. Неговата орбита е много по-голяма от тази на Земята. Земята употребява 365 гена, докато обиколи един път Слънцето. На Слънцето пък са му нужни 25 милиона години, докато обиколи своето Слънце.

Сега аз ще ви помоля малко да се отворите, да не би моята реч да накваси вашата захар. Има неща, които лесно се топят. Вие трябва да им поставите една гуме-на обвинка, да не би да се стопят, да не би да се направи пакост на вашата захар. Като ви говоря сега, това е едно поливане, което може да развали хубавите ви костюми. Това поливане може да развали вашите схващания за живота. Те пак ще окапят, но аз не искам това да стане преждевременно. Животът е кратковременен, но аз казвам: нека поне малко хората да си поживеят щастливо, макар и лъжливо. Разправях на едного следния пример. Един човек бил осъден на смърт. Той казал на съдиите: „Хайде, ако ще ме бесите, бесете ме, че да си изям поне траханата*, която майка ми е приготвила“. Той искал да го обесят, че да излезе и свободно да си хапне траханата, която майка му била направила. Не поставяйте настоящия живот за мерило на бъдещия, той е само едно проявление на живота. Настоящият живот е временен. Мерило то на живота се намира във вашето съзнание, във вашия дух, във вашата душа, във вашето сърце и във вашия ум. Значи вие имате четири мерки, с които можете да мерите реалността. Реалността не е нещо външно обективно, но тя е нещо вътрешно обективно. Има една обективна реалност в света, която малцина знаят. Тя е несъизмерима и се нарича вечност.

Христос казва: „Вие се кланяте на онова, което не знаете, ние се кланяме на онова, което знаем“. Ние вярва-

* Трахана – ястие с персийски произход, характерно за почти всички балкански кулинарни традиции. Традиционна храна за Странджа, Сакар, Родопите и други райони на страната. Преправлява основно трохи от изсушено тесто, замесено с квас.

ме в Разумното Начало на света, което е създало всичко. В Неговия план е предвидено нещо много добро за всички същества, колкото и малки да са те. И ако тия същества, малки или големи, страдат, причината за това са техните погрешки, които те сами правят. След като минат всички страдания и изпитания, за тия същества Бог е определил да дойде нещо хубаво. За в бъдеще всички ви очаква нещо добро. Сега аз не искам да вярвате в това. Дали вярвате, или не вярвате, ваша работа е, но казвам, че не можете да не вярвате в това. Защо? Защо е така? Всички страдания хората ги минават въз основа на това верую именно, въз основа на този вътрешен импулс: че ги очаква нещо добро. Ако човек не вярваше, че го очаква нещо добро, той не би живял на Земята. Когато всички нещастия, всички дяволи се струпат върху човека, той все пак има някаква надежда, знае, че го очаква нещо добро и казва: „Въпреки всичко Господ е определил нещо добро за мене“. Като умира, пак вярва, че има нещо добро за него. В това седи силата на човешкия дух. Животните, които се изтребват, и те имат същата вяра. Растенията, които растат, и те имат това верую. Всички живи същества в това отношение имат едно общо верую. При всички страдания, които претърпяваме, ние пак вярваме в тази идея, дълбоко в нашата душа има един импулс, че нещо добро ни очаква. Да благодарим, че е така. Това е красивото, това е Божественото у нас. Вярвайте в това малкото, което знаете, и се дръжте за него. И когато Писанието казва, че Бог ще изпрати Духа си, ние подгазбираме, че този Дух ще започне да работи върху нас, тъй както светлината работи върху земната повърхност. Малкото добро, посято в човешката душа, ще възрастне във всичката своя красота. Това са външни, Божествени условия, които възрастват. Ние ги наричаме дарби, дарования, Божии блага, които Бог е вложил в душата. Това е, което принася щастие на човешката душа.

Вие трябва да измените своите възгледи, да усилите вярата си. Не че нямате вяра, но вашата вяра е слаба.

Като казвам, че вярата ви е слаба, ето какво разбирам: не можете да изпратите малкото дете да следва в университет, защото мозъкът му още е слаб, не може да издържи на това напрежение. Ако рече да се занимава с тия трудни въпроси, мозъкът му ще се повреди. Мозъкът му трябва да се уякчи, да стане силен, за да издържа на това голямо напрежение. Мускулите и вегетативната му нервна система трябва да се хармонизират, че като излезе на училище, да издържи на големите напрежения. Детето трябва да завърши първо, второ, трето, четвърто отделение, след което да постъпи в прогимназия, в гимназия и най-после да иде в университет. Като завърши университет, човек ще може да влезе в живота подготвен да носи тежестите. Този човек е вече силен, учен е той. Добрият човек е по-силен от учения. Светият човек е още по-силен и от добрия. Силни хора са тия, тялото на които е калено, може да издържа на големи тежести и напрежения. Някой казва, че не му трябва знания. Трябват му знания. Неговият мозък трябва да бъде кален, да може да издържа, як трябва да бъде той! Човек трябва да признава погрешките и заблужденията си и всеки ден да се разкайва. Не е въпросът да се осъжда, но така да се разкайва, че да е готов да изправи погрешките си. Не да се каеш, че си направил погрешки, но да изправяш погрешките си.

В какво сега възпитанието на човека? Когато бащата бие сина си, синът трябва да изложи гърба си и да каже: „Бий, татко!“. Не е въпросът да се брани. Щом започне този син да се брани, той счита вече баща си за безумен. Когато синът положи гърба си, това значи смирение. Той трябва да каже: „Аз зная, че всеки удар носи за мене смирение“. Този удар, тази интелигентност, като минава с хиляди години през гърба на сина, най-после ще го направи смирен. Обаче този син, който винаги се противи на баща си, който не иска да бъде бит, от него човек няма да стане. В Писанието е казано, че ако сте без наказание, вие сте изоставени. Ако Бог ви наказва чрез Своята ръка,

тогава Неговото благословение, Неговата мисъл, Неговата възвишена любов минава през вас и вие ставате хора. Аз виждам: някой син, като го понабие баща му, той купва, бяга от дома си, и от майка си, и от баща си бяга. Не бягай! Тури гърба си и кажи: „Удрияй!“, след това целуни ръка на баща си. Благословена е тази ръка. Като те набие баща ти, целуни ръката му. Каква друга философия ще ти разправят? Всичките други философии за мене са попара, трахана. Че ако ти не вярваш в баща си, който ти е дал всичките блага в живота, как ще вярва и твоят син в тебе? Ти трябва да кажеш на сина си, когото си родил: „Синко, ще вярваш в мене така, както едно време аз вярвах в своя баща. Ти ще полагаш гърба си, както аз едно време полагах своя пред баща си, и ще ми целуваш ръка така, както аз едно време целувах ръка на баща си“. И майката трябва да каже на дъщеря си: „Дъще, аз искам да следваш моя пример“. Тъй и синът, и дъщерята трябва да полагат гърба си. Те не трябва да се бранят, не трябва да хапят майка си и баща си. Аз съм виждал деца, които, като ги бие майка им, хапят, вливат зъбите си. Не, всичко без хапане трябва да става. Ако не полагате гърба си пред ръката на вашия баща, от вас хора няма да стане. Аз не казвам, че някоя мечка трябва да ви бие. Аз съм против мечките. Ако ви бият, нека умен човек да ви бие, а не някой глупав. Ако ви рисуват, нека да ви рисува някой гениален човек. Да ви рисува някой невежа, да изкара от вас една карикатура, какъв смисъл има в това рисуване? Ако те бие умен човек, умен ще станеш, ако те бие добър човек, добър ще станеш, ако те бие любящ човек, и ти любящ ще станеш.

Питам ви сега: защо роптаете против страданията? Вие трябва да различавате откъде и от кого идват страданията? Ако страданията идват от хората, имате право да роптаете. Вие трябва да различавате дали страданията идват от онова, което знаете, или от онова, което не знаете. Ако идват от онова, което знаете, това е благословение; ако идват от онова, което

не знаете, това е страдание, това е истинско мъчение. И тъй, ние вярваме в живота. Ние знаем живота, ние знаем любовта, ние знаем мъдростта, ние знаем истината. Ние знаем всичко онова, което е в света, и го учим. Като казваме, че всичко знаем, ние имаме предвид прогресивното. Ние не обхващаме всичко, но гето и да се намерим, в каквато и област на битието да се намерим, ние можем да използваме тази област. После, ние знаем и онзи език, с който природата си служи. Природата не иска много да ѝ говориш. Като ѝ кажеш една дума на нейния език, тя престава да те бие. Ако ѝ говориш на твoй език, тя дълго време ще те бие. Тя ще те бие, докато се научиш да четеш и да говориш на нейния език. Ще ми кажете сега, че сте чели „Отче наш“. Ако можеш да прочетеш „Отче наш“ както трябва, ти си направил много. Представи си следното: ти си беден човек, нямаш пет пари в джоба си, три гена си гладувал, обиколил си много къщи, но никой нищо не ти е дал. Тогава започваш да четеш „Отче наш“. Казваш първите думи: „Отче наш...“, отваряш очите си и какво виждаш? Хлябът е готов вече на трапезата. Продължаваш: „Който си на небесата...“. След това чуваш глас, който ти казва: „Нека жена ти, децата ти и ти да седнете на трапезата и да ядете от този Отец, Който е на небето“. „Който е на небето“ – това е разумното. Господ казва: „Яж от този хляб и остави съмнението настрана“. И в най-големите противоречия на живота си, като Го срещнеш, вярвай, че всичко ще се нареди. Представете си, че една сестра се е оженила за мъж, когото не харесва. Понеже е силен, от време на време той я понатупва. Човекът обича хигиената. Като вижда, че жена му е набрала малко прах на гърба си, иска да я потупа. Това е алегория. Ако мъжът иска да бие жена си, тогава тя трябва да се обърне към Господа с думите: „Господи, ако това е Твоята воля, ако ръката на мъжа ми се движи от Твоята, тогава аз подлагам гърба си, нека да ме бие. Но ако той от само себе си иска да ме бие, тогава Отче мой, нека да се укроти“. При тези думи мъжът ще се усмихне и

ще каже: „Миличка, прости ми, без малко щях да направя едно престъпление. Прости ми, че не постъпих добре“. След това ще започне да ѝ целува ръката. Ако това верую не влезе в света, да ни преобрази индивидуално, семейно, обществено, какво верую е то? Ако това верую не влезе навсякъде в света, да ни преобрази коренно, то вярата в Христа и в Бога каква вяра е? Каква е тази безразборна вяра, в която казваме, че този бил такъв, онзи бил онакъв?

Отче наш

Благословен Господ Бог наш

Добрата молитва

16 февруари 1936 г., София, Изгрев

За да бъдете синове

*Отче наш
Духът Божи
Евангелие от Матей, 5. глава
Бог е Любов*

„За да бъдете синове на Отца вашего, Който е на небеса...“ (45. стих, 5. глава на Евангелието от Матей.) Има един важен въпрос за разрешаване, той е въпросът за синовете. Има въпроси, които никога няма да бъдат разрешени. Има въпроси, които никога не могат да се приложат в този живот. Идеалите, които човечеството има, могат да се реализират в далечното бъдеще, но сега не. Има неща, които могат да останат само като идеали, сега те не могат да се реализират по единствената причина, че хората нямат съответни разбирания. Ето какво аз разбирам под тия думи: днес ти не можеш да направиш от камъка почва. За да може от този камък да се получи почва, пръст, изискват се милиони години, докато могат да се извадят соковете от него. Засега, каквото и да се прави, от този камък може да стане само вар, нищо повече.

„Да бъдете синове на Отца вашего.“ Син и баща. Бащата, това е началото на нещата; синът, това е краят на нещата. Следователно крайният резултат на нещата, това е синовността. Някой пита: „Какъв е краят на живота?“. Да бъдеш син. – „Какво е началото на живота?“ Да бъдеш Божествен. Под думата „Божествен“ мнозина разбират това, което не е. В света няма много богове, има само един Бог. Бог е несъвместимото, несъизмеримото, което вмести в себе си всичко и дава живот на всички. Той не се нуждае от никакви поклонници, от никакви служители. Той не се нуждае от нищо. Това е философското разбиране, а не каквото хората разбират.

Какво хората разбират, е друг въпрос. Бог не се нуждае от нищо. Хората и по-дребните от тях животни от всичко се нуждаят. Какво е човек? Същество, което от всичко се нуждае. Казвате, че човек трябва да мисли. Нуждите, които има, го заставят да мисли. Ако нямаше нужди, човек никога не би мислил. Има една научна страна: наука е това, което дава права посока на човека и го учи как да живее. Както сега живеем, ние не живеем онзи свой живот, който искаме. Без да искаме, ние живеем един живот, който никак не ни е приятен. Този живот ни е наложен от някакви минали поколения. Някога хората са мислили по някакъв начин и днес ние сме заставени да живеем техния живот. Дървото е заставено да живее като дърво: наполовина е заровено в земята, а другата му половина е над земята. Животното е заставено да живее като животно – да ходи на четири крака, а човекът е заставен да живее като човек, да ходи на два крака. Има отношения между животните, има отношения между растенията, има отношения и между хората.

Каквито възгледи имате, аз искам да си ги гържите, казвам го в най-добрия смисъл. Всеки ваш възглед е подобен на въздуха, който имате в стаята си. Колкото и да е добър и чист този въздух, след 24 часа непременно трябва да го изхвърлите навън. Сегашните ви възгледи траят само 24 часа. След 24 часа тези възгледи ще се изменят. В детинството си вие мислите като деца. Като станете възрастни, вече мислите по съвсем друг начин. Младият мисли едно, старият мисли друго. Работата е, че бащата млад не може да бъде и синът стар не може да бъде. Който остарява, той е изгубил силата си. А този, който се подмладява, той е възстановил силата си. Но който възстановява силата си, той може пак да я изгуби. Това са философски работи, философите разсъждават така. Понякога ние се стремим единично да разрешим дълбоките противоречия, които съществуват в душата на всеки човек, понякога се стремим да ги разрешим колективно. С хиляди години ние сме ги разрешавали и пак нера-

зрешени са останали. И колко хиляди години още можем да ги разрешаваме, не се знае. Още много хиляди години се изискват, докато дойдем до един идеален живот, в който всички хора да са свързани в един общ организъм и да се разбират. Ето какво разбирам аз под думите „хората да се разбират“: като си в едно общество, това общество да те разбира и ти да го разбираш, а не да живееш в в него като един наптрапник. Най-идеалното положение е да бъдеш в това общество като син в един дом. В дома бащата гържи децата си в онова положение, в което той самият се намира. Каквото желае бащата, той казва на синовете си: „Аз ще доставя същото и на вас“.

Сегашните бащи, за да оставят нещо на синовете си, първо трябва да умрат. За земята поне е така. Това е една изопачена идея. Синът очаква баща му да умре и тогава да вземе наследството, което му се пада. Защо бащата оставя наследството на синовете си, когато умира? Защото от дългата си опитност бащите са се убедили, че синовете им не устояват на обещанията си. Затова бащите казват: „Докато сме живи, ние ще разполагаме с това, което имаме. Като умрем, тогава вие ще разполагате“. Обаче в Божествения, в свършения свят отношенията между бащата и сина са съвсем други. Там синът всякога може да добие наследството от баща си. Там синът няма защо да чака баща му да умре, че тогава да се ползва от това наследство. Когато иска, ще вземе наследството си и ще го употреби както иска, никой нищо няма да му каже. За да разбера законите на природата, ние трябва да се освободим от много наследствени черти, които ни пречат да имаме едно правилно разбиране, въпреки че сме заинтересовани. Когато дойде до това да се приложи едно учение, всички хора имат доброто желание, но те нямат методи, по които да го приложат. Например проповядва се едно учение на братството, но ти, който имаш един слуга при себе си, не можеш да се отнасяш към него като към брат. Обаче и слугата ти няма нужното доверие към тебе, и той в

гушата си не работи като твой брат. Той е дошъл при тебе като човек, който иска да поправи своите работи. Господарят го е страх от слугата и слугата го е страх от господаря. Вземете и най-благородните занятия, които имаме. Защо проповядва проповедникът? Той не проповядва заради своите убеждения, но за прехраната си. Свещеникът е станал свещеник за прехраната си. Той трябва да се прехранва. Не е лошо това. Земегелецът работи, защото е заставен да се прехранва. Всички ние работим, защото сме заставени да се прехранваме. Ние се раждаме, защото сме заставени да се родим. Не сме свободни и в раждането си. Засега свободата е един стремеж, но ние не сме свободни. Ние живеем, без да сме свободни. Раждаме се, без да сме свободни. Умираме, без да сме свободни. Ето какво разбирам аз под думата „свобода“ – да бъдеш свободен, това значи всичко, което имаш, да можеш да го употребиш свободно според своите най-добри разбирания. Да си свободен, това значи всички, които те обкръжават и са свободни, да ти съдействат и ти да им съдействаш.

Онези, които изучават живота, казват, че такъв живот засега е невъзможен. Невъзможно е братски да живеем с животните; невъзможно е братски да живеем с растенията; невъзможно е братски да живеем гаже и със себе си. Човек не е в спор само с обкръжаващата среда и със своите близни, той е в спор и със самия себе си. Като гойде го известно положение, той не иска да живее, но да се самоубие, раздвоен е в себе си. Едното същество в човека мисли, че трябва да живее, а другото мисли, че трябва да умре. Вследствие на това има реди писатели, които казват, че човек трябва не да живее, но да се самоубие, за да бъде свободен. Те имат тези възгледи. Други пък поддържат, че човек трябва да живее. Някои, които не могат да изправят живота на Земята, поддържат, че трябва да има един живот извън Земята, духовен живот, гето хората ще живеят братски. Идеята е отлична, но в приложението на тази идея има нещо криво. Защото

земният живот е част от духовния живот на човека. Ако ти на Земята не можеш да живееш добре, в духовния свят съвсем няма да можеш да живееш добре. Ако стомахът ти не функционира правилно, мислиш ли, че мозъкът ти ще функционира правилно? Аз взимам стомаха в смисъл на по-нисш живот от живота на ума. Всички песимисти в света, които са имали криви възгледи, са имали този проблем: стомахът им е бил в анормално състояние. Такива са научните данни. Сега няма да ви доказвам това. Важното е, че тия хора все са страдали от нещо.

Ще ви приведа един пример за потвърждение на тази идея. В Ню Йорк един знаменит проповедник започнал да държи такава проповед, че всички хора ги направил на пух и прах, изкарал ги престъпници. Той говорил за приближаване на Второто пришествие, за вечния огън, за смъртта на хората. Всички започнали да се чудят каква е тази проповед. Така проповядвал в продължение на една, две, три седмици, докато хората се изплашили от неговите проповеди. Най-после един лекар го изследвал. Какво се оказало? Той страдал от стомашно разстройство. Взел го лекарят в болницата, направил му няколко промивки и като се върнал проповедникът у дома си, стомахът му бил вече в нормално състояние, свършено здрав. Като се качил след това на амвона, започнал да проповядва за Царството Божие, за братство и равенство между хората. Вие можете да направите същия опит. Дръжте един човек три дена гладен и ще видите как той ще ви проповядва за Второто пришествие. Нахранете го с една хубава баница и той ще ви проповядва за Царството Божие. За да можете да разберете природата както трябва и да имате ясна представа за нея, вие трябва да си представите положението на гладния човек и на сития човек. За да бъдем в нормално състояние, ние трябва да имаме ясна представа за природата.

Представете си, че влизате в една фабрика, дето не виждате нито един човек, а четете само следния надпис: „Пазете се, понеже тук никои за никого не

отговаря“. Всичко е в движение в тази фабрика и никої за никого не отговаря. Ако ти се случи в нея някакво голямо нещастие, ще знаеш, че никої няма да отговаря за тебе. Ако някое колело те закачи и ти откъсне ръка или крак, какво ще правиш? Писано е, че там никої за никого не отговаря, и затова няма от кого да търсиш обяснение защо е станало така. При това положение кого ще съдиш? Такова нещо е природата. Всички нейни колела са в движение. Тя пише: „За никого не отговарям“. Никої за никого не отговаря в нея. Когато стане едно земетресение, понякога падат 40, 50, 100 хиляди души убити, а понякога стигат и до един милион. Струва ми се, че в четвъртото столетие чумата, като е посетила Европа, е взела около 25 милиона жертви. Щом чумата е убила толкова милиони, кого ще търсят отговорен? Ако днес някой убие един човек, веднага завеждат срещу него дело за убийство, но когато чумата убие 25 милиона души, никої не я съди. Такива са законите на природата: „Пазете се, никої за никого не отговаря тук“. Обаче в човешките общества законът е съвсем друг. Там някъде отговаряш, някъде не отговаряш. Има случаи, когато не си отговорен, но в повечето случаи си отговорен. Ако в мирно време нараниш или убиеш някого, ще те накажат най-малко с 10 или 20 години затвор, но ако във военно време отидеш на бойното поле и се биеш за отечеството си, можеш да убиеш десетки и стотици хора и никої няма да те гържи отговорен. Защо? Защото на бойното поле никої за никого не отговаря. Даже два народа, като се бият, пак не отговарят. Ето такива бяха последиците от Всемирната война. Някои философи, писатели и учени пишат за добрата страна на войната, а някои пишат за лошата ѝ страна, за лошите последици. Аз приемам и двете страни: и лошата, и добрата страна на войната. Във време на война ние не казваме кого ще гържим отговорен. Ние, славните хора, не можем да гържим никого отговорен. Защо сме дошли на Земята? Кой е отговорен за това? Ще кажеш, че баща ти е отго-

ворен. Нито майка ти, нито баща ти са отговорни. Ами за тяхното идване на Земята кой е отговорен? Те ще кажат, че не са искали да идват, но са дошли. Ако питате гядото и бабата, и те ще ви кажат, че не са дошли по свое желание. Колкото по-нататък отивате, ще видите, че никой не е отговорен за идването на човека на Земята.

Сега вие казвате: „Като дойде младото поколение, ще му дадем ново направление“. Какво направление ще му дадете? Вие не трябва да разсъждавате с философията на мишките. Като правя това уподобление, то не е доказателство за вас, но това е един мит, една басня. Мишките не могат да говорят, нито могат събрание да направят или пък да разсъждават, но ето каква е баснята. Много мишки обитавали един хамбар, пълен с жито, и свободно се разхождали из него, свободно си църкали. Те живеели братски помежду си, понеже всички имали на разположение. Веднъж един котарак влязъл в хамбара и цял ден се разхождал из него. Това продължило и през следващите дни. Мишките се изпокрили в дупките си, никоя не смеела главата си да покаже навън. Един ден те си направили събрание, за да обсъдят положението си. Казвали помежду си: „Какво да правим? Дотегна ни този живот, да се крием така из дупките. Едно време си живеехме братски. Този синковец, котаракът, не си поплъва, гнес задигне една от нас, утре задигне друга. Не се търпи това. Какво да правим от сега нататък?“. Една млада мишка излязла и предложила: „Братя и сестри, да окачим един звънец на котарака, тъй че отдалеч да го чуваме“. Всички приели радушно предложението на младата мишка. След нея излязла една стара мишка и казала: „Идеята е отлична, но кой ще бъде героят, който ще окачи звънца на котарака?“. Хубава е идеята да са нареди котаракът със звънец, но няма герой, който да направи това, да изпълни решението на мишето събрание. Ще ви приведа и един анекдот. Някъде в Сърбия в една кошара влязъл вълк, но овчарят, който бил голям юнак, успял да го хване. Във вестниците писали за този случай като за

анекдот. Овчарят решил да не убива вълка. Той взел един голям звънец и го вързал на врата му, но така, че вълкът да не може да го презризе, след това го пуснал на свобода. Не зная гали и досега този вълк се разхожда свободно из Сърбия, но овчарят е бил милостив, затова е постъпил с него по този начин. Пък той е бил и голям юнак. Дълго време вълкът не е можел да отиде до никоя кошара, защото със звънеца е привличал вниманието на всички.

Аз говоря за всички онези идеи, които са неприложими. Всички идеи са добри, ние всичко можем да мислим. На човека е позволено всичко да мисли. Няма нещо, което да не е позволено на човека да мисли. Обаче не всички мисли са приложими. Ти може да мислиш нещо, то е за тебе, но има мисли, които са неприложими в природата. Защо? Защото природата си има своето вето. Ние не сме дошли по наша воля и не можем да направим една промяна. Например ние не можем да изменим скоростта на Земята в нейното движение. Ние не можем да изменим и наклона на Земята. Ние не можем да изменим и течението на нейните сили, нито можем да изменим ветровете, бурите, ураганите. Ето, от четири века насам земетресенията постепенно се увеличават – от двеста годишно сега са стигнали до две хиляди годишно. Учените хора казват, че ние се намираме в период на прогресивно увеличаване на земетресенията. Според някои учени това се дължи на факта, че Земята постепенно изстива. От изстиването на Земята ставало постепенно свиване на земната кора, вследствие на което се явявали земетресенията. Аз не искам да ви представям песимистичната страна на въпроса. Аз не съм нито за песимизма, нито за оптимизма. В природата съществуват разумни закони, според които нещата могат да бъдат приложими или неприложими. Кои неща са приложими? Това, което за човека е приложимо, за вола е неприложимо. Защо? Защото волът няма такава форма, каквато човек има. За вола е приложим онзи живот, който животните имат. Волът не може да има формата и живота на човека. Форма-

та обуславя живота. Най-първо, човек трябва да знае какво може да направи във формата, която му е дадена. Формата е една възможност. Всяка функция се проявява в известна форма. Всяка функция има известно направление. Както функцията на стомаха е за храносмилането, на гробовете – за дишането, на мозъка – за мисленето, така и всеки най-малък уг има определена функция. Това не значи, че мозъкът произвежда мисълта. В това отношение учените са разделени. Едни поддържат, че мозъкът произвежда мисълта. Не, мозъкът възприема мисълта, той не я произвежда. Мозъкът е нещо подобно на радиото. Както радиото отдалеч схваща звуковите вълни и ги предава, така и мозъкът възприема мислите и ги предава. Значи мозъкът възприема мисълта от друг свят. Чрез мозъка ние се влияем от един свят, много по-висок от нашия.

Сега аз не искам да доказвам неща, които са недостъпни. Има прости хора, на които няма защо да се доказва колко звезди има в пространството и на колко милиона километра разстояние се намират от Земята или една от друга. Човек може да има всичкото добро желание да слуша, но като му се обясняват тия неща, той ги намира като съвсем недостъпни за неговото разбиране. За него те са непостижими, недостъпни са за неговия ум. Какво ще разправяш на един човек за висши математически проблеми, щом неговият ум не е подготвен за тия въпроси? Или какво ще му разправяш за някои дълбоки социални въпроси? Умни хора се изискват за разрешаването на социалните въпроси. Социалните въпроси са като един механизъм – трябва да се разбират законите на този механизъм. А за това нещо се изискват добри, опитни техници. Ти може да пипнеш един часовник и той да спре, но опитният часовникар може да го поправи. Сега аз не искам да ви проповядвам, защото ще ви кажа онова, което вече се е проповядвало. За песимизма ви оставям вие сами да се занимавате. Оптимизма също така го оставям на вас, вие да го разре-

шавате. С несретите ви, с неуспехите ви оставям ви сами да се занимавате. И да искам да ви помогна, не мога. Вие сами можете да си помогнете. Никого не се помага на един човек в това, в което той сам може да си помогне. В ученето мога да ви услужа, но не мога да ви помогна. Вие сами можете да се учите и сами можете да имате едно специфично разбиране. Аз ни най-малко не искам хората да мислят и да разсъждават като мене. Това е невъзможно, понеже хората се намират при различни обстановки. Младият се намира в една обстановка на нещата. В тази обстановка на нещата той е прав за това, което мисли. Старият се намира в друга обстановка на нещата. И той е прав в това, което мисли. Но от живота на младия ти не можеш да извадиш закон за стария и от живота на стария не можеш да извадиш закон за младия. И младият е прав за себе си, и старият е прав за себе си. Ако търсите знание, търсете го в стария; ако търсите сила и живот, търсете ги в младия, който е здрав. За да има живот и сила в себе си, младият трябва да бъде здрав. За да има знание, старият не трябва да е глупав, но трябва да е живял добре и разумно.

Аз искам да ви занимава отчасти с онзи възвишен живот, който е скрит в човека. В човека има четири прозореца, чрез които той може да наблюдава живота. Те са неговото подсъзнание, неговото съзнание, неговото самосъзнание и неговото свръхсъзнание. Ако иска да разгледа живота на своето подсъзнание, човек трябва да се върне в своето минало, понеже подсъзнанието съдържа всички опитности на миналите векове – опитностите не само на неговия минал живот, но и на безброй същества; не само на човешките раси, но и на растенията, и на животните. Всичко това е складирано в подсъзнанието и онези, които разбират тези закони, могат да се ползват от неизчерпаемото богатство на миналото. Съзнанието пък е една област, в която е вложена специфично опитността на животинското царство. Човек, който иска да изучава животните, той трябва да има

съзнание. Някой път казваме, че трябва да се живее един съзнателен живот, и аз съм за това. Най-високата точка, до която животните са дошли, това е съзнанието. А най-великото нещо, което съзнанието на животните е родило, това е страхът. Животните разрешиха всички противоречия чрез страха. За основа на своето царство те поставиха закона на насилието и казаха: „Докато имаш гълзи и здрави крака, бягай. Пази се, страхувай се и бягай“. Те казаха: „Слабият да бяга, а силният да го гони“. Така правят всички животни. Ако силният хване слабия, той има право да постъпи с него както иска. Ако пък слабият изпревари силния и той не може да го хване, тогава слабият е свободен, може да прави каквото иска.

Когато човекът се яви на Земята, в него се събуди тъй нареченото самосъзнание. Самосъзнанието донесе на хората почти непоносимо страдание. Когато се казва, че човек е създаден по образ и подобие Божие, това е само едната страна. Самосъзнанието се роди в човека от момента, когато той почувства, че е съгрешил. До това време човек не знаеше какво нещо е грехът, той беше свободен. От момента, когато съгреси, той започна да чувства в себе си две състояния: едното тъмно, а другото светло. Тогава той усети, че има и друго нещо в себе си, и съвсем се измени неговото състояние. Самосъзнанието е една област, през която трябва да минем. И тя си има своите граници. Там човек няма да остане вечно. Следващата фаза ще е, когато хората излязат от състоянието на робство. Хората от това състояние на самосъзнанието ще влязат в свръхсъзнанието. Ние сме близо до тази граница. Дотогава, докогато човек е в самосъзнанието, той всякога ще прави погрешки и ще ги изправя, ще ги прави и ще ги изправя, ще ги прави и ще ги изправя. Защо? Защото условията, при които живее, са такива, че той не може да не прави погрешки. Ти си например благочестив човек, но опитваш храна, която ти е отвратителна, и започваш да плюеш на земята. Плюенето не е хубаво нещо. Някога може да се случи да се

изсекнеш, но и то не е хубаво. Носните жлези са създадени да намазват носа, да го гържат влажен, а не да отделят такива вещества, които трябва да изтриваш с кърпа. Някой страда от хрема и се секне пред обкръжаващите, но това не е приятно за тези, които го гледат. Има неща, които човек прави, въпреки че не иска да ги прави. В живота има такива състояния, че каквото и да правиш, не можеш да ги избегнеш. Знание трябва за тях. И тогава човек, ще не ще, прибегва до лекари, търси лекарства, за да се освободи от тези състояния.

И тъй, всичко се заключава в това да бъдем синове Божи. Под „човек“ или под „син на Отца“ се разбира само онзи, който има в себе си развито свръхсъзнание. Сега ние се готвим за синове, още не сме синове Божи. Ако бяхме синове, ние нямаше да правим такива грехове, каквито днес правим. Ние правим неща, които не са хубави. Казваме, че Бог е благ. Благ е Бог, защото прощава греховете на всички страдащи. Казвате: „Защо Господ не помага на хората?“. Аз ще ви отговоря по следния начин. Представете си, че при мене идва един човек, чиято стомна е пукната, и иска да му услужа, да му напълня тази стомна. Трябва ли да му услужа? Аз ще откажа да силя вода в стомната му, защото водата ще изтече. – „Ама човештина няма ли в тебе?“ И да има човештина в мене, невъзможно е в счупена стомна да наливам вода. Ако наля, след пет минути тази вода ще изтече навън. – „Ти налей и не мисли повече.“ Не, така не мога да постъпвам, в пукната стомна вода не наливам. Съвременните хора са пукнати стомни, затова Господ не им помага. Може да ви се види чудно, че е така. Щом не разбираш Божиите закони, ти си пукната стомна. Ти не си създал света, нито разбираш законите, които функционират в този свят, а искаш от Бога и при това казваш: „Защо Господ ме създаде по този начин, да страдам и да се измъчвам? Защо другите са богати, а аз съм сиромаш?“. Кой ще ти даде отговор на тези въпроси? Като направиш една погрешка, вкарват те в участъка и ти удрят 25 тояги. На кого ще се оплакваш?

Ако се оплакваш, ще ти ударят още толкова тояги. Или викат те за войник. Ще отидеш тогава на бойното поле да се биеш.

Сега ще ви обърна внимание на едно противоречие в живота. Някоя жена следи мъжа си, иска да знае къде ходи, морализира го, иска той да води морален, добър живот, да не поглежда тази или онази жена. По едно време мобилизират мъжа ѝ, изпращат го на война. Ако трябваше доброволно да го пусне, тя щеше да направи цял скандал, но сега държавата е издала закон, че всички мъже над определена възраст трябва да отидат на война, и тя не прави въпрос. Същият този мъж изпълнява заповедта на началника си да закара няколко провинени жени на еди-кое си място. Те вървят напред, а той след тях. Заповядано му е, ако някоя от тях тръгне да бяга, да си послужи с пушката. След това ще питат жената мъжът ѝ убиец ли е, а тя ще каже, че не е убиец, че държавата го застава да постъпва така. Отгде произтича това противоречие? Бог ли го изисква? Ще ми цитират някои Мойсеевия закон, ще кажат, че това е разбирането на Мойсей, че Мойсей е писал така. И аз мога да напиша нещо. Каквото напиша, то ще е от мене. – „Ама така е казал Бог.“ Въпрос е как е казал Бог. Всеки може да каже, че така е казал Бог, но какво всъщност е казал, е въпрос. Аз мога да кажа, че Господ ми е говорил. Но говорил ли ми е? Ако кажеш, че Господ ти е говорил, а не ти е говорил, тогава? Или ако кажеш, че Господ ти е говорил, но хората не ти вярват, какво ще правиш тогава? Ако четете пророк Йеремия, ще видите, че той е проклет деня, който го е направил пророк: „Да е проклет онзи ден, когато са казали на майка ми, че мъжко гете се е родило. Бял ден да не види човекът, който е занесъл тази новина“. Защо е казал така Йеремия? Защото го гуша му е дошло от страдания. „За посмешнице на хората станах“ – казва пророкът. Всичко е отдал той за своето пророчество.

Да оставим настрана миналото, да оставим миналите неща. Защото имаме неща в себе си, на които трябва

ва да разчитаме. Ние трябва да разчитаме на малкото в себе си, което някои наричат интуиция, а аз го наричам свръхсъзнание. То е един Божествен зародиш, който сега се развива в човешката гуша. Всеки, който е слушал Божественото в себе си, глава не го е боляла. И да го е боляла глава, то е било много малко. От каквато и болест да страдате, това съзнание у вас ще ви покаже как да се излекувате. Каквато и мъчнотия да имате, ще ви покаже как да я разрешите. В каквото и социално затруднение да се намирате, това съзнание ще ви покаже изходния пункт. Хората не вярват в него, но всички християнски апостоли имаха това съзнание в себе си в по-голяма или в по-малка степен. Апостол Петър, който беше хванат от управниците на Йерусалим и очакваше да го екзекутират, имаше свръхсъзнанието в себе си. В деня, когато щяха да го екзекутират, дойде един ангел при него и му каза: „Хайде, ставай, излез навън! Не мисли много, никак-ва философия! Облечи грехата си и скоро вън!“. Петър не знаеше дали е буден, или не е буден, но ангелът му каза: „Хайде, скоро се обувай“, после бутна оковите му и те паднаха. Тогава ангелът го повеле, вратата на килията се отвори и те минаха покрай стражата, която спеше. Ангелът го изведе навън и му каза: „Хайде да си вървиш. Не казвай къде отиваш“. Като попадна на улицата, Петър се огледа, за да разбере дали това не е сън. И като видя, че е действителност, отиде при братята си. Казва се, че в това време братята му били на молитва, молили са се по някакъв начин да му помогне невидимият свят.

Всеки човек има помощници от невидимия свят. Много хора имат тази опитност – да им се помага от невидимия свят, но те не се хвалят, не пишат за това във вестниците. Те считат тези свои опитности за свещени. Има един въпрос, който се разрешава само с помощта на свръхсъзнанието. Всеки човек, в когото се развива свръхсъзнанието, непременно трябва да мине през Христовите страдания, докато дойде до това положение. Христос, който дойде до свръхсъзнанието,

до космическото съзнание, в последния ден трябваше да умре. Той трябваше да бъде разпнат на кръста и на третия ден да възкръсне. В него функционираше в пълен размер космическото съзнание. След това вече Римската империя не можеше да му заповядва. И еврейските равини и учители не можеха след това да му се налагат. Той се явяваше там, където искаше, свободен беше. Той говореше свободно. Силата на Христа се криеше в свръхсъзнанието, в което действа Божественото начало. На това се дължи прогресът на християнството – не на количеството, но на качеството. Онази идея, която прониква в цялата бяла раса, това е Любовта Христова. Християнството е носител на тази идея, значи то представя идеята на бялата раса. Христос е учител на бялата раса, за да се развие в нея свръхсъзнанието. И ако някои християни още не са християни, причината за това е, че те имат развито самосъзнание, но не са дошли още до свръхсъзнанието. За да дойде до свръхсъзнанието, човек трябва да се откаже от миналото, от всички стари неща, и да възприеме новото, което носи свободата в света. На ваш език казано, ще се откажете от стария, от мухлясалия хляб, ще се откажете от старото ядене, ще се откажете от разваленото ядене, ще се откажете от онези пари, които не могат да функционират. И ще разчитате на онова, което носи живот в себе си, което носи простор. И тогава – не след години, ами само след няколко часа, вие ще можете да проверите онази истина, която искате да знаете.

Цялото брожение, в което се намира съвременното човечество, цялото брожение в съвременната култура, или в бялата раса, аз го определям с няколко думи, а именно: бялата раса сега е бременна. Големите мъчнотии, през които човечеството днес преминава, аз ги считам за бременност на бялата раса – тя е бременна като една жена, на която ѝ предстои да ражда. Днес цялата бяла раса се мъчи да роди и тя ще роди. Мъчнотиите, през които минава, говорят за раждането на новото. Това е, което

окултистите наричат идване, или раждане на новата раса, на шестата раса, на онези хора, които ще оправят света. Ще ви покажа ясно кои хора ще оправят света. Представете си, че се намирате на Северния полюс и нямама огън. Онзи, който може да направи живота ви сносен, е човекът, който ще ви донесе една кутия кибритени клечки, за да запали огън и да измени условията на живота ви. От огън се нуждаят хората там. Според мене Божествено е само онова, което внася мир, сила и свобода за човека. И Божествена е всяка мисъл, която внася в човека живот, знание и свобода. Всяка мисъл, която не носи в себе си живот, която не носи знание и която не носи свобода, тя не е от Божествен произход, тя е човешка мисъл. Сега да определим: човешките мисли не са лоши, но те не носят в себе си живот, знание и свобода, на тях не може да се разчита. Досега вие сте градили с човешките мисли. Благодарение на тях днес имате тези хилави тела, които за 40, 50, 60 години остаряват, а след това вие вече да се подпирате с тояжка. И тогава започвате да се чудите какво ще стане с вас. Вие имате идеята, че онзи свят е като този свят, че животът там е като живота на земята. Питам ви: как е възможно от човека, който е създаден от Бога, да се родят толкова противоречиви същества, които днес виждаме на земята? Хората се изопачиха, деформираха се сами. Като погледнете един съвременен човек, навсякъде ще намерите тази деформация. Това се дължи на едно отклонение. Хората са дошли до положение да вярват вече на човешкото, не на Божественото. Щом дойде въпросът до Божественото, всеки ще те пита: „Ти вярваш ли в Божественото?“ – „Вярвам, разбира се!“

Сега ще ви приведа пример с един случай във Варненско. Един евреин, който носел една чанта с няколко турски лири в нея, тръгнал за Добрич. Пътят бил през село Батово, а той се страхувал да минава по тези места. По едно време видял един турчин, който бил коленичил да се моли на Бога. Като го намерил в това положение,

евреинът си казал: „Слава богу, намерих един набожен човек, който може да ми помогне в случая“. Седнал близо до него и го заचाкал да свърши молитвата си. Турчинът го забелязал, но се правел, че не го вижда, не му обръщал никакво внимание. Като довършил молитвата си, обърнал се към него и му казал: „Добре си дошъл, ефенди“. Евреинът му отговорил: „Добър ден! Видях, че си набожен човек. Отивам в Добрич, но ме е страх сам да мина през тези места, нося в чантата си богатство. Можеш ли да ме придружиш до Добрич? аз ще ти платя“. Турчинът се съгласил да го придружи, тръгнали двамата заедно. Като стигнали до Батово, този турчин посегнал към чантата и казал: „Чантата е моя! Ще ми я гадеш, иначе ще платиш с живота си“. – „Какво правиш? Нали си набожен човек!“ – „Да съм набожен човек, това е моя длъжност, а да обирам хората, това е мой занаят.“ Значи, това е въпрос на самосъзнанието в човека. Да се моли на Бога, е неговата длъжност, а да обира хората, е негов занаят. И вие все на същия закон лежите, все по старому постъпвате. Някой фабрикант има около две хиляди работници, на които редовно плаща. Обаче, като започне да им плаща, на този задържа половин лев, на онзи задържа половин лев, почти от всички работници задържа по малко. От две хиляди души да взема по половин лев, това правят хиляда лева, които той прибира в своя джоб. Той им казва: „Като се оправят работите ми, ще ви платя“. Това пак се отнася до самосъзнанието. Този човек не влиза в положението на работниците си – те също като него се нуждаят от пари. Той има право да живее по-добре, но каквото право има той, такова право имат и те. Така трябва да мисли фабрикантът, за да го считат за свой брат. Те не могат да го считат за свой брат, но и той не може да ги счита за такива. Причината за това е, че свръхсъзнанието в него още не функционира. Работниците имат същото желание като него, искат да станат като него. Един ден и те ще правят като него. Всички търговци все от бедни са станали богати. След като станат богати, те

постъпват като всички богати хора, нямат разбиране към бедните. Като осиромашеят, тогава им идва ума, казват: „Щом станем втори път богати, тогава ще знаем как да постъпваме с бедните хора, с работниците“. Българинът казва: „От много обещания глава не боли“.

Другото положение, на което трябва да се спре, е следното: съществува един закон, според който никоя човешка мисъл, каквато и да е тя, положителна или отрицателна, не може да се спре – тя трябва да се опита непременно. Сегашният строй трябва да се изживее докрай, да се опита. Всички човешки желания трябва да се изпълнят, защото има смяна на енергиите. Ако човек спре известно движение, то може да се превърне в топлина. Топлината може да се превърне в светлина. Светлината може да се превърне в чувство. Чувстването може да се превърне в мисъл. Но и обратното може да стане. Ако спрете в мозъка на човека една негова мисъл, тя ще се превърне в чувство. Чувстването ще се превърне в постъпка. Постъпката ще се превърне в светлина. Светлината ще се превърне в топлина. И най-после тя ще слезе съвсем долу. Та казвам: ако човек не даде ход на своите възвишени и благородни мисли, мисълта му непременно ще се изроди, ще дойде в своя противоположен полюс. Сегашният свят страда единствено от това, че всички проповедници казват: „Идеите на Христа са неприложими“. Всички проповедници казват: „Това, което Христос е учил, е неприложимо за нашия век. То се отнася за бъдещето, за нещо високо, възвишено“. Донякъде те са прави. Но Христос не е проповядвал едно учение, което не е приложимо. Приложимо е Христовото учение. Казвам: учението на Христа всеки индивидуално може да го приложи. Всеки може да го опита, но трябва да изучава законите на това учение. Всеки може да опита механиката, но трябва да изучава нейните закони и правила. Всеки трябва да разбира законите на математиката. Всеки може да изучава някой език, но трябва да усвои законите на този език. Всеки може да изучава музиката, но трябва

да разбира нейните закони. Всеки може да изучава хужеството, но трябва да разбира неговите закони.

„За да бъдете синове.“ Вие казвате: „Това, което сега ни говориш, вярно ли е?“. Аз пък ви казвам: със съзнанието, в което сега живеете, така и ще си умрете, нищо повече. Когато говоря, че трябва да имате стремеж, нямам предвид, че няма да умрете, вие пак ще умрете. Но има едно умиране, една смърт, която обезсмисля живота, при която вие ставате индиферентни, не искате за никого да мислите – в тази смърт вие се озлобявате, намирате, че всички хора са причина за вашето нещастие. Това е умирането, от което хората се страхуват. За да се избавите от това положение, вие трябва да дойдете в свръхсъзнанието, да разберете, че в света има други сили, които работят за повдигането на човека. И тези сили трябва да се употребят именно за това. Учените хора налущват това нещо във физическия свят. Те казват, че в пространството, на 500 километра над Земята, се намира един грамаден океан от електрическа енергия. И ако може да се прекара една жица до небето, до тази височина, целият свят ще може да се отоплява от това електричество. Въпросът е как да се снесе това електричество. Един ден то ще може да се използва, а сега електричеството се губи от водата и по други начини, при което се изискват големи разходи. Който има свръхсъзнанието в себе си, той разполага вече с една такава инсталация. Мога да ви приведа един пример, да видите какво може да постигне човек със свръхсъзнанието, което има в себе си.

Един от старите християнски светии искал да има една опитност, затова отишъл в Гърция сам да се продаде за роб. Той намерил един грък и му казал: „Аз се продавам за роб, и то много евтино“. – „За колко се продаваш?“ – „За хиляда грахми само.“ Гръкът купил този светия, завел го в дома си и той започнал много добре да служи. Така прекарал в служване 4 – 5 години, през което време успял да обърне целия дом към християнството, да им покаже

как трябва да живеят. Атинянинът имал две дъщери, красиви момичета, които също се обърнали към Бога. Като видял, че мисията му се е свършила, светията отишъл при атинянина и му казал: „Както сам се продадох за роб, така сам се освобождавам. Аз свърших своята мисия и сега съм свободен“. Атинянинът започнал да живее като този светия. Казвам: ето един човек, който е имал развито свръхсъзнание, или Божествено, космическо съзнание. Такъв човек може навсякъде да влиза и да излиза. Човекът на свръхсъзнанието е с непоколебима вяра. Той има вяра във всички хора и ги познава такива, каквито са. Аз не съм имал нито едно изключение в това отношение. И едно животно, колкото и да е лошо, колкото и да е ниско неговото съзнание, ако го погледнеш с разположение, може да измени своето естество. Но това не може да го направи всеки. Защо? Като ви срещне някое куче и ви залае, вие веднага се изплашвате да не ви ухапе и започвате да се оглеждате за камък, с който да го ударите. Изпратете мисълта си към кучето и то няма да ви ухапе. Ако този закон го разбират животните, колко повече хората трябва да го разбират!

Ние се нуждаем от това хората да ни вярват, обаче самите ние не вярваме нито в себе си, нито в тях. Ако вярвате в човека, той се разполага към вас, внася нещо хубаво във вас. Достатъчно е само да разбере, че имате едно добро разположение към него, и той ще внесе онази Божествена светлина във вас, чрез която дарбите, които Бог е вложил в душата ви, ще започнат да се развиват. Свръхестественото във вас се развива и вие започвате да виждате, че невъзможните работи стават възможни. От какво страдат хората днес? От своето самосъзнание. С това самосъзнание те образуват около себе си една неприятна атмосфера, гледат критично, с недоверие на всичко. А при свръхсъзнанието се образува една приятна атмосфера, една приятна аура, та като влезете във връзка с един добър човек, вие се усещате разположени. Този човек ни най-малко няма намерение да ви използва.

Още отдалеч като ви видя, той иска да ви направи някаква услуга. Той си казва: „Ще направя една услуга на този мой брат“. Тогава вие ще почувствате, че има един човек в света, който ви разбира. Вие ходите насам-натам, никой не ви разбира, никой не може да ви направи услуга, а този човек веднага ви се притичва на помощ, услужва ви и вие казвате: „Има добри хора в света“. Добри хора са ония, в които Божественото съзнание се е въздигнало и се въздига. Следователно нека да имаме вяра в онова, което е вложено в нас. Цялата Земя представлява място на възможности, за да може да учи човек. Който не знае това, мисли, че тя е едно място за мъчение. Има тесни религиозни хора, които наричат Земята „югол“*. Не е така, Земята не е място за мъчение, но за учение. За онези, които разбират, Земята е едно отлично училище. В Слънчевата система Земята, по своето естество, заема най-голямо място. Не че тя е ниска по естество, но когато човек трябва да мине през най-големи изпитания, изпращат го на Земята. А когато напусне Земята, очаква го нещо хубаво, един друг свят. Земята не е единственото училище, през което човек трябва да мине, при това тя е и временно училище. Сегашните хора не са научени да мислят така. И затова, като ме слушат да говоря, казват: „Кажу ни ти как да изкараме хляба си. Кажу ни къде да подслоним довечера главите си“. Казвам им: „Птичките кого питат къде да подслонят главите си?“ – „Ама ние имаме деца.“ – „И птичките имат деца.“ Не е въпросът да мислим само за нас или да разглеждаме всичко само от наше гледище. Нека да помислим и за животните. Къде подслоняват главите си те? Дърветата къде подслоняват главите си? Хората, като мислят къде да подслонят главите си, ще ги подслонят там, дето животните ги подслоняват, дето растенията ги подслоняват и най-после дето разумните хора ги подслоняват.

* Югол *остар*. Мъчителен свят.

„Бъдете синове.“ Ако сте синове, този въпрос лесно ще се разреши. Ако си син, ако вярваш, въпросът лесно ще се разреши. Вярата се иска от всички. Аз не съм за онази глупава вяра, но за вярата, която сега иде в света. Аз съм за вярата, която иде сега, до обед, и която още днес може да опитате. Аз наричам „любов“ този закон, който може да отваря сърцата на хората. Вярата, която не отваря сърцата на хората, не е вяра. Божествената вяра отваря сърцата. Друг ключ не ми трябва. На мене не ми трябва любов, която не може да разтопява. На мене ми трябва любов, която разтопява всичко в света – тази любов трябва да се приложи. Тя иска приложение във всички области на живота. Тази любов трябва да има приложение във всички царства на природата. За това тя има своите методи. На всяко място трябва да знаете как да приложите любовта, но не така, както вие си я разбирате. Любов, която разтваря човешките умове и сърца, която внася ред и порядък навсякъде, която внася свобода, това е Божествена любов. Всяка друга любов, която не внася тези неща, е човешка. Щом дойдем до човешката любов, въпросът е друг: там има порядък, но временен. В Божествената любов порядъкът е вечен. Бъдещето е за хората на свръхсъзнанието. Бъдещето е на обед, така е според мене. Сега колко е часът? Часът е 11 и четвърт, значи до свръхсъзнанието остават още три четвърти от часа – малко време остава до 12 часа. Онзи, който знае как да използва условията, за него са достатъчни само три четвърти от часа, но онзи, който не знае как да използва условията, за него са нужни хиляди години, докато придобие свръхсъзнанието. Той ще отлага, ще отлага, ще минава от една система в друга, ще се върти в една спирала. И това е полезно, но има една къса процедура, има едни асансьори, с които може лесно да се качите – ще натиснете едно копче и веднага ще тръгнете по права линия. Иначе, ако тръгнете да се изкачвате в онези големи американски здания без асансьор, ще ви трябва най-малко половин час, докато стигнете най-горе.

И тъй, законът на Любовта, това е правият път. Аз наричам прав път онзи, по който хората минават и се развиват правилно. Той е единственият път, по който хората минават и се развиват правилно. Когато хората се развиват правилно, това е любовта, която подхранва човешкото свръхсъзнание. Човешкото свръхсъзнание подхранва човешкия дух, човешката душа, човешкия ум и човешкото сърце. Любовта прави всички хора божествени. „За да бъдете синове.“ Сега желая на всинца ви да се сдобиеете със свръхсъзнанието, което да подхрани вашите духове, да подхрани вашите души, да подхрани вашите умове и да подхрани вашите сърца. Днес го обещав да имате тази опитност: вашият страх да остане долу, за животните, а вие да влезете с обнадеждаването, че всичко може да се постигне. Кога? Когато любовта царува в човешката душа.

*Благословен Господ Бог наш
Тайна молитва*

23 февруари 1936 г., София, Изгрев

Тази заповед приех от Отца си

Отче наш

Ще се развеселя

Ще прочета само няколко думи от 18. стих, 10. глава на Евангелието от Йоан: „...Тази заповед приех от Отца си“. Това е заповед, която е външен израз на нещо разумно. Законът е израз на заповедта, той е нещо установено. Обаче законът може да се измени, законът търпи и тълкуване. Има хора, които специално са определени да изучават законите, обаче заповедите не могат да се изучават. Една заповед не подлежи на никакви правила, тя не може да се изменя. Законът може да се измени, но заповедта не може. Защо? Защото заповедта се дава при специални условия.

Сега аз искам да говоря върху здравословните състояния на човешката душа. Всяко здравословно състояние е естествено състояние. В българския език на думите „естествено състояние“ не се дава това съдържание, което аз сега ще употребя, ще вложа. В Писанието се казва, че естественият човек не може да разбере духовните работи, но и духовният човек не може да разбере естествените работи. Тъй щото и двамата са невежи, но в известни случаи естественият човек има по-добри разбирания за нещата, отколкото има духовният. Духовният човек е като въздуха, той донеся вятър, а оттам нататък да става каквото ще. Естественият човек обработва градините, навсякъде внася ред и порядък. В някои отношения и духовният човек внася ред и порядък. Духовният човек в някои отношения прилича на модерен човек, който се води по последната парижка мода. Като го видите, той е добре облечен, добре сресан, с хубави обувки, със здрава, нова шапка, поклоните му са намясто. Той е внимателен, вежлив, всичко в него е

съвършено по духовному. В него нищо излишно няма, всичко е намясто, всичко е духовно. Всичко е толкова духовно в него, че целият си живот той е издъхал, нищо не е останало. Така тълкувам аз на български език гумата „духовен“. Същевременно тази дума означава още и „дух“. Тъй както се взима, тя тепърва има да расте. Тази дума още не е осмислена. Това ни най-малко не е за упрек, но езикът е такъв.

Като се каже, че някой човек е духовен, това погразбира, че той не трябва много да яде, не трябва много да спи, на него това не му трябва, онова не му трябва. Очите му трябва да са малко хлътнали, лицето му да е пожълтяло, той не трябва да си позволява такива работи, каквито другите хора си позволяват, изобщо всичко в него трябва да е отмерено. Като видят хората, че някой духовен човек постъпва както обикновените, веднага му казват: „Ти си духовен човек, не ти се позволява да правиш това“. На духовния човек това не му помага, онова не му помага. Естественият човек е свободен да прави каквото иска, а духовният навсякъде е ограничаван. Ако духовността може да ме ограничи, къде е тогава моята духовност? Казано е, че дето е духът, там е свободата. Следователно каква свобода е тази, ако на всяка крачка съм ограничен? В друго отношение пък естественият човек е ограничен: той не върши волята Божия (така се счита поне). Понеже естественият човек е свободен, духът по-лесно обитава в него. Сега аз не говоря за същината на духовния човек, но вие, като говорите за духовен човек, разбирате тъкмо това, което не е. Под „духовен човек“ ние разбираме човек, който е свободен във всяко отношение. Той е свободен и в чувствата си, и в мислите си, и в постъпките си, и в яденето си, и в спането си – навсякъде е свободен. Това значи духовен човек в пълния смисъл на думата: свободен навсякъде. Ако така разбирате духовния човек, има смисъл, но ако не го разбирате така, не се ползвате много. Духовният човек трябва да се отличава с една черта, той трябва да носи светлина поне за себе си. Това е една свободна мисъл.

Аз искам временно поне да ви освободя от всички ограничения, да не мислите дали сте духовни, или не сте духовни, дали сте естествени, или не сте естествени, дали сте светски, или не сте светски. Аз оставам тези неща настрана. За мене и светският, и духовният човек живеят на една почва, разбиранията им са еднакви, само че имената им са различни. Значи все пак има едно малко различие. Кой създаде имената „духовен човек“ и „естествен човек“? Онези, които ги създадоха, туриха ли в тях това значение, което ние влагаме? Ни най-малко. Когато един музикант пише свое музикално произведение, той си поставя нотите за тоновете, които иска да се свирят. Не е позволено някой да свири криво един тон, да го понижава или да го повишава. Това е точно определено от нотите, тоновете не могат да се свирят произволно. Някой да изменя гамите, и това не е позволено. Всичко е точно определено. Ако гамата е „до мажор“ (или C-dur), значи така трябва да се изпълни. Обаче обикновените хора са понаучили нещата отгоре-отгоре и така ги изпълняват, отгоре-отгоре. Опасността е в духовните хора, които, като не знаят нещата, поставят разни знаци, с които ги преувеличават. Всяка дума трябва да има само едно значение. Например в българския език думата любов има 4 – 5 значения. Каква е любовта на младите хора? Всички знаете каква е, всички сте я опитали. Каква е любовта на майките, и нея я познавате, опитали сте я. Като дойдете до любовта на майката, на бащата, на сестрата, на братя, на приятеля, на слугата, на господаря – това са все степени на любовта, които вие познавате. Като ги сравнявате, не можете да кажете, че едната любов е същата като другата. По какво се отличава любовта на бащата от любовта на възлюбения например? Бащата обича гушата на гъщеря си, а възлюбеният обича тялото на възлюбената си. Тази е разликата, че единият обича тялото, а другият – гушата. Приятелят обича сърцето на приятеля си, а не неговото тяло. Братът пък обича ума на сестра си.

Това са все области на любовта, които се различават една от друга. Така поне аз разбирам нещата. Дали вие ги разбирате така, е друг въпрос, но това е моето разбиране. Когато някой ми каже, че е готов да умре за мене, казвам: да, за праведните всеки е готов да умре, но за грешните малцина са готови да умрат. Когато някой момък умира за една красива мома, за една праведна мома, това е в реда на обикновената любов. Аз бих желал да видя такъв момък, който да умира за една грозна мома, за една грешница. Такова е моето разбиране, не казвам, че то е и ваше разбиране. Ако има някаква грешка в разбирането, тя се дължи на мене, не и на вас. Та когато някой е готов да умре за една красива мома, аз казвам: да, за красивата мома всеки е готов и десет пъти да умре, въпросът е дали ще се намери момък, който поне един път да умре за грозната мома. Десетте умирания едва ли ще се равняват на половината от едното умиране за грозната мома. Защо? Защото, като умре момъкът за красивата, за праведната мома, ще му направят паметник за няколко милиона лева, а като умре за грозната, за бедната мома, едва ли ще турят и кръст на гроба му. В първия случай този момък ще мине за благодетел, всички ще говорят за него, а във втория случай ще мине за един прост, глупав човек. Сега аз ви говоря тия неща за изяснение. Когато дойдем до истинския културен живот, ние ще имаме отлично разбиране за нещата. И тогава, като говорим за мъжа, ще разбираме любовта на господаря; като говорим за жената, ще разбираме любовта на господарката. Мъжът е господар, той е цар. Като издаде един закон и го прекара през парламента, този закон непременно трябва да се изпълни. Горко томува, който се противи на този закон. И господарката като издаде един закон, той непременно трябва да се изпълни. Горко на този, който се противи на този закон.

Най-после ние дохождаме до елементарната любов. Най-елементарната любов, това е любовта на човека към себе си. Човек първо обича себе си, а после ще се пока-

же малко щедър, ще даде любовта си на едного вън от себе си, когото ще нарече възлюбен или възлюбена на своето сърце – това е любовта на двамата. След това иде любовта на тримата – на майката, на бащата и на детето, а след това на четиримата – на майката, на бащата, на сина и на дъщерята. Когато човек влезе в закона на числото 4, той вече не може да остане сам, на едно място, той непременно трябва да пътува. Като ви говоря така, вие искате да знаете повече. Не се смущавайте, ще дойдете и до онези неща, които днес не разбирате. Например ние говорим за Слънцето. Не мислете, че Слънцето може да се опише. Представете си, че сте ходили на Слънцето, но както и да си го представяте, вие си въобразявате само, че сте ходили там. Аз не съм ходил на Слънцето. Според сегашните учени там има 6 хиляди градусуса топлина. Според други топлината му е от 24 – 25 хиляди градусуса. Според трети е даже повече: тази топлина стига до 25 милиона градусуса. Най-малката топлина на Слънцето е от около 6 хиляди градусуса. При тази топлина жителите на Слънцето орат, женят се, раждат им се деца, изпращат ги на училище и така нататък. Ще кажете: „Как е възможно при такава температура, при тази толкова голяма топлина да има живот, хората да се размножават, да се развиват добре?“. Прави сте да питате.

Факт е, че на Слънцето има живот при 6 хиляди градусуса топлина най-малко. Обаче животът на Слънцето не е такъв, какъвто е животът на Земята. Като говорим за тази голяма топлина на Слънцето, ние погръбваме такива условия, при които може да се прояви един висш живот. Нашият живот е нисш, защото едва ли може да издържи на топлина от 42 градусуса. Какво може да се иска от човек, който не може да издържи на топлина повече от 42 градусуса? Казват, че даден човек бил велик, бил светия. Благодарим за такъв светия, който при температура от 42 градусуса умира. Благодарим за такъв гений, който при 42 градусуса умира. И благодарим за такъв професор, за такъв учен, който при 42 градусуса умира. Де

е учението, де е светостта на този човек? Като поставите едно яйце на топлина от 42 градуса, то изплува, не умира. А човекът, като го поставят на топлина от 42 градуса, умира. Казват някои: „Представете си, че човек има висока температура, около 42 градуса. Какво ли ще стане с него?“. Нищо няма да стане, освен че ще се излюпи. С това аз ни най-малко не искам да измервам вашите възгледи. Когато говоря на една мечка или на един вълк, аз се съобразявам с техните възгледи. Аз искам само да измеря начина на мислене на човека, да видя свободна ли е мисълта му. Когато говоря на един вълк, ще му говоря на неговия език. Вълкът и лъвът се различават кардинално. Вълкът мисли дълбоко. Вълкът е от съвсем друга епоха, той принадлежи на една сатурнова епоха. Вълкът е станал вълк, когато Сатурн е царувал. Лъвът е станал лъв, когато Месечината е царувала. Вълкът е подозрителен, той критикува, той е като философите. Като хване една овца, първо я анализира с лапите си, със зъбите си и после опитва месото ѝ. Той е учен, тоест постъпва като учените хора, има своя лаборатория. От голямото напрежение да мисли той е проточил муцуната си. Сега аз виждам, че можете да направите едно възражение, да кажете: „Вълкът може ли да мисли?“. Мисли, разбира се. Вълците са големи стратегии. Когато искат да нападнат някое стаго от здрави овце, където кучетата са големи и силни, те се събират по няколко заедно с цел, когато кучетата погнат два вълка, останалите два да влязат в кошарата, да грабнат две от най-хубавите овце и да избягат. Стратегията е това. Те имат голям и добре обмислен план. Ще кажете, че вълкът не мисли. Не е така, мисли вълкът.

Пог думата „мисъл“ аз разбирам човешката мисъл. Единственото същество между животните, което е способно да мисли както трябва, това е човекът. Да мислиш право, това значи да мислиш как да направиш добро. Според мене това е права мисъл. Ако ти мислиш като вълка – как да заграбиш една овца, това не е мисъл.

Така и банкерът мисли от кого да вземе повече пари. Така и земеделецът мисли колко повече да изкара от земята. Така мисли и търговецът. Така мислят и животните. Ако човек мисли така, той мисли като животно. Щом мислиш да направиш добро, това е мисъл, това е човешчина. Щом искаш да обичаш по човешки, това е мисъл. Щом търсиш Божествения свят, това е мисъл. Щом търсиш разрешението на безсмъртието, това е мисъл. Щом търсиш едно здравословно състояние на живота, това е мисъл. Ако търсиш обикновения начин на живот и мислиш само за ядене и за пиене, това търсят и животните – значи ти по нищо не се различаваш от тях. Вижте пеперудите какво ядене имат. Те ядат царски, те дават хубави угощения. И нима мислите, че яденето на пчелите не е хубаво? Влезте между тях, да видите какви хубави угощения си дават. Те имат за царицата си специална храна, най-изящната храна. За своите певци пак имат специална храна; те са техните големи лоргове. Когато положението в един кошер е естествено, там всички пчели си разпределят работата, съобразно това си разпределят и храната. В кошера те имат около 400 певци. Когато кошерът забогатее, певците се увеличават. Щом кошерът осиромашее, веднага певците се уволняват, остава само една малка част от тях. Но обикновено числото им е 400 и те са придворните на царицата. Една човешка царица има придворни дами, а една царица на кошера има придворни кавалери певци. Вдъхновението на царицата иде именно от тия певци. Като погледне към тях, тя придобива вдъхновение да работи. Извадете тези лоргове от кошерите, или както ги наричат хората – тези бръмбари, и всичкото вдъхновение на царицата ще изчезне. Сегашните пчелари, като мислят, че тези лоргове ще изядат много мед, току ги хващат в капани, та по-голям дял от меда да остане в кошерите. Но те не разбират психологията на пчелите. Вие можете да отстраните всички тия бръмбари, но така няма да подобрите състоянието на кошера. За

няколко години кошерът става все по-слаб, работничките стават все по-малки и по-малки, пчелното семейство се изражда и след време съвсем изчезва. Следователно здравословното състояние на тия кошери зависи именно от бръмбарите.

Това не са твърдения, това са мои наблюдения, които са много верни. Аз правих тези наблюдения, когато провеждах своите изследвания върху човека. Тогава аз направих едно сравнение между минералното царство, растителното царство, животинското царство и човешкото царство. Имам едни голям сбор от данни и изводи, които са много верни. Тия данни могат да се проверят. За това си има специални начини. В бъдеще, може би след 100 години, животът на пчелите може да се внесе в социалния живот на хората и така да се подобрят семействата. Съвременните хора не разбират онзи велик Божествен ред на нещата, вследствие на което животът не може правилно да се развива. Например на младото поколение са поставени ред ограничения, които не допринасят нищо добро. При това, във всеки дом има специални правила и закони, точно диаметрално противоположни на ония, които съществуват в другите домове. Какво ще кажете, ако в един дом бащата издаде заповед, че братът няма право да срещне сестра си или че няма право да я целуне? Братът трябва да иска разрешение да целуне сестра си. А какво ще кажете, ако майката издаде закон, че сестрата няма право да срещне брат си или да го целуне? Какъв дом е този? Това са законите, които сега съществуват. Казват: „Мъжът не трябва да се среща с жена“. Ако жената е толкова опасна, защо Господ я създаде? И ако мъжът е толкова опасен, защо Господ го създаде? Лошото не е в това. Лошото сега на друго място. Това е един духовен живот, който осакатява хората. Така се осакатяват и семействата. Проследете да видите как работи законът в семейството. Онези семейства, които имат повече момичета, отколкото момчета, там бащата умира винаги по-рано. Семейства,

в които има повече момчета, там майката умира по-рано. Когато се уравновесят и в дома има толкова момчета, колкото и момичетата, става едно правилно прекръстосване. Тогава майката и бащата живеят до дълбоки старини и домът е по-добре устроен. Щом се измени този закон, щом притесните мъжкия елемент, в дома ще започнат да се раждат повече момичета, вследствие на което ще се усили мекият елемент, а това ще създаде една по-голяма разпасаност, една по-голяма леност, едно по-голямо чревоугодничество. Готварството се създаде от мекия елемент, от преобладаващото влияние на момичетата. Ако в един дом преобладават момчетата, там ще се яви гордостта. Същото нещо се забелязва и в природата. Същото нещо се забелязва и при създаването на света.

Бог първо създаде мъжкото гете, Адам. Второто гете, което Бог създаде, беше женско, то е Ева. Тъй щото и Адам беше създаден от Бога, и Ева беше създадена от Бога. Бог направи Адам от червена пръст, която взе от животните. Червената пръст я направиха животните. Бог направи Адам от най-ранната пръст, която животните бяха направили, а после създаде Ева от най-фината материя на Адам. Човек сега има 12 ребра, а от тринадесетото ребро Бог направи жената, Ева. Според Писанието всичкото нещастие на човека седи в това, че е бил направен само от едно ребро. Не, двойно е било реброто, от което Бог създаде жената. Той извади от Адам тази двойка ребра и от нея създаде Ева. Тогава Адам е имал всичко 13 двойки ребра: от едната му страна са били шест, а от другата са били седем. В него е имало едно разногласие. За да освободи Адам от това разногласие, Бог извадил сегмата двойка от едната му страна и по този начин извадил и разногласието отвън, да може Адам по-лесно да се справя с него. Следователно числото 13 е нагледяващото влияние на мъжкия принцип. Че е така, това се вижда от факта, че Ева се съблазни с мъжкия принцип. Когато в рая влезе един млад момък, един кавалер като Адам, Ева

се влюби в него. Там е грехът. Грехът се роди с надделяващото влияние на мъжкия принцип. Това се вижда от факта, че след като Адам и Ева се задомиха, трябваше да излязат вън от рая и родиха тогава две мъжки деца. Те нямаха синове и дъщери, но родиха само момчета, с което дадоха преимущество на мъжкия принцип и по този начин изопачиха нещата, спънаха човешкото. Това се дължи на една грандиозна идея в първия човек, а именно идеята да бъде като Бога.

Първите хора нямаха доверие на онова, което Бог им даде, и искаха да станат като Него. Те станаха като Бога външно, но откакто излязоха от рая, създадоха сегашния свят. Тъй щото сегашният свят е направен от първите хора. Всички вие сте направени по метода на Адам. Сега вие искате щастие от един плод, който е чисто човешки. Този плод е Адамов плод. В него не може да има никакво щастие, в него не може да има никакво съвършенство, в него не може да има никакво блаженство. Това е едно училище, от което ние тепърва трябва да излезем. Сега от жената трябва да се вземе едно ребро и да се тури на мястото му. При това, трябва да се тури и още едно, та вместо 12 да станат всички 14 ребра. Вие разглеждате въпроса по вашето, но аз ви давам обяснението. Сега аз ви казвам, че трябва да излезете от този порядък на нещата, а не ви казвам, че трябва да напуснете живота. Вие трябва да гоидете до същото състояние, до което аз съм дошъл. Младият не разбира състоянието на стария, той трябва да гоиде до същото състояние, за да го разбере. Невежият не разбира състоянието на учения, той трябва да гоиде до неговото състояние, за да го разбере. Слабият не разбира състоянието на силния, той трябва да гоиде до неговото състояние, за да го разбере. Ако пък силният не спазва законите, той ще слезе до положението на слабия. Ако ученият не спазва законите, и той ще слезе до положението на невежия. Тъй щото за човека има качване, има и слизване. Някой казва: „Аз не искам да вървя напред“. Ако не искаш да вървиш напред,

ще се върнеш назад. – „Ама напред нещо лошо ме очаква.“ Назад те очаква нещо още по-лошо. И напред те очаква нещо лошо, но ако се върнеш назад, очаква те нещо още по-лошо. И напред има мъчнотици, но за предпочитане е напред с мъчнотиците, отколкото назад с мъчнотиците.

Сегашният порядък ви е наложен не по ваша воля. Като ви викат за войник, трябва да се явите. Вие не отивате доброволно да служите, а се подчинявате. Призован сте за благо, за доброто на отечеството си и вие ставате войник за 2 – 3 години. Така и на училище не отивате доброволно, но ви изпращат да станете ученик. Никое дете не отива на училище доброволно. Майка му и баща му го завеждат и то трябва да завърши началното си образование, да мине тези четири отделения. После детето трябва да завърши три прогимназиални класа, след това – пет гимназиални класа и най-после трябва четири години да следва в университет. Така щото на ученика се налага една повинност от цели 16 години в училището, за да получи накрая диплом. Всички хора не се поддават доброволно на своите повинности. Не е въпрос само да придобиеш знание, но ти трябва да се ползваш от това знание, ти трябва да разбираш това знание. Аз не казвам, че това е лошо, но казвам, че в света е допуснато едно криво разбиране. Човекът е внесъл нещо криво в Божествения свят и иска да застави цялото човечество да измени възгледите си. От гългата опитност на човечеството ние виждаме, че хората искат да изправят своята погрешка. Като дойде Христос, каза така: „Ако се не родите изново от Дух и вода, не можете да влезете в Царството Божие“. Или другояче казано: ако се не родите изново от Дух и вода, не можете да влезете в рая. Бог създаде човека, но сега това става не чрез създаване, а чрез раждане. И затова е казано: „Рогеното от Духа дух е, рогеното от плътта плът е“. Аз не казвам, че плътта е едно грешно състояние, но тя е едно по-нисше разбиране, едно по-ниско състояние на живот. Тя е едно по-ниско разбиране на Божиите закони. Докато е само в плътта

си, човек не може да разбира Божиите пътища. Докато е в плътта си, за него това е най-ужасното, най-тягостното състояние, затова той трябва да стане духовен, да има такова разбиране, каквото духовните хора имат. Хората мислят да стават духовни на стари години. И те казват: „Докато сме млади, да си поживеем, пък като остареем, тогава можем да станем духовни“. Там е кривото разбиране на хората. Такъв живот не е духовен, той е живот на робство. Какъв духовен живот може да води един стар човек? Той се намира в едно неестествено състояние, което е несносно за него. Според мене именно на стария човек е нужна свобода.

Питам: какво ще ви ползват новите възгледи? Днес всички хора – и светски, и религиозни, се борят с въпроса кой има по-правни възгледи. За мене не важат възгледите на хората. За мене важи количеството и качеството на живота, който имаме. В какво вярвам, какви са моите разбирания, това е друг въпрос. За мене е важен животът, който имаме, важно е качеството на този живот, онази среда, онези условия, които имаме. Това е важно за мене. Качеството и количеството на живота, който имаме, е важното според мене. Христос казва: „Ако ме обичате, ще опазите моите заповеди“. Той не е подразбирал такива заповеди, каквито сега имате. Казвате: „Трябва да работим за хората, за човечеството“. Когато някой иска да работи за човечеството, за хората, той трябва да знае техните нужди. Не е въпрос да давате на болния едно или друго лекарство, докато умре, а после да казвате, че сте го лекували. Благодарим за такова лекуване. Забелязано е, че където има повече духовни общества, или секти, има и повече безбожници, отколкото там, където няма толкова духовни общества. Където няма много духовни общества, там се изучават науки, които нямат нищо общо с Божествените. Така е например в Америка.

Мнозина поддържат мисълта: вярваме в троеличното на Бога. Какво нещо е троеличният Бог? Казвам: аз вярвам в Любовта и живея в Любовта, вярвам в знанието

и живея в знанието, вярвам в Истината и живея в Истината. Защото за мене Истината е свободата, Мъдростта е знанието и светлината, а Любовта е животът. Това е според мене троеличие. Или ще каже някой: „Аз вярвам в Отца“. Какво е Отец? Кои е Отец? Отец, това е Любовта. Когато говорим за Отца, ние разбираме тази Любов, която обхваща всички хора. Ако не познавате Любовта, вие не можете да вярвате в Бога. Човек не може да вярва в това, което не знае. Щом дойдем до живота, човек може да вярва само в онова, което има и което знае. То може да е нещо микроскопично, но ти имаш едно схващане, едно груховно схващане, едно усещане за това, което имаш – само в това ти можеш да вярваш. А ако вярваш в неща, за които нямаш никаква опитност, тази вяра е празна, тази вяра е суетна. Сега ще ви запитам: всички хора, които вярват в Отца, познават ли Неговия ум? Кои е езикът на Отца? Езикът на Отца, това е Любовта. Ако знаеш да обичаш и минералите, и растенията, и рибите, и птиците, и гругите животни, и човека, ти ще говориш на Божествен език и всички ще те разбират. Този език си има своя граматика. Следователно недейте само да говорите за любовта. Щом не ѝ знаете езика, това е празна работа, това са илюзии. Няма по-реално нещо в света от Божествения език на нещата, който осмисля всичко в живота, който носи всички блага. Всички хора в света, било то светии, гении или талантиливи, трябва да работят с единствената цел да познаят Любовта, да научат нейния език.

Стремежът на цялата култура, на всички напреднали души е да се изпълнят заповедите на Отца. Гениалните хора не влизат в числото на обикновените. Друго нещо ги занимава тях. Светиите, които са идвали и които идват в света, тях също така груго ги занимава. Те познават човечеството и неговите нужди. Светиите не се интересуват дали ще бъдат признати от някоя църква за такива. Гениите не се занимават и не се интересуват дали имената им ще бъдат записани тук, на

земята. Те искат да изпълнят волята Божия, искат да изпълнят заповедите на Отца си, за да бъдат имената им записани на друго място, горе някъде. Какъв светия ще бъдеш ти между говедата? Или какъв светия ще бъдеш между грешниците? Ние наричаме светия онзи, който, като погледне хората около себе си, счита ги за свои братя и си казва: „Трябваше да дойда по-рано да помогна на тези хора, които са закъсали толкова много“. Той разбира нуждите им. Като ги гледа, душата му се къса за тях, казва: „Аз трябваше по-рано да дойда, да ги спася, да им помогна“. Така трябва да разбираме светията. Така е и с гениите, така е и с талантливите хора, така е и с всички добри хора на земята. Така трябва и вие да съзнавате нещата. Ако не ги съзнавате така, вие не разбирате живота. Направете опит, вижте, че е така. Като влезете при един болен и му говорите по този начин, той ще оздравее. Аз това съм го опитвал. Правил съм рег опити. Сега, като влезете при някой болен, вие казвате: „Аз ще се помоля за тебе“. Не, така не се прави. Влез, помоли се и после кажи: „Братко, ти ще оздравееш. Както съм здрав аз, така и ти ще бъдеш здрав. Ставай сега от леглото“. Аз съм проверявал това нещо много пъти. Тъй щото, като влезеш при един болен, не му казвай, че ще се помолиш за него. Той ще започне да ти разправя какво вижда, като че се готви за онзи свят, а ти ще му кажеш: „Не разправяй сега тия неща, но мисли. Не е въпросът да не се готвиш за онзи свят, но ако отидеш в онзи свят, ти трябва да бъдеш там полезен“. Болният тогава ще започне да разправя, че кракът му бил схванат, че гръбнакът го болял. – „Не ми разправяй тези работи, но хайде заедно да излезем да се разходим.“ Той не вярва, че ще може да излезе вън от стаята си. Затова най-напред ще излезете да направите няколко крачки само из коридора, после постепенно ще увеличавате разходките.

Така аз излекувах един български офицер, който беше ходил на бойното поле и там се беше разболял. По-късно той замина за онзи свят по своя грешка. Ще попитате

защо умря този човек. Защото не трябваше да ходи да се бие. Преди това обаче той беше заболял от някаква болест, не можеше да става от леглото си, не можеше да ходи никак. Един ден аз го взех със себе си и тръгнахме да вървим. На първия ден изминахме заедно един километър, на втория ден изминахме два километра, на третия ден изминахме три километра, на четвъртия ден – четири, на петия ден – пет и така ги увеличавахме, докато в продължение на 10 дена изминахме всичко 55 километра. След това отидохме до Погановския манастир*. Отиването и връщането ни взе около 70 километра ходене пеша, а той носеше гаже и раница на гърба си. Всичко това той постигна само в десетина дена. После се чудеше как е станало така. Казах му: „Както аз мога да ходя, така и ти можеш да ходиш“. За да се случи такова нещо, при болния трябва да го иде един брат, който не да се моли за него, но да му каже: „Както аз мога да живея, така и ти можеш да живееш“. Вие трябва да разчитате на този болен и да го кредитирате. Как ще го кредитирате? Ще го кредитирате така, както кредитирате овцата. Като слушала една овца, че някъде се свири, и тя поискала да свири. Казали ѝ, че за това нещо трябва да ѝ одерат кожата. Тя казала: „Стига да мога да свиря както трябва, аз съм готова да одерете кожата ми“. Одрали кожата ѝ, направили от нея една българска гайда. Гайдарджията е взел, надул я и тя започнала да свири. Гайдата има един по-гълъз крак, един по-къс, а същевременно има и един пискун – значи тя има три крака. Докато я надуват и вкарват в нея въздух, тя свири. Щом престанете да я надувате, и тя престава да свири. Както можете да вкарате въздух в гайдата и да я направите да свири, така

* Погановският манастир „Свети Йоан Богослов“ се намира на левия бряг на река Ерма, в околностите на село Поганово, Царибродско – сега на територията на Сърбия. От Освобождението до ноември 1920 г. той влиза в границите на Царство България, след което по силата на Ньойския мирен договор е предаден на сръбската държава.

можете да вкарате живот в който и да е болен човек и да го направите съвършено здрав. Как става това, има ред научни обяснения, но по-практичното е да се вкара живот в болния човек, да се излекува той.

Накарали един богат човек, добре облечен, да премине една река. Над реката нямало мост и затова богатият започнал да обикаля по брега, да прави измервания, изчисления къде е най-лекият път, по който може да я премине. Изминали един, два, три и повече дни, но той все така не можел да намери път, начин за преминаване. По едно време разбойници научили, че този човек е богат, и отишли да го нападнат. Като се намерил в голям зор, той хукнал да бяга и не забелязал как прекосил реката. Зор, зор, голям зор трябва да има човек, за да премине една река! Научни изследвания и изчисления да се правят, те с нищо не помагат. Жената на този богат човек после го питала: „Как успя да преминеш реката?“. – „Докакто няха никакъв зор, не можах да я премина. Направих ред изчисления, но чак когато ме назориха разбойниците, преминах и видях, че тя била плитка.“ И научният начин е хубав, не го отричам, но по-сигурен е начинът на вярата. Има един начин, с който ние схващаме нещата – той е Божественият начин, който е вложен във всяка душа. Във всяка душа е вложено едно знание и върху това знание всички учени основават своите теории. След като цели двайсет години някой учен изучава един въпрос, изследва го коренно, най-после в него се отваря нещо, той започва да вижда онова, което по-рано не е виждал, и започва тогава да пише. Така правят и астрономите. Десетки години наред нощ след нощ те наблюдават небето, изучават го, докато един ден дойдат до положението да се пренесат на Слънцето и започват да виждат нещата така, както никога не са ги виждали. Особено нещо има в един такъв учен, за да може той да вижда. Той говори, пише с увереност. Този учен не е направил откритието си в един-два гена, но е посветил на дадения въпрос десетки години. Учените хора са много положителни.

Пътят, в който вие сте тръгнали, иска учене. За да учите, ще си кажете в себе си: „Така Отец иска“. Както Той иска, така ще постъпите. Отец иска да посрещнете в дома си бедните си братя и сестри, да им услужите така, както Той им услужва. Някои пък хората искат да знаят докъде са стигнали в развитието си. Те ревнуват, че някой бил по-голям светия от друг. Ще ви приведа един пример за степената на светийството. Двама светии се подвизавали заедно в едно планинско място. Веднъж, както се разхождал, единият от тях видял нещо на земята и бързо подскочил, избягал надалеч. Вторият светия си казал: „Какво ли толкова страшно нещо видя другарят ми, че трябваше да избяга? Досега аз мислех, че той е смел, безстрашен човек, а не било така. Ще отида да видя от какво се уплаши“. Като приближил до мястото, откъдето другарят му избягал, вторият светия видя една дупка в земята и вътре – един голям казан със злато. Казал си: „Гледай, будала човек! Трябваше ли да бяга от богатството?“. Тогава той извадил казана от земята и започнал да се разпорежда с това богатство: направил болници, сиропиталища, построил църкви. Част от златото задържал за себе си. Като свършил всичката си работа, той започнал да се моли на Бога да му отговори дали е доволен от неговия труд, от това, което е направил. И Бог му отговорил: „Добрините, които ти направи, не струват толкова, колкото онова подскочане на другаря ти, с което той избяга от златото“. Ако ти направиш едно сиропиталище и без да искаш, станеш причина хората в това сиропиталище да се карат, какво си допринесъл за тяхното повдигане?

На какво прилича сегашният семеен живот? Мислите ли, че баща, който оставя наследство на синовете и дъщерите си за след смъртта си, добре прави? Това не е семейство. Семейство, в което синовете и дъщерите чакат бащата да умре, за да получат наследство, и то не е семейство. Това е обирджийство. Като оставя бащата наследство, децата му след неговата смърт ще спорят

на кого е дал повече, на кого е дал по-малко, ще се скарат помежду си. Бащата трябва да им даде образование и после кой каквото може да направи с това образование. Той трябва да им каже: „Както моят баща нищо не ми остави, така и аз няма да ви оставя нищо друго освен образованието, което ви дадох“. Това е достатъчно. Синът не трябва да очаква на баща си, но да се опретне да работи. Майките какво правят? Работят непрекъснато, не искат да карат дъщерите си да им помагат, за да не им огрубяват ръцете, кожата им да бъде мекичка, иначе нямало да ги харесват кавалерите. Майките казват, че ако ръцете на дъщерите им са груби, те няма да се оженят. Докато се оженят, ръцете им трябва да бъдат меки, че като ги пипне кавалерът, да му стане приятно. След като се оженят, ръцете им вече могат да бъдат груби. С това аз изнасям един факт, който не е преувеличен. Така трябвало да бъде, защото не било приятно за човека да докосва някоя груба ръка.

Момъкът ще направи един крив извод, ако си каже: „Щом ръцете на момата са груби, и тя ще бъде груба. Щом ръцете ѝ са нежни, и тя ще бъде нежна“. Всъщност не е така, момъкът се лъже. Той мисли, че като пипне меката ръка на момата, то и сърцето ѝ, и умът ѝ са такива. Не, не е така. Като се ожени, момъкът сам разваля закона. Тогава той казва на жена си: „Слушай, твоите ръце бяха меки и гладки заради мене. Сега пак заради мене ще готвиш, ще переш грехите ми“. И като върши тази работа, ръцете на жената постепенно загрубяват, кожата им става корава. По логиката на същия закон, като започне жената да пере, да гладу, да готви, да мие, заедно с огрубяването на кожата започва огрубяването и на сърцето ѝ. Ако момъкът харесва момата да има меки ръце, тогава и след като се ожени за нея, трябва да внимава ръцете ѝ да не огрубяват, за да не огрубее заедно с това и сърцето ѝ. Такива са моите изводи, моите заключения. На вас не ви ги налагам. Ние работим повече, отколкото трябва, ядем повече, отколкото трябва, но

ние мислим по-малко, отколкото трябва, и чувстваме по-малко, отколкото трябва. Наистина, съвременните хора се трудят много и искат да станат богати. Всеки трябва да има желание да стане богат, но богатството ни най-малко не зависи от големия труд. Богатството зависи от умението на човека, от неговата любов. Ако ти работиш, обкръжаващата среда ще ти съдейства, защото знае, че така си полезен, но ако някои същества разберат, че ще забогатееш, те ще ти турят примка, за да те оберат. Да се върнем към предмета: не подпушвай в себе си Божествената любов, с която Бог те е създал. Не подпушвай онези велики влияния в твоя ум, в твоето сърце. Имай еднакви чувства и мисли към баща си и към майка си, към брат си и към сестра си – те са твои близки. Баща ти е първият син, ти си вторият син. Майка ти е първата дъщеря, сестра ти е втората дъщеря. Значи първият, по-големият син, е баща ти; първата, по-голямата дъщеря, е майка ти. Ти си вторият, по-малкият син, а сестра ти е втората, по-малката дъщеря. Такива трябва да бъдат отношенията в дома ти. Ако тези отношения съществуват в един дом, той ще има Божието благословение. И ако дойдат в него известни болести, лесно ще могат да се лекуват.

Всички страдания, всички нещастия, на които е изложен човек, се дължат на преобладаващото влияние на мъжкия принцип. Това, дето хората сега се приготвят за една велика война, се дължи на преобладаващото влияние на мъжкия принцип. Всички държави искат да воюват, за да уредят работите си. Те насила искат да воюват, за да подобрят живота на своите поданици. Стремещт на тези хора е правилен, но методът, който избират, не е Божествен. Ще бъде смешно в един дом братята и сестрите да воюват, за да подобрят положението си. Било братята, било сестрите искат да подобрят положението си и всички воюват – дотам е дошло сегашното разбиране на хората. Обаче религиозните и духовните хора са дошли до положението да доказват, че войната

е несъвместима със закона на Любовта. Извън Любовта, с безлюбието войната е съвместима, но със закона на Любовта тя не е съвместима. – „Ама не трябва ли да воюваме?“ Извън Любовта може да воювате, но в Любовта не е възможно да се воюва. Не е позволено в закона на Любовта да се воюва. Същото може да се каже и за злото. Извън Любовта, с безлюбието злото е съвместимо, но със закона на Любовта то е несъвместимо. В закона на Любовта злото не съществува. Несъвместимо е злото с Любовта. Казват, че човек е така създаден, че може да греша. Не, човек не е създаден така, че да греша. Грехът да е предпоставен, логически това не е правилно. Човек е създаден, за да учи доброто и да прави добро в света. Той се е родил, за да научи доброто в света. Такава е нашата цел. Такъв е смисълът на живота.

Следователно смисълът на живота сега в това да се запознаем с основните принципи на Божествената любов. Трябва да знаете, че това е задачата на цялото човечество, това е задачата на самите вас. Питате какво нещо е любовта. Какво е любовта, не знаем, но това, което наричаме любов, то е само едно предисловие на любовта. Любовта на вашата възлюбена, любовта на вашия баща, на вашата майка, на вашата сестра, на вашия брат, на вашия приятел, изобщо любовта на всички хора в света не е нищо друго освен предисловие, встъпление към великата Божия любов, която осмисля живота. Когато влезете в тази област, вие ще влезете в областта на безсмъртието. Там е смисълът на живота. Няма какво да се обезсърчаваме. Там всичко е в ред и порядък. Не че човешката любов не е реална – реална е, но е най-елементарната. И не че човешката любов не е чиста – чиста е, но тя не може да разреши всички задачи. Тя разрешава най-малките задачи, разрешава личните интереси, но не и великите задачи, великите интереси на човечеството. Любовта, която имаме към майките си, към бащите си, разрешава само семейните въпроси. Любовта, която имаме към народа си, към Отечество-

мо си, също така разрешава само някои въпроси, но и тя не е Божествената любов, която разрешава въпросите на човешкия ум, на човешкото сърце, на човешката гуша и на човешкия дух. Божествената любов разрешава тия въпроси на земята. Ако ти, докато живееш на земята, не можеш да разрешиш тия въпроси, горе по никакъв начин не можеш да ги разрешиш.

Ние ще живеем така, както растенията живеят: едната ни половина ще бъде в материалния свят, а другата ни половина ще е в духовния свят. Това е поставено и в Евангелието в думите на Христа: „Аз съм лозата, вие пръчките“. Значи половината е в земята, а другата половина е отвън, изкарва стъбло, листа, клончетата и най-после дава плод – това е външната страна. Казва се нататък: „Отец ми е земеделец и разумно обрязва пръчките“. Защо трябва да се обрязват пръчките? За да даде тази лоза плод. Така разбран, животът има вече смисъл. Човек има тил, може да живее. Ти влизаш в един свят на мъчности, дето няма да те посрещнат с финикови вејки, както посрещнаха Христа, няма да кажат: „Благословен, който иде в името Господне“. Пък и като посрещнаха Христос с думите: „Осанна, Осанна!“, какво излезе след три гена? Солено му излезе това посрещане на Христос. След три гена хората вече казваха: „Разпни го! Разпни го!“. Тъй щото и ти не можеш да кажеш какво ще стане с тебе. Като беше на кръста, Христос каза: „Така е писано“. Като видя Йерусалим, той заплака. Христос се обърна към равините и към израилския народ и каза: „Ако вие, разумни равини, и ти, Израиле, не можахте да разберете Божия закон, значи не може да ви се помогне. Колко пъти досега исках да ви се помогне, но отнема ви се от сега нататък благословението! И няма да ви се каже: „Благословен онзи, който иде в Името Господне“. От сега нататък няма да ме видите, докато сами не кажете: „Благословен онзи, който иде в Името Господне“. Аз пък казвам: докато хората не започнат да живеят в любовта, те няма да видят Бога. Христос ще дойде на Земята само

когато любовта започне да царува между хората. Когато любовта сближи хората и те започнат да си отстъпват едни на други, тогава ще дойде Христос на Земята. Днес Христос се проявява само тук-там. Той не иска да дойде втори път между хората, да го разпнат пак.

Мнозина от вас се смуцават как ще преживеят живота си. Защо трябва да се смуцават? Вие сте дошли на Земята да учите. Вие сте изпратени тук като в училище, да учите заповедите на вашия Отец. Вашият Отец ви е пратил да учите. Ако изпълнявате Неговата воля, ще дойдат другите благословения. Ако изпълнявате Неговата воля, ще имате възлюбена, ще имате майка, ще имате баща, ще имате брат и сестра, ще имате приятели, всичко ще имате. Ако не изпълнявате волята на вашия Отец, всичко ще изгубите. Тъй сега въпросът в света. Само така могат да се решат социалните въпроси в живота. Много култури е имало досега, но понеже не са изпълнили волята Божия, всички те са били отвяти. И сегашната култура, ако не възприеме Божията любов и не изпълни волята на Отца, също ще бъде отвята, нищо няма да остане от нея. Ако съвременната цивилизация, ако съвременната култура, ако цяла Европа не възприеме Божията любов, цялата тази култура ще бъде изгорена, ще бъде пометена. Ако пък всички народи възприемат Божията любов, тогава те ще минат от смърт в живот. Аз не засягам физическото възкресение, защото то ще стане по един явен начин. Затова именно на сегашните народи се проповядва едно учение на любов, за да могат всички хора да не се ядат помежду си, че са религиозни или светски, нито да се наричат еретици.

Кой не е еретик днес? Всички хора са еретици. Кои са правоверни? Правоверни са тези, които изпълняват заповедите на Отца си. Човек, който може да каже за себе си: „Тази заповед приех от Отца си: да обичам всички хора“, само той е правоверен. Онзи, който не обича всички хора, той не е правоверен. Той не е човекът, той няма закон. Той може да прави каквото иска, но той

няма бъдеще, той не може да влезе в Царството Божие. А този, който е изпълнил заповедите на Отца си, той може да влезе в Царството Божие и да получи всичко онова, което Отец е приготвил за него. Защо? Защото може да каже за себе си: „Тази заповед приех от Отца си“. Това е най-лесният закон, който можем всички да изпълним. Досега аз не съм намерил по-лесен закон от закона на Любовта. Всичките закони, които сме изпълнили, започват все оттам. Следователно няма по-лека заповед от заповедта на Любовта. И няма по-лек закон от закона на Любовта. Няма по-лесен закон за изпълнение от закона на Любовта. Всички хора го намират и изпълняват лесно. Забележете, когато обичате някого, лесно и приятно вършите всякаква работа. Когато не обичате някого, и пари да ви дават, не ви се работи. Като вършите нещата с любов, вие придобивате живот в себе си. Всеки човек, на когото правите добро, като го обичате, вашето богатство става и негово богатство. Казвате: „Братко, каквото аз имам, то е и твое“. Питате: „Кога ще бъде това?“. Днес, до обед, до 12 часа най-късно, това нещо може да стане. От 12 часа нататък пак сте в света, а до 12 часа всичко можете да направите. Всеки ден ви се дават по няколко часа да бъдете в Царството Божие. От изгрева на Слънцето сутрин и до обед вие сте в Царството Божие. От обед до вечерта вие сте в света. Тъй щото в този момент още колко минути ви остават да бъдете в Царството Божие? Имате още три четвърти от часа. И вие можете да имате това – можете още сега да прогледнете. Ако не стане така, тогава ще ослепеете. А утре, като изгрее Слънцето, пак ще имате шанс да прогледнете. Вие можете за тези три четвърти от часа да прогледнете и да извършите чудеса. За три четвърти от часа аз мога с една кибритена клечка да запаля мястото, където има суха трева, и да накарам всички животни в тази местност да побегнат. Достатъчно е да запаля една кибритена клечка, за да побегнат всички.

Казвам: внесете в ума си мисълта, че трябва да мислите право, трябва здраво да мислите. В света има една атмосфера, един въздух, който ние трябва да турим в действие. Като влезе чист въздух в стаята на болния, той оздравява. Сега и на вас казвам: като влезе в стаята ви чист въздух, вие ще оздравеете. Вие сте болни хора. Щом се съмнявате, болни хора сте. Щом се сърдите на този и на онзи, пак сте болни хора. Вие имате всичко, но единственото нещо, което ви липсва, това е любовта. Вие разчитате на една любов, която не може да ви помогне. Разчитайте на онази любов, която може да ви помогне. Разчитайте на онази любов, която може да ви помогне, а не на онази, която не може да ви помогне. Която не може да ви помогне, тя е любовта на предишното. Която може да ви помогне, тя е Божията любов. Божията любов е тази, която единствена може да ви помогне. Аз не искам да употребявам Божието Име често, понеже то е свещено. Единственото нещо, за което съжалявам, то е, че употребявам Божието Име, когато говоря за Господа. Считайте, че това семе, което е хвърлено в земята, е покълнало и е дало своя плод. От това семе хората можаха да израснат, да станат щастливи и да придобият знания. От това семе те ще придобият богатство, но за да дойдат до тези придобивки, трябва да страдат.

Казвате: „Светът трябва да се оправи“. Как трябва да се оправи? Ако светът трябва да се оправи по този начин, както сега върви, той никога няма да се оправи. Добър е този начин, но по него светът не може да се оправи. Новият начин за оправяне на света е предвиден, приготвен е вече, но той се отнася до бъдещето. В онзи свят на Любовта начинът е друг. Там действа доброто. Там слугата няма да ти бъде слуга, но брат ще ти бъде. Жената няма да ти бъде слугиня, но сестра ще ти бъде. Като я видиш, ще имаш един трепет, ще се радваш, че я виждаш. Ти ще се радваш, като виждаш баща си, майка си, сестра си и брат си. Това е Божественото. Казвам:

Царството Божие е само до обед. Като мине само една минута след обед, това вече не е Царството Божие. Тъй щото сега имате още половин час на разположение до обед, до изтичането на времето, когато сте в Царството Божие. Който влезе вътре, после ще излезе. Който не влезе вътре, ще чака на другия ден да дойде това време.

Благословен Господ Бог наш

Тайна молитва

1 март 1936 г., София, Изгрев

Ето, младоженецът иде!

Отче наш

Изгрява Слънцето

Ще взема само част от 6. стих, 25. глава на Евангелието от Матей: „Ето, младоженецът иде!“. Думата „младоженец“ е позната на всички. Тя представлява една нова епоха. Младоженецът представлява новият живот. Младоженецът представлява новите разбирания в света. Следователно, за да се разбере тази дума, изисква се едно щателно проучване на нещата. В ежедневния живот ние се отдалечаваме от правилното разбиране на нещата. За прехраната си, за всичките нужди на физическия си живот, за ежедневния живот, с който сме заети, ние трябва да изразходваме по 8, по 10, дори по 12 часа дневно и вечерта се прибираме уморени, неразположени. Как може да се учи при това положение? На другия ден пак ставаме и пак започваме същата работа. В това отношение съвременните хора се намират в много неблагоприятни условия. Цялата съвременна култура се бори да подобри това положение на човечеството. За тази цел съществуват различни системи. Религията работи, за да подобри положението на човечеството. Държавата работи в направлението да се подобри положението на човечеството. Разни социални и философски системи се създават с единствената цел да се подобри до известна степен положението на човечеството, да се подобри човешкия живот. Създават се за това различни възгледи.

Като проследим историята на човечеството, виждаме, че има известен успех, известен прогрес в разбиранията на хората. Обаче в развитието на живота има грамаден успех, грамаден прогрес. Ако разгледаме живота на кристалите в сравнение с този на растенията, ще видим, че има грамадна разлика в развитието на

последните. От растенията до рибите също има грамадна разлика. От рибите до млекопитаещите също има грамадна разлика. От млекопитаещите до човека също има грамадна разлика. Но индивидуално, лично животът не е много подобрен. Всяко едно същество е изложено на рег разочарования и нещастия. Радостите са мимолетни в сравнение със скърбите и страданията. Разбира се, философът разбира страданията по един начин, обикновеният човек ги разбира по друг начин, но и единият, и другият страдат. И в музиката е така: обикновеният музикант се различава от талантливия, талантливият пък се различава от гениалния. Обикновеният музикант само представя музиката, талантливият изразява музиката, а гениалният я създава. Талантливият музикант ще изрази музиката така, както гениалният я е написал, а обикновеният музикант ще я представи така, както талантливият я е изразил, но това още не е правилно разбиране на музиката. Обикновеният музикант е малко дете, което още не е проходило или едва е проходило, талантливият музикант е дете на 10 – 15 години, а гениалният музикант е възрастен човек. Така разглеждаме ние нещата, така делим и музиката: има детинство на музиката, младенчество на музиката и пълна възраст на музиката. Обикновените музиканти са деца, талантливите са юноши, а гениалните музиканти са пълновъзрастни. От гениалните хора, от гениалните музиканти може да се очаква нещо.

„Ето, младоженецът иде!“ Всеки човек желае в живота му да настане нова епоха. Казва се в Евангелието, че когато очаквали младоженеца, на всички им се додрямало и те заспали. Кога спят хората? Вечер. Забелязано е, че когато настава някаква нова епоха, тя всякога се предшества от много неблагоприятни условия. Ако се върнете пет-шест милиона години назад, преди създаването на настоящата епоха, в която живеем, ще видите, че тогава са ставали големи катастрофи и катаклизми. Докато се приготвят сегашните условия на Земята, тя е преминала през големи промени, през големи катаклизми.

Какви промени са ставали тогава, ние понятие нямаме даже. Учените хора ни разправят това. Тези катаклизми са отбелязани в пречупването на земните пластове. Такива големи катастрофи са ставали тогава, че ако е имало къщи като сегашните, ни помен не би останал от тях. Значи в онази отдалечена епоха не би било възможно да се строят къщи като нашите. В нашата епоха земната кора е по-устойчива. Сегашните смущения и раздвижвания, които стават в земната кора, се дължат пак на идването на една нова епоха. Идването на новата епоха се отличава и по това, че всички хора са ангажирани с нея, мислят за нея, за по-скорошното ѝ настъпване. Без да я знаят, те мислят за нея. Тя не засяга само един човек. За нея има копнеж не само един човек, но всички хора, понеже тя представлява нещо ново, от което всички могат да се ползват.

И тъй, когато очаквали идването на новата епоха, идването на този младоженец, някои хора заспали. Те не заспали буквално, тези думи са казани в преносен смисъл. Тук спането подразбира нещо друго. То не е естествено то спане, което хората имат. Понякога, когато страданията на хората са много големи, причиняват им се известни удоволствия, за да забравят тези страдания – това се нарича „заспиване“. И това е един вид сън. Когато някой длъжник има да дава голяма сума на своя кредитор, той мисли, мисли, търси начин как да излезе от това трудно положение и като не намери никакъв изходен път, отива в някоя кръчма да се напие, да забрави дългата си. С пиенето обаче нищо не се разрешава, то е временно отлагане на нещата, колкото да освободи човек ума си от известен товар. Всичките философи, които сега съществуват в света, са едно лекарство за хората; религиите, които съществуват, също са лекарство за хората; социалните системи, с които се разрешават проблемите на живота, също така са лекарство за хората. Държавата, училищата, музиката, науката, това са все временни положения в живота, това са все лекарства за човека. Ние още не сме дошли до реалното в живота,

до онава, което очакваме. Ние очакваме времето, когато ще гойде изобилието, при което всички хора ще бъдат доволни от живота си. Времето, в което най-малко 120 години човек да не бъде обезпокояван в живота си. Днес човек не може и един ден спокойно да си почине от ганъци. Какви ли не ганъци трябва да плаща той: ганъци за къщата, ганъци за водата, за осветлението, за боклука, ганъци за военна повинност, за пътна повинност. Който не може да си плати ганъците, ще му продадат това, което има, и пак ще ги плаща. Колкото и да се възмущавате от тези работи, те така си вървят. Колкото и да се възмущавате от лошото време, то си е лошо. Ти можеш да се възмущаваш от гъжда колкото искаш, но гъждът си е гъжд. Той ни най-малко не мисли, че твоите грехи може да се намокрят. Той си има съвсем друга работа.

Ние разглеждаме живота от съвсем различно гледище – индивидуално, но животът си върви по друг път. Сега ще ви дам едно обяснение. Представете си, че много хора са влезли в едно голямо здание, в което всички прозорци са така затворени, че отникъде не влиза въздух. Съцият този въздух отначало им е давал живот, правил ги е весели и разположени, но впоследствие, когато хората се оказват със седмици затворени в това здание, дето не става никакво проветрение, дето се събират задушливи газове, те постепенно започват да забелязват, че въздухът е станал непоносим, тежък за дишане. Представете си сега, че след време се донесе на един човек в сградата малко шишенце, пълно с чист въздух. Какво ще бъде положението на този човек? Той ще подиша от чистия въздух и ще се почувства по-добре. После пак ще му се донесе шишенце с чист въздух и така нататък. Който има шишенце с въздух в сградата, добре му е; който няма шишенце с въздух, зле му е. Който си плаща ганъка, добре му е; който не си плаща ганъка, зле му е. В това здание се иска коренна промяна. Всички прозорци там трябва да се отворят, да нахлуе отвън чист въздух в изобилие, тъй че всички хора да могат свободно да дишат. Като е прегвидила това нещо, природата ни е поставила в такава

здание, в което прозорците никога не се запушват. Небесните прозорци постоянно се отварят и през тях нахлува чист въздух. Но въпреки голямата инсталация, която съществува в света, хората пак умират. Гледаш, някой човек едва диша. Той е богат, милионер е, всичко има на разположение, но въздух не може да приема, вследствие на което умира. Другаде виждаш един беден човек, който нищо няма на разположение, по десет пъти на ден се моли да умре, не иска да живее, но той живее, свободно диша. Богатият иска да живее, но се мъчи. Бедният не иска да живее, но не умира. Богатият умира, а иска да живее. Бедният не умира, а не иска да живее. Бедният казва: „Господ ме остави на земята само да се мъча“. Питам: богатият не се ли мъчи? Като умира, и той се мъчи. Кое е за предпочитане – да си богат, но да умреш, или да си беден, но да живееш? И двамата се мъчат: богатият, който умира, се мъчи и бедният, който не умира, се мъчи. Обаче за предпочитане е положението на бедния, който, дори и да се мъчи, живее.

Това са положения, които отчасти илюстрират живота по начин да ни наведат да бъдем доволни от всичко, което имаме. Не е въпросът само да философстваме какво трябва да се прави. Едно е важно за човека: да знае как да диша. Човек може да чете разни книги, но при това да не знае как да диша. Човек може да чете разни книги, но при това да не знае как да живее морално, нито как да мисли правилно. Съвременните хора имат известни понятия за морал, но когато моралът, който те препоръчват, ги засегне, те самите стават недоволни от него. Богатият казва, че бедният трябва да работи, но ако този богат човек изпадне в положението на беден, вече не се съгласява с този морал, който сам той е проповядвал. Един български чорбаджия, кмет на едно село, издал заповед, който сгрешил в нещо, веднага да го наложат на общо основание. Селяните били недоволни от него, но той казвал: „Който иска да не го боли, да не греша“. По едно време станала смяна в общината и вместо него избрали друг кмет на селото. Този богат чорбаджия

паднал от власт, изгубил предишните си права. Случило се тогава и той да сгреша в нещо. По силата на въведения от него закон трябвало да го наложат. Като го налагали, казал: „Много боли, бре!“. До това време той нямал никаква опитност, не знаел как боли от налагането, но като гошло до него, разбрал как боли. Когато въпросът се отнасял за другите, той нареждал да ги бият, за да не грешат. Този чорбаджия употребил боя като метод за изправяне на хората, да се научат да не грешат.

Защо грешат хората? Понякога грешат от негодимтък, а понякога грешат от голямо изобилие. Който има, в него се явява желание да има още повече. Който няма, в него се заражда едно отрицателно чувство, една завист, че другите имат. В сиромаша се явява завистта, а в богатия – алчността. Единият е реализирал доброто, а другият е в процес да го реализира. И тогава виждаме, че богатият, със своето богатство, е реализирал доброто – той прави добро. Сиромашът, който очаква да стане богат, казва: „Ако имам пари, това ще направя, онова ще направя“ – обещава да прави добро. Бедният прави доброто в проекция, в обещания, а богатият го реализира. Следователно има два вида хора в света: едни, които завиждат, а други, които са алчни. Едните правят добро, а другите мислят за доброто. От ваше гледище какво можете да направите вие? Искате да оправите живота. Има неща, които по никакъв начин не можете да оправите. Защо? Ако се намирате на Северния полюс, вие по никакъв начин не можете да заставите земята там да създава големи, високи гървета. На Северния полюс не можете да изкарате никакво жито, никаква царица или каквито и да било други зърнени храни. Тези храни там не могат да станат. Ние сме ходили на Рила, на височина около 2000 – 2200 метра, и сме правили опити да се хванат там плодни гръвчета. Едно лято насадихме около 100 – 200 кукички от сливи, но едва излезе една малка издънка, която на следващата зима измръзна. На другото лято пак направихме опит и видяхме, че не могат да виреят там плодни гръвчета. Колкото и

силно да е желанието ни, там то не може да се реализира. Вие трябва да се запитате защо доброто не може да вирее в някои хора. Причината за това е, че умовете на тези хора са толкова студени, че каквото и да се посее в тях, то веднага измръзва, не може да вирее. Такова нещо представляват лошите хора. Ти им говориш, говориш, но нищо не излиза. Те казват: „Тези работи не могат да растат тук“.

Аз разглеждам въпроса от гледището на природата, не от гледището на хората. От гледището на хората въпросът не може да се разреши. От гледището на хората Земята е по-голяма от Месечината и Месечината е по-малка от Земята, а Слънцето е най-голямото от всички небесни тела. От човешко гледище може да се вижда несправедливо това, но така е. Понеже Месечината е по-малка от Земята, тя се върти около нея. И понеже Земята е по-малка от Слънцето, тя се върти около него. Земята е зависима от Слънцето. Слънцето има желание да привлече Земята към себе си, но има един закон, според който Земята бяга от Слънцето, вследствие на което тези две тела се намират всякога на еднакво разстояние помежду си. Ако не съществуваше този закон, в резултат на който Земята бяга от Слънцето, Слънцето би я привлякло към себе си, един ден Земята би паднала върху него и така би се стопило всичко, което е върху нея. Тогава всички хора биха изчезнали от лицето на Земята. Значи, ако Земята падне на Слънцето, всички противоречия ще изчезнат, но питам: по този начин въпросите разрешават ли се? Не се разрешават. Всъщност природата има един грандиозен план, който желае да реализира. В анализите си тя е записала така: „Който изтърпи докрай, той ще бъде спасен“. Който изтърпи докрай, той ще има най-големи постижения. Следователно на всеки, който научи законите, поставени от природата, и ги изпълнява, природата ще даде най-добрия живот. Тези са обещанията, които тя е написала. Дали ще ги изпълни, или не, това е друг въпрос, обаче тя е написала така в своите анали. Няма нещо, което природата да е написала и да не

го е изпълнила, защото тя има всичките възможности за това. В нейните книги е написано: „Ако вие сте верни към мене, и аз ще бъда вярна към вас. Ако вие сте неверни към мене, и аз ще бъда невярна към вас“.

Когато някой не може да постигне нещо, казва: „Няма защо човек толкова много да се труди“. Но така е по човешки погледнато. Трудът е едно човешко понятие. Вие можете ли да кажете на Земята да спре движението си? Земята върви с голяма бързина. Нашите тренове се спират по гарите, но Земята не се спира по никакви гари. В това отношение Земята е подобна на американските тренове. Понеже американците са много практични, техните тренове не губят време да спират по всички гари. Когато трябва да се събира пощата, като минават треновете покрай гарите, с помощта на някои лостове се взимат пощенските кутии, без да се спира движението. Когато някой трен дойде до една гара, на която трябва да се остави поща, хвърлят се от трена кутиите на перона, пак без да се спира движението. Какво ще стане с тази поща, като се хвърля така, онези в трена не искат да знаят, за това имат грижа чиновниците от пощата. В Америка не постъпват с пощата, както у нас. У нас има специална грижа върху пощата и писмата. В Америка сандъците, или кутиите, в които се събират писмата, биват около три пръста дебели, тъй че, като се хвърли такъв един сандък от трена на земята, да може да издържи, да не се счупи. Там нямат време да спират на всяка гара, да предават и приемат поща. Англосаксонската раса казва: времето е пари. Те оценяват колко струва времето.

„Младоженецът иде.“ Когато навсякъде се разчуло, че младоженецът иде, половината от онези, които го очаквали, били готови и влезли с него, а другата половина не били готови и не могли да влязат с него, те останали навън. Значи не всички гости са могли да влязат с младоженеца заедно. Да оставим настрана онези, които не са могли да влязат, защото те имат надежда, че ще дойде ден, когато младоженецът пак ще слезе на земята, и

тогава ще влязат с него. Въпросът е защо всички онези хора, които сега са готови, трябва да влязат с младоженеца заедно? Ще ви приведа един анекдот за сегашния английски крал Едуард VIII от времето, когато бил престолонаследник. Той обичал да посещава крайните квартали на Лондон, да види как живеят хората там. Съществено посещавал и различни места, дето се свири, да види как хората се веселят. Той се интересувал от тия работи, защото в кралските палати те не съществували и нямал възможност в тях да ги види. По този начин, с тези посещения, престолонаследникът искал да проучи живота на хората. Веднъж отишъл в някаква гостилница, дето един музикант свирел, и едно от парчетата на този музикант му харесало. Той се доближил до музиканта и му прошепнал: „Можеш ли да ми изспириш това парче пак?“. Музикантът се замислил какво да направи, защото, когато гостилничарят го карал да свири, той му плащал, но в дадения случай един посетител искал това от него. Дали това лице щяло да му плати за свиренето? Най-после музикантът решил да изспири парчето. Като свършил, господинът му дал една златна английска лира. Очите на музиканта се разтворили от почуда. Веднага след това се разчуло, че този господин бил английският престолонаследник. Много хора започнали да се стичат в гостилницата, да слушат парчето, което престолонаследникът е харесал. Един ден той присъствал на един бал на бедните. Там била и една млада мома аптекарка, с която той танцувал. След като танцували, аптекарката поканила господина да ѝ отиде някой ден на гости. Той ѝ казал: „Когато се разболея, ще изпратя да ми купят лекарство от вашата аптека“. Обаче и до днес не е изпратил никого да купи лекарство от аптеката на тази мома. Тук вече англичаните не могат да посетят аптеката, защото не знаят какво лекарство би купил престолонаследникът. Ако престолонаследникът беше купил лекарство и хората знаеха какво е то, всички щяха да се стичат към аптеката, да видят лекарството. Какво ли щеше да бъде тогава в тази аптека?

„Младоженецът иде.“ При сегашния строй, в който живеем, трябва едно правилно разбиране на живота. Не е въпросът за такова правилно разбиране, каквото хората гнес имат и за каквото всички пишат, но въпросът е за едно правилно вътрешно разбиране. Всеки човек има едно вътрешно чувство, с което може правилно да разбере живота. Ти четеш една книга, но вътре в тебе нещо ти казва, едно чувство в тебе ти казва, че това, което четеш на едн-кое си място, не е право написано. Логически ти не можеш да докажеш правотата си, но вътрешно някъде чувстваш, че има нещо, което не е право. Виждаш, че някой човек не е постъпил право. Нещо вътре в тебе ти е доказало, че не е постъпил право. Всеки човек има в себе си едно чувство, с помощта на което може да разбере кое е право и кое не е право. Това чувство се нарича интуиция, или Божествено чувство. То показва на човека истинския път. Когато това чувство в човека се поквари, животът му става нещастен. Това чувство понякога ни казва, че и нашите мисли не са прави. Може това чувство да ти каже, че което чувстваш, което мислиш, не е право. Това чувство подсказва на човека, че животът е поставен по един друг, различен начин в сравнение с това, което хората разбират. Представете си, че един човек е ограл кожата на сто хиляди агнета и волове, за да търгува с тях, и вследствие на тази търговия е станал милионер. Какво е допринесъл с тази търговия за културата на човечеството? Той е допринесъл нещо на модерните гами и кавалери, а именно че ще имат здрави и хубави обуца. Допринесъл е нещо и на туристите – те ще имат здрави обуца за екскурзии по планините. Но не могат ли такива здрави и хубави обуца да се приготвят по друг начин? Има ред други начини. Ако животните са намерили начин, по който да приготвят своята кожа, не можем ли и ние по някакъв начин да намерим същото това вещество, от което те си правят кожата, та от него да правим своите грехи и обуца и така да бъдем в приятелски отношения с всички животни? Можем! Но ние сега, без да мислим много, дерем кожата на живот-

ните, за да си правим обуца. Много хора се оплакват, че имат страдания. Те още не са опитали какво нещо представляват страданията. Представете си, че вашата кръв е нужна за ядене на някои същества. Те ви вкарват в една бъчва, която въргалят после по земята, докато започне да тече кръв от вас. След това ви изкарват от бъчвата, поохранват ви малко и пак ви турят вътре, пак я търкалят по земята, докато потече още кръв. Какво ще бъде вашето положение, ако често ви вкарват в тази бъчва и ви търкалят, докато потече от вас кръв? Какъв живот ще е този? Ще кажете, че обществените условия са такива. Да, вашият живот е като този на прасенцата, които хранят с единствената цел да ги заколят и изядат. Ще кажете, че разбиранията на хората са такива. Какви ти разбирания! Това е истинско мъчение. Сега, като наблюдавам хората, виждам какви идеи са се загнездили в тях. Хората в известно отношение са дошли до положението на хищните птици и животни: да мислят, че имат право върху по-малките от тях. Малките птици възприемат тази тяхна мисъл, вследствие на което са силно наплашени.

Ще ви приведа един пример, да видите каква магическа сила се крие понякога в малките птици. Да видите каква сила имат вибрациите на някои животни, на някои птици. Един ден бях в Търново, седях на едно място. Изведнъж от около един километър разстояние се чу един голям шум. Зачудих се коя ли е причината за този шум. Станах и погледнах нагоре. Някъде високо в пространството се вие един сокол, а на близкото гърво, на един метър от мене, са накацали много врабчета и така съсредоточено гледат нагоре, така неподвижно стоят, като истукани, не мърдат от мястото си. Всички са се ококорили, гледат нагоре, но в пълно мълчание. Като ги видях в това положение, казах си: „Чудна тишина! Сигурно някой им преподава някакъв урок“. Гледам, соколът горе така е наострил погледа си към тия врабчета, иска да извади едно от тях навън, да го преслуша знае ли си урока. И всичките врабчета са нащрек. Аз казвам на соко-

ла: „Остави тия деца, нека си сесят мирно“. Той си завъртя главата и замина нанякъде. Като видяха, че соколът си отиде, врабчетата се освободиха, разпръснаха се. Казвам си: ако аз отида при тези врабчета, те няма да сесят така неподвижно като ученици, но ще си хвърчат свободно. Пред сокола всички се събират на едно място и гледат право в очите му, мълчаливи като ученици. Те са яли попарата на този сокол, знаят, че ако попаднат в ноктите му, смъртта е неизбежна. Затова всички птички сесят пред него внимателни, концентрирани в мисълта си. Питам: какво е допринесъл соколът за тези птички? Все нещо е допринесъл.

Тогава аз разрешавам въпроса за себе си и казвам: бих желал да имам качествата на този сокол, с изключение на едно от тях – не искам да ям птичките. Те нека да мълчат пред мене, но аз да нямам желанието да грабна нито една от тях. И ще им кажа така: „Много се радвам, че откакто дойдох при вас, вие млъкнахте“. Добре е в мое присъствие да мълчат като ученици, но не е добре едва да дочакат да се махна и веднага да се разпръснат, като кажат: „Слава богу, че той се махна от нас!“. Онзи сокол остана недоволен, че не можа да ги издебне, да си грабне една от тях. Той си отиде недоволен, а птичките се разпръснаха доволни, че нито една от тях не пострада. Обаче това не е разрешение на въпроса. Между врабчетата и сокола няма приятелско отношение, няма никаква любов. Врабчетата се страхуват от сокола. Нито соколът влиза в положението на врабчетата, нито врабчетата влизат в положението на сокола. Той ги гледа и им казва: „Не знаете ли, че аз от три гена нищо не съм ял? Гладен съм. Ето, и в Евангелието се казва, че всеки трябва да се жертва за своите ближни. Няма ли някоя сред вас, която е готова да се жертва за мене?“. Всяка птичка мисли за себе си, те са користолюбиви. Тогава врабчетата му привеждат един стих от Евангелието, гето е казано: „Силният да не изнасилва слабите“. Соколът им отговаря пак по евангелски: „Нали знаете, че когато някой е в беда, в нещастие, сам трябва да помисли за себе

си. Сега аз съм гладен, рискувам да умра от глад. Какво трябва да направя?”.

Има един човешки порядък, който хората сами са вмъкнали в живота си и от който те сами трябва да се освободят. За да се освободят от този човешки порядък, те трябва сами да го елиминират и да дойдат до Божествения порядък. Всеки човек ще намери Божественото разбиране в себе си, никъде другаде. В Божественото разбиране влиза и правото разбиране за Божественото начало в човека. Колкото и да е гладен, човек никога няма да си позволи да отпреже от прасеца на крака си или от която и да е друга част на тялото си малко месо. Никога човек не би си позволил да яде от собственото си месо. Ако отпреже от собственото си месо и се опита да го яде, той ще изпита голямо отвращение. Щом за себе си ще почувства такова отвращение, защо и по отношение на другите да не изпита същото отвращение? Защо един човек, който няма какво да яде и около когото няма никого, може да умре гладен, но няма да посегне към месото на своето тяло? Защо, и когато има хора около него, пак може да умре гладен по същата причина? И в единия, и в другия случай човек не трябва да посяга към месото на своя ближен – било това да е самият той или друг човек, или пък някое животно. Такова е Божественото разбиране. Ако го приложим в живота си, смърт няма да има. Ако не го приложим, смъртта ще дойде. Смъртта произтича от човешкото разбиране на нещата. Божественото казва: „Както не можеш да ядеш себе си, така и другите не трябва да ядеш. Както не можеш да ядеш от своето месо, така не трябва да ядеш и от месото на другите“. Има неща, които Бог е приготвил за ядене на човека.

„Ето, младоженецът иде.“ Кои е този младоженец, който ще дойде? Аз го наричам „истина“. Истината е, която ще дойде в човешката душа. Докато тя не дойде, мъчно може да се разбира животът. Младоженецът не е любовта, младоженецът е истината. Когато истината проникне в човешката душа, само тя ще е в състояние да

направи човека безсмъртен. Само истината е в състояние да оправи човека, да го научи как да излезе от онези неспособни условия на живота, в които е попаднал. Съществата в природата не умират от недоимък. В природата има изобилие навсякъде, има едно изобилно изливане. Ако ние бихме следвали Божествения път, то сегашните неща, които преживяваме, не биха съществували. Преди всичко ние сме нарушили закона на равновесието. Първо рибите и другите животни нарушиха закона на равновесието, защото раждаха деца повече, отколкото трябва. Какво е това разбиране за живота? Например една риба ще роди 200, 300, 400 хиляди деца. Защо са ѝ толкова деца? Преди няколко години в Австрия пренесоха няколко вида зайци, които днес са се размножили толкова много, че гържавата усилено трябва да се бори с това нещо. Голямо нашествие от зайци е станало там. Сега всяка година избиват около 30 милиона от тях и въпреки всичко те се увеличават много. Станало е едно чрезмерно разплодяване, с което гържавата продължава да се бори. По същия закон човек има в себе си някое чрезмерно желание, които не може да изхрани. Какви ли не желания има в човека! Но той няма да изхрани и няма да отгледа всички свои желания. Всички хора искат да станат богати, но за колко от тях има такива условия? На Земята те сега са около 2 милиарда. Могат ли толкова много хора да бъдат богати? Всички тези 2 милиарда души не могат да бъдат богати. Условия има само някои да бъдат големи богаташи – милионери и милиардери; за повечето хора няма такива условия. Най-после, както ние разбираме смисъла на живота, той не седи в богатството, във външното богатство.

Сегашният ни организъм е съставен от едни противоречиви същества, които са съществували някога на земята. Тия същества, тия клетки, от които организъмът ни е съставен, едно време са се намирали в положение на нещастие. Всички тия клетки природата ги съди чрез нас, като ни казва: „Турете ред и порядък, научете тия клетки как да живеят“. Учените изчисляват, че в мозъка

на човека има около 3 билиона и 600 милиона клетки. А колко клетки има в цялото тяло, можете ли да си представите? Населението, което живее в човешкото тяло, е толкова голямо, че населението на Земята в сравнение с него не представлява нищо. В човека има повече клетки, по-голямо население, отколкото във всички животни, във всички растения, във всички минерали и скъпоценни камъни. В това отношение човек представлява цар. И всички клетки в него, както поданиците в едно царство, си имат свои желания, свои изисквания. Те са като в една камара, гласуват, дават си мнението за едно или за друго положение. И човек, като техен цар, понякога се чуди как да постъпи с това общество, с тази голяма тържава от клетки. Човек се чуди как да ги задоволи. Ако в света се намери само един умен човек, който да е разрешил въпроса със своите поданици, той ще внесе един нов порядък в себе си и ще покаже на хората как трябва да се спаси този свят.

Христос е казал: „Не противи се на злото“. Но това е негативната страна на закона, с който се разрешават другите въпроси в света. Цялото си учение Толстой положи именно върху този стих: „Не противи се на злото“. Прав е Толстой, като казва да не се противим на злото, но положителната страна на този закон е следната: любете враговете си, любете ближните си, любете Бога. Значи главното разрешение на въпросите седи в любовта към Бога, любовта към ближните и любовта към враговете. Врагът, това си ти сам на себе си. Най-големият враг в света, това е човекът сам на себе си. Че е враг сам на себе си, се вижда по това, че когато изпадне в отчаяние, той е готов да се самоубие. Щом не може да постигне едно свое желание, човек веднага вади нож или куршум и се самоубива. В Япония има такъв обичай: когато някой изложи честта си, взима нож и сам си разрязва корема. И щом някой се провини в нещо, вместо да го съдят, казват му да си разреже корема, сам да се убие, сам да се осъди на смърт. В Европа, например в Англия, в Германия, във Франция, когато някой засегне честта на

някого, тези гвама души се дуелират и често единият от тях умира. Тук дуелът е на мода.

Една от съществените страни на въпроса, който трябва да изучаваме, е научната страна. Всички хора трябва да се предават на изучаване на научната страна на въпроса и искрено да го разрешат. Този въпрос трябва да се разреши от всички. Въпросът не се отнася до негоимтъка в живота, защото в природата няма негоимтък. В природата има храна за всички живи същества, но тя не е правилно разпределена. Това разпределение зависи от самия човек. Човек е създаден, за да тури ред и порядък в живота. Затова е гадена власт на човека над животинското царство: за да тури ред и порядък в своите мисли и в своите чувства. Човек трябва да тури ред и порядък във физическия живот, който той живее. На физическия живот човек напълно е господар, но не абсолютен господар. Той е един демократичен монарх. Бащата в семейството е монарх, но демократичен, а не абсолютен, понеже обича децата си. Той ги оставя за свои наследници след смъртта си. Казва се, че съществуват монархическа свобода и демократическа свобода, които се различават една от друга. Бащата отдава правото на своите деца. Всяко негово дете има свобода според степенята на развитието си. Всяко дете ще се ползва с толкова свобода, колкото е степенята на неговото развитие.

Казвам: в този кратковременен живот ние не можем да нямаме това, което искаме. Животът ни постоянно се изменя: в детинството си мислим едно, в зрялата си възраст мислим друго, а като остареем, мислим по трети начин. Кой живот трябва да хванем? Нито живота на младия трябва да хванем, защото той има нужда от два елемента, от баща и от майка; нито живота на стария, защото и той има нужди; нито живота на децата, защото те пък се нуждаят от всичко. Значи и децата имат нужди, и възрастните имат нужди, и старите имат нужди. Питам: тогава кой ще оправи света? Нито децата ще го оправят, нито възрастните ще го оправят,

нито старите. Докато сме с възгледите на децата, ние сме в един свят на прогрес; докато сме с възгледите на възрастните, ние сме в един свят на прогрес; най-после, докато сме с възгледите на старите, ние сме в един свят на прогрес. Ние не сме намерили още онзи истински път, по който можем да придобием щастие. Аз не наричам щастие онова, което откън ти носят с шишенце, но щастие то трябва само да си тече. То трябва да представлява един непреривен процес. Щастие то не седи в онази вода, която ти отиваш да си наливаш, но водата сама трябва да минава през твоя живот. Щастие то не седи в онази светлина, която ти сам трябва да си купуваш, която идва с кибритените клечици или с електрическите жици, но щастие то е в светлината, която иде направо от Слънцето. Изобилие има в света. Ако ние разбираме закона на това изобилие, ще разберем и самото щастие. В това седи новото разбиране.

Съвременните писатели се стремят към ново психологическо разбиране на нещата. Под „психологическо разбиране“ имам предвид не онова двойно разбиране на нещата – с двоен морал, с двойна мярка. Има търговци, които си служат с двойна мярка. Те купуват с една мярка, а продават с друга. Когато купуват, мярката им е по-голяма, когато продават, мярката им е по-малка. Следователно в по-малката мярка всякога остава един излишък. Например ти си един богат човек, който заминава за другия свят. Какво ще бъде положението ти, когато там те държат отговорен за изобилието, което не си използвал на земята както трябва? Там ще те държат отговорен не толкова за погрешките, които си направил, нито толкова за това, че си измъчвал хората, колкото за благата, с които си разполагал, а не си ги раздал на другите, да се ползват и те. Тъй щото на небето ще те съдят за благата, които ти се дадоха, а ти ги задържа за себе си, не даде от тях на хората, и те да ги използват. Сега от онзи свят са дошли хора на земята, които да изправят погрешките ви, да ви покажат как трябва да раздадете

излишъка от благата, които са ви дадени в изобилие, а вие сте ги задържали за себе си. Там е културата, там е любовта, това значи да обичаш един човек като себе си. Това е мярката: да не обичаш другите повече от себе си, нито себе си – повече от другите. Това е Божественото. Любовта обича еднакво. Да обичам детето и възрастния не в еднаква степен, не в еднакъв физически смисъл, но в любовта към детето да съзнавам нуждите, които има то, и да му отдам всичките възможности, които са отредени за него. Не трябва да използвам неговото благо за себе си. Никога не използвайте чуждото благо за себе си. Нека всеки да се ползва от определеното за него благо. Друго разрешение на любовта няма.

Хилядите опити, които са правени в различните култури от паметвека насам по отношение на проявите на любовта, все са допринесли нещо, все са внесли известно подобрение. Новата култура, която сега иде, има предвид това благо колкото е възможно по-правилно да се разпредели между хората и да се разпредели между повече същества. Така трябва да мислят всички хора. Сегашният ни живот се дължи на мисълта на нашите деди и прадеди, която ние сме наследили от тях. Каквото те са мислили навремето, това и ние мислим сега. Сегашният ни живот е последствие на нашия минал живот. Затова, ако поставим за основа новата мисъл, тя ще създаде бъдещите условия за един нов, правилен живот. Хубавите мисли ще създадат бъдещето. Бъдещето се създава от хубавите мисли и мисълта е, която създава добрите условия. После ще дойдат хубавите чувства, които ще преработят старите чувства. Най-после ще дойдат добрите постъпки. След всичко това ще дойде реализирането на новото и разрешаването на трудните въпроси в живота. От наше гледище подобряването на света няма да стане така, както някои мислят. И да искаме, ние не можем в бъдеще да задържим този порядък, който днес съществува. Порядъкът в света ще се измени. Има един Божествен порядък на нещата, който

вече се налага на хората. Има нещо, което хората по никакъв начин не могат да задържат. Божественото постоянно изменя човешкия порядък на нещата.

Младият защо остарява? Защото, както той разбира нещата, това не е младост. Да си млад в този смисъл, както днес хората го разбират, това не е Божествено. Да си възрастен в същия смисъл, и това не е Божествено. Да си стар в същия смисъл, и това не е Божествено. Младият става възрастен, възрастният остарява, а старият умира. Защо? Защото Божественото не е у тях. Божественото носи със себе си мир. Божественото носи със себе си сила. Божественото носи със себе си възможности. Божественото носи разрешение на всички въпроси. Който има Божественото в себе си, той може да се спогажда с всички хора. В Божественото няма никакъв недоимък. Божественият човек с нищо не може да се ограничи. Вие сте още в положението на първата епоха. Ако не се справите със страданията и ако ви е страх от страданията, вие не можете да влезете в Божественото. Божественият човек първо трябва да се освободи от страха. Преди всичко страданията са външната страна. Човек не трябва да страда. Заради себе си човек трябва да се освободи от този неестествен страх. Всичкото насилие в света съществува все по причина на страха. Човек може да убие някого само за да се запази, само от инстинкт за самосъхранение. Всички престъпления в света стават все от страх. Всички хора, които вършат престъпления, са страхливи. Човек извършва престъпление от страх. Само слабият върши престъпления. Силният човек никога не върши престъпления. Според мене слабият човек не трябва да желае да стане силен. Слабият трябва да желае да стане умен, а силният трябва да желае да стане добър. Това е философията на живота. Каква друга философия може да съществува? Когато слабият стане умен, а силният – добър, те ще се съчетаят. Силният добър човек е уважителен, в него няма желание да изнасилва никого. А слабият умен човек, като

разбира законите, никога няма да има желание да лъже. Сега на слабите аз препоръчвам силен ум, а на силните – велика доброта. Това е правилното разбиране.

Ще ми кажете, че човек трябва да обича народа си. Това е второстепенно нещо. Всички хора принадлежат към един народ. Ти си човек, който трябва да мисли. Човекът е слабо същество. Няма по-слабо същество на земята от човека. В Писанието е казано, че всичката сила на човека седи в носа му някъде. Има едно място на гръбначния стълб, около врата, което щом натиснете с една игла, човек моментално умира. И най-големия герой да натиснете на това място, той моментално умира. Не мислете, че човек е голям герой. Тъй както е устроен човешкият организъм, да стои човек на два крака, той не е много устойчив. При най-малкото изгубване на равновесие човек може да падне на земята. За да не падне, той трябва да мисли. Докато мисли, не може да падне. Щом престане на мисли, веднага пада. Тук падне, там падне, докато гойде най-после го известен стабилитет. Бъдещото положение на човека няма да бъде като сегашното, той ще представлява една сфера. Като влезете в духовния свят, няма да виждате хората с такава форма, каквато днес имат. Те ще представляват сфери, големи или малки, от които ще излиза светлина. Всяка сфера ще се движи като Земята. Тези сфери ще светят като големи електрически кълба. Когато един ангел слезе на земята, той се проектира в същата форма, каквато човек има, но на небето той е сфера. Като сфера, накъдето и да се обърне, не може да падне, но като човек, неговата форма е неуравновесена. Сферата не може да падне и да се счупи. Тя се върти, само се докосва до земята и после се повдига нагоре. Тя е в пълна безопасност. Ти никога не можеш да завладееш една сфера, ти никога не можеш да бъдеш господар на сферата. И човешкият ум е сферообразен. Това, което не може да се победи, е човешкият ум. Чувствата на човека не са сферообразни, те са плоски. А тялото му е продълговато. Само главата донякъде е сферообразна,

подобна на ума. Понеже чувствата са плоски, ние имаме плоски гърди. Каквито са чувствата на човека, такива са и неговите гърди.

Като прави опити и наблюдения, най-после човек ще гойде до грубо разрешение на живота. Понякога, като се намираш в някое трудно положение и седнеш да размишляваш, в съзнанието ти настава тъмнина, казваш си: „Никой не мисли за мене, никой не се грижи за мене“. Ти си изгубил вяра в цялото човечество. Отде е дошла тази мисъл в ума ти, че никой не се грижи за тебе? Може ли да бъдеш уг на едно тяло и това тяло да не мисли за тебе? Докато ти си уг на едно тяло и функционираш правилно, това тяло не може да не мисли за тебе. Ако гойде някакво страдание на този уг, цялото тяло се притичва на помощ. Следователно, ако ние сме удове на едно цяло, има кой да мисли за нас. Най-първо, у хората трябва да се възстанови живата вяра. В това отношение вие можете да правите рег опити. Индусите правят такива опити за усиляване на вярата си. Те имат особени инструменти, с които, като видят някоя кобра, започват да свирят. Щом чуе тези тонове, кобратата постепенно се приближава към човека, без да го ухапе. С това свирене той ѝ започва. Също с такова свирене индусът може да укротява тигри, лъвове и други свирепи животни. Когато някой лош човек гойде при тебе, започни да му свириш и той ще се смекчи. Когато някой иде да те обира, пак му засвири. И стражар да гойде да те арестува, засвири му. Не се изисква много: извади пищялката* си и започни да свириш.

Ще ви приведа пример с един религиозен човек, с когото се е случило преди десетина години следното: залавят го, защото проповядвал на хората. Завеждат го при началника на един полицейски участък и казват: „Господин началник, намерихме този маниак да проповядва на хората, да ги заблуждава“. Началникът му казва: „Как смееш да заблуждаваш хората? Знаеш ли, че ей сега

* Пищялка – вид гървена свирка.

ще те смажа!“ – „Преди ти да смажеш мене, тебе ще те смажат. Аз ще се оплача на Господа, от Когото съм изпратен да проповядвам, и Той ще ти даде да разбереш с кого си имаш работа.“ – „Мълчи, защото ей сега ще накарам да те арестуват, после и да те уволнят.“ – „Преди да ме арестуват и уволнят, тебе ще уволнят.“ – „Заведете го в ареста скоро!“ Стражарят го затворил в ареста, но не се минал и половин час, когато началникът извикал този стражар и му казал: „Виж, освободи онзи маниак, пусни го на свобода, да не ми направи някаква беля“. От невидимия свят е казано на началника да пусне този човек, защото той има убеждения, заради които не трябва да бъде преследван. Това значат гумите „всяка власт е от Бога дадена“. Началникът има власт, тя от Бога е дадена. И религиозният човек има власт, тя пак от Бога е дадена. Като дойдат страданията, казваме, че волята Божия е такава. Да, но волята Божия е човек да мисли. И като страдаме, трябва да знаем защо страдаме. Ако страданието ви е несправедливо, напишете едно заявление до Бога и го пуснете да върви към Него.

В това отношение всички трябва да бъдете смели и решителни, да имате качества на детето, качества на слабия човек, да бъдете умни. Същевременно трябва да имате качества на силния човек, да бъдете добри. Това е нужно на всички. Такива трябва да бъдат и българите, и французите, и англичаните, и германците, и американците, и китаеците, и японците. Такива трябва да бъдат и мъжете, и жените, и децата. Такива трябва да бъдат и господарите, и слугите. За всички хора се налага едно правило. Това носи младоженецът, който иде сега в света. Това носи младоженецът!

*Благословен Господ Бог наш
Тайна молитва*

8 март 1936 г., София, Изгрев

Те ще наследят земята

*Отче наш
Ще се развеселя
Духът Божи*

Ще прочета само една част от 5. глава на Евангелието от Матей.

Съвременното човечество трябва да благодари, че се намира в сегашната епоха, при сегашните разбирания, при сегашната култура, в която има много възможности. Никога в света не е имало толкова училища, толкова университети, толкова музикални академии, толкова библиотеки, толкова църкви, толкова религиозни общества, толкова места за забави, както сега. Днес всичко е в изобилие. Пък злото и доброто, и те са на показ. Днес злото не е толкова голямо, защото е на показ. То е затворено като в някоя менажерия, та всички го виждат във вид на вълци, мечки, змии и така нататък. Доброто е във вид на птиченца, които хвъркат нагоре-надолу. Едно време злото съвсем другояче са го виждали. Понякога вие имате един неестествен страх, но той е остатък от миналото. Заекът например е наследил страха от миналото. Само да пукне нещо, той веднага се стряска, мисли, че някакъв враг го дебне. Всъщност никакъв враг няма. Не че само е страхлив заекът, но той е и много умен. Като прескочи един храст, казва: „Кой може като мене да прескача?“.

На всички ви трябва едно правилно разбиране на живота. Не се питайте защо животът е такъв. Не се занимавайте с вашата сиромашия, не се занимавайте с вашето богатство, нито с вашата личност, но учете, нищо повече. Сиромашията, богатството, това са възможности, които днес имате, а утре няма да ги имате, понеже животът постоянно се изменя. Сегашни-

ят живот се е изменил. Той преди не е бил такъв, какъвто е сега; изменил се е много. В миналия живот е имало същества, гървета например, които са били с височина от 500 метра, както и с голяма широчина. Днес всичко това го виждаме, че е дълбоко под земята, превърнало се е на възлища, с които ние си служим. Наистина големи гървета е имало някога. Но за да разберете всичко това, изиска се отлична философия за живота. Лесно е да се каже: това е животни, това е гърво, това е камък. Проследете историята на човечеството в далечното минало и ще видите как хората са се кланяли на различни животни, като Апис* например, които са считали за свещени, за божества. Те са се кланяли на свещени къщи, на свещени гървета, на свещени крокодили, на какво ли не са се кланяли тогава. Да, всичко в света е свещено. Ако един Апис е свещен, тогава всички други животни са свещени. Това е човешко разбиране на нещата. Много обикновени хора мислят, че са божества, а божествата мислят, че са обикновени хора. Ако един китайски мъдрец е казал нещо умно, преди него много други са казали много по-умни неща.

Сега мнозина искат да им се каже нещо ново. Аз се радвам, че искат да им се каже нещо ново. Новото е Божественото. Старото е човешкото. Да си млад, това е Божествено. Да си стар, това е човешко. Да се раждаш, това е Божествено. Да умираш, това е човешко. Да правиш добро, това е Божествено. Да правиш грехове, това е човешко. Да се учиш, това е Божествено. Да останеш невежа, това е човешко. Да си здрав, това е Божествено. Да си болен, това е човешко. Да живееш в мир с ближните си, това е Божествено. Да живееш в постоянни караници с ближните си, това е човешко. Да правиш добро, това е Божествено. Да крадеш, това е човешко. Така мога да ви изредя хиляди паралелни работи – Божествени и човешки. Хубаво е да има контрасти в нещата. Животът не може

* Апис – свещен бик, обект на култ в Древен Египет.

да се прояви без контрасти. Сега аз не искам да обяснявам злото и доброто в света. Аз не искам да обяснявам какво е злото, защото то е едно взривно вещество. То е мощно, силно и всеки, който го пипне, ще понесе последици за себе си. Като се съприкосновяваш със злото, ти се намиращ в една лаборатория, пълна с взривни, с избухливи вещества, затова трябва да вземеш предпазни мерки. Ако не ги вземеш, това ще ти коства живота. Някой казва, че трябва да се занимава и със злото. То е взривно вещество. Учен трябва да бъде човек, когато иска да борава със злото. В злото има такива киселини, такива отрови, каквито човек не може и да си представи. А доброто, това е най-хубавото, при което хората могат да угат. Доброто представлява онези чисти, кристални извори, онези хубави плодни гървета, онези приятни цветенца, онзи чист, свеж въздух. Та затова трябва да се наследи доброто от всички.

Има два вида наследственост. Едната е естествена, другата е изкуствена наследственост. Ние унаследяваме естествените неща, които са създадени от природата, и това е естествената наследственост. Когато се наследяват човешки работи, това е изкуствено унаследяване. Но има и едно Божествено наследство. Казва евангелистът: „Кротките ще наследят земята“. Земята е велико съкровище, което наследи ли, човек ще има какво да учи. Ако човек разбира законите на земята, той ще може да превръща всички елементи, той няма да ходи немил-недраг, няма да боледува, няма да страда. Такъв човек трябва да бъде щастлив. На земята човек има всички условия да бъде щастлив. Но трябва да знае как. Преди години една майка от голяма любов към детето си, от радост, че му израснали зъбки, дала му да яде една ябълка. Това се случило някъде в Ючбунар*. Детето, като не могло да разкъса ябълката със зъби, я нагълтало на големи парчета и така разстроило стомаха си. То било около 2-годишно. Като

* Ючбунар – историческото име на квартал в западната част на центъра на София.

се върнала у дома, майката го намерила почти примряло. Идва тя при мене, казвам ѝ да вика лекар. – „Не искам да викам лекар.“ – „Защо?“ – „Защото лекари умориха първото ми детенце.“ Тя търси причината в лекарите. Питам я: „Ти гаде ли нещо на детето да яде?“ – „Нищо не съм му давала.“ – „Не може да бъде! Спомни си какво си му дала.“ – „Дадох му една ябълка.“ – „Там е всичката ти погрешка. Детето не е могло да изяде ябълката, вследствие на което се е задавило и стомахът му се е разстроил. Сега ще му дадеш малко рициново масло, ще му направиш една клизма, нищо повече.“ След два-три часа това дете беше вече по-добре. Иначе то щеше да умре.

Друг случай имаше с един учен господин, голям окултист. Той беше отседнал веднъж в дома ни и излезе из града да се разходи. Това беше около Великден, по Заговезни, когато най-много се продаваше халва с орехи. Като имал голяма слабост към тази халва, той си купил от нея и започнал бързо да я яде. Ял, гълтал, ял, гълтал, докато се задоволил. Връща се вечерта у дома, но по едно време усеща големи болки в стомаха, просто ще умре. Гледам, ще ми направи някаква беля. Питам го: „Какво си ял?“. – „Нищо не съм ял.“ – „Кажи си истината, изповядай се тук.“ – „Право да ти кажа, купих си халва с орехи, която много обичам, и си хапнах госта от нея. Пък и бързо ядох, та не можа добре да се смели.“ – „Няма какво, трябва да вземеш рициново масло.“ Той взе рициново масло и постепенно му олекна. Като му олекна, зарече се повече да не яде от тази халва. Сега и вас ще посъветвам, като си купувате от тази халва, да гледате орехите да не са сурови, но да са добре изпечени. Този човек е унаследил чертата да бърза във всичките си работи. Затова казвам: ако бързате, работата ще стане опасна. Господинът бърза да се наяде с халва, майката бърза да гаде на детето си ябълка – и гвамата бързат. С бързане работите на стават.

В живота си вие често страгате от неестествени работи. Турете в ума си мисълта да се пазите от такива неестествени работи. Нашият ум не може да се справя с

неестествени мисли, нашето сърце не може да се справя с неестествени желания, вследствие на което се явяват противоречията. Не мислете, че желанията са нещо празно. Желанието е една тънка материя, едно взривно вещество, което, ако влезе в човека и той не може да го асимилира, създава в него ред неприятности и нещастия. И мисълта е такава материя, още по-тънка, която, ако не знаете как да поставите и как да използвате, ще ви създаде ред нещастия и неприятности. Животът е училището, в което човек учи как да се справя със своите мисли, чувства и желания. Ще кажете, че Господ ще нареди работите. Господ е наредил работите много добре, но като влезете в Божествения свят, вие трябва вече да сте готови за него, да сте изучили законите на този свят и да знаете как и къде да ги прилагате. Ние не трябва да оставаме на това положение, в което сме сега. Не трябва да остава и това, което сега имаме. Учението, което имате, е само за вас. Силите, които имате, трябва правилно и намясто да използвате. Вие се хвалите с известни дарби, но тези дарби не са ваши. Вие се хвалите с вашия ум, не умът не е ваш. Хвалите се и с духа си, но духът не е ваш. Ти не можеш да считааш ума си за своя собственост. Радвай се на ума си и на това, което си постигнал с него, но всякога помни, че този ум не е твой. Остави ума си той сам да те хвали. Напиши една книга – книгата сама ще те хвали. Тя сама хвали ли се, когато е хубаво написана? Тя самата мълчи, но който чете хубаво написаната книга, той я хвали. По-важен е онзи, който е написал хубавата книга, отколкото самата тя. Всеки човек е една хубава книга, която трябва да четете. Ако знаеш как сам да четеш книгата си, ти си наследил хубавите работи. Ще гоиде ген, когато хората ще те четат. Сега си затворена книга, но един ден ще те отворят и тогава, искаш или не, ще те четат. Тогава, като прочетат няколко глави от написаното от някои автори, хората какво ще кажат? Ще кажат, че авторитети са писали тези книги.

Ако някой иска да изучава любовта, той ще иде при някоя майка и няма да я пита какво нещо е любовта, но ще чете нейната книга. Мене не ме интересува как майката гледа детето си, но аз я поглеждам в лицето – любовта се пише на лицето на човека. Ако има нещо написано на лицето ѝ, тя има любов. Ако няма нищо написано на лицето ѝ, тя няма никаква любов. Ако на лицето на майката няма нищо написано, колкото и да говори тя за любовта, това не важи. Музиката, която е записана върху някоя плоча, не седи всъщност в самата плоча. В този смисъл аз не бих желал да бъда една записана плоча. По-добре е да произведа един звук върху една струна, отколкото да произведа цяло парче върху една плоча. Музиката е по-добра там, дето човешката ръка пипа, отколкото там, дето пипа една желязна пластинка. И тази последната музика е хубава, но тя е за забавление. Музиката на съвременните грамофони е отлична за децата, но на възрастните тя разваля ушите. Това съскане разваля слуха. Казвате вие, че това е отлична музика. Да, за децата е отлична, но не е отлична за моя слух. Често аз турям на ушите си пластинки, когато слушам грамофон, за да моделирам тоновете. Такива запушалки употребяват и военните на бойните полета, когато си служат с далекобойни оръдия. Понякога тези звукове могат да произведат голям взрив за онези хора, които са музикални. Аз не искам да изнасям външната страна на въпроса, но казвам, че има едно неразбиране на нещата. Всяко нещо трябва да се тури на своето място. Хубави са грамофонните плочи, но нещо им липсва. Хубави са тези изобретения, грамофонът и фонографът – тук се вижда гениалността на човека. Като влезете в една фабрика и видите онова движение на колелата на разните машини в нея, вие се учудвате на човешкия гений, на неговите изобретения. Като гледате как пътува един съвременен параход, не можете да не се учудвате на гениалността на хората. Но ние не трябва да се спираме върху тая гениалност. Гениалните изобретения на човека в сравнение с

тия на природата са детински работи. Като погледнете на Земята като на един грамаден параход с 54 комина, които гимят, вие не може да не се учудите на великата гениалност на нейния Създател. При това, този параход се движи из пространството с грамадна бързина. Като се спрете върху Слънцето, то пък е друг, още по-голям параход. Сега англичаните са направили един параход, наречен „Куин Мери“, който е дълъг триста метра. Обаче и той, в сравнение със Земята като параход или в сравнение със Слънцето като параход, представлява една микроскопична прашинка. Разгледан като човешко изобретение, този параход представлява нещо грамадно.

В едно от своите съчинения Волтер*, който се отличава с голямо чувство за хумор (а то се вижда от неговото чело), представя какво нещо е съвременният човек в сравнение със съществата на другите звезди и планети. С този разказ той осмива съвременната цивилизация. Едно от съществата от съзвездието Сириус дошло в нашата Слънчева система, първо разгледало Слънцето, а оттам слязло и на Земята. Като стъпило в един от земните океани, водата дошла едва до глезените му – толкова грамадно било това същество. Отишъл този гигант в Европа, а в същото време една френска експедиция се занимавала със своите изследвания на Северния полюс. Като видял хората от тази експедиция в парахода им, той само с два пръста вдигнал целия параход във въздуха. После взел един от французите със своите шипци – толкова малък бил той за него, и започнал да го изследва, като се чудил как е възможно толкова малко същество да говори такива умни работи и да върши такива чудеса. Тъй щото не е въпросът в големината на

* В едно от своите съчинения Волтер... От разказа на Учителя е видно, че става дума за философската новела на Волтер „Микромегас“, издадена през 1752 г. Тя е едно от ранните произведения в жанра на научната фантастика. Франсоа-Мари Аруе (1694 – 1778), известен повече под псевдонима Волтер, е френски писател и философ, символ на епохата на Просвещението.

нещата, но в разумното, което е скрито в човека. Човек е малък, но разумност има в него. Той има възможности да се развие в бъдеще. Той ще стане наследник на Земята – на този голям параход, на който пътува. Човек ще стане наследник и капитан ще стане на Земята. Онези хора, които ще наследят Земята, ще станат, все едно са един човек, капитани на тази Земя и ще я направляват. Щом я доведат до местоназначението ѝ, те ще спрат на пристанището и ще влязат в новата Земя. Това е един поетически израз. Наследствеността предполага известно качество, което човек трябва да развива в себе си. Всяка придобивка, която има човек, се дължи на известно наследство в него. При всяко свое идване на земята човек унаследява придобитото. Както словослагателят нарежда буква по буква материала, който му е даден, така и човек буква по буква трябва да нареди онова, което му е дадено. Като го нареди, той ще го отпечата в себе си. За да може спокойно да нарежда, човек трябва да добие положителни качества в себе си. Той не трябва да има онова отрицателното качество да се обезсърчава. Който се обезсърчава, той се е натоварил много. Обезсърчането иде от голямата натовареност, нищо повече. Който се е обезверил, и той се е натоварил. Който е дошъл до разлюбването, и той се е натоварил. Когато и да е, човек все ще дойде до разлюбването. Разлюбването иде от голямата любов.

В какво седи любовта? Любовта е една от мощните сили, която е неделима в себе си. Тя разрешава всички въпроси. В края на краищата, за да разрешите противоречията в живота си, вие трябва да оперирате със силите на любовта. Любовта разтопява всички твърди вещества. С нея можете да правите каквото искате. Всички противоречия, които съществуват в света, можете да ги изправите със закона на Любовта. Ако не можете да ги изправите, това показва, че вие не разбирате този закон. Не че нямате желание, но вие не разбирате закона на Любовта. Кой няма желание да има любов? Кому не трепти сърцето за любов? Мъжът иска любовта на другарка-

та си, на децата си, на приятелите си, на съседите си и така нататък; същото може да се каже и за жената. Това се отнася за всеки човек. И за да придобият любовта, хората са дошли до разни положения, до разни методи. Да добие любовта, за това човек трябва да бъде умен, силен и богат. Какви ли не средства са употребявали хората, за да придобият любовта! Какви ли не разочарования са претърпявали в любовта! Но нито с наука, нито с богатство, нито със сила може да се придобие любовта. Тогава какво трябва да се прави? Аз говоря за сегашния живот на хората, ние сега трябва да приемем новото. Божественото е новото. Не ви говоря за бъдещето. Някои неща могат да се придобият в бъдеще, но има такива, които още сега могат да се придобият. Аз мога да направя опит с когото и да е от вас. Ако някой е нещастен, за една минута мога да го направя щастлив. Каквото поускам, той може да го направи за мене, но и аз мога да направя нещо за него.

Идва при мене един стар богаташ, голям аристократ, който ми разправя за своето минало положение: колко бил богат преди, как живеел, какви къщи имал, пък колко слуги. Обаче сега е изпаднал, изгубил е всичко това и не му се иска да работи. Казвам му: „Слушай, приятелю, аз имам едно правило в живота си, което строго спазвам. То е следното: на никого не давам пари, ако не иска да работи. Това правило е свещено за мене. Ако си готов да направиш нещо за мене, аз съм готов да ти дам колкото пари искаш. Повече от 3 часа не можеш да работиш при мене, но ако не работиш 3 часа, нищо не ти давам. Нали знаеш?“. – „Зная. Аз бях по-богат от тебе.“ – „С колко фалира?“ – „С десет милиона.“ – „Аз пък фалирах с два милиарда. И аз фалирах едно време, но сега ти показвам пътя, по който се избавих. Като работиш по 3 часа на ден, ти ще подобриш положението си. Този е пътят. Само че правя следната разлика: на по-простите давам да работят с железни лопати, а на хора от високо произхождение, какъвто си и ти, давам сребърни лопати. На простите давам обикновени грехи за работа, а на тебе

ще дам грехи от лен – да работиш, но да не се пресилваш. Такива са законите в нашата държава. Който не изпълнява тези закони, за него има 10 години затвор.“ Докато ме слуша, той взима сребърната лопата и тръгва на работа. Питам го: „Колко пари ти трябват?“. – „Трябват ми 100 хиляди английски лири.“ – „Имаш ги. Вземи сега и този чук.“ Гледам го след това – взел и чука, и лопатата, работи и свири. Казвам: мисълта за 100-те хиляди сега свири в него. Питам: кой не би копал при мене за 100 хиляди английски лири, даже и със сребърна лопата да е, и с ленени грехи да е облечен? Вярвам, че всеки българин би се съгласил да копае при мене за 100 хиляди английски лири. Но тези пари много рядко се дават, те са изключение. Сега аз говоря за изключенията. Като ви привеждам този пример, той се отнася за Божественото, което иде, а не за човешкото. Когато човек гоиде до Божествения живот, до Божествените възможности, той трябва да се ръководи в живота си от следното правило: че е почтен, когато мисли, когато чувства, когато постъпва добре и когато работи. Той е почтен и когато почива, и когато копае, и когато яде. При всяко положение човек е почтен, когато върши каквато и да било работа. Когато не работи нищо, той не е почтен.

Аз говоря за положителните неща. Няма по-красиво нещо в живота на човека от това да работи, да се храни и да съзнава онова, което влиза в него. Аз мога да ви кажа много правила, но каквото съм казвал, то всякога е оставало неизползвано благодарение на безверието, което съществува във вас. Като кажа някому нещо, той излиза вън и си мисли: „Дали е вярно всичко това, което се говори?“. Като го чуя да си говори така, тогава аз изпадам в положението на онзи български богаташ от Пловдив, при когото един ден отишъл един бедняк да му иска назаем 100 турски лири. Той му дал парите, като си добавил и лихвата, която му се пада за определеното време. Беднякът благодарил, взел парите и си отишъл. Богатият веднага се усъмнил в него, помислил си: „Как ли ще употреби този човек парите ми?“. И той тръгнал

след него, да го проследи какво ще направи. Така видял, че беднякът се отбил в един магазин да купи от най-хубавия черен хайвер. Веднага богатият българин влязъл в магазина и му казал: „Слушай, приятелю, аз направих някаква грешка в броенето на парите. Дај да ги преброя пак“. Бедният му дал парите, а като ги взел, богатият му казал: „Който взима назаем пари, за да купува черен хайвер, той не мисли да плаща“. Щом дойде Божествено-то в тебе и вложи нещо, ти ще направиш един хубав обяд и ще благодариш за него в душата си. Кой е този обяд? Първият хубав обяд, това е обядът на любовта. Като дойдеш до този Божествен обяд, ще седнеш на масата на любовта и любовно ще ядеш. На тази маса ти ще изпиташ такова разположение, че ще се свържеш с цялото битие и ще видиш, че всичко в света е любов; даже и самото ядене ще ти проговори. И тогава ти ще се зарадваш.

В любовта противоречия няма. Вън от любовта има противоречия, има и добро, и зло, но в любовта зло не съществува. Любовта е единственият плод на Духа. И Писанието казва, че любовта е първият плод на Духа. В любовта е безсмъртието. Често хората говорят за еликсира на живота, но първо те трябва да се научат да любят, да обичат. Който иска да стане безсмъртен, той трябва да се научи да люби. В любовта седи тайната на подмладяването, в любовта седи тайната на вечния живот. В любовта седи тайната за придобиване на всички блага, които човек търси. Но човек трябва да знае как може да постигне тия неща. Любовта се проявява по два начина: като любов, която произтича от тебе и се влива в твоите ближни, и като любов, която произтича от твоите ближни и се влива в тебе. Ако можеш да схванеш тези два момента на любовта и да ги съединиш в едно, ти ще намериш онази връзка, от която започва безсмъртният живот. Съединиш ли тези два момента с еднакъв знаменател, а с различни числители, ти ще намериш връзката на безсмъртието. Това е наука. И тогава човек вижда, че има смисъл да живее, има за какво да живее. Сега

вие очаквате да умрете, че тогава Христос да ви съживи. Как ще ви съживи? Казано е: „Който яде плътта ми и пие кръвта ми, той има живот в себе си“. Значи в яденето е животът. Казано е още: „Словото, което аз ви говоря, носи живот“. За кой живот разбирате, че се говори? Не за някакъв живот на небето. Какво понятие имате за небето? Небето е място на разумни същества. Дето има разумни хора, там има небе. Дето има глупави хора, там има земя. Земята е за глупавите хора, а небето е за разумните. Следователно вие първо ще бъдете наследници на земята, на глупавите хора. Защо? За да ги учите. После ще станете наследници на небето. Защо? За да ви учат там. За мене небето е място, дето ще се уча. А земята е място, дето аз ще уча другите. Така е за мене. Аз подгържам тази философия. Като отида на небето, там аз ще се уча, нищо повече. Като слеза на земята, ще проповядвам. Това е Божественото, това е законът. Всички хора, като гойдат на земята, казват: „Научи ни нещо, научи ни нещо“. Това, което човек е научил горе, него той ще проповядва на земята.

Казвам: вие трябва да се освободите от всички ваши стари, унаследени вярвания. Вие вярвате в много работи, които в миналото, на своето време, са били меродавни, но сега те не са меродавни. Едно време богатството е било меродавно, сега не е. Едно време силата е била меродавна, сега не е. Някои неща са били меродавни навремето и не че сега са безполезни, но сега има нещо ново в света. Казваш, че разбираш любовта. Ти разбираш тази любов, от която хората умират. Ти разбираш тази любов, от която хората страдат. Ти разбираш тази любов, която гнес те радва, а утре започваш да скърбиш. А аз разбирам любовта, в която при всички условия оставащ тих и спокоен. Един от гръцките философи, наречен Епиктет, който не е бил християнин, е имал много по-правилни схващания за любовта, отколкото християните. Той бил роб при един римски патриций, който бил и наказвал слугите си, грубо се гържал с тях. Както наказвал

всичките си роби, този патриций често наказвал и Епиктет, но последният всякога оставал тих и спокоен. Това силно дразнело господаря му. Един ден той натиснал крака на Епиктет и го повалил на земята. Епиктет му казал: „Господарю, внимавай само да не счупиш крака ми, защото не ще мога да ти служа“. И така станало, господарят счупил крака му, но след това, поразен от неговото самооблагане, го пуснал на свобода. След това Епиктет прекарал живота си в Гърция, дето написал доста философски съчинения. Философията на Епиктет произлязла от неговото голямо самооблагане. Съвременните християни, като се намерят пред едно малко изпитание, изгубват ума и гума. Това са фиктивни вярвания. Те не вярват в Господа, в смисъл че нямат правилни възгледи и понятия за Господа. Имайте предвид следното правило: не може човек да е при извора и да е жаген, не може човек да е близо до хляба и да е гладен. Това са невъзможни неща. Ако съм жаген, аз съм далеч от извора. Ако съм гладен, далеч съм от хляба. Разсъждавайте добре!

Мнозина мислят, че като поплачат или поскърбят малко, всичко ще се нареди добре. Хубаво е човек да плаче, моите почитания към плача, но според мене плачът, това е измиване. Ако не изчистиш очите си, когато плачеш, тогава ще ти кажа да не си хабиш водата напразно. Въздишането пък е проветряване. Въздишаш един, два, три пъти и като се проветриш, трябва вече да дишаш правилно. Някой път човек се разсърдва. Що е сърдната? Затопляне на стаята. Когато в стаята на човека стане хладно, той трябва да я стопли. Когато човек се разсърди, той всякога става топъл. Това може да го проверите с термометър. Преди да сте се разсърдили, измерете температурата си. След това я измерете, когато сте съргити, гневни. Ще видите, че непременно ще има известно повишение във вашата температура. Следователно не е лошо да запалите печката, но в зимно време, не в лятно. Ако я запалите в лятно време, то няма да е разумно. Ето защо хората трябва да имат правилни схващания за нещата.

Англичаните, които минават за хора с установен характер, преди столетия са издали един крайно строг закон: за един откраднат хляб да се обесва човек. За едни откраднати чорапи или обуца, за едно откраднато агне те са обесвали човека. Има един анекдот, от който се вижда колко е бил практичен англичанинът и каква е била неговата съвест. Този анекдот се отнася до един богат и до един беден човек. Богатият имал много овце, бедният нямал нито една. Бедният имал нужда от пари, но ако откраднел и една от овцете на богатия, можело да го хванат и тогава нямало да се спаси от въжето. Той все пак се решил, откраднал от богатия две овце и един овен и отишъл в друго село, гето ги продал на един земеделец. Като се върнал у дома си, съвестта започнала да го измъчва. Той отишъл на сутринта при земеделеца и откраднал от него двете овце и овена, които му продал предишния ден, после ги занесъл на богатия англичанин. Така бедният се успокоил и можел вече да спи спокойно. Обаче парите, които взел от онзи земеделец за овцете и овена, не върнал назад. Това е съвременният морал. В друг анекдот се изнася педантичността на англичаните. Една работничка във фабрика за чорапи, като си тръгвала веднъж след работа, откраднала един чифт чорапи, но я хванали. После завели дело против нея. Когато разглеждали делото, оказало се, че чорапите били различни. В бързината работничката взела два различни чорапа. Съдията не осъдил работничката на обесване, казал, че тя нямала никакъв интерес да вземе тези чорапи, понеже били различни. Ако е имала намерение да краде, тя би взела два еднакви чорапа. Значи, ако двата чорапа бяха еднакви, тя щеше да отиде на въжето. Днес този строг закон е изменен. И в природата съществуват строги закони, през които човечеството минава. Но природата не обесва никого за едно наплюване или за един крив поглед. Не природата налага такива закони, но хората. Какви ли не закони са съществували и досега съществуват на земята! Неестественият страх на хората се дължи на строгите закони на Мойсей. Тези закони и досе-

за са оставили отпечатъци в човешкото съзнание. Тях сега ги наричат съвест, съзнание и прочее. Днес хората се намират под една благодат. Днес не обесват човека за едно наплюване или за един крив поглед, обаче и сега се случва някой да тегли куршума на човек, който му е казал една лоша дума.

В новите идеи, в новото учение се изисква нова наука. Днес не е въпрос само да вярва човек. Вярата е едно условие, което трябва да се тури в действие, на което трябва да се даде ход, но човек също така трябва да знае какво да направи във всеки един случай. При многото знание, което имаме, ние искаме нещата да станат по един лесен път. Сега ще ви прочета няколко китайски изречения, мъдри изречения, да видите през каква призма гледат китайците на живота в сравнение с един европеец. Човешкият живот се движи в едни тесни граници. Хубави са тези изречения, но питайте един философ как могат да се приложат. И едно дете може да декламира някое стихотворение, обаче въпросът не е в декламирането, а в прилагането на нещата. Ти отваряш Евангелието и четеш: „В началото бе Словото и Словото бе у Бога, и Словото бе Бог“. Четеш с патос, но нищо не разбираш, нито нещо прилагаш. Както и да е, това са странични работи. Сега да дойдем до разумното. Казваме: „В началото бе Словото и Словото бе у Бога, и Словото бе Бог. То в начало бе у Бога. Всичко чрез Него стана и което е станало, нищо без Него не стана“. Когато чете, човек от време на време трябва да се спира. В начало бе Словото в моята душа. Словото бе у Бога и в моя дух. В начало бе Словото, то в начало бе у Бога с добро и разум. Всичко чрез Него стана и каквото е станало, нищо без Него не стана. И аз бях там. В Него бе животът. И аз бях в живота. Животът бе виделина на човеците. И аз бях виделина. Но тъмнината не я обзе.

Добрата молитва

15 март 1936 г., София, Изгрев

Отец ме люби

*Затова Отец ме люби, защото аз полагам
душата си, за да я взема пак.*

Йоан 10:17

„Затова Отец ме люби.“ Да имате любовта на Бога, това е великото в света. Човек не може да има никакви постижения, докато не познава великото в света и докато великото не го познава. В живота си човек може да се натъкне на две опасности: да отива с голям съд при чешма, която слабо тече, капка по капка, и да отива с малък съд при голям извор, който задвижва воденици, мепавици. В първия случай той ще чака цял ден, докато съдът му се напълни. Във втория случай съдът му скоро ще се напълни и той ще ходи много пъти до извора, ще губи времето си, за да достави вода за своите нужди. Това са две несъобразности, две неестествени положения, на които хората често се натъкват в живота си и не знаят как да се справят с тях. Коя е причината за тези несъобразности? Неразбирането на живота. Неразбирането пък се дължи на заблужденията на хората. Те се намират на кръстопът, не знаят по кой път да поемат. Човек лесно се заблуждава. Ако му дадат един скъпоценен камък и едно житно зърно, той ще предпочете скъпоценния камък пред житното зърно. Защо? Защото, ако продаде скъпоценния камък, с парите от него ще купи хиляди килограми жито. Обаче в реалния, в духовния, в свършенния свят житото не се купува и продава с килограми. Там житото не се държи в хамбари, но е увиснало по клоните на дървета, тъй както на земята виждате ябълки, круши, лимони, портокали, увиснали по клоните на своите дървета. Там житните зърна биват от различна големина.

Това са сравнения, с които искам да изясня идеята си, без да имам предвид да вярвате като мене. Аз не искам да вярвате като мене, защото моята вяра почива на велики опитности, на безброй опити. Дали вярвате в това, или не, то е ваша работа. Когато изнасям истината пред хората, аз говоря само това, което зная и което съм опитал. Що се отнася до вас, всеки ще си прави такива заключения, каквито знания има. Знанията пък зависят от опитите, които човек прави. Знание без опит не съществува. Докато не е опитал горчивината, човек не я познава, не знае какво нещо е горчивина. Докато не е опитал сладчината, човек не знае какво нещо е сладчина. Човек не знае какво нещо е добро, какво нещо е любов и какво – свобода, докато не ги е опитал. Що е свобода? Във физическия смисъл на думата под „свобода” разбираме онова положение, при което всички органи на човешкия организъм са вън от всякакви ограничения или препятствия. Ако погледнете краката на свободния човек, те се движат леко, бързо, без никакво вътрешно препятствие. В сърдечно отношение под „свобода” разбираме всяко чувство, което излиза от човешкото сърце, да се излива тихо, спокойно, без бури и сътресения. Под „свобода” в умствения смисъл на думата разбираме всяка мисъл на човека да следва точно своя определен път, и то без колебания и смущения. Щом се яви нещо, което стяга било чувствата на човека, било неговите мисли, той вече не е свободен. В свободата всяко нещо е на мястото си. Щом нещата, или явленията, се менят, те са извън света на свободата. Гледате една жена, че ту се смее, ту плаче. Защо? Актьор е тя, играе на сцената. Като слезе от сцената, казва, че много е плакала. Плакала е, докато е била на сцената, но щом слезе от сцената, плачът престава. Децата плачат най-много. Защо? Искат да постигнат нещо. Като видят, че не могат лесно да постигнат някое свое желание, те веднага започват да плачат – съсълзите си намазват въжето, да се хлъзга по-лесно. Когато някой намаже едно копринено въже с хубаво масло, той има предвид нещо.

В турско време, когато закарвали някого на бесилка, намазвали въжето със сапун, да прилегне по-добре на врата на онзи, когото ще бесят. Колкото по-дебело и ненамазано било въжето, толкова по-мъчно прилягало около врата на човека. Ще кажете, че това е знание. Ако знанието ви се простира дотам, как по-лесно и сигурно да обесите човека, това не е никакво знание. В такъв случай по-добре е въжето да не се намазва, тоест по-добре е да нямате това знание и да не бесите хората. Ако плачът поставя един човек в положението на актьор, той не е на мястото си. Обаче ако плачът облагородява чувствата в човека, той е на мястото си. Някой плаче, защото не е ял нищо или защото е изгубил парите си; друг плаче, защото жена му го е напуснала; трети плаче заради това, че е счупил крака си; някоя майка плаче, защото гъщеря ѝ е пристанала на някого. Питам: кой плач е на мястото си? Или в кой от тия няколко случая нещастие то на човека е най-голямо? Най-голямо е нещастие то на онзи, който е счупил крака си. Той усеща най-голяма болка. Неговата болка е реална, всеки я чувства. Колкото се отнася до онзи, който е изгубил парите си, или до онзи, когото жена му го е напуснала, тяхната болка не е толкова реална, не е толкова осезаема и за обкръжаващите.

И тъй, реални страдания са тези, които човек усеща във всеки момент. Че някой е взел парите на някого, това не е реално страдание, защото не е свързано със самия човек. Може би някой търговец си въобразява, че е обран. Ще кажете, че този човек плаче, не може да си въобразява, че са го обрали. Какво от това, че плаче? Както плаче, така може и да се смее. Срецам търговеца и му казвам: „Знаеш ли, довечера ще дойде този, който те е обрал, и ще ти донесе две торби вместо една. Той е богат човек, искал е само да те изпита, затова ти е взел торбата с парите”. На следващия ден срецам същия търговец, но вече засмян, доволен и той ми казва, че е получил двете торби с пари. – „Както виждаш, всичко е станало за добро. Ако не бяха те обрали, днес нямаше да имаш две торби с

пари.“ – „По-добре да не бяха ме обирали.“ Кога е по-добре да оберат човека: когато потъва в морето или когато е на сушата? Ако някой носи на гърба си торба със злато и потъва в морето, за предпочитане е да го оберат, докато е наг водата още – той ще изгуби златото, но ще спечели живота си. Когато човек потъва в морето, добре е да се намери някой, който да го освободи от торбата със злато. А когато излиза на сухо, добре е тогава торбата със злато да бъде окачена на гърба му. Такава е философията на живота. Човек трябва да изучава философията на новия живот, за тази цел той трябва да възприема новите идеи и да ги прилага. Съвременните хора живеят със стари идеи от миналото. Те трябва да ги изучават, но да не се спират върху тях, да не ги преповтарят. Те сега се спират върху събития, станали преди хиляди години, и ги преповтарят. Например преди осем хиляди години някой човек бил поставен в рая, но не изгържал на тамошните условия, не изгържал на обещанието, което дал пред Бога, вследствие на което бил изпъден от рая. Като слязъл в света, той ял и пил и направил големи гългове. От онова време насам всички хора повтарят все същата история: нарушават обещанието си, изгубват добрите условия на живота, вследствие на което и до днес плащат гългове. Идва някой при вас и ви казва: „Платете гълга си!“ – „Кой гълг?“ – „Който остана от Адам и Ева.“ Питате: „Какво трябва да направим, за да се освободим от този гълг?“. Откажете се от пътя, по който са ходили Адам и Ева, и тръгнете по новия път. Иначе, докато ходите по техния път, гълго време още ще плащате.

Сега ще ви приведа пример с един български чорбаджия, но искам да не се обиждате. Ще изнеса факта тъй, както е в действителност. Този чорбаджия живеел в едно село между Варна и Шумен. Той дал назаем на един турчин 8 крини жито. И след като турчинът плащал осем години на чорбаджията, останало му да гължи още 80 крини. Какво ще кажете на това отгоре? Каква лихва трябва да е искал чорбаджията от турчина, за да

могат 8 крини жито след осем години да нараснат на 80 крини? Това било българин! Да изплащаш цели осем години 8 крини, а след това да дължиш още 80 крини! Така не може да постъпва нито българин, нито французин, нито англичанин, нито германец, нито китаец, нито японец. Никои човек не може да постъпва така! Това не е човештина. Ще кажете, че това е отрицателна страна на човека. Да, това е отрицателна черта на човека, но не и негово качество. Това е атавизъм, остатък от миналото на човека. Дядото или прадедото на някого е бил голям пияница и сега внукът или правнукът приема в наследство тази отрицателна черта и става пияница. Като гледат това, родителите се оправдават: „Нашият син е приел по наследство този порок от дядо си. Няма какво да се прави“. Не, има какво да се прави! Човек може да се справи със своето лошо наследство. Като работи съзнателно върху себе си, той лесно ще се освободи от лошото наследство.

Съвременните хора трябва да работят върху себе си, за да се освободят от всички лоши черти, наследени от памтивека още. Ще каже някой, че се занимава с анатомия, физиология и ред още науки. Каквото и да изучава, човек все още борава с миналото. Анатомията на човешкия организъм не е нищо друго освен устройството на неговите органи от миналото. Физиологията е наука, която изучава функциите на човешкия организъм също от неговия минал живот. Ако днес разглеждате черепа на човека, вие ще изучите неговия минал живот: как е живял, с какво се е занимавал и така нататък. При това, като изучавате черепите на различните народи, на различните раси, вие можете да ги сравнявате и да правите разлика между едни и други. Черепите на чернокожия човек, на китаец, на европейца се различават едни от други. По черепа на белия човек се вижда, че той има по-добри заложби от тия на черния. Ще каже някой, че все са човече. И черният, и белият са човече, но от човек до човек има голяма разлика. Първоначално дума-

та „човек“ е подразбирала мислещо същество, което разполага с благородни чувства. Същият този човек е станал причина за всички нещастия в света. Ако проследите историята на човешкото развитие, ще видите, че за всички злини, за всички нещастия в света причина е човекът. Това е факт, в който всеки може да се убеди от личен опит. Не взимайте нещата буквално, но разсъждавайте. Математиците боравят с числа. Те правят сечения, плоскости, изчисляват ги, турят ги на работа, но всичко това те разрешават с числа. Химиците изучават елементите, образуват с тях различни съединения, като ги турят в известни реакции; от друга страна, те откриват нови елементи и изучават свойствата им. За основа на всичката им работа обаче служат елементите. Следователно, както математиците боравят с числа, а химиците – с елементи, така и вие трябва да приложите в действие своята права мисъл, за да разрешите задачите на своя живот. Каквото и да ви се говори, както и да ви се говори, прилагайте своята права мисъл като мярка на нещата. Във всяко нещо търсете научната страна, за да се ползвате от него.

Когато Бог създал земята, на небето било устроено изложение на всичко онова, което било направено. На изложението дошли представители от всички светове, от всички царства, които съществували по това време. Между всички ангели, които присъствали на изложението, бил и падналият ангел Луцифер. Той се дял важно в своето величие и разглеждал всичко онова, което Бог бил създал. По едно време той видял едно малко, дребно същество, подобно на синапово семе. Оказало се, че това същество бил човекът. Господ видял, че Луцифер не обръща внимание на това малко същество, не се спира да го разгледа отблизо, затова го запитал: „Видя ли човека?“. – „Видях едно малко, дребно същество, но не се спях да го разгледам.“ – „Вярваш ли, че от него ще излезе нещо?“ – „Не вярвам. От синаповото семе нищо не може да излезе. Такова нещо е човекът в моите очи.“ – „Много нещо ще

излезе от това същество.“ „Не вярвам да излезе нещо“ – отговорил Луцифер. Обаче заради неверието си Луцифер трябвало да напусне небето и да слезе да се скита по света. Като го питали защо е напуснал небето, Луцифер отговарял: „Едно време имаше изложение на небето. Между всичко, създадено от Бога, беше и човекът – малко, гребно същество, като синапово семе. Господ ме запита: „Вярваш ли, че от това същество ще излезе нещо?“. Аз казах, че нищо няма да излезе от него. Той ме убеждаваше, че ще излезе нещо, но аз не повярвах на гумите Му. Заради неверието ми ме изпъдиха от небето. Голяма пакост ми създаде това малко същество! Като слязох на земята, скитах се самотен от едно място на друго, докато един ден видях едно голямо същество, че работи, създава, твори. Почудих се кое ли ще е това същество, което не познавам. Разбрах, че това е човекът – онова малко синапово семе, което преди хиляди години не ми вдъхна никакво доверие“. Наистина, от малкото синапово семе излезе виден, знаменит човек, когото Бог постави в рая, там да живее и да се развива. От този момент Луцифер си поставил за цел да изкара човека от рая, да отнеме щастието му. Той си казал: „Навремето човекът стана причина да ме изпъдят от небето, а сега аз ще стана причина да го изпъдят от рая“. Обаче има разлика между пакостта, която човекът е направил на Луцифер, и пакостта, която Луцифер е направил на човека. Човек съвършено несъзнателно, без никаква умисъл, е станал причина да изпъдят Луцифер от небето. Неверието на Луцифер е причина за нещастieto му. Той съвсем съзнателно се заел да отнеме щастието на човека. С влизането си в рая Луцифер имал желанието да внесе своето безверие сред първите човеци. И той успял в желанието си. Като видял Ева в рая, започнал да ѝ разправя своята опитност: „Едно време за своето неверие аз изгубих щастието си. Не повярвах, че от едно малко семенце може да излезе нещо. Оттук научих закона: да не казвам, че от малките неща не може да излезе нещо. Затова и на

вас сега казвам: Вкусете от плода на гървото за познаване на добро и зло и вярвайте, че от него всичко може да стане. Като вкусите от този плод, вие ще станете богове, ще придобиете големи опитности и знания”.

Сега пък аз ви казвам: вярвайте, че от това гърво именно нищо няма да излезе. Върху това гърво било написано на един стар език следното: „Не яж от плодовете на гърво, цветовете на което не знаеш какви са, нито знаеш аромата на тези цветове, нито светлината, на която плодовете му са зрели, нито пък вкуса им познаваш”. Ева знаела този надпис, много пъти го била чела, но не вярвала, че действително е така. Наустина, Ева не е била там във времето, когато гървото е цъфтяло, за да види какви са цветовете му и какъв аромат имат, тя не е била там и във времето, когато плодовете му са узрявали, за да види на каква светлина зреят, обаче е трябвало тя да вярва в написаното. Когато змията предложила на Ева да опита плода на забраненото гърво, тя вкусила от него, но не останала много доволна. Защо? Плодът бил още зелен. Ева знаела, че едно от правилата на рая гласяло: никога не яж зелени плодове, но въпреки това вкусила от плода, предложила от него и на Адам. По този начин тя се облякла със зелена рокля. Всички трябва да знаете, че плодът на злото е зелен. На първо време той е горчив, после става кисел и след дълго време узрява, става сладък. Тъй щото, ако искате да опитате злото, чакайте го да узрее, да стане плодът му сладък – и ако тогава го вкусите, поне няма да умрете.

Това са стари работи. Каквото и да говорите, каквото и да мислите, както и да чувствате, това са все стари работи, върху които не трябва да се спирате. Единственото ново в света, това е Божията любов, която иде сега. Тя представлява плод, който всеки може да опита и да се задоволи от него. Който хапне от този плод, той изпитва в себе си нови сили, нов подтик за живот. Любовта Божия е онази сила, която дава условия за растеж на човешкото сърце, на човешкия ум, на човешката гуша и

на човешкия дух. Това е реалното в света. Следователно, ако искате да знаете що е реалност, казвам: настоящето, младостта е реалността в живота. Тя подмладява човека. Миналото състарява, а настоящето подмладява човека. Сега аз не говоря неща, в които безусловно трябва да вярвате. Опитвайте нещата и тогава вярвайте. Вярвайте на своя личен опит. Всички имате опитността, че докато вярвате в миналото и живеете с него, остарявате и умирате. Щом вярвате в сегашното и с него живеете, вие се подмладявате. Вземете например каква е вярата на съвременните религиозни хора. Те вярват, че Христос е дошъл на земята, проповядвал е на хората, страдал е, бил е разпнат на кръст и след три гена е възкръснал. Въпреки своята вяра в Христа и тия хора страдат, мъчат се, умират също както ония, които не вярват в Бога и в Христа. Какво учение е това, което не може да издигне вярващите християни на по-високо стъпало от онова, на което стоят обикновените хора? Или учението на Христа не е право, или хората не го разбират и не могат да го приложат. Христос не дойде на земята, за да покаже на хората, че трябва да страдат, но дойде, за да ги накара да вярват в любовта, в живота и да възстановят връзката си с Бога. Страданието е само метод за изкупление, а Христовото учение е учение на любовта. Любовта пък е метод за възстановяване на правилните първични отношения между душите.

Днес всичко има в света, едно нещо само няма – любов няма. Някой казва: „Всичко имам”. Всичко имаш, едно само ти недостига. – „Какво не ми достига?” Любов нямаш. – „Ама аз се мъча.“ Щом се мъчиш, любов нямаш. Любовта с мъчение не се постига. Най-лесното нещо за постигане е любовта. Когато придобиеш любовта, в тебе нещата ще стават магически. Няма по-мъчно, по-страшно нещо за човека от това да върши нещо без любов. Туй се отнася не само за хората, но и за боговете. Ако Бог е всесилен, това се дължи на обстоятелството, че Той върши всичко с любов. Казано е: „Бог е любов”. Съвременните хора

не вярват в любовта. Защо? Защото техните мисли, чувства, постъпки, както и животът им са преплетени. Те са преплели Божественото с човешкото, вследствие на което не ги различават и считат отрицателните човешки прояви за божествени. Например един човек е направил някаква пакост на своя съсед и последният пита: „Защо Бог ми причини това зло? Защо Той допусна съседът ми да ми причини тази пакост?“. Аз питам него: защо ти допусна този човек да ти напакости? Този човек по естество е комар, той не може да не хапе. Дојде един комар при вас, кацне на носа ви и ви ухапе. Кой е виновен за това? Щом видите комара, чукнете го с пръст и той ще отхвъркне настрана. Няма защо да се разправяте с комара или да го възпитавате, че не трябва да хапе. Погрешката на комара пък седи в това, че не е искал разрешение от вас да ви ухапе. Той трябва, като дойде близо до вас, да ви каже: „Господине, глаген съм. Ще ми позволите ли да посмуча малко кръвчица от ръката ви?“. Ако му позволите, само тогава той има право да кацне на ръката ви, да забие хобота си в нея и да посмуче малко кръв. Той ще смуче, а вие ще мълчите. А без позволение, като разбойник, да кацне на ръката ви и да смуче кръв, това е престъпление.

Тъй щото вие трябва да знаете този закон: никога не правете нещо без позволението на другите хора. Даже и добро да правите, пак искайте разрешение. Например намислили сте да направите едно добро на някого. Идете при този човек и му кажете: „Аз съм намислил да ви направя едно добро. Съгласен ли сте да го направя?“. Ако този човек гаде съгласието си, направете му добро; ако не гаде съгласието си, откажете се от това добро. Макар и рядко да се случва така, вие може да обидите човека и с доброто, което му правите. Обаче със злото, което му правите, всякога ще обидите човека. Следователно дали добро, или зло мислите да направите, всякога питайте човека. Например някой е намислил да обере брат си. Какво трябва да направи? Той трябва да отиде при него

и да му каже: „Намислих да обера касата ти. Какво ще кажеш?“. – „Не позволявам! Скоро да излезеш вън!“ Ако пък брат ти позволи да го обереш, той сам ще ти даде ключа от касата си и ще ти каже: „Ето, отключи касата ми, вземи си колкото пари искаш и ми върни после ключа“. Едно е важно за този, който иска да обира: той трябва да знае изкуството да отваря и да затваря касата, както и колко пари да вземе. Като слушате да се говорят такива неща, ще кажете, че в тях няма никаква логика. Кои неща са логически? Логически неща са ония, които стават по взаимно споразумение; логически неща са ония, които не произвеждат никакво противоречие между този, който взема, и този, който дава. Когато в отношенията между двама души единият е недоволен от другия, това показва, че в тяхната мисъл няма логика, че в тези отношения липсва справедливост. Ако броят на хората, които са в общение, се увеличава и всички са доволни едни от други, това показва, че мисълта им е логична, а връзката между душите им е правилна и хармонична.

Помнете следното нещо: никога не казвайте, че онова, което вие мислите, е най-право. Никой човек не може да бъде мярка за другите. Всеки човек може да бъде абсолютна мярка за себе си, но не и за другите. Умът на човека, неговата мисъл може да бъде мярка само за него, не и за другите. Ако той пожелае да наложи своята мисъл на другите, къде ще отиде тяхната мисъл, къде ще отиде техният ум? Ако искаш да наложиш мисълта си на някого, ти трябва да го запиташ: „Позволяваш ли моят ум, моята мисъл да бъдат мярка за твоя ум, за твоята мисъл?“. Този човек ще отговори: „Ако ти позволяваш моят ум да бъде мярка за твоя ум, аз ще се съглася на твоето предложение“. Същият въпрос може да се зададе по отношение на сърцето, но и тогава ще получиш същия отговор. Ще каже някой: „Вярвай на гумите ми“. Никой човек не може да вярва на гумите ти, ако и ти не вярваш на неговите. Единственият, който абсолютно вярва на човека, това е Бог. Дори всички хора да се произнесат за

някого, че от него нищо няма да излезе, Бог единствен ще вярва, че от този човек ще излезе нещо. Той не само вярва, но положително знае, че от този човек ще излезе нещо. Ако Бог вярва, че от някой човек няма да излезе нещо, това значи, че Той приема злото в себе си. Когато Бог вярва, че хората ще станат добри, това показва, че злото е вън от Него. В Бога зло не съществува. Следователно, когато човек приема, че някои неща не могат да се изправят или не могат да станат, това показва, че той е допуснал злото в себе си. Като знае това, човек трябва да гледа положително на нещата. Каквато и мисъл, каквото и чувство да мине през човека, каквато и постъпка да извърши, той трябва да знае, че са добри. Колкото и лоши да са привидно, в края на краищата те ще станат добри, тоест ще работят за добро. Това е един важен психологически закон, който има приложение в човешкия живот. Ако не мислите така, вие не можете да учите, не можете да се развивате правилно. Какво виждаме в живота? Точно обратното. В която църква влезете днес, навсякъде ще чуете да се говори, че човек е грешен, че ще влезе в ада на вечни мъки и страдания и така натамък. Да казвате, че човек е направил известни погрешки, това го разбирам, но да твърдите, че човек е неоправим, това е криво заключение. Че е грешал човек преди и че продължава сега да греша, да върши престъпления, за това имате рег факти, рег данни и доказателства. Но какви данни имате, че човекът е неоправим? Да съзнава и изправя погрешките си, това е привилегия, дадена само на човека. Тази привилегия го отличава от всички други животни. В пътя на своето слизване на земята човек се е отклонил от правата посока на движението си, вследствие на което е направил много грешки и престъпления. Ако не е така, как бихте си обяснили произхода на месоядните животни? Как се създадоха рибите, както и някои птици, които също са месоядни? Всички животни изобщо представляват фази, през които човек е минавал в процеса на своето развитие. Когато започне да възлиза

нагоре, човек ще съзнае погрешките си и ще започне да ги изправя.

Сега аз няма да се спирам върху въпроса за злото, физиологически да обяснявам неговия произход. Както и да го обяснявам, вие няма да го разберете, ще си извадите криви заключения. За вас е важно какво всъщност представлява човекът. Как е произлязло злото, това не трябва да ви интересува. Човекът е съставен от три същности: дух – висшата разумност, висшето начало в него; гуша – втората му същност; ум – третата му същност. Що се отнася до човешкото сърце и до човешката воля, те са производни, тоест второстепенни величини. Значи, човек е съставен от три същности: дух – първично начало, гуша – вторично начало и ум. На научен език казано, духът представлява изпъкнало огледало, което разпръсква светлина, гушата представлява вдлъбнато огледало, което приема светлина, а умът обработва светлината. Първо духът иде в света и изпраща светлина навсякъде, после гушата иде да възприеме тази светлина, умът пък – като колективно, неделимо начало в човека – започва да обработва приетата светлина. Във всички хора умът е един и същ, неделим, обаче на различни степени на развитие. Като казвам, че умът на човека е неделим, вие ще се натъкнете на известно противоречие и ще кажете: „Как е възможно моят ум да е общ с ума на всички хора?“. Там е заблуждението именно: когато човек мисли, че неговият ум или неговият дух е нещо съвършено различно и отделно от общия дух, от общия ум на Космоса.

Христос казва: „Всичко, което е на Отца ми, е мое. Каквото ме е Отец научил, това правя. Не гоюдох да изпълня моята воля, но волята на Онзи, Който ме е проводил на земята“. Мнозина мислят, че имат свои разбирания, своя воля, която трябва да изпълняват. Не, щом сте дошли на земята, вие първо ще изпълните волята на своята майка и на своя баща. Това е по човешки казано, но другояче не може. Например чия воля ще изпъл-

ни малкото вълче? То ще изпълни волята на майка си и на баща си. Нищо друго не може да излезе от малкото вълче освен един обикновен вълк; най-много един талантлив вълк може да излезе. За да измени своята природа, това вълче трябва да претърпи големи промени, коренно да се видоизмени. Същото може да се каже и за човека. За да излезе вън от волята на своите родители и да е готов да изпълни волята Божия, човек трябва да се откаже от старите си възгледи. Човешките възгледи са стари, изгнили въжета, с които човек не може да се качва нависоко – най-малкото напрежение е в състояние да ги скъса. Който разчита на старите си въжета, той неизбежно ще падне на земята заедно с тях. За да не падате, сменете старите въжета с нови, здрави и на тях разчитайте. Въжето представлява вярата и надеждата, за които човек се хваща и крепи при противоречията на умствения или на физическия живот. Няма по-здраво въже за умствения свят от въжето на вярата. И няма по-здраво въже за физическия свят от въжето на надеждата. Докато е здрав умствено, човек има вяра. Докато е здрав физически, човек има надежда. И обратното: докато има вяра, човек е здрав умствено и докато има надежда, той е здрав физически. Щом изгуби вярата си и надеждата си, човек отслабва умствено и физически. Вярата и надеждата на човека не се губят, но отслабват. Това отслабване наричаме в обикновения живот изгубване на вяра и надежда.

Като изучавате химическите елементи от гледнщето на тяхното вътрешно, духовно влияние върху човешкото развитие, ще дойдете до заключение, че само два елемента съществуват в цялата химия: злато и сребро. Среброто лекува човешките недъзи, а златото внася живот в човешкия организъм. Единият елемент чисти, изнася навън, а другият внася и пълни човека. В това отношение златото и среброто представляват полюси на живота. Всички останали елементи – като желязо, живак, мед, калай, са научили човека на нещо

добро, но същевременно са го научили и на лоши работи. Като ученици, вие трябва да изучавате свойствата на всички елементи, но не така, както сегашните химици ги изучават. Временните химици изучават само материалната страна на елементите и техните съединения, те не се занимават с техните органически и психически свойства. Когато говорим за златото от окултно гледище, ние разбираме освен физическите, още и органическите, и психическите му свойства. Следователно, за да се ползва от силите на златото, човек трябва да знае методите, чрез които да трансформира физическото злато в органическо и органическото злато – в психическо. Само при това положение той ще разбере златото като носител на живота. В астрологическо отношение златото е свързано със Слънцето, а среброто – с Луната. Всеки елемент е свързан с известна планета. Но да оставим този въпрос настрана, защото, колкото и да се говори по него, той все недоизказан остава.

Как може да се докаже, че златото носи живот? За да се докаже това твърдение, трябва да се направят ред опити. Направете следния опит: вземете при някой болен, който има висока температура, примерно около 41 градуса, и турете на главата му един наполеон*. Няма да мине много време, и температурата му ще спадне с една-две десети от градуса. След малко турете на главата му още един наполеон – температурата му ще спадне с още няколко десети от градуса. Колкото повече увеличавате наполеоните, толкова по-бързо температурата на болния ще спада. Като турите на главата му седем-осем наполеона, температурата ще стане нормална. Това е факт, опитан и проверен, не е само теория. И други опити могат да се правят със златото. Например в кръвта на някой тежко болен човек може да се впръсне

* „Наполеон“ е разговорен термин, използван за френски златни монети с лика на Наполеон върху тях. Те са сечени по различно време през XIX век с различни номинали на френския франк.

една хилядна част от милиграма органическо злато и ще видите, че състоянието на болния ще се подобри. Какво по-голямо доказателство искате от това? Голямо е въздействието на органическото и психическото злато върху човека. Велика е тази наука, но тя не се дава даром. Тази наука, това изкуство може да се даде само на онзи човек, който е в сила да издържи на следните три неща: да бъде верен на своя дух, да бъде верен на своята душа и да бъде верен на своя ум. Ако човек не може да обещае, че ще изпълни тия три неща, нищо не може да му се повери. Аз мога да поверя това изкуство само на онзи, който е готов да изпълни тези три положения, защото в този случай аз и той сме едно: неговият дух е мой дух, неговата душа е моя душа, неговият ум е мой ум. И обратното е вярно: моят дух е негов дух, моята душа е негова душа и моят ум е негов ум. И тогава, каквото той прави за себе си, прави го и за мене; каквото аз правя за себе си, правя го и за него. Ако той се обезверява, ще въздейства и на мене. А като вярвам аз, ще въздействам и на него.

„Затова Отец ме люби.“ Съвременните хора търсят любовта, търсят и свободата, но по механичен начин. Те мислят, че като придобият богатство и знание, едновременно с това ще станат свободни. Ако беше така, тогава богатите, учените хора трябваше да бъдат свободни, от никого да не са зависими. Така ли е всъщност? Ако е въпросът за святост, тогава всички свещеници, всички проповедници трябваше да бъдат най-свети хора. Вярно е, че свободният човек трябва да бъде богат, учен, свят, но това са вътрешни, а не външни качества. Кой е истински учен, истински богат и истински свят човек? Като говоря за учени, за богати и за свети хора, аз включавам и себе си между тях. Тъй щото, когато трябва да се изпита силата, вярата, знанието и светостта на хората, едновременно с техните качества ще се изпитат и моите качества, да видим кой ще издържи, кой представлява чисто злато и кой – фалшиво. Как се познава умният човек? Когато в дома на един умен човек влезе разбойник

с нож в ръка, умният трябва да му каже: „Какво искаш, братко, от мене?“. – „Искам пари. Ти си богат човек, трябва да отделиш от богатството си и за другите хора.“ – „Да, аз забравих, че съм богат. Ето, вземи ключа, отвори касата и разполагай с парите ми както искаш.“ Разбойникът се замисля, отваря касата и взима една малка част от парите, след това дава ключа на умния човек и приятелски се разделя с него. Това значи умен човек! За такъв човек ножът в ръката на разбойника не е стоманен, но книжен. Ще кажете: „Къде ще му отиде краят, ако всички постъпват по този начин?“. Питам: ами като не постъпват хората по този начин, докъде са дошли? Това, което хората вършат, пак е добро, но не е онова добро, към което всички се стремят.

Важно е човек да постъпва свободно. Всяка негова постъпка трябва да е продиктувана от вътрешна свобода, тоест от свободата на неговата гуша. Ако със своите възгледи и разбирания за живота човек излезе извън земята и влезе в духовния свят, там ще минава за анормален. Какво разбираме под думата „анормален“? Анормални неща са тия, които излизат извън мярката. И в математиката има анормални величини, които наричат несъизмерими – те са величини, които не се поддават на обикновената мярка. Например една гроб започвате да я делите. Тъй я делите, иначе я делите, но тя все неделима остава. Това не значи, че е абсолютно неделима, но че не се поддава на дадена система на действия, на изчисления. Обаче при друга система тя се поддава на деление. Тъй щото, когато едно число е неделимо, то съставлява елемент от друг свят, от друга система. Всички числа, които са неделими на физическия свят, се отнасят към друг свят. Неделимостта им на физическия свят представлява запушено отверстие към този свят. Умните хора вървят в път, който води към нормален живот. Обикновените хора вървят в път, който води към анормален живот. Това са въпроси за разсъждение. Дали вярвате в тях, дали са ви приятни, това е друг въпрос.

Вие сте на театър, гледате как главният актьор играе. Той употребява всичките си усилия, за да изнесе ролята си добре. Как се отразява тази роля на вас, той не се интересува. За актьора е важна идеята, която изнася. Когато музикантът свири, за него е важно да изнесе идеята, която е вложена в музикалната пиеса. Когато някой оратор говори, той гледа колкото е възможно по-добре да изнесе идеята си. Същото може да се каже и за слушателя: той се интересува повече от идеята, която музикантът, художникът или ораторът изнасят, а не толкова от това как е изнесена тази идея. Следователно същественото във всяко нещо е идеята, която е вложена в него. Щом намерите същественото, можете да се спрете и върху второстепенните неща. Кое е същественото за всеки човек? Любовта Божия. Няма по-велико нещо за човека от това да знае, че има Един, Който го обича. Христос казва: „Затова Отец ме люби, защото аз полагам душата си и мога да я взема”. Силата на човека сега в мисълта, че има някой, който го обича. Кой е този някой? Или Бог трябва да люби човека, или ближният му трябва да го люби, или той сам трябва да се люби. Ако е лишен и от трите неща, човек се отчайва, изгубва смисъла на живота. Причината за обезсърчаването, за отчаянието на човека е в изгубването на тези три точки. Няма защо човек да се обезсърчава. Щом е дошъл на земята, това идване е обусловено от любовта на някого: или Бог го люби, или ближният му го люби, или той сам се люби. Онзи, който ви люби, слиза до същото поле, до същия уровен, на който сте и вие. Човек не може да не се обича.

Какво представлява човек? Човек е онзи, който разбира положението на своя дух, на своята душа и на своя ум. Човек е онзи, който вярва на своя дух, на своята душа и на своя ум. Духът е неговият бог, душата е неговият ближен, а умът е самият човек. Под „ближен” в широк смисъл на думата разбираме природата. Тя представлява онази велика необятност, в която живеем и се движим. За тази природа именно всички говорят. В този смисъл

всички я схващат и разбират като свой ближен. Кой беше ближен на онзи, когото разбойници хванаха и биха? Самарянинът. На когото и да направите добро, вие сте негов ближен. Комуто направите добро, той ще ви благодари и ще оцени доброта ви. Който прави добро заради самото добро, той е в единство с всички души. Който помага, който прави добро, той всякога се ръководи от Божествените закони. В такъв случай и онзи, който помага, е доволен, и онзи, на когото се помага, е доволен. С това кръгът на доброто за дадения момент е завършен. Като знаете това, не се отказвайте да помагате, да правите добро. Не се отказвайте да работите за великото в света, не се отказвайте да работите за своя ближен, не се отказвайте да работите за себе си. С други думи казано, работете за развиването на своя ум, за придобиването на знания, работете за своята душа, която е място на любовта, работете и за своя дух, който е място на мъдростта. Като разбирате нещата по този начин, вие ще разберете смисъла на сегашния живот, ще разберете свойствата на въздуха, който дишате и издишате. Когато придобиете знанието на вашия дух – на мъдростта, знанието на вашата душа – на любовта, и светлината на вашия ум, вие ще придобиете всичко онова, което е необходимо за вашето развитие. Християнските народи могат да придобият това още днес. Ако всички народи и общества, всички гържавници и управници, владици и свещеници, майки и бащи, учители и ученици, господари и слуги биха повярвали в това, светът щеше да се оправи без никакви мъчности и недоразумения. Понеже хората не вярват в това, светът върви в един особен път. Хората са дошли до положение да делят косъма на две.

Какво виждаме в съвременния свят? Навсякъде недоволство. Един богат човек си е направил голяма, хубава къща, но не е доволен, иска по-голяма да си направи. Един сиромас си е направил малка колибка, но и той не е доволен, за по-голяма мечтае. Добри са, естествени са желанията на хората, но разбиранията им са криви. Какво

ще придаде голямата къща на някой човек, ако с нея той събужда отрицателни чувства в обкръжаващите? Със своята омраза, със своите отрицателни чувства те ще го уморят преждевременно. Ако някой човек си направи мраморен палат, който как мине покрай него, ще каже: „Отгде е взел този човек толкова пари, че да си направи такъв палат? Непременно ги е откраднал отнякъде. Невъзможно е човек по честен път да издигне такъв дом”. Не е въпросът дали ще повярват в честността на човека, но изобщо мраморните къщи не са хигиенични. В бъдеще къщите ще се правят от стъкло. През тях ще минават ултравиолетовите лъчи на Слънцето, затова тия къщи ще бъдат хигиенични. С помощта на пергетата хората ще регулират светлината, ще я пускат повече или по-малко според желанието си. Това няма да стане днес или утре, но един ден, когато човечеството дойде до по-висока степен на развитие. Питате кога ще дойде времето хората да живеят в стъклени къщи. Според мене това време е дошло вече. Достатъчно е човек да се качи на планината, за да се намери веднага в такава къща. Щом види, че иде някой, той ще скрие къщата си. Тази къща може да се скрие в черупка на лешник. Като замине човека, той пак ще извади къщата си, ще я простре, ще влезе в нея и от време на време ще подава главата си навън. Какъв е този лешник, няма да обяснявам. Ако река да се спирам върху него, ще изгубя много време. Ще кажете, че това са отвлечени въпроси. Те са толкова отвлечени, колкото са били отвлечени навремето въпросите за железниците, които днес обикалят земята, въпросите за аеропланите, с които днес се хвърчи из въздуха, въпросите за металите, които днес се обработват и прилагат в живота. Ум се иска от човека, за да може да узнае, да открие металите, скъпоценните камъни, стъклото и да ги приложи в живота. Това, което ви говоря, сега е отвлечено, невъзможно, обаче един ден то ще бъде възможно и ще се реализира. Ще дойде ден, когато хората ще живеят в къщи, направени от стъкло.

Сега ще ви разкажа накратко една приказка от „Хиляда и една нощ“. В тази приказка се говори за един цар, който имал трима синове: Хюсеин, Хасан и Мехмед. Тримата братя били влюбени до безумие в своята красива братовчедка. За да реши правилно въпроса за кого от тях да поиска девойката, бащата казал един ден на синовете си: „Тръгнете и тримата по света да търсите такъв предмет, подобен на който не съществува. Който от вас намери такъв предмет, той ще вземе красивата си братовчедка“. Пръв тръгнал Хюсеин, най-големият син. Той стигнал в едно далечно царство и веднага започнал да търси из пазарите някакъв особен, рядък по свойствата си предмет, подобен на който няма по целия свят. Като обикалял, най-после видял, че един човек продава едно малко килимче, на вид просто и много обикновено. – „Колко искаш за това килимче?“ – „Само 15 хиляди лева.“ – „Много скъпо го даваш! А е толкова обикновено, едва ли струва и няколко гроша.“ – „Ако продъжаваш да се пазариш, ще искам за него 20 хиляди лева.“ – „Какво особено има в това килимче?“ – „Слушай, с това килимче ти можеш да постигнеш много нещо. Достатъчно е да седнеш на него и където пожелаеш да отидеш, там ще се намериш.“ – „Щом е така, да направим опит.“ Сядат двамата на килимчето и тръгват да пътуват. Като видял, че килимчето наистина притежава особени свойства, Хюсеин веднага дал 15 хиляди лева, купил го. След него тръгнал на път Хасан. И той стигнал далеч от бащиното си царство, там да търси особен предмет, недвижан и нечуван до това време по света. Като посещавал пазарите в това далечно място, срещнал най-после един човек, който гържал в ръката си тръба. Хасан веднага го запитал: „Продаваш ли тази тръба?“ – „Продавам я.“ – „Колко струва?“ – „Струва 15 хиляди лева.“ – „Много искаш! Тя едва ли струва и стотина гроша. Защо искаш толкова много за нея?“ – „Това не е обикновена тръба.“ – „В какво се заключава нейната особеност?“ – „Достатъчно е да погледнеш през тази тръба, за да видиш какво се

върши по света. С нея може да се гледа надалеч и наблизо.“ – „Ето, вземи тогава 15 хиляди лева.“ Хасан погледнал през тръбата с намерението да види какво прави баща му и наистина видял всичко каквото го интересувало. Той купил тръбата и доволен, че е намерил особен предмет, тръгнал към царството на баща си. Дошъл най-послед редът и на Мехмед да тръгне в странство, в далечни страни, където да търси някакъв особен предмет. Като обиколил всички пазари, срещнал най-послед един човек, който носел само една ябълка в ръката си. „Къде носиш тази ябълка?“ – запитал го Мехмед. – „Продавам я.“ – „Колко искаш за нея?“ – „Първоначалната цена е 15 хиляди лева.“ – „Защо е толкова скъпа? Може ли за една ябълка да се искат 15 хиляди?“ – „Тя е особена ябълка. С нея могат да се лекуват всички болести.“ – „Щом е така, ето, вземи 15 хиляди лева. Аз искам да притежавам тази ябълка.“

Първ пристигнал в бащиното си царство Хюсеин, втори пристигнал Хасан, а трети – Мехмед. Като се срещнали тримата братя, всеки започнал да разправя за особенения предмет, който могъл да намери в странстването си. Те решили да отидат при своята братовчедка, да ѝ покажат с какви придобивки се връщат от странство. Братовчедка им живеела далеч от тях и за да идат при нея, трябвало да пътуват цял месец. Преди да тръгнат, вторият брат казал: „Почакайте да погледна през тръбата, да видя какво прави братовчедка ни“. Като погледнал, видял я, че е тежко болна, лежи на смъртно легло. Братята решили час по-скоро да стигнат при нея, да ѝ помогнат. Хюсеин казал: „Не се безпокойте, всички ще седнем на килимчето и веднага ще се намерим в гома ѝ“. Мехмед добавил: „Аз пък ще я излекувам с моята ябълка“. Тримата братя седнали на килимчето и веднага се намерили пред леглото на своята братовчедка. Мехмед ѝ предложил ябълката и тя оздравела. След това тримата братя започнали да спорят помежду си кой има най-голямо право да вземе красивата братовчедка. Хасан, който носел тръбата, казал: „Братовчедката се пада на

мене, защото, ако нямах тази тръба, нямаше да видим, че тя е болна, и нямаше да побързаме да ѝ помогнем". Хюсеин казал: „На мене се пада братовчедката, защото, ако нямах килимчето, трябваше цял месец да пътуваме, а през това време тя можеше да умре". Мехмед казал: „Какво щеше да стане с братовчедка ни, ако аз не носех ябълката, която да я излекува? Аз имам най-голямо право върху нея". Колкото и да спорили помежду си кой има най-голямо право да притежава красивата братовчедка, въпросът и досега още не е разрешен. Следователно този въпрос остава за вас – вие да го разрешите. Питам: на кого принадлежи красивата мома? Красивата мома, както и всичко красиво в света, принадлежи едновременно и на духа, и на душата, и на ума. Те са така преплетени, че един без друг не могат. Това, което е благо за духа, едновременно е благо и за душата, и за ума. Духът, душата и умът представляват една троица помежду си. Като знаете това, не правете разлика между духа, душата и ума.

Мнозина искат да знаят какво нещо е любовта. Според мене за любовта не се говори, тя само се опитва. Какво ще говорите за огъня? Ако се доближите до запалена печка, може да изпитате приятно или неприятно чувство – зависи на какво разстояние се намерите от нея. Ако обаче поставите пръста си в огъня, непременно ще го изгорите или най-малкото силно ще го опарите. Тъй щото не се оплаквайте, не казвайте, че любовта гори. Вие знаете вече кога любовта гори. Любовта гори хората, но и Слънцето ги гори. Често младите момичета се оплакват, че са изгорели и почернели от Слънцето. Ако знаят истината: тъкмо на това те трябва да се радват. Защо? Защото Слънцето изтегля онази черна материя, която е вътре в човека, изнася я навън, а внася в него здраве. По този начин Слънцето прави човека отвън черен, а отвътре – бял. Следователно всяка мома, която почернява от Слънцето, лесно се поддава на лекуване от него. Щом не почернява, това показва, че Слънцето не може да

я лекува, има нещо болезнено в нея, което не се поддава на лекуване. Оттук можем да извадим заключението: ако животът може да почерни човека, това показва, че в него има нещо добро, а ако животът не може да почерни човека, в него има нещо особено. Коя почва, коя пръст дава най-доброто жито? Черноземът. Бялата пръст, вартата, бялата глина са добри за боядисване, за белосване. И тъй, не е важно за човека да разбере какво нещо е любовта, но той трябва да живее в любовта, да изявява Божията любов навън, и то в нейната пълнота. Силата на човека седи в любовта, която той може да опита и да приложи в ума си, в душата си и в духа си. В ума си той ще приложи любовта като знание, в душата си ще я приложи като чувство, а в духа си – като сила. С тази трояко проявена любов човек ще може да се освободи от всички мъчнотии в живота си. Всички хора трябва да правят опити в това направление.

Не е достатъчно само да се питате едни други: „Ти вярваш ли в Бога, или не вярваш?“. Всяко нещо, в което човек вярва, трябва да се опитва – само по този начин вярата може да се усилва. Учениците на Христа се обърнаха към него с думите: „Учителю, придай ни вяра“. Христос им отговори: „Вярата се усилва чрез опита“. Когато се опитват нещата, тогава те стават верни. Вярата трябва да се опитва. При всеки несполучлив опит вярата на човека отслабва, но същевременно го подтиква към нов опит. Щом направи един сполучлив опит, вярата на човека се усилва. За да не отслабне вярата му, той трябва да мисли, да разсъждава към какви опити да пристъпва. Не правете опити, с които вярата ви може абсолютна да отслабне. Не правете опити, с които вярата ви може да фалира. Ще ви приведа един пример за изяснение на последната мисъл. Един руснак на име Арсименко обичал да чете Евангелието и да размишлява върху него. От време на време той проповядвал пред публика. Случило се един ден да проповядва на някои хора за вярата и попаднал на оня текст в Евангелието, дето

се говори за чудното отваряне очите на слепия. Там се казва, че Христос плюл на земята, направил кашица, с която намазал очите на слепия, и последният тутакси прогледнал. Арсименко толкова много се въодушевил от този пример, че се изпълнил с вяра в себе си и казал: „Като свърша проповедта си, ще изляза вън и на слепия, който седи обикновено пред това здание, ще му кажа: „В името на Господа Исуса Христа заповядвам ти да прогледнеш!“. Щом свършил проповедта, той взел Евангелието в ръка и се запътил към слепия. Приближил се към него, но веднага се разколебал, казал си: „Ами ако това не стане?“. Той оттеглил решението си, вследствие на което и досега въпросът стои открит. Арсименко не направил опита, защото почувствал в себе си, че вярата му ще претърпи фалит. Съвременните хора правят същия опит. Те вземат Евангелието в ръка и тръгват към определено място, но щом доближат до него, казват: „Ами ако не стане?“. Направете опита и не се страхувайте! Ако излезе сполучлив, добре, а ако не излезе сполучлив, пак добре. Какво от това, че сте направили един несполучлив опит? На кой учен още първият опит е излязъл сполучлив? Колко несполучливи опити са претърпели учените! Не само първият, но и вторият, и третият, и стотният им опит е излизал несполучлив, но те са продължавали да постоянстват, неуморно да работят. Колко видоизменения е претърпяла идеята за летенето във въздуха! В първо време онази летяща машина имаше перки, после и криле, докато днес я виждаме във формата на сегашните аероплани и целелини. Колко видоизменения е претърпяло и ще претърпява още човешкото веруе за съществуването на друг свят, за съществуването на Бога! Не е лесно да се домогне човек до абсолютната истина по всички важни въпроси за живота и смъртта.

Мнозина поддържат мисълта, че друг живот извън физическия не съществува. Това твърдение е относително. Човек се отличава от другите животни по своето самосъзнание, което обхваща един свят много ограни-

чен. Вън от неговото самосъзнание, вън от неговия свят съществуват още много създания и светове. Чрез самосъзнанието си човек е достигнал до най-голямата интензивност на радостите и скърбите, но не е намерил още пътя на спасението си, нито пътя на своята сила. Докато живее в самосъзнанието си, човек ще се ражда и умира, ще скърби и ще се радва. Чувате, че днес някой се е родил, на другия ден чувате, че някой е умрял, отишъл е на онзи свят. Доколко човек е отишъл на онзи свят, трябва да се провери. Когато човек влезе в свръхсъзнанието, съзнанието му се разширява, страданията му го напускат и той започва да живее в любовта. Когато хората влязат в областта на свръхсъзнанието, те се свързват помежду си чрез любовта. Засега и в най-свещените отношения между хората, каквито съществуват в някои семейства, в някои организации и общества, връзката не почива на любовта – и там още съществува свещеният егоизъм. Наистина, къде е любовта на синовете към бащите и на дъщерите към майките? Къде е любовта на родителите към децата? Ако влезете в някое религиозно общество, и там няма да намерите хора с дълбоки, непоколебими убеждения. Любовта трябва да свързва хората. Които се обичат, те имат едно и също верую. И които имат едно и също верую, те се обичат. Когато любовта не е естествена връзка между хората, те са наклонени взаимно да се ограничават. Истинско, естествено ограничаване е онова, което човек сам си налага; то е ограничаване по свобода, по любов. Всяко ограничаване на човека, което иде отвън, е насилие. Докато хората ви ограничават, вие не сте свободни. Ние не говорим за онази любов, за онази вяра и за онази свобода, които сте опитвали; ние говорим за тази любов, за тази вяра и за тази свобода, които не сте опитвали.

„Затова ме люби Отец, понеже полагам гушата си и мога да я взема.“ Смел и решителен е бил Христос. Това се изисква и от нас. Бог е доволен от нас, когато вижда, че сме смели и решителни. И при най-големите страдания

ние трябва да бъдем смели и решителни. Ако човек е смел и решителен, ако има положително знание за живота, и в затвор да го турят, той ще намери една малка гупчица и оттам ще излезе. Ако го окачат да го бесят, въжето ще се скъса и той ще бъде свободен. Във вериги да го оковат, веригите ще се стопят и той ще се освободи от тях. Ако рекат да го застрелят, той ще стане малък като атом и не ще могат да го улучат. – „Ама ние трябва да имаме това знание.“ Да, трябва да го имате. Това знание е знание на новото учение: знанието на духа, знанието на душата, знанието на ума. С това знание разполагат само Синовете Божии. Никой не може да се нарече Син Божи, докато не победи смъртта. Който стъпи върху смъртта и я подчини на себе си, той може да бъде свободен, той може да се нарече Син Божи. Първата спънка в живота на човека е смъртта, втората спънка е грехът, а третата е заблудението. Човек трябва да се справи с тия три спънки, за да придобие свободата си. Колкото и да казва човек, че вярва в Бога, че Бог живее в него, щом умира, неговата вяра не е истинска. Как е възможно Бог, Който носи безсмъртието и живее в тебе, да те прави смъртен? Казваш: „Вярвам в Христа“. Защо умираш тогава? Това са заблудения, противоречия, които трябва да разрешиш. Щом ги разрешиш, вие ще се освободите от тях.

Днес всички хора говорят за любовта. Някой казва на приятеля си: „Много те обичам, сърцето ми гори за тебе“. Радвам се, че сърцето ти гори, но питам: какво ще стане с огъня на твоето сърце, ако капнат само една капка вода в него? Ще изгасне. Каква любов е тази, която от първата капка вода изгасва? Сърца, които горят от истинска любов, тях нищо не е в състояние да ги изгаси. Не вярвайте в онази любов, която от една капка вода изгасва. Вярвайте само в онази любов, която никаква вода не може да изгаси и която никога не се изменя. Колкото повече вода сипвате върху тази любов, толкова повече тя се разпалва. Дето любовта царува, там няма смърт, няма сиромашия, няма невежество. Дето любовта цару-

ва, там има живот, знание и свобода, там съществува вечна радост и веселие.

Сега на всички ви предавам поздрав от вашия Баща. За да разберете кой е Той, извикайте вашите бащи и майки на земята и пожелайте да ви кажат истината – те ли са вашите бащи и майки, или не. Истинските майки и бащи трябва да бъдат на местата си. Ако не могат да отговорят на този въпрос, те не са ваши майки и бащи. Един е вашият Баща, една е вашата Майка, един е вашият Учител. Аз гържа на онзи учител, който желае доброто ви и работи за вас така, както за себе си. Аз не съм за онзи учител, който знае само да мята въжета на вратовете ви, да ви впряга и да ви кара по цели дни да работите на нивата му. Светът е пълен с такива учители, с такива майки и бащи. Имайте един учител, който е в състояние да внесе в умовете ви светлина. Имайте една майка и един баща, които ще внесат в сърцата ви любов, а в умовете ви – мъдрост и знание. Само този учител, само тази майка и този баща ще бъдат в състояние да ви освободят от всички несгоди, от всички мъчности и противоречия.

Желая ви през тази година да се освободите не сто на сто от мъчнотиите си, от болестите и страданията, но поне петдесет на сто. Желая ви да забогатеее не сто на сто, а петдесет на сто. Желая ви да реализирате всички свои стремежи постепенно, не изведнъж, и то не сто на сто, а само петдесет на сто. Желая ви да постигнете всичко, към което душата ви се стреми, но само петдесет на сто.

„Затова Отец ме люби.“

22 март 1936 г., София, Изгрев

Ако се родите изново

Ако се не роди някой изново, не може да види Царството Божие.

Йоан 3:3

*Отче наш
Бог е Любов*

Ще прочета само 3. стих от 3. глава на Евангелието от Йоан: „Истина, истина ви казвам: ако се не роди някой изново, не може да види Царството Божие“. Сега аз ще направя превод на този стих в положителен смисъл: ако се роди някой изново, може да види Царството Божие. В света има епохални времена. Онова великото в живота, то е епохалното, от което зависи целият развой на човешкия живот. Да се роди човек изново, това е цяла една епоха. Човек не може да разбере онези скрити тайни в природата, ако не се роди изново. Това е една вътрешна връзка, едно вътрешно разбиране. Без това раждане на хората светът, който те днес искат да разберат, ще остане непонятен. Умствено те могат да се занимават с него, но той ще остане за тях непонятен. Понеже хората са заети с материалните условия на живота, те мислят, че този живот, който сега живеят, е най-важен. Важен е този живот, но само временно. Този живот, който сега живеят, не представлява най-главното им предназначение. Той не представлява онази станция, на която човек ще се спре, той не е най-главната станция в неговия живот. Нито пък светът, в който той ще остане да живее, ще е най-главният. В сегашните гимназии, когато един ученик остане три години наред в един и същи клас, дават му пътя, изпъждат го. Също така и земята е едно училище, в което човек няма да остане

за всички животи. Същият закон се отнася и за земята: ако човек остане на нея три епохи подред, ще го изпъдят оттам. Определено е колко време човек трябва да стои на земята. Ако остане повече от три епохи, ще го изпратят в един по-нисък свят.

Някои хора искат да им се докажат нещата. Те казват: „Как ще ни докажете това?“. Нещата се доказват само на слепи хора. На хора, които имат очи, нещата не се доказват, няма защо да се доказват. На глухия човек трябва да се креска, но на онзи, който чува, трябва да се говори тихо и разбрано. Онзи, който вижда, с малки указания от твоя страна лесно ще те разбере. Не че доказателствата са лошо нещо. И те са добро нещо, но са губене на време. Например какво има да аргументираш, да доказваш на хората, че съществува Господ? Един знаменит проповедник в Америка слуша сказката на груз един, който говорил за това как пророк Йона бил глътнат от кита. Той разправял час и половина на публиката как станало това нещо, как китът глътнал Йона. След като дал големи обяснения по въпроса, Йона най-после бил глътнат. Онзи виден проповедник после казал: „Трябваше Йона да седи час и половина отвън, докато най-после китът го глътне“. Каква нужда има да се аргументира това нещо? То става изведнъж. Щом Йона паднал във водата, китът веднага го глътнал. Защо в сказката е трябвало Йона да седи час и половина отвън, докато китът го глътне? Какво ще се докаже с тази теория? Нека да се предаде фактът, както е в действителност, нищо повече: ако китът го е глътнал, глътнал го е, ако не го е глътнал, не го е глътнал. А сега ще се спори дали китът е глътнал пророк Йона, или не го е глътнал. Това не е толкова важно. Какво ще се ползваме ние от факта, че китът го е глътнал? В дадения случай ние се ползваме от този факт дотолкова, доколкото Йона описва една своя опитност: как се е молил на Бога да го извади по някакъв начин от този затвор, от утробата на кита. Той казвал в молитвата си: „Господи, извади ме от този

затвор“ и след като го извадил Господ, бил готов вече да иде в Ниневия. Като му казвал преди това Господ да отиде в Ниневия да проповядва, той не отишъл, срамувал се да казва на хората там, че гразът им ще погине, ако не се изправят. Той си философствал така: „Какво ще кажат ниневските проповедници и учители, ако не се сбъдне това, което проповядвам? Утре Господ ще се смили над тях, а аз ще мина за лъжец“.

Като ви говоря сега, може да се зароди и у вас същата мисъл, както у Йона, та ще трябва да ви доказвам всичко. Как да ви докажа, че можете да се родите? Ако можете да се родите, можете; ако не можете да се родите, не можете. Едно пясъчно зрънце не може да се роди, но дайте условия на едно кокоше яйце, и нещо ще се излюпи от него. Дайте условия на един човешки зародиш, и нещо ще се роди от него. Сегашните учени изчисляват, че когато предстои да се роди едно дете на земята, в това време около пет милиона души чакат да се въплътят, да се родят. Всички те си дават кандидатурата, но сред тях се избира само една душа, която да се въплъти. Едно дете се ражда на земята, а останалите остават да чакат друг момент. Това са пет милиона души! Значи, за да дойде някой на земята, трябва да се бори с пет милиона кандидати, сред които да го изберат. Щом сте се родили и вие на земята, това показва, че трябва да сте били едни от способните ученици, за да ви изпратят тук да се учите. Трябва ли да се аргументирам, че сте издържали изпита? Щом сте дошли на земята, вие сте го издържали, нищо повече. Че сте го издържали, това е факт, защото сте дошли в земното училище да учите. Някой ще каже: „Докажи, че съм в училището. Докажи, че съществувам“. Има ред философи, които се занимават да доказват, че ти съществуваш. Аз пък казвам: „Докажи ти, че не съществуваш“. Ако ти можеш да докажеш своето, то и аз мога да докажа своето. Тогава пък вие ще започнете да обсъждате чии аргументи са по-силни. В дадения случай плюсът и минусът са относителни. Всяка отрицателна

величина е вдлъбнатина, която приема. Всяка положителна величина е изпъкналост, която дава. Следователно всяка положителна величина е един извор, който дава; всяка отрицателна величина е едно езеро, което възприема това, което изворът е дал. Това трябва да има човек предвид, когато говори за положителни и за отрицателни величини. Понякога ние считаме греха за отрицателна величина. Грехът не е отрицателна величина, но той е резултат на отрицателно разбиране на живота. Грехът е един несполучлив опит в живота. В английския език думата „син“ (sin) означава грях. В българския език обаче думата „син“ ни най-малко не означава грях, но означава: възлюбен син на някого. Значи, една и съща дума на английски означава нещо греховно, а на български – възлюбен син. Там, дето англичанинът вижда грях, българинът вижда своя възлюбен син. Как ще си обясните това нещо?

Майката плаче, казва на сина си: „Синко, синко, от тебе човек няма да стане, ти няма да въртиш къща“. Един ден синът се напива и като се прибира, вижда как цялата къща се върти пред него. После се обръща към майка си: „Мамо, както виждаш, сега въртя къщата, а ти казваше, че не мога да я въртя“. Питам: какъв смисъл има в такова въртене на къщата? Това сега ви се вижда смешно. Положителните, религиозните, или духовните хора, ще кажат, че този човек се е напил. Те считат, че когато един човек пие вино, това е някакъв грях. Не, пиенето на вино е най-малкият грях, по-малък грях от това няма. Някой ще изпие една чаша днес, утре ще изпие две чаши и така ще ги увеличава все повече и повече, докато започне да се напива. Днес някои хора са се хванали за пиянството, за този най-малък грях, а други хора са останали назад в това отношение. Има грехове, които са хиляди пъти по-опасни от пиянството. Има слабости в хората, които са много по-опасни от пиенето на вино. Вземете например лихварството: ще даде някой пари на някого и лихвата, която ще му сложи, е 25, 35, 45 процента, а

понякога може да стигне и 100 процента. А като се напие някой, той става даже много искрен в това време. Този човек се отваря и де кого види, все го поздравява. Пияните хора са много искрени. Среца те някой пиян и казва: „Господине, ще ме извиниш, малко се напих. Прекалих, но ще отида сега да си легна“. Като изтрезнее този човек, виждаш го, сериозен е. Във Варна преди години имаше един българин, който знаеше много добре френски и арабски език. Когато беше трезвен, той мълчеше много. Думите не можеха и с кука да се изтеглят от устата му, толкова малко говореше. Но когато гръпнеше едно килце винце, той започваше да декламира на френски, на арабски, какво ли не правеше тогава! Кое е по-хубаво: декламирането, говоренето на френски и на арабски или философското мълчание?

Аз разглеждам въпроса от органическо гледище, как трябва разумните хора да гледат на всички прояви в света. Грехът е един анахронизъм. Анахронизмът е нещо, което е изостанало от незапомнени времена. Каква е историята на греха, не искам да се спирам върху това, но много от прегрешенията са неща, изостанали отпреди хиляди години. Преди хиляди години някой си е ял ябълка, която е заседнала в гърлото му, и сега там има един остатък от нея, наречен адамова ябълка. Не зная доколко е вярно това предание, но казва се, че когато Адам започнал да яде ябълката, сетил се, че Господ му е забранил да яде този плод, и когато решил да я повърне, не могъл. Тя се спряла на гърлото, дето и до днес е останала под названието адамова ябълка. Тогава Адам казал на жена си: „Ти ме тикна в бяла! Тази ябълка няма да ни донесе нищо хубаво, няма да видим от нея никакъв хаир. Ти казваше, че ако ядем от тази ябълка, ще станем като Бога, богове ще станем, а ние не само че не станаме богове, но оголяхме“. Интересно е как тази склонност на първия човек да яде от забраненото гърво, от осем хиляди години и до днес, се преповтаря в човечеството, само че в разни форми и степени. Тази склонност се предава и

в религиозни, и в светски хора, изобщо във всички хора. Казано е в заповедта: „Не убивай“. Въпреки това всички хора, и учени, и философи, изказват желание да се бият, като викат даже Бога на помощ, Той да им помага в тяхната победа. Как ще си обясните това нещо? Господ казва да не се убиват, а те се убиват. Тогава какво ще кажете: тези хора трезви ли са, или пияни? И след като се бият, ще дават образци, примери от живота на героите, ще оправдават войната, че била за благо на човечеството, за неговото повдигане, и така нататък. Такова е тяхното гледище, но въпросът е какво е гледището на онова, което съществува в природата, какво е гледището на възвишения свят, който не мисли така, както ние мислим. Един човек ти изважда окото и не дава никакви аргументи за това. Обаче, като ти е извадил окото, той ти е направил една голяма пакост.

Аз не искам да се спирате върху отрицателната страна на живота. Отрицателната страна на живота, отрицателните величини в живота са потребни само като метод, за да се застави човек да започне да разсъждава, да започне да мисли. Има една възможност и най-напредналите същества да грешат – ако искат, разбира се. Престъплението и грехът са изключени само за Бога. Всички други същества извън Бога имат възможност да грешат и да вършат престъпления. Обаче Бог няма никаква възможност да греши, Той абсолютно е извън всякаква възможност за правене на грехове. Няма защо да греши Той. Всяко същество, което иска да придобие нещо, има вече възможност да сгреши. Тъй щото грехът се явява от желанието на човека за придобиване. Когато някой иска да стане силен, да направи нещо в света, в него се ражда грехът. Грехът се явява в яденето, в пиенето, в мислите, в изказването на нещата – навсякъде се явява. Грехът се явява като една възможност в света, като гадена възможност за извършване на нещо. Има и други причини за раждането на греха, които аз не искам да засягам. Ако ги засегна, всички ще трябва да бягате

от салона. Как мислите вие? Не е лесно да се бораби с материята на греха! Представете си, че някой иска да направи пред вас няколко експеримента със задушливи газове. Безопасно ли ще е да останете на мястото, гето тия експерименти се провеждат? Не е безопасно, затова всички ще изскочите навън. Някои казват: „Разкажи ни нещо за греха“. Не, братя, грехът е един задушлив газ, една отрова, която не трябва да се пипа. Днес и най-простият може да се занимава с греха. Не, остави го затворен в шишенце, не го докосвай, не прави с него експеримент. Грехът е достояние само на онези, които разбират неговите свойства и знаят как да го пипат. Това са философски, научни работи, които трябва да имате предвид.

И в музиката има песни, написани на такива гами, които рушат. Има тонове, които, както и да ги пеете, са пълни с взривни вещества, такова е тяхното съдържание. Духовният свят образува вътрешното съдържание на музиката. Всеки тон е затворен в известна форма. И ако по невнимание разрушите формата на един тон, вие можете да причините, без да искате, голяма пакост. Ако се пукне един тон, човек веднага може да избяга. Някои хора са умирали от пеене на сцената. Щом тонът се пукне, и човек се пука. Но да благодарим, че формите, в които са облечени музикалните тонове, са толкова устойчиви, че много рядко стават нещастния. Само една смъртоносна гама има. – „Коя е тя?“ Това не е ваша работа. Някои искат да знаят кога се пукат тоновете. Има известни мисли и известни чувства, които произвеждат същия ефект като тоновете в музиката. Тези мисли и чувства не трябва да се пипат, те са в сила да произведат цяла експлозия. Те имат своя форма, както и музикалните тонове. Ако формата, в която е затворена една интензивна мисъл или едно интензивно чувство, се пукне, с нея заедно ще се пукне и човекът. Затова, като се натъкнете на една мисъл или на едно чувство, които не ви харесват, оставете ги настрана.

Казвам: за да може човек да види този велик Божествен свят както Бог го е създал, той непременно трябва да

се роди изново. Само така той ще може да види Царството Божие, в което се намират всички най-добри условия. За мене не е важно в какво вярвате вие – то е ваша работа. В какво вярвате, какво знаете, какви са понятията ви за Бога, това остава за вас, ваша работа е. Обаче вие трябва постоянно да видоизменяте своите възгледи за Бога. Вашите възгледи за Бога не трябва да бъдат детински. Обикновено децата на първо време имат високо мнение за баща си, мислят го за божество, във всичко му вярват. Колкото повече израстват, те постепенно започват да губят това понятие за баща си и той постепенно се снижава пред тях. Вие вървите по този обратен път в своето развитие: отначало почитате баща си, а после изгубвате всякакво уважение към него. Същото нещо се забелязва и по отношение на понятието ви за Бога. Като възрастни, хората дохождат до положението да отричат Господа. Те не се запитват по какъв начин са дошли на земята. Щом няма Господ за вас, значи вие заемате неговото място, поставяте се в положението на божество. Тогава защо се оплаквате? Наистина, всеки човек, който се оплаква, че няма Господ в света, за него Господ не съществува. Щом страдате, Господ го няма при вас. Дето има страдания, дето има престъпления, Господ не е там. Това са нечисти места, а Бог в нечисти места не живее. Казано е в Писанието: „Свети бъдете!“. Философите ще кажат, че Господ живее навсякъде. Трябва да знаете, че нечистите места не заемат никакво пространство. Щом си грешник, ти трябва да знаеш, че не заемаш никакво място, никакво пространство – ти си като един откъснат лист. И княз да си, и цар да си, щом си грешен, ти не можеш да измениш съдбата си, нищо не можеш да постигнеш. Въпреки това някой иска да докаже, че и най-големият грешник можел да стане чадло божие. Не е така. Праведният, който е станал грешник, пак праведен може да стане, но грешникът да стане праведен, това е невъзможно. Праведният, който е станал по някакъв начин грешник, пак може да се върне

в първото си положение, но грешникът по никакъв начин не може да стане праведен, това е невъзможно за него. Питам: вие можете ли да осиновите едно теленце, да го направите ваш син и да го изпратите в училище да учи? Можете да го осиновите, но това няма да бъде в полза на самото теле. Така правят например някои англичани, които оставят всичкото си богатство в наследство на своите котки.

Преди всичко човек трябва да има една трезва мисъл. Вие сте дошли до едно място, дето трябва вече да се откажете от старите си мисли. Старите мисли представляват една мъглива област, в която влезете ли, вие няма да имате ясна представа за живота. Например като ви дойде едно малко страдание, вие веднага потъмнявате, ставате недоволни. Като видите един по-богат, по-учен от вас човек, пак ставате недоволни. Защо? Вие не разбирате какъв е смисълът на живота. В живота има голямо разнообразие, но в това разнообразие всички имате една обща цел. На гървото има много клончета, има хиляди листа и всички тия клончета и листа имат един общ идеал. Те всички се намират на един общ дънер. Един клон е отишъл на север, друг е отишъл на изток, трети – на запад, четвърти – на юг, но всички те имат една обща цел, една обща идея. Така е и с хората. Колкото и да са разнообразни, всички хора трябва да имат един общ център, една обща идея. Ако нямат тази обща идея, нищо не може да се постигне. Ако един цар минава отнякъде като екскурзиант и седне на едно място да си почине, като дойде някой беден, уморен човек, той веднага трябва да стане, да му отстъпи. Царят ще си каже: „Аз седях половин час на почивка, нека сега да си почине този човек“. После той ще каже на бедния: „Заповядай да си починеш“. Този цар няма да минава за цар.

Всички хора са равни. Числителите на гробовете могат да бъдат различни, но знаменателите им трябва да бъдат еднакви. Всички хора трябва да дойдат до положението да имат един общ знаменател при различните

числителите. Общият знаменател е Бог, а числителите са хората. Числителите могат да бъдат единица, двойка, тройка, но знаменателите трябва да бъдат еднакви за всички – всички хора трябва да имат един общ знаменател. В този смисъл, ако нямате една обща вяра, с която да мерите реалността на нещата, вие нищо не можете да постигнете. Например болният, като ме слуша да говоря сега, ще каже: „Какво ме интересува, че човек трябва да се роди изново?“. Има неща, които са важни за вас, но има и неща, които не са важни. Това, което сега ви говоря, разрешава всички въпроси наведнъж. Но ако ви говоря за болестите, това ще разреши специфично въпроса за вашата болест. Например аз мога да ви покажа по математически начин кой номер билет от някоя лотария ще спечели, но как и къде ще намерите този билет? Каква е възможността да го купите? Представете си, че в една лотария са пуснати 200 хиляди билета. Ако всеки човек иска да си купи билет с един определен номер, каква ще бъде вероятността да попадне на този номер? Ако се родите изново, вие ще добиете много повече. Добре би било всички хора да имаха идеала да се родят изново, но те не се стремят към това, понеже мислят, че са родени вече. Те са родени наистина, но трябва да знаят, че има различни раждания. Човек може да се роди физически, може да се роди духовно, най-после може да се роди умствено. Но това раждане, за което се казва, че именно тогава човек може да види Царството Божие, то е едно особено раждане.

Като говоря така, някои от вас може да мислят, че са родени и са видели Царството Божие. Нямам нищо против това. Ако това е истина, аз бих се радвал, не бих я оспорвал. Аз оспорвам всички неща, които не са реални. Това, което е реално, не може да се оспорва. Онзи, който е роден, да е видял Царството Божие, това се оспорва. Онзи, който се е родил изново, той е видял вече Царството Божие – това е свършен факт, няма какво да се спори. Онзи, който има очи, вижда. Очите на онзи, който е

роген от Бога, имат особени свойства. Рогеният по човешки вижда само на един километър разстояние. А рогеният от Бога вижда какво става на Слънцето, какво става на Месечината – накъдето и да насочи погледа си, всичко вижда. Сега аз мога да ви поставя малко натясно. Колцина от вас виждат какво става на Слънцето? Може да кажете, че не е дошло още времето за това или че вие не сте дошли още дотам. Съгласен съм, че не е дошло още времето. Вие може да обърнете въпроса към мене: „Ами ти виждаш ли какво става на Слънцето?“. Сега аз говоря за вас, не е въпросът до мене, дали аз виждам, или не виждам. Ако виждате, това е за вас, ако не виждате, това пак е за вас. Ако аз виждам, това е за мене, ако не виждам, пак е за мене. Аз не поставям и въпроса дали вие вярвате, или не вярвате. Ако не вярвате, загубата е ваша. Ако вярвате, печалбата е ваша. Ако аз зная, печалбата е моя, ако не зная, загубата е пак моя. Сега не искам да правя сравнение какво вие знаете и какво аз зная. Аз не искам да се меря с хората. Нито себе си меря с хората, нито тях меря. Изобщо с никого не се меря. Като гойде малкият, аз ставам малък. Като гойде големият, аз ставам голям. Ако Слънцето ме покани на гости, аз ще отида, няма да чакам самото то да ми гойде на гости. Аз не мога да го поканя. Когато големите хора ме канят на гости, аз отивам, но не смея да ги поканя. Малките хора аз ги каня на гости, а големите хора мене ме канят. Ако Слънцето ме покани на гости, ще отида и ще мълча, няма да се осмелявам аз да го каня, защото нито място имам за него, нито подходяща храна, нито дрехи, които да му предложа за обличане, нито обуца – за обуване. Жителите на Слънцето имат такава култура, че аз просто се срамувам от тях. Като им отида на гости, аз оставям само картичката си при тях и казвам: „Един ден, когато и аз гойда да живея на Слънцето, ще дам за вас един обяд. Понеже сега съм тук на екскурзия, ще ме почакате да ви посрещна на гости в бъдеще. Сега трябва да се върна на Земята“. Това ви давам само за разсъждение. Каквото ви

казвам, можете да го приложите и на Земята. Не гоцавайте големите хора, защото ще се намерите в положението на Наполеон, който е казал: „Още една такава победа, и аз ще съм изгубен“. Вие също като Наполеон може да спечелите толкова, че още малко да се добави към тази печалба, и ще бъдете изгубени.

Христос е гошъл на земята с единствената цел да отвори един нов път, едно ново разбиране, едно прилагане на бъдещата философия, че роденият от Бога може да види Царството Божие. Щом роденият от Бога може да види Царството Божие, той ще може да реши мъчните въпроси, които го спъват. За да се родиш, трябва да има някой, който да ти помага. Ти не можеш да се родиш, ако Божият Дух, ако Бог не вземе участие в твоето раждане. Ако не се родиш изново, без това раждане нищо не можеш да направиш. Следователно, за да видиш Царството Божие, ти трябва да се родиш изново. Това е новото положение: само роденият от Бога може да види Царството Божие, да види красотата там. Едното положение, което Христос дава, е това: „Търсете първо Царството Божие и неговата правда и всичко друго ще ви се приложи“. А другото положение е това: „Ако се не родите изново, няма да видите Царството Божие“. Следователно ти първо трябва да се родиш изново, а после да търсиш Царството Божие и неговата правда, за да ти се приложи всичко друго. Второто положение – да търсиш Царството Божие и неговата правда – е по-лесното. Като се родиш на земята, ти трябва да търсиш Царството Божие и неговата правда, тогава всичко друго ще ти се приложи. Сега да ви преведа това на ваш език. Търсете първо да се запознаете с Бога и с приятели милионери. И не само да се запознаете с тези богати хора, милионерите, но те трябва да ви обичат. Ако тези ваши приятели са около 20 – 30 души и ви обичат, няма ли да уредят вашите работи? Ще ги уредят, разбира се. В дадения случай те представляват за вас Царството Божие, което търсите. Какво е Царството Божие? То е място, гето живеят великите души. Като търсите Царството

Божие и неговата правда, както и всички онези закони, с които там се оперира, всичко друго ще ви се приложи. Царството Божие го уподобяват на една гържава, която се управлява от разумни души, от най-добрите души. Всички най-добри майки и бащи, всички най-добри слуги и господари, всички най-добри учители съставят живота, тоест съставят вътрешната страна на една гържава, на един народ. Този народ си има и външна страна, обаче съществената негова страна е вътрешната.

Като се натъкват на известни мъчнотии, мнозина казват: „Какво ни интересува нас вярата?“. Други казват: „Важното е ще отидем ли ние на небето, или няма да отидем“. Този въпрос никак не е засегнат в Евангелието. Христос е говорил за Царството Божие, говорил е за рая, но за небето нищо не е говорил. Като искат някои да знаят ще отидат ли в небето, казвам: че сега къде сме? И сега сме в небето, само че нашето небе не е толкова съвършено, колкото са другите небеса. Много небеса има в света. В окултната наука се говори за първо, второ, трето, четвърто, пето, шесто небе – и така до дванадесето небе. Това са все идеи. Тези идеи трябва да се разбират като определени величини. Казвате: сто милиона. Имате ли ясна представа какво представляват сто милиона? Или казвате: един милиард. Вие нямате ясна представа какво представлява един милиард. Като кажете сто милиарда, пак нямате понятие какво представляват тия милиарди. Казвате, че откакто Земята съществува, са изминали 250 милиарда години. Това не е само едно понятие, но то е движение на едно съзнание. Това е едно понятие, което обхваща и разширява човешкото съзнание. Тия същества, които са работили от 250 милиарда години насам за създаването на цялата Вселена, са имали план, правила са свои изчисления. Като са създавали кръга на Слънцето, те са имали предварителен план, правила са предварителни изчисления и след това са пристъпили към устройството на света. Учените много лесно обясняват създаването на света с образуването на някакви мъглявини и тяхното въртене. Значи материята се е

въртяла по някакъв начин и е създавала световете. Вярно е, че материята се е въртяла по някакъв начин, но първоначално тази материя е заемала цялото пространство, тя е била в етерно състояние. Тя е заемала милиарди, милиарди километри пространство. После по някакъв особен начин в материята е започнало налягане отвън и отвътре, като тя постепенно се е съгъстявала. След това са започнали едни пертурбации* в тази материя и всяка пертурбация е образувала свой център. Всеки център пък представлял едно възвишено, разумно същество. Тъй щото всяка пертурбация е образувала по един център, създаден обаче от едно разумно същество. Значи разумното същество е образувало този въртеж.

Въртенето на едно колело показва движението на човешкия ум, който всъщност е по-бърз от самото колело. Тъй че всяко колело се движи, върти се и по този начин параходът пътува. Човешката мисъл е тази, която движи колелото, а оттам тя движи и парахода. Виждате един аероплан, който хвърчи, движи се из въздуха, но всъщност този аероплан се управлява от човешката мисъл – тя го движи и тласка из въздуха. Нашата Земя се движи и това движение се обуславя от един ум, който стои като капитан на парахода и направлява нейното движение. Капитанът си има своя каюта, отгето наблюдава пътя, по който параходът Земя трябва да мине. Нашата Земя минава сега през едно хубаво море. Понякога морето не е толкова кротко, както външно изглежда, понякога е много бурно. Какви ли не катаклизми са ставали! Сега ние не сме на онова място, на което първоначално Земята е слязла. След като първоначално Земята е слязла до една дълбочина, оттам насетне тя е престанала да слиза – само до това място е могла да слезе. Сега цялата Земя, както един аероплан, постепенно се издига в пространството. След хиляди и милиони години ние ще бъдем в едно цветущо море, повърхността

* пертурбации (лат.) Смутения, нарушения в установения ред или ход на нещата.

на което е глагка, а не така бурна, както е сега. Сега ние сме на Земята като между диваци. Това са разсъждения, на които не искам да вярвате абсолютно. Вие сте чели романи, знаете, че не всичко в тях е вярно. Много неща в романите не са верни, но се пишат и вие ги четете. Ето, аз чета сега приказките от „Хиляда и една нощ“, но не взимам всичко така, както е писано. Аз ги чета като един роман, не считам, че всичко е вярно. То е толкова вярно, колкото и вие мислите, че е вярно това, което аз ви говоря.

Среща ме един познат, който наскоро се е оженил, и ми казва: „Тази е моята другарка“. – „Господ да ви поживи!“ После се приближавам към него и му прошепвам на ухото: „Тя ще пристане на някого“. – „Не говори така!“ – „Да, след десет години тя ще пристане.“ – „Е, тогава да ми нареди геца, че да ми остави поне една гъщеря.“ Не му казвам, че още след една година ще го напусне, ще си замине. Тя се е влюбила и си е замина – заминала е за онзи свят. Че любовта не е само на земята, тя съществува и в онзи свят. Затова казвам: пристанала е тази жена. Идва някой и ме пита дали мисля за него. – „Ни най-малко не мисля за тебе.“ Сега аз не искам да вярвате и в това. Аз не искам да се откажете от вашите вярвания. Дръжте си вярванията. Когато хората умират, това подразбира друго нещо. Какво ще кажете за онази мома, която казва на момъка: „Аз ще умра за тебе. Не мога да живея без тебе“? Тя умира от любов – пристава му. Така и мъжът пристава. Дотогава, докогато хората пристават, Провидение не може да има. Тогава всеки ще остава на земята дотолкова, доколкото другият иска да остане. А сега, като тръгне някой да си заминава за другия свят, всички му казват: „На добър път“ и му пожелават да живее в другия свят по-добре, отколкото е живял на земята. Като заминава, той се радва, че ще обиколи един друг свят. Аз не съм против любовта, всеки може да отиде там, дето ще я намери. Но като напускаш този свят, ще кажеш: „Ще ме извиниш, аз отивам при своя възлюбен“. Човещина е това. Аз няма да питам защо напускаш този свят. Защото и да

питам, ти пак ще напуснеш този свят, пак ще си заминеш. Като реши веднъж да си заминеш, човек ще си заминеш, нищо повече. Това не става произволно. Ще ви кажа едно вярно нещо сега: когато двама души истински се обичат, те заминават за онзи свят едновременно, заедно си отиват и двамата. Ако двамата не се обичат, единият заминава по-рано, а другият по-късно. Това показва, че между тях е имало хър-мър, в любовта им е имало нещо, което не е било хармонично. Когато детето в едно семейство умира, това показва, че родителите му не са го обичали, пък и то не ги е обичало. Когато детето не умира, и родителите му са го обичали, и то ги е обичало. Детето умира от безлюбие, мъжът умира от безлюбие, жената умира от безлюбие. Всички хора в света умират от безлюбие, помнете това нещо.

Дали вярвате, или не вярвате, но това трябва да се постави като основа на живота: Любовта трябва да се постави като основа на живота. Казвате, че е писано: „Да възлюбим Господа Бога твоего, това е живот вечен“. Като възлюбим Господа, като възлюбим и ближния си, тогава Божията любов ще проникне в нас и ние ще станем безсмъртни. Така седи истината! Казвате: да вярваме. Вярата е условие за безсмъртието. Любовта носи безсмъртието, а вярата е условие за безсмъртието. Надеждата е условие за знанието. Когато казваме, че някой е роден изново, разбираме, че любовта му е подействала и му е създала една нова греха, една нова форма. Любовта трябва да създаде една нова форма, чрез която ние можем да видим Царството Божие. Щом видим Царството Божие, всички дребнавости, които гнес ни занимават, ще изчезнат. И тогава не само че няма да се спъваме на физическия свят, но и духовният свят ще се осмисли. Безлюбието в света произтича от материалните несгоди в живота. За да се създаде един духовен живот или един семеен живот, изисква се широк простор, изисква се място, изискват се условия, храна, въздух, светлина, книги и така нататък. Човек има хиля-

ди хубави желания и хиляди хубави мисли, които трябва да задоволи. Всеки ден човек трябва да чете, трябва да напише нещо, да нарисува нещо, да яде нещо. Като започнеш да ядеш, трябва така да ядеш, че да си във връзка с всички хора, които ядат. Знаете ли колко хубаво се яде, когато всички хора, които ядат, са здрави? Яж със здрави хора, да станеш и ти здрав. Никога не яж с болни хора. Ако искате да излекувате един болен човек, турете го да яде между десет души здрави хора, които никога не са боледували. Като прекара между тях три месеца най-много, той съвсем ще оздравее, но нека да яде всякога с тях. В тяхното ядене ще почувства една музика, която ще е като симфония на Бетовен. В една приказка се разправя за деветима братя, които ядяли с една обща лъжица. Лъжицата минавала с такава голяма бързина от една уста в друга, че никои брат не могъл да викне на един заек, който минавал покрай тях.

Сега мнозина казват, че човек трябва да бъде концентриран, да мисли за Бога. Съгласен съм, че човек трябва да мисли, но той трябва да знае как да мисли. Не е лесна работа мисленето. Как ще мислите за Господа? Има един начин. Сега хората ги е страх да се приближат при Бога. Когато започнат да се приближават, те виждат, че не са такива, каквито трябва да бъдат. Ако се приближаваш при Него такъв, какъвто не си, ще Го видиш страшен – първо има Той. Ако отиваш за знания при Господа, ще кажеш: „Господи, аз съм невежа“. Ще си признаеш невежеството и ще бъдеш готов да се учиш. Вие трябва да имате вярата на разумните деца, та като се приближите при Господа, да сте готови да четете. Ако аз съм на ваше място, ето какво ще направя. Като се приближа при Него, ще кажа: „Господи, гоюдох при Тебе. Досега съм научил много малко, но съм готов, колкото и малка задача да ми дадеш, да я реша както трябва“. Няма да казвам дали мога, дали не мога, но ще кажа: „Опитай ме, Господи“. И когато Господ ми даде задачата, ще започна да я решавам. След това ще Му я занеса да я прегледа. Като намери,

че съм я решил добре, Той ще ми даде втора задача. После ще ми даде и трета. След това ще ме потупа по гърба и ще ми каже: „Слез сега долу, на земята, да предадеш тези три задачи на ония, които не ги знаят“. Като минат няколко години и аз предам тези задачи, ще се върна отново при Господа, да ми даде четвърта задача.

Човек трябва да има в себе си онази вътрешна готовност да се учи – в това именно седи красивият живот. Сега някой се обезсърчава, не му се живее. Защо? Защото никой не го бил обичал. Че как да те обичат! Преди всичко как трябва да се обича човек? Най-мъчното нещо е да се обича човек. Да обичаш човека, е лесна работа, но да изявиш любовта си, това е много голямо изкуство, по-мъчно изкуство от това аз не съм намерил досега. То е най-мъчното нещо – да изявиш любовта си. Както и да изявяваш любовта си, все ще е трудно, ти ще се намериш пред туна бега*. Веднага ще те обвинят, че не си казал някоя дума намясто, че не си гържал ръцете си както трябва, че устата ти била много голяма и така нататък. После ще ти кажат, че мисълта ти не е така чиста, не мислиш както трябва, че чувствата ти не са така чисти. – „Аз мислих, че той е по-друг, а то не излезе така.“ – „Че как го мислеше?“ – „Чувствах това.“ – „Къде го чувстваше?“ – „В слънчевия си възел.“ Сега аз се отдалечавам малко настрани, за да направя нещата ясни. Главно Божествените неща трябва да се изяснят. Ние трябва да разбираме сегашния си живот, да го осмислим. Ако не можете да разберете сегашния си живот, ако не можете да използвате малките благоприятни условия, които сега ви се дават, как ще разберете онова, което не е от този свят? Че ако вие не можете да предадете на другите малките задачи, които сте научили, какво ще използвате по-нататък? Вие мислите, че човек е сам. Не, вие сте сбор, защото човекът е колективно същество.

* Туна бега – тази фраза произлиза от българския фолклор и се използва за изразяване на нещастие или особено трудно положение, което е пристигнало изненадващо, внезапно, без вина.

Вие сте голямо съдружие, и то не само от няколко души, но от 5 хиляди, 10 хиляди – до 100 хиляди същества. От толкова същества сте съставени и всички те живеят на едно място. За да извършиш нещо, ти трябва да го прекараш през цялото събрание. И всички трябва да си гадат съгласието, да се подпишат, че това нещо трябва да се извърши. Ако не гадат съгласието си или ако се яви разцепление между тях, в тебе ще се яви противоречие. Понякога ти си радостен. Защо? Защото всички тия същества са гали съгласието си за извършване на някоя работа и ти започваш да я вършиш.

Казвам: сега предстои да се разреши една велика задача – задачата за самоусъвършенстването на човека. Ако този въпрос би се разгледал, както седи всъщност, светът би тръгнал добре, но сега хората се възпитават малко по старата мода. Христос представя нов начин на разбиране, защото по стария начин не върви работата. Нов избор трябва да се направи. Трябва да има ново разбиране за това. Човек трябва да се роди изново, за да види Царството Божие, да види какъв е новият ред и порядък на нещата. За да върва човек, за да се развива правилно, всички ония същества, които са в него, трябва да мислят по нов начин, правилно трябва да мислят. Понякога казваш: „Струва ми се, че Господ не съществува“. После казваш: „Струва ми се, че Господ съществува“. Защо един път Господ съществува, а друг път не съществува? Защо на едно място Го няма, а на друго място Го има? Или казваш, че едни хора са прави, а други не са прави. Има причини за това. Сега аз не ви привеждам тия мисли, за да се обезсърчите. Вие имате много опитности, но ако не внесете тези ваши опитности в Божествената банка, ще ги изгубите. Всички придобивки, които сте имали досега, непременно трябва да внесете в Божествената банка, за да не ги изгубите, за да не ви оберат. Ако не внесете придобивките си в банката, поне купете нещо с тях, че да го имате черно на бяло. Когато се говори за любовта, за мъдростта, за истината, това са ценности, които трябва да имате на земята. Всички хора на земя-

та, това са условия, чрез които вие можете да имате придобивки. Казваш: „Какво ме интересува да проповядвам, да обръщам някого?“. Като проповядвате, вие ще печелите души, а това е необходимо за всички. Когато обърнете един човек към Бога, с това вие внасяте капитал в Божествената банка. Това е оборот. Ако не го обърнете, значи сте големи бугали.

Всеки човек е капитал. Той е един скъпоценен камък. Щом дойде при тебе такъв камък, разгледай го, продай го и парите от него внеси в Божествената банка. Апостол Павел казва: „Горко ми, ако не проповядвам!“. Пък аз казвам: „Горко ви, ако не печелите души!“. Да печелите души, това е благородното. Не е въпросът да печелите души и да ги употребявате като говеда, но да ги считате за братя и за сестри, да могат един ден те да ви кажат: „Много ви благодарим, че ни въведохте в правия път“. Само 12 души са в състояние да вкарат целия свят в Божествената банка и да поправят своите прегрешения. Ако на година обръщате по един човек само, това е достатъчно. Ако този, когото сте обърнали, обръща по още един човек всяка година, така ще се обърне цялото човечество към Бога. Сега вие искате да убедите някой човек да вярва в Бога. Оставете този занаят, той е стар занаят. Така вие ще приличате на онези, които продават и купуват стари грехи на някой битпазар. Когато отиваш на онзи свят, Господ ще гледа сам ли си, или водиш някого със себе си. Ако ви види, че сте двамата, Господ ще се зарадва, но ако види, че отиваш сам, ще каже: „Този е много закъснял“. Ако е въпрос за блудния син, аз никога не бих желал да бъда на негово място. Ще кажете, че блудният син се е смирил. Хубаво е неговото смирение, обаче Христос не е предал цялата му история. Вие знаете само половината история. Знаете, че баща му заклал за него най-хубавото теле, после му турил и пръстен на ръката, но не знаете, че този син после пак отиде в света да учи. Като отиде в света, пак се върна при баща си, но вече не беше сам, а доведе друг един със себе си. Той се върна с още един свой възлюбен. Разбирайте ме право: този син

имаше една възлюбена душа, която доведе при баща си. Това е възвишеното, това е благородното в човека.

Всеки човек, който има възлюбена душа, той грях не прави. Който няма възлюбена душа, в нейно отсъствие той прави много грехове. И затова казваме: в любовта грях не се прави. Докато хората се обичат, грях не правят. Щом любовта отсъства само за един момент, в този промеждутък вече грехът влиза. Щом любовта не действа, веднага могат да се направят погрешки. Затова има малки и големи погрешки, защото те зависят от степенята на любовта, която функционира в човешката душа. И сега, като сте дошли на земята, не съжалявайте, но радвайте се, че сте дошли. Като страдате, пак се радвайте, макар че страданията не са приятни. Страданията показват отклонението, което сте направили. Като знаете отклонението, ще знаете как да се изправите. По степенята на страданието ще се определи и степенята на отклонението. Колкото по-големи са страданията, толкова по-голямо е и отклонението. Колкото повече чувствате това отклонение, толкова по-голямо ще бъде страданието ви, но и толкова по-скоро и по-лесно ще се върнете в правия път. Колкото по-малки са страданията на човека, толкова по-мъчно може да се върне той в правия път. Който много страда, той лесно се връща, лесно изправя своето отклонение. Ако се родите изново, можете да видите Царството Божие. Казвам сега на всинца ви: истина ви казвам, че ако се родите изново, ще видите Царството Божие и ще разберете Божиите пътища. И тогава знанията на вашия учител, на вашата майка, на вашия баща и на всички други около вас ще имат смисъл. Тогава вие ще разберете защо сте дошли на земята и защо трябва да отидете на онзи свят.

*Благословен Господ Бог наш
Добрата молитва*

29 март 1936 г., София, Изгрев

Понеже ви казах това

Понеже ви казах това, скръб изпълни сърцата ви.

Йоан 16:6

Отче наш

Бог е Любов

Евангелие от Йоан, 16. глава, 1. – 10. стих

Духът Божи

Христос казва: „Понеже ви казах това, скръб изпълни сърцата ви“. Аз наричам авторитет това, от което зависи всичко. За Земята авторитет е Слънцето. Каквото Слънцето каже, то става. Движението на Земята зависи от авторитета на Слънцето. Развитието на живота зависи от същия авторитет. Сега аз не искам да се спирам върху онези противоречия, които произтичат от кривото разбиране на хората. Някой ще каже, че има Господ в света. Колкото хора има на земята, толкова и Господовци има, защото това е едно особено понятие. Когато някой философ или някой религиозен човек говори за Господа, това е неговото понятие за Господа, това ни най-малко не съставя никаква реалност. Този Господ, в когото ти вярваш, в него другите хора не вярват. Ако хората вярваха в този Господ, за когото проповядват, на земята щеше да има радост и мир. А понеже няма радост и мир на земята, това показва, че хората нямат едно определено понятие за Бога.

Някои могат да кажат, че вярват в еволюцията. И аз съм съгласен с еволюцията, само че тази еволюция ще донесе нещо на хората едва след хиляди години – тогава, когато те имат едно верую. Според сегашните условия на живота ние говорим на различни езици. В английския език, във френския, в немския, изобщо във всички езици

нареждането на гумите не върви по един и същи начин. Англичаните, французите и германците членуват гумите, като поставят съответния член пред гумата, а българите членуват, като го поставят на опашката на самата гума. Французите произнасят звука *H* (*N*) носово, германците – гърлено, а англичаните – като прилепват езика си към небцето. Що се отнася до това как българите произнасят *H*, вие сами ще го намерите. Сега това е само едно встъпление. Не е въпрос аз да се съобразявам с вашите вярвания, нито пък искам вие да се съобразявате с чуждите вярвания. Аз ви казвам една истина, която е обща за всички без изключение. Дали съзнавате тази истина, или не, вие вървите по нейния път, но криво я разбирате. Във всинца ви тече един живот, но във всички този живот не е еднакво чист. В някои от вас този живот е примесен с много други елементи, вследствие на което вие страдате от него. Казвате: „Защо Господ ми даде този живот?“. Животът във всички хора е един и същ, не се различава. Кои са причините да бъдете недоволни от живота, няма да обяснявам, вие сами ще ги намерите. Важното е, че животът е един и същ във всички хора, но не е еднакво чист. И тъй, един живот има само. Мисълта съставя атмосферата на този живот. Следователно, за да пречисти своя живот, човек трябва да мисли. Мисълта е дишането в живота. Ако не мислиш, ти не дишаш. Мисълта представлява същото нещо за живота, каквото е дишането за кръвта. Както дишането пречиства кръвта, така и мисълта пречиства живота. Сега аз искам да обусловя живота, но животът не може да се определя. Както и с каквото да се сравнява, той пак не може да се сравни.

Христос казва: „Аз съм пътят, истината и животът“. Значи животът няма с какво да се сравнява, той е един. Понеже по степен на чистота животът не е еднакво чист, то неговата чистота се смалява. Това вече е друг въпрос. И животните имат същия живот като хората, но той се различава по примесите, които

са в него. Атмосферата в животните е много нечиста. И животните си имат един установен ред и порядък. Без да имат закони, както човешките общества имат, животните имат свой ред. Там всеки е на своето място. Без да имат закони, всяко животно знае къде е мястото му. Между хората обаче не е така. При животните първият стол се заема от най-силния, на второ място седи по-слабият от него, на трето място иде още по-слабият – така се нареждат и нататък, докато се дойде до най-слабия от всички, който обикновено заема място в края на опашката. Този закон съществува и в умствения свят. Най-силният в умствено отношение заема първото място, след него иде по-слабият, после още по-слабият, докато се дойде до най-глупавия, който заема последното място. Също така и най-добрият заема първото място, а най-лошият – последното. Защо слабият трябва да седи на последно място? Ето какви изводи правя: докато слабият седи на последно място, той започва да мисли какво да прави, как да стане силен или как по-лесно да се справи със силния. По този начин той постепенно става все по-умен и започва да услужва на силния с това-онова, да му маже колата, та по някакъв начин да привлече вниманието му. Така слабият привлича силния на своя страна. Глупавият пък, като не е умен, иска да стане добър. Тъй щото глупавите имат възможност да станат добри. Следователно слабите хора трябва да станат умни, а глупавите, за да им обрнат внимание хората, трябва да станат добри. Докато не оглупее, човек не може да стане добър. Слабият силен не може да бъде, но умен може да бъде. Глупавият умен не може да бъде, но добър може да бъде. Тъй щото, ще имаме три категории хора, които ще заемат все първо място: първи по сила, първи по ум и първи по доброта. В света за всинца ви има шанс да бъдете първи: ако не сте първи по сила, можете да бъдете първи по ум; ако не сте първи по ум, можете да бъдете първи по доброта. Има и още една категория, в която може да се заеме първо място, но ще се спрем сега само върху трите споменати категории.

Аз не искам да засягам живота, тъй както сега е устроен. Аз другояче го разглеждам. Всички несполуки, които човек сега преживява, не са нищо друго освен вметнати неща в живота му, които нямат нищо общо със самия живот. Безпорядъкът, който виждаме в природата, е вметнат или от хората, или от ангелите. Ангелите вметнаха известен безпорядък, хората вметнаха известен безпорядък, пък и животните вметнаха известен безпорядък. Когато забелязваме, че в природата има известни отклонения, това се дължи на онези същества, които населяват световите. В тези светове обаче прониква Божественото, което регулира всички неща. Божественото постоянно примирява и коригира нещата. Божественият свят коригира отношението между силните и слабите. Божественият свят коригира отношението между умните и глупавите. Божественият свят коригира отношението между добрите и лошите хора в света. Какво понятие имате вие за лошия човек, това е друг въпрос, но от гледището на природата лош човек е онзи, който не се подчинява на Божиите закони, не изпълнява Божиите закони. Че човек не изпълнява закона, това е за негова сметка. Който не изпълнява Божия закон, той не може да бъде силен, той не може да бъде добър, той не може да бъде умен. Тази мисъл трябва да залегне дълбоко във вас. Вие мислите, че може някой светия да се моли за вас, за да завършите училище. Не, вие сами трябва да учите и тогава ще завършите колкото училища искате. Аз не подгържам, че трябва да бъдете невежи. Вие ни най-малко не трябва да бъдете невежи. Целият свят, който е създаден от Бога, не е нищо друго освен едно голямо Божествено училище. В света, в който живеете, има известни възможности за вашето подобрене. Какво ви е нужно за живота, в който сте влезли? Вие се нуждаете първо от здраве. Мнозина от вас сте изучавали физиология и знаете на какво почива здравето. До известна степен здравето почива на храната, на въздуха и на светлината. Това се отнася до физическия свят.

Съвременните учени разглеждат въпроса за създаването на света и предполагат, че първоначално светът е представлявал някаква много рядка мъглявина. Първичната материя, от която светът е създаден, е била хиляди пъти по-рядка от водорода. Водородът, който е един от най-леките газове, в сравнение с тази първична материя представлява нещо подобно на каша. Оттам учените са направили своите изчисления. Те твърдят, че за да се произведе само един грам от тази първична материя, от която светът е създаден, трябва всички фабрики по целия свят да работят цели 3 хиляди години. Какво ще направите, ако имате само един грам от тази първична материя? Какво ще направите, ако имате само един грам от сегашния радий? Той е много опасен. Опасно е да боравите днес с радий. Съвременните хора са се опарили от този радий. На същото основание ви питам: какво ще правите с един грам от първичната материя? Но да оставим този въпрос настрана, аз не искам да напъвам ума ви. Този въпрос ще бъде като клин в работата ви, не се мъчете да го разрешавате. Вие не можете да разберете всичко, което срещате в света, затова трябва да се примирите. Например минавате покрай едно растение. Не можете да знаете като някой ботаник какво е произхождението на това растение, нито как е създадено – вие знаете, че това е растение, нищо повече. В Библията е казано, че Бог е създал света, създал е човека, но как именно ги е създал, вие не знаете. Учените хора говорят по този въпрос едно, а религиозните говорят друго. Бог не е такъв като нас. Той не е човек. Има нещо, по което ние приличаме на Бога, но не сме напълно подобни на Него. Ние приличаме на Него само в това, че можем да мислим. Това качество го има в човека: отчасти е започнал да мисли. Също така той отчасти е започнал да чувства, отчасти го е засегнала любовта. Засега човек има само едно качество, което го отличава от животните: той може да мисли. И той трябва да развие още две качества в себе си. Любовта в хората още не е развита, тя тепърва

трябва да се развива. Това, което хората наричат любов, още не е любов. Казвате, че Бог е Любов. Любовта носи живот. Следователно там, гето смъртта съществува, няма никаква любов. Любовта изключва всякаква смърт. Дето има смърт, там любов не съществува. Децата умират от безлюбие, мъжете умират от безлюбие, жените умират от безлюбие – всички хора умират от безлюбие. На какво се дължи това безлюбие? Дължи се на неестествените желания в човека.

Казва се в Библията, че първоначално хората били безсмъртни. Един ден в първата жена, в онази първа гевица, която не е била женена, се явило едно неестествено желание. От този момент тя станала смъртна. Ева е била гъщеря на Агам. Дето се казва за Агам, че се произнесъл за Ева: „Тази е кост от костта ми и плът от плътта ми“, това подразбира, че тя е била дете на Агам. Така се произнасяте и вие за вашите деца. Агам е родил Ева. В Библията се разправя цяла една история, която ние знаем. Аз не искам да ви я разправам, защото криво ще я разберете. Тази история е много интересна. Ева била дете на Агам и той ѝ е преподавал уроци в рая. В рая тя се е разхождала в градината, живяла е като царска гъщеря. След грехопадането, след излизането си от рая Агам станал жълт. Първоначално той не е бил такъв, какъвто учените го считат. Всъщност учените казват за Агам едно нещо, а религиозните хора – друго. От Агам е произлязла черната раса, после жълтата раса, после червената раса и най-после – бялата раса. В бъдеще от Агам ще произлезе и шестата, светещата раса. И тогава Агам ще се върне в първото си положение, ще бъде такъв, какъвто е бил първият човек. Той ще се яви в своето знание.

Любовта се проявява само чрез светлината. Там, гето има светлина, има и любов. Дето няма светлина, няма никаква любов. Следователно огънят на любовта носи светлината. И само светлината на любовта носи живота. Тя се отнася само до онзи, който може да се

нагрее на тази светлина. Безсмъртието се отнася само до онзи, който може да живее в пламъка, в огъня на любовта. Сега, за да ме разберете право, трябва не само да ме слушате, но да правите и ред опити. Казвате: „Покажи, че е така“. Тези работи не се доказват. Ще дойдеш при мене, тогава и аз ще ям, и ти ще ядеш. Като ядеш, ще те питам: „Приятно ли ти е яденето?“. Като ядеш, ти сам ще докажеш какъв е хлябът. Ще ядеш от хляба и така ще го опитаеш какъв е, нищо повече. Това е първото доказателство. Ако си болен, ще ядеш от този хляб и ще видиш дали ще оздравееш. Ако оздравееш, хлябът е добър, ако не оздравееш, хлябът не е добър. Ако си бил здрав, но се разболееш, хлябът не е добър. Давам ти вода да пиеш. Казваш: „Докажи, че тази вода е добра“. Нищо не доказвам! Пий от водата и сам ще се увериш. Ако пиеш от тази вода и оздравееш, добра е. Ако пиеш и се разболееш, водата не е добра. Същото може да се каже и за въздуха. Това са доказателства на физическото поле. Искате да докажете своята честност. В какво седи честността? Вие трябва да бъдете справедливи спрямо всички ваши слуги. Вие честни ли сте, справедливи ли сте спрямо хилядите слуги, които Бог ви е дал? Вие честни ли сте спрямо овците, спрямо говедата, спрямо всички млекопитаещи? Казвате: „Живеем за едната чест“. За каква чест говорите? Днес сред всички хора има едно небивало насилие. И след всичко това минавате за културни хора! Казвате, че вярвате в Бога, и минавате за културни. Веднъж видях един български селянин, който ореше нивата си със своя бивол. Като се загледах, задницата на бивола беше съвсем награскана от неговия остен, приличаше на едно награскано писмо. Този човек ми разправя, че бил добър, че се отнасял добре с бивола си. Казвам му: „Доколко си добър и доколко добре се отнасяш с бивола си, това се вижда по награсканото писмо на неговата задница. Слушай, ще ти дам един добър съвет: научи се да пишеш на друго място, а не на задницата на бивола. Мястото, на което досега си писал, е едно от най-лошите места. То

носи всички нещастия след себе си. Ти си избрал да пишеш отзад. От сега нататък трябва да пишеш отпред, а не отзад“. Ще кажете, че това са маловажни работи. Не, не са маловажни.

Да се върнем сега към въпроса за Ева. Един ден, както се разхождаше из рая, тя срещна го дървото за познаване на доброто и злото един учен човек, слязъл от небето. Той ѝ се представи като голям авторитет, с много знания, и започна да ѝ разправя, че ако вкуси от забранения плод, ще стане учена като Господа, ще започне да създава светове. По този начин той събуди в нея любопитството, да поиска да придобие тя това знание, да стане господарка на света. Така Ева му повярва и хапна от забранения плод. Мислите ли, че ако в една жена се зароди такава амбиция, както в Ева, тази жена може да се нарече проста? Не, Ева не беше проста жена. Тя искаше да стане учена, знатна и затова се реши да опита този плод. Като го погледна, тя си каза: „Действително, има нещо особено хубаво, което е скрито в този плод“ и тогава се яви в нея желание да го опита. Опасността, на която се изложи Ева, се заключаваше главно в това, че тя изяде плода цял, без да изхвърли семките му навън. Така беше я посъветвал черният агент. Той ѝ каза, че този плод е свещен, и затова не трябва да се изхвърля от него нищо навън. Щом го изяде със семките, от този момент плодът се посади в нея и започна да расте. Значи от този момент в човека се посади семето от дървото за познаване на доброто и на злото. И днес всеки човек си носи това семе в себе си. Всеки човек плаче от него, но не може да се освободи. Като отиде при Адам, Ева започна да му говори за учения човек, но усети, че с нея става нещо: тя беше заченала. За да не остане сама, пък и да скрие това, което става с нея, Ева предложи на Адам да яде от забранения плод. Но като яде, и той усети, че с него става нещо. Адам също така зачена от плода, разбра, че има нещо в това дърво. И бащата, и дъщерята заченаха от този плод. Те мислеха, че дървото е свещено, както бе казал агентът. Не, нищо

не можеше да излезе от това гърво, от този плод. Като гоиде Господ в рая и разбра, че са яли от забранения плод, изпъди ги и двамата вън от рая. Той им каза: „Хайде сега, излезте вън със своята бременност, там да народите деца, да понесете последствията на своето поведение, а един ден, когато повярвате, пак ще се върнете в рая“. Бог беше снизходителен към тях, направи им грехи за пътешествието, даде им раници, даде им пари за път и ги изпрати в света, като им каза, че им го оставя на тяхно разположение. И Бог остави ангели да пазят рая, докато Адам и Ева придобият това, което им трябва, за да се върнат обратно в него. Да оставим другите работи, които по-нататък следват, вие сте ги чели, знаете ги и сами.

Казват, че човек не трябва да има много желания. В рая имаше хиляди желания, но само едно от тия желания беше забранено. Хиляди гървета имаше в рая, от плодовете на които можеше да се яде. Само от плодовете на едно гърво не можеше и не трябваше да се яде – то беше забранено гърво. В живота само едно нещо е забранено. Следователно може да пожелавате само онова, което не е забранено. Само едно нещо има, което е забранено, и щом го пожелаеш, ти ще станеш бременен. Като станеш бременен, никой вече не може да ти помогне. Знаете ли какво нещо е бременността? Тя представлява една връзка, в която никой друг не може да ти помогне освен Бог. Този въпрос никое друго същество не може да го реши освен Бог. Има предание, че след грехопадението Бог изпратил един милион ангели да помагат на хората. Като слезли на земята, и те загазили. Щом видели гъщерите на хората, те се изпоженили за тях и си родили деца. Онези ангели, които се оженили, наплодили се, размножили се и останали на земята. И в Писанието се казва, че Христос дошъл първо да помага на падналите ангели, които някога слезли на земята, за да помагат на хората. Христос искал първо тях да събуди, а после хората. Това е едно предание. Аз не искам да вярвате

в това предание. Аз не съм за онази сляпа вяра, която е суеверие. Според мене вярата, това е най-великият закон на човешкия ум. Когато човек работи с вярата, в него се заражда голяма светлина. Когато работи с вярата, той е във връзка с всички светове, в които живеят разумни същества. Вярата не е произволен закон. Ако хората имаха развито чувство на интуиция, те биха могли да влязат в пряка връзка с тия разумни същества от другите светове. Ако астрономите могат да се занимават с въпроса има ли жители на Марс и някои от тях да забележат, че през известно число години на Марс се явява известна светлина, колко повече могат да влязат във връзка с тия същества всички по-напреднали хора от Земята. Жителите на Марс искат да влязат в съобщение с хората на Земята, затова изпращат като сигнали своята светлина. Но хората, като не разбират техните закони, не могат да влязат в съобщение с тях. Светлината, с която хората на Земята си служат, не е още толкова силна, че да може да отговори на светлината на жителите на Марс. Сега хората са намислили да могат да влязат през радиоактивните вълни в съобщение с жителите на Марс. Колко години ще им вземе това, не се знае. Обаче въпросът има ли жители на Марс, или няма, и децата могат да го разрешат. А умните хора и досега още не са го разрешили. Защо? Ето как гледам аз на въпроса: гетето е ясно небе и при такова небе то лесно можеш да види звездите. Учените хора поради мъглата на своя ум не могат да видят звездите, за тях небето е облачно, нищо на него не могат да видят. Човек трябва да се освободи от мъглата на своя ум. Това значи: човек трябва да се освободи от онези желания, които са се родили от плода на гървото за познаване на доброто и злото. Какви ли не желания се явяват в човека! Всеки от вас понякога иска да бъде красив. Защо искате да бъдете красиви? Понякога искате да бъдете силни. Кои са подбудителните причини за това? Понякога искате да бъдете умни, да бъдете добри. Кои са подбудителните причини

за това? Причините се различават. Ако побудителните причини, които раждат силата, не помагат за развиване на ума, нито помагат за вашето добро, вие ще хванете крив път. Всеки човек е изложен на едно отклонение от правия път.

Вие се чудите как е могъл Господ да създаде такъв свят, това ви смущава. Помнете, че светът не е създаден само за вас. Вие гледате много тясно на нещата. Преди вас са съществували и други светове, не е само вашият свят. Съществували са преди хората и други светове, и други същества. Тъй щото човек е десети поред. Девет категории разумни същества са били създадени преди човека. Този свят е създаден и за човека – това не значи, че е създаден само за човека. Човекът пък е обект за духовния свят. Всеки човек е предмет, с който се занимават ангелите. Те се занимават с неговия ум, с неговото сърце, с неговата душа и с неговия дух. Ангелът вижда и най-малките същества, които хората с микроскоп едва могат да наблюдават. Учените поставят тия малки същества, наречени микроби, под микроскоп и така ги наблюдават какво правят. Като влязат в човешкия организъм, микробите могат да го разрушат. Често ангелите наблюдават под микроскоп вашите мисли, чувства и желания, гледат ги как се движат, какво правят. Това съставя предмет за изучаване. Вие седите пред някоя каса и мислите как да я отворите. Пробвате с един ключ, не става, пробвате с втори ключ, пак не става. Като искате да разрешите въпроса, най-после слагате един ключ, с който касата се отваря. След това започвате да вадите от нея разни малки търкалца. Като ви гледа, ангелът се чуди защо са ви тези търкалца, какво ще правите с тях. Той разбира най-после, че вие се интересувате от златото. Ангелът вижда, че прибирате това злато във вашата торба. Но ето, идват двама стражари, хващат ви, завеждат ви при прокурора и там започват да попълват разни документи за случая. Вие виждате, че няколко души около вас ви решават съдбата. Те ви цитират закони, членове, които

сте нарушили, като сте си позволили да отворите касата. Ангелът седи, вижда всичко това и намира, че всичкото престъпление, в което ви обвиняват, се заключава във факта, че парите са извадени от една каса и са турени в друга някаква каса. Според него това не е престъпление. Според ангела престъплението седи в кривата мисъл на човека, че като извади парите от касата, ще уреди с тях работите си, ще уреди живота си. Там е всичкото заблуждение на човека. Заблуждението и грехът на Ева не е в това, че е хапнала от плода на забраненото дърво, но в това, че като е хапнала, тя е помислила, че по този начин ще може да уреди живота си, ще може да придобие повече знания.

Досега съм слушал много българи да ми казват: „Ти остави тази философия, не ми разправяй за нея. Пари, пари ми трябват на мене“. Аз казвам: „Остави ти тази философия на парите. Ако е въпрос за пари, аз мога да ти кажа къде има заровено злато в земята. Аз съм богат човек“. – „Как така!“ – „Аз зная едно голямо богатство, което е от около десет милиона тона злато.“ – „Къде е то?“ – „То е разтопено в океаните. Трябва да изпариш всичката вода на океаните, за да остане златото свободно и да го извадиш. Можеш ли да ми кажеш за колко милиона години ще изпариш всичката вода и колко възлища и дърва трябва да имаш на разположение, за да освободиш всичкото злато от океаните?“ Според някои учени златото във водите на океаните възлиза на десет милиона тона, а според моите изчисления е повече, но не искам да споря с тях, съгласен съм, че това злато е десет милиона тона. За мене е важно да знаете, че някои от вашите желания са толкова постижими, колкото е постижимо да извадите златото от водите на океаните. Като знаете това, щом се натъкнете на някое подобно свое желание, не си губете времето с него, не се стремете да го постигнете. Това желание е толкова постижимо днес, колкото днес е възможно реализирането на идеята за перпетуум-мобиле. Преди години един господин, който се занимаваше

с идеята за перпетуум-мобиле, беше дошъл в нашето братство. Той беше станал толкова подозрителен, че се страхуваше от всичко. Един наш брат се пошегувал с него, като му казал, че ако делото му успее, трябва да даде нещо на братството. Като чул това, той се уплашил, че ще му откраднат откритието, и се отдалечи от нас. Той се боеше да не го изиграят. Аз му казвах, че малко още не му достига, за да реализира идеята си, трябва му само един грам тежест на едната страна, за да се завърти колелото, да се измени равновесието. За мене лично този въпрос е разрешен. Братът не направи добре, като смути духа на този човек. Той трябваше да го остави свободен, да не усилва повече неговото подозрение. Този господин е на около 60 години. Добър човек е, добре работи. Мнозина считат, че е изгубил времето си с тази идея, но той е прекарал досега с нея един целомъдрен живот, изглежда като момък на 30 години. Вече цели 30 години се занимава с тази идея, вследствие на което лицето му е светло, хубаво, а очите му са бистри. Той така е погълнат от идеята си, че нито жените го интересуват, нито парите го интересуват. Той е зает с мисълта си. Той мисли, че като реализира идеята си, ще спаси света, ще подобри състоянието му. И за него е добре, защото тази идея за перпетуум-мобиле го спасява и от жените, и от парите. Той казва: „Аз не се страхувам от страдания“. Всичко това той е постигнал благодарение на този свой труд. Той казва: „За нищо не давам своята идея. За никакви пари, за никакви жени не я давам“. Този човек е на около 60 години, но изглежда на около 30. Казвам му: „Всичко хубаво, което имаш, се дължи на идеята ти за перпетуум-мобиле“. Не му казвам, че тази идея е непостижима, но казвам, че когато и да е той ще я постигне. Да откриваш перпетуум-мобиле, според мене то е все едно да се обновиш, или да се подмладиш, или да възкръснеш. Това са все синонимни думи. Перпетуум-мобиле означава „възкресение на душата“. На земята тази идея се изразява като машина перпетуум-мобиле, а в

умствения и в чувствения свят това са процеси, които трябва да станат. Това е един важен процес, един важен въпрос.

Христос казва: „Понеже ви казах това, скръб изпълни сърцата ви“. Когато кажете на един човек, че това, което мисли, той не може да го изпълни, става му мъчно. Една сестра ме питаше: „Защо казвате, че не можем в този живот да станем светии?“. Казах ѝ: „Аз още не съм станал светия, че вие ще искате преди мене да станете светии и светици!“. Вие трябва да постъпвате свято, а що се отнася до светийството, то не е лесна работа. Да постъпвате свято, и това е голяма работа. За вас е важно да постъпвате право, няма какво да мислите за светийство. Светиите са много смирени хора. В цялата история няма по-голям светия от Христос. Той казва за себе си, че като се намерил в рабски образ, смирил се, подложил си гърба на удари като един обикновен човек. Ние виждаме неговото голямо знание, но като дошли римските войници да го заловят, той приел всичко. Той се подчинил на римските войници, оставил да го заковат на кръста. Къде се крие силата на Христа? В Христа има една особена, силна, характерна черта. Със своето смирение той се показва на духовете на земята слаб, немошен. Те казаха: „Слаб е той, няма какво да се плашите. Ние го вързахме. Нека да се приготви една арка за него. Ние ще му дадем да разбере как смее да идва в нашето царство“. В онзи свят имаше голямо знамение. Те водеха вързан Христа, но той даде такъв ритник на вратата на ада, че изпокърти всичко. Христос нямаше камшик, но с ръката си удари този-онзи и им каза: „Какво седите още тук? Хайде навън! Елате с мене, в три гена всичката работа ще се свърши“. И така стана. Всички дяволи се изпокриха. Дяволът знае какво нещо е ударът на светията. Като те удари един път, ти ще помниш този удар цели 10 хиляди години наред. Като те удари един път светията, ти няма да се спреш дори до Слънцето. След тази победа Христос трябваше да слезе и по-долу от ада, дето

намери затворниците и ги освободи. Щом ги освободи, той го поведе към небето. След това Христос отиде при Отца си и показа, че е спечелил победа. На земята хората мислеха, че са победили Христа, а той беше замаскирал положението и така свърши работата. Христос е колективно същество. Той имаше един плам, даден от Бога, който духовете не можаха да разберат. След като победи всичко, той се качи нависоко и каза: „Свобода на всички!“. И катурна всички онези духове, които бяха из въздуха, свали ги долу. Колкото лоши духове имаше по света, той ги очисти. Колкото останаха свободни, крият се сега из горите, из пещерите и тук-там между хората.

Сега във вас се заражда мисълта дали всичко това е вярно, или не. Аз не искам да вярвате, но гледайте на това като на един разказ, като на едно забавление. Не мислете, че е вярно, но не мислете и че не е вярно. Ако мислите, че не е вярно, грешите и ако мислите, че е вярно, пак грешите. Не казвайте, че съм дошъл да ви говоря неверни работи. Ако съм дошъл да ви лъжа, кажете ми: какво ще спечеля от това? Какво ще придобия, ако ви излъжа? Аз не се нуждая от нищо. Сега и аз ще кажа на всички: „Хайде навън! В три дена никой да не остане тук!“. Какво означава това? Означава: хайде, излезте от тези гробища, в които страдате, освободете се от всички пъшкания и охкания, от всички сълзи и страдания. Какво ще плачете, че мъжът ви е умрял? И кога е умрял? Ако наистина е умрял мъжът ви, това не говори добре за вас. Ако дъщеря ви е умряла, това не говори добре за вас. Това показва, че вие сте ги уморили. – „Баща ни умря.“ Защо умря? Вие го уморихте. Христос защо умря? Вие го уморихте. И сега ще седнат да плачат, че Христос бил умрял. Хайде, всички навън! Навън старият рег! Човештина се изисква от всички. Мисъл, доброта, сила се изисква от всички. Какво ще ми разправяте вие! Това е свещената религия. Трябва да се освети името Божие на земята. Ние не съдим никого, защото, дето има съдба, там няма спасение. Мнозина очакват да настъпи денят на Второто пришествие,

когато светът ще бъде съден. Ако чакате да дойдат да ви съдят, вашата работа е изгубена. Преди да дойде Страшният съд, за вас има спасение. Щом дойде Страшният съд, опасна е работата. Грешните ще отидат на вечен огън и мъчение, а праведните ще отидат горе. Работата на праведните, които са правили добро, е свършена вече. Какво очаквате повече? Грешният не може да бъде праведен и праведният не може да стане грешен. Време е още сега да решите, преди да е дошъл съдният ден. Ако сега решите въпроса, във ваша полза ще бъде всичко. Ако решите после, времето е изгубено. Какво се иска от вас до Великден например? Какво показва днешният ден? Той показва онази велика любов, която е имал Христос към своите братя. Към кои свои братя? Към всички онези страдащи души, които са отпразвили ума си към Бога и са Го молили да им помогне. В каква форма са се молили, това не е важно. Те са вярвали в Бога и са Го търсили. Вие трябва да бъдете свободни от всички предубеждения. Спасението седи в Божията любов, в нищо друго. Тя е плод, който спасява. Любовта е храна за душите. Духът ражда любовта. Духът е нещо непознаваемо, от него иде животът, от него иде светлината, от него иде свободата, от него иде знанието. Но без любовта нищо не можете да направите. Ако вие не възприемете тази любов, която иде от Духа, не можете да бъдете спасени. Ако не пиете вода, ще умрете, ако не дишате, ще умрете, ако не приемате светлина, ще умрете. И ако не мислите, ще умрете, ако не любите, ще умрете.

Аз се спирам на онова време преди създаването на света и тъй както сега го виждам, и тогава е съществувала Божията любов, и тогава е съществувала Божията мисъл. Под влиянието на тези две сили светът е започнал да се строи. Това, което сега виждате, не е нищо друго освен резултат на Божията мисъл и на Божията любов. Бог е изпратил своята любов и своята мисъл в света. Тъй щото на вас не ви остава друго освен да изучавате тази любов и тази мисъл, които са действали. Сега вие

всеки ден сте недоволни от нещо. Някой е недоволен, че не е завършил гимназия – хубаво е било да завърши, но не я е завършил. Друг е недоволен, че не е завършил университет. Трети е недоволен, че баща му не е богат. Четвърти е недоволен, че не е виден проповедник или виден музикант, или художник. Да бъде някой богат или виден човек, и това е хубаво, но не е най-важното. Най-важното за вас е спасението. На всинца ви трябва любов. Трябва да се запали във вас свещеният огън на любовта. Тогава старият ще се подмлади. Старият трябва да стане умен, а умният трябва да стане добър. Който е силен, той се нуждае от ум. Който е умен, той се нуждае от доброта. Ако имате и трите качества, нужна ви е любов. Вие трябва да разбирате любовта, защото чрез любовта иде силата в света, иде знанието, иде и доброта. Доброто е плод на любовта. Това е великият закон в света. Вие ще кажете, че любовта е измама, измама на сърцето. Не, това не е никаква любов. Любовта освобождава. Тя носи радост за всички хора, за всички ония, които мислят. Вие можете да направите опит в това отношение. Вие можете да направите ред опити по отношение на любовта. И аз мога да ви приведа ред примери, но те няма да бъдат такива, каквито опити вие можете да направите. Доколкото човек вярва в Бога, дотолкова може да Го познае. Вие не можете да познаете Бога, докато не Го любите. Не може първо да Го познаете и тогава да Го любите. Този, когото познаваш, ти трябва да го любиш. Ако ти не любиш брат си, когото виждаш, как ще любиш Бога, когото не виждаш?

Мисълта, която искам да остане в умовете ви, е следната: каквото имате, каквито опитности сте придобили, всичко това трябва да мине през Божествения огън, да се претопи и да остане ценното от него. Сегашният ви живот ще мине през огъня на Любовта и всичко, което остане след този огън, то е ценното – на него можете да разчитате, то е вашето богатство. И онова, което можете след това да организирате, в него

седи вашият живот. След това вие ще влезете в света на Любовта. Има един свят, в който всичко е постижимо, това е светът на Любовта. Там всички човешки желания се постигат. Апостол Павел, който имаше тази опитност, каза: „Нито око е видяло, нито ухо е чуло това, което Бог е приготвил за онези, които Го любя“¹. И затова казвам: търсете първо Божията любов. Като срещнете един човек, не е мъчно да го познаете. Вие познавате ли, когато една свещ гори хубаво, или не познавате? Познавате. Значи, ако имате една свещ, вие познавате дали тя гори хубаво, или не, а като срещнете един човек, не познавате дали той гори хубаво, или не. Тогава къде седи вашето знание? Аз не казвам, че не познавате нещата, но вие имате една крива мярка за тях. Какво нещо е човекът? Ако във вашия дом има някой болен, щом влезе при вас добрият човек, вие, без да го познавате, ще разберете, че е добър, по това, че вашият болен ще оздравее. Ако работите ви са били заплетени, ще се подобрят. Ако времето е било облачно или задушно, непременно ще стане някаква промяна. Страна или град, или село, дето има добри хора, там винаги ще има плодородие, там винаги небето ще бъде по-ясно, по-хубаво, по-приятно, там винаги хората ще живеят по-добре помежду си. Добрият човек е като извор, от водата на който всичко расте и се развива.

Потребни са добрите хора в света. И не че всички трябва да ги знаят. Добрият човек не се нуждае от това да бъде познат на всички хора. Изворот, който извира от планината, не иска да го знаят хората, но без той да иска, всички го знаят. Той се проявява, без да иска. Той образува цяла река. Където мине, навсякъде се проявява. Но този извор, като започне да слиза от планината, няма да бъде вече така чист, както е бил в самата планина, в началото. Като дойде да се влее в морето, той ще бъде мътен. Погрешката не е негова. Погрешката седи в това, че той е поел нечистотиите на всички хора. Като е услужил на всички хора, той е станал нечист. Водата

ни най-малко не съжالياва, че е станала нечиста. Тя казва: „Аз искам всички хора да бъдат чисти“. Въздухът казва: „Аз искам всички хора да дишат, всички хора да мислят право“. Водата, която пием, ни казва, че всички трябва да бъдем чисти. Въздухът, който дишаме, ни казва, че всички трябва да мислим право. Светлината, която възприемаме, ни казва, че всички трябва да бъдем любящи. Така казват водата, въздухът и светлината. Писанието казва: „Чистите по сърце ще видят Бога“. И още: „Онези, които ме търсят, ще ме намерят“. Значи онези, които мислят, ще намерят Бога. За онези, които любят Бога, е казано, че Бог ги е написал на своята глан. Дето ходи, Той ги носи със себе си, написани са те на Неговата глан. Достатъчно е да погледне към гланта си, за да си спомни Бог за тях. Няма по-хубаво нещо от това да бъдеш написан на гланта на Бога и като погледне към гланта си, Той да каже: „Имам едно дете, което ми е приятно, защото живее така, както искам“.

Какво по-хубаво от това да приличаме на Господа, да живеем като Него в мир? Какво правят сегашните хора? Като се съберат няколко души, веднага започват да спорят кой в какво вярва. Оставете вашите вярвания. Когато някой добър човек дойде в къщата ви, за вас е важно, ако сте били болни, да оздравеете. Като дойде в къщата ви един човек, вие не трябва да го питате в какво вярва, но ако е жаген, дайте му вода да пие, ако е гладен, дайте му да се нахрани, ако е уморен, оставете го да си почине. Посрещнето го добре, после го запитайте отде иде и след това вече искайте да си поговорите за други работи. Това значи любов! Нека този човек да ви бъде като брат. Вие сега ще започнете да го питате: „Ти от нашите ли си?“. Всеки, който върши волята Божия, е от нашите. Всеки, който е силен, е от нашите. Всеки, който е умен, е от нашите. Всеки, който върши добро, е от нашите. Това са нашите братя и сестри. Така и вие можете да говорите. Аз искам да ви остане нещо от това, което днес говорих. Аз искам да ви дам нещо и да взема от

вас нещо. Какво можете да ми дадете вие? Най-първо, от вас искам да посветите своята сила на Бога, после искам да посветите своята мисъл на Бога, искам да посветите своята доброта на Бога, искам да посветите своята любов на Бога. Готови ли сте за това? аз не искам това за себе си, искам го за Бога. аз искам да посветите всичко това не на онзи Бог на разногласието, но на онзи ваш Баща, Който ви е давал, давал досега живот, Който ви е давал сила, Който ви е давал всички радости. аз искам да посветите всичко на онзи Бог, на онзи ваш Баща, на Когото всички дължите. Като излезете вън, ще видите всичко, което този ваш Баща е създал за вас. Той е създал небето и звездите за вас, всичко е създал за вас. Щом сте дошли на земята, в това велико училище, вие трябва да се учите и да видите какво е създал вашият Баща за вас. Вие не трябва да бягате от това велико училище. Много хора искат да се освободят от земята, казват, че била „юдол плачевен“.

Казва се в Писанието, че Дух Божи се носеше над земята. И като погледна Бог на земята, на тази своя дъщеря, Той каза: „Да бъде виделина на нея“. И стана виделина. Земята е дъщеря на Бога, а вие сте нейни деца. Казвате: „Нима земята може да ражда?“. Ражда земята. Но ако приемете това по човешки, вие съвсем ще се объркате. аз не искам да мислите, че земята е точно такава, каквато я виждате отгоре. Това, което отгоре виждате, никаква земя не е още. Очите ви трябва да се отворят, да видите какво нещо е земята. Материята, от която е направена земята, е толкова чиста, че почти се равнява на онази първична материя, за която ви казвам, че ако искате да получите един грам от нея, трябва всички фабрики по света да работят цели 3 хиляди години, за да създадат този грам. Това, което виждате отгоре на земята, то е човешкото и животинското. Вътре в тази материя прониква Божественото, което постоянно организира човешкото и животинското. Божественото постоянно подтиква тази мъртва, неорганизирана още

материя и я подбужда към живот. Така подтиква Бог и умрелите хора. От време на време Той отива на гроба на някой умрял и го пита: „Защо те туриха тука?“. – „Защото крадах и убивах на земята.“ – „Е, повече да не крадеш и да не убиваш.“ После отива на гроба на някоя невеста и я пита: „Защо ти си тука?“. – „Изневерих на мъжа си и той ме уби.“ – „Стани сега и повече да не изневеряваш.“ После Бог отива на гроба на някой слуга и го пита защо е заровен. – „Крадах от господарите си.“ – „Друг път да не крадеш.“ След това отива на гроба на някой съдия и също го пита защо са го заровили в земята. На всички Бог казва: „Станете и повече да не грешите“.

Мнозина искат да знаят как ще бъдат погребани. Съжалявам, че не мога да им отговоря. Аз бих желал вие повече да се интересувате от това как ще възкръснете, отколкото от това как ще бъдете погребани. Хората се интересуват как ще бъдат погребани, когато умрат, а не знаят, че те и сега не са живи. Мислите ли, че вие сте живи? Като наблюдавам хората, виждам колко са слаби във вярата си. Един евангелистски проповедник веднъж проповядвал пред своите пасоми, че не трябва да се плаче за умрелите. За тази цел той си послужил с различни стихове от Евангелието. Тъкмо приключил с проповедта, когато дошла жена му да му съобщи, че неговият шурей е умрял. Като видял жена си разплакана, той заплакал заедно с нея. И аз се чудя защо трябва да се плаче за умрелите. Аз не искам да ви огорчавам, но да си зададете въпроса защо плачете, когато някой от вашите близки умре. Жената плаче за умрелия си мъж главно поради това, че няма кой да работи за нея, няма кой да я гледа. Бащата плаче за умрелия си син, защото няма кой да работи за него. Като разгледате от психологическо гледище скръбта на хората, ще видите, че в нея се крие нещо користолюбиво. С това аз не искам да кажа, че е добре да умре човек, но вие трябва да си дадете отчет защо плачете за своите покойници. Според мене човек умира, защото няма кой да го обича. Когато видя

някой умрял, приближавам се до него, питам го иска ли да възкръсне, а той казва: „Не искам да възкръсна, защото ще ме бият хората“. – „Е, тогава върви си.“ – „Добре че се освободих от жена си, от гълговете си. Имах много гългове на земята. Ако ме върнеш да живея, ще продължиш страданията ми.“ Когато някой иска да го възкреся, аз го питам: „Готов ли си да служиш на Господа, да проповядваш Словото Божие?“. – „Трудна работа е тази. Какво да проповядвам! По-добре да си вървя.“

Мнозина ме питат: „Защо не възкресиш някого?“. Досега аз не съм срещнал нито един човек, който да е пожелал да възкръсне и да служи на Господа. Питам: като възкръсна Христос, кои повярваха в това? Еврейският народ повярва ли във възкресението? Колко души повярваха? Отначало повярваха само 500 души, след това повярваха 3 хиляди и едва след 2 хиляди години се увеличи вярващите. Силата на Христос дойде. Христос проповядва вече не чрез една уста, а чрез хиляди усти. Днес той навсякъде проповядва. Когато Христос проповядва, той ни изпитва – изпитва ни в любовта. В какво седи вярата? Вярвайте в онова, което ще стане. Казвате: „Може ли?“. Опитайте. В Писанието е казано: „Потърсете ме в ден скръбен“. Това не значи, че трябва да се изолираме от хората. Не е правилно да се изолираме. Можем да се изолираме, но от кого? От всички лоши хора. А трябва да се свържем с всички добри хора по лицето на земята, гето и да се намират ме. Ако искаш да успяваш в живота си, трябва да се свържеш с всички добри хора по лицето на земята и трябва да се изолираш от всички лоши мисли и желания на хората, понеже те ще те спънат. Лошите хора не трябва да мразиш, но трябва да се изолираш от тях, за да се свържеш с всички добри хора. Свържете се с добрите хора! Иначе вие няма да намерите в живота си това, което търсите. Сега да ви представя как трябва да се свържете с добрите хора. Някой казва: „Като се оженим, се свързваме“. Аз не съм против женитбата, но казвам: да се не разлъчва това, което Бог е съчетал.

Да се ожени човек, това означава да има една другарка, с която през целия живот да не са си разменили нито един остър поглед, да не са си казали нито една обидна дума, да не са си отправили нито едно лошо чувство, било то явно или тайно. Така трябва да бъде и от двете страни. Пък и синът, и дъщерята трябва да живеят по всичките правила. И слугите трябва да живеят по всичките правила. Вие трябва да обичате слугите си. Не е лошо човек да бъде слуга. И синът е слуга, само че той служи без пари. Той се учи на Божия закон. Бащата казва: „Синко, изпълни моята воля от любов, както и аз изпълнявам волята Божия. Един ден моят успех ще бъде твоят успех. И твоят успех ще бъде мой успех“.

Ако работим за Бога, ние работим и за себе си. Ако не работим за себе си, ние не работим и за Бога. Питам: къде са отишли онези, които са работили изключително за себе си? Те са отишли на гробищата. Всички, които имат паметници на гробовете си, са все онези, които са работили само за себе си. На тия паметници аз бих поставил следния надпис: „Прости ни, Господи, че сме работили само за себе си. Възкреси ни и след това ще работим само за Тебе“. Който служи на Бога, за него в бъдеще няма да има никакви гробища. На някой гроб вие четете: „Тук лежи един, който млад и зелен погина за своето Отечество“. Кое е нашето Отечество? Ако нашето Отечество е Царството Божие, към него именно ние трябва да се стремим. Ако всички ние служим на Царството Божие, ще бъде добре за всички народи и държави, за всички общества и домове. Този закон ще подобри положението на всички. Това не трябва да бъде само за едного, но за всички. Българската поговорка казва: „С един камък къща не става“. Всички хора трябва да служат на този велик закон, трябва да служат на Бога. Гробищата съществуват, понеже ние не служим на Бога, но служим само на себе си.

Който съзнава, че е сиромас, той служи на себе си. Който съзнава, че е богат, той служи на себе си. Който

съзнава, че е умен, той служи на себе си. Който съзнава, че е силен, той служи на себе си. Който съзнава, че е добър, той служи на себе си, нищо повече. Това е моята максима. Пред моя ум сеги друг един всеобемащ ум. Пред моята сила сеги друга една по-велика сила. И пред моята доброта и любов сеги друга една доброта и любов. Затова, като погледне човек към тази по-велика сила, трябва да си каже: „Колко е велика, Господи, Твоята сила! На нея принадлежи всичко в света“. Така казвам аз в себе си, така трябва да казвате и вие в себе си. „Господи, аз посвещавам своята сила, своя ум, своята доброта и своята любов за служене на Тебе. Всичко това иде от Тебе и аз го посвещавам за служене на Тебе. Не искам да го затържа за себе си“ – аз взимам това като един велик закон. Сега пожелавам на всинца ви да служите на Бога. Това е едно благо за всички.

Благословен Господ Бог наш

Тайна молитва

5 април 1936 г., София, Изгрев

Заведоха Исуса

*Отче наш
Бог е Любов*

Ще прочета само две думи и върху тях ще говоря: „Заведоха Исуса“. Онази българска поговорка казва: „С един камък къща не става“. С два камъка може да се постави основа на къщата, но с един камък основа на къщата не може да се постави. Тази поговорка е относителна. Тя се отнася до сегашните камъни на физическия свят, но има камъни, от които един само е достатъчен, за да се направи къща. Едно малко житно зърно не може да изхрани цял свят, но дайте му време да порасне в продължение на 12 години и то ще може да изхрани цял свят. Невъзможните неща са мъртви, а възможните са живи, нищо повече. Когато казваме, че нещо е невъзможно, ние разбираме, че там е смъртта. Когато казваме, че нещо е възможно, там е животът. Когато казваме, че нещо е невъзможно, там е невежеството, там знанието не прониква. Когато казваме, че нещо е възможно, там е знанието. Когато казваме, че нещо е невъзможно, там е безсилието; когато казваме, че нещо е възможно, там е силата. Когато казваме, че нещо е невъзможно, там е злото; когато казваме, че нещо е възможно, там е доброто. Когато казваме, че нещо е невъзможно, там е несправедливостта; когато казваме, че нещо е възможно, там е справедливостта. Така вървят работите. Това показва, че нещата биват възможни и невъзможни.

„Заведоха Исуса.“ Това завеждане не беше приятно на Христа. Доброволно ли отиде той? Не отиде доброволно, това му беше наложено отвън. Това завеждане стана по стечение на известни обстоятелства. Според индуската философия това е карма. Според християнската философия така е било определено от Бога. А сегашни-

те учени ще кажат, че това се дължи на важни социални условия. По какъвто и начин да се обясняват, нещата все донякъде се обясняват, тоест необяснени остават. Не е въпросът само да се обяснят нещата. Аз мога да обясня на един човек защо някой е богат, пък друг е беден, но с какво ще се ползва той от това обяснение? С какво ще се ползвате от това, че един човек е добър? Каквото и обяснение да се даде защо един човек е добър, а друг – лош, вие няма да се ползвате с нищо от това обяснение. Вие трябва да се спрете на научната страна на въпроса. Аз харесвам учените в едно отношение: те правят малките работи ценни. Те не се занимават с големи работи. Богословите например искат да знаят дълбоките работи за Бога, те се занимават с много големи философски въпроси. Другите учени обаче не искат да се занимават с такива големи въпроси, но казват: „Тези работи не са за нашия ум“. Те се занимават с атомите, с малките реакции, с растенията, с буболечките. Що се отнася до големите работи, с тях не се занимават. Учените не се занимават с въпросите кой е прав и кой е крив. Религиозните хора се занимават с въпросите кой е прав и кой е крив. За да знае човек кой е прав и кой е крив, той трябва да бъде умен, силен, добър и справедлив. Ако човек е безсилен, ако не е умен, ако няма никаква доброта в себе си и никаква справедливост, как ще знае кой е добър и кой не е? Или как ще знае кой е прав и кой е крив? Сега не мислете, че това, което ви говоря, ще влезе в контраст с вашите възгледи. Има неща, с които не можем да влезем в контраст. Ние не можем да влезем в контраст, в противоречие с водата, с въздуха, със светлината или с храната. Как ще влезете в конфликт със светлината? Как ще се скарате със светлината? Невъзможно е да се скараш със светлината. Това, което не идва само при тебе, но ти го каниш, за да дойде, то реално ли е, или не е реално?

„Заведоха Исуса.“ Реално ли е това нещо, или не е реално? Те мислеха, че Христос е виновен, намираха, че той не върви в правия път. Според своята философия евреите

намираха, че Христос не върви в правия път, не работи в интерес на тяхното въздигане. Такова е било разбирането им. Но аз не искам да се спирам върху социалната страна на въпроса. Аз не искам да говоря за последициите. За мене не е важно кой прав, кой крив. Сега не му е времето да се търси правият и кривият. Ще дойде ден, когато ще се знае кой е прав и кой е крив. Сега е важно човекът да яде от обяда, който се приготвява. Кой го е купил, кой го е сготвил, кой го е солил, това не е важно – важно е обяда да се възприеме. Представете си, че имате една добре развита гарба, която може да ви спаси от всички злини. Представете си, че при днешните социални въпроси, при днешната немотия и сиромашия имате такова знание, че каквото пипнете с ръката си, всичко става на злато. Ако имате такова знание, не можете ли да разрешите с него всички социални въпроси и всички социални мъчности? Или представете си, че аз съм глаген. Влизам в една гостилница, нямам и пет пари в джоба си, обаче имам на разположение няколко камъчета, всяко от които тежи между 100 и 250 грама. Поръчвам си едно-две яденета, нахранвам се добре, след това взимам едно от камъчетата в ръката си и то веднага се превръща в злато. Давам после на гостилничаря това парченце злато и си излизам. Аз ви представям случаи, които стават много рядко, те са почти невъзможни. Тези случаи са изключения. Аз ви ги представям от най-добрата страна. Представете си сега друго: вие имате такова знание, такова прозорливо око, че можете да предвиждате неща, които ще станат след сто години. Какво ще бъде вашето положение, ако имате такова знание? Представете си, че сте такъв певец или музикант, че като запее или засвири, всичко наоколо млъква. Наистина, такива певци и музиканти още няма по света, но те ще дойдат някога. Ще има такива певци и музиканти.

В гръцката митология се разказва за Орфей, който бил такъв певец, че като запявал, всичко наоколо млъквало. Доколко е верен този разказ, дали е така, или не е

така, аз не се спирам да се занимавам, това оставам на историята. Но казвам: има нещо в човека, което можете да проверите, има нещо, на което можете да разчитате. Вие говорите за вашата гуша, а никога не сте опитвали какво можете да направите с нея. Вие говорите за вашия дух и пак никога не сте опитвали какво можете да направите с него. Едва сега хората опитват какво могат да направят със своя ум, какво могат да създадат с него, обаче никои още не е опитал своя дух или своята гуша. Даже и вярващите не се спират върху своя дух и своята гуша, но казват: „Тези работи са високи, не са за нас“. Те разрешават въпроса по един странен начин. Те казват, че този вярва в Бога или че онзи не вярва в Бога. Първо, аз искам да знам в кой Господ трябва да се вярва. Ще кажете, че един е спасителят на света и той е Христос. Ами и будистите си имат един спасител. Като отидете при мохамеданите, и те си имат техния спасител – Мохамед. Християните казват, че Христос е техния спасител. Преди Христа е имало и други учители, други водители на човечеството. Учениците на всяка отделна вяра могат да спорят помежду си, но от този спор нищо не може да излезе. Християните ще изтъкнат какво е казал Христос: че всички, които са дошли преди него, са били крадци и разбойници. Тогава какво е казал за онези, които ще дойдат след него? Онези, които разсъждават буквално, те именно казват, че всички преди Христа са били крадци и разбойници. Обаче Христос съвсем друго нещо е разбирал под думата „крадец“. Той описва какво е крадецът. „Крадецът не иде за друго, освен да открадне, заколи и погуби. Аз обаче дойдох да дам живот, и то преизобилно.“ Значи всички, които са дошли преди Христа, са дошли с идеята да си намерят овце, които да голят и да ядат. Че и Мойсей дойде преди Христа! Ако се разсъждава така буквално, ще излезе, че и Мойсей беше крадец и разбойник. Не е така. Всички онези, които са дошли да научат хората на добро, те не са крадци и разбойници. Обаче онези, които са дошли да научат хората на зло, за

тях се казва, че са крадци и разбойници. Те постъпват по различен начин.

След всичко това хората ще разправят за страданията на Христа. Няма какво да ми разправят за тези страдания. Днес Христос пак страда, но вътре в човека. Няма какво да ми разправяте как са измъчвали Христа. Важно е какво ще правите сега. Не е въпросът за този Христос, който е дошъл да страда, за да изкупи човечеството, но важно е какво ще направите с този Христос, който е у вас. Това е един личен въпрос, който можете да разрешите като Пилат: да си измиете ръцете и да махнете от себе си всякаква отговорност. Най-лесно е да кажете: „Такива са условията. Майка ми ме е родила такъв, баща ми ме е родил такъв, повече не можах да направя“. В Пилат няколко пъти се яви желанието да освободи Христос и по случай празника Пасха, на който празник се е пускал по един престъпник или затворник, той запитва народа: „Искате ли да ви пусна Исус?“. – „Не, искаме да ни пуснеш Варава.“ Варава беше един от най-големите престъпници. Еврейският народ поиска Пилат да пусне Варава на свобода, а не Исус. Евреите намираха, че Исус не е благонадежден. Кое беше право: Исус да се освободи, или Варава? Първоначално Христос стоя при Пилат. След това мина през една дълга процедура: коронясаха го, туриха на главата му трънен венец, дадоха му скиптер и всички римски войници му се кланяха. На другия ден му дадоха един голям орден за храброст, един кръст, който той понесе, но само го едно място, и после каза: „Не искам повече да нося този кръст. Сега вие го носете“. Като пристигна на Голгота, римляните там му дадоха друг кръст. Те казаха: „Този орден, щеш, не щеш, ще го носиш“ и го заковаха на кръста. Войниците се гавреха с него, като му казваха: „Ще знаеш, че този орден се дава в знак на голямо достойнство“.

Като ме слушат да говоря, някои от вас може да разберат нещата криво. Какво представлява орденът? Той представлява една добродетел. Човек, който може

да носи такъв орден, той е добродетелен човек. Що е кръстът? Кръстът, това беше едно от най-позорните наказания, с което римляните можеха да накажат някого. Аз няма да се спирам по-нашироко върху този въпрос, защото днес около 200 – 300 хиляди проповедници говорят по същия въпрос. Друго не ви трябва освен да четете техните проповеди – те ще ви опишат подробно страданията на Христа. При разпита от страна на Пилат Христос прояви една особена черта. Каквото Пилат го питаше, Христос все мълчеше. Той се учеше на мълчание. Пилат го питаше: „Ти цар ли си?“. – „Ти казваш.“ – „Ама твоят народ те обвинява, че си се представял за цар.“ – „Това е тяхна работа.“ – „Ти за какво си дошъл?“ – „Дойдох да свидетелствам за истината.“ От 2 хиляди години насам се проповядва за Христос и всички го съжаляват. Кое е по-хубаво: хората да го съжаляват или да следват неговия път? Ако само половината от християните биха решили да изпълнят Христовото учение, знаете ли какво щеше да бъде положението на съвременното човечество? Но това с насилие не става, това става с дълбоко убеждение. Светът не може да се поправи по човешки. И не мислете, че е лесно да се поправи. Той не може да се поправи в една или в две години, даже и в хиляда години не може. И в 2 хиляди години светът не може да се поправи. Той ще се поправи само по Божествен начин. След 10 хиляди години светът може да се поправи. Тези 10 хиляди години представляват десет Божествени гена. Колко са десет гена? Една седмица и три гена. Много ли е това? Ако кажем, че светът ще се оправи след 20 хиляди години, това са двадесет Божествени гена. Много ли е това? За двадесет гена може да се направи пътешествие навсякъде. Ние искаме нещата да станат бързо, но трябва да знаем, че за да станат те по Божествен начин, изисква се знание. Нещата могат да станат бързо, но за това се изисква голямо знание. Сега християните очакват Христос да дойде втори път на земята и да съди света. Те очакват да им даде тази привилегия – да ги заведе в рай.

Идеята, посредством която те искат да се домогнат до рая, е крива. Ако един професор не е назначен в университета по законен начин да преподава своя предмет и ако той не знае добре предмета си, ще го гържат ли в този университет? Най-много една година ще го гържат, след това ще го уволнят. Всички студенти ще кажат: „Не ни трябва да слушаме този професор, той не е сведущ по предмета“. Изкуството трябва да се владее. Не е достатъчно човек да има хубава цигулка, той трябва и да знае да свири.

И тъй, сега аз се сия^{*} вие да опитате гушата си и да опитате гуха си. Има един начин, по който можете да ги опитате. Преди няколко гена дойде при мене един господин, майката на когото наскоро умряла. Той ми показва нейния портрет: жена с хубави черти, с отличен ум и отлично сърце, със силна воля. Синът така обича майка си, че сега казва, че не може да живее без нея, готов е да си замине след нея. Той ме попита какво ще стане с него, ако тури край на живота си. Казах му, че ако тури по някакъв начин край на живота си, той ще спъне и себе си, и майка си. – „Е, тогава съветваш ли ме поне да се оженя, за да създам поколение, да се прероди майка ми чрез мене?“ – „Можеш да се ожениш! Може да ти се родят деца, да ги възпиташ.“ – „Мога ли да възпитам децата си добре?“ – „Можеш, разбира се! Ако вълкът може да възпита децата си добре, ти ли няма да можеш?“ Аз вярвам във възпитанието на човека. Човек може да се възпита. Обаче той трябва, преди да слезе на земята, да се възпитава в продължение на хиляди години, та като дойде, тогава да прояви качества си. Така е от мое гледище. Човек трябва да живее хиляда години в умствения свят, хиляда години в астралния свят и най-после да слезе на земята. Сегашните хора бързат. Като поживее някой около 45 години в онзи свят, току бърза да дойде на земята. Има такива, които остават в онзи свят за около 250 години,

* Сия се – старая се с много усилия; напрегам се, мъча се.

а някои остават и за по-дълго време. По-напредналите остават в онзи свят за две и повече хиляди години и след това слизат на земята при хората. Ще кажете, че това са отвлечени работи. Те са отвлечени, защото вашето съзнание не ги схваща, но явленията в живота са тясно свързани, те представляват нещо цялостно. Вие мислите, че хората от другия свят и хората от този свят коренно се различават. Те се различават само по своите стремежи. Разликата е такава, каквато е между малкото петгодишно дете и стария 120-годишен дядо. Такава е разликата между съзнанието на човека, който живее на земята, и съзнанието на човека, който влиза в духовния свят. В съзнанието на втория има нещо ново приложено. Който е влязъл в духовния свят, той разполага вече със своята душа, със своя дух, той е напълно свободен.

Какво представлява пълната свобода? На човешки език ние нямаме пример, с който да представим какво нещо е пълната свобода. Според нас свободен човек е онзи, който е умен, силен, добър и справедлив. Ние още нямаме понятие за онази сила, с която човек всичко може да направи. Ние още нямаме понятие за онази интелигентност, с която човек всичко може да направи. Ние още нямаме понятие за онази доброта, с която човек всичко може да направи. Ние още нямаме понятие за онази справедливост, с която човек всичко може да направи. Силата, доброта, разумността и справедливостта са свързани заедно. Който е силен, той едновременно с това е умен, добър и справедлив. И в обратния ред е вярно: справедлив, добър, умен и силен. Човек не може да бъде умен, без да е силен. Думата „слабост“ подразбира, че слабият човек има възможност да се усилва. Когато човек е слаб, той развива своя ум, той пренася енергията на силите си в своя ум. Когато стане умен, човек пренася енергията на ума си в своята доброта. Най-после той пренася енергията на доброта в своята справедливост – не че става по-лош, но той пренася енергията, силата си от едно положение в друго. И с това той усилва послед-

ните си качества, с които работи в дадения случай. От 2 хиляди години насам хората говорят за себе си, че могат да четат какво е написано по тях. Питам: колцина от вас са написали книги, по които може да се чете? Досега нито един от вас не е прочел колко косми има на главата си. Колко пъти досега сте рязали косите си, но нито един от вас не е прочел колко косми има на главата си! Казвате: „С това ли да се занимаваме?“. Ако вие можехте да прочетете колко са космите на главите ви, щяхте да имате някакво щастие. Нито пък сте прочели колко са космите на веждите ви. Някой път поглеждате към ноктите си, забелязвате по тях някакви петна, някакви лунички, но не знаете какво значение имат. Друг път забелязвате, че пръстите на ръцете ви са заострени – не знаете какво означава това заостряне.

Поглеждате се в огледалото, намирате, че сте красиви. В какво седи красотата? Красотата не е нещо външно. В нея има динамична сила. Красотата крие в себе си сила, разумност, доброта и справедливост. Като погледнете красивия човек, забелязвате, че от него излиза нещо. Казвате, че някои хора са грозни. Има два вида красота: външна и вътрешна. Същото може да се каже и за грозотата. Някои хора външно са красиви, а вътрешно са грозни. Други пък външно са грозни, а вътрешно са красиви. Кое наричате вие грозно? Черната земя не е ли грозна? Тя е черна, грозна, но ражда хубаво жито. От тази грозна пръст вие си правите тухли и керемиди. С хубавите камъни пък се пукат главите на хората. Хората не използват тези хубави камъни за направа на къщи, но пукат стях главите си. Понякога те правят стяхчешми, шосета, здания. Хубостта всякога показва, че в миналото известен живот е бил добре използван. И грозотията не се гължи само на човека, който я носи, но тя показва, че известен живот в миналото не е бил добре използван. Грозотията показва историята на човека. За ангела не може да се каже, че е грозен. Тъй както е изработил своите условия, ангелът е красив. Ако ангелът се яви като

човек, той ще има едно отлично тяло, една голяма съразмерност в чертите си. Така поне художниците рисуват ангелите. За Христос се казва, че е бил красив. Не е въпрос за външната му красота, но в строежа на главата му, на ръцете му, на всичките черти и линии в него е имало нещо хубаво, съразмерно. Той е имал отличен, схватлив ум. Той е бил толкова досетлив, че всички равнини, всички учители са се бояли от него. За всичко се е досещал Христос. Когато са искали да го хванат в нещо, не са могли. Той всякога ги е разбирал какво искат да направят. Той е имал прозорлив ум във всяко отношение. Че е бил прозорлив, се вижда от това, че е предсказал някои неща, които са станали. Христос е предсказал какво ще стане в света. Той казвал на евреите: „Ето, съборете този храм до основи и аз в три дена ще го възстановя“. Той е обяснявал много неща, предсказвал е много работи с една отливиста реч. В цялата история можете да четете, да видите как Христос е предсказал какво има да се случи. Но да оставим това настрана. Онова, което предстои да се случи, ще се случи.

„Заведоха Исуса.“ При Пилат го заведоха, при този отличен съдия. Наскоро беше дадено описание на характера на Пилат. Това, което го характеризира, е, че той е човек с прозорлив ум, елегантен в обхода си. Той на няколко пъти излезе пред народа, за да му каже, че не намира никаква вина в този човек, в Исус. Пилат по никакъв начин не искаше да наложи смъртно наказание на Христа, но когато се засегна личният му интерес, той отстъпи. Това се вижда в неговите очи. Когато срещна Исус, Пилат проведе с него следния разговор: „Много съжалявам, че така направиха евреите с тебе. Виждам, че си праведен и невинен. Искам да те пусна, да те освободя, но не мога. Ако те освободя, ще ме обвинят, че не зачитам законите, че се обявявам против кесаря, ще ме обвинят в някакъв заговор“. След това Пилат се обърна към народа и каза: „Аз измивам ръцете си. Правете с този човек каквото искате. Понеже ви е дадена власт,

постъпете както искате“. Този разговор на Пилат с Христос и с евреите никъде не е писан. Като казвам, че е воген такъв разговор, с това аз не считам, че приписвам на Евангелието неща, които не са съществували. За мене това е вярно, а как е за вас, не зная. Така вие ще бъдете правоверни, а аз – неправововерен. Дето аз говоря за онова, което зная, там вие няма какво да влизате в размишление дали това, което зная, е вярно. За мене е вярно. Може да излезе и невярно, но това са второстепенни работи. Много пъти в живота ви ще ви водят там, дето не искате. Казваш: „Защо съм поставен при такива лоши условия?“. Христос, който беше поставен при такива лоши условия, какво трябваше да направи? Какво трябваше да покаже на хората? Силата на Христа беше взета. Той нямаше сила да направи онова, което искаха от него. Всичко излезе така, както всъщност не е.

Някой път вие искате да се проявите, да търсите своето право. Не търсете своето право. Никога не търсете своето право! Христос не търсеше своето право. От кого да го търси? От Пилат ли? От еврейския народ ли? Но вярното е, че Христос получи своето право. От невидимия свят бяха изпратили един пратеник до него, който да му каже, че след 2 хиляди години всички хора на земята ще знаят, че той е бил прав, а те са постъпили неправилно. Каза му пратеникът: „И всичкият позор, който сега претърпиш, ще се превърне за твое благо. Какво искаш: да те освободим или да те опозорят?“. – „Да ме опозорят, нищо повече.“ Сега и на вас ще кажат същото: че след 2 хиляди години вие ще придобиете всичко, което желаете, но сега още не. Тогава вие ще се намерите в положението на онзи български разсилен, който спечелил един милион лева, станал милионер. Според мене вие трябва да гождете до положението, при което, като стиснете един камък, да го превърнете в злато, но не в книжно злато, а в истинско злато. Това е истинският милионер. Кое е най-важното: да има човек един милион лева книжни пари, един милион лева златни

пари или да има знание и добродетели? Кое е по-хубаво: да имам един милион лева или да бъда справедлив? Сега оставете онова, което е съблазнителното. Ако питате мене, аз бих предпочел да бъда умен, добър и справедлив. Даже и един милион лева не са ми потребни, а още повече пък сто милиона. Веднъж аз направих едно изчисление. Това беше преди повече от 25 години. На едно място, в едно пространство от около сто квадратни километра, падна голям дъжд. Дъждът вали около час и половина непрекъснато. Изчислението ми беше следното: за да се пренесе количеството вода, което падна на тази площ за това време, изискват се около 2 хиляди коня, като всеки кон трябва да носи на гърба си една бчва с вместимост около 200 литра. Тъй щото, за да се свърши тази работа, нужна е цяла армия от работници. И наистина, това, което природата може да направи за половин час, на нас същата работа ще ни отнеме най-малко цяла година. Често хората се заблуждават с мисълта, че могат да поправят живота си. Оставете това на природата, на провидението, а вие работете като земеделеца. Земеделецът мине с ралото си, разоре земята, хвърли семето върху нея и остави всичко друго на червейчетата, на природата – тя да свърши работата. Значи, след земеделеца идат въздухът, водата, светлината и завършват работата.

Всички хора искат да бъдат щастливи извън това, което Бог е създал. Момата иска да се ожени за един момък, с когото да бъде щастлива. Тя иска той да бъде добър, умен, силен и справедлив. Добрият, умният, силният и справедливият момък от Бога се дава. Хубавата, добрата, умната, силната мома, и тя от Бога се дава. Питам: какво очаква момата от момъка? Трябва да ви обясня тази мисъл, за да не я разберете криво. Какво иска ученикът от учителя си? Да го научи, знания да му даде. Какво иска гладният от гостилничаря? Храна. Гладният иска да се нахрани. Какво иска болният от лекаря? Здраве да му даде, да му помогне. На същото основание питам:

какво иска момата от момъка и какво – момъкът от момата? С други думи казано, какво иска човек от душата си и от духа си? Според мене духът е млад момък, а душата е млада мома. Какво иска душата и какво иска духът? Душата не иска сила, тя иска доброта. Духът иска справедливост. За да бъдат хората на земята щастливи, това предполага да има противоположни типове. Жената, било то млада или стара, трябва да бъде добра. А мъжът, било то стар или млад, трябва да бъде справедлив. Щом мъжът е справедлив, той непременно е умен и каквото пожелае, може да го постигне. В жената той ще вижда, че е въплътена Божествената доброта. Следователно момата представлява Божествената доброта, а момъкът – Божествената справедливост.

В този смисъл какво представлява старостта? Старостта е въплътената мъдрост в Бога. Ако в лицето на стария човек вие не можете да видите Божиата мъдрост въплътена, това не е никаква старост, това не е стар човек. Какво трябва да виждате в майката и в бащата? В майката и в бащата трябва да виждате Божиата любов, Божествената топлина. Ако любовта не е въплътена в майката и в бащата, те не са никакви майка и баща. В това отношение съзнанието на майката и на бащата представлява двете страни на въплътената любов. Момъкът трябва да представлява въплътената справедливост, а момата – въплътената доброта. Когато момъкът ходи, той трябва да е левент. Когато красивата мома ходи, тя трябва да се отличава с целомъдрост. В света доброто е в конфликт със злото, любовта е в конфликт с омразата, справедливостта е в конфликт с безправие. Те са все противоположности. Момата разрешава въпроса за доброто, а момъкът – въпроса за справедливостта. Младите разрешават въпроса за любовта, а старите – въпроса за мъдростта. Майката и бащата са въплътената любов, която дават импулс на всичко в света. Земята се движи по силата на майката и на бащата. Ако извадите всички майки и бащи от Земя-

та, последната ще спре движението си около своята ос. И ако Земята се движи около своята ос и около Слънцето, това се дължи единствено на Божията любов, която функционира в майките и в бащите. Защо изгрява Слънцето? За да се радват техните деца – доброто и справедливостта. Защо изгрява Слънцето? За да се радват и старите със своята мъдрост, защото те са служители на майките и на бащите. Старият човек трябва да бъде служител. Ще каже някой, че не е женен. Какво иска той, на земята ли иска да се жени? Щом си дошъл на земята, ти вече си женен. Ти имаш душа и дух – женен си вече. Ти трябва да носиш в себе си идеята да познаваш Бога. Като познаваш Бога, ти ще познаеш и своята душа, и своя дух. Като познаеш своята душа, чрез нея ще познаеш своята майка. Като познаеш своя дух, чрез него ще познаеш своя баща. А като познаеш доброто и справедливостта, чрез тях ще познаеш своите братя и сестри, които се подвизават в този свят заедно с тебе.

„И заведоха Исуса.“ Христос каза на Пилат: „Ако можеш, бъди справедлив“. „Това учение е високо – каза Пилат, – не е за сега. То може да се приложи едва след хиляда години, а не сега.“ Той си изми ръцете и с това свали всякаква отговорност от себе си. Христос му каза, че той трябва да даде един добър пример на света, да покаже, че може право да отсъжда. Пилат каза: „Светът е лош, но и аз не съм по-добър“. Това е един процес. Ако ти в даден случай постъпваш несправедливо, не си ли един Пилат? Ако ти не си добър, можеш ли да се наречеш девица? Или ако ти не изявяваш Божията мъдрост, можеш ли да се наречеш стар? С какво ще се препоръчате вие? Казвате, че Христос ще прости греховете ви. Не, няма защо Христос да прощава греховете на хората. Всеки сам трябва да изправи своите погрешки. В написаното Евангелие е казано, че всички онези, които имат силата да победят злото, да победят греха, да превъзмогнат всички несгоди на живота, да премахнат несправедливостта, те ще бъдат спасени. Тяхно ще е Царството Божие сега

и в бъдеще. Това е проповядвал Христос. Силни трябва да бъдат хората. Заради какво? Заради греха. Хората трябва да се справят с греха, а не с външните условия. Грехът е нещо живо, с което човек трябва да се справи.

Мнозина искат да турят в света ред и порядък. Добра е тази идея, трябва да се тури в света ред и порядък, но всички хора трябва да бъдат носители на Божиите блага. И друго положение има: човек не трябва никога да оставя в ума си една отрицателна мисъл. Грехът започва от малките работи. Като сгрешите в нещо, вие казвате: „Вижда се, че аз съм наследил тези лоши черти от майка си и от баща си. Господ не ме е надарил като другите хора, аз не съм способен“. Питам: как е възможно едно гърво да е надарено, а ти, като човек, да казваш, че не си надарен, нямаш никаква дарба и нищо не можеш да направиш? Ти по този начин сам си внушаваш, че не си надарен, и си създаваш ред нещастия. Казваш, че нямаш пари, че този е лош, че онзи е направил някаква пакост. Това са все човешки работи, които не трябва да гоняте в ума си. Това са примамки, това са спънки във вашия живот. Това, което волът не може да направи, птицата може да го направи. Волът не може да излезе през един прозорец, но птицата може. И това, което волът може да направи, птицата не може да го направи. – „Ама аз не искам да ставам птица.“ Знаете ли какво е предназначението на птицата? И какво е предназначението на вола? Като човек, ти от вола ще изучаваш търпението, от коня ще изучаваш ума, а от слона – благородството. Едно дете може да се качи на главата на един слон и той да го води навсякъде. Слонът се поддава на детето. Това е благородството в него. Слонът казва: „Няма нищо, дете е то“. Мачка го детето по носа, но слонът изпълнява волята му.

Вие четете Евангелието и казвате: „Блажени са тези времена, в които апостолите живееха“. Обаче в онези първи времена апостолите не бяха толкова блажени, колкото вие си представяте. Отначало и те мислеха,

че Христос ще стане цар, а те самите ще заемат министерски места. Те мислеха, че Христос ще управлява всички народи и навсякъде ще настане братство и равенство. Когато заловиха Христа, апостолите се разпръснаха. „Свърши се тази работа“ – казаха си те. После Христос възкръсна, яви им се и тогава им каза: „Не се страхувайте! Каквото съм казал, всичко ще стане. Но ще знаете, че и вие трябва да минете по същия път, по който аз минах. И вие ще минете по пътя на страданията“. След това вече те станаха смели и решителни. Възкресението се отнася само за Христа. Той е проява на Божията любов, проява на живота, проява на любовта изобщо. Значи, когато любовта дойде в човека, той оживява. В Божията любов е силата. Силата на Христа дойде при възкресението. В сегашните условия, при които се намирате, вие сте немощни, но вашата немощ ще се превърне в сила. Кога? Когато възкръснете. Днес може да умрете, но след три гена вие ще възкръснете. Ако сега умрете, на следващата седмица може да се явите на вашите близни. Понеже сте дошли на земята, аз искам да ви насярча. Всички сте изпратени тук с мисия. Мисията ви може да е много малка, да не е голяма мисия, но колкото и да е малка, тя е важна. Днес светът се нуждае от подготвени хора, които имат не официалната вяра, но една жива вяра, която да произтича от любовта.

Като проповядвам, мнозина ме питат: „Ти вярваш ли в това, което проповядваш?“. Не, аз не вярвам в него. – „Ами вярваш ли в Бога?“ И в Бога не вярвам. – „А какво правиш тогава?“ Аз живея в Бога. – „В онзи свят ходил ли си?“ Аз и сега съм в онзи свят. Аз едновременно съм и в този, и в онзи свят. – „Какъв е онзи свят?“ Онзи свят е лицето на този свят. А този свят е opakото на онзи свят. Този свят е гърбът на онзи свят, а онзи свят е лицето на този свят. Като влезеш в онзи свят, ще видиш лицето на този свят и тогава ще се заблудиш. Вие още нямате идея нито за този и за онзи свят, нито за самия човек. Човек е троеличен. Като видя един човек, напри-

мер Петко Стоянов, аз виждам три негови лица: във физическия свят, в духовния свят и в мистичния свят. Казвате: „Видях своя побратим“. Къде го срещнахте? Малко се колебаем, но казвате: „На земята“. Да, но той има още две лица. Вие не вярвате, обаче е така. Като не вярвате, питам ви: къде седят вашата гуша и вашият дух? Ще кажете, че това са глупости. Нека да е така, аз приемам това върху себе си, но питам: къде седят вашата гуша, вашият дух и вашият ум? Ако не приемате гушата и духа, то поне ума приемете. Духът е горе, в Божествения свят, гушата е в духовния свят, а умът е на физическото поле. Това са трите начала в човека, които са свързани заедно, както са свързани корените и клонищата в едно дърво. В това отношение човек на земята представлява едно растение. Казвам: оставете сега тези работи, един ден вие ще ги проверите. Като не ги разбирате и приемате, не измъчвайте ума си. Един ден ще ги проверите. Вие ще гойдете до високата планина, ще проверите и ще видите кое е вярно и кое не е вярно. Правете опити с вашата гуша и всякога я слушайте. Душата ви е вашата майка. Възвишеното и благородното, което вашата гуша ви диктува, слушайте го. Всичко онова благородно, възвишено и божествено, което вашият дух ви диктува, слушайте го. И онова, което вашият ум ви диктува, и него слушайте. Кой е човекът? Човекът е на земята. Човекът е този, който се ръководи от своя ум на земята. Човекът според мене е Азът, който слуша своя ум, своята гуша и своя дух. Човек не може сам да се възпита без своя ум, без своята гуша и без своя дух. Когато човекът се намира под влиянието на своя ум, на своя дух, на своята гуша, това е Азът, който се ръководи от своята майка, от своя баща, от своя ум. Това представлява вече неговият учител, който го учи в света.

„И заведоха Исуса.“ Къде го заведоха? При Пилат. Насила го заведоха, той не искаше сам да отиде там. По-късно, когато една от жените искаше да отиде при Христа, той ѝ каза: „Не се приближавай сега при мене,

не съм още отишъл при Отца си. Като се върна, тогава можеш да дойдеш при мене“. Същото може да се каже и за вас: един ген, и да не искате, ще ви заведат при Пилат, няма да имате гумата гали искате, или не искате. След това ще бъдете готови да се представите доброволно пред Баща си. Но ще отидете с всичкото си смирение, с всичката си любов, с всичката си мъдрост, с всичката си доброта и с всичкото си знание, които сте придобили. Вие ще се представите пред Баща си с всичката си справедливост, да видите, че сте извършили Неговата воля. Това е велико нещо в човешкия живот. Какво представлява човешкият живот? Вън от ума, от душата и от духа човешкият живот нищо не представлява. Ама имали сте някакви богатства, някакви блага – всичките тия блага имат смисъл само при човешкия ум, при човешката душа и при човешкия дух. Вън от тия три неща никакви земни блага не са на мястото си. Само при духа, при душата и при ума земните блага се осмислят. Аз не ви препоръчвам сиромашията. Според мене сиромаси са ония хора, които са лишени от влиянието на своята душа, от влиянието на своя дух, от влиянието на своя ум. Според мене те са най-големите безделници, най-големите бездарници. А всички ония, които са под влиянието на своя ум, на своята душа и на своя дух, те са богатите хора в света. При това положение техните сърца трябва да бъдат отворени и като погледнат на най-големите несправедливости, да са готови да проповядват с живота си, със своите дела.

Вървите вие по пътя и вижгате, че един човек е намушкан с нож, намира се пред смъртта. Какво трябва да направите? Спрете се, намажете с малко слюнка раната му, покрийте я с малко памук и тя ще оздравее. Срещате едно дете, което е паднало на пътя и се е ударило. Спрете се малко при него, пак намажете болното място със слюнка и продължете пътя си. Болното му място скоро ще оздравее. Срещате мъртви – възкресявайте ги. Срещате болни – оздравявайте ги. Възкресявайте хора-

та. Днес има много правоверни в света. Няколко проповедници хванали един наш приятел да му говорят, искали да го направят правоверен. Казвали му: „Ти си голям грешник. Трябва да се покаеш, да се обърнеш към Христа“. Ако бях на мястото на този наш приятел, ето какво бих казал на тези проповедници: „Братя, аз съм съгласен да ви слушам, но нека да излезем малко на разходка“. По пътя, като видим някой умрял, ще им кажа: „Хайде сега, като проповядвате Словото Божие, възкресете този човек. Ако можете да го възкресите, аз съм готов да изпълнявам каквото ми кажете. Но ако не можете да направите това, аз съм свободен да не ви слушам и да не изпълнявам вашите съвети“.

Сега аз не искам нищо да налагам на вас. Защо? Защото, тъй както християните живеят днес, те живеят в безлюбие, а не в любовта Христова. Като проследявам живота на всички християнски секти, виждам, че те имат и знание, и богатство, и всичко, но едно нямат: любов. На тях им трябва само една клечка кибрит. Като се запалят, могат да свършат отлична работа. Те имат отлични разбираня, но остава да разберат любовта и да я приложат. Щом приложат любовта, нищо повече не се изисква от тях. Новото учение иде в света да запали сегашните християни. Само една клечка кибрит им трябва, която да ги запали от всички страни. Те трябва да пламнат и всичко в тях да изгори. Казвам: време е вече не да чакаме Христос да дойде при нас, но ние да отидем при него. Ние трябва да отидем при нашия Баща, да Му изкажем великата си благодарност за великото дело, което се извърши. Това се изисква сега от нас.

*Благословен Господ Бог наш
Тайна молитва*

12 април 1936 г., София, Изгрев

Светило на тялото

Светило на тялото е окото.

Лука 11:34

*Отче наш
Бог е Любов
Духът Божи*

Ще прочета няколко стиха от 11. глава на Евангелието от Лука – от 33. стих нататък.

„Светило на тялото е окото.“ (34. стих.) В цитирания стих не се говори за две очи, но се говори за едно око. Външните, физическите очи са създадени по образ на това око, за което се говори. Вие не трябва да разбирате, че енергията произтича от самото око. То е като пособие. Каквото нещо е лампата, с която осветявате нощта, такова нещо е и окото. Разни са съмненията върху това око. Ясновидците имат това око, което те наричат интуиция. То се намира някъде в мозъка. Някои определят неговото място в тъй наречената пинеална жлеза. Вие може да изучавате анатомия и физиология, но там не се споменава за това око. В старите времена научно са изучавали човека, научно и сега го изучават, но той не е така просто създаден, както външно изглежда. Човек няма само едно тяло, както го виждате. Той има три основни Божествени тела, с които живее. Освен тези трите, има и четвърто тяло. От развитието на тези тела зависи неговата еволюция.

Сега аз ще ви говоря за неща, които ще ви бъдат полезни. Човек се нуждае от много неща. Много въпроси са важни за него. Въпросът за яденето е важен, въпросът за дишането също е важен, за гимнастическите упражнения е също така много важен. Всичко в живота

зависи от гимнастическите упражнения. Ако ти не си гимнастик в живота си, не си човек. Не става въпрос само за външните упражнения, но ако ти не знаеш как да движиш мозъка си, сърцето си и волята си, нищо не можеш да постигнеш. Сега и в Америка, и в Англия, и в Германия, и във Франция, и в Русия, и навсякъде другаде правят гимнастически упражнения, обаче нямат една научна основа, върху която да се поставят техните упражнения. Има някои движения, които събират, акумулират енергията, но има движения, които разпръсват енергията. Има движения, които са здравословни; има и движения, които са болезнени. Виждали сте как болният се упражнява. Ако на един учен човек, който е завършил четири факултета, кажете, че трябва да се упражнява, той казва: „Тази работа е игра. Оставете ме мене, аз съм учен човек, няма защо да се упражнявам“. Но като заболее утре този учен човек, ще го видите да се упражнява. Учен е, но и той като обикновения, като простия човек се упражнява на кревата си, учи се как да играе гимнастика. Това е един контраст, но може да се каже, че духовните хора, както и тия, които минават за християни, като не разбират дълбокия смисъл на живота, стремят се към сегашен живот. Сегашният живот много се практикува на Изток, между факирите в Индия. Някои факири сеят с десетки години на едно място, не се движат, не се упражняват. Такова е разбирането им, не правят физически упражнения. По този начин обаче някои органи атрофират. Човек трябва да се упражнява. Всички удове, всички мускули в цялото тяло трябва да се упражняват. Но тези движения трябва да бъдат научни, а не да прави човек упражнения каквито си иска и както си иска. Когато религиозни хора видят някой религиозен или духовен човек да играе хоро, казват: „Той е светски човек“. Но ако момата не се хване на хорото, тя не може да си избере момък. Ако момъкът не се хване на хорото, и той не може да си избере мома. Чудни са хората! Все таки те трябва да правят упражнения. Трябва да упражняват очите си,

ръцете си, цялото си тяло. Ще отварят и затварят очи, ще размахват ръце на една, на друга страна, ще свиват пръсти, така ще ги упражняват.

Съвременните хора не искат да им се говори отвлячено. Ние не говорим отвлячено. Ние говорим за реални неща – за нещата такива, каквито са. Някой казва, че иска да му се говори конкретно. Той употребява думата „конкретно“ вместо думата „реално“. Конкретното е едно нещо, а реалното е друго нещо. В българския език, като вземете думата „съществено“, тя няма същото съдържание като думата „реално“. Тези две думи се различават. Реално е това, което можеш да хванеш с ръката си, да го туриш в действие. А като се каже „съществено“, българинът излиза от буквата С, която показва нещо, което гържиш близо до сърцето си. Съществено е нещо за сърцето ти, но то не е реално за ума ти. Една жена може да бъде съществена за сърцето ти, но това не е реално за ума ти. Нещо е съществено, може да те обича, но не е практично, не е реално. Това значи да се говори конкретно. Казват за някоя мома: „Много е добра, знае да готви, всичко може да прави, но няма парички. Това не е реално“. Ако имаше парички, щеше да бъде по-реално. Или ще кажат, че момата е много деликатна, не е пълничка, тялото ѝ не е мускулесто, не е така реално. Ако е мускулесто тялото ѝ, това е реалното, а същественото е, че е деликатна. Това са едни понятия, но това още не е човекът. Тялото на човека е стяжение*. Човек е имал много стяжения, той не е минал само през човешката форма. Той е живял и във формата на същество с два рога на главата и опашка. Изобщо човек е минал през разни форми, през много жилища. Ще кажете: „Нима човек е минал през формата на животните?“. Не, той е живял в къщите на различните животни. Тия къщи той сам ги е построил. Човек е живял в едни малки, микроскопични къщи и след като е забогатявал, е казвал на слугите си:

* стяжение *остар.* Имот, богатство.

„Оставям тази къщичка на вас, а аз отивам в по-голяма къща“. И тогава по-малките от него съществата са влизали в колибката му. Като е минал през цялото животинско царство, човек е оставил наследници в по-малките си къщички и сега си е съградил една по-голяма, по-хубава къща. И в сегашната си къща той не мисли да остане дълго време. Но като е забогатял, той не знае занаят от мрамор ли ще си прави къща, или от друг някакъв материал.

Онези, които не разбират законите, взимат Библията за авторитет и казват: „Така е казал Господ“. Обаче тази написана книга едни тълкуват по един начин, други – по друг начин. Где е авторитетът? Това е един написан закон. И после казват, че това е Откровение. И Христос има някои Откровения, но где са те? Няма ги написани. Имам едно писмо от един от доста напредналите християни, но аз се чудя на неговите възгледи. Той ми се оплаква, казва ми: „Имах един добър приятел, който много пъти ми е помагал, но сега сърцето му някак е изстинало към мене, той не ми показва никакво съчувствие. Аз му пиша да ми помогне, а той ми изпраща една книга да чета. Не ми трябва книгата му. Аз имам нужда от нещо по-реално“. Този християнин се страхува да не попадне под някакво заблуждение, ако чете книгата, а ни най-малко не се страхува от образа на кесаря. Страх го е да пипне книгата, а ни най-малко не го е страх да пипне образа на кесаря. Той служи на кесаря, току вади пари от джоба си, но казва: „Аз служа на Господа“. Че ти служиш на кесаря! Но всичко зависи от разбирането на човека. Опасността не е в парите външно, но опасността е в любовта към парите. Опасността не е в жените, но в любовта към жените. Опасността не е в мъжете, но в любовта към мъжете. Опасността не е във виното, но в любовта към виното.

Ще кажете: „Каква опасност може да има в любовта?“. Голяма опасност може да има. Като залюбиш някого, после ще го намразиш. Или като залюбиш някого,

ще започнеш да му търсиш сметка къде е ходил, с кого се е срещал, как се е ръкувал и така нататък. Тези неща стават все от любов. Хората казват, че трябва да се обичат. До известна степен това е право. Любовта е сила, с която трябва да знаем как да се справяме. Тя е огън, който носи голяма топлина в себе си. Досега никой не е измервал топлината на любовта. Любовта започва от най-малката топлина и стига до най-голямата, която всичко разтопява и унищожава – зависи как ще се прояви тази любов. Опасността не е в самия огън на любовта, опасността е в твоеото приближаване или отдалечаване от този огън. Ако много се отдалечаваш от любовта, ще замръзнеш, а ако много се приближаваш, ще се стопиш. Следователно човек трябва да намери онова нормално положение, онова нормално разстояние от огъня на любовта, при което нито да замръзва, нито да се разтопява. Това наричам аз мярка на любовта. Какво нещо е любовта? Любовта е онова положение, при което човек нито ще замръзне, нито ще се разтопи. Това положение ние наричаме донякъде идеална любов. Това е мястото, отдето животът иде. Които пази това положение, животът му се благославя. Които пази това равновесие, животът му се благославя. Ако изгубиш това равновесие на любовта, оттам ще се зародят всички нещастия. Сега няма да говоря за нещастията. Да се говори за нещастията, това е човешко схващане. Вие мислите, че сте нещастни, но нещастие то зависи от самите вас. Някой от вашите слуги ви е задигнал 100 хиляди лева и вие считате това за нещастие. Такова е вашето разбиране. Представете си, че този ваш слуга е внесъл тия 100 хиляди лева на ваше име в някоя банка. И като научите след двадесет години, че той е направил това нещо, отивате да си вземете парите от банката. Какво лошо има в тази негова постъпка? Да мислите, че той ви е причинил нещастие, това говори за вашите заблуждения. Вие не сте познавали вашия доброжелател, вследствие на което сте страдали. Кой е Бог? Този,

Който, като вижда, че вашият ум не е толкова прозорлив и не можете да предвидите какво бъдеще ви чака, Той взима някое от вашите блага и го туря в някоя банка на ваше име. След двадесет години Той ви дава това благо.

Казвате: „От толкова години вече се молим на Бога, а Той нищо не ни дава“. Законът е такъв: ние трябва да се молим. Ние трябва да дишаме – дишането поддържа здравето. Като дишаш, богат няма да станеш. Въздухът пари няма да ти даде, но ще стане посредник на твоето здраве. Здравето пък трябва да те сближи с хората, това ще донесе парите. За да може да стане това сближаване, преди всичко човек трябва да има едно око, което да бъде светило на неговото тяло. Аз съм слушал как някои се произнасят за тялото. Те казват: „Като умра, да става каквото ще с тялото ми. Не искам да зная за него“. Не, не е така. Когато светията умира, той полага големи грижи за тялото си – скрива го някъде така, че никой да не знае къде е. Желателно е да не ни погребват така, както днес се погребват всички хора. Защото, както днес се погребват хората, в това няма никакво благо. Да турят умрелия в кола, да го закарат на гробищата, там да го опоят и след това да го заровят в черната земя, това е една голяма погрешка. Желателно е, като дойде времето на човека да си заминава, той да каже на близките си и на приятелите си: „Сбогом, аз си отивам у дома при своя баща. Вече изминаха 70 години, откакто съм дошъл на земята. Време е вече да отида на гости на баща си за няколко години“. След това човек да им даде един банкет и да си излезе. Като замине при баща си, да напише едно писмо на приятелите си и да им го изпрати по пощата.

Аз говоря на всички онези от вас, които искат да живеят. Свещено е вашето желание за живот. Всички вие имате право да живеете, и то щастливо трябва да живеете. Щастие то няма да дойде така, както вие предполагате. Щастливия живот няма да ви го донесе някой отвън. Вие трябва да спазвате законите и правилата, които Бог е поставил в света. Не е въпрос какво и как вие мислите,

какви теории си създавате за света и за живота, но вие трябва да разбирате същественото, което ви се проповядва и което трябва да проповядвате. Като разбирате същественото, вие ще знаете как да поправите живота. Всяко знание, с което човек не може да си помогне, не е съществено знание. Несъщественото знание, това са фалшиви пари. За какво са ми фалшиви пари? Представете си, че с тези фалшиви пари отивам в една чужда гържава. Като извадя една монета, веднага ми я връщат и казват: „Тази монета е фалшива“. Изваждам втора, трета монета, но всички се оказват фалшиви. Всички знания, които ние имаме днес, са фалшиви и като такива, нямат никаква стойност. Погледнете например как постъпват съвременните лекари. Те преглеждат някой болен и веднага констатираат, че има язва в стомаха. Наистина, този болен има язва в стомаха, но не е достатъчно само да се констатира болестта, трябва да се знае и причината на тази болест. Причината на болестта не се крие в самия стомах, тя е на съвсем друго място. Изследванията на най-новите лекари показват, че причината на всяка болест е в човешката мисъл. Ако поставят човека в хипнотично състояние и чрез внушение му предават мисълта, че има язва например на лицето или на гърба, той веднага ще започне да усеща болка на съответното място. Като го извадят от това хипнотично състояние, той ще види, че няма никаква язва. Онази язва в стомаха е дошла у човека по закона на внушението. Как е станало това? Човекът или е видял друг, който страда от язва в стомаха, или сам си е внушил мисълта, че може да се разболее от тази болест. Ако приложи обратното действие, в няколко месеца той ще се излекува. Но преди да гоиде болестта, мисълта за нея понякога може да действа цели четири-пет години в човека. За да се излекува, болният започва да се маже със зехтин или с нещо друго. Не, само с мазане работата не става.

За потвърждение на мисълта си аз мога да ви приведа рег примери, но няма защо да го правя. Човек трябва да

постави в ума си положителната мисъл, че той е създаден здрав. Следователно всяко болезнено състояние не се дължи на нищо друго освен на мисълта, която човек е допуснал в ума си – а именно мисълта, че е болен. Бог е създал човека да бъде здрав, не да бъде болен. Щом е здрав, той ще може да се освободи от всички ония внушения, които идват от хората. Внушенията се дължат и на хората, които сега са на земята, и на ония грешни души, които са заминали за онзи свят, но като грешни, не са могли да отидат далеч от земята, останали са да се движат между небето и земята в състояние на пихтии, които лесно се вмъкват в телата на хората. Такива грешни същества ги наричат вампири, или вампирясали хора. За да се освободят от тия вампири, българите имат обичай да ги набождат с колове. Като ги набождат, оттам насетне тези вампири изчезват. Като говоря по този въпрос, някои от вас ще повярват, но има материалисти, които по никакъв начин няма да повярват, а ще кажат, че това са само заблуждения. Те ще кажат: „Възможно ли е човек да умре и да стане вампир?“. Сега да оставим този въпрос настрана, да не спорим по него. Двама братя спорят. За какво? За това, че единият е взел повече, а другият – по-малко. Или спорят някъде вярващи и невярващи. Защо? Делят имането на баща си. Онези, които са невярващи, са взели по-малко от бащиното имане, а онези, които са вярващи, са взели повече. Какво трябва да се направи? Вземи част от онова, което имат вярващите, и я дай на невярващите. Тогава невярващите ще станат вярващи, а вярващите – невярващи. Срещате някого и казвате: „Този човек е вярващ“. Значи той е взел повече от бащиното си имане. Срещате друг, който казва: „Аз не вярвам в баща си“. Този човек е взел по-малко. Щом бащата не му е дал толкова, колкото на брат му, той не му е баща. Въпросът трябва да се постави конкретно, реално, съществено.

Ние се питаме дали съществуват такива неща. Спорим дали съществуват, или не. Ние не можем да

отричаме неща, които не съществуват. Ние не можем и да твърдим, и да отричаме неща, които не съществуват. Ние можем да спорим само върху неща, които съществуват. Но ако нещата по принцип не съществуват, ние не можем да имаме никакъв спор върху тях. С този въпрос ние сме ликвидирали. Дали Бог съществува, или не съществува, този въпрос за нас е изключен – ние говорим за една реалност, която различно се разбира. Един разбира тази реалност по един начин, друг – по друг начин. Един вярва в материята, друг вярва в духа. Някой вярва в Бога, а в материята не вярва. Че и материята е създадена от Бога! Един вярва в жена си, друг – в децата си и така нататък. В каквото и да е, но човек все трябва да вярва в нещо. Ако някой вярва в жена си, това показва, че жена му е божество за него. Някой вярва в парите си – парите са божество за него. Друг вярва в силата си – силата е божество за него. Това са все степени на вярата. Парите са мъртъв идеал. Жените са жив идеал. Значи, има живи идеали, има и мъртви идеали. Мъжът също може да бъде идеал за жена си. Но когато жената се разболее и дойде до смърт или когато мъжът се разболее и дойде до смърт, макар че са идеал един за друг, той или тя казват: „Обичам те, но не мога да ти помогна“. Като умре жената на мъжа, неговият идеал, този мъж скоро се жени за друга. Ако втората жена е по-добра от първата, какво ще кажете вие? Няма какво да се говори, това е в реда на нещата.

Най-първо, Бог е изпратил човек на земята да се учи като ученик, а не го е изпратил да се жени. Всички други неща, които човек прави на земята, не са съществени, те са едни относителни неща, а това не е реалното. Женитбата е училище. Аз разглеждам женитбата като училище, а училището не е място за щастие или за развлечение. Затова човек трябва да мисли. Жената е едно пособие, един учебник, а мъжът е друго пособие, друг учебник. Децата, било то синове или дъщери, са също така други пособия, други учебници. Един ден, кога-

то човек завърши това училище, с тези учебници, той ще мине в по-високо училище. След 50 – 60 години жена ти заминава за онзи свят, децата ти заминават и ти оставаш сам на земята. Какво ще правиш тогава? Аз не искам ни най-малко да влизате в стълкновение със своите мисли. Считайте, че вятърът, който иде сега, е едно благословение за вас. Помнете, че ако някой се разболее, ще му платя всичките визити, ще му платя разходите за цяла година. Прозорците тук са направени така, че като влиза вятър, човек по никакъв начин да не може да се разболее. Като вее вятър през лятото, това вече е добре. Казвам: хората на новото трябва да разбират всичките тия положения. Как ще се създаде бъдещото общество? Хората трябва да изменят своите форми. Техните мисли, чувства и постъпки трябва да се изменят. Формите, в които сегашните хора живеят, са остарели. Всички наши форми, всички наши убеждения са остарели. Всяко старо нещо трябва да се измени, както се изменят старите грехи, а всяко ново нещо трябва да се носи. Има много неща, които са остарели. Казвате: „С всяко старо нещо ли трябва така да се постъпи?“. Разбира се! Как ще носи детето своите пелени, когато порасне? Пелените на детето са старото, което трябва да се измени. Как ще облечете един 20-годишен момък или 20-годишна мома в стари грехи? Някое верую е подобно на пелените на детето: то непременно трябва да се измени. Това старо верую трябва да се изхвърли и да се облечеш с нова греха от лен, от коприна. Това е в реда на нещата. Това иска и Бог. Той не иска нищо, което е извън реда на нещата, но Той иска нещо трезво.

Христос казва: „Светило на тялото е окоето“. Окоето е онова, с което ти разбираш нещата. Някои приемат, че това е човешкото съзнание, човешкият ум. Така е, но съзнанието е екран, върху който нещата се отразяват. Окоето, това е съзнанието, чрез което светлината на ума преминава. В най-новите времена съзнанието го прекарват през четири степени. Съзнанието на хората

и това на животните се различават. Най-обикновено то съзнание в хората е така нареченото самосъзнание, което много рядко се събужда в животните. Когато самосъзнанието се събуди в някое животно, това става само за няколко секунди, през което време нещо човешко се проявява в животното, а после то отново заспива, пак се връща в своето животинско съзнание. Ако се спра върху тези въпроси, които са преплетени и които нямат нищо общо с вашето състояние, те ще ви доведат в стълкновение с вашите възгледи и вие ще кажете: „Какво да се прави сега?“. Например обикновеният религиозен човек, като отива в църквата, прави ред поклони. Поклоните не са нищо друго освен гимнастически упражнения. Веднъж аз срещнах един светогорски калугер. Казах му: „Ти си много набожен човек“. – „Отде знаеш?“ – „Не зная, но виждам това по пръстите ти, на които има мазоли от твоите поклони. Ти правиш по сто-двеста поклона на ден, вижда се по мазолите ти.“ Казах: добре е болният от треска да прави на ден по сто-двеста поклона, за да се излекува. Ако прави десет гена наред по сто поклона, треската му веднага ще изчезне. С тези поклони ще се подобри и кръвообращението му. Ще кажат някои, че в поклоните има известна сила. Това е гимнастика. Аз съм за гимнастическите упражнения. Всяка сутрин трябва да правите такива упражнения, които да раздвижват цялото ви тяло, клетка да не остане нераздвижена. Трябва да упражнявате и врата си, и ухото си – цялото си тяло. Когато не мислиш добре, ще хванеш ухото си, ще го разтърсиш няколко пъти и ще си кажеш: „Слушай, трябва добре да мислиш“. Вие не си представяте какво влияние може да упражни ухото върху човека. Някои бащи не могат да се справят с децата си, които са много своенравни. Тези деца не са лоши, но са страхливи, непозливи, своенравни. Ако бащата не знае как да постъпи с това дете, той ще го набие. След него майката ще го набие, по-големите му брат и сестра ще го набият, а по този начин те ще заставят детето да се затвори още

повече. Ако бащата разбира законите, той ще хване детето си за меката част на ухото и слабо ще го стисне. Това стискане на ухото ще накара детето да се разсмее и то ще се отвори. Ако го стисне повече, отколкото трябва, детето ще се ядоса и ще се разплаче. А ако го стисне слабо, детето ще се засмее, ще отстъпи от своето.

Казвам: в най-старите времена, в най-старите религии всички хора са правили ред упражнения. Сегашните хора искат да бъдат религиозни, без да правят упражнения. Религиозният, духовният живот е живот на упражняването. Който не прави упражнения, той ще се намери в голямо затруднение, в големи грешки ще изпадне. Защото доброто в света е онова вечно хармонично движение на тялото. В здравето тяло всички части се движат. Те имат достатъчно храна, достатъчно въздух, достатъчно сила, намират се в едно здравословно, хигиенично положение. Не считайте, че каквото и движение да направите, то ще е намясто. Сега аз не искам да ви давам правилните упражнения, защото за това съществува цяла школа, време трябва да имате за това. Ако сега дам тези упражнения на хората, те ще изпадат в друга крайност. С това не искам да кажа, че всички упражнения, които хората правят, не са намясто. Изобщо едно трябва да знаете: всяко упражнение е изблик на енергията на човешкия ум, на човешкото сърце и на човешката воля. Като говоря за упражнения, аз имам предвид и упражняването на всички клетки на тялото, които са безброй. Упражненията трябва да се правят така, че всяка клетка да вземе участие. За да бъде здрав, човек трябва да се научи да диша през цялото си тяло. Вие учили ли сте се да дишате през цялото си тяло? Вие учили ли сте се да дишате през краката си, през ръцете си, през ушите си, през очите си – през всичко да дишате? Това е здравословното. Индусите дишат по този начин. Това дишане през цялото тяло те го наричат пълно дишане. Те съзнават, че тогава имат пълната сила. Това индусите наричат възприемане на прана, или на жизнена енергия. Аз пък

наричам това нормален живот, който изтича от здравето. Когато душата пълно, човек ще се намира в такова състояние, че ако знае как да се постави, животът ще минава през него. И тогава този човек ще бъде като проводник на естествения, на Божествения живот. Ето защо хубаво е да се държи със здрави хора, защото не всеки може да бъде проводник на този естествен Божествен живот. В този смисъл човек трябва да бъде егоист, да избягва болните хора, защото ще се натъква на ред болести, пък и сам ще разнася болести.

Когато казваме, че човек трябва да обича ближните си, ние разбираме онзи закон, при който Божественото трябва да мине през него. С други думи казано, човек трябва да стане проводник на Божественото. Питате защо трябва да обичате ближния си. Ако го обичате, той ще ви възнагради десет пъти повече заради любовта, която ще имате от негова страна. Той ще стане проводник на Божественото, което ще мине от него към вас. Той няма да го даде от себе си, но от Бога. Ако някой те обича, ти ще станеш проводник на Божественото. Ако ти го обичаш, той ще стане проводник на Божественото. Затова трябва и ти да го обичаш, и той да те обича, да станете проводници на Божественото. При това положение любовта има смисъл. Ако те обичат, ти си проводник; ако ти обичаш, другите са проводници. Когато Бог ни обича, ние ставаме проводници. Когато ние обичаме Бога, Той става проводник за нас. Защо трябва да обичаш Бога? За да се освободиш от всички нещастия в този свят. Ти не можеш да премахнеш греха, не можеш да се освободиш от болезнените състояния, които мъчат човешката душа, ако не обикнеш Бога. Ти трябва да обикнеш Бога, за да се освободиш от злото в света. Любовта освобождава хората от злото в света. Любовта има любовен характер, тя не е егоистична. Когато обичаме Бога, ние дохождаме до най-голямата висота на живота. За Бога вие имате смътно понятие. Какво е вашето схващане за Бога, аз не искам сега да

определяте. Ние схващаме Бога по особен начин. Онзи, който има истинско схващане за Бога, се познава по това, че той придобива вътрешен мир, вътрешна сила, вътрешна светлина в ума си. При това положение човек става прозорлив. Като обикне Бога, сърцето му започва да трепва. Тогава не става вече въпрос за външното богатство, но човек забогатява вътрешно и престава да се нуждае от много работи на земята – той има всичко в себе си. От какво се нуждае човек? Човек се нуждае от ежедневната си храна. Щом човек има ежедневната си храна, това вече му е достатъчно. Щом човек ежедневно има осигурено жилище, облекло и храна, какво повече му трябва? Нищо повече не му трябва. Така поне няма да има излишен багаж. Щом за един ден си осигурен, ти си осигурен за цялата вечност. И щом за днешния ден не си осигурен, ти прекъсваш връзката за цялата вечност.

„Светлина за тялото е окоето.“ Ако мислиш друго-
яче, всичко ще ти стане тъмно. Всичките нещастия в живота произтичат от вътрешната тъмнина. Не е въпросът в какво трябва да вярва човек, въпросът е, че той трябва да учи. В сегашните времена всички учения, които съществуват, трябва да се изпитат. Сегашните хора правят много малко упражнения. Много жени са ми казвали, че се движат постоянно вкъщи. Обаче движението из стаите на къщата е еднообразно движение. Че си се качвал по стълбите, и то е движение, но еднообразно. Някой е шивач, цял ден движи краката си, като шие с машината. Друг пък, като работи нещо, движи само ръцете си. В разните занятия има различни движения. Който разбира смисъла на движението, той ще събере движенията на всички занятия в едно и ще ги прави. Той ще прави всеки ден упражнения с движенията на музиканта, на художника, на свещеника, на съдията, на адвоката, на военния и така нататък. Човек трябва да приложи всички тия упражнения, ако иска да бъде здрав. Във всички занятия има хубави упражнения. Вие трябва да правите всички тия упражнения, за да придобиете абсо-

лютното здраве. Ще кажете, че ако правите всички тия упражнения, няма да имате време за работа. По-добре да работиш 3 часа съзнателно, с умение и да имаш резултат, отколкото да работиш цели 12 часа и нищо да не свършиш. Срецам един господин, който ми се оплаква, че цял ден е работил. Каква е била работата му? Градил е една къща и три пъти я е събарял оттам, докдето е стигал. Тъкмо я издигне до едно място, направи някоя грешка, събори я. После пак я издигне донякъде, пак сгреси – събори я. На третия път същото става. Най-после успява да я докара само донякъде. И затова той казва, че нищо не е изработил. Това не е работа, това е незнание. Някой казва: „Че аз художник ли да бъда?“. Ти ще се упражняваш като художник. Или казва: „Музикант ли да бъда?“. Ти ще се упражняваш като музикант. Ще се упражняваш и като певец, и като писател, и като учен.

Някой път трябва да ви държа една лекция, да ви дам да напишете сто формули и като ви дойде някаква болест, да приложите тези формули, да видим ще остане ли нещо от болестта ви. Като правите опита, формулите ще останат само за вас. Но това, което ви се каже, вие не ще можете да го приложите, защото този начин на лекуване е само за светиите. Когато един светия сгреси в нещо, той веднага прилага този начин на лекуване. Обикновените хора се лекуват със сегашните начини на лекарите – с губерки* и с хинин. И тези методи са на мястото си, ще благодарите за тях. Съвременните лекари правят доста упражнения, те вършат една голяма работа в света. Някой е безверник, не признава Бога, не признава живота, но щом лекарят дойде и му предпише едно лекарство, от което да взема по една лъжичка на всеки половин час, той вярва в неговото предписание, най-точно изпълнява каквото му е казано. Той гледа часовника и следи: на всеки половин час

* Губерка – гълга, дебела игла с широко ухо за шиене на по-груби тъкани, също и за нанизване на връв.

взима по една лъжичка от даденото лекарство. Казват ти, че трябва да изпълниш волята Божия, но ти, въпреки че си религиозен, възразяваш: „Нямам време за това“. Ако обаче лекарят ти каже в продължение на няколко дена да употребяваш известно лекарство, ти ще го употребиш с голяма вяра и точност. В това отношение лекарите създават в безверниците вяра и послушание. Някой казва: „Ти минавал ли си през дисциплината на лекаря?“. Който е минавал през тази дисциплина, той е изпълнявал всичко, което лекарят е казвал. Прав е лекарят, упражнения трябва. Човек трябва да бъде концентриран – там е неговата сила. Лекарят казва: „Ако не изпълниш моето предписание, след десет дена ще умреш“. И болният изпълнява точно каквото му е казано. Сърцето му започва да трепти, да се смущава, той си казва: „Ако не изпълня всичко точно, ще замина за онзи свят.“ И като изпълнява, по този начин умът му се концентрира. Ако е мъж, той забравя и жена, и деца, само за здравето си мисли. Ако има да дава или да взема, и това забравя. Той гледа само часовника и лъжичката. След като си почине човек десетина дена, болестта изчезва. Това е една практическа, докторска хигиена.

Казвам: в сегашния век, при тази култура, която имаме, ние не можем да живеем така, както са живели хората едно време. Сега условията помагат много. Старият не може да живее така, както е живял като малко дете. Старият не може да живее така, както е живял и като възрастен. Кое е онова, което изменя живота? Причината за това изменение е, че нашето съзнание се е обременило с възгледите на старото, на миналото поколение. Като срещна някой стар човек, той първо започва да ми разправя, че е остарял. – „Как познаваш, че си остарял?“ – „Има признаци: краката не ме гържат, започнах да забравям, светът не ме интересува вече. Едно време всичко ме интересуваше.“ Казвам: ако едно време го е интересувало нещо и ако това нещо е било Божествено, защо и днес същото да не го интере-

сува? Едно време той е бил във връзка с това, което дава живот, а сега е във връзка с това, което дава смърт. Той се е откъснал от хората, казва: „Тези хора не са за мене, те са малко зли“. Така старият постепенно започва да се отдалечава, да се отдалечава, докато дойде до положението да се откъсне от живота. Този човек не е разбрал живота. Човек трябва да работи и до 120-годишната си възраст, та като дойдат ангелите, да не го намерят на леглото, но на нивата. Казано е в Евангелието: „Единият ще се вземе, а другият ще остане“.

Старият и на 120 години трябва да бъде като млада мома, която мисли да се жени. Старите хора са млади момичета, които се женят. Как ще разберете тази мисъл? Как могат старите да се женят? Старите се женят за смъртта, за Смъртников. А децата се женят за Животников. Децата пристават на живота, като идват от небето на земята, а старите пристават на смъртта. Следователно едните се женят за Животников, а другите – за Смъртников. Аз искам да схванете разликата. Няма защо човек да се срамува от едно Божествено положение. Няма защо човек да се срамува от едно тяло, което Бог е направил. Когато срещнеш една жена, била тя твоята слугиня, твоята жена, твоята майка или твоята сестра, в това тяло ти ще видиш Божественото, което Бог е вложил. Когато срещнеш един мъж, в него ти трябва да видиш пак Божественото, което Бог е вложил. Било в мъжа или в жената, но вие трябва да виждате благородното, възвишеното, което всъщност ви привлича. Това значи да разчиташ на един човек, който през целия си живот да не те излъже нито веднъж. Той не трябва да ти каже нито веднъж една невярна дума. Всяка дума, която излиза от устата на човека, трябва да бъде вярна. Това разбираме ние под благороден, Божествен живот. Ние имаме доверие само в онези хора, за които положително знаем, че няма да ни излъжат. И към тях ние имаме особено уважение. Такъв е законът. Само така ще се упражни и техният ум, и тяхното сърце. Умовете

и сърцата на тия хора са така насочени, че те всякога желаят нашето добро. Следователно ние не можем да не обичаме онзи човек, който ни желае доброто. Този човек е готов да работи навсякъде, където му се дадат добри условия. Той е готов навсякъде да каже по една сладка дума и да извърши по една добра постъпка. Вие не можете да не обичате такъв човек.

Казвам: достатъчно ни е онова, което Бог е създал в нас. Щом сме дошли на земята, която е едно училище, значи ние сме дошли да се учим. Едни хора искат да ни убедят, че има Господ, други искат да ни убедят, че Господ не съществува. Питам: трябва ли да убеждаваме хората, че има въздух, че има светлина, че има вода, че има земя? Представете си, че пред мене седи един философ, който ми доказва, че земята не съществува. Казвам му: „Докажи ми, че не съществува“. – „Ти ми докажи, че съществува.“ Добре, взимам го, вдигам го нависоко и го блъскам в земята. Питам го: „Има ли земя?“. – „Няма.“ Пак го вдигам във въздуха и по-отвисоко го блъскам в земята. Като потрета този опит, той вече сам казва, че има земя. Друг някой отрича, че има вода в света. Взема го, гмурна го във водата един път, той не се съгласява, че има вода. Като го гмурна още два пъти, най-после се съгласява с мене, казва, че има вода в света. Трети човек отказва, че съществува въздух в света. Като го стисна три пъти за гръкляна, и той се съгласява, че съществува въздух. Остават сега доказателствата за светлината, която е нещо малко по-идеално, но и тя може да се докаже по същия начин. Понеже светлината се доказва по-мъчно, няма да започна с нея, но ще започне с топлината. Питам един: „Съществува ли топлина?“. – „Никаква топлина не съществува.“ Вземам една пиростия*, нагорещявам я силно, карам го да седне върху нея. Пак го питам: „Съществува ли

* пиростия (гр.) Урег, представляващ трикрака метална поставка (или скара), която се поставя в огнището, а върху нея се слагат съдовете за готвене.

топлина?“ – „Не.“ Добре, нагорещявам пиростията още по-силно. Трети път питам: „Съществува ли топлина?“ – „Съществува, съществува.“ Това са реалности, с които се доказва съществуването на битието. Земята съществува, понеже можеш да се удариш в нея. Водата съществува, понеже можеш да се удавиш в нея. Въздухът съществува, понеже без него ще се задушиш. И Бог съществува, понеже в Него не можеш да се удавиш.

Ако отпечеш в ума си, че Бог съществува, ти ще полудееш – умствено ще заболяеш, нищо повече. Полудяванията при съвременните хора се дължат на онази безверническа тенденция на отричане съществуването на Бога. Понякога полудяват не само тия, които не вярват, но и тия, които вярват. Много от тия, които се стремят към изпълнение на волята Божия, било то религиозни или светски хора, са безверници. Всички хора вярват, но в идеалите си. Не, те трябва да имат една дълбока вътрешна опитност. Моята вяра в Бога не подразбира да вярвам в това, което съм слушал от баща си за Бога. Аз зная какво той ми е говорил и какво има да ми говори. Това е реалното за него. Аз не искам да ми казват, че това, което се говори, е вярно или невярно. Това, което досега сте научили вие, е много хубаво, но трябва да се справите с него. Ако кажете, че повече не ви трябва, ще изгубите. По време на Общоевропейската война един българин от Варна спечелил от лотария 50 хиляди германски марки. Той казал: „Сега се осигурих. Войната може да продължава колкото иска, аз няма да какво да се безпокоя, всичко ми е осигурено“. Обаче след две години той умрял. Вие не поставяйте парите като условие за живот. Те са само средство в живота, те не могат да поддържат самия живот. Не поставяйте парите като условие за живот. Вие трябва да знаете, че като спечелите, тогава именно сте кандидати за смъртта. Като осиромашеете, тогава сте кандидати за живота. Трябва ли при това положение да считате сиромашията за нещастие? Сиромасите живеят повече, отколкото живеят богатите. Деца, които са боледували, живеят

повече, отколкото деца, които са били здрави. Това се вижда от ред статистически данни. Хора, които са минали през големи изпитания, имат по-дълъг живот от тези, които не са минавали през големи изпитания. Като знаете това, вие не трябва да се обезсърчавате.

Всичко е предвидено според законите на икономиката на природата. Сегашните изпитания в живота показват, че вие сте в положението на растенията в природата. Изпитанията не са нищо друго освен бури в природата, които идат да подобрят кръвообращението, теченията във вашия живот. Ако тези бури не дойдат, вие ще бедствате и може да изсъхнете. Само че тези бури не трябва да бъдат толкова силни, че да изгубите тялото си. Те трябва само да подобряват положението ви, не и да го влошават. Следователно страданията в живота не са нищо друго освен една природна икономика за подобряване на вашия живот. Радостите и веселието пък служат за растене в живота. Когато животът расте и се строи, това е здравето. Огъването, разрушаването, това са болестите и страданията. Страданията и болестите са вътрешният строеж, а радостите и придобивките са външният строеж. Като разбере така нещата, човек ще бъде готов да се примири, да заработи в света. Казват: „В това кой ще ни помогне?“. Има кой да ви помогне. Първо, ще ви помогне вашият ум, на второ място – вашето сърце, на трето място – вашата воля и на четвърто място – вашето тяло, вашите ръце, крака, очи, уши, нос и прочее. Всичко това ще дойде да помогне на човека. И като имаш толкова много работници на разположение, твоят ум ще бъде връзка между Бога и тебе. Твоето сърце също е една връзка между Бога и тебе. Най-после и волята ти представлява връзка между Бога и тебе. Следователно човек има три връзки с Бога. Сегашното състояние на хората се дължи на това, че някои от тях имат само една връзка, други – само две, а малцина имат три връзки с Бога. Добрите хора имат и трите връзки. Онези, които имат само една или две връзки, те се намират в несгодите на живота, в неестественото положение. Който няма тези

три връзки, той се намира в малко опасно положение. И вярващи да сте, вие трябва да знаете дали имате тези три връзки в себе си. Вие се страхувате да обичате или да направите добро. Някой е женен, иска да направи едно добро, но се страхува от жена си, да не би да го напусне. Ти направи доброто, не се спирай в това какво мисли жена ти. Ако се сърди, нека се сърди колкото иска. Сега аз не говоря против мъжете, но казвам, че и мъжът няма право да препяства на жена си да направи някакво добро. Когато човек върши волята Божия, никой няма право да му препяства. Когато мъжът или жената имат връзка с Бога, никой няма право да им пречи.

Човек трябва свободно да изпълнява волята Божия. Жената няма право да пречи на ума, на сърцето и на волята на мъжа си. Тя няма право да изопачава неговия ум, неговото сърце или неговата воля. Ако се опита да ги изопачи, тя ще се натъкне на големи страдания. Също така и мъжът няма право да изопачава ума, сърцето и волята на жена си. Силата на човека седи в неговия ум, а не в неговата воля. Волята е за укрепване на ума, а умът е силата на човека. Никой няма право да се налага на човешката мисъл. Човек всякога е свободен да мисли. Кои има право да забрани на човека да мисли? Някои ме питат дали имат връзка с Бога. Човек има връзка с Бога. Той има връзка със своя ум и трябва така да го очисти, така да пречисти своите мисли, че в главата му да не останат никакви облаци, никакви затъмнения. Човек има връзка и със сърцето си, затова трябва да пречисти това сърце, трябва да пречисти своите чувства, да не остане в тях никаква тъмнина, никакви облаци. Човек има връзка и с волята си, която също така трябва да пречисти. Всякакви облаци трябва да се махнат от човека. Във всяко отношение човек трябва да следи дали става достатъчно проветрение в неговите мисли, чувства и постъпки. Следователно, когато искате да имате връзка с Бога, вие трябва да гледате да няма никакви облаци във вашето небе. Ако небето ви е мрачно, това показва, че имате никакви заблуждения, от които мъчно можете да се освободите.

Христос казва: „Светило на тялото е окоето“. Окоето, това е една връзка. Ако ти нямаш тази връзка, тогава в тебе ще има съмнение. Когато се намирате в съмнение, вие трябва да знаете, че това се дължи на някакви натрупвания от миналото. Тези натрупвания не сте ги създали вие. Съмненията често се предават от човек на човек. Тръгнете сами през една гора и веднага ще забележите, че ви хваща страх. Този страх не е ваш, той се дължи на многото хора, които са минавали по този път и са изпитвали страх. Те са оставили страха си и вие го възприемате. Тъй щото този страх не е само ваш, той е и на хората, които са минавали пред вас. Вие вървите в гората и очаквате да ви срещне мечка или вълк. Не трябва да се страхувате, защото мечките в тази гора са много миролюбиви – като минавате покрай тях, сгушват се. Мечките са кротки животни, те не са толкова лоши, колкото вие си представяте. Като видите мечка, още отдалеч се отбийте на десетина крачки встрани, тя не обича да пресичате пътя ѝ. Мечката върви бавно, клати се като някой стар български чорбаджия. Тя не е като вълка, тя е концентрирана. Ако някой се опита да наруши нейните философски мисли, понеже чувствата ѝ са много интензивни, тя ще се нахвърля върху него, ще го нападне. Мечката не обича да я смуцавате.

И тъй, приложете всичко това в живота си, във вашия духовен свят, в който живеете. Там има много гори, има и много мечки. Като минавате през една от тия гори, за какво ли няма да мислите, от какво ли няма да се плашите! Не се плашете от нищо, оставете този страх настрана. Всеки, който минава през живота, все се плаши, казва: „Как ли ще преживеем?“. Как ще преживееш? Ти ходи всеки ден на гробищата и ще видиш как ще преживееш. – „Но какъв ще бъде краят ми?“ Един български чорбаджия, като му проповядвали върху едно или друго, все казвал: „Не разбирам това нещо! Не мога да го направя, не вярвам в това“. Като се разболял от някаква болест, отишъл при един лекар. Лекарят му казал: „Има само един начин да се освободиш от тази

болест“. – „Какъв е начинът?“ – „Да ходиш на гробищата всеки ден три години наред и да изпращаш по един умрял човек. Ще видиш, че след тези три години нищо няма да остане от болестта ти.“ До това време чорбаджията на нищо и на никого не вярвал. След като посещавал три години наред гробищата, той съвършено оздравял. Тогава отишъл при лекаря и му казал: „Много ти благодаря за съвета! Сърцето ми се оправи. Разбрах как трябва да се живее. Като ходих три години на гробищата всеки ден, за да изпращам хората, разбрах много неща, разбрах как трябва правилно да се живее“. Или другояче казано, той се е научил да влиза в положението на хората. Когато животът ви се обезсмисли, намерете един човек, който страда повече от вас, и го посетете. Като ходите три години наред при страдащите, вие ще гойдете го едно правилно заключение за живота, ще разберете, че другояче трябва да се живее. Само по този начин ще разберете, че има нещо дълбоко в живота, и само така ще разберете каква роля играе любовта в света.

Има една любов, която никога не се мени. Има във вас сега една любов, която се мени, но само докато гойдете го положението да устоявате, до положението на нормалната любов, която ще внесе друга светлина. Тази любов ще ви свърже с всички хора и те ще ви станат близки. При обикновената любов, като срещнете един човек, намирате го за странен, плашите се от него, пък и не виждате нищо хубаво в него, не можете да влезете в положението му. А при великата, при неизменната любов, като видите един човек, вие се радвате, влизате в положението му. Този човек също е разположен към вас и казва: „Аз съм готов да направя всичко за вас“. Неизменната любов отваря сърцата и умовете на хората, за да могат едни на други да си помагат и да бъдат проводници на великите Божии блага, които циркулират из целия свят.

Пожелавам ви да бъдете проводници на Божествено-то и да ви благослови Бог.

19 април 1936 г., София, Изгрев

Което човек сее

Отче наш

Изгрява Слънцето

Евангелие от Йоан, 14. глава, 25. – 30. стих

Духът Божи

„Което човек сее.“ Новото и старото. Ще дам определения за ново и старо. Що е ново и що е старо? Новото се отличава с противоречия, а старото – с изменения. Понеже вие живеете и срещате разни противоречия в живота си, това е новото. А щом умрете, щом ви заровят в гроба, това са измененията. Кое е по-хубаво: да имаш противоречия или да се изменяш? Да се изменяш, това значи да умираш, а да имаш противоречия в живота си, това значи да живееш. Така ви говоря според живота, който е на земята. На вас ви трябва ново разбиране, а не да се забавлявате със старото, което е мъртво. Ако мъртвите не възкръснат, безпредметна е тяхната смърт. Ако пък хората умират, за да възкръснат, тогава ще се явят противоречията в живота. Вие питате: „Защо се явяват противоречията в живота?“. За да възкръснете. – „Защо идат измененията?“. За да умрете и да се освободите от старото. Човек не може да се освободи от старите навици по друг начин освен чрез смъртта. Сега аз не искам да ви проповядвам едно учение на усул („усул“ означава начин за вършене на нещо) или едно учение на тертипа („тертип“ означава ред, условие). Думата „усул“ подразбира най-добрия начин, по който може да се свърши една работа. Казват: „Усул трябва да я свършиш“ – значи да намериш най-доброто време, за да направиш една работа. „Усул“ е турска дума, която се произнася различно.

Всеки народ си има особен начин на произнасяне на думите. Произношението зависи от културата на

всеки народ, както и от културата на отделните лица. Англичаните си имат едно произношение, французите – друго, германците – трето, българите – четвърто и всичко е според степенята на развитието си, според това кой докъде е достигнал. Ако отидете между народите с по-висока култура, ще видите, че те имат съвсем друго произношение. Често от произношението на една или друга дума зависи нейното съдържание. За тази цел ще ви приведа един анекдот. Един богат, но неграмотен българин изпратил сина си да следва в странство. По едно време синът написал писмо на баща си, с което го помолил така: „Татко, моля те да ми изпратиш пари, за да завърша образованието си“. Понеже не знаел да чете, бащата показал писмото на един свой познат, който бил касапин, и му казал: „Слушай, моля ти се, прочети ми това писмо от сина ми, да видим какво е научил от толкова време насам“. Касапинът започнал да чете писмото със свойствения за него груб касапски тон: „Татко, изпрати ми пари да завърша образованието си“. Като чул така прочетеното писмо, бащата останал недоволен от грубия тон на сина си и казал: „Нека да чака, няма да му изпратя никакви пари. Да знае как се иска от баща! Той не се е научил още да говори“. След това бащата отишъл при един хлебар, също негов познат, човек с мек и добър характер, като и на него казал: „Моля ти се, прочети ми какво ми е написал синът ми“. Хлебарят прочел с тих, мек глас: „Мили татко, изпрати ми малко пари, че ми трябва“. – „Така кажи, да те разбере! Като ми говориш така меко, ще ти изпратя пари, разбира се.“ Ако вие криво разбирате живота, това е касапинът във вас; ако добре разбирате живота, това е хлебарят във вас.

Да гоидем го новото разбиране на живота. В света съществуват три вида противоречия. Във физическия свят първият вид противоречия са по отношение на физическото ни тяло. Вторият вид противоречия са по отношение на нашите чувства. Третият вид противоречия са по отношение на нашата мисъл. Противоре-

чията могат да се премахнат само ако ние можем да ги изменим и да ги турим в действителния живот. Всички вие сте учили в училище за точката, за правата линия, за плоскостите и за телата. Що е точката? Точката е сила в движение. Що е правата линия? Правата линия показва, че точката е в движение. Щом точката е в движение, тя представлява вече права линия. Тъй както вие схващате правата линия, тя е точката в покой. Но щом точката е в покой, вие не виждате никаква права линия. Същото може да се каже и за плоскостта. Когато линията се движи, тя образува плоскост. Линията в покой не е нищо. Що е тялото? Когато плоскостта се движи, тя образува тяло. Тялото е третото измерение. Докато тялото е в покой, вие не можете да го виждате, но щом тялото се движи, тогава то образува четвъртото измерение, образува тесаракта. Следователно тесерактът е движение-то на третото измерение. Когато едно тяло се движи, това е тесеракт. Когато третото измерение се движи в пространството, образува четвъртото измерение. Значи четвъртото измерение не е нищо друго освен третото измерение в движение. Това е една дълбока философска мисъл. За да се докаже тази мисъл, изискват се реди формули. Не казвам, че трябва само да мислите, но трябва да разберете тази идея.

Някои хора искат да разберат всички неща. Има едно разбиране, което не ви ползва с нищо. Например вие не можете да разберете какво нещо е животът и какъв е произходът му. Никой досега не го е разбрал. Нито вие можете да разберете живота, нито боговете го разбират. Това е една отвличена мисъл. Щом казвате, че животът е произлязъл отнякъде, значи той е резултат на нещо. Той е един резултат, който е произлязъл от по-висшите същества. Има такъв живот. Детето носи живота на майка си и на баща си, то е произлязло от майка си и от баща си, то е резултат на майка си и на баща си. Следователно майката и бащата могат да се огледат в своето дете. Що е детето? Детето е

един завършен резултат на майката и на бащата. Що е физическият свят? Физическият свят е един завършен процес на мисловния и на духовния свят. Вие не можете да разберете мисловния и духовния свят, докато не разберете физическия свят. И друго положение има: за да разберете една истина, вие трябва да я освободите от временните ѝ заблуждения. Това значи, че не трябва да сте в покой. Човек, който е в покой, е мъртъв. По-добре е да има страдание, отколкото удоволствие. В страданието ще научиш нещо, а в удоволствието ще похарчиш нещо. По-добре е да имаш печалба, отколкото загуба. По-добре е да спечелиш крака си, отколкото да го загубиш; по-добре е да спечелиш окото си, отколкото да го загубиш; по-добре е да развиеш ума си, отколкото да го изгубиш. Това са все нови положения. Вие искате светът да се създаде по друг начин. За да се създаде светът, върху него е действал цял един процес.

Като ви говоря по този начин, аз не ви говоря като на прости хора. В едно отношение за мене вие сте повече от гениални. Вие имате много повече неща от растенията и от животните. Вие имате най-същественото. Следователно сега аз ви говоря като на учени хора, но в сравнение с по-напредналите същества вие сте деца, които трябва да се учат. По отношение на вашето минало вие сте гении, но по отношение на вашето бъдеще вие сте деца, вие сте ученици. За мене ученикът е емблема на бъдещето и той трябва да се учи. Какво трябва да прави човек в света? Той трябва да учи какво нещо е мисълта, той трябва да учи какво нещо е онова възвишено чувство в човека, той трябва да учи как да постъпва добре. Според мене човек не може да постъпва добре, ако не знае да говори добре. Човек не може да бъде отличен музикант или художник, ако не знае да мисли. Без права мисъл никакъв художник или музикант не можеш да бъдеш. За да имате добри музиканти и добри художници, вие трябва да бъдете гениални хора, които мислят добре. Вие не можете да бъдете гениални в някакво изкуство, ако не мислите

право, ако нямате права мисъл. Вие не можете да дадете израз на това изкуство, ако нямате едно право чувство. Картините на много художници са изопачени по единствената причина, че чувствата им са изопачени. Щом чувствата им са изопачени, тоест щом нямат духовен живот, какво изкуство могат да дават? Изкуството без права мисъл, без право чувство не е изкуство. Ами и бръмбарите могат да рисуват много добре. Ако е го толкова изкуство, бръмбарите рисуват даже по-добре. И растенията се опитват да рисуват. При това, вие в живота сте се явили не за рисувачи, но за скулптури. Всеки човек, като живее в своето тяло, го обработва, моделира, както се моделира една скулптура. Той постоянно моделира своите очи, своите ръце, своите крака, своята глава и така нататък. Следователно, каквото е вашето тяло, толкова е и вашето знание.

В това отношение човешкият живот не е завършен процес. Той е един незавършен процес, за което вие трябва да се радвате. Това е новото. Човешкото тяло, това е новото в света. Противоречията в живота, това е новото в света. За да се разбере всичко това, се изискват знания. Не е лошо, че има противоречия, но трябва да се намерят гениални хора, които да пресъздават и да организират тия противоречия. От противоречията в света се създава хубавото. И Писанието казва: „Земята беше неустроена и пуста и Дух Божи се носеше върху бездната“. Преди създаването на света е имало такива големи противоречия, каквито светът сега никога не може да си представи. Но когато дошъл Духът – разумното начало – и започнал да твори, още като казал първата дума, веднага се явила светлината. Следователно появяването на светлината е резултат на една мисъл. Мисълта е резултат на Божия ум. Следователно, ако във вашия ум има светлина, вие мислите и сте в движение, а ако във вашия ум няма светлина, вие не мислите и сте в покой. Значи, в покоя всякога има тъмнина, в покоя всякога има размирие, в покоя всякога има противоречия.

За да се премахнат противоречията, непременно трябва да дойде светлината, която твори. А със светлината заедно иде топлината. Това е на човешки език казано. Мисълта и чувствата трябва да вървят заедно, ръка за ръка.

И тъй, сега аз няма какво да обяснявам противоречията, които съществуват в живота. Те са една временна обстановка на нещата. Природата ни е дала хиляди доказателства, за да ни убеди, че тя е наредила нещата много по-хубаво, отколкото предполагаме. Виждате един червей, който едва пълзи по земята, всеки може да го стъпче – условията не са благоприятни за него. Този червей може да попълзи така три-четири години, докато един ден виждате, че условията стават по-благоприятни за него, изменят се и той се превръща в пеперуда. В Писанието ще срещнете, че пророците са уподобявали човека на червей. Това уподобяване подразбира неблагоприятните условия, при които човек се намира. Но един ден тези условия ще се изменят за него. От противоречията, които съществуват в живота ви, от тяхната материя един ден вие ще създадете такава материя, която ще подобри живота ви. Вас ви очаква едно по-велико бъдеще в сравнение със сегашното положение, в което се намирате. Червеите ги очаква да станат пеперуди. Пеперудите са идеал за червеите. Какъв е идеалът за хората? Да станат светии или ангели. Що са ангелите? Ангелите са светии в движение, тоест светии, които мислят. Що са ангелите? Те са светии, които чувстват, светии, които знаят да говорят. Тъй както сега ги рисуват художниците, ние нямаме нищо против, това е добре от педагогическо гледище, но между видимата реалност и истинската реалност има голяма разлика. Едно тяло в движение има една форма, едно тяло в покой има друга форма.

Когато Адам престана да мисли, той оголя. Когато престана да чувства, изпъдиха го от рая. А когато престана да говори хубаво, накараха го да оре земята.

Следователно, когато Господ иска да те научи хубаво да говориш, ще те направи земеделец. Когато Господ иска да те научи да разбираш, да чувстваш живота правилно, ще те направи градинар. Когато Господ иска да те научи да мислиш правилно, ще те изпрати в училище да учиш. Следователно вие сега сте изпратени в училище, за да учите, за да изправите своята грешна мисъл от миналите си съществувания. Така сега философията. Ако вие мислите, че в десетина години ще можете да изправите живота си, на грешен път сте. Животът няма какво да се поправя, сам по себе си той е съвършен, но ние трябва да изучаваме онези велики закони, които Бог е положил. Вие сте носители на този живот. Всинца вие сте в заблуждение, като се мислите за стари. Как ще ми докажете, че сте стари? Аз мога всекиго да направя стар. Как? Като туря на човека една маска и го завържа, веднага ще стане стар. Пък и стария мога да направя млад, като му туря една маска. Всички вие сте дошли тук маскирани, но аз ще хвърля маските ви. За да се правите на стари, вие имате някакъв интерес. Онези от вас, които се представят за стари, те имат да дават. Онези от вас, които се представят за млади, те имат да взимат. Който е млад, той има да взима. Който е стар, той има да дава. Старият се оплаква от живота, казва: „Какво ще се прави с тези кредитори? Има да се дава, трябва да се изплаща“. Младият казва: „Ще си нареда работите, ще уредя живота си, защото имам да взимам оттук-оттам“ – това е новото разбиране на живота, така трябва да се разбира. Какво трябва да прави старият? Да плати дълговете си. Ако са умни, старите лесно могат да уредят работите си. Щом има да дава, старият нека да отиде при своя кредитор и да му каже: „Братко, признавам, че имам да давам, но не мога да ти изплатя всичко наведнъж. Не може ли да намалиш малко от дълга? Нямам достатъчно средства, за да ти платя“. Тогава кредиторът ще се съгласи да намали дълга му, ще каже: „Хайде, дай само половината от дълга си“ и старият ще оправи работите си. Така положение-

то ще се измени. Пък и младият, като отива да събира от своите длъжници, и той трябва да постъпва право, да намалява малко дълговете им.

Питам сега: как ще махнете маските си? Аз искам да ви говоря като на ученици, не искам да сте при мене нито млади, нито стари, защото ще се вдигне цял скандал. И онези, които имат да дават, и онези, които имат да вземат, са цели скандалджии. Аз искам такива ученици, които нито имат да дават, нито имат да вземат, но са свършено свободни. Много религиозни хора искат да бъдат добри и свети, за да угодят на Господа. Господ не е изпратил никой човек на земята да става светия. Светийството е трудна работа. Ангелите, които са живели милиони години преди хората, едва са дошли до първата степен на светийството. С това не искам да унижавам хората, но казвам: радвайте се, че имате да учите. За мене по-хубаво нещо от ученето няма. Затова радвайте се, че има какво да учите. Това, което ангелите са постигнали, както и това, което боговете са постигнали, то остава за бъдещ стремеж на хората. Ако човек иска да постигне всичко в живота си, това е крайно користолюбие; този човек не разбира живота. Не заемайте крайното място в живота. Онези от вас, които изучават пеене, знаят ли какво означава тонът „до“? Всичките тонове представляват елементи на музиката. Тонът „си“ е краят на музиката. Значи тонът „до“ е алфа, а тонът „си“ е омега на музиката. Българската дума „сила“ започва със слога* „си“. Какво означава този слог „си“? Всеки език си има своите слогове. Силата на езика седи в неговите слогове. Силата на езика зависи от произношението на слоговете. Ако човек знае как да произнася слоговете, той ще има един резултат; ако не знае как да ги произнася, ще има друг резултат. В българския език слогът „си“ има двояко значение. В пеенето

* слог (рус.) *книж.* 1. Сричка. 2. Начин на изразяване, на използване на речевите средства.

тонът „си“ е завършен резултат, нотата „си“ е последната нота от гамата. Ти не можеш да бъдеш силен човек, ако не си умен и добър. Силен човек е само онзи, който има права мисъл, който има прави, духовни чувства. Ако някой мисли, че може да бъде силен без права мисъл и без благородни чувства, той е в кривата посока на живота си. Силата е необходима в света като един последен резултат. Чрез силата човек ще може да премахне всички препятствия в своя живот. За да може да ги премахне, той трябва да разбира законите на живота.

Като ви говоря по този начин, вие се обезсърчавате и казвате: „Какво знаем ние тогава?“. Не е въпросът какво знаете. Каквото и да знаете, това е човешко знание, човешко щастие. Вие сте в положението на деца, които влизат в началното училище и започват с елементарните неща, с азбуката. Вие не сте нито геници, нито философи. Но децата се отличават с голяма възприемчивост. Каквото учителят каже, те всичко възприемат. Понякога срещаме религиозни и учени хора, които мислят, че всичко знаят. Преди години аз правих своите музикални опити, но и до днес съм изследвал силата само на три тона. След като изучих цялата философия на музиката, спрях се върху силата на тия три тона. Аз си реших задачата, защото направих опита тъй, както си го мислих. Тези три тона са основните тонове в музиката. Когато взема с инструмента, на който свиря, тези три тона, каквото и да е времето вън, то веднага се изяснява. По това съдя, че тези тонове съм ги взел правилно. Ако не взема правилно тоновете, времето, даже и да е било хубаво, веднага става мрачно, облачно. Всеки крив тон е в състояние да развали времето. Аз не искам да ви заставам да вярвате в това, но ви го давам за обяснение. Дали ще вярвате, или не, за мене това е безразлично. За мене е така, а за вас как е, не се интересувам.

Когато мисълта е права, небето се изяснява; когато мисълта е крива, небето се заоблачава. Тъй щото тези три тона, които съм изследвал, според мене съответ-

стват на мислите, чувствата и постъпките на хората. Когато мисълта на човека е права, небето непременно ще се изясни; когато мисълта му не е права, небето ще се заоблачи. Когато чувствата на човека са прави, небето се изяснява; когато чувствата му не са прави, небето се заоблачава. Когато постъпките на човека са прави, небето се изяснява; когато постъпките му са криви, небето отново се помрачава. Като говоря върху този предмет, времето във вас показва каква е мисълта ви. За мене външното време всякога показва каква е мисълта на хората, както и вашата мисъл тук. Не че това е грях, но времето всякога показва каква е мисълта ви, какви са чувствата ви и какви са действията ви. Времето показва реалността на нещата. Ако времето не е хубаво, това показва, че вие не мислите както трябва, не чувствате както трябва и не постъпвате както трябва. Откровено ви говоря в случая. Ако сега ви изведа навън и извървя моята песен, времето веднага ще се изясни, но какво ще ви ползва това вас? Ако сега ви изведа навън и ви покаже този опит, това ще е престъпление вече. Друг път може да направя опита. Но да оставим този въпрос настрана, защото той предизвиква човешкото тщеславие. Не че времето е лошо, защото, каквото и да е времето, то си носи своите блага. Обаче за мрачния, за болния човек времето трябва да бъде ясно. За здравия човек облачно-то време е полезно, но не и за болния. За болния човек тихото време е полезно, за здравия – не. За здравия човек е бурното време.

И тъй, противоречия съществуват и в човешката мисъл, и в човешките чувства. аз не искам да кажа, че те не трябва да съществуват или че вие не трябва да имате противоречия. Противоречията във вашия живот са условия за вашето развитие. Без противоречия вие не можете да имате никакъв прогрес, това трябва да го помнете. Ако искате друг някакъв живот – без противоречия, вие сами трябва да си го създадете. Не е въпрос да угаждаме на хората. Има проповедници, които знаят

истината, но не я проповядват, защото, като принадлежащ към известна църква, искат да угодят на тази църква (а тя си има точно определени правила). Или някой гържавник, като говори, иска да угоди на гържавата. И това е хубаво, но онзи, който говори в полза на църквата или на гържавата, той ни най-малко не може да намери истината. Защо? Защото всички гържави, всички църкви, всички домове, както и всички хора имат отношение към Онзи, Който е създал живота – към Бога. На първо място трябва да се има предвид нашето отношение към Бога, а после и отношението ни към другите хора.

Сега мога да ви дам следния афоризъм: частите са условия за съществуване на цялото и цялото е условие за съществуване на частите. Как разбирате това нещо вие? Кое се е родило първо: частите или цялото? Органите на тялото не са нищо друго освен самото тяло в движение. Когато тялото се движи, то образува своите органи. Когато цялото се движи, то образува своите части, а когато цялото е в покой, то образува себе си. Когато частите са в движение, те образуват цялото, а когато частите са в покой, те образуват себе си. Тази мисъл е неразбрана за вас. Аз не искам да ви я обяснявам, защото, колкото и да я обяснявам, то е все едно да ви показвам колко съм богат. Какво ви ползва вас това? В дадения случай Бог работи в света. Следователно в този процес на движение, на работа аз имам своето проявление. Докато Бог работи в света, и човек трябва да работи. Това, което човек мисли, това, което човек чувства, това, което човек прави, и този импулс, който го тика към учене, това е Божественото в него. Христос казва: „Отец ми работи и аз ще работя“. Докато Бог работи, и ти трябва да работиш. Като престанете да работите, условията за работа ще се изгубят. Хората имат тази слабост, че като се отказват да работят, искат по този начин да заставят Бог да работи за тях. Това е невъзможно! Бог няма нужда от външни импулси. Той си работи свършено, а всички хора трябва да бъдат в съгласие с

Него. Както мисли Той, така трябва да мислим и ние. Бог няма чувства като нашите. В Бога няма чувстване като нашето. В Бога има любов, но няма поляризиране – Той няма две страни. Бог всичко дава.

Има един стих в Писанието, който казва: „Каквото човек посее, това и ще пожъне“. Бог, който не е смъртен като хората, всичко дава и само наблюдава какво сееш. Каквото посееш, това ще пожънеш. Ако живееш добре, добро ще ти даде; ако живееш зле, зло ще ти даде. Бог не може да наруши този закон. Понякога хората се сърдят на Бога защо не им дава добър живот. Не може Бог да даде на добрия човек зло, а на лошия – добро. Понякога вие може да носите големи страдания, но това е доброволно. Някои хора искат да носят страданията на Христа или страданията на светиите – това е доброволно поето от тях. Всеки доброволно може да носи известни страдания, но не и насила да му се наложат. В това отношение законът е верен и по отношение на мислите, на чувствата, на постъпките на хората. Каквото човек мисли, каквото чувства и както постъпва, това ще му се даде. Ако мислите добре, добро ще ви се даде; ако чувствате добре, добро ще ви се даде; и ако постъпвате добре, добро ще ви се даде. Това трябва да го знаете. Ако мислите зле, зло ще ви се даде; ако чувствате зле, зло ще ви се даде; и ако постъпвате зле, пак зло ще ви се даде. Сега може да започнете да философствате: „Светът не можеше ли да се създаде по друг начин?“. Не можеше. Ако някой е по-умен, нека да си даде програмата или проекта за създаване на нов свят и този проект ще го изпратим в невидимия, във висшия свят. В невидимия свят се приемат проекти от всички светове, разглеждат се и се подлагат на гласуване. Ако вашият проект се одобри, той ще се приложи. Но каквито загуби и печалби ще има от този проект, в края на краищата те ще бъдат за ваша сметка.

„Каквото човек посее.“ Каквото човек посее, това и ще пожъне. Сега аз искам да ви насърча и ви казвам: не се обезсърчавайте от онези мъчни условия, при които

сте се родили. Някои жени съжаляват, че са родени жени. Някои мъже съжаляват, че са родени мъже. Има шанс за жените да се родят в бъдеще мъже, както и за мъжете – да се родят в бъдеще жени. Някои майки и бащи съжаляват, че им се е родило момче. Те не са очаквали мъжка рожба, но им се ражда такава. И обратното става: не са очаквали женска рожба, но такава им се ражда и те съжаляват. Никой не трябва да съжалява за това. Ако се роди мъжка рожба, радвайте се; ако се роди женска рожба, пак се радвайте. Когато се роди момче, Бог го е посетил със своята мисъл. Когато се роди момиче, Бог го е посетил със своята любов. Ако не разбирате закона, поне не говорете. Не съжалявайте онези, които са влюбени. Не съжалявайте онези, които страдат от любов. Блажени са, които страдат от любов. Че страдат от любов, не се смущавайте. Не ги утешавайте, любовта ще се погрижи за тях. Любовта сама ще ги утешава. Ако любовта не може да утеша влюбените, кой друг ще ги утеша? Любовта сама ще оправи живота на влюбените. Досега аз не съм намерил нито един случай, нито едно изключение, в което любовта да не е могла да утеша живота. Много хора са страдали от влюбване, но в края на краищата работите на всички тях са се оправили. Онези, които са били влюбени, на тях главите им са побелявали. Главата на човек може да побелее от любов към сина му, към гъщеря му, от любов към майка му, към баща му, към приятеля му, към този-онзи. Не е лошо да има човек бяла коса. Ако се спра да обяснявам добрите резултати от побеляването на косата, ще се отдалеча от предмета. Не съжалявайте, че косата ви е побеляла, защото белият цвят е цвят на покой. Белият цвят събира енергия. Един ден, когато събере достатъчно енергия, той отново ще почернее, тогава ще го турите на работа. Онези от вас, които имат бели коси, да знаят, че са на печалба. С белите коси се печели. Белите коси показват, че сте станали много богати, но за да се избавите от даването, вие казвате, че сте остарели и нямате какво да дадете. Човек, косите на

когото са черни, той трябва да работи, трябва да сее. А онзи, с белите коси, той е прибрал капитала си, той има достатъчно средства и трябва да раздава.

Казвам: освободете се от вашето разбиране на старостта. При каквото и нещастие да се намира човек, и да е хилав, и да е болен, и да е неразположен, той трябва да се обърне към своята мисъл, към своите духовни чувства, към своите добри постъпки и тях да приложи в живота си. По този начин само той ще се освободи от тягостните състояния на своя дух. Ако мислите и чувствата на човека не са прави, те ще станат причина за неговото нещастие. Вие можете да проверите това, което ви говоря. Каквато и болест да имате, каквото и неразположение да имате, достатъчно е да измените вашата мисъл, вашите чувства и вашите постъпки, за да премахнете болестта или неразположението си. Аз съм правил това нещо всеки ден и продължавам да го правя. И аз имам своите неприятности в живота. Като дойде една неприятност и ти ѝ туриш една запетая след частицата „не“, какво става? Какво означава неприятността? Неприятността се дължи на това, че ти считаш, че нещо ти е дошло не навреме. Приятно е това, което ти е дошло навреме. Тази е разликата. Ние делим нещата на приятни и неприятни. Когато ни дойде някоя неприятност в живота, това показва, че трябва да учим, да работим над себе си. За всяка неприятност, която ни се случва, казвам: имаме госта да учим и да работим над себе си, има неща, които не сме научили добре. Така разбирам аз философията на живота. При тази философия на живота има едно положение отвън, при което Бог помага. Същевременно всички наши напреднали братя, и те помагат, и учителите помагат, и народът помага. Но ако човек сам не учи, никой не може да му помогне. Онези от вас, които искат да бъдат даровити, могат да бъдат, но трябва да се научат да мислят.

Мнозина от вас се считат за стари и казват: „Остаряхме! Какво да правим със старостта?“. За да се подмла-

гите, вие трябва да започнете да мислите. Като мислите право, ще се подмладите най-малко с десет години. Направете опит да мислите право, да чувствате право и да постъпвате право и ще видите как ще се подмладите. За да познаеш дали си млад, дали си подмладен, можеш да направиш следния опит: когато най-малко си приготвен за някаква изненада, накарай някой твоя познат да ти устрои една измама и виж как ще я посрещнеш, ще останеш ли тих и спокоен, или ще се смутиш. Ако можеш да издържиш и да посрещнеш всичко тихо и спокойно, ти си млад; ако се смутиш, не си млад. Всичко това, което сега преживяват отделните народи, общества и хора, не е нищо друго освен едни измами, които им устройват приятелите ненадейно. Чрез противоречията днес се изпитват всички хора, да се види доколко знаят нещата, доколко всичко това, което знаят, е истина и доколко могат да издържат. Някой казва, че има любов към Бога. Ще дойде нещо отвън, което ще раздруса неговата любов, да се види доколко може той да издържи. Така се изпитваха навремето и учениците на Христа. Христос казва: „Който издържи докрай, той спасен ще да бъде“. Когато заради твоего убеждение ти ударят десет тояги и то стане на прах и пепел, какво убеждение е това? Има един анекдот за един светия, когото изпитвали за убежденията му. Турили го в една чутура* и го грухали отгоре. Като излязъл от чутурата, той казал: „Право е моето учение“. После пак го турили в чутурата и го грухали. Като излязъл от чутурата, светията пак казал: „Право е моето учение“. Най-после казали: „Престанете да го грухате, защото всички, които го грухаха, повярваха в неговото учение“. Нека и вас да ви грухат в света, докато всички, които ви грухат, станат като вас герои. Това е правото учение. Не е въпросът да се бяга. Нека всички да ви удрят и като ви удрят, най-после да кажат: „Право е това учение. Прав е този човек“.

* чутура *диал.* Дълбок, тесен съд от издълбано дърво за чукане на пипер, жито и други.

Когато приковаха Христа на кръста, той извика и цялата земя се разтресе. Тогава всички около него казаха: „Прав е този човек. Праведен е“. Голямо геройство имаше в Христа. Вие не сте претърпели такива страдания като него, да ви приковат на кръста с четири гвоздеа, да се подиграват с вас и след това да ви дават да пиете оцет и вода смесени. Всичко това Христос издържа и показа, че неговото учение е правото, там е правата мисъл. Христос доказа, че това учение е учение на спасението. Ако това учение се приложи, светът ще се спаси. Всеки ще бъде поставен на този кръст. Вие не искате да ви поставят, но независимо от това всеки ще бъде поставен на този кръст. Ако служите на света, няма ли пак да ви поставят на изпитания? Ще ви поставят. Докато имате известно убеждение, известно верую, все ще ви гонят. Ами онези, които отиват на бойното поле, за какво умират? В света хората нямат ли страдания? Даже по-големи страдания имат в света. Тъй щото, дали на Бога служите, или на мамона, все ще имате страдания и изпитания, все ще ви турят на кръста. И заравянето на човека в гроба е едно изпитание. Когато праведният умре и го заровят, той казва на земята: „Колкото и да ме държиш тук, това, което проповядвам, е право“. Като го е грухала дълго време, земята най-после ще му каже: „Хайде, върви си сега“, след това ще се разтърси и той ще излезе вън от гроба си. Това наричат хората възкресение.

„Кое то човек сее.“ Посейте онази велика Божествена мисъл във вашия ум. Посейте онази велика Божествена любов във вашите чувства. Най-после посейте разумното начало във вашето слово. Казано е в Писанието: „Никакво гнило слово да не излезе от устата ви“. Това значи: човек трябва сам да е доволен от всичко онова, което говори. Като говори той, небето да не се заоблачава, но да се изяснява. Когато вие обичате, небето се изяснява. Когато мислите право, небето пак се изяснява. Когато мъжът влезе вкъщи, там всичко се изменя. И децата, като чуят, че баща им иде, веднага се сгушват,

притихват. Баща им тропва с крак, казва: „Да знаете, аз съм бащата тук!“. Не, този мъж не е баща. Аз съм гледал как се прибира някой друг баща в дома си. Като го видят, че идва, децата отдалеч още се спускат да го посрещнат, рагват се, че си е дошъл, казват: „Мамо, татко си иде“. Докато този баща не е в къщата, навсякъде в нея е тъмно, мрачно. Щом той се върне и влезе вътре, всичко става светло, изяснява се. Когато някой религиозен човек влезе в едно общество, току започне да цитира стихове, но всичко около него потъмнее. Слуша какво се говори там, съмнява се дали то е право и пак цитира стихове. Казвам на този религиозен човек: „Аз не цитирам стиховете право, но ги живея право. А ти ги цитираш право, но не ги живееш право“. В такъв случай аз предпочитам криво да цитирам, но право да живея, отколкото право да цитирам и криво да живея. Онзи, който право живее, той ще може да изправи цитирането на стиховете, но онзи, който криво живее, правото цитиране на стиховете няма да му помогне. По-добре е и двете неща да бъдат на мястото си: право да цитираш стиховете и право да живееш. За предпочитане е обаче право да ги живея, а криво да ги цитирам, защото някога съм ги живял криво, пък сега поне право ги живея.

Всяко слово трябва да бъде чисто. Някой ми казва: „Ти не ме обичаш“. – „Че как да те обичам? Искаш да те лъжа ли?“ Ако му кажа: „Обичам те“, той ще ме пита: „Ама колко ме обичаш?“. – „Мога да ти дам един самун хляб. Една вечер мога да те държа в къщата си.“ Разни изпитания има в света. Аз не искам да се спирам върху изпитанията в света, те са многобройни. Хората могат да бъдат изпитвани по много начини. Любовта на хората ще бъде изпитана по много начини, по хиляди начини. Когато човек издържи на всички изпитания, това вече е любов. Например ти си млад момък и влизаш в една богата къща, дето има малки момичета и момчета. Бащата в този дом няма доверие в тебе. Може ли той да ти повери децата си за няколко години, ти да развиваш

в тях доброто? Какво значи човек да изпълнява волята Божия? Това значи: никога човек да не злоупотреби с онова доверие, което Бог му е дал. Никога човек да не злоупотреби с онези добродетели, които Бог е вложил в него. Никога човек да не злоупотреби с доверието на баща си, на майка си, на сестра си, на брат си, нито с доверието на приятеля си. Никой няма право да злоупотребява с доверието на когото и да било. Никой говорител няма право да злоупотребява с доверието на слушателите си. Да се злоупотребява с доверието на слушателите, това е престъпление. Не злоупотребявайте с доверието на никого! Това е общо правило. Пазете това правило священо. Казва някой: „Пет пари не давам за хората“. Не, това доверие, което хората влагат в тебе, е священо, то е Божествено. Ти трябва да пазиш това правило. Не разваляй Божественото в хората, които мислят за тебе. Защото, ако разваляш доверието на хората, ти няма да имаш на кого да уповаваш.

Сега ще ви приведа примера за Мойсей, който трябвало да отиде един ден на Синайската планина и да получи законите от Бога. По това време Мойсей бил овчар. Като пасъл овцете, той срещнал един друг овчар, който бил много весел. Мойсей го запитал: „Защо си толкова весел?“. – „Господ ми каза, че ще ми дойде на гости. Затова аз заклах едно от най-хубавите си агнета и ще го сготвя за него.“ – „Тъй ли? Ти си на съвсем крив път. Господ не яде агнета. Трябва да се откажеш от това си заблуждение.“ Като чул тези думи, овчарят се умърлушил, лицето му потъмняло. След това Мойсей отишъл на планината, да получи законите от Бога. Гледа той, лицето на Бог е строго, недоволено. Мойсей си помислил: „Какво ли съм сгрешил пред Бога, че не е доволен от мене?“. Тогава Бог му казал: „Какво направи ти с онзи овчар? Ти не му каза истината. Иди сега да му кажеш, че ще му отиде на гости“. Мойсей се върнал при овчаря и му казал: „Слушай, аз не ти казах истината. Бог ще ти дойде на гости, щом ти е обещал“. Като му казал тези думи, овчарят пак се

зарадвал и започнал да пее, да се приготвя за идването на такъв скъп гост. Мойсей се скрил, за да види как ще дойде Господ на гости при този овчар. Сложил овчарят трапезата и след това заснал. В това време Мойсей видял, че от небето слязъл огън, който изгорил агнето. Бог бил този, който изял, който изгорил всичко. По този начин именно Мойсей разбрал, че всички неща имат свой вътрешен принцип. Това, което Мойсей разбрал, е следното: да не се дава тълкувание как трябва да бъде устроен животът, защото на всекиго едного животът е устроен по най-добрия начин. Затова вярвайте в този ум, който носите в себе си. Вярвайте в това сърце, което носите в себе си. Вярвайте в това слово, което имате в дадения момент. Това е правото за вас. Ако вие сте верни в малкото, за в бъдеще ще бъдете верни и във великото. „Каквото човек посее, това ще и да пожъне.“

*Благословен Господ Бог наш
Добрата молитва*

26 април 1936 г., София, Изгрев

Защо е позволено някой да прави добро?

Отче наш

Изгрява Слънцето

Евангелие от Матей, 12. глава, 12. стих

Духът Божи

„Затова позволено е някой да прави добро в съботен ден.“ Една гума или един стих може да послужи само като повод за разговор. Една кибритена клечка може да послужи само като повод за разгаряне на огъня. Целият огън не сега в кибритената клечка, но тя дава повод за огъня. Мнозина могат да кажат: „Нима всичко сега в един стих?“. Не, стихът е само един повод. Всички имате познания, но съществува един процес в природата, който аз наричам процес на обновяване. Той се нарича още освежаващ процес. Има процеси, които не създават нещата, а само ги обновяват. Следователно при самовъзпитанието, при самообразованието човек непременно трябва да разбира процеса на обновяването. Ако не разбира този процес, човек ще изхарчи всичкото си време напразно. Много пъти хората, като искат да имат някакво постижение, правят ненужни упражнения. Те нищо не могат да постигнат, защото у тях не работи процесът на обновяването. Такъв процес е например духането на вятър, което обновява водите в моретата и в океаните. Мнозина не могат да си обяснят защо морето се вълнува. Ако морето не се вълнува, водата в него не може да се опресни, не може да се освежи. Никога човек не може да пренесе тази влага из пространството, както я пренася вятърът, който същевременно опреснява водите. Вятърът не създава влагата, но той обновява, развива водата. От друга страна, водата освежава, обновява земята. Ако водата не обновяваше земята, последната щеше да се превърне в пустиня. В това отношение ние

считаме въздуха за нещо по-високо от водата, а водата – за нещо по-високо от твърдата почва. Следователно въздухът и водата служат като средства за обновяване в природата.

И затова, когато хората питат защо има страдания в света, казвам: според мене страданията служат като обновителен процес в живота на човека. Те представляват въздух, който размърдва водата. Страданията са размърдване на водата в човека. Защо трябва да се размърдва водата? Ако водата не се размърдваше, тя не би могла да се обнови. Следователно човек страда, за да се обнови. Щом се обнови морето, водата в него отново утихва. След като е страдало дълго време, морето нищо не е изгубило от себе си, то пак си остава. Наскоро дойде един господин при мене и ми каза: „Соковете на моя живот изсъхнаха. Пресъхна вече моят живот!“. Аз виждам нещо добро в това изсъхване. Изсъхването е един от обновителните процеси. Ако житното зърно не изсъхне, то непременно ще мухляса. Ти трябва да го изсушиш. Ако искаш да запазиш хляба за по-дълго време, ти трябва да го изсушиш. Не го ли изсушиш, той ще мухляса. Ако не изсушиш ризата си, и тя ще мухляса. Тъй щото, ако ти не се изсушиш, човек няма да станеш. Както виждате, аз взимам думата „изсушаване“ в съвсем различен смисъл, а не тъй, както хората я разбират. Тя е като една фигура, която аз тълкувам. Плодът, за да бъде полезен, трябва да изсъхне. Обаче дървото, което расте и се развива, не трябва да изсъхва. Растенето и развиването са друг процес – процес на възрастване, а не на съхнене. Тези два процеса не трябва да се смесват. Ако растеш и възрастваш, сушата не е необходима за корените ти. От сушата корените съвсем ще изсъхнат, а оттам и цялото дърво ще изсъхне. Корените трябва да имат повече влага.

Казвам: съвременното човечество, както и вие поотделно трябва да изучавате всичко онова, което природата е създала. Всички трябва да изучавате процесите на природата и да се ползвате от тях. Често хората имат съвсем повърхностни понятия за това, което става

в природата. Те си мислят дали не е можело светът да бъде създаден по друг начин. Не, светът по никакъв друг начин не би могъл да се създаде освен по начина, по който Бог го е създал. За да се създаде светът такъв, какъвто днес го виждаме, е мислено дълго време и най-после, за дадени условия, той е създаден в най-добрата форма, с всички най-добри възможности за развиване на всички живи същества. Така създаден, светът може да донесе най-добрите резултати за всичко живо, както и за цялото човечество. Тъй както днес е създаден вашият организъм, с всички негови органи и системи, и тъй както са предвидени всички спънки и мъчнотии в живота ви – всичко това е най-доброто, което може да се помисли за дадения момент. Следователно, ако продължавате да се питате защо сте така създадени, вие сами ще се спънете. Каквото и да казвате, каквото и да правите, вие не можете да измените естеството си. Вие сте създадени да ядете. – „Ама по-малко трябва да ядем.“ Колко по-малко трябва да се яде? Има една пропорция, според която е определено колко трябва да яде човек в различните възрасти на своя живот. Дете, което тежи четири килограма, колко трябва да яде? За това нещо съществува цяла математика. Или като казвате, че човек трябва да яде много, трябва да знаете колко е това много. Колко трябва да яде една пчела? аз няма да ви давам моите сметки. Определено е колко трябва да яде и един комар, и една малка буболечка. Природата е определила точно колко трябва да яде и всеки човек. Донякъде тази мярка е в зависимост от тежестта на човека. Всеки ден невидимият свят определя за всеки човек колко да яде и какво меню да употребява. Ако човек не яде толкова, колкото му е определено, той ще си нанесе голямо зло. И ако яде повече, отколкото му е определено, също ще си нанесе едно голямо зло. От сутринта още се определя за всеки човек известен бюджет, който трябва да се изразходва. И той трябва да благодари за определения му бюджет. Ако човек си позволи свръхсметен кредит, той ще трябва да отговаря за него.

Природата обича точната математика: нито повече, нито по-малко. Всички съвременни хора са загазили със свръхсметните си кредити. Те току си отпуснат нещо от касата, а после констатираат: „Нагминат е определеният бюджет“. След това ще кажат, че животът е тежък. Не е тежък животът, но ние искаме да го изменим – в това седи тежестта. Ти работиш повече, ядеш повече, а не трябва да ядеш и да работиш толкова много. Колкото повече ядеш и работиш, толкова повече се изтощаваши. Или ти мислиш как да наредиш живота си, как да отгледаш децата си, какво ще стане с тях след двайсет години и така нататък. Ако си момък, мислиш как да си намериш богата мома, каква служба да заемеш. Кроиш, кроиш, докато най-после обучащата ти станат много тесни. Досега аз не съм видял нито един обучащ, който да има хубави обуча; нито съм видял грехар, който да има хубави грехи. Те правят за другите хора хубави обуча и хубави грехи, а за себе си не правят, карат я както и да е. Природата не търпи никакви дефекти. Когато от невидимия свят ти дадат някакъв занаят, ти трябва да изработиш за себе си най-хубавото нещо. Ако ти върви като филмаджия, ти ще можеш да препоръчваш най-хубавото си произведение и пред другите хора. Какво е вашето понятие за живота? Вие мислите, че трябва да се ожените, да родите няколко деца и че с това всичко се свършва. Какво е вашето разбиране за женитбата? Вие не разбирате какво значи женитба, не разбирате и какво значи раждане. Вие казвате, че някой човек е учен, поет, философ, но не разбирате тия думи. Знаете, че искате и вие да станете такива, но как ще станете и какво означават думите „поет“, „учен“, „философ“, не знаете. Хубаво, отлични неща са тия, но вие не ги разбирате.

Говорите за музика, а не знаете какво представлява музиката. Музиката е едно възпитателно средство за човека. Музиката е същевременно и лечебно средство. В бъдеще, когато някой човек заболяе от треска, няма да му се предписват никакви лекарства от аптеката, но като

гойде лекарят, той ще носи със себе си цигулка или друг инструмент и ще започне да пее и да свири на трескавия. Звуците на тази музика ще накарат треската да играе и след кратко време болният ще се почувства по-добре. След това лекарят ще изпрати болния да отиде в някоя музикална аптека, да си купи едно ново музикално парче и сам да го свири. Като се върне от аптеката, трескавият ще започне да свири и да пее, докато отново разиграе своята треска. Като ѝ се изсвирят няколко парчета, тя свършено ще напусне болния, ще си замине. Сега аз ви представям работата в много лека форма. Ще кажете: „Смешна работа е лекарят да свири и пее на болния и по този начин да го лекува“. За онези, които не разбират процесите на природата, това е смешно, разбира се. Това ви го давам само за изяснение. Този метод на лекуване е един от най-хубавите методи. Не се знае кога ще гоиде това време, но все таки ще гоиде. По-хубаво ли е лекарят да каже на болния, че след няколко гена ще замине за онзи свят? Не, като влезе лекарят при болния, той трябва да извади цигулката си и да му каже: „Ти се нуждаеш от класическа музика“. Веднага след това ще започне да му свири. Като изсвири парчето си, болният ще му даде 100 лева. Лекарят ще му благодари, ще му каже и друг път да го извика. И болният ще благодари, ще каже: „Желая втори път да гоидете и да ми изсвирите някое класическо парче“. Какво правят сегашните лекари? Доидат при болния, препоръчат му един горчив хап, излязат си и дълго време след посещението им болният плюе, за да се освободи от тази горчивина. Питам: ако сегашните хора могат да търпят тази система на лекуване, защо да не могат да търпят бъдещата, която ще бъде само музика и песен? Ако могат да търпят лошия живот, защо да не могат да търпят добрия, бъдещия живот? Сегашните хора не разбират живота.

Да се върнем към същественото: щастливият живот се заключава в малките работи. Вие не знаете още как да гишате правилно и как да се храните. Мнозина говорят за гишането и за храненето на йогите, на

индусите. Но самите индуси, самите йоги нямат една мярка, в която да се заключава правилното гишане и хранене. Те не знаят в една минута точно колко вдишки трябва да се направят, после не знаят каква поза трябва да заемат във време на гишането. Също така те не знаят какво положение трябва да заемат умът, сърцето и гушата на човека. Какви трябва да бъдат мислите и чувствата на човека във време на гишането, и това не знаят. Мислите, чувствата и постъпките са три фактора, които определят здравословното състояние на човека. Казвате, че човек трябва да има вяра, но вие не разбирате какво представлява вярата, какви са нейните елементи. Вярата е един външен резултат. Тя има три елемента: мисъл, чувство и действие. Ако човек не мисли правилно, ако не чувства правилно и ако не действа правилно, той не може да има никаква вяра. Същевременно той не може да има един основен тон на живота. Вярата е процес, който отпосле ще дойде. Вярата е нещо материално. Някой вярва в неща, които може да постигне. Вярата е обективен процес. Някой вярва, че ще отиде в рая при светите, при ангелите, при баща си и при майка си. Американският проповедник Муди* разправял следното: „Някога, като мислех за рая, представях си само Бог, ангелите и светите, нищо друго не си представях там. По едно време умря баба ми. Като мислех сега за рая, започнах да мисля освен за Господа, ангелите и светите, още и за баба си. Започнах да мисля и за баща си, защото ми казаха, че той е отишъл в рая. По този начин раят ми стана малко по-понятен. След време умря и майка ми. Тогава, като мислех за рая, мислех за Господа, за ангелите, за светите, за баба си, за

* Дуайт Муди (1837 – 1899) Американски евангелист, който е учил само до пети клас, никога не е бил ръкоположен за свещенослужител, но въпреки това се превръща в един от най-големите евангелистски проповедници на своето време. Основател на Църквата на Муди, на Институт и издателство „Муди“, които съществуват и до днес.

баща си и за майка си. После умря жена ми, умряха децата ми, умряха и някои от моите приятели. И като мислех за рая, едновременно с мисълта за Господа, за ангелите и светците имах мисълта за баба си, за майка си, за баща си, за децата си, за жена си, за приятелите си, които са жители на рая. Така раят постепенно ми стана много близък и познат. Толкова много мои близки заминаха от земята на онзи свят, станаха жители на рая и аз взех да мисля, че ще отида там“.

Раят е нещо материално, не е нещо, което виси във въздуха. Раят е място, дето душите живеят. Там има училище, има песни, хор, музика. И в рая има обществен строй както на земята. Само едно нещо няма в рая – прах няма там. В рая няма още и гробища, затвори, одумвания, вестникари като нашите. Там няма зурли, тъпани, там няма никакви обявления, никакво лепене на реклами по улиците, че едигде си ще се изнесе някакъв концерт или представление. В рая не се правят обявления, че едигкой си се е оженил или едигкой си се е развел, защото там няма нито женитби, нито разводи. Там не се съобщава, че с едигкаква си заповед едигкой си е назначен на служба, както се прави тук. Там всеки се ражда в службата си, няма какво да го назначават и уволняват. Там не се съобщава, че някого са опопили, а другиго са разпопили. Там, който е роден за поп, направо става поп. Но той никакво расо не носи, никаква калимявка, каквито нашите попове тук носят. Ще кажете, че това е подигравка. Не, както хората тук мислят, това е най-голямата подигравка на света. От мое гледище, според моето разбиране, както хората мислят, това е най-голямата подигравка, която съществува в света. Като кажа истината на някого, той казва, че се подигравам с него. Не зная дали аз се подигравам, или той се подиграва. Както и да е, един ден вие ще влезете в рая и сами ще видите какво представлява той. Всички вие имате понятие за рая, той не е съвсем чужд за вас. Някои даже са ходили там, познават го. Мнозина от вас са ходили в райската градина, познават я, виждали са и ангели, и светци, но като се върнат тук, забравят всич-

ко и казват: „Кой знае дали сме ходили някога в рая! Това е една илюзия“. Не, ходили сте в рая, но сте забравили. Питате: „Как е възможно да забравим?“. Забравили сте, нищо повече. Когато момата се влюби в някой момък, тя забравя баща си и майка си, които по-рано е обичала. Тя носи в ума си младия момък като един светия и всичко друго около себе си забравя. Когато майка ѝ я пита къде е ходила, тя казва: „Ходих да видя светията“. Ще кажете, че и това е подигравка. Не, никаква подигравка не е това. Според мене да считате, че едн-коя си жена е жена на някой мъж, това е по-голяма подигравка; или да считате, че едн-кой си мъж е мъж на някоя жена, това е по-голяма подигравка.

Една мома да ходи да гледа един светия, какво лошо има в това? Един момък да ходи да въздига една светица, какво лошо има в това? Този момък иска да извади момата от калта, да стане тя светица като него. Сега ще ми кажете: „Ти жениш и светиите като обикновените хора“. Ами като жените вие глупавите хора, какво лошо има в това? Ето, апостол Павел казва: „Сгодих се за Христа“. Това значи, че е сгодил простите, грешните хора за Христа, за първородния син на Бога. Вие трябва да добиете правилно, възвишено схващане за живота. Схващането, което сега имате, не е лошо, но то не е в състояние да осмисли живота ви, то не е в състояние да даде импулс на сегашния ви живот. При сегашното ви развитие се изисква ново, високо разбиране за живота. Със сегашните си разбирания за живота вие непременно ще изживеете големи разочарования. Дръжте тези ваши разбирания, но само временно, докато съградите нови разбирания. Някои от вас ще кажат: „Ние, които сме женени, можем ли да станем свети хора?“. Разбира се, и вие можете да станете светици, но това ни най-малко не значи, че като станете такива, трябва да напуснете мъжете си или жените си. Ако някоя жена сега стане светица, тя напуска мъжа си и отива в манастир. Мъжът казва: „Не ми трябва такава жена светица“. И някой мъж, като стане светец, напуска жена си. – „Ама обвързват ни

нашите жени, нашите мъже.“ Както съвременните хора живеят, това не е свобода, това е робство. Ако мъжът в рая си позволи да помисли нещо лошо, както на земята мисли лошо за жена си, той веднага ще се намери на десет километра вън от рая. И ако жената в рая си позволи да помисли или да каже лоша дума, както на земята прави, тя моментално ще се намери на километри разстояние вън от рая. Там няма изключение за никого. А в този свят тук, както виждате, Господ е толкова снизходителен, че колкото и лошо да мислите един за друг, пак ви гържат на земята. Помнете, че ако отидете такива на онзи свят, непременно ще ви изхвърлят не само от рая, от другия свят, но и от земята навън ще ви изхвърлят. Това значи, че ще умрете.

Днес всички хора умират по единствената причина, че мислят лошо. Ще кажете, че хората умират по причина на различните микроби или по причина на лошите условия. Това са второстепенни работи. Смъртта на хората се дължи на лошото ядене и лошото пиене, смъртта на хората се дължи на лошото мислене, на лошото чувстване и на лошите постъпки – това е факт. Лошите външни условия не са причина за смъртта. Външните условия са си външни. С това аз не искам да ви кажа, че вашият живот е лош. Добър е вашият живот, но вие не го разбирате, нито го оценявате. Една жена има мъж, когото Господ обича. Заради Господа и ангелите го обичат, а тя го счита за последен негодяй. Той е знатен на небето, там има около десет жени при него. Какво да се прави? Откъде-накъде минава този човек за знатен? И мъжът мисли същото за жена си. Той не може да си представи, че тя е знатна, че е обичана от Бога. Питам: какъв живот е този, когато сестрата подозира брата и братът подозира сестрата? Какъв семеен живот е този, когато мъжът подозира жена си и жената подозира мъжа си? Какъв живот е този, когато и православни, и католици, и евангелисти, и теософи, и окултисти, и изобщо всички мислят едни за други лошо? Какви хора могат да бъдат те с такива мисли, я ми кажете! Какъв човек ще

излезе от тебе, ако цял ден каляш ума си с такива мисли? Двама души са се влюбили, Бог е в единия и в другия, а въпреки това те калят Господа със своите мисли.

Съвременните хора са си създали един много лош навик, с който нарушават свободата си. Свещеникът и владиката са си създали навик да им се целува ръка. Преди всичко този свещеник или владика трябва да има високо съзнание, да е високо просветен. Той може да е извършил нещо лошо, да е направил някакво престъпление, а след това хората ще му целуват ръка. Нека всеки да му целува ръка по любов, а не по задължение. Свещеникът сега току подаде ръка, да му я целуват. Никой не е длъжен да му целува ръката. Нека той да остави всекиго свободен – като човек, който мисли, да се прояви както иска. Ако в ръката на този свещеник има нещо, нека човек с любов да я целуне, но ако няма нищо, няма и защо да я целува. Ако ръката на някой свещеник е нечиста, защо трябва да се целува? С това се нарушава любовта. Как трябва да се целува ръката на владиката? С любов трябва да се целува ръката му. Един 82-годишен дяго ми разправяше следното: „Аз съм умен човек. Един ден отидох при владиката и той веднага ми подаде ръката си, да я целуна. Аз се наведох, но целунах своята ръка. Както виждаш, и аз съм владика“. И после се засмя този стар човек. Владиката го погледнал, но той му казал: „Дяго владика, ако целунеш моята ръка, и аз ще целуна твоята. Ако не целунеш моята ръка, и аз няма да целуна твоята“. Оттук аз вадя следното заключение: всички неща в света трябва да стават по свобода, и то по свобода, която произтича от любовта. Сега, като ви говоря по този начин, искам да изнеса нещата така, както са в действителност, не искам да се подигравам с вас. Всяка постъпка, която произтича от закона на Любовта, е свещена, Божествена. Каквото и да направи човек, ако го направи по любов, от сърце, то е право. В Бога няма никакво престъпление. Но ако направи човек нещо без любов, той непременно ще съгреша. И като направи погрешка, после ще се сърди. Ако не целунете ръка на свещеника или на владиката,

той ще ви пита защо. Ако един свещеник не иска да целу-не ръка на владиката, този свещеник ще види и ще пати. Както и да целува ръката му после, владиката все ще му намира някаква погрешка.

Да оставим сега владиците настрана. Вие можете като тях да си образувате един владишки навик. Пазете се от вашите владишки навици. Владиката трябва да бъде образец на любовта. Когато дойде някой човек при владиката, последният трябва спокойно да го погледне и мислено да му каже: „Ако ме обичаш от сърце, можеш да ми целунеш ръката. Не ме ли обичаш, свободен си, няма защо да я целуваш. Не трябва да ти става тежко. И аз съм човек като всички хора. Недей да мислиш, че съм някакъв голям светия. Светия не съм станал още. Като съм турил расо и калимявка, това не значи, че изведнъж мога да стана свят човек“. Нима като примигва човек с очи, това значи, че е светия? Не, в живота не е нужно актьорство. Сърцето на владиката трябва да бъде чисто, безкористно. Каквото направят хората, той трябва да ги оправдава, да намира, че са прави, и да е готов да носи техните грехове. Ако той говори лошо за хората, тогава и те ще говорят лошо за него. Понякога са ме питали как мога да търпя тия, които са около мене. Че как да не ги търпя? Питали са ме как понасям всичко това. Как да не го понасям? Аз имам методи за лошите езици, не ме е страх от тях. Лошият език изпуска лоша вода навън. За тази вода аз имам пясъчни пластове, през които я прекарвам. Като филтрирам водата през десет пясъчни пласта, тя става чиста, годна за пиене. Тази вода е вече освежена. Когато един човек говори лошо за някого, това показва, че го обича. Това е любовта. Когато един човек те обича, той може да те изяде. Друг някой, като те обича, може да те посади в земята. Като те посади в земята, такива страдания ще ти причини, че ще помниш това през целия си живот. Но и този, който те изяде, пак ще ти причини страдания. И единият, и другият ще ти създадат страдания.

Сега аз искам да разберете смисъла на тия неща. Искам да ви кажа, че каквото става в света, то е на мястото си. Когато хората говорят или правят нещо лошо, това не е хубаво, но си има своите причини. Лошите мисли си имат своите причини, лошите чувства си имат своите причини и лошите постъпки си имат своите причини. Ние така трябва да разбираме живота, за да се освободим от всички несгоди на постоянните смущения. Защо се смущават хората? Защото нямат любов. Животът без любов е немислим. Любовта, като възпитателна сила, вие първа трябва да я проучвате. Вие търсите смисъла на живота си там, дето той не може да се намери. Затова искате да сте заобиколени от добри хора. Вие не разбирате живота, ако искате това. Всички хора, които сега съществуват на земята, са на мястото си. Между каквито хора живеете в дадения случай, бъдете благодарни за тия условия. Човек вовеки веков не може да остане при едни и същи условия. Условията на всеки човек ще се сменят постоянно. За в бъдеще, и да иска някой човек да бъде в същите условия, няма да може. Следователно бъдете доволни, че живеете между такива хора, каквито са сегашните. Нали казвате, че всички хора са от Бога създадени? Защо тогава да не можете да ги търпите? Защо да не можете да ги обичате? По коя причина не обичате всички хора? Преди всичко, не е необходимо да обичате всички хора еднакво. Да мислите, че трябва да обичате всички хора еднакво, това е криво разбиране. Да обичате хората, това в най-прост смисъл означава да не спъвате процеса на прииждане на техните блага. Когато човек усети, че вие спирате пътя на неговите блага, той непременно ще ви намрази. Следователно всяка омраза е резултат на една мисъл, а дали е права тази мисъл, или е крива, то е друг въпрос.

Когато чувствате, че някой човек работи за вашето благо, вие го обичате. Но тази любов още не е Божествена, тя е частична любов. Да те обича един човек или да те обичат десет души, или най-после да те обича Бог, в това има грамадна разлика. Човешкият живот се отличава по

това, че в началото ще страдате, в края ще страдате и само в средата ще имате малко радости. В човешката любов в началото и в края ще опъваш конеца. В ангелската, или в идеалната любов, в началото ще опъваш конеца, а в края и в средата ще ти бъде добре. В Божествената любов и в началото, и в средата, и в края ще ти бъде добре. Следователно всички хора се нуждаят от Божествената любов. Нещастията на човешката любов са почва за Божествената любов. Корените на Божествената любов са спуснати в почвата на човешките страдания и нещастия. Тази Божествена любов превръща всички човешки страдания, мъчности и несгоди за бъдещото добро на човечеството. Оттам виждаме, че Лазар, който е страдал на земята, като отишъл на небето, намерил своето щастие. Богатият, който на земята е благувал, живял е в охолство и щастие, като отишъл на онзи свят, там бил подложен на големи мъчения, да се научи как трябва да се живее, та като дойде втори път на земята, вече да живее правилно. Питаме: „Че кой е ходил на онзи свят?“. Аз пък ви питам: как можете вие да ми докажете, че сега сте на този свят, на земята? Ти спиш и сънуваш, че си на този свят. Можеш ли да ми докажеш, че си на този свят? Ти мислиш, че си женен, но това е въображение. Ти мислиш, че си богат, че си учен човек, но това е твое предположение. Ти мислиш, че си остарял – и това е предположение. Или мислиш, че баща ти е в гроба. Погледнеш в гроба, нищо не е останало от него: мозъкът му го няма, главата му е куха, само едни кости има там. Казваш: „Баща ми е това“. Какъв е този баща? Де е всъщност твоят баща? Къде отиде той? Вие, като не разбирате този общ закон, веднага ще се погнусите, ще погледнете другояче на въпроса. Това е, защото криво разсъждавате. Вие не сте се научили да мислите право.

Сега ще ви представя една фигура. Какво правят красивите момичета, когато искат да се освободят от момците, които често ги задяват? За да не ги безпокоят, те си слагат на лицето една грозна маска; така никой не им обръща внимание. Щом дойде избраникът на момата,

тя веднага сваля маската си и му се усмихва. Ако гоїде друг някой, тя веднага туря маската. На другите момци се показва с маска, а на своя избраник показва лицето си без тази маска. Това са мои тълкувания, в които не искам непременно да вярвате. За мене те са една реалност. Аз така виждам нещата, но за вас не е необходимо по този начин да ги приемете. Вие можете да мислите както искате, пък ако можете да ме убедите във вашето, аз съм готов да го приема. Казвам ви, че този е пътят, по който трябва да вървите. Вие искате да се разкриете на всички хора. Това е немислимо! Вие гледате другояче на въпроса, но аз казвам: няма какво да разкривате гушата си на носа на своя приятел, няма какво да се разкривате на краката на своя приятел, няма какво да се разкривате на ръцете на своя приятел, нито пък трябва да се разкривате на космите на своя приятел. Той не се нуждае от това разкриване. Вашият приятел не е нито в носа си, нито в краката си, нито в ръцете си, нито в космите си. Това не е приятелят ви. Важна е гушата на вашия приятел. Вашият приятел не е във външността си. Следователно няма какво да угаждате на неговия нос. Други неща има, към които човек трябва да се стреми. Казвам: всички хора, това са удове, органи на идеалния човек. Всички хора са едно цяло, те живеят заедно. Когато гоїдете го идеалния живот, там ще видите, че всички отделни удове, като краката например, които са ви помагали, и те си имат свои органи. Краката на човека в невидимия свят имат крила, те са ангели. Аз не искам да вярвате в това, но като влезете в невидимия свят, ще видите, че вашите ръце, крака, очи, уши, както и всички останали удове от тялото ви, са ангели с крила. Когато сте били на земята, вие сте карали тия ангели да ровят из тинята на живота, да слушат и да гледат вашите прегрешения. В това именно седи вашето прегрешение.

Вие казвате за езика си: „Език е това, трябва да ми помага при храненето“ и после му давате каквото ви попадне, не искате да знаете, че той е ангел. Вие не трябва

ва да цапате езика си. Очите, ушите, устата, краката, ръцете, всичко това са ангели, дошли да ви служат, вследствие на което вие трябва да бъдете много внимателни към тях и да не ги цапате. Казвате: „Ръце са това, създадени са за работа“. Вие смятате, че всичките ви удове са ваша частна собственост, и искате да разполагате с тях както намерите за добре. Не измъчвайте ръцете си, не измъчвайте краката си. Онези, които са създали Писанието, са знаели това и са го предвидили. Другите, които след тях дойдоха, започнаха да коментират Писанието и по този начин го изопачиха. Те са профани, невежи хора. Невежите развалиха света. Те изопачиха всичко онова, което учените преди тях създадоха. Сега ви боли кракът. Защо? Защото вашият ангел се отказва да ви служи. Болят ви гърдите, не можете да дишате. Защо? Защото вашият ангел се отказва да ви служи. Главата ви боли. Защо? Защото ангелът, който е свързан с главата ви, се отказва да ви служи. Един ден, когато всички ваши ангели се откажат да ви служат, вие съвсем ще фалирате. Те казват: „Ние не можем повече да живеем при тези условия. Вие ни направихте роби, отнехте ни свободата. Ние ще ви напуснем, ще си заминем“. Ръцете ви повече няма да работят, краката ви няма да работят. Сега ще кажете: „Какво трябва да правим?“. Ще мислите право, с любов ще мислите; ще чувствате право, с любов ще чувствате; ще постъпвате право, с любов ще постъпвате. С това аз не искам да кажа, че непременно трябва да живеете според онази възвишена, идеална любов, но казвам: всичко правете с любов.

Христос казва: „Затова позволено е човек да прави добро в съботен ден“. Съботният ден е Божествен ден. Това подрабзира онова състояние, при което, като дойдеш до предела на нещата, да започнеш да правиш добро. Затова е позволено да прави човек добро в съботен ден, а не през другите дни. Защо се говори само за съботния ден? Ако човек може да направи доброто в съботния ден, той ще може да го направи и през другите дни. Ако

в съботния ден не може да го направи, не ще може и през другите да го направи. Така трябва да се разбира стихът. И ако не се разбере така, могат да произлязат големи недоразумения. Недоразуменията в живота се дължат на неразбирането му. Ще ви приведа един пример, да видите какво ражда неразбирането, недоразумението. В едно персийско царство царят заболял от една неизцерима болест. По едно време дошъл някакъв знаменит лекар, който успял да го излекува. От признателност персийският цар го поставил за пръв лекар в държавата си и му определил една голяма заплата, която да взема през целия си живот. Хората около царя започнали да завиждат на този лекар и да търсят начин да му напакостят. Неприятелите му започнали да правят интриги срещу него и затова често казвали на царя: „Ти допусна този човек близо до себе си, но не знаеш, че е голям шпионин. Той ще предаде държавата, ще я съсипе, а тебе ще те свалят от престола“. Отначало царят не вярвал на гумите им, обаче после повярвал, вследствие на което решил да екзекутира лекаря. Един ден той го извикал и му казал: „Ти наистина ми направи едно голямо добро, но по този начин искаше да се доближиш до мене, за да предагеш царството ми, да отнемеш и моя живот. Затова аз съм решил да те премахна“. Тогава лекарят му казал: „Слушай, искам да ти направя поне още едно голямо добро. Имам една книга, в която са написани много хубави работи. Ти ще вземеш книгата, внимателно ще прелистиш първите 19 страници и като дойдеш до последната от тях, ще отрежеш главата ми. След това ще поставяш главата ми на всеки лист и ще четеш. Главата ми ще ти открие някои тайни, тя ще ти проговори. Но сега те питам: не искаш ли да ми подариш живота?“. – „Не, аз искам да чуя какво ще ми говори главата ти.“ Отрязали главата на лекаря и я донесли на царя. Той я турил на първата страница на книгата и започнал да чете. На всеки лист главата му казвала: „Обърни първия лист, обърни втория лист“ и така нататък. Така царят прелиствал страница

след страница, докато дошъл до деветнадесетата. Всички листове на тази книга били отровни. Царят се отровил, като ги прелиствал, и веднага започнал да се мъчи. На последния, деветнадесетия лист, главата му проговорила: „Така се плаща на всеки, който е непризнателен за направеното му добро“. След това главата престанала да говори. Един ден и главата, която вие сте отрязали, ще проговори: „Така се плаща на всеки, който не е благодарен и признателен за доброто, което Бог е направил на света“. Ако ти не цениш великото добро, което Бог ти е направил, тогава, като обръщаш листовите на живота, ще се гърчиш така, както се е гърчил онзи персийски цар. И ако те питат защо се гърчиш, ще кажеш, че това е, понеже не си разбрал смисъла на живота.

Казвам: този живот, който сега минаваме, ние го делим на светски и духовен. И светският живот, и духовният живот е добър. И светските хора са добри, и духовните хора са добри, но човек трябва да разбира работите. В какво седи доброто? Само умният човек трябва да оценява добрите работи в света. Вие проучвайте и най-неприятните процеси в света, но трябва да престанете да мислите, че сте нещастни, че никои не се грижи за вас. Престанете да мислите за това! На онези от вас, които искат да вървят в пътя, ще дам една формула. Казвайте в себе си: „Бог е вложил всичко в моята душа. Аз искам да изпълня Божията воля. Аз искам да изпълня Божия план – каквото Бог е намислил за мене. Да бъде волята Божия! Аз ще работя така, както Бог е определил“. Ставайте сутрин с неразположение на духа – кажете си тази формула. Казвайте си формулата няколко пъти на ден: сутрин, обед и вечер. Продължавайте да си я казвате най-малко три месеца наред, после шест месеца, после девет месеца, една година, две години, три години, пет години, десет години – до дванайсет години наред. И след това ще видите какви постижения ще имате, какви разбирания, какви богатства ще се открият пред вас. Като видите онова съкровище пред вас, вие

ще си кажете: „Струва си да се живее на земята!“. Като гледате така на живота, вие ще си кажете още: „Струва си човек да се ожени, струва си да има такава жена, такива деца. Струва си човек да има такъв господар. Както е гадено, всичко си струва. Така да бъде!“. И като гледаш така на живота, отдето минеш, ти ще усещаш една радост. И от всеки човек ще излиза едно благоухание. Кои как те срещне, ще се усмихне и ти ще се усмихнеш. В тази усмивка ще има преливане на живот от тебе към него. Ти ще бъдеш силен и мощен. Ще си в сила да помагаш и на себе си, и на обкръжаващите.

„Затова е позволено на човека да прави добро в съботен ден.“ Знай, че онзи, който ти прави най-голямото зло, той може да ти направи и най-голямото добро; а онзи, който ти прави най-голямото добро, той може да ти направи и най-голямото зло. Доброто и злото са две относителни величини на земята. Представете си, че имате богат баща, от когото ви се пада голямо наследство, но по някаква причина баща ви отнема наследството от вас и го дава на друг. Ако вие истински обичате баща си, ще останете тихи и спокойни, няма нито на йота да измените поведението си към него. Ще бъдете благодарни и за това ново положение, в което се намирате. Това значи да обичате баща си, това значи любов към Бога. И наистина, който обича Бога, той ще остане верен при всичките условия на своя живот. Така ви изпитва Бог. Така Бог изпитва вашата любов. Бог те е поставил в положението на последен бедняк, но ти искаш да станеш най-големия богаташ, да управляваш света. Щом искаш да управляваш света, той ще те изпрати на Месечината, нея да управляваш. Ако си гладен за земя, ще знаеш, че в света има много земя, стига да можеш да я управляваш. Вие не вярвате в това и искате да ви го докажа. Вие ще проверите това нещо само когато отидете там, гето ще ви изпратят. Христос казва на учениците си: „Отивам да ви приготвя място и като го приготвя, ще дойда да ви взема“. Вие не можете да отидете на онзи

свят, докато нямате там място за душата си. В онзи свят няма никакви нещастия по единствената причина, че за всеки има определено място и всеки има какво да работи. Човек там не се грижи за ежедневния си хляб, защото има какво да работи. Там няма труд, но има работа. Най-приятното нещо е работата. А като ви стане мъчно на онзи свят, ще ви изпратят на земята за разтуха. Земята е място за разтуха. Земята е място за разтуха и на всички напреднали същества и духове. Когато нямат какво да правят, изпращат ги на земята да се развличат. Земята е за тях щастие. Като няма какво да прави един от тях, изпращат го на земята при някоя страдална гуша. Тя се оплаква, че никой не се грижи за нея, никой не я обича, и този напреднал дух започва да я утешава, да ѝ говори, че Господ я е създал и Той се грижи за нея, Той я обича и така нататък.

Вярвайте в това, че Господ е приготвил жилище за вас. Бъдете доволни и от това, което ви е дал на земята. Той е промислил всичко за вас. Колко години ще работите на земята? Ще прекарате тук 10, 15, 20, 40, 60 години – за какво ще се карате помежду си? Че някой бил православен, друг – протестант, а трети – католик, какво от това? И на небето има православни, само че там те не носят кръстове. Там няма попове, няма владици. Там не носят черни дрехи. Там много ядат, не постят, нямат нито сряда, нито петък, нито Велик пост*. А тук имаме дълги пости четири пъти в годината**. Сега някой може да ми възрази: „Ти ходил ли си в онзи свят?“. Ами вие,

* ...нямат нито сряда, нито петък, нито Велик пост. В православната църква пост се спазва всяка сряда и всеки петък през цялата година, а Велик пост, това е периодът от 7 седмици преди Възкресение Христово.

** А тук имаме дълги пости четири пъти в годината. Става дума за многодневните пости в православната църква, а именно: Велик пост, Петров пост, Богородичен пост и Рождественски пост.

които установихте този закон, ходили ли сте в онзи свят? Кой владика е ходил в онзи свят, да знае какво има там? Или ще кажете, че така е писано. Кой го е писал? Ще кажете, че светииите са казали така. Това, което светииите са казали, и то е важно, и то е добро, и това, което аз казвам, пак е добро. – „Ама ти си един самозванец.“ Че и ти си самозванец! Ако е въпрос за възражение, лесно е да се възрази на човека. – „Ама ти не си толкова праведен.“ Ти не си по-праведен от мене, но не е въпросът там. Въпросът е, че това е неразбиране на Божиите закони, нищо повече. Всеки, който е дошъл на земята и живее само за себе си, той е самозванец. Така аз определям гумата „самозванец“: човек, който е дошъл на земята и живее изключително само за себе си. А всеки, който е дошъл на земята, и живее за Бога, за своите ближни и после за себе си, той е пратен от Бога. Ако аз работя за себе си, самозванец съм, ако работя за другите, изпратен съм от Бога. Ако живеете само за себе си, самозванци сте, ако живеете и за другите, вие сте изпратени от Бога. Не е въпросът как живея и какво ям. Че ям по три или четири пъти на деня, това е моя длъжност. Че се моля, това е моя работа, не е някаква привилегия.

„Затова е позволено на човека да прави добро в съботен ден.“ Вие трябва да изучавате онези закони на природата, които регулират и управляват човешката мисъл. Вие никога не трябва да допускате една отрицателна мисъл да ви обсеби. Не е въпросът, че отрицателната мисъл не може да дойде в човека. Тя може да дойде, да мине през него, да му говори обективно, но той не трябва да я допусне в себе си, не трябва да я задържа в своя ум. Грамофонните плочи на мислите са живи, затова оставете ги да си изсвирят каквото носят. Не ги допускайте обаче в себе си за дълго време, не оставяйте да ви обсебват. Ако ти харесва една от грамофонните плочи на някоя от мислите, остави я да се изсвири още веднъж. Ако не ти харесва, остави я настрана. Ако речеш да опиташ или да направиш всичко, което е написано на

грамофонните плочи, ти ще си създадеш най-големите пакости. Ако опитате всяка една плоча на мислите си, вие не можете да се развивате правилно, не можете да имате правилна мисъл. Ако искате правилно да се развивате в живота си, ако искате да работите лично върху себе си, вие трябва да имате правилни чувства и правилни мисли. Вие можете да бъдете здрави само при хубави и правилни мисли и чувства. Добре е, като ставате сутрин, да имате светла мисъл и да се усещате богри и весели. Ако пък сте неразположени и се чувствате в окаяно положение, ще се яви свиване на капилярните съдове. Това свиване се отразява на целия ви организъм. Защото от доброто състояние на капилярните съдове зависи и доброто състояние на вашия организъм. Капилярните съдове регулират целия човешки живот. Когато състоянието на тия съдове не е добро, човек се презгърбва тий, като че носи някакъв товар на гърба си. Ако си презгърбен, изправи се, гръж главата си в перпендикулярно положение, помисли за центъра на Земята, за центъра на Слънцето, помисли и за Бога, Който е определил тези центрове. Бог живее между тези два центъра. Като мислиш за Бога, ти ще бъдеш здрав. Помисли за Слънцето и виж, че Бог те обича чрез него. Всички същества, които те обичат, са запалили този огън на небето заради тебе. Мисли за Бога и разбери, че ако Го обичаш, ти ще вършиш Неговата воля.

Защо трябва да вършите волята Божия? Защото всичко каквото имате сега, се дължи на Онзи, Който е работил и продължава да работи за вас. Едно време, когато вие сте спали, и после, когато сте минавали през най-големите страдания, но никой не е мислил и работил за вас, тогава Бог е работил за вас и е създал това, което днес виждате. Той е създал вашия ум, създал е вашето сърце, създал е тялото ви. Днес вие сте господари на това, което Бог е създал. Той ви е дал таланти и е казал: „Работете сега“. Но вие заравяте своите таланти и казвате: „Защо трябва да се прави добро?“. Доброто е

най-голямата сила, чрез която човек може да работи на земята. Човек едва сега трябва да учи доброто. Божествената любов е непоносима за сега. Тъй както сте сега приготвени, ако Божествената любов мине през вашата система, вие няма да можете да издържите на нея, съвсем ще се разтопите. Трептенията на вашето тяло трябва да се нагоят за Божествената любов, за Божествените чувства. Засега ние имаме само едно лъхване на Божествената любов, а когато дойде тази любов в своята пълнота, тогава ще дойде и възкресението. Когато хората възкръснат, тогава ще дойде между тях Божествената любов, тогава ще функционира между тях Божествената любов, а това сега е само едно лъхване, подобно на лъхването на топъл, свеж вятър. Това сега е едно презнаменование, че иде тази любов. И всички хора трябва да бъдат готови за Божията любов, за да могат да я възприемат, да разберат вътрешния смисъл на живота, да бъдат свободни от вечния страх от сиромашията, от нещогите, от болестите, от смъртта и от какво ли още не, какъвто страх днес имате. Тогава хората ще бъдат в положението на синове на един много богат баща, който е промислил всичко за тях, който им е определил работа във всички направления на техния живот.

„Затова е позволено на човека да прави добро в съботен ден.“ На кого е позволено да правите добро? На вашите братя, на вашите сестри, на вашите слуги. И на кого ще правите добро? На по-малките ваши братя, на животните, на растенията, на всичко онова, което диша живот. На всички трябва да правите добро. Като дойдете до живота, с всичко трябва да се справите. Не минавайте през някоя река, без да се спрете там. Вслушайте се в гласа на реката, това е Божият глас в най-ниската форма. Шумът на гората, това е музика. Вятърът, това е зов на Божиите мисли. Страданията, те са гласът на Бога. Бог говори чрез страданията, чрез нещастията, чрез радостите. Бог говори чрез всичко! Отворете ушите си и слушайте. Кажете: „Господи, ние те слушаме и чрез

страданията си“. Като чуеш някой да пъшка, потупай го по гърба и му кажи: „Братко, поговори ми малко“. Той ще пъшка, ти ще слушаш, а след пет-десет минути човекът ще ти благодари, че му е олекнало малко. Това е доброто. Вие казвате: „Домегна ни този живот, не можем повече да търпим“. И тогава търсите някой ангел с китара. В онзи свят има ангели, които свирят с китари, но там трябва и вие да имате китара. Ако не знаете да свирите и да пеете, няма да ви пуснат в онзи свят. Там не пускат хора немускални. И ако мислите, че може без пеене и свирене да ви пуснат, вие се лъжете. Тъй че каква песен ще им запеете и засвирите? „Цвете мило, цвете красно“* ли ще запеете? Не, като идете там, вие ще запеете: „Много се радвам, че мога да видя Онзи, Който ме обича и Когато аз обичам. Радвам се, че мога да видя Онзи, Който ми даде живот“. Така ще пеете, тази е поезията на живота. Някои мислят, че така е само на земята. Не, като влезете в онзи свят, ще свирите и ще пеете на Господа. Сега аз ви представям тия неща по земному, за да можете да си създадете представа за тях. Ако имам една китара, ще мога да ви представя положението тъй, както е там. Сега съм като актьор и това ви се вижда малко смешно. Като взема един акорд с китарата, тогава ще чуете поне нещо, а сега нищо не чувате.

Затова е позволено да пееш, да свириш, да мислиш, да чувстваш, да правиш всички добрини – за да бъдеш човек, за да бъдеш Син Божи на земята.

*Благословен Господ Бог наш
Добрата молитва*

3 май 1936 г., София, Изгрев

* „Цвете мило, цвете красно“ – популярна в началото на XX век песен по текст на Стефан Тинтеров (1885 – 1912), юрист и общественик, поет, публицист, преводач, защитник на правото на жените да участват в обществения живот.

Идете в Галилея

*Добрата молитва
В начало бе Словото
Евангелие от Матей, 28. глава
Духът Божи*

От всички хора се иска разбиране. Всеки човек трябва да разбира нещата по особен начин, според както той е създаден. Не е въпросът какво е разбирането на другите хора, но какво е неговото разбиране. Това разбиране е частно негово. Той не може да наложи своето разбиране на другите. Защото, ако знанието можеше да се предаде по този начин на всички хора, те щяха да бъдат еднообразни. А животът седи в разнообразието, не в еднообразието.

„Идете в Галилея.“ Думата „Галилея“ подразбира най-високото състояние, до което човек може да стигне на земята – а то е да има едно вътрешно разбиране на нещата. Сега ние оставяме материалните работи настрана като второстепенни. Колко голямо трябва да бъде тялото на човека? Колко богат трябва да бъде човек? Колко учен трябва да бъде? Ние виждаме, че всички хора, и учени, и прости, и богати, и бедни, умират еднакво. В края на краищата никои нищо не занася със себе си, като умре. Богатството, учеността, това са временни пособия, с които хората си служат. Свободата, която хората търсят отвън, не е истинска свобода. Свободата е отвътре. Всички хора трябва да търсят онази свобода, която е поставена вътре в тях, която им е дадена като залог. Не е въпрос за онази свобода, която те могат да си извоюват. Защо? Защото ние виждаме, че досега хората все за свободата си са воювали и все не са се освободили. Казвам: има две разбираня в света. Едното разбиране е временно, а другото е вечно,

постоянно. Някой казва, че човек трябва да тържи на своето разбиране. Прав е той, не е нужно всички хора да имат еднакви разбирания. Разбиранията на хората се определят от степента на тяхното съзнание. Казва се, че човек трябва да има духовни разбирания. Въпросът не е за духовните разбирания на хората. Духовното разбиране подразбира съдържанието на нещата, а смисълът на живота сега в онова съдържание, което човек може да приложи. Като разглеждате живота, както е създаден, какво ще кажете от ваше гледище за всички ония многобройни форми, в които той се проявява? Тези форми са неустойчиви. Един ден те ще се изменят и от тях нищо няма да остане. Тогава за какво ще воювате в света? Има нещо, за което човек трябва да воюва, и това нещо трябва да бъде неизменно, да има една устойчива цена.

Никой не може да знае другият човек как разбира живота. Само гладният може да разбере какво нещо е гладът. Ситият не може да разбере глада. Само жадният може да разбере какво нещо е жаждата. Само страдащият може да разбере какво нещо е страданието. Освен това, като се спирате пред въпроса за формите, чрез които животът се извява, трябва да знаете, че всички тия форми са все живи същества. Как ще примирите хората при сегашното положение, в което се намират? Те все за свобода воюват и въпреки това никаква свобода нямат. И между религиозните, и между невярващите няма никаква свобода. Според мене свободата трябва да бъде достъпна за всички. Тялото, като едно цяло, може да бъде свободно, но не и отделните му части. Какво ще стане с това тяло, ако краката, ръцете, очите се освободят? Свободата на отделните части се заключава в това да няма никакво пресилване във функциите, които те изпълняват. В света има един план, който трябва да се изпълни. Които не разбират този план, питат: „Къде е смисълът на живота?“. Смисълът на живота не е тук, на земята. Ако смисълът на живота беше на земята, тогава всички хора щяха да остават на земята, нямаше

да умират. Но понеже всички хора умират, смисълът на живота не е на земята. Тогава къде е смисълът на живота? Къде е смисълът на един цвят? В неговото разцъфтяване. Къде е смисълът на неговото разцъфтяване? В неговото завързване, а смисълът на завързването му – в неговото узряване. Къде е смисълът на плода? Плодът трябва да се изяде от някого. Това са все разсъждения, които искам да оставя във вашия ум.

Казвате, че животът няма смисъл. Не, животът има смисъл за умните хора. Що се отнася до децата, смисълът на живота за тях е съвсем друг. Децата трябва да живеят като деца, възрастните трябва да живеят като възрастни и старите трябва да живеят като стари. Богатите трябва да живеят като богати и бедните трябва да живеят като бедни. Аз не говоря за бедните и богатите, както вие разбирате тези понятия. Беден човек е онзи, който не е обременен. Богат човек е онзи, който е натоварен. Привидно някой може да показва, че няма нищо, но вътре в себе си той има нещо, което го смущава и от което иска да се освободи. Тази е причината, дето той иска да се осигури. Значи, има две положения в живота: едното положение е, когато бедният иска да се избави от сиромашията си, и другото положение е, когато богатият иска да се осигури със своето богатство. Това са две положения, в които човек се самозаблуждава. Тъй както хората разбират сиромашията и богатството, това са две положения, две разбирания, които те сами са установили. Това не е Божествен порядък на нещата. От човешкия порядък се раждат ред въпроси, ред противоречия. Питате как ще се оправи животът. Всеки човек трябва да работи върху себе си. Ти никога не можеш да разрешиш един въпрос, който първо в себе си не си разрешил. Ти трябва да си разрешил въпроса вътре в себе си най-първо и после да му търсиш разрешение отвън. Всичкото нещастие на хората седи в това, че нещо, което не са разрешили отвътре, в себе си, те искат да го разрешат отвън. Там е цялата погрешка на

хората. То е все едно човек, който е без глава, да тръгне да разрешава въпросите на живота.

Основата на християнството седи там, че има живот извън този на земята. Той не е животът, с който учениците на Христа го познаха. Христос трябваше да умре за този живот. Като видяха това, учениците му разбраха, че извън живота на земята има друг един живот. Казвате: „Как може да ни се докаже това?“. На онези, които имат зрение, и при това зрението им е силно, лесно може да им се докаже, но на слепия нищо не може да се докаже. На онзи, който мисли, лесно можете да докажете нещата, защото лесно се поставят за него въпросите. Нужна е една вътрешна опитност, за да се докажат нещата. Всички хора не са еднакво умни. Например вие нямате понятие от теорията, която един музикант развива в областта на хармонията. Какво ще разберете, ако четете една книга по теория на музиката? Нищо няма да разберете. В нея има специални работи. С какво ще се ползвате от тази книга? Ако сте един виден музикант, разбирам защо ще я четете, но ако не сте виден музикант и не разбирате нищо от музика, тази книга няма да ви ползва с нищо. Какво ще ви придаде вашата музикалност? В гаген случай музикалността все ще придаде нещо на човека. От Божествено гледище животът без музика остава неразбран. Ако в гаген случай, при едно нагвиснало тежко положение, ти не можеш да си създадеш било с музика, било с някакво знание такава философия, с която да се освободиш от нещастията си, какво ще те ползва твоята музика или твоето знание? Представете си, че пътувате през една планинска местност. В това време една голяма канара се търкаля надолу по пътя, по който вие трябва да минете. От какво зависи вашето спасение? Вие трябва да се отдалечите на 20, 30, 40 крачки от пътя и да изчакате тази канара да мине. Вие ще си починете малко, а канарата ще продължи по своя път. Така трябва да впрягате ума си на работа. Ако не можете да си послужите със своя ум в един критичен момент, защо ви е той?

Съвременните хора се спъват от своите вярвания. Срещат се някои и се питат едни други вярват ли в Христа. Това са отживели работи. Какво ще говорите за Христа? В каквото и да вярвате, един ден всички хора ще измрат. Един ден и Земята ще се стопи. Какво има да питате как ще се поправи светът? Тези въпроси се отнасят за хора, които разбират нещата. Онези, които не разбират, те все едно че задават въпроса защо водата се изпарява, защо легът се топи и така нататък. Стопяването на леда ни най-малко не подразбира неговото изчезване. Със стопяването си легът минава в по-високо състояние. Това означава подобряване на условията в живота. Христос казва: „Идете в Галилея“. Под „Галилея“ той разбира онова вътрешно просветление, през което всеки човек трябва да мине. Някой ще каже, че е чел Евангелието. Не е въпросът в четенето на Евангелието. Ако въпросът можеше да се разреши само с четене, това щеше да е най-лесната работа. Човек може да знае много работи, които стават в природата, и да говори за тях, но ако той няма общение със силите в природата, или с живота в нея, тогава нищо не може да постигне. Има един живот, който протича през всички животи; един живот, който постепенно тече през всички живи същества.

Днес всички хора искат да се освободят и питат защо Господ е създал света така. Отгде е дошла тази мисъл в ума на хората, да питат защо Господ е създал света така? Когато Господ е създавал света, Той не е викал хората при себе си. Ако в това време никой не е бил при Господа, тогава и никой няма право да задава въпроси, които не се отнасят до него. Никой няма право да пита защо този човек е толкова богат и защо онзи е толкова беден. Впрочем човек може да си задава и такива въпроси, но то е само губене на време. С това ние не искаме да примиряваме нещата и противоречията в живота. Ние не се нуждаем от примиряване. И да примиряваме нещата, и да не ги примиряваме, те ще си останат такива, каквито са. Каквото и да се говори, нещата ще си останат да вървят по един точно опре-

гелен план. На земята и много лекари да има, и малко лекари да има, в края на краищата хората все ще умират. Че някой е умрял един ген по-рано или един ген по-късно, или пък една година по-рано или десет години по-късно, какво печели той? Ако така разбираме живота, както и да е, но има неща, в които човек непременно трябва да участва. Човек трябва да участва в живота на възкресението. Най-първо, ние трябва да се освободим от онези връзки, които ни спъват – не изведнъж да се освободим, но да ги оставим да се разрешат тъй, както са разрешени в природата. Как разбирате вие това? Ето как се разбира тази мисъл. Каква промяна можете да направите вие в явленията, които стават в природата? Никаква. Щом дойдат пролетта или лятото, вие не можете да направите никаква промяна в тях. Те ще се изявят така, както са в природата, и то без никаква разлика. Никои не може да измени оста на Земята или нейния наклон. Значи и пролетта, и лятото ще дойдат, но по който начин са дошли, по същия начин и ще си отидат.

Питам сега: с какво ще се ползвате вие от вашето знание? Вашето знание ще ви помогне дотолкова, доколкото можете да се съобразите с пролетта, с лятото, с есента и със зимата. Следователно трябва да знаете, че всички несгоди и страдания в живота се дължат на едно вътрешно неразбиране на живота. Всички мъчнотии в живота се дължат все на това вътрешно неразбиране у човека на дълбокия смисъл на живота. Ето какво имам предвид, като говоря за неразбирането на хората. Всеки трябва да знае, че е дошъл на земята с една строго определена цел. Кое е най-важното за човека? Да намери защо е изпратен на земята и да свърши дадената му работа. Казваш: „Ама аз съм свободен“. Да, ти си свободен, но за да работиш. – „Какво трябва да работя?“ Ти трябва да работиш онази работа, която ти е дадена. – „Откъде да знам каква работа ми е дадена?“ Всеки човек знае каква работа му е определена. Птиците знаят да хвъркат, рибите знаят да плуват, а човекът знае да мисли. Има работи,

за които хората грешат. Те знаят какво им е дадено да вършат, но има някои други неща, които не знаят. Например хората нямат понятие от онези възвишени същества, които са създали Вселената. Те нямат понятие от онези възвишени инженери, които са създали някога Земята и които днес я карат да се движи из пространството. Учените казват, че Слънцето привлича Земята, а то самото пък се привлича от друго някакво слънце. Значи има едно кръгообращение. Да, съществува един разумен свят, в който по-високото съзнание ограничава по-ниското. Навсякъде трябва да съществува този закон: висшето да ограничава нисшето. Следователно успехът на човека зависи от подчиняването на нисшето му съзнание на висшето съзнание в него. Всичкото нещастие на човека сега в това, че висшето му съзнание се подчинява на нисшето. Ние можем да разрешим този въпрос практически по следния начин: човек трябва да влезе в себе си и да познае какъв е Божественият план за него, да разбере какво му е дадено да свърши. Доиде ли до това положение, той никога няма да бъде в стълкновение с висшето в себе си.

Представете си, че един баща има десет сина. Първият от тях е станал учен, а последният не е придобил никакво знание. Де е погрешката? У кого е вината? Причината за всичко това е във възможностите, които има всеки един от синовете и които той може най-разумно да използва. Всеки от десетте сина ще развие своите способности дотолкова, доколкото е могъл да използва възможностите в себе си за тяхното развитие. Всеки е постигнал повече или по-малко според степенята на своето съзнание. Представете си, че един религиозен човек, който има знания, се моли по цял ден на Господа. Как мислите: като се моли по цял ден, къде ще отиде той със своите знания, ще отиде ли при Господа? Има неща, които за вас сега са непотребни. Например трябва ли ви опитностите на миналите векове? Трябва ли пак да повтаряте онова, което сте преживели в миналото?

Даже и най-хубави работи да са, щом са били в миналото, те днес не са потребни. Всеки човек трябва да се стреми към Божественото начало, което може да го освободи. Божественото начало в човека е онова, което го освобождава отвътре, а не отвън. Това, което освобождава човека отвън, и то е приятно, но истинската му свобода иде отвътре, от Божественото начало в него. Бог освобождава човека, и то не така, както човек иска, но както Той го е създал първоначално. С това вие влизате в едно малко противоречие. Казва Христос: „Ако не ядете плътта ми и не пиете кръвта ми, нямате живот в себе си“. Как може да ядете един човек и той да бъде свободен? Има една свобода, която зависи от вътрешната обмяна между всички живи същества, от каквато и категория да са те. Между всички хора трябва да става вътрешна, Божествена обмяна, от която зависи и тяхното щастие. Тази обмяна се заключава в разумните отношения, които трябва да съществуват между хората.

Христос казва: „Идете и научете хората така, както аз съм ви научил“. Не стойте в бездействието, но научете хората на онова вътрешно разбиране, което да даде път на Божественото. Ако сегашното външно разбиране на хората не е право, тогава и вътрешното им разбиране не е право. Следователно вътрешното разбиране на хората трябва да се измени коренно, за да се измени и външното им разбиране. Външното разбиране зависи от вътрешното. Човек най-първо трябва да научи себе си. Затова аз изнасям следния закон: човек не може да бъде свободен, докато не се научи да дава. Свободата първо зависи от даването, а после – от вземането. Вземането е вторият, крайният процес на даването. Сега всички хора в света са се спрели върху вземането, всички искат да вземат. Всички казват: „Добре е да имаме, добре е да ни е оставил баща ни нещо“. Да, но това е крайният процес. Ти не можеш да вземеш, докато не си давал.

Божественото начало се заключава в това: от онова, което Бог ни е дал, от онова, което е вложено в нас – от

него да се вземе. И когато ние искаме да вземем нещо от някого, това е Божествен процес. Бог иска всеки човек, който е дал някъде нещо, да може да вземе. А онзи, който нищо не е дал, той нищо не може да вземе. Казвате: „Как трябва да разбираме това?“. Този въпрос е един от най-лесно разбираемите. Вие имате известно знание за Христос – как е дошъл на земята, как е пострадал, но това знание никак няма да ви помогне. Единственото нещо, което в даден случай може да ви помогне, това е любовта, която проявявате. Следователно първият процес на живота седи в даването. Бог ни е дал живот, а ние трябва да даваме от себе си. Бъдещото учение седи в това, че всички живи същества трябва да имат желание да дават. Не е въпрос да се изнасилват хората, но всяко живо същество трябва да има желание доброволно да дава според възможностите, които то носи в себе си. Когато нещата не се налагат на човека, те са Божествени. Дето има човешки ред на нещата, там е временен процесът. При временните процеси участват човешки закони. Сега аз говоря за онзи велик закон на даването, гето и нисшите процеси, и висшите, Божествените процеси стават еднакви. Нисшето там познава, че животът иде от висшето.

Да дойдем до другата страна на въпроса. Казвате: „Като умрем, тогава всичко ще научим“. В какво седи умирането? Умирането седи в разбирането. Ти не можеш да умреш, ако не си разбрал нещата. Истинското разбиране седи в минаването от смърт в живот. Ти може да възприемаш това или да не го възприемаш, но в края на краищата ще дойдеш до същата опитност. Когато тръгнете да умираете, вие викаете към онези, които ви обичат. Могат ли тия, които ви обичат, да ви помогнат? Могат. Обаче не може да се помогне на някого, докато той не умре. Докато човек не умре за своята болест, ти не можеш да му помогнеш. Под думата „смърт“ аз разбирам всички ония неблагоприятни условия, през които човек минава от хиляди години насам.

Човек следователно трябва да се освободи от всичко онова, което е минал през тези хиляди години. Вижте например боата, онази голяма змия, която знае само да хваща жертвите си и да ги гуши, за да живее. Какво разбиране има тази боа? Тя знае как да хване животното, но ни най-малко не влиза в неговото положение. Казвам: от всички се изисква онова същинско разбиране, което носи сила в себе си. Ако нямате това разбиране в себе си, вие нищо не можете да направите. Ще кажете, че някой иска да ви заблуждава. Не, всеки човек, който не прилага Божиите закони, сам се заблуждава. От резултатите на своя живот той ще изпита и своите заблуждения. Ако аз не се храня правилно, тъй както трябва, ще опитам резултатите на моето хранене. Ако не се уча както трябва, ще опитам резултатите на моето учене. Ако силата, с която разполагам, я изгубвам всеки момент, пак ще опитам резултатите, ще разбера какво представлява загубата на тази сила.

Божественото седи в това, че никои не може да ти отнеме нещо, което печелиш. Щастие то на хората седи във вечния живот. Щастие то на хората седи в онези малки придобивки, които те имат по отношение на Божественото в себе си. Както можеш да бъдеш полезен за себе си и да се радваш, така трябва да се да бъдеш полезен на другите и да се радваш. И тъй, ние идваме първо до онова положение да разбираме формите на живота, в които седи ограничението, после трябва да дойдем до съдържанието на живота и най-после трябва да дойдем до крайния предел, до смисъла на живота. Що се отнася до смисъла на живота, всички хора не могат да го разберат по един и същ начин. Често се говори за любовта, но любовта на хората не е една и съща. Един разбира от любовта едно, друг – друго, но в на края на краищата всеки е прав за себе си, каквото и да разбира. Той не е разбрал пълната любов, защото пълната любов е на степени. В материалния свят любовта е една, в духовния свят е друга, а в Божествения свят тя е съвсем различна от

първите две. Всяка любов има свои граници, в които се проявява, за да може да се разбере. Човек трябва да мине от едно състояние в друго, за да разбере всичките видове любов. Сега всички хора търсят свободата, но къде ще я намерят? Ако вие не придобиете вътрешния живот, ако не влезете във връзка с Онзи, Който ви е изпратил на земята, и ако не чувате Неговия глас, ако не го разбирате, вие не можете да придобиете свободата. В това седи смисълът на живота. Не е важно какво хората могат да ви учат отвън, но важно е да намерите вътрешната си връзка с Бога. При това човек не трябва да мисли, че не се нуждае от другите хора.

И тъй, като ви говоря за вътрешната свобода, разбирам единението за изпълнение на волята Божия в тези условия, при които сега се намирате. Някой казва: „Защо съм дошъл в тези бедни условия?“. Който иска да разбере живота, той трябва да го приеме такъв, какъвто му е даден. В тези условия, които са ви дадени, в онова, което е вложено във вас, седи разрешението на вашия живот. По човешки ще ви го кажа: вашето щастие седи в онова, което майка ви е вложила във вас още при раждането ви. В това ваше богатство седи вашето щастие. Ще кажете: „Не можеше ли да бъдем създадени по друг начин?“. Как другояче трябваше да бъдете създадени? Да бъдете другояче създадени, това значи да имате други разбирания. Не, така не може да се разсъждава. Често хората, като искат да се издължат, правят известни погрешки. Погрешките им се дължат в това, че искат да минат по един лесен път. Когато Адам и Ева съгрешиха, техният грях се дължеше именно на същата погрешка. Те казваха: „Може да се живее и по друг начин, по-лесен“. Вследствие на това тяхно разбиране дойде изкушението в рая. Те си казваха: „Човек не трябва да е послушен, но трябва да бъде свободен, да прави каквото иска“. В рая се явиха две разбирания. Едното разбиране беше на Бога. Той каза на първите човеци: „От плодовете на всички дървета можете да ядете, само няма да ядете от плодовете на

гървото за познаване на доброто и злото“. Второто разбиране дойде отпосле. То беше разбирането на змията, която каза на човеците: „Ако ядете от плодовете на забраненото гърво, вие ще придобиете всичко каквото желаете, ще станете като Бога“. Съвременните хора живеят според второто разбиране. Те опитаха всичко в света и какво придобиха в резултат на това разбиране – научиха какво нещо е страданието. Днес всеки човек страда. Питате кога ще се освободите от страданията. Престанете да ядете от плодовете на забраненото гърво, нищо повече. – „Ами от кои гървета да ядем?“ Хиляди гървета има в света, яжте от техните плодове. Само не яжте от забраненото гърво. Кои са плодовете на това гърво? Често в човека се явяват такива мисли, чувства и постъпки, които не му подхождат. Според Божия закон има една крива мисъл, едно криво чувство, които човек никога не трябва да приема в себе си, има една крива постъпка, която никога не трябва да извършва. Всичко друго човек може да върши, но не и тази крива постъпка. Хората искат да знаят какви резултати ще произведат тази крива постъпка, това криво чувство и тази крива мисъл. Какво ще произведат? Те ще създадат ред нещастия и страдания на хората, което и сега всеки ден виждаме.

Христос казва: „Идете в Галилея“. Той каза на учениците си: „Вие видяхте опита, който аз направих. Ще знаете, че и вие ще минете по същия път, по който аз минах“. Никой няма да се освободи от този път, но той трябва да бъде герой – геройски да умре. Човек трябва да умре като герой и тогава животът придобива друг смисъл за него. Днес от всички хора се изисква героизъм във всички области на живота. И в материалния свят се искат герои, и в духовния, и в умствения. Това са три свята, свързани в едно. Защо са свързани в едно? Защото материалното богатство е резултат на умственото богатство на човека. И духовното богатство зависи пак от ума на човека. И добрите постъпки на човека зависят

от неговия ум. При сегашните условия хората искат да избегнат страданията – възпитанието на човечеството върви все в това направление. Казвам: никога не избягвай страдания, които сам си създал, за които сам си причина. Ако искаш да избегнеш страданията, не трябва да грешиш, нищо повече. Като си направил веднъж една погрешка, бъди герой да я изправиш. Погрешката може лесно да се изправи. Как? Като не ядеш. И наистина, когато някой се разболее, лекарите му препоръчват да не яде. Той е богат човек, ял е кокошки, агънца, но лекарят веднага му забранява да яде всичко това и му казва, че трябва да се храни само с много лека супица, с малко млечице и нищо повече. Като оздравее един ден, пак ще може да яде друго. В това седи философията. Всички хора разполагат със своята съдба, а питат: „Какво трябва да се прави сега?“. Ще съграждаш живота си според онези мисли, които са вложени в тебе. Ще съграждаш живота си според онези чувства, които са вложени в тебе. И най-после ще съграждаш живота си според онези материали, които имаш в себе си – не както другите хора могат да те учат, но както ти разбираш нещата. Ние имаме хиляди начини на живеене. Рибата може да живее при условия, съвсем различни от тия, при които другите животни живеят. И птицата може да живее при условия, съвсем различни от условията на другите животни. Това са степени на живот, през които човек някога е минал. Сега човек живее при особени условия.

Христос казва: „Идете в Галилея“. Човек трябва да отиде в Галилея, да се повдигне на тази степен на съзнание. Казвате: „В беднотия как се живее?“. Беднотията е само едно условие. Човек трябва да има вяра в онова, което Бог е създал. Той трябва да вярва и в хората. Ако вие нямате вяра в хората, с които живеете, ако се пазите от тях като от вълци, какъв е смисълът на живота? Не е въпросът да разчиташ само на майка си и на баща си, но ти трябва да разчиташ на всички онези, които те обичат. Те не са двама или трима, те са милиони хора,

които ти не познаваш. Цялото щастие на човека сега в онези хора, които го обичат. Дали той съзнава това, или не го съзнава, не е важно. Бъдещото учение в света се заключава в това да разчитате на онези хора, които ви обичат. Другояче казано, разчитайте на любовта на Бога. Питате: „Какво да правим, да отидем на църква и да се молим ли?“. Не, всичко е в любовта на Бога. Вие трябва да видите тази любов във всички хора. Ако можете в даден случай да видите тази любов, вие сте придобили нещо. Индусите правят различни опити за усилване на своята вяра. Един англичанин разправял как един индус го е учил да усилва вярата си. Той го оставял да сега на един камък, и то на такова място, дето минавали всички най-свирепи зверове: тигри, лъвове, големи змии и други. Като седял на камъка, англичанинът трябвало да гържи ума си толкова съсредоточен, че да забрави всичко около себе си. Най-малкото раздвояване на ума щяло да коства живота му. Докато умът му бил съсредоточен, всяко животно, което минавало край него, чувствало, че този човек живее някъде нависоко и си казвало: „Ти не си за мене“. Ако умът му би се раздвоил, той самият щял да слезе долу някъде и някое животно веднага щяло да го нападне. Днес хората изучават закона за усилване на вярата си. Те правят опити като този англичанин, но понякога хвъркват от този камък, на който живеят.

На какво се дължат страданията на хората? На това, че умът им се лесно раздвоява. Не само вяра се иска от човека, но и винаги да се подчинява на великото в себе си. Докато човек се подчинява на висшето начало, нисшето всякога ще му служи. Разправяха ми един случай с един градинар от Пазарджишко. В градината му имало много гъсеници и като не знаел как да се освободи от тях, той извикал един дервиш да му помогне. Дервишът прочел нещо от някаква книга и всички гъсеници се събрали накуп в края на градината. Градинарят запитал дервиша: „Да ги убия ли?“. – „Няма защо да ги убиваш. Тури ги в една кошница и ги занеси някъде надалеч, вълн от градината си.“ Сега и

вие искате като този градинар да се освободите от всички паразити в себе си. Не, в избиването на тия паразити не е разрешението на въпроса. Всичко седи в онази мисъл, която вие имате. Казвате, че животът е непоправим или че не можете да се справите с живота си. Това е криво заключение. Това е едно заблуждение. Бог, Който обгръща нещата, е дал възможност на всяко живо същество да се справи по някакъв начин с мъчнотииите си. Да дойдем до разумното разрешение на нещата. Питам: в какво седи правото веруя на сегашните християни? Въпросът не се разрешава с това кой колко дава, но с това кой колко взима. Един свещеник обяснявал на своите пасоми по какво се познава правоверният човек, казвал им: „Онзи човек е правоверен, който повече дава“. Нека този свещеник да приложи своята философия към себе си, да види колко самият той е правоверен. Ако той взима повече, а дава по-малко, въпросът не може да се разреши. Силата на човека седи в онова, което той в гаден случай може да даде. Това е Божествена заложба в човека. Онова, което даваш, е Божествено, а онова, което взимаш, то пък е резултат на това как си изпълзвал Божественото.

Тге е човекът? Дето е Бог, там е човекът. Дето не е Бог, там и човекът не е. Да мисли човек, че при всеки случай може да постъпва както иска, в това няма никаква свобода. Често рибарите, като разпорят една риба, забелязват, че в стомаха ѝ има друга някоя, по-малка. Едната риба е погълнала по-малката, но тая втората пък е погълнала трета, още по-малка. Човек със своята мрежа улавя последната, най-голямата, и той на свой ред я поглъща. Навсякъде става такова поглъщане и кой печели най-много? Първата риба, най-голямата, която е погълнала втората, нищо не е спечелила. Втората, която е погълнала третата, също нищо не е спечелила. Но и човекът, който е погълнал рибата, която е уловил, пак нищо не е спечелил. Докато хората подгържат тази теория на изтреблението едни на други, те не могат да осмислят живота си. – „Е, няма какво да му мислим.“ Не

е въпросът в това, но вие трябва да знаете, че печалбите и успехите в живота на човека се заключават само в даването. Казва се: „По-блажен е онзи, който дава“. Всички свършени хора трябва да дават. – „Какво да даваме, като нямаме нищо?“ Христос каза на учениците си: „Идете в Галилея и там ще ме срещнете“. Обаче някои от учениците се усъмниха и казаха: „Тази работа няма да излезе на добър край“. Съмнението води към придобиване на вътрешно знание. Силата на човека седи в това, което той може да провери, а не в това, което не може да провери. Всеки въпрос, който в даден случай човек може да провери, е верен. И всеки въпрос, който той не може да провери, не е верен. Шом дойдете до Божествения свят, всички въпроси на живота имат своето разрешение. Изпитанията и на бедния, и на богатия са еднакви, и резултатите им са еднакви. Богатият трябва да даде всичко, а бедният трябва да съзнае, че не му трябва богатство. Богатият трябва да се откаже от своето богатство, а бедният трябва да каже, че не му трябва никакво богатство. Като се разиграват лотарици, мнозина се питат: „Ако ми се паднат един милион лева, какво ще правя с тях?“. Да разчитате на парите, това е заблуждение. Сега аз не искам да проповядвам човек да се откаже от богатството си, но казвам: за да разреши правилно основните въпроси на живота, преди всичко човек трябва да провери в себе си как е разрешил тези въпроси. Той не трябва да учи хората, че не трябва да бъдат богати. Напротив, той трябва да им казва, че трябва да бъдат богати, но за себе си да знае, че и богатството, и сиромашията са едно и също нещо. Така обаче е за свършения човек, за обикновения човек не е така.

Казвам: трябва да се приложи законът на даването, или на изявяването на Божията любов. Къде сегат мъчнотииите в живота? В просията. Дохожда някой и казва: „Ти заради Господа няма ли да ми дадеш нещо?“. Докато има просия в света, никакво Божествено учение не може да съществува. Дойде някой в дома ви и започне

да се оглежда, да иска помощ – това не е никакво Божествено учение. Който е дошъл в дома ви, той трябва да почувства, че у вас има любов. Дето има любов, там има готовност за услуги, за помощ. Някой, като влезе в дома на своя ближен, веднага казва: „Тук няма ли любов?“. Когато човек постъпва по Божествен начин, той има съвсем други прояви. Един дервиш среща богат турчин. Спира го и му казва: „Можеш ли да ми направиш една малка услуга? Имам нужда от малко пари“. Богатият веднага изважда кесията си, в която има златни, сребърни и медни пари. Казва на дервиша: „Вземи си пари колкото ти трябва“. Дервишът бръква в кесията и взема само един грош. – „Защо взе толкова малко?“ – „Толкова ми трябва.“ Това значи проява на любовта. Те и двамата имат любов в себе си, никой никого не използва и всеки има доверие в брата, в своя ближен. Този пример има и друго приложение: ти можеш да изпиташ човека в неговата малка любов. Човек трябва да се изпитва в малката любов. Ако изпитвате любовта на човека в многото, което той може да даде, това няма да е никаква любов. Важното за вас е, че любовта цари навсякъде. Христос казва: „Идете в Галилея“. Това значи: повдигнете съзнанието си. Не казвам, че ще можете да приложите казаното, но казвам какъв е законът. Ако не приложите този закон на даването, вие не можете да се освободите от страданията си. Такъв е Божественият закон. Вие ни най-малко не мислите за Бога, но трябва да изпълните Неговата воля. Не изпълните ли волята Божия, вие ще имате опитността на света, ще се родят толкова нещастия в живота ви, че мъчно ще се освободите от тях. Най-после ще гойдете до положение да се оплаквате от живота си, да казвате, че всичко ви е дотегнало.

Питате сега: „Какво трябва да правим?“. Хиляди гела има заведени против вас, затова ще започнете да се разплащате, да тръгне обратният процес. Този си обрал, онзи си обрал – ще им върнеш това, което си им взел. На този ще платиш, на онзи ще платиш, докато най-после

се разплатиш с всички. Така ще правиш, докато се освободиш от всички престъпления, които те ограничават. Мнозина казват, че това учение не може да се приложи. Единственото учение, върху което почива животът, това е учението на Любовта. Когато хората казват, че това учение не може да се приложи, те имат гледната точка на анормалните състояния в себе си. Щом учението на Любовта е неприложимо, нека да приложат друго, което пък е приложимо. Не казвам само да се опитват нещата, но след като е опитал човек едно учение, нека да опита и друго, да види то какви резултати ще има. Не е достатъчно да се каже, че хората трябва да живеят добре. Добрият живот седи в изпълнението на волята Божия. Лошият живот според мене седи в изпълнението на човешката воля. Да се върши волята Божия, това е доброто в света. Да се върши човешката воля, това е злото в света. Тогава не ти остава нищо друго освен да служиш или на хората, или на себе си, или на Бога, на Божественото. Това е един вътрешен опит, на който всеки трябва да се подложи. И като го направите, няма да казвате, че вие сте го намерили. Когато опитвам това учение, аз го зная вече, понеже върху него съм съградил своя живот. Като приложя това учение, аз ще добия възкресението, ще вляза в живота, а не в смъртта. Само така ще се освободя от всички страдания и мъчности. Това е правото учение.

Ако не можете сами да постигнете нещо, поне не ставайте спънка едни за други. Някой се е нагърбил да приложи това учение, а вие му казвате: „Не прави даже и опити. Това учение не е за сега, то е неприложимо още в живота. То е за следващо прераждане. За това време го остави“. Аз пък ви казвам: оставете настрана закона за прераждането. Има един закон, по-велик от този за прераждането – той е законът за изпълнението на волята Божия. Щом изпълниш волята Божия, ти ще бъдеш Син Божий и ще кажеш тогава, че животът има смисъл. – „Какво трябва да правим?“ Трябва да служите на Бога

като Негови синове. Ако само един ден служите на Бога, целият свят ще се оправи. – „Кога ще стане това?“ За това няма срок. Колко години ще минат, докато се приложи това учение, дори и свършените хора не се занимават с този въпрос, те го оставят като въпрос за вечността. Обаче има един пункт, в който всички хора могат да се примирят. Този пункт е Любовта. Щом всички хора се примирят, ще настане едно блажено състояние. – „Колко години трябва, за да дойде това време?“ Цяла вечност трябва. След това ще дойде един нов порядък на нещата, при който хората ще могат да приложат повече неща.

Христос казва: „Идете в Галилея и приложете това, което сте научили от мене“. И като го приложите, после, като влезете в небето, ще го проверите. Като влезете в небето, само тогава ще проверите дали това, което сега и аз ви говоря, е вярно. Само там ще проверите вашето веру, вашата любов. Любовта не може да се провери на земята. На земята няма никаква проверка. Проверката става само в онзи свят. Няма човек, който да не провери това, но ще го провери в онзи свят. Само там става истинското проверяване на нещата. „Идете – казва Христос – в Галилея и там ще ме срещнете.“ Там вие ще проповядвате учението на Любовта. Това учение се заключава в братството между всички хора. Хората трябва да живеят братски, хората трябва да си прощават. Ти не можеш да простиш на човека, докато не го обичаш. Ти не можеш да простиш, докато и тебе не те обичат. Следователно и двата закона ще прилагате: ще обичате и ще ви обичат. Не мислете, че можете да простите на някого, без да го обичате. Без обич няма прошка. Докато и единият, и другият не приложат Божия закон, докато не изпълнят волята Божия, никаква прошка не може да съществува. При всичките условия на живота гръжте дълбоко в себе си това учение, защото, дали сте учени, или ще бъдете учени, това зависи от учението, доколко сте го приложили. И силата ви зависи пак от него. Мнозина мислят, че трябва да бъдат силни. Не, в

изпълнението на волята Божия не влиза силата. Бог не се нуждае от силни хора. Единственият силен, това е Бог. Единственият силен в света е сам Бог. Бог не се нуждае от силни хора. Той знае какво може да произведе силата без любовта. Единственото нещо, което Бог изисква от своите деца, е послушание – не робство, но послушание. Понеже има всичко в себе си, Бог знае какво ще допринесе послушанието на хората. Той знае какви резултати ще има послушанието. Той казва: „Ако Ме слушате, ще се освободите от всички ограничения“. И ако мислите, че въвн от Бога можете да бъдете свободни, да имате свобода, вие сте в кривата посока.

„Идете в Галилея и там ще ме срещнете.“ Сега и на вас казвам: приложете учението на онази беззаветна Любов. Не да се проповядва това учение само на думи, но и да се живее. Всеки човек, който е дошъл до това учение, той върви в света и знае причините, по които съществуват нещастията. Този човек е в състояние да се справи с всички мъчнотии.

*Благословен Господ Бог наш
Тайна молитва*

5 юли 1936 г., София, Изгрев

Най-голям в царството небесно

Кой е най-голям в царството небесно?

Матей 18:1

Отче наш

В начало бе Словото

Ще прочета 18. глава на Евангелието от Матей. Щом се прощава на тебе, и ти трябва да прощаваш. Тук не се говори за онези, на които не е простено, но за онези, на които е простено. „Кой е най-голям в царството небесно?“ Това е един въпрос, който занимава и гнес хората. Навсякъде става спор за големство. Този въпрос не е отсега, той е далечен въпрос, съществувал е и в миналото. Минералите са го повдигали, но не са могли да го разрешат. Растенията са го повдигали, но и те не са могли да го разрешат. Животните са го повдигали и също не са могли да го разрешат. Най-после човекът е повдигнал същия въпрос. Този въпрос има външна и вътрешна страна. Христос отговори кой е най-голям в царството небесно. Той повика едно малко гете и каза: „Ако не станете като малките деца, не можете да влезете в царството небесно. Който така се смири, той е най-големият“.

Голям и малък, това са две противоположности, които са свързани заедно. Те са две възможности. Голямото е възможност за малкото и малкото е възможност за голямото да се смири. Ние виждаме, че този закон съществува и в природата. Големият дъб, голямата ябълка, изобщо големите дървета, те се смиряват най-после в своите малки плодове. Те се смиряват и започват оттам, отдето са излезли. Следователно човек не трябва да разчита на онова, което е сега. Той трябва да разчита на онова, от което е произлязъл. Ако

си министър, не разчитай на своето властничество. Ако си владика, не разчитай на своето владичество. Ако си милионер, не разчитай на своето милионерство. Това са преходни неща. Разчитай на онова, което Бог е вложил в тебе. И властничеството, и владичество, и милионерството са произлезли от това, което Бог е вложил в тебе първоначално. Не разчитай на онова, което ти си развил. Това, което ти си развил, показва доколко си работил. Това, което ти си изработил, няма да остане за тебе. Ето, в притчата за талантите* се казва, че един слуга получил от господаря си един талант, друг слуга получил два таланта, а трети – пет таланта. Който получил петте таланта, той работил най-много и спечелил още пет таланта. Който взел двата таланта, спечелил още два, а онзи, който получил само един талант, той го скрил в една дупка в земята, нищо не спечелил с него. Хора, които работят с един талант, са такива, които мислят само за ядене. С два таланта са онези хора, които чувстват, които искат да направят нещо в света. С три таланта са хората, които мислят. След тях идат хората с четири, с пет таланта. Опасността е в онези, които мислят само за стомаха си. Те заравяват своето богатство, а когато дойде господарят им, разравят го и казват: „Ето, не е изгубено твоео богатство, твоят талант“.

Сега да гоидем до новото. Вие сте учили за храносмилането, учили сте за дишането, учили сте за мисленето. Учените хора са проучвали тези въпроси, но въпреки всичко днес много малко знаят за процесите, които стават в мозъка. Казва се, че едн-кой си е учен човек. Той е учен, защото знае как функционира мозъкът, но питайте го къде в мозъка сеги причинността на нещата, и той

* Притча за талантите – гадена в Евангелие от Матей, глава 25., стихове от 14. до 30. Талантът в онази епоха е бил единица за тегло, равна на около 36 килограма, а при използването му като парична единица е оценяван като същото тегло сребро.

нищо няма да може да ви отговори. На кое място в мозъка е центърът на причинността, той не знае. Казват, че друг е набожен, религиозен човек. И той е учен, завършил е няколко факултета, но като го запитат за центъра на причинността в човека, и той нищо не знае, казва: „Така се е родил човек“. Егва сега учените са се заели с обяснението на тези неща и казват, че за всяко качество или способност стои някъде една жлеза. Вярно е, че има такива жлези. Казвам: човекът трябва първа да се проучва. Хората на физическия свят представляват стомахът на битието, на космоса. Опасността е, че всички тези хора мислят само за ядене и пиене. Те разбират живота много повърхностно. И учени да са, каквито и да са, всички те първо мислят за яденето. Писателят мисли да напише нещо хубаво, че повече да се харчи книгата му. Проповедникът мисли да проповядва хубаво, да се харесва на хората, че да идват повече хора да го слушат. Като наблюдавате хората, ще видите, че във всички тях се крие едно тънко користолюбие. Те все за Бога говорят, но за идеята за Бога се крие нещо друго. Ние не искаме това, не съзнаваме, че е така, но все пак има нещо подобно. Искаш да говориш хубаво, искаш да рисуваш хубаво, искаш да играеш хубаво – във всичко искаш да се харесаш. Всички неща са така направени, в тях няма нещо духовно. Във всички неща на земята на първо място седи все парата или някакъв друг интерес. Пък и за всяка идеална постъпка пак седи човешкото. Защо? Защото ние тук влизаме в стомаха на битието.

Господ, като искаше да ръководи човека, тури го в райската градина и му каза: „Слушай, от толкова години вече ти си ял от забраненото гърво. Гледай сега да не ядеш“. Вие мислите, че човекът не е съществувал преди Адам, и като не е съществувал, не е ял. Като му забрани да яде от гървото за познаване на доброто и на злото, всъщност Господ не му забрани да яде нещо, което никога не е ял. Човекът и без това беше ял много пъти, защото той е стомахът на битието. Но в райската

градина Господ му каза: „В който ден ядеш от дървото за познаване на доброто и на злото, ти ще умреш. Затова ще ядеш от дървото на живота“. След това дойде новата философия чрез някой си философ, много учен, с 12 факултета завършени. Този философ каза на Адам: „Има един нов начин на ядене. И ако ти ядеш от това дърво по този начин, ще станеш като един от боговете“. Че Господ създаде забраната, това е една алегория. Адам яде от забраненото дърво и направи старата погрешка – яде от това, от което не трябваше втори път да яде. Защо не трябва да ядеш от забранената храна? След като си я ял веднъж, втори път не яж от същата храна. Казвате: „От едно ядене нищо няма да стане“. Колко пъти трябва да яде човек от нещо забранено, за да сгреши? Мислите ли, че ангелите ядат по три пъти на ден като вас? Ангелите правят по една закуска в годината. Какво ще кажете за това?

Аз не ви казвам, че трябва да приемете това, но питам: не е ли по-добре човек да яде по-малко и да мисли повече? При това, както ядем на земята, ние нямаме никакво разбиране. Яденето е голям товар. Какви ли не болести се зараждат от това ядене! Всички болести се дължат именно на яденето. Какво ще кажете върху това? Какво ли не яде човек от забраненото дърво! Какво ли не ядат хората гнес – и салами, и суржуци, и пастърми, и риби, и разни майонези. Всякакви менюта се приготвят, от които остават разни нечистотии в кръвта. И в резултат на тези нечистотии идват жълтеница, рак, всякакви други болести. Гледам какво правят новите вегетарианци: опростяват храната си, ядат само ябълки и круши. Те мислят, че така приемат чиста храна, но се лъжат. Не мислете, че плодовете не са опасни. Има ябълки, които са опасни, има круши, които са опасни, има сливи, които са опасни, има дини и пъпеша, които са опасни. Човек трябва да познава какви са плодовете. Изобщо човек трябва да знае как да яде. Някои хора обичат да ядат кокошки. Не всички кокош-

ки стават за ядене, опасно е да се ядат. Някому се яде телешко – и телешкото е опасно; някому се яде риба – и рибата е опасна. В света съществува едно противоречие. Учените хора правят ред анализи на храните и вадят таблици, в които показват хранителността на разните продукти. Например ти ядеш телешко месо. Клетките на това месо имат стомах, имат черва и отделят своите нечистотии, с които човешкият организъм се храни. Ти ядеш, както котката изядва мишките с всичките им нечистотии. Котката от това нечисто ядене умира. И ти ядеш нечиста храна. Ако река сега да ви говоря за храната, която приемате, вие ще се погнусите. Тази храна е много нечиста. И наистина, ако човек започне да мисли върху храната, която употребява, той ще се откаже от нея. Когато някой заколи едно теле или една кокошка, той трябва да се моли да не останат от тях никакви нечистотии в кръвта му. Човек трябва да приготви кокошката, както и себе си, най-малко един месец преди да се направи тази жертва. Донякъде така живеят напредналите хора в света.

Като говоря по този начин, в умовете ви се заражда една мъчнотия и вие казвате: „Какво да правим тогава?“. Вие трябва да знаете отде иде злото в света. Злото в света иде от яденето. Имаме един пример от живота на Христа. Като гоиде при него ученият агент, каза му: „Като си Божи син, направи тези камъни на хляб. Ето, аз съм учен човек, мога да ги направя. Ти можеш ли да ги направиш?“. По този начин ученият агент постави Христа пред едно изкушение. Но Христос не се поддаде на това изкушение, защото не искаше да завладява хората. Христос знаеше, че хората не са негови. Той отговори на агента: „Не само с хляб, направен от камък, може да живее човек, но и с всяко Слово, което излиза от устата на Бога“. Та казвам: в сегашния век, при сегашните разбирания, аз не искам да ви поставям в противоречия. Знайте, че каквото хората вършат, е добро, само че то не е на мястото си. Какво означава, че не е на мястото си?

Ето какво означава тия гуми. На малкото гете, което току-що се е родило, не може да се даде твърда храна. Твърдата храна не е за него. На него ще дадете млечна храна, която лесно ще се асимилира. Следователно има храна, която не е за вас – тя не е на мястото си. Затова вие трябва да се храните с млечна храна. Някои искат много знания. Много знания не са за всекиго. Казваш: „Аз нека да имам знание, пък да става каквото ще!“. Но представи си, че знаеш всичко, което става между хората. Какво ще е твоето положение тогава? Ти не би могъл да живееш и един месец повече в къщата си. Ако ти знаеш истината, как стават нещата в действителност между хората, очите ти биха се разболели. Опасността в живота на хората седи в това, че има нещо скрито между тях. Само бутни човека някъде, и ще видиш какво ще стане! Той може да ти стане най-голям неприятел. Наскоро в Музикалната академия имало един такъв случай. Един от професорите направил някаква малка погрешка в една своя лекция. И един от студентите се осмелил да му каже: „Господин професоре, тук имате една малка погрешка“. „Седни си на мястото, не ме апострофирай!“ – казал му професорът. Този студент, макар че бил един от способните, завършил с успех среден 3 при същия професор.

„Кой е най-голям в царството небесно?“ Кой човек е голям? Голям човек е този, който знае да расте – това подразбира едно правилно растене в живота. Душа, която не може да расте, тя не може да стане голяма. Малките неща стават големи. Човек трябва да расте, за да стане голям. Не е мъчно това. В големината трябва да има едно вътрешно разбиране, една сила, която да разбира нещата. Това може да направи всеки един човек, който има тази прозорливост, дето я наричаме „интуиция“. Човек не може да се развива, ако не схваща нещата интуитивно. Интуицията е чувство, наука в човека, която схваща нещата изведнъж. Това, което един обикновен човек цял живот следва и не може да достигне, човекът

с интуицията ще може в 5 – 10 минути, моментално почти, да достигне същото нещо. Най-големите опити, които сега хората правят, ще бъдат като една играчка, ако се направят с интуиция. Такъв опит ще може да се направи в 5 – 10 минути. Сега тези неща не стават, защото целта, с която сегашните хора се домогват до науката, е съвършено различна от целта на просветените хора, които работят с интуиция. Сегашните хора не употребяват науката за благо на цялото човечество, но я употребяват за свое лично благо и по този начин причиняват пакости сами на себе си.

Тъй щото желанието на хората за големство е опасно желание, опасна работа. Сега всички хора се стремят към това именно: да станат по-големи, по-силни, по-добри, по-напреднали, по-учени от другите. И оттам всички спорове, които стават между хората, се дължат все на желанието за големство. В бъдещото възпитание, във възпитанието на новата култура, която е дошла вече, всички ще знаят тази идея за големството. Сега отиваш в някое общество – било то научно, религиозно или духовно, и веднага забелязваш, че там съществува стремеж към големство. Отивам при един патриарх, виждам, че се надува, иска да се покаже много голям. Казвам му: „Каквото и да правиш, ти в царството небесно не можеш да влезеш“. – „Защо?“ – „Защото си много голям.“ В този човек няма пластичност. Ако има нещо Божествено в него, той ще бъде оценен. Обаче той иска с онези създадени от хората неща да фрапира. Той казва: „Знаеш ли колко години съм следвал, за да стана това, което днес виждаш?“. – „Онова, което Бог е вложил в тебе, аз зная как е станало. Ти не ми разправяй тези работи.“ Някой казва: „Искам да придобия отново здравето си“. – „Не ми говори тия неща. Не е въпросът в годините ти, но в онова, което Бог е вложил в тебе. Ако ти спазваш законите на чувствата, които Бог е вложил в тебе, ако ти спазваш законите на мислите, които Бог е вложил в тебе, и ако ти спазваш силите, които Бог е вложил в твоята воля,

тогава ще бъдеш здрав.“ Здравето зависи от разбирането за яденето, което човек има. Ти трябва да знаеш как да ядеш, ти трябва да знаеш как да гишаш и ти трябва да знаеш как да мислиш. И в умствения свят има много неща, които ти не знаеш как да приемаш. Ако си силен, друг е въпросът, но ако си слаб, тогава има много неща, които за тебе не са необходими.

„Кой е най-голям в царството небесно?“ Учените се интересуват кой е най-голям. Казва им Христос: „Онзи е голям в царството небесно, който разбира Божествената мисъл, която оперира в човешкия ум“. Ти трябва да знаеш всяка една мисъл, която оперира в твоя ум, Божествена ли е, или не е. Ти трябва да знаеш всяко едно чувство, което се поражда в сърцето ти, Божествено ли е, или не е. Ти още трябва да знаеш всяка една постъпка, която искаш да извършиш, Божествена ли е, или не е. Казваш: „Как да зная това?“. Можеш да го провериш. В 5 – 10 минути ти можеш да провериш Божественото. Ако хората имаха това чувство в себе си, те всякога биха могли да знаят кога човек може да стане голям. Човек може да стане голям, когато стане като малките деца. Там е ползата. И тогава човек ще знае как да свърши всяка работа, която започва. Христос не знаеше ли какво има да му се случи? Знаеше, той не си правеше никакви илюзии. Той знаеше, че една много трудна работа му предстои да свърши. Понеже неговите ученици му даваха съвети да не се излага толкова на опасност, да постъпва по-умно, по-сържано с хората, той се допита до Господа, като се обърна към Него с думите: „Ако е възможно, Господи, да ме отмине тази чаша, да стане по друг някакъв начин“. От горе му се каза: „Не е възможно. Тази чаша трябва да я изпиеш“. Тогава Христос каза: „Няма какво, ще я изпия“. Когато му дадоха да носи кръста, пак го посъветваха да бъде по-внимателен. Казаха му, че няма нито един пророк в Израил, който да не е пострадал. Всички израилски пророци все са пострадали. Защо? От какво? От вътрешното неразбиране, което съществува в хората. В хората има едно вътрешно ослепяване. Защо е така,

откъде произтича това ослепяване, ще оставим този въпрос настрана. Това е един от тъмните въпроси. Има нещо в природата, което заблуждава хората. Всички хора се заблуждават от него. От това светиите трябва да се пазят. И когато човек се въздигне на една висока точка в своя живот, ще го постигне това, което той никога не е очаквал. Мислите ли, че Христос успя? И Христос още не е успял. Христос казва: „Аз победих света!“, но вижте какви бъркотии, какви раздори са ставали след това между евреите. И досега Христос търси по кой начин хората могат да благуват. Но това нещо с насилие не може да стане.

Има нещо, което заблуждава хората. Всички вярващи мислят, че са на правата страна. Някъде са на правата страна, но някъде не са. Прав човек, поне от човешко гледище, е онзи, който може да гледа на другия човек като на себе си. И като гоїде някой човек при тебе, да можеш да споделиш неговата съдба като своя. Това е право, но това съзнание още го няма у хората. Ако това съзнание го има някъде, то е между клетките на тялото. Клетките на тялото имат това съзнание. Наистина, ако човек го заболят очите или ушите, или краката, или ръцете, или гърдите, всички клетки гледат да му отгадат това право, което му помага. А сега, като гоїде при тебе един твой ближен, ти не знаеш от кой свят иде. Ти не знаеш дали ближният ти иде от света на ангелите, или от света на светиите, или от света на гениите, или от света на талантливите, или от света на Божествените същества, който е Божественият свят, най-после не знаеш дали иде от земния свят. Идва един човек при тебе и ти го питаеш: „Откъде идваш? От Варна, от София или от някъде другаде, например от Франция, от Америка?“. Отникъде не идва той: нито от Варна, нито от София, нито от Франция, нито от Америка. Онзи, който разбира, ще каже: „Аз идвам от света на гениите, от света на светиите, от света на талантливите, от света на ангелите, от света на възвишените същества, от Божествения свят“.

При един специален случай Христос каза: „Аз не съм от този свят. Както аз не съм от този свят, така и вие не сте от този свят“. Прав е, той не е от този свят. Казвате: „От кой свят е тогава?“. Идва някой религиозен човек и вие го питате: „Откъде си?“ – „От еди-къде си.“ – „Какво мислиш?“ – „Мисля, че остарях и ще дойдат един ден да ме опяят и да ме заровят в земята, да ме погребат, да ме оставят самичък.“ Никак няма да те оставят сам, но като на войник ще ти свалят грехите само. Когато вземат войници на служба, нали обикновените им грехи ги свалят и ги турят в хранилището, докато изслужат? А когато ги уволняват, свалят войнишките им грехи, обличат ги с обикновените и ги изпращат по домовете им. Ти в гробището ще оставиш старите си грехи. И няма защо да хващаш служители, които да опяват тези стари грехи. Ти ще си ги оставиш сам. В това отношение аз харесвам котките. Котката познава кога е дошло времето да умре и отива някъде да си избере място, скрива се от погледите на хората. Тя не се нуждае от погребване, от опяване. Аз имах една котка, която наскоро умря, но изпрати своя заместничка. Сега, като умре някой човек, гържат му надгробна реч. Хубаво е това, но не е право. Това е една крива идея, едно заблуждение. – „Ами ако иначе се уплаши той от гроба?“ Да се плаши от гроба, това е загубена работа. Той не трябва да се плаши от умрелите, нито от гроба, но от това, че няма да отиде там, дето трябва. Човек трябва да съзнава, че е изгубил Божията любов. А какво по-голямо нещастие от това да изгубиш любовта? От какво произтичат скърбите? От това самосъзнание в човека, че е изгубил най-ценното, най-хубавото, най-доброто. И ако проблесне в човека някакво най-малко щастие, той веднага казва: „Ето, тук е любовта“. Скоро вижда, че не е тук любовта. Мъчно се дохожда до любовта. Тя идва понякога, хубаво е това. Но ние трябва да създадем добри условия, за да се прояви онази любов, която носи щастието. Това зависи от знанието на хората.

Хората трябва да учат. Учение трябва. Аз не говоря за учението, тъй както сега го разбират. И това учение, което е сега, е добро. Хубаво е човек да знае да смята, но това е механично знание, то няма никаква връзка с други знания. Хубави науки са физиологията, анатомията, социологията, астрологията, но те нямат никаква връзка помежду си, те са отделени една от друга като сухи кости, разхвърляни са. Всички науки съставят едно цяло. Имаш една мисъл – можеш да я разгледаш анатомично. Като дойде една мисъл в главата ти, не я критикувай, но я разгледай анатомично като отделен орган, после разгледай функцията ѝ. Обаче и с това нищо не се постига. Ти трябва да знаеш предназначението на твоите кости, на твоите мускули, на твоята нервна система с всичките нейни жлези. Когато се яви един недъг в тебе, ти трябва да знаеш откъде иде той. Казвам един ден на една сестра, която е доста способна: „Жалко е, че ти в младините си си се спънала с любовта. И сега години ще ти вземе, докато се изправиш“. Не си играйте с тази любов, която спъва, но учете. Малка любов ви трябва, не ви трябва голяма. И в религията човек може да се спъне с любовта. Любовта е едно голямо благо в живота, но тя може да спъне целия ви живот. Нека някой брат да иде в дома на друг брат и да погледни жена му. Колкото и да е сериозна тази жена, мъжът ѝ ще каже на брата: „Ти защо погледна жена ми така?“. Всички недоразумения в света стават все от любов. Ако погледна главата на един учен човек, за да видя как е устроена, той няма да разбере това и ще се докачи. Защо? Любов няма той. Пък и при мене да дойде някой човек, пак същото ще е. Понякога вие искате да ви открие Господ нещо. Така правят религиозните хора: като ги мързи да учат, те все искат Господ да им открие нещо. Господ не е справочна книга. Той не е от тези, гето откриват нещата. Господ казва: „Ти трябва да познаваш хората така, както познаваш себе си“. Ако не познаваш себе си, и хората няма да познаваш; ако познаваш себе си, и хората ще познаваш.

Понякога вие искате да проповядвате на хората, да ги учите, да ги обръщате към Бога. Какво ще проповядваш на един човек? Когато евангелистите се явиха, те искаха да направят всички хора евангелисти. Хубаво е това желание, но като направиш един човек евангелист, после пари без лихва даваш ли му? Този човек те пита: „Даваш ли пари без лихва?“. – „Не, с лихва давам пари.“ Обърнеш един светски човек към Бога, направиш го християнин. Той после те пита: „Пари с лихва ли даваш?“. – „Разбира се, че с лихва давам.“ И светският човек яде месо, и ти, християнинът, ядеш месо. Всички ядете месо. По какво се различавате тогава? Различавате се, ще кажете, по това, че светският човек не се моли, а християнинът се моли по три пъти на ден. Това не е съществено различие. Съвременните християни трябва да гойдат го онова дълбоко разбиране на молитвата като велик процес. Ако човек знае как да се моли, намерил е изгубената гума. И досега още най-напредналите същества на земята търсят една изгубена гума. Коя е тази гума? Думата, с която започва молитвата. Сега всички четат „Отче наш“. Де е „Отче наш“? Колцина четат тази молитва както трябва? Спирали ли сте се вие върху значението на думите „Отче наш“? Знаете ли какво значи „Отче наш, Който си на небето“? Де е небето? „Да се свети името Твое, да гоиде Царството Твое, да бъде волята Твоя, както на небето, така и на земята.“ Спирали ли сте се върху значението на тези думи? Това са неразбрани думи. Ние декламираме всичко това, но думите остават за нас неразбрани. Вие нямате разбиране за нещата. Ако имаште някакво разбиране, в съвсем друг процес щяхте да бъдете.

Сега вие се намирате в положението на онзи много ревностен проповедник, който всяка неделя проповядвал на едно събрание. Дошла му идеята да кани всеки неделен ден по едно бедно дете в дома си, да го нахрани добре и после да го научи как да се моли. Един ден той завел едно бедно дете в дома си и му казал да започне да се

моли. – „Как да се моля?“ – „Ето, аз ще те науча.“ Проповедникът му показал как да гържи ръцете си. – „Чети сега: „Отче наш, Който си на небесата.“ Детето повторило след него: „Отче наш, Който си на небесата“. Тук обаче спряло, не искало повече да се моли. – „Продължавай по-нататък: „Да се свети името Твое.“ Детето мълчи. – „Да гоїде царството Твое.“ Детето пак мълчи. – „Чети след мене, защото иначе няма да ти дам да ядеш.“ Детето се обърнало тогава към проповедника и го запитало: „Господ наш баща ли е?“ – „Разбира се, че е наш баща.“ – „Защо тогава има такава голяма разлика между нас? Виж в какво положение си ти и виж в какво положение съм аз.“ Детето другояче разбирало гумите „Отче наш“. Тогава проповедникът си казал: „Колко малко разбирам аз „Отче наш“. Значи не само за един обяд трябва да викам бедните деца“. Той трябва, като кани тия деца, да им покаже как да живеят. Ние казваме: „Да направим едно добро на някого, да му дадем 5 – 10 лева и така да го утешим“. В новата религия трябва да има чувство на топлина. Вътрешна връзка трябва да има между хората. В природата има една връзка, в която потопи ли се човек, тогава той е щастлив, той е здрав, той постига всичко – и знание, и наука, и тогава всичко е лесно. Но има една област, в която потопиш ли се, всичко спира.

„Кой е най-голям в царството небесно?“ Не се спъвай-те от този въпрос. Още в началото Христос добре го е разрешил. Той казва: „Ако не станете като малките деца, не можете да влезете в Царството Божие“. Разбиране трябва на тези гуми. Какво означава да станеш като малките деца? Ти ще познаваш баща си. Възрастният днес познава ли баща си? Не го познава. Той казва: „Този, старият, няма вече да ме малтретира“. Възрастният подчинява ли се на баща си, на стария? Аз говоря за бащата на земята. Синът казва: „Едно време баща ми само ме биеше, но сега вече го няма“. Този син не е разбрал баща си. Дете, което познава баща си, то може да влезе в Царството Божие. Това е бъдещият човек, а на него Бог

всичко дава. Онзи, който не познава баща си, той пък иска да стане баща и търси да намери една майка. Той не харесва майка си и търси нова майка. Обаче, като стане човек майка или баща, и неговите деца вече не го познават. От толкова хиляди години насам животът не е нищо друго освен отричане на същественото. Вследствие на това вие сте си създали повече страдания, отколкото трябва. Питаш: „Какво трябва да се прави?“. Какво ще се прави? Ще станеш малко дете. И когато Христос казва, че ако не се родите изново, няма да влезете в Царството Божие, той има предвид именно това: да станете като малките деца. Никогим запитал Христа: „Как е възможно това? Аз мога ли изведнъж да стана малко дете?“. Той разбрал Христовите думи буквално. Не е важно външно да станеш дете, но вътрешно ти ще имаш това смирение и няма да гледаш какво е знанието на околните хора, няма да гледаш и своята външност. Нека знаят другите хора повече от тебе. Ти ще влезеш в един свят, гето ще видиш една стълба от същества над тебе, които се отличават със своето знание, със своята сила и със своята доброта. Ако станете като малките деца, ще разберете, че Земята не е такава, каквато сте я виждали. Вие не сте виждали още цялата Земя. Ако станете като малките деца, ще обгръщате цялата Земя, ще я виждате отвсякъде, ще виждате още и онези, които я управляват.

Вие сте само гости на Земята. Онези, които я управляват, току ви изпъдят. Щом сгрешите в нещо, те веднага ви интернират. Що е смъртта? Интерниране. Щом видят, че сте безнадеждни, веднага ви интернират. Не само светските хора ги интернират, но и набожните. Като се намерят в това положение, набожните хора се успокояват с думите: „Оттук само при Господа може да се отиде“. Прави са, че само при Господа може да се отиде, но как? Като станат като малките деца. Ако хората не станат като малките деца, не могат да влязат в Царството Божие. Много е вярна тази идея. Щом е станал като малките деца, човек е отишъл при

Господа. Щом не е при Господа, той е интерниран и чака рогнините му да се молят за него, да дадат заявление да се прероди. И тогава казват за него: „Да се прероди“. Всеки, който очаква на своите рогнини, да се прероди между тях, той е интерниран. И да отиде в онзи свят, той нищо няма да научи. Питам: като сте живели толкова години на онзи свят, какво помните оттам? Все помните нещо, но понеже няма връзка между този и онзи свят, всичко сте забравили. Дръжте връзка между физическия и Божествения свят. Тогава ще се яви една нишка и ще разберете смисъла на живота. Като живеете на земята, вие едновременно със земния живот трябва да разбирате и духовния, и Божествения живот. Ако разбирате само земния живот, вие няма да разбирате другите два живота, няма да знаете как живеят ангелите. Ангелите си ги представяйте като същества, у които няма нито сянка на някакво престъпление. Те имат голямо благородство. Ако отидете в дома на един ангел, той веднага ще ви даде цял апартамент на разположение. Там ще можете да се разполагате както искате, ще бъдете свободни. Там ще намерите всякакъв род училища, университети, там се дават и концерти. И вие ще можете да слушате и лекции, и музика колкото пожелаете. Хората изучават много работи в този свят, но каквото имаме на земята, е взето все от ангелския свят. Всичко, което ви гоиде на ума, там го има, само трябва нещата да се превеждат добре. Това, което се говори за братството, за равенството, за социалните въпроси, все го има там. Ние трябва да вземем образец за социалния живот от ангелите и да го приложим на земята според условията.

Вие си мислите: „Как ще стане тази работа?“. Положението, в което се намира съвременното човечество, е добре обяснено от един гръцки философ със следния пример: всички хора се намират в един голям замък и всеки човек гледа света в едно огледало, което е поставил пред очите си. През огледалото човек познава света. Какво ще придобият хората от такова знание за света?

Те няма да имат никакво понятие за света, защото го гледат като отражение в огледалото. Те нямат никаква връзка с него. – „Какво да правим тогава?“ Излезте от този замък, престанете да гледате през огледалото, напуснете света на отраженията. Казвате: „Обича ме той“. Това е само едно отражение. Вие трябва да знаете колко ви обича даден човек. Когато запитат едно дете колко обича сестра си, то разтваря ръцете си, показва колко я обича. Ръцете му служат като мярка, с която определя своята любов. – „Ами брат си колко обичаш?“ Детето разтваря ръцете си повече, показва, че повече го обича от сестра си. След това го питат колко обича баща си и то разтваря ръцете си още повече. – „Ами колко обичаш майка си?“ То разтваря ръцете си колкото може най-много, с което иска да покаже, че от всички най-много обича майка си. Детето обяснява нещата със своята мярка, която зависи от чувствата му. Питам: толкова ли е любовта на това дете? Не, това е една форма.

Казвам: сегашната наука основно е път за повдигане и спасяване на хората, затова е дадена тя. Някои казват, че науката е от дявола. Не е от дявола. Дяволът е влязъл в науката само с цел да я изопачи. Науката, знанието иде от Бога. Всичката наука, всичкото знание, което съществува сега в света, иде в помощ на хората. Науката иде в света, за да се даде работа на хората и от тази работа да познаят делата Божи. Ако изучавате физиология, ще видите колко хубава наука е тя. Физиологията ще ви покаже как функционират всички системи в човека – храносмилателната, дихателната и така нататък. Като изучавате хигиената, ще видите при какви условия човек може да бъде здрав. Всяка наука може да ви послужи. Някои изучават моралните науки. В моралните науки има само гуми. Казано е там: „Не убивай“, но причините за убийството не се изучават. Отде иде убийството, не се знае. Според сегашната наука зад ушите на човека има две жлези, които щом набъбнат, убийството става. Тези жлези не са нищо друго освен мехури, които лесно

набъбват. Как набъбват тези жлези? Представете си, че двама момци залюбват една красива мома. Тя е толкова привлекателна, че и двамата искат да я притежават. Единият е по-силен и казва за другия: „Ще му светя маслото!“. Като гържи по-силният момък дълго време тази мисъл в ума си, жлезите зад ушите му набъбват и той вземе че намушка другия с ножа си. Коя е причината за това убийство? Ако жлезите не бяха набъбнали, убийство нямаше да стане. Причина е момата. Причина са още и очите. Много неща могат да бъдат причина за убийство.

Питам: защо хората искат да обяснят убийствата и буйствата именно с тези жлези, с тези мехури зад ушите? Като набъбнат тия мехури, понякога е добре, но понякога не е добре. Затова е нужно възпитание на хората в новия дух. Възпитанието седи в това да не обичаш нещо, което другите обичат. Когато един момък обича гадена мома, някой друг момък трябва да знае, че не е позволено и на него да обича същата мома. Тя няма нужда от неговата любов. Той трябва да обикне такава мома, която никои друг не обича. Вие ще ми цитирате стиха: „Обичай всички хора“. Това е друг закон. Кога трябва да обичаме всички? Обичта към всички не е обичта на земята. На земята ти не можеш да обичаш всички. Даже в ангелския свят обичта може да бъде само за половината от хората. Когато се казва, че човек трябва да обича всички, това се отнася до Божествения свят. Това е свойствено само на Божествения свят. В ангелския свят половината хора ще обичаш, а другата половина няма да обичаш. Следователно не трябва да мислиш, че на земята може всички хора да се обичат. На земята любовта е съвсем друга и тя трябва да се спазва. Значи, ще обичаш само добрите хора, а лошите няма да обичаш. Да обичаш всички, това не е в естеството ти.

„Кой е най-голям в царството небесно?“ Христовите ученици разглеждаха въпроса кой е най-голям, както се разглежда той на земята. Те мислеха, че както тук някой

е най-голям, така и в царството небесно може да бъде най-голям. Христос им отговори, че в Царството Божие може да бъде най-голям онзи, който има разбраното смирение в себе си. Какво означава гумата „смирение“? Коренът на тази гума означава „мек човек“. Мек е само онзи човек, който е крайно мъдър. Който не е мъдър, той не може да бъде мек човек. Когато се казва, че някой човек е много мек, вие разбирате мекушавост. Обаче меките хора никога не се късат, те издържат на всичко. Казвате на някого: „Бъди добър“. Човек произволно не може да бъде добър. Той може да покаже добрината си само при известни условия. Или му казвате: „Бъди силен“. Силата е качество само на разумния човек. Всички добродетели, които се проповядват, могат да бъдат достояние само на разумния човек. Понякога аз разглеждам слоговете и буквите на някои гуми. Ако една гума е съставена от десет слога, аз разглеждам в какво отношение се намират тези слогове, как са поставени буквите А и Р. От съчетанието на буквите, както са поставени, може да се съди какви промени могат да станат в човешкия характер. Вземете например гумата „Мара“: буквата М означава закон на слузване и качване, закон на противоречие; буквата А, която се е явила първа, представлява човешкият егоизъм в първа степен; буквата Р пък е буква на човешката активност, на човешката воля. Буквата А, която съединява двата слога, показва, че ще дойде светлина в човека. Значи, след като главата на Мара е патила дълго време, тя ще поумнее. Такова е загаенето на гумата „Мара“. След две големи страдания, на третия път Мара вече ще се измени, друга ще стане. Такава е съдбата на всичките Мари: някои ще страдат от буквата М, други – от буквата А или Р, а трети ще благуват, когато А дойде след Р. Тогава вече човек ще е свободен. Но не взимайте това в абсолютен смисъл, гледайте да не се заблуждавате. Това се отнася за онзи, който разбира нещата.

Всеки човек има очи, но всички очи не виждат еднакво. Има очи, които са поставени близо до носа. Те виждат

малко, но каквото видят, дълбоко го запечатват. Има очи, които са далеч от носа – такъв човек вижда много. Тези двама души, с различните очи, носят два съвсем различни характера. Някой човек има дебели вежди, друг има тънки вежди и те двамата се различават. Това показва при какви условия е дошъл всеки човек на земята. Човек, който има големи очи, силно отворени като на бухал, той вижда много неща. Не е лош бухалът, той е емблема на мъдростта. Човек с такива очи е раждан вечерно време. Всички хора, очите на които са изпъкнали, отворени, са раждани вечерно време. Онези пък, които са раждани при голяма светлина, денем, те имат по-малки очи. Тъй щото големият човек не трябва само да яде хубаво и да гиша хубаво, но той трябва да има и една философия на разбирателство. Когато някой го обвинява за нещо, той казва: „Аз знаех вече тези неща. Всичко онова, което аз зная за себе си, ти даже не си го сънувал. Ти не познаваш нито гобрата ми, нито лошата ми страна, както аз ги познавам. Като си толкова учен, кажи ми къде бях аз преди сто века. Кажи ми с какво се занимавах тогава“. Колко време има, откакто човек е излязъл от духовния свят, знаете ли вие това? Всички тия лоши навици, всички тия лоши черти вие сте ги гобили отпосле. По-напред вие бяхте като ангели, но някои от вас пагнаха и се окаляха, съгрешиха. Много ангели има на земята, които са пагнали. Затова старайте се да излезете от това положение на пагане. Вие сте имали знание, имали сте мъдрост, но сте пагнали заради едно глупаво желание. Вие сте мислили, че всичко можете да направите. Даже и сега, като ви гадат пари, веднага казвате: „Не зная защо, но вози ми се малко с автомобил“. Ето един пагнал ангел. Като имаш повече пари, ти трябва да се молиш на Бога да те запази да не пагнеш, защото се намираш в голяма опасност. Докато не се е оженил, човек се моли на Бога да му даде жена, а като се ожени, вече не се моли за нищо. Според мене, като се ожени, тогава именно той има повече нужда да се моли. Като казвам това, не

разбирам молитвата в обикновен смисъл, но разбирам да държите връзка с Божественото, с невидимия свят, за да можете да прогресирате.

Като стане въпрос за посещаване на събранията, мнозина ви казват, че не трябва да идвате. Защо? Защото сте се заблуждавали, не сте били на правия път. Правият път е там, дето няма зло; правият път е там, дето няма лъжа; правият път е там, дето няма омраза; правият път е там, дето няма користолобие. Това е все в негативен смисъл казано. А положителната страна е, че правият път е там, дето е всичкото добро. Хубаво мислят тези хора, но ако човек, който иска да помогне на другите да не се заблуждават, има някакъв негъг в себе си, как може да им помогне? Всеки от вас ще предаде на другите това, което има в себе си. Всяко цвете ще издаде онова уханье, онзи мирис, който съдържа в себе си. Сега, като ви се говори така, вие виждате в себе си известни погрешки, но те не са ваши. Вие искате да ги затулите пред себе си. Тези погрешки не са ваши, затова не трябва да ги затулвате. Един млад българин ми разказваше как е станал въздържател. Той описваше своята опитност така: „Баща ми е причината да стана аз въздържател. Той се напиваше по три пъти в седмицата и тогава биеше майка ми“. Синът така се потресъл от баща си, че в себе си решил никога повече да не пие. Оттогава той станал въздържател. Никой нищо не му бил проповядвал, но понеже той е един доста напреднал момък, сам си направил заключение от постъпките на баща си. Така този млад българин се справил със злото. Вие, като виждате злото, изваждате веднага отрицателната страна. Ако знаехте какво нещо е злото, никого не бихте осъдили. В света само Бог има право да съди. Не е въпрос да не си давате мнението. Можете да си давате мнението, понякога не е лошо и да критикувате, но гледайте поне да сте справедливи в критиката си. Понякога вие бръснете без сапун. Питам някого: „Проверил ли си това, което говориш?“. – „Не съм го проверил.“ – „Тогава провери го, че като

казваш нещо, да е вярно.“ Пазете се от това да говорите непроверени неща, защото утре някой ще дойде и ще каже нещо за вас, тъй както са му го прегали.

Сега аз ви предупреждавам, понеже вие ще станете възпитатели на деца и трябва да знаете как да ги възпитавате. Когато възпитаваш детето си, по възможност не говори за негъзите му – то си ги знае. Че обичало детето да краде, да лъже, не казвай нито дума за това. И като го видиш, че краде, прави се, че не виждаш. – „Ама какво ще стане от него?“ Много добро дете ще стане. Щом му кажеш, че си го видял да краде, детето вече разбира, че и ти знаеш да крадеш, но се криеш да не те видят. А като не му казваш нищо, не му привличаш вниманието към кражбата. Не забелязвай негъзите на хората по никакъв начин. Да не ги забелязваш, това значи да не ги гържиш в ума си. Същото ще правиш и за себе си. Другите могат да казват за тебе: „Ние го мислехме за много напреднал, а той излезе много обикновен човек, с много негъзи“, но ти не мисли лошо нито за другите, нито за себе си. Ти трябва да имаш едно истинско знание. Какво ще мислиш за хората? В даден случай ти трябва да знаеш какво може да направи един човек, когато си ангажирал на работа при себе си. Ти трябва да знаеш може ли той да свърши тази работа, или не може. Не уповавай на думите, които човекът ще ти каже. Той ще ти каже това, което не знае. Един американски banker извадил заключение за едно момче, което дошло да търси работа при него без никаква препоръка, че може да бъде добър служител. Като влязло в кабинета му, това момче видяло на пода една хартийка и се навело да я вдигне. Банкерът веднага го взел на работа. Много други момчета идвали за същата работа, и то все с препоръки, но bankerът назначил това, което нямало никаква препоръка. Една паднала на пода хартийка определя какъв е човекът.

Вие, като сте дошли на земята, забравили сте защо сте дошли. Аз ви напомням: не мислете за себе си, но мислете за онова, Божественото аз, което живее във вас,

и знайте, че сте дошли за нещо велико в света, а другите работи ще дойдат сами по себе си. Не мисли най-първо за себе си: как ще пораснеш, как ще се прехранваш, пък гали ще се ожениш. Най-първо ти трябва да познаваш Бога, Които живее в тебе, и като познаваш Него, всички други работи ще ти се наредят. Ти не се безпокой, но знай, че когато работите на другите хора се нареждат, и твоите ще се наредят. Казвате: „Господ ни е забравил“. Не забравяйте вие Господа, Които всеки ден ви говори и Които живее във вас. Като ставате сутрин, мислете за Господа. Господ мисли за нас, иска да ни даде най-доброто. Той е създал всички блага за нас. Ти ще опиташ всяко благо на неговото време. Не бързай като Адам пръв да опиташ плодовете от дървото за познаване на доброто и злото.

„Кой е най-голям в Царството Божие?“ Най-голям е този, който познава Бога и който Го люби. И този ще влезе в Царството Божие. Значи първо ще любиш Бога. Сега всички вие се спъвате, защото на младини сте се влюбили в един момък или в една мома, които са ви спънали. Ако един момък се влюби в една мома, той ще се спъне. Ако един учител се влюби в учениците си, той ще се спъне. Ако един ученик се влюби в учителя си, и той ще се спъне. Само любовта към Бога не спъва хората, а всяка друга любов ги спъва. Не се влюбвайте, за да не се спъвате. Любете само онзи, който ви е дал живот. В една повест се разказва за един млад проповедник, който се влюбил в една красива религиозна мома. Откакто се влюбил в нея, стремежът му към Бога започнал да намалява. Това момата го съзнавала. Казвала си: „С любовта си към мене този проповедник започна да се отдалечава от Бога“. Тогава тя решила да забегне. И наистина, цели двайсет години не се срещнала с него, за да може да се върне любовта му към Бога. Сега всеки от вас иска другите да се влюбват в него. Не очаквайте другите да се влюбват във вас, нито вие да се влюбвате в другите хора. Ако искате да се влюбвате, любете Бога. А като мислите заедно с това, че и Бог ви обича, това е правата посока на възпитание. Ако искате да се самовъзпитавате, така седи въпросът.

„Кой е най-голям в Царството Божие?“ Който се смири. Сега аз пък ви казвам: най-голям е онзи, който държи любовта към Бога в ума си, в сърцето си, в душата си и в силата си. В Писанието е казано човек на четири места да държи любовта към Бога: в ума си, в сърцето си, в душата си и в силата си. Затова този човек, който има пълната любов към Бога, той е най-голям в царството небесно. Който държи Бога на тия четири места в себе си, той е най-голям в царството небесно.

*Благословен Господ Бог наш
Добрата молитва*

27 септември 1936 г., София, Изгрев

Свърши се виното

Отче наш

В начало бе Словото

Ще прочета 2. глава на Евангелието от Йоан. Ще взема само две думи от третия стих на прочетената глава: „Свърши се виното“. Аз взимам думата „вино“ в смисъл на едно забавление, едно удоволствие, което имат хората на земята. Без вино не може – без удоволствия не може. И насекомите са познавали виното. Хиляди, хиляди години преди човека те са си попиивали, ставали са весели. Човек отпосле се е научил как да прави вино. Види се, онези, които се занимават с пиене, не знаят какво нещо е свършено. Старото удоволствие е свършено, за да дойде новото. Някои хора мислят, че като се свърши старото вино, тоест старите удоволствия, нови удоволствия няма да има. Не, достатъчно ще има. Не си създавайте идеята, че няма да има с какво да се занимавате. Много други работи ще дойдат. Тази стара мисъл трябва да се свърши. Това трябва да става постоянно в ума на човека. То се отнася за онзи, който разбира.

И съвременната наука върви по същия път. Онези, които разбират, те знаят, че няма отрасъл в науката, няма занятие в живота, което да не е тясно свързано с човешкия организъм. Една жена, която постоянно ходи из кухнята си, тя помага на стомаха си. Често готвачите правят тази погрешка, че развалят стомаха си. Те по интуиция трябва да знаят какво да готвят, пък после да ядат. Това дава вдъхновение на стомаха. Вие тълкувате какво е казано в Писанието: Бог щял да разруши търбуха на човека и под „търбух“ разбирате стомаха. Не, търбухът не е стомахът, това е старото ягене, това е старото изобщо. Котката как яде? Каквото и идеал да има тя, като ѝ падне една мишка, изяджа я цяла,

с всичките ѝ нечистотии, с всичката ѝ козина. Котката трябва да престане с тази своя кухня. Тя е лоша готвачка. Но тя е отлична в аристократичния живот: знае как да се облича и как да се отнася, има маниери. Като влезе в къщата, тя знае как да постъпи: ще помърка малко, ще се повърти около господаря си, ще му се погали. С това тя иска да каже: „Добър ден! Хайде, Господ да ви дава живот и здраве. Желая ви всичкото добро“. След това ще започне да се чисти и да казва: „От далечен път идя“. Като се чисти, хората са доволни от нея.

Като изучавате съвременния живот, вие трябва да знаете, че всички науки, каквито и да са те, понеже излизат от живота на човешкия дух, съзнателно или несъзнателно упражняват известно влияние върху човешкия организъм. Ако изучавате философия, тя ще упражни известно влияние върху предната горна част на челото ви – там челото ви ще се поразвие. Ако изучавате естествени науки, геология, земеделие, ще забележите, че пак на челото ви, точно над веждите, ще се развият различни центрове. Ако изучавате етически, морални науки, тогава главата ви горе, дето е областта на чувствата, ще се повдигне. У хора, които се занимават със съдопроизводство, се развива повече съвестта. Съдопроизводството, съдебните науки упражняват голямо влияние върху съвестта на човека. Който няма никаква съвест, той не може да бъде съдия. Съдията трябва да е роден такъв. Казвам: най-възвишените науки имат връзка с човека. Ако една наука не остави никакви следи върху човека, тя не е наука. Изворът на всяка наука е в Бога, тя извира от Бога. Не е въпрос до формата на науката, но трябва да се знае, че всяко нещо, което Бог е създал, било то животно, растение, камък, вода, въздух, светлина и така нататък, оказва влияние върху човека. За да не останете едностранчиви, вие трябва да изучите отношенията, които съществуват между всички предмети и явления в природата. Щом стане въпрос за светлината, човек трябва да знае тя при какви условия

какви резултати произвежда. Без светлина не можете да имате никаква наука. Без въздух не можете да имате никакво движение. Без въздух вие ще се задушите. Без вода жажда ще ви мъчи. Без храна животът на земята не може да циркулира. И тогава, ако се заговори за противоречията, вие трябва да знаете, че всички противоречия в света произтичат от храната, от яденето. Хората и много са яли, и малко са яли, те са постили, какво ли не са правили. И се привеждат ред примери, че не само с хляб може човек да живее, но и с всяко Слово, което излиза от устата на Бога. Хлябът не е само този, който хората правят. Хлябът, който хората правят, не може да принесе голяма полза, голямо благо на човечеството. Например петмезът*, който правят и употребяват с години, това не е никаква храна. Казвам: природата има създаден хляб за хората. И ако хората не бяха сгрешили, те щяха и досега да се ползват от най-хубавата храна. Едно време житото е било едро и много хубаво. То е било във вид на малки самунчета, както днес са ябълките и крушите. Сега, като се смели житото в мелниците, половината от хранителните му вещества се изгубват. Хората трябва да знаят, че мелниците са създали едно голямо нещастие за тях. Те не са им донесли никакво добро. Като яде от това жито, което е мляно в мелницата, човек придобива един особен елемент в характера си, казва: „Ще ти стрия главата“. Ще му стрие главата, но най-хубавото от житото е останало в мелницата.

Съвременните хора изучават разни науки, като например математика, геометрия. Който не разбира смисъла на тия науки, казва: „Защо ще си играя с геометрията?“. Не, ти трябва да разбираш какво нещо е геометрията. Геометрията е език на природата. Какво нещо е математиката? Ако не си математик, числата ще имат значение за тебе само в смятането. Ако

* петмез (тур.) Сгъстен сироп от плод с високо съдържание на захар – захарно цвекло, захарна тръстика, грозде и др.

си математик, ти ще имаш известно отношение към числата, ще знаеш значението на всяко едно число. Като разглеждам съвременната математика, в нея виждам една система. Числата от 1 до 10 имат известно отношение помежду си. Между числата от 10 до 100 пак има известно отношение. От 10 нагоре в първата десетица числото 11 има отношение към единицата; във втората десетица числото 21 има отношение към двойката; в третата десетица числото 31 има отношение към тройката. После дохождате до числата 41, 51, 61 и така нататък, докато стигнете до 100. След това дохождате до 1000, до 10 000, до 100 000, до 1 000 000. Това са все отношения на числата от 1 до 10. Тези числа могат да бъдат и геометрически проекции.

Ти искаш да си създадеш един отличен живот, но трябва да знаеш какво е твоето отношение към Бога. Как разбираш ти човешкия живот? Какво искаш да станеш или какъв искаш да станеш? Ти искаш да станеш математик, но това не е лесна работа. За да станеш математик, ти трябва да започнеш с най-простата наука. След време ще станеш истински математик. Не е лесно човек да стане и готвач. Нито един човек не иска доброволно да стане готвач. Много малко са готвачите в света, на които се плаща скъпо. Останалите са още студенти. Иначе всяка домакиня изучава готварството. И всички спорове в семействата стават все за яденето. Някъде яденето било пресолено, някъде не било пресолено, но пък било прегоряло и така нататък. В яденето елементите трябва да бъдат правилно съчетани. Ако отидете в Америка или в Англия, ще видите, че там хората си имат специална кухня, но елементите при готвенето не са още съчетани както трябва. Цялата англосаксонска раса се храни с много месо. При това, те не изпичат месото добре – някъде го ядат цялото госта сурово, някъде само по средата е малко суровичко. Но да оставим това настрана, да не се спираме върху подробностите. Не е въпрос какво сега ядат хората, а какво

трябва да ядат. В бъдеще те ще се учат какво да ядат. Оттам ще се започне – човек трябва да започне първо с яденето. Първата наука, от която трябва той да започне, е науката за яденето. Понеже човек трябва да започне първо от яденето, вследствие на това той трябва да се интересува как ще му повлияе всяка храна, която употребява. Не е въпрос само да ядеш, но ти трябва да знаеш как ще се отрази тази храна върху твоего здраве, върху твоего благосъстояние. Каквата храна ядеш, такъв ще станеш. И общественото ти положение, и моралът ти, и отношението ти към Бога ще зависи от храната, която употребяваш.

Не мислете, че само с физическа храна може да се живее. Христос казва: „Не само с хляб може да се живее, но и с всяко Слово, което излиза от устата на Бога“. Като гои́де тази храна, тя ще се отрази на целия ви живот. Като започнете да я ядете, ще се отрази така, че животът ще се измени и отвън. При сегашните условия хората бързат да се нахранят. Някой сяда да яде и се притеснява, казва: „Трябва да бързам, защото имам много работа“. С бързането човек ще развали работата си – каквото е спечелил, ще го загуби. Който бързо яде, той бързо печели, но и бързо ще изгуби всичко. Като седнеш да ядеш, ти трябва да имаш такова Божествено разположение, сякаш всичките ти работи са уредени и нищо не те притеснява, нищо не те стяга. Че си имал полици да плащаш, че жена ти и децата ти не били уредени, всичко това ще оставиш настрана, ще го погледнеш отгоре. Всяка хапка, която приемаш, ще я питаш отде иде, накъде отива – ще разговаряш с нея. Ти ще разговаряш с житото. Сега някои казват, че не трябва да се яде много, за да се пази линия. Но линията се губи при неестественото ядене. Действително, има една линия, която никога не трябва да се губи. Като ви рисува един художник, той вижда тази отлична линия. И ностът има своя линия. Ако ностът напълнее, тази линия се изгубва. Тъй щото и ностът, и устата, и ушите, и челото трябва

да имат линия. Всяко нещо в човека трябва да има линия. Всяко нещо си има свои граници, свои линии.

Съвременната наука вече застъпва този въпрос, хвърля известна светлина върху въпроса за яденето. В нея се говори за някакви калории, за някакви хранителни вещества. Тези хранителни вещества аз ги определям с други думи. Казвам: има растения в природата, които са близки за човека, има и растения, които са далечни за човека. Когато човек мисли да създаде в себе си нещо благородно, нещо хубаво, той трябва да яде от тези растения, от плодовете на тези дървета, които са близки за него. Те именно ще внесат в него възвишеност, хубавото, разумното. Когато иска да съгради в себе си нещо по-грубо, човек ще яде от далечните за него плодове и растения. Така ще се създаде едно разнообразие в яденето. Сега вие ще кажете: „Няма какво да се занимаваме кои растения са близки за човека и кои – далечни“. Че ако ти не знаеш кои растения са ти близки и кои са ти далечни, няма да успяваш в живота си. Вие имате противоречия в своя живот и те ви спъват. Когато беше на земята, Христос имаше най-големите противоречия, но неговият живот беше скрит. Христос не живееше като сегашните хора, да се крие в стаята си, но вечерно време той отиваше на планината, а на сутринта се връщаше. Какво е правил на планината, това е тайна. Ако искаш да запазиш приятелството си с някого, трябва да знаеш как да го запазиш. Ти няма да ходиш да говориш за приятеля си. Има една тайна в природата. Ако ти обикнеш едно дърво, и тебе ще те обикнат. Ако ти разлюбиш това дърво, и тебе ще те разлюбят. Ако обикнеш един кон, и тебе ще те обикнат, защото този кон има връзка с хората. Приятелят ти ще те обича по единствената причина, че ти обичаш коня си. Ако ти не обичаш коня си, и приятелят ти ще те разлюби. Ако ти занемариш коня си, и приятелят ти ще те занемари.

Един английски учен, който се занимавал със сравнителна анатомия, уподобил всички хора, цялото

човечество на животни, на растения и най-после на скъпоценни камъни. Той направил това сравнение госта сполучливо, защото между всичко, което Бог е създал, има известно отношение, известна връзка. Този учен е написал една хубава книга по анатомия. Всички неща, които Бог е създал, са разумни. Минаваш край едно гърво и мислиш, че то не е разумно. Това е относително така. Когато аз спра да се движа, и моят крак е неразумен. Когато спя, кракът ми не може да говори нищо. Но когато съм в будно съзнание, гостатъчно е най-малкото бутване на крака ми, за да ви запита той веднага: „Какво обичате?“. Кракът направо не може да говори, но като го бутнете, казва: „Първо говорете с господаря ми, а после с мене“. Вие сте от онези, които казват, че могат да говорят с всекиго. Не можете да говорите с всекиго. Ти най-първо ще говориш с онова, с което си направо свързан. И после това, разумното, ще ти отговори. Това са отношения! Същото се прави и в обществото. Например някой човек ти се е разсърдил. Какво трябва да направиш? Не отивай направо с него да говориш, но бутни някой груг, който е умен, той да отиде да говори вместо тебе. По този начин работата ще се оправи. Хиляди примери има за това. Един богат търговец изгонил един от слугите си. Но случило се, че този слуга спасил гъщерята на търговеца, която се гавела в реката. След този случай търговецът го приел обратно. По този начин той отново му станал любим слуга. Защо? Защото спасил живота на гъщеря му. Как станала тази промяна с господаря му? Ако слугата си беше казал: „Нека да се удави гъщеря му“, промяната нямаше да стане. А като я спасил, той спечелил отново любовта на своя господар. Така се оправило цялото положение. Може би това е било едно съвпадение, може би слугата не е знаел кое е момичето, което се гави. Но това не е важно. Важното е, че тя била гъщерята на господаря, който изпъдил слугата си. Следователно не считайте, че хората няма да ви бъдат полезни. Може някой човек в даден случай или в дадено отношение да не

е полезен на тебе, но в друг случай или в друго отношение той може да бъде полезен на някой твой близък.

„Свърши се виното.“ Какво означава този стих? Означава, че вашите стари привычки и навици почти са се свършили, и сега се чудите какво ще правите в бъдеще. Сегашните хора се плашат от религията. Имат право да се плашат. Като влязат в една църква, свещениците веднага им налагат епитимия*: ще се кръстят, ще се молят, поклони ще правят, икони ще целуват, на този светия ще запалят свещ, на онзи светия ще запалят и така нататък. Аз взимам тия неща като форми, които съществуват в обществото. Навсякъде съществуват тия форми. И в най-възвишените работи са турени толкова препятствия, че ти не можеш да залюбиш Господа. Ще излезе един свещеник, който ще ти каже: „Ти трябва да постиш, няма да ядеш. Ще правиш и по двеста поклона на ден. В еди-колко си часа ще ставаши сутрин, за да се молиш“. Хубави са и тия работи, но те не могат да имат постоянно добри резултати. Ако аз съм свещеник и при мене дойде някой човек да се изповяда, ето какво бих му казал: „Ти си земеделец, затова ще си купиш един чифт хубави волове, ще ги впрегнеш в една кола и ще отидеш да ореш на нивата“. По този начин земеделецът ще направи всички тия поклони. Тази работа вече има смисъл, това е истинска работа.

Вие трябва да се пазите от старите навици. Всички имате попски навици, които проявявате във вашето сегашно верую. Не е лошо да има човек попски навици, но какво ще ви ползва един остарял навик? Като започнеш да си казваш: „Това няма да правя, онова няма да правя, поклони ще правя“, ти искаш да си поставиш

* епитимия (на гръцки: „порицание“) Специално покаяние, налагано като извънредно задължение от духовник на изповядал се пред него вярващ. Това задължение може да бъде под формата на различни духовни упражнения, четене на молитви, определен период на пост, лишаване за определено време от участие и гр.

една граница, която няма да те ползва. Поклоните са резултат на нещо последно. Първо, ти трябва да се научиш да мислиш, да чувстваш и да постъпваш както трябва в най-малките си работи, а другото отпосле ще дойде. Така първоначално е започнало човечеството. Вие трябва да се интересувате от много неща, не трябва да изпадате в еднообразие. Някои от вас не се интересуват от много неща, интересуват се само от грехите, от модата. Хубаво нещо е и модата, но само с мода не трябва да се занимава човек. Вие си мислите какъв цвят костюм или шапка ви трябва според вкуса ви или според това дали сте черноок, или рус, тънък, или дебел. Важна роля играят тия неща при обличането, но едно трябва да знаете: никога не си шийте грехи при шивач, когото не обичате. Не търсете и евтини шивачи. Намерете такъв шивач, когото обичате и който е в състояние да ви ушие едни хубави грехи. Когато Господ направи тялото на човека, Той му тури и един съответен на това тяло костюм. Всички костюми, които носите, трябва да съответстват на тялото ви. Вижте какви правилни черти имат някои човешки лица, какви изящни черти имат. Като разглеждате костюмите на мъжете, виждате каква е модата при тях. Дрехите им отговарят на строежа на тяхното тяло: в раменете са широки, а в беграта – тесни. Дойдете ли до женските грехи, виждате, че в раменете те са тесни, а в беграта – широки, това дава една естествена линия на движение. Ако на мъжете поставите широки бедра, тази мода ще бъде безполезна за тях. Мъжете няма да раждат деца, те не се нуждаят от широчина в беграта. И жените не се нуждаят от широчина в раменете, те нямат да вдигат тежки предмети. На жената ѝ трябва крива линия, за да бъде подвижна. В най-малките работи тя трябва да бъде подвижна – това да може да вземе, онова да може да вземе.

Тези форми няма да поправят положението. Те са плод на една стара форма, която е била внесена в живота. Сега иде една нова, една идеална форма в света. Както

гнес е устроена човешката глава, вижда се, че няма съответствие между лицето, главата и ръката на човека. Тук няма една правилна геометрична форма. Лицето някъде е продълговато, а ръката е къса. Няма съответствие между тия три неща: главата, ръката и лицето на човека. Напречният диаметър на главата трябва да съответства на широчината на китката. Значи широчината на тая част на ръката трябва да съответства на широчината на главата. Също така и лицето изисква известно съответствие. Продълговатото лице изисква по-дълга ръка. Човек, който има добре устроена ръка, по-дълга, с дълги пръсти, той се впуска в научни работи. Той не е човек, който се занимава със странични работи. На когото пръстите са къси, той става историк. Като дойдете до математиците, техните пръсти са съвсем другояче устроени. Разгледайте учените, които се занимават с физиология, с анатомия, със социални науки, с морални науки, и ще видите, че всички тия хора се различават по пръстите си, по лицата си и по главите си. Като срещнете един човек, вие можете да познаете по неговите ръка, лице и глава каква наука изучава, изобщо коя област от науката го интересува. Всеки човек представлява тип, образ на една идея, която съществува. Нещата са строго разпределени. Още отвън можете да познаете от какво се интересува даден човек.

За да се направи животът приятен, трябва да се създаде такова общество, дето да се работи за пресъздаване на старите форми. Сега хората искат да възпитат човека, но за това няма никакво поощрение. Казват: „Да повдигнем нашия народ“. Как ще се повдигне един народ? Някой иска да си направи къща. За тази цел той трябва да разбира от много науки, от ред системи, за да може да построи едно добро жилище. И в Америка, и в Англия, и във Франция, изобщо никъде още няма истински модел на добре построено жилище. Някои модели са близо до истинския, но някои стоят далеч от правилния модел. Сегашните модели на къщи са все преходни. Пита се:

„Какви ще бъдат къщите в бъдещето?“. Бъдещите къщи ще бъдат такива, че нечист въздух в тях няма да се задържа, прах в тях няма да има, счупените линии също няма да ги има. Като влиза светлината в тях, пречупванията ще стават правилно. Този салон тук, както е съграден, всичката му красота е отвън. Вътрешно той не е добре построен, светлината не се пречупва правилно. Съвсем друг трябва да бъде този салон. Като дойдат някои хора, харесват прозорците му. То е, защото светлината през тях влиза другояче, по-другояче се пречупва. Всеки казва, че отвътре може да се направи нещо. Отвън е добре направен, но и отвътре може да се направи нещо, да се преустрои. Същото може да се каже и за човешкия характер. Понякога човек отвън е много добре построен, но отвътре не е построен както трябва, отвътре нещо куца – с тия тгли в него пречупванията на светлината не стават правилно. За тази цел човек трябва да разбира малко от геометрия, да може да пресъздаде себе си. Гредите на тавана в този салон показват, че той не може да издържа на голям товар. Значи, ако съградиш тялото си като този салон и натрупаш главата си с много материални работи, ти ще рухнеш надолу. Главата е таванът, който не може да издържа на големи тежести. Ако имаш такива греди на тавана си, но натрупаш много материални работи върху него, той няма да издържа. Това показва, че таванът трябва да бъде свободен, да има много малко тежести върху него. Когато човек дойде до културния живот, той трябва по възможност да носи по-малко работи в главата си. А ако има повече материални работи, отколкото трябва, той трябва да ги тури някъде близо до основата, да освободи главата си от тях.

Мнозина питат: „Какво ще стане със света? Какво ще стане с нас?“. Какво ще стане с вас? Ти, който ме питаш това, след 10 хиляди години ще бъдеш на планетата Венера, друг човек пък ще бъде на Луната. Ще кажеме, че ще се преродите. Така е, но дали ще се преродите на Земята, това е въпрос. Големи са възможностите

за човека в света. Казвате: „Като гоїдем втори път на Земята, какви ще бъдем?“. Някой от вас ще бъде слуга при добър господар. Това е определено на някои, но като не разбират какво значи да бъде човек слуга, те се плашат от това положение. След това, като гоїдеш пак на Земята, ще те направят учител. Всяко положение, което човек заема, не е произволно. Затова недейте да желаете ония неща, които Бог не ви е определил. Бог строго е определил нещата. Ти можеш да ги измениш, можеш да не се подчиниш, но ще видиш последствията на твоята наредба. Ти ще видиш отношението между твоята и Божията наредба. Срещал съм мъже, които искат да станат жени, да се облекат в рокли, да си седят вкъщи, да им е мирна главата. Виждал съм и жени, които, понеже са потиснати от мъжете си, искат да станат мъже, да се облекат в мъжки дрехи. Не се смущавайте от положението си. Колкото го това, подайте си заявлението го Бога, та като гоїдете пак на Земята, да ви изпратят в такава форма, в каквата желаете. Обаче има три теории по този въпрос. Първата теория поддържа, че който веднъж се е родил жена, все жена ще се ражда. Втората теория поддържа, че който веднъж се е родил мъж, все мъж ще се ражда. Третата теория поддържа, че човек ще се ражда ту жена, ту мъж, ще се сменя формата му. Това са различни разбирания, които се поддържат от различни учени. Щом се провиниш като жена, ще се преродиш като мъж. Щом се провиниш като мъж, ще се преродиш като жена. Жена си и имаш мъж, който те изтезава, зле се обхожда с тебе. Ти казваш: „Нека в другия живот да се преродя като мъж, пък тогава ще го науча аз него!“.

Това са все теории. Жената не е нищо друго освен човекът, изразен в своите чувства. Целият човек не е нито в жената, нито в мъжа. Половината човек е в жената и половината – в мъжа. Като съберете тези две половини, ще имате целия човек, така ще разрешите въпроса. Във физическия свят има едно събиране, в духовния

свят има друго събиране, в умствения свят има трето събиране и в причинния свят – четвърто събиране. Тези събирания се различават едно от друго. Когато двама души се съединяват в мисловния свят чрез правата мисъл, когато единият мисли и другият мисли, тогава те са като мъж и жена. Когато в духовния свят двама души чувстват еднакво, те се съединяват в едно, те са като мъж и жена. Когато двама души работят заедно на физическото поле, те се съединяват пак в едно. И най-после, когато двама души мислят, чувстват и действат еднакво, те са в най-високото поле, в причинния свят. Те едновременно желаят да помогнат на човечеството и да се жертват за него. Това става вътрешно. А като дойдат двама души на физическото поле, като се срещнат, те веднага започват да мислят да се съединят, да образуват една щастлива двойка – особено ако са млади. За да бъде животът на двама млади хора щастлив, те трябва, ако в първия ден са били на земята, на втория ден да се качат в духовния свят, на третия ден да се качат още по-високо – в умствения свят, а на четвъртия ден да се качат в причинния свят. И след четири гена, като обиколят четирите свята, те трябва отново да слязат на физическото поле. Ако не могат да се качват, тогава ще има плач, въздишки, неодобрения. И този живот ще е един затворнически живот, нищо повече. Ако така не се разбира животът от всеки човек, бил той философ или цар, неговият живот непременно ще бъде затворнически. Защото с какво ще ограничите една душа, която има такъв голям простор?

Наскоро четох един светски автор, дето е писал върху любовта, върху това каква трябва да бъде идеалната любов. Това е неговото разбиране. В книгата се разправя за един проповедник, който искал да помага на човечеството и работил за неговото повдигане. Разправя се и за една красива мома. По едно време така се стекли обстоятелствата, че той искал да я привлече към себе си, заедно да работят за хората. За тази цел трябвало

да отидат в една затънтена област, но момата по никакъв начин не се съгласила на това. Проповедникът отишъл сам да работи. След дълги години, като се блъскала насам-натам и не могла да намери по-добър от този проповедник, тя се решила да отиде при него, макар и в това най-затънтено място. Но като се съберат заедно, нито проповедникът ще бъде щастлив, нито момата. Защо? Защото, като се влюбят един в друг, те ще започнат да линеят. И ако единият се поправи, другият ще се изтощи. Това се дължи на някакво несъответствие. За да се избегнат тия нещастия, те двамата – и мъжът, и жената, трябва да разполагат с една наука, която да им обясни нещата. Това е едно училище, в което могат да ви се дават такива лекции, от които да се научите да мислите. Такива лекции могат да се държат само на хора от едно общество, което разбира нещата и не ги изопачава.

Вие трябва да се освободите от идеята, която сега имате за жената. Донякъде е вярно вашето разбиране, но жената няма само едно предназначение. Тя не е предназначена само да ражда деца. Жената трябва да ражда и чувства. Не само чувства, но тя трябва да ражда и мисли. Жената трябва да роди разумното в света. Това се изисква от жената. Ако една жена не може да ражда деца, не може да ражда чувства, не може да ражда мисли и не може да ражда разумното в света, вие не можете да бъдете щастливи с нея. Каква жена е тази, която по цял ден се занимава с гребни работи и нито мисли, нито чувства, нито върши нещо разумно? Но и мъжът трябва да ражда. Той сега казва на жена си: „Ти трябва да раждаш“. Много мъже искат да се въодушевяват от жените си. Такъв мъж иска жена му да го обича, да мисли добре за него, да работи, а той да седи по цял ден вкъщи като икона. Това е неразбиране на живота. Изменете тази теория. Ти искаш от жена си да ражда деца, да ражда чувства и мисли, да ражда разумното в света, без да си се запитал какво ще правиш в бъдеще, когато се родиш като жена, а не си

учил тази наука на раждането. Целта ми не е да вярвате в тия работи, но от всяка геометрична форма да извадите онова, което може да ви бъде полезно. Една греда може да бъде полезна за мене в случая, когато трябва да пресека някоя река. Ще туря тази греда като мост и ще мина по нея. Или една греда е важна за мене само когато може да ми послужи като пособие за съграждане на една къща. Камъните за мене са важни дотолкова, доколкото могат да ми послужат при съграждане на една къща. Всички неща в живота ни са важни дотолкова, доколкото имат отношение към нас. Тъй щото отношенията, в които Бог ви е поставил, вие не трябва да презирате. Казвате за някого, че е много прост човек. Не че вашето мнение в случая е криво, но вие не виждате в него онези дарби и способности, които след време ще се развият. Щом е така, не си давайте мнението за човека, да казвате, че е прост. Не казвайте и за друг човек, че е сприхав, не си давайте мнението предварително. Вие не знаете какво може този човек да направи.

„Свърши се виното.“ Не си давайте мнението за никого. Свърши се виното, старите начини се свършиха. Ако някой ви пита какво мислите за него, кажете му: „Много добре мисля за тебе. Аз намирам, че си много добър, много учен човек“. Тъй щото, когато помисля за някого, че е голям простак, веднага ще кажа в себе си, че той е много учен човек, голям психолог. Сега вие се чудите, че говоря толкова пресилено, разсъждавам толкова пресилено. Ще ви приведа един пример. Когато правих своите изследвания из България, срещнах един гимназиален учител, който ме покани в дома си, за да ми покаже своето гениално гете. Той каза: „Да видиш само колко много разбира това гете, колко хубаво говори! Като го погледна, и то ме разбира“. Отидох в дома му и видях едно обикновено гете. Бащата вижда това, което се крие в гушата на детето. Казах му тогава: „Това гете е доста даровито, трябва да му се дават добри условия, за да се развие“. Но виждам, че това гете ще стане даровито и

ще развие гарбите си едва след десет прераждания. – „Я му виж очите, как гледа само!“ Гледа като всяко дете. Бащата се ръководи от други чувства към детето си и затова вижда нещо, което другите хора днес още не виждат. Казвам: човек не трябва да пресилва нещата. Не че бащата е крив, но той другояче вижда нещата. Ако му ги обясня така, както стоят, той няма да ме разбере право. И затова му казвам: „За това дете се изискват особено благоприятни условия. Пазете го, да не развалите гарбите му. Това, което днес виждам, е, че трябва да му се създадат добри условия. Вие, бащата и майката, трябва да се отнасяте много внимателно и деликатно с него. Никакви грубости да няма, никакви наказания да не му налагате. Като направи някаква погрешка, не го бийте, за да си изповяда то само погрешката“. По този път, който му давам, могат да се развият някои гарби в това дете.

„Свърши се виното.“ Свърши се старият начин на разбиране. Досега той е бил потребен и хиляди години още ще бъде потребен. Ние скоро няма да се освободим от него. Но новото трябва да се приеме и да се заинтересоват всички хора от него. Всички трябва да се интересуват от наука, от научни книги. Като четете различни романи, виждате, че писателите имат различни гледища. Някои автори прекарват героите си през големи опитности. Едни подлагат героинята на смърт, други – героя, но все един от тях остава жив. Някои автори излагат на смърт и героя, и героинята. Защо? Имат те някаква психологическа идея. Някъде авторът ще постави героите си в такива условия, че да се оженят и да живеят добре. Вие четете главно от целия този роман и не се спирате върху подробностите. Казвате понякога: „Какво беше едно време!“. Вие започнахте едно време много добре, имахте отлична наука, но после се върнахте пак към старата наука. Казвате: „Не си струва човек да люби“. Знаете ли колко форми има любовта на земята? Любовта на земята се изявява чрез 25 милиона

форми. Всички тия форми се различават една от друга. Доидете ли до последната форма, след това ще минете в духовния свят, където любовта също се изявява в 25 милиона форми. Като влезете в умствения свят, и там любовта има 25 милиона форми. Най-после и в причинния свят любовта се изявява в 25 милиона форми. Това са 100 милиона форми на любовта, които вие трябва да проучите. Пък като минете в друга слънчева система, там ще имате пак единицата, ще имате още 100 милиона форми на любовта. И като влезете в трета слънчева система, ще имате още 100 милиона форми. Така трябва да минете през повече от един милион слънца. Изчислете ги, да видите колко форми на любовта има да проучвате. Тогава само ще разберете колко малко сте изучили от великата любов, която се проявява във великия Космос, в живота.

Казваш: „Господ ме е създал такъв“. Господ те е създал не да бъдеш роб на земята. Земята е госта умна. Като идат страданията, те имат за цел да ви помогнат. Те казват: „Не бъдете толкова глупави! С този ум, който сега имате, никъде не можете да отидете“. Съвременните хора са много лениви, мързи ги да учат. И за да ви накарат да учите, ще ви създадат реди болести, реди притеснения. Като се създадоха болестите между хората, разви се медицината. Като се създадоха големите нужди, яви се земеделието. Като се създаде нуждата от добра храна, разви се готвачеството. После се събраха хората заедно да живеят. Тогава се създадоха социалните отношения, явиха се социалните науки. Когато хората започнаха да грешат, създаде се съдопроизводството. Най-после създаде се и религията, да се молят хората на Господа. Днес са дошли да учат хората много учители, Господ ги е наспорил. Един православен свещеник ме пита: „Ти колко поклони правиш?“. – „Това е моя работа, моя тайна е.“ – „Как разбираш Писанието?“ – „И това е моя тайна. Както виждаш, аз не те питам как ти го разбираш. Това е велика тайна. Ако искаш да знаеш как разбирам Писанието, ела

да прекараш с мене една година. Ако пък искаш да знаеш по колко поклона правя на ден, пак ела да прекараш с мене цяла година. И тогава ще видиш, че не правя само по десетина поклона на ден, но много повече.“ В течение на годината аз правя няколко хиляди или даже милиони поклони. Може да започна с 10 хиляди и да свърша със 100 хиляди поклона средно в годината. Броят на поклоните зависи от различните обстоятелства. Какви ли не поклони се правят! И за Писанието какви ли не грандиозни разбирания съществуват! Казват ми: „Дай си мнението“. Аз не мога да си дам мнението за неща, които още не са се определили, това е моя тайна. Аз зачитам и тайните на природата. Когато искам нещо от нея, не я карам да ми даде мнението си, но вървя след нея и гледам какво прави. По цели дни вървя след нея като след една добра майка и от това, което прави, заключавам какъв е нейният характер.

„Свърши се виното.“ Когато се свърши виното на хората, тогава ще се яви този, който може да направи ново вино. Под „ново вино“ се разбират условията на новия живот, който може да дойде в света. Казвам: ако вие посетите света и сте без пари, ще имате едно понятие за него; ако посетите света и сте с пари, ще имате друго понятие за него. Ако посетите света с пълни джобове, с пари в банката, ще намерите тук най-хубавото място. Ако в същото положение посетите един хотел, той ще бъде най-хубавият. Ще кажете: „Култура е това!“. Като имате пари в джоба, ще можете да посетите концерти, театри, какви ли не други места, ще можете да идете на другия край на света и да се върнете. Но ако посетите Европа без пари в джоба, веднага ще се върнете назад и ще кажете: „Да пази Господ от такова крайно користолюбие!“. Това са два възгледа, които в основата си не са прави. Най-първо, като посетите един народ, вие трябва да знаете неговия език. Вие може да посетите този народ и без пари, но поне езика му трябва да знаете. След това трябва да владеете някакво изкуство, да сте добър

майстор. Ако си един добър медик, ти, като отидеш някъде без пари, ще имаш възможност да намериш болни, които да излекуваш, а те ще ти се отблагодарят по различни начини. Има хиляди болни хора, които чакат някой да ги излекува. Ако си художник, ще намериш един човек, когото да рисуваш, и той, като е доволен, ще ти плати. При сегашното положение на нещата, ако не знаеш език, опасна е работата ти. Същото нещо е и с природата. Ако ти разбираш езика на природата, ще живееш в нейните апартаменти. Ако не разбираш езика ѝ, тя ще те тури на съвсем друго място. Вие трябва да обичате природата. Като я обичате, ще бъдете в положението и на богатия, и на сиромаша. Обичта, любовта примирява крайните противоречия в живота.

Хората гнес, със сегашните си възгледи, едва ли ще могат да си обяснят всичко. – „Трябва да бъдем културни.“ Не е въпросът във външната култура. Ако е въпрос за знание, гнес ние знаем много повече знание, отколкото трябва. Знанието, което имаме на земята, е достатъчно за нас. Например аз съм медик, познавам целия човешки организъм, изучил съм го както трябва. Познавам черния гроб, зная какви са неговите функции в храносмилането. Важно е значението на черния гроб и в друго отношение. Като се качите на небето, и там ще намерите черния гроб. В духовния свят черният гроб представлява онези материали, от които са направени чувствата. Какво е черният гроб? Черният гроб е онази материя, която е създала света. Господ е създал света чрез черния гроб. Какво ще кажете за това? Знаете ли вие какви киселини, какви сили са действали при създаването на черния гроб? Помнете едно нещо: каквото можете да направите, направете го сега. Като се каже някому, че първоначално Бог създаде света чрез черния гроб и после създаде човека, това ще му се види неразбрано, невъзможно. Понеже черният гроб е бил способен да създава, Господ го е турил пак на същата служба. Господ му казва: „Няма друг орган като тебе, който може да

изпълнява тази служба в храносмилането и да поддържа живота“. Какви са научните доводи, с които може да се докаже тази голяма служба на черния гроб? Мога да ви покажа това. Като погледнете един човек, в когото черният гроб е разстроен, какво виждате? Този човек е цял пожълтял. Ако се оженим за жена, чийто черен гроб е разстроен, вие ще има да патите. Най-добрите хора в света са хората със здрав черен гроб. Всеки орган си има своето предназначение. Всеки орган е отражение на онези сили, които действат в известна област, в която и самият орган действа.

Сегашната наука е на прав път. Учените изучават каква служба извършват нервите, кръвоносните съдове, вените, артериите, какво участие взема сърцето в кръвообращението и така нататък. Но учените не могат да направят аналогия, не знаят каква служба извършват сърцето, кръвоносните съдове, мозъкът и другите органи в духовния свят. Вие може да четете много книги – и това е хубаво, но най-после идвате до едно противоречие. Противоречието показва, че черният ви гроб е разстроен. Защо? Защото не го обичате. Като не сте го обичали, най-после той се е разсърдил и е започнал да руши. Какво трябва да направите? Обикнете черния гроб, и той ще се поправи. Най-добрата панацея за черния гроб е да го обикнеш. Като го обикнеш, като съзнаеш важността му, черният гроб ще се поправи. Сега могат да ви дават какви ли не други методи. Понякога се препоръчва да се ядат лимони. Хората са яли и лимони, но черният им гроб все не се е оправял. Ще кажете: „Какво има да обичаме черния си гроб!“. На всички казвам: обикнете черния си гроб! Обичайте противоречията в света. Аз считам, че Бог е създал противоречията. И обичате ли противоречията, вие ще гържите черния си гроб в пълна изправност. Щом намирате, че светът не функционира както трябва, вие разстройвате своя черен гроб. По този начин сами на себе си пакостите. В черния гроб всичко е добро. Като не мисли човек добре

за черния си гроб, с това си прави пакости. Затова ще мислите добре за черния си гроб. Мислите ли добре за черния си гроб, вие ще бъдете полезни и за себе си, и за другите. Това, което ви казвам, няма да го разгласявате навън, но ще направите опит, за да видите, че е така. Онези, които ме слушате, направете един опит, проверете дали е вярно това, което ви говоря. Не ходете да питате другите хора дали то е вярно. Дали е вярно, или не, и те не знаят. Те са невежи, не знаят тази работа. Аз съм я проверявал много пъти и ви казвам сега какво трябва да правите. Щом я проверите, тогава ще знаете дали е вярно това, или не е вярно. Проверявайте нещата. Казвам: обичайте всички противоречия. „Свърши се виното.“ Сега това е новото вино, с което можете да проповядвате. Не казвам, че не трябва да пиете от старото вино. Пийте от него колкото искате. Докато гойде новото вино, пийте от старото.

Добрата молитва

4 октомври 1936 г., София, Изгрев

Алилуя

*Отче наш
Ще се развеселя*

Ще ви прочета 150. псалм. Той е краят на псалмите, краят на това, което Давид е знаел. Този псалм е във връзка със съвременното християнство, във връзка с новата епоха и във връзка с бъдещата култура, която сега иде. Давид го е написал според разбиранията си, вие не взимайте гумите му буквално. Ако му се направи един превод, ще видите, че Давид е имал доста добри разбирания. „Алилуя“ – тази дума не може да се преведе. „Хвалете Бога в светилището Му“ – тук не се говори за този бог, който вие сте си създали. Светът е пълен с такива богове. Например в Индия те са около 150 хиляди. Сега аз ще взема само думата „алилуя“, но няма да обяснявам филологическия ѝ корен, тоест произхода ѝ. „Алилуя“ съществува и в природата. Хората казват „хвала“. „Хвала“ е нещо широко. Тъй както е написана думата „алилуя“, от каквото букви е съставена, тя има свой превод. Българите произнасят тази дума по един начин, англичаните – по друг. Всички народи я произнасят по свой начин.

Сега ще говоря върху това, което не се знае. Обикновено се излиза от неразбраното и се върви към разбраното, значи разбраното излиза от неразбраното. Например съставът на хляба може да не ти е известен, може да не знаеш откъде иде той, да не знаеш какъв е елементът, който влиза в него, но след като се нахраниш с този хляб, ти чувстваш вече силата му, виждаш какво може да ти предаде. Ти не знаеш какво значи „алилуя“, но след като ти кажат тази дума, ти я чувстваш. Това, което чувстваш, е силата, която иде от „алилуя“. Нещастията в света идат повече от разбраните работи, отколкото от неразбраните. Ти искаш да опитах виното, за да

разбереш силата и съдържанието му, но после те боли глава. Ти искаш да опиташ хубавите грехи, но след като ги опиташ, заборчляваш. Това е неразбраното. Ти искаш да станеш учен човек, но като не знаеш как да учиш, нервната ти система съвсем се разстройва и тогава казваш: „Не си струва човек да бъде учен“. Не че не си струва човек да бъде учен, но като си учил, ти си искал да разбереш това, което е неразбрано. Оставете някои неща да бъдат неразбрани. Понякога вие искате да бъдете това, което в дадения случай не можете да бъдете. Радвайте се на придобивките на всички хора. Какво ви пречатства да се радвате? Ти можеш да се радваш на придобивките на един кон или на придобивките на едно гърво. Ще кажеш, че гървото нищо не значи. Ти не считай, че това гърво е обикновено. Като стои пред тебе, то привидно се показва, че е нищо, че е едно просто гърво. Ти не знаеш какво нещо е гървото. Какво е гървото, това няма да ти обяснявам. То е незнайно. Вие не знаете какво нещо е и животното. Думата „животно“ не е нито българска, нито славянска, нито санскритска, тя е ватанска дума. Няма да ти обяснявам и какво нещо е ватанският език.

Казвам: незнайните работи в света произтичат от невежеството. Какво означава невежеството? Човек е много учен, но под формата на невежество той скрива някои свои слабости. Скрытото в човека може да му причини нещо. Когато се гради едно здание, тези, които го градят, имат план, даден им от архитекта. Обаче някой им скрива този план. Ако след това са градили зле, зло ли са мислили? Не, невежеството ги е накарало така да градят. Като не са знаели как да направят някои неща, те не са станали както трябва. Какво означава склонността на някои хора да женят децата си рано? Оженват ги рано, че да се наредят добре. Дъщерята няма още 19 години, а вече я женят. В Индия женят децата даже на 12 години. Казват, че това учреждение е от Бога наредено. Да, женитбата е институт от Бога, но така както функционира, не е от Бога. Както функционира,

това са вече човешки порядки. Институтът е Божествен, а порядките са човешки. Когато е бил съграден този Божествен институт, на човека се е казало така: „Ти ще имаш само един Бог и Него ще обичаш с всичкото си сърце, с всичкия си ум, с всичката си гуша и с всичката си сила“. А като създал жената, Бог ѝ казал: „Ще обичаш този свой баща като себе си“. Тази заповед Бог е дал на Ева по отношение на Адам: „Ще го обичаш като себе си“. И на Адам казал: „Ти ще обичаш Ева, понеже Аз я създадох“. Когато мъжът тръгне да се жени, той не казва истината на момата. Той ѝ се представя като някакво божество, казва ѝ: „Като дойдеш да живееш при мене, ти ще бъдеш като царица. Ще имаш файтони на разположение, копринени дрехи, хубави шапки и обуца, ще имаш всякога отлична храна. С една дума, ще имаш всичко първокласно“. Когато се оженят, не излиза така: нито файтоните ги има, нито копринените дрехи, нито хубавите шапки и обуца, нито хубавото ядене. Жената казва на мъжа си: „Излъга ме ти“. Какво трябваше да ѝ каже той? Той трябваше да ѝ каже: „Слушай, ти няма да бъдеш при мене щастлива, защото и аз сам не съм щастлив. Аз няма да се ожена за тебе, но понеже съм нещастен, търся едно успокоение. Ако можеш донякъде да ми послужиш, да ми сътрудничиш в живота, тогава ще можем да живеем така, както Господ е дал“. Така трябваше да каже мъжът.

Къде седи погрешката? Къде е измамата? В бързането. Хората бързат да се оженят. Импулсът да се женят е прав, но бързането е една слабост в тях. Какви качества ще предадат на онова поколение, което ще създадат? Синът, когото ще родят, няма да прилича на баща си. Дъщерята, и тя няма да прилича на майка си. Какви снове и дъщери са тези, които не приличат на родителите си? Мъжът казва на жена си: „Ти си недоволна от мене, намираш ме малко невъзпитан, малко недорасъл, но ще родиш такова дете от мене, че ще видиш колко може да се уповава на него“. Като се роди това дете, то създава на майка си два пъти по-големи мъчнотии, отколкото

мъжът ѝ създава. Днес мъжът си търси избраница, която да го спаси някак. Днес всички хора чакат някой да ги спаси. Преди всички онзи, който иска да стане баща, трябва да има такива качества в себе си, че да стане проводник на Божественото. И като му се роди син, да може този син да направи майка си щастлива. Синът може да направи майка си щастлива, а дъщерята може да направи баща си щастлив. В една фамилия не трябва повече от две деца. Онези, които имат повече от две деца, казват: „Какво да правим ние, като имаме 3, 4, 5 деца?“. Е, вас Господ ви е благословил! Ето, и Яков имаше 12 деца. В това отношение няма друг народ, по-благословен от евреите. Те са все поколения от дванайсетте сина на Яков. Но главата на Яков патеше от тези 12 деца, които бяха упорити. Те се родиха от две жени. Егната от тях беше възлюбената на Яков, а другата не беше негова възлюбена. Той трябваше да служи на вуйчо си Лаван цели 14 години, за да си купи тези две жени. Ние трябва да вземем поучителната страна на тази история. Яков не беше прост човек. Той разбираше от окултни науки, беше голям окултист и естественик. Вуйчо му Лаван обаче го изигра и го остави да му работи цели 14 години за две жени. Вуйчо му каза: „Ти трябва да станеш овчар при мене“, но не му даде никаква заплата. Той искаше и тук да го изиграе, затова му каза: „Като заплата за своята работа ти ще вземеш за себе си онези овце, които се раждат пръчкави“*. С това той искаше да му даде по-малко овце, защото пръчкавите се раждаха по-малко. Но Яков приложи тук своето окултно знание. Той направи така, че когато зачеваша овцете, да гледат такива пръчки в коритото, дето пиеха вода. И наистина, раждаха се повече пръчкави овце, които взимаше Яков. Той излезе по-умен от вуйчо си Лаван. На няколко пъти Лаван изменяше обещанието си, но най-после Яков стана богат. След 14 години той забогатя. Вуйчо му не излезе честен човек.

* пръчкави *остар.*, *диал.* Шарени, на ивици.

Питам: как може да се живее честно при един нечестен човек? Когато някой живее при нечестен човек, какво трябва да направи? Ако мъжът или жената са нечестни, какво трябва да направи другият от тях, който е честен? Ти си направил вече една глупост, като си се оженил – какво трябва да правиш по-нататък? Не че в самата женитба ти е погрешката, но ти не си се оженил навреме. Изборът ти не е прав. Какво трябва да правиш сега? Ти се развеждаш и после се жениш втори, трети, четвърти път. Не, въпросът не се разрешава така. Има едно вътрешно разрешение на въпроса. Семейният живот е една необходимост за развитието на самия човек и за прогреса на човечеството. В тази фаза на развитието, както е поставен семейният живот в своето проявление, той е един институт за прогресиране на човечеството. Рибите имаха свое разбиране на въпроса за семейството. В техните книги беше написано: „всяка една жена през годината трябва да роди 300 хиляди деца“. Като живее женската риба 10 години и всяка година ражда по 300 хиляди деца, можете да си представите колко много деца ще роди през всичкото това време. Като изучавате естествени науки, ще проверите това. След рибите дойдоха птиците, но и те бяха на същия ум. Птиците казаха: „За да се подобри семейството, за да живеят помежду си по-добре, брат и сестра трябва да се женят“. Тогава птиците снасяха по 6 яйца, и все по двойки: едно мъжко и едно женско. У тях не се раждаха две мъжки и едно женско или едно мъжко и две женски. Така разбираха те семейството. След птиците дойдоха млекопитаещите, които нарушиха този ред на нещата. Отвън дойдоха причини, които създадоха по-големи животни. Мъчностиите нарушиха дотогавашния ред. В семейството на птиците имаше сътрудничество: и бащата, и майката работеха, заедно отиваха на работа. Те не прибягваха до такива големи неща – да изпращат децата си в университет, където да следват с години. Съществуваше един птичи университет, който сам се

издържаше. Там женската мъти яйцата си около 21 гена, най-много един месец. И след два месеца всичко се свършва. През това време родителите дават на гетето си програма, като му казват: „Ти ще ходиш с нас, с баща си и с майка си, и каквото правим ние, това ще правиш и ти. И ще работиш с нас заедно“. Добре е това, но представете си, че като се оженят брат и сестра орли, случи се така, че орлицата умре. Какво ще прави орелът тогава? Ако са други птици, те могат да се женят и втори, и трети, и четвърти път, обаче при орлите не е така. Някои птици живеят 20 години и двайсет пъти могат да се оженят, то значи всяка година. Орлите водят живот на еднобрачие. Като умре жена му, орелът втори път не се жени. Но и орлицата гледа да не умира. Тя не умира лесно, понеже е силна, няма кой да я изяде. Орлите са царе на птиците.

Аз ви привеждам тази история, но учените не се спират на нея. Те изучават човека какъвто е сега, обаче, тъй както живее, човек повтаря всички методи, които се прилагат в растителното и в животинското царство. Човек минава към по-свършени форми и начини от тези, по които досега се е живяло. Сега ние имаме електрическо осветление, имаме и радио. Рибите също имат радио. И насекомите имат радио. Дългите мустаци, които имат рибите и насекомите, не са нищо друго освен радио. Естествениците са наблюдавали, че когато го мустаците на някоя риба се докосне друга, по-малка рибка, голямата веднага възприема това, обръща се и я поглъща. Мустаците показват от кое ято иде рибката, при което голямата риба положително знае, че ще гойде някоя друга при нея, ще я бутне по мустаците и тя ще може да я глътне. Радио си има тази риба. Не само рибите имат радио, но и някои от насекомите, особено от твърдокрилите, имат пипала, които им служат като радио. И пчелите също така имат радио, с което възприемат. Те си имат език, с който се разбират. Онези, които изучават пчелите, знаят тия неща много добре. Като гойдете до човека, забелязвате същото нещо. Мустаците при

хората не са нищо друго освен тяхното радио. Тия косми са радиални жици за съобщенията, които идват от Венера, от Юпитер, от Сатурн, от Меркурий – от разни светове. Те идват и от Земята, и от Месечината, и от Слънцето. Като гои́де такава съобщение до мъжа, той цял се преобразява. Мъжете от англосаксонската раса, за да се освободят от тия непостижими идеи, които идват от разните светове, започнаха да се бръснат. Те казват: „Тези работи са непостижими. Няма защо да имаме съобщения с Венера, с Меркурий и с всички останали светове“. Като се бръснат, по този начин те искат да прекъснат съобщенията си със световите. Космите на човека представляват неговото радио. Сега жената е станала по-умна, тя е измислила някакво лекарство, с което да спре растежа на космите по лицето си, да не възприема нейното радио. Каквото възприеме, жената само в него вярва. Но сега на някои жени започнаха да им растат бради. Брадите аз наричам „инсталиране на възприемателни проводници“. Като гоидете до космите на главата, това са пак възприемателни, радиални жички, чрез които се възприема външната енергия. Ако вие не знаете как да възприемате с тези радиални жички, главата ви съвършено ще оголее.

Аз ви говоря сега на един понятен език, за да знаете, че това са съществени работи, с които човек трябва да се занимава. В главата се намира един велик свят – мозъкът, който първа трябва да се развива. Човешкият мозък е в началото на своето развитие, той едва сега е започнал да се развива. Един съвременен учен прави едно сравнение, с което да покаже големите възможности, които седят в човешката глава, по-специално в мозъка. Той казва: „Ако всичкото съвременно знание, което може да се напечата в 90 книги, големи като Библията, се постави в мозъка на човека, в него ще остане място за знанието на още 900 такива големи книги като Библията“. Грамадни възможности се крият в мозъка на човека. Но човек още не е дошъл и до половината на това развитие. Космите

на косата, разположени над двете полушария на мозъка – дясното и лявото, имат противоположни качества. Тези, които са над лявото полушарие на мозъка, внасят мекота в човека. Те произлизат от света на любовта. Космите от другата страна – над дясното полушарие на мозъка, произлизат от света на мъдростта. И едните, и другите – и любовта, и мъдростта, се събират на едно място, като работят заедно през целия живот на човека. Това, което сега ви говоря, е толкова отвлечено, че не можете да видите отгде именно идат тия неща. Казвате: „Отгде иде тази енергия?“. Тя иде от природата. Вие още не сте проучвали какво нещо е Космическият човек. Човекът не е такъв, какъвто се е родил на земята. В сегашната Вселена, въвн от Бога, няма друго същество, което да е по-високо от човека. Не ви говоря за гребнавия човек. Всички, които виждате на земята, това са още едни малки, гребнави същества. Един ден те трябва да заприличат на баща си, на Космическия човек. Ето тази идея е „алилуя“. Ще кажете: „Докажи ни всичко това“. Как мислите вие, доказателствата голямо нещо ли са? Ти не можеш да доказваш нещата. Как ще ги докажеш? Как ще ми докажете, че едно вещество е сладко? Аз не искам доказателства за това. Като анализирате от какви елементи е съставена захарта, този състав можете да го докажете, но същественото не можете да докажете: че захарта е сладка. Съставът на захарта не е същественото в нея.

В съвременната наука има едно противоречие. Казва се, че водата е създадена от водород и кислород. Не, водата не е създадена от водород и кислород. Ако е вярно, че водата е създадена от водород и кислород, как е възможно тогава едно дете да се роди от майка си и от баща си и да не прилича на тях? Детето трябва да прилича на родителите си, а то не не прилича. Водородът и кислородът са създадени за нещо, за едно „алилуя“. И водата е създадена за нещо. Водата носи живота в себе си. Затова се говори за жива вода. Сега хората търсят онзи еликсир, който да обнови живота. Този еликсир е водата. Но на

сегашната вода ѝ липсва нещо. Има още един елемент, който трябва да влезе в нея – този елемент е вечният живот. Щом вечният живот влезе във водата, вие ще имате това, което се нарича еликсир за обновяване на живота. Колкото по-чиста е водата, толкова по-правилно става храносмилането и умът на човека става по-свеж. Съвременните хора обезсмислят живота си, а при това се чудят как да се поправи светът. Те казват, че светът трябва да се реформира. Хубава е идеята им, но по какъв начин може да се реформира? За да се реформира светът, трябва да му се даде нещо ново. Да се напише един закон, това ни най-малко не е реформиране. Да се напише една книга върху възпитанието, това ни най-малко не е реформиране. Начинът, чрез който възпитанието може да дойде, е онзи нов елемент да стане достъпен за умовете на хората, да могат те да го възприемат. Само тогава новото възпитание може да дойде. Откъде ще започне това възпитание? От земята ще започне, от мъжете и от жените. Само мъжете и жените са в състояние да пресъздават света. Само те са в състояние да възпитат света. Само на тях е достояние възпитанието. Само братята и сестрите са в състояние да внесат доброто в света. Ако майките не раждат такива деца, каквито трябва да се раждат, и ако синовете и дъщерите не се проявяват такива, каквито трябва да бъдат, светът не може да се поправи. Между братята и сестрите трябва да се тури началото. Братът трябва да гледа с най-голямо уважение и почитание към сестра си. Като я погледне, той трябва да има един свещен трепет, едно свещено чувство към нея. Никакво гневно чувство, никакъв гневен поглед не трябва да отправя той към сестрата. И сестрата трябва да има същото свещено чувство към братя. Ще кажете, че братът може да си намери някоя възлюбена. Не, по-възлюбено същество за него от сестрата няма. Сестрата е възлюбената на братя. Както братът живее със сестра си, така ще живее и със своята избраница, иначе няма живот.

Хората търсят лъжливото и по този начин излизат от своето семейство. Защо излизат хората от семейството си? Защото порядъкът и разбиранията им са съвсем други. Те имат съвсем други идеи за семейния живот, за любовта. Вие имате съвсем повърхностни понятия за живота, очаквате от живота това, което той не може да ви даде. Вие очаквате от любовта това, което тя не може да ви даде. А не може да ви го даде, защото то не е нейно. Вие страдате, но това не е любов. Мислите, че губите нещо, а всъщност нищо не сте изгубили. Жената на един мъж е жива, децата му са живи и въпреки това той страда. Защо? Защото погодзира жена си, че ходи с чужди мъже. От това погодрение човекът не може да спи. Той погодзира и сина си, погодзира и дъщеря си. Всъщност липсва ли му нещо? Този човек е крайно алчен, той погодзира даже и себе си. Питам го: „Ти, умният човек, защо се ожени за тази жена, която гнес толкова много погодзираш?“. После питам жената: „Ти защо роди този син, защо роди тази дъщеря? Синът ти и дъщеря ти не се излюпиха от само себе си“. И след всичко това вие търсите причините на страданията отвън. Не, вие сами си създадохте тези страдания. Вие сами си създадохте парите – те не дойдоха отвън. Игваш най-после до положението на риба, която има 300 хиляди малки. Ти пък имаш 300 хиляди златни лева, те са твоите деца. Ако един ден ти вземат тези пари, ще се считаеш за нещастен. Грехът не е в желанието на човека да има пари. Парите са резултат на неговия ум. Грехът сега в това човек да мисли, че щастието му е в парите или че нещастieto му е в безпаричието. Ако ти не употребиш парите както трябва, с тях можеш да си създадеш хиляди нещастия. С пари ти можеш да си убиеш най-хубавата греха, но ако шивачът има проказа, той ще внесе проказата в дрехите ти и така ти ще станеш нещастен. В дадения случай по-добре е човек да няма такава хубава греха, но да бъде здрав. Питам: при тази голяма любов към парите кой ги създаде? Вие създадохте парите като

ваши деца. Вие си направите една, две, три къщи – това са пак ваши деца. Воловете, говедата, конете също са ваши деца. Вие треперите над тях. Това разбиране правилно ли е? Конете не ги родихте вие, говедата, кравите, овцете не ги родихте вие. И парите вие не ги направихте. Всичко това са доведени, осиновени деца. Уповавай само на онова, което е излязло от тебе – от твоя ум, от твоето сърце, от твоята душа и от твоя дух. Само на него можеш да уповаваш. Онова, на което не познаваш свойствата, на него не можеш да уповаваш.

Мнозина, на които съм казвал, че без пари може, са възразявали, че това не е възможно. Не е въпросът, че може без пари, важното е как да се употребяват тия пари. Ако парите тръгнат подир тебе, ти ще можеш да свършиш с тях някаква работа. Ако не тръгнат подир тебе, остави ги, нищо няма да свършиш с тях. Ще кажете, че това е глупава работа. А онова, в което вие вярвате, е два пъти по-глупава. Аз мога да направя парите да тръгнат подир мене, но няма да ви дам това изкуство. Защото, ако ви дам това изкуство или ако направя опит с него, всички държави ще се заинтересуват. Сега ще ви приведа един пример с един опит, който е направен в Америка. Във Вашингтон имало две големи оръдия, останали от времето на тяхната Гражданска война. Като решили да направят един опит, взели тези оръдия, прикрепили към тях два големи магнита и ги поставили на един от главните входи на града. Хората отивали да посетят това място, но каквото желязно имали по себе си, всичко се привличало от магнитите: обуца с железни пирони в тях, бастуни, часовници и така нататък. Сила е магнитът! Следователно златото ще тръгне след всеки човек, който има такава магнитна сила в себе си. Аз ще ви дам едно практическо правило, което може да приемете и като закон: човек трябва да започне да мисли. Никакво подобрение не може да стане в света, ако човек не започне да мисли. Навсякъде важи това: било в растителното или в животинското царство, или в царство-

то на човека – навсякъде трябва да има мисъл. Дето има мисъл, там има прогрес. Дето мисълта е престанала, там има израждане. Законът на израждането показва, че мисълта е престанала. А законът на еволюцията, на растежа е закон на човешката мисъл. Когато мислиш, ти еволюираш. Хората остаряват по единствената причина, че престават да мислят. Хората осиромашават по единствената причина, че престават да мислят. Хората заболяват по единствената причина, че престават да мислят. Хората изгубват паметта си, защото престават да мислят. Човек изгубва силата си по единствената причина, че е престанал да мисли. Всичко, каквото човек губи, се дължи на факта, че той е престанал да мисли. Мисъл трябва да има в човека! Докато мислиш, ти не можеш да се обезсърчиш. Мисълта е Божествена сила. Всички дяволи могат да се съберат около тебе, но само като ги погледнеш и започнеш да мислиш, ти ще ги разгониш. Те ще се увиват около тебе със своята мисъл, но твоята мисъл ще може да ги прогони.

При възпитанието на детето вие трябва да събудите мисълта в него. Не да мисли като дядо си, не да стане като него, но в детето трябва да се събуди една основна мисъл, една основна идея. Ще му наведете някаква основна мисъл. Това дете трябва да мисли. На това дете трябва да му дадете идеал. Като му говорите за някое растение или за някое животно, вие трябва да му покажете една основна черта в растението и в животното, да разбере детето, че те не са глупави. Вие трябва да покажете такава основна черта в растението и в животното, каквато и у вас има, та като минава детето покрай тях, да ги гледа вече другояче. Хората трябва да съсредоточават мисълта си и към растенията, и към животните, да схващат в тях онова хубавото, което ги отличава като растения и като животни. И в тях има някакви знания. Аз съм против криминологичните и патологичните науки. Медицината трябва да изучава първо здравия човек. Тя трябва да изследва кръвта на здравия човек и

оттам да вади своите заключения за всяко отклонение от нормалното. Като знае състоянието на здравия човек, лекарят ще може да му препоръча с каква храна да се храни. По този начин той ще гоиде до положението да лекува болните с определена храна. Храната може да лекува човека. Ако разгледате положението на семейства сега, ще видите, че в тях има нещо старо, от което трябва да се освободят. Това, което сега ви говоря, могат да го приложат и един лекар, и един свещеник, и един търговец, и един учител, и една майка, и един баща – всички могат да го приложат. Когато лекарят посети болния, той първо ще събуди в него мисълта. Болният може да е обезсърчен, но лекарят ще му даде една насока на мисълта и ще му каже, че болестта ще мине. Лекарствата, които лекарят дава на болния, не са нищо друго освен магия, която връща мисълта, магия, която възстановява човешката мисъл. Обикновено лекарство то се дава три пъти на ден: сутрин, обед и вечер по една лъжичка. Като пие три пъти на ден от това лекарство, болният придобива вяра. Когато нещата не стават, тогава се ражда суеверие. Когато лекувам един болен, няма да му кажа, че изведнъж ще оздравее, но ще му кажа: „Както те лекувам, ти след една година ще имаш микроскопично подобрение. Оттам насетне това подобрение ще започне да се усилва“. Това е лекуване! Природата винаги започва с най-малкото. Лекуването от страна на един лекар или от страна на един свещеник не е нищо друго освен възвръщане на човека към Божественния порядък на нещата. Всеки човек трябва да се върне към Божественото. Накарайте болния да мисли правилно, и той ще се излекува. Ще му кажете кои са причините за неговата болест. Ще му кажете как е живял в миналото и че вследствие на този живот е дезорганизиран.

Например семейни хора сте и работите ви са объркани. Как ще оправите работите си? С права мисъл. Правата мисъл ще оправя света. Талантливите, гениалните хора насочват човешката мисъл в права посока.

Те написват някои книги, но светът пак не се поправя. Защо не се оправя? Защото изнасят недъзите на хората. Докато изнасят недъзите на хората, светът никога няма да се поправи. Вие трябва да изнасят положителното в живота. Когато талантиливите, гениалните хора изнасят положителните, добрите страни на хората, светът може да се поправи. В света трябва да влезе водата. Тя е, която чисти. Вода трябва за чистене сега. Когато дойде водата, този еликсир на живота, всички хора ще имат изцеление за своите болки. Трябва да знаете как да се чистите. Ще дойде тази жива вода в света. Сега всички науки се стремят да намерят подходящи форми, за да се послужи на живота на хората. Препоръчва се хигиена в храненето, в обличането, навсякъде. Днешните хора имат най-добри условия за прогрес. Те имат с какво да се занимават. Днес всеки човек чете, занимава се с ред външни неща, но със себе си най-малко се занимава. Ако започнете да се занимавате със себе си, вие ще се изплашите. За да не се изплашите, започнете да изучавате мустаците си, брадата си, космите по главата си и така нататък. Когато лицето на жената, което обикновено е гладко, започне да се покрива с косми, това показва, че в бъдещото си прераждане тя ще се роди мъж. Всички жени, на които е започнала да израства брада, в бъдеще ще станат мъже. Дали вярвате в това, или не вярвате, за мене не е важно. Вашето вярване или невярване за мене не е важно. Това са факти, които се срещат в природата. И аз имам свое верую. Фактите в природата са една истина, която не се доказва. Тя не се и оспорва. Ще кажете, че това е в противоречие със сегашното знание. Възможно е, но в природата няма противоречия. Онези жени, на които са започнали да израстват косми, в бъдеще ще станат мъже. А онези мъже, на които космите са започнали да оканват, в бъдеще ще станат жени. Не само това, но има и факти, констатирани от медицината: някои жени се превръщат в мъже.

Ще кажете: „Как е възможно жена да стане мъж?“. Има такива случаи. Една млада мома след време е стана-

ла мъж. Тя е имала едновременно двата елемента в себе си: и на момъка, и на момата. Ако елементът на момъка вземе надмощие, тогава момата се превръща в момък. Това показва, че числото 12 има надмощие в нея. Числото 12 е преобладаващото влияние на мъжкия принцип. Числото 21 е преобладаващото влияние на женския принцип. Единицата е преобладаващото влияние на мъжкия принцип; двойката – преобладаващото влияние на женския принцип. Тройката пък е резултат от двете числа – от единицата и двойката. Четворката е мъжкия принцип. Петицата – женският принцип. Шестлицата е резултат от влиянието на числата 4 и 5. Седмлицата е мъжкия принцип. Осмлицата е женският принцип. Деветката е резултат на тия две числа – 7 и 8. С числото 10 започва нова епоха в света, тук единицата се развива при нулата. Десетката означава един нов закон. Вие трябва да знаете как се е развила единицата – първичната причина, или първичният елемент, в който са били условията. Нулата – кръгът, показва, че там е била скрита тайната. Този кръг показва как се е развила единицата. Като разглеждате микроскопичните животни, виждате, че те имат овална форма. Най-първо клетката се дели на две, после пак се дели на две – по този начин тя се размножава. Следователно, ако у вас става деление, това показва, че вие се намирате в едно нисше състояние на животинското царство. Ако само растете, вие сте в растителното царство. Ако мислите и чувствата ви са разхвърляни, вие сте в животинското царство. А човек се намира в свят, в който нещата не се делят, не стават чрез делене, но там става въпрос за самозараждане на нещата. Само в човека става зараждане на нещата. Дотогава, докогато у вас нещата не се зараждат, вие сте на по-ниско стъпало на развитие. Самозараждането е по-висока култура, в която човечеството ще гоїде. Сега е време на зараждането. У вас трябва да се зароди такава мисъл, такава чувство, такава постъпка, на които вие да разчитате. Това, което се заражда, е силно. Там вие можете да постигнете всичко в един ограничен кръг.

Сега ще ви приведа пример какво значи зараждане на една мисъл. Една американка, като боледувала 12 години от неврастения, се обръщала за помощ към много видни лекари и психолози, но никой от тях не могъл да я излекува. Най-после тя започнала да се моли на Бога. Един ден ѝ попаднала една книга, в която някакъв виден учен говорел за влиянието на човешката мисъл, за силата на внушението. Като прочела книгата, тя толкова силно повярвала в написаното, че веднага станала от леглото си, почувствала се съвършено здрава. Това е зараждането на една мисъл: както лежиш болен в леглото си, веднага да станеш и да бъдеш вече здрав. Ако си бил парализиран, веднага парализата ти да премине. Каквато и тревога да си имал, като станеш от леглото си, моментално да се освободиш от нея. Когато нещата не могат да се зародят по такъв разумен начин, често стават самоубийства. Единственият изходен път в живота, това е зараждането на новите мисли, на новите чувства, на новите идеи в живота. Това е изходният път за човека, който е изгубил посоката в живота си. Като се обезсърчи, човек казва: „Вече не ми трябва да живея“. И започва да мисли как да се самоубие, дали да се отрови, или да се хвърли от някоя висока канара. Това не е разрешение на въпросите. Ако всички хора се самоубиваха, какво щеше да стане с човечеството? Самоубийството е процес на израждане. Този, който се е самоубил, той деградира, слиза като животинно в животинското царство. Ако не вярвате, можете да го проверите. Самоубиецът се връща в животинското царство. След това трябва с хиляди години да пъпли като животинно, докато дойде до положението, в което се е намирал, преди да се самоубие. Той е паднал вече, както е паднал един човек от някоя висока канара и е пречупил крака си. Тъй щото, като се самоубие един човек, той слиза в животинското царство, става животинно, нищо повече. След всичките мъчности, през които е имал, той вече не може да мисли и започва да изживява своето минало. Когато Господ иска да освободи човека от страданията, които не може да носи, Той го поставя

в положението на животно. И тогава, като започнат да го впрягат, човек не трябва да съжалява.

Какво е заключението? Вие сега ще запитате: „Може ли да се каже, че всички животни, които днес съществуват на земята, някога са били хора, които са се самоубили?“. На това вие сами ще си отговорите. Бог направи животните за помощници на хората. Едно време, когато животът се развиваше при естествени условия, животните и хората си говореха помежду си. Сутрин волът питаше господаря си какво има да правят днес. Господарят казваше: „Днес трябва да орем нивата“. Тогава волът сам се впрягаше и отиваше с господаря си да орат заедно нивата. През това време те си говореха. Като свършваха работата си, връщаха се заедно от нивата и казваха: „Добра работа свършихме. Разоряхме земята“. Така е било едно време, но после, когато човекът съгрешил, той изгубил Божественото в себе си и влязъл в животинското положение, възприел езика на животното, а животното слязло още по-голу. Тъй че днес хората се намират в един паднал свят. Животните казват на хората да ги извадят от това положение и да ги поставят в онази култура, в която някога са живели и са се разбирали. Хората казват: „Това не е свят, не е култура“. Каквото е сега, и то е полезно, но не е още истинската култура, към която хората се стремят. Добро е желанието на някои хора да не колят повече животните, но в тях трябва да се зароди мисълта никога да не ядат месо. Не е въпрос само да не колят, те трябва и да не ядат месо. Всички хора трябва да се убедят в правотата на тази мисъл. Трябва да се докаже на хората, че ако ядат месо, нищо няма да постигнат. Когато някоя котка дойде при мене, тя започва да обикаля наоколо, да мърка, да се глади и чисти. Тази котка е изпратена на земята да се възпитава при хората. Това е половината истина. Има неща, за които аз не мога да ви говоря, но котката, която е дошла при мене, е изпратена да се възпита. Тя ще помърка, ще поиска малко хляб, после ще се качи на стола ми и ще каже: „И аз мога да бъда такава като тебе, да седя на такъв стол“. Сега се

гържат какви ли не религиозни проповеди: че трябва да се молим на Бога, че трябва да учим. Добре, нека да се моли човек на Бога. После ще кажат, че трябва да се изучават различни езици. Като знаете няколко фрази на френски, изучили ли сте вие френския език? – „Е, знаем толкова, колкото да си изпросим малко хляб.“ Не, като ще се учи един език, трябва да се изучи основно. Всеки език пригава особени качества на човека. Като изучаваш английски език, придобиваш едни качества; като изучаваш френски език, придобиваш други качества; като изучаваш български език, придобиваш трети вид качества. Това, което българският език дава на човека, другите езици не могат да му дават. Всеки език има свои специфични качества. Какъвто език изучаваш, такива качества ще придобиеш. Ако изучаваш санскритски или гръцки, или друг някакъв език, такива качества ще придобиеш. Латинският език е език на правото. Гръцкият език е език на скулптурата. Гърците са превъзхождали другите народи в изкуството на скулптурата.

Сега всички се питат: „Какво трябва да допринесе християнството за света?“. Какво е допринесъл Христос, това е друг въпрос, но сега въпросът е какво могат да допринесат християните на всички народи. Християните трябва да създадат един нов тип. Християнството е наука за безкористието. Християнството още не е наука за любовта, но е наука за безкористието. Безкористност се иска в света, за да могат хората да живеят сносно. Християнството е наука за сносния живот, който обаче още не е постигнат. Говори се сега за някаква любов, за спасението на човечеството, но това се отнася за бъдещата програма. Главната задача за хората е безкористието. От хората се иска един сносен живот на безкористие, или на любов към ближния. От всички се иска добра обхода. Казвате, че трябва да се обичате. Знаете ли какво носи любовта? Щом влезете в новата култура, във вас трябва да се зароди една нова мисъл, една права мисъл. В какво седи правата мисъл? Това, което подмладява човека, е новото. Това, от което остарява

човек, то е старото, нищо повече. Що е новото? Това, в което хората се подмладяват. Аз вземам подмладяването в широк смисъл. – „Ама може ли да се подмладим?“ Това е друг въпрос. Това учение, което носи подмладяване дори и в най-слаба степен, то е правото учение, новото учение. А това, което носи остаряване и ограничаване на свободата, то е старото учение. Това, което навсякъде носи мир и радост в сърцата на хората, то е новото. Това, което нарушава мира, радостта и спокойствието на хората, то е старото. Това, което обеднява и изтощава хората, то е старото. Това, в което хората забогатяват, стават щастливи и си помагат, то е новото. Това е казал някога Христос: „Аз дойдох да им дам живот и да го имат преизобилно“. И още: „Който пие от тази вода, няма да умре, но той ще се подмлади“. Христос е проповядвал закона на подмладяването.

Ние сме оставили този процес на подмладяването за бъдещето, за след хиляди години. И мислим, че като отидем на небето, ще ни посрещнат тържествено. Ти днес трябва да се подмладиш. – „Ами какво ще стане с бялата ми коса?“ Остави бялата коса настрани, не ми говори за нея. Ти си на сцената, където си се престорил, че имаш бяла коса. Всинца сте хипнотизирани, затова казвате, че ви е побеляла косата. Аз виждам, че на никого косата не е побеляла така, както аз разбирам – да е истински бяла. Защо побелява косата на човека? За да се научи да дава от касата си, нищо да не загърба за себе си. И след като се научи на това, тогава той ще почервенеет. Почервяването е признак на здраве в живота. Хубавата червена краска е признак на здраве. Това може да се докаже с ред примери. Вземете няколко деца и едни от тях възпитавайте по новите условия, а останалите – по старите условия, после направете сравнение и вижте какви са резултатите на едното възпитание и какви – на другото. И ако харесате новия начин, така възпитавайте всички деца. Но вие трябва първо да възпитавате себе си. Ако главата ви побелява, вие учите безкористието. Като започне да се изменя, бялата коса трябва да стане

червена, не черна. Белият цвят е контраст на черния, и обратното. Черният цвят показва, че човек поглъща всичко за себе си. Които има бяла коса, с него всеки може да живее. А с човек, който има черна коса, всеки не може да живее. Мнозина обичат момичета с черни коси и черни очи. Има защо да ги обичат. Защото те имат много парички. Хората, които са с бели коси, са раздали всичко и затова вие казвате: „Защо да обичам този човек? Той няма какво да даде, всичко е раздал“. Така седи въпросът. Оставете човека с черната коса и черните очи без пари и вижте след това можете ли да живеете с него. Лесно се живее с човек с бяла коса, а не с руса. Някой човек може да има малко чело и пак да му побелее лесно главата – толкова знае човекът.

Хората с бели коси са правилните типове, с тях може да се живее. Вие трябва да имате ясна представа какъв е нормалният тип. Сега аз не искам да ви представям какъв трябва да бъде нормалният човек, понеже вместо да се насърчите, вие ще се обезсърчите. Един млад цигулар в Одеса слушал как един голям виртуоз свири на цигулка. Като го слушал колко хубаво свири, младият се обезсърчил, отчаял се и казал: „Аз няма да стана такъв виртуоз като него, не мога да свиря така хубаво“. После си отишъл у дома и се самоубил. Това е неразбиране на закона. Преди всички вас седи едно велико бъдеще, но вие трябва да учите и от всичко да се интересувате. Всички науки трябва да ви интересуват. Каквото учите, всичко е добро. Вие добре трябва да го изучавате. И като учите, ще различавате същественото от несъщественото. Не изучавайте черупката на нещата, но същината, която е в тази черупка. Алилуя!

*Благословен Господ Бог наш
Тайна молитва*

11 октомври 1936 г., София, Изгрев

И видях ново небе и нова земя

*И видях ново небе и нова земя; защото
първото небе и първата земя преминаха;
и море нямаше вече.*

Откровение 21:1

*Отче наш
Ще се развеселя
Откровението на Йоан, 21. глава, 1. стих
Духът Божи*

„И видях ново небе и нова земя.“ Евангелистът казва, че е видял ново небе и нова земя, защото първото небе и първата земя са преминали. Всички страдания в живота на хората произтичат все от стари работи. Но и старото е потребно. Аз употребявам думата „стар“ в тесен смисъл, защото, ако я взема в широк смисъл, тази дума ще има съвсем друго значение. Под думата „стар“ аз разбирам неща, които стават вехти, които се изтощават, които изнемощават. Така се разбира тази дума в обикновения ѝ смисъл. В това отношение тази дума има двояко значение.

В сегашните условия, при които хората живеят, те са се разделили в своите възгледи. Всички хора са родени от един човек, от един човек са излезли, но ако ги питате, те не знаят това, те са се разделили на разни народи. Ако срещнете някой англичанин, той ще гледа на нещата съвършено различно от един българин. Като отидете в Америка или в Англия, там ще чуете всеки да казва: „Аз съм американец“, „Аз съм англичанин“ – те се считат за много по-културни от българите. Ако отидете в Индия и срещнете един индуски брамин, и той ще погледне към другите хора малко отвисоко. Всеки народ и всяка държава, които се считат за носители на известна култура,

все поглеждат отгоре на другите народи и държави. Това е повърхностно гледане на нещата. По същия начин вие гледате и на растенията, и на животните. Минавате покрай едно дърво и го поглеждате отвисоко. Вие дори не се замисляте, че имате голяма нужда от дърветата. Ако растенията не съществуваша, не зная как хората биха живели на земята. Хората считат, че житото е невежо, няма тези знания, които те имат, а при това те придобиват всичките си сили от житото. Хората считат, че овцата е много глупава, а при това се нуждаят от нейната вълна, от нейното месо и мляко. Лекарите, учениите хора ни препоръчват да се храним специално с някои растения като доставчици на хранителни материали.

Хората сега са поставени в големи противоречия. Те не са намерили един път, по който да вървят. Що се отнася до хигиената, истинската хигиена едва сега започва. Науката едва сега е започнала да синтезира нещата, да ги сглобява, да ги приспособява. Науката трябва да остане като ръководство на човека, тя не е измислица на човешкия ум. Изобретенията на великите хора показват, че всички тези велики хора работят за благо на човечеството. Така е във всички области. Ако има нещо погрешно, то се отнася до разбиранията на техните ученици. Сегашните разбираня на учениците на великите хора могат да се уподобят на разбиранията на учениците на един виден жрец, за когото се говори в един митически разказ от зората на християнската епоха. Един светия имал двама ученици, които били много способни. Той ги изпратил да проповядват някъде в света. По пътя си те срещнали един езически жрец. Спрели го и му казали: „Дяволски сине, къде отиваш?“. Понеже живеел по морални правила, жрецът бил снажен човек, та могъл да ги събори двамата на земята и да ги наложи добре. После им казал: „Така се разправя един дяволски син!“. След малко техният учител, светията, срещнал същия жрец и му казал: „Добър ден, братко, къде отиваш? Много ми е приятно, че те срещам“. – „Как така

ще ти е приятно? Преди малко аз наложих двама твои ученици.“ – „Много добре си направил, гал си им добър урок.“ Затова казвам: ние трябва да излезем от рамките на онези ограничени схващания, които не допринасят нищо за хигиената. В едно криво разбиране няма никаква хигиена. Няма значение дали това схващане е религиозно, научно, или обществено, щом то е криво схващане, нищо не допринася за хигиената. В каквото и отношение да е ограничено схващането, то всякога спъва човека.

Ние имаме ред спънки, но и микроорганизмите са спънати. Защо? Защото, когато гоидоха на земята, те мислеха, че по-учени същества от тях няма. Това нещо съвременната наука не го признава. Има си причини да е така. Наистина, тези микроорганизми бяха много учени, но те се разделиха на две категории. Едните от тях започнаха да прогресират и образуваха по-сложни форми. От тях се образуваха растенията, а после и животните. Другата категория, по-консервативните микроорганизми, си останаха в същата форма, в същите типове, каквито и днес виждаме. Ние четем в Библията, че Бог рече: „Да стане“ – и то стана. Бог направи много неща, много същества в света, но Той не създаде микроорганизмите. Някои от разумните същества създадоха формите на микроорганизмите. Съвременните учени приемат тяхното съществуване, а кой ги е създал, защо ги е създал, това не е тяхна работа. Те са прави. Ако започнат да работят в тази посока, ще се отклонят от своето истинско предназначение и направление.

Преди да кажеш, че някой човек е много добър, ти трябва да видиш как е устроен той, как е устроено тялото му. Ти трябва да разгледаш стомаха на човека, да видиш дали е здрав, да видиш какво е положението на черния му гроб, на белите му гробове, на мускулите му, на жлезите в него и така нататък. След това ще видиш дали мозъкът му функционира правилно. После ще видиш предната част на мозъка му, в която се помещават умствените способности, дали функционира правилно,

или не функционира правилно. Ще видиш също гали добре са развити в този човек домашните и обществените чувства. Човек, у когото домашните чувства не са добре развити, той е като циганите чергари: гнес ще го видиш на едно място, утре – на друго място. Чергарите нямат в себе си това чувство да сега на едно място. Има и такива хора, които постоянно се губят. Даже двайсет пъти да са минали през една местност, те пак ще се изгубят в нея. На други хора им е достатъчно само един път да минат през някоя местност и като ги пуснеш после сами, ще могат да се ориентират, няма да се изгубят. Ако разгледате главата на тези хора, които все се губят, ще видите, че на нея има един център, който не е добре развит. А на главата на хората, които лесно се ориентират, лесно намират пътя, този център е добре развит. Ако разгледате главите на един гениален и на един обикновен човек, които се занимават с музика, ще видите, че главата на гениалния човек е добре развита в музикално отношение, докато главата на обикновения не е така добре развита. Двамата се различават и по челата си, и по главите си като цяло. Главата на гениалния човек е съвсем другояче създадена, тя има в себе си други центрове развити, каквито в главата на обикновения човек няма.

Новото е в човека, който твори, който създава. Животните нямат такива чела като хората, заради което те нищо не могат да създават. Животните имат някои унаследени неща, които са взели отнякъде, но са останали само с това, със старото си. Има и такива хора, които се водят според инстинкта си също като животните. Много животни се водят според своя инстинкт. Например паякът познава кога ще вали дъжд, затова взема мерки да заякчи своята паяжина. Пчелите познават същото. И те вземат мерки, когато усетят, че ще вали дъжд. Понеже в хората умът се е развил, те само до известна степен се ръководят от своя инстинкт, а не напълно, както е при животните. Инстинктът е едно

вътрешно чувство, което подтиква човека да върши това или онова. Силен е инстинктът в животните. На животното ти не можеш да гадеш два пъти някоя лоша, развалена храна. Щом веднъж яде от тази храна и пострада, втори път то няма да приеме от същата храна. Обаче с човека не е така. Ти лесно можеш да заблудиш човека с лошата храна, която веднъж е ял. Достатъчно е да измениш формата на тази храна, за да се излъже той да я приеме пак. Не само с храната, но с всички работи може да се излъже човек. Лъжат се хората. Те си мислят, че на втория път може би нещата са се изменили.

Евангелистът казва, че е видял ново небе и нова земя. Ако аз ви кажа, че каквото имате, всичкото може да се измени, вие ще ме попитате: „Ами къде ще отиде нашият сегашен живот? Какво ще стане с нас, с нашите стари разбирания?“. Сегашното ви разбиране е основа на бъдещото ви разбиране. Ако вие нямате сегашни разбирания, и бъдещи няма да имате. В детето се крие малка сила, която в големия човек може да се развие. Тогава вие ще бъдете това, което сте сега, но плюс още нещо. Този плюс именно представлява новото. Новото, което ще дойде във вас, трябва да ви доизмени естеството ви. Евангелистът е видял голямата промяна, която става сега в света. И умственият, и духовният, и общественият, и органическият свят – целият свят се е доизменил. Този свят постоянно се изменя. И казва се, че в новия свят, в новото небе и в новата земя, нямамо морета. Щом нямамо морета, и реки нямамо там. Е, какво има там тогава? Реките и моретата са символ на нещо. Морето е образ на страдания. В него стават всички катастрофи. Като казва Йоан, че там нямамо морета, това значи, че там нямамо страдания.

Казвам: уге време, когато всичко ще се измени. Ако остане на нас да доизменяме нещата, нищо няма да излезе. Светът е така устроен, че всички промени ще стават постепенно, и то според законите, които го управляват. Науката допуска, че всичко в света еволю-

ира – и растения, и животни, и хора, но тя не обяснява как става тази еволюция. Учените казват, че до човека светът се е развивал, но какво ще стане след човека, и те не знаят. Човек сега едва е започнал да се развива. По разбиранията си човек е едно малко дете, а в бъдеще неговият ум, неговото сърце, неговата воля, неговата гуша и неговият дух ще се изменят. Съществените неща в човека са неговата гуша и неговият дух. Най-реалното нещо, което знаем, което е създало всичкото знание, това е човешката гуша. Тази гуша някои я отричат, а други твърдят, че тя е някакъв сбор. Не, гушата съдържа всички сборове, които съществуват в света, но тя самата е независима от всякакви сборове. Тя е сбор, но същевременно тя е единственият вечен принцип, който свързва човека с Бога. Това, което свързва човека с Бога, е гушата. Щом отричаш гушата си, ти отричаш връзката си с Бога. Щом признаваш гушата си, ти по принцип вече възприемаш, че имаш връзка, и тази връзка трябва да я развиваш и подобряваш.

Христос казва на едно място: „Ако ви казвам земните работи и не вярвате, как ще повярвате, ако ви кажа по-отвлечени работи, тоест небесните?“. Право е това, за небесните работи се изисква едно съвсем друго разбиране. Как ще мислиш ти за небето, за ангелите, когато имаш жена и деца, които те спъват? Ти имаш къща, деца, жена, пък отвън е 25 градуса студ – и трябва да мислиш за въглища, за отопление. Как ще мислиш за живота на ангелите? Казваш: „Тук зъзна“. Не става да умреш и да се свърши всичко. Да, с умирање, със смърт въпросите не се разрешават. Смъртта разрешава съвсем други неща. За да се разрешат трудните въпроси, не е нужно да умрете. Само животът разрешава трудните въпроси. И трябва да се признае, че под „ново небе“ се разбира новият живот, който иде органически в света и който трябва да възприемем. Първо новият живот ще се приеме като присаждане, а после – и по същество. Вие знаете, че тези, които присаждат, правят чудеса. Чудеса стават с растенията.

Човек може да се присади, но в присаждането има една опасност. Каква е тази опасност? Че присадката може да падне. И тогава човек ще се прояви такъв, какъвто си е. Турете най-добрия, най-възпитания, най-образования човек при лоши условия, и той може да се измени. В някои случаи някои хора се изменят, а други остават такива, каквито са си. Някои американци са правили опити да култивират индуси, които живеят в Америка. Те са им давали възможност да следват, да изучават някоя висша наука, но когато индусите се връщали в своя народ, те са се проявявали пак такива, каквито са били в първото си положение, и забравяли всичко, което са получили.

Виждате един човек, който поддържа, че има Господ, има Божи промисъл, но щом го поставят при лоши условия, той забравя своето верую, докато най-после съвършено се усъмни в това, което преди е поддържал. Такова нещо представляват за някои хора нещастията, които ги сполетяват. Не е въпрос само да кажете, че има Бог в света, че съществува Промисъл, но трябва да се докаже, че наистина има Промисъл, че Бог промишлява за всички. Тези хора трябва да постъпват като английския проповедник Спърджън*, който проповядвал в една от големите баптистки църкви в Лондон. На едно от събранията в тази църква дошли всички нейни богати членове, за да се помолят на Господа да им помогне по някакъв начин да основат един благотворителен фонд. Като ги изслушал, най-после Спърджън казал: „Слушайте, братя, нека да не изкушаваме Господа. Ние всички сме богати. Не можем ли сами да свършим тази работа? Ето, аз давам хиляда лири“. Друг се обади: „Аз давам 2 хиляди лири“. И трети се обади: „Аз давам 3 хиляди лири“. Като се обаждали един след друг и давали, нужната сума се събрала. Така трябва да се постъпва. Вие вярвате в Госпо-

* Чарлс Спърджън (1834 – 1892) Знаменит баптист, утвърдил се като най-популярния проповедник в Англия през по-голямата част от втората половина на XIX век.

да, а не искате да платите нищо. Мислите, че сте далеч от Господа. Щом проповядвате за Господа, вие трябва да бъдете носители на Божественото. Ако всички хора така вярват в Бога, то когато някой беден човек изпадне, другите могат да му помогнат, без да изкушават Господа. Всички говорят, че има Господ в света, а когато се дойде дотам да доказват това, те се скриват. Сега ще ви приведа друг един пример. Един благочестив американски проповедник имал обичай след всяка своя неделна проповед да води някое бедно дете в дома си, където заедно да седнат на трапезата и да се хранят. Така правил той в продължение на десет години. При това всеки път, преди да започнат да се хранят, той казвал на бедното дете, че ще коленичат заедно и ще четат на глас молитвата „Отче наш“. Една неделя по своя си обичай проповедникът пак завел едно бедно дете в дома си. Започнал да чете молитвата, като накарал детето също да чете, да повтаря след него. Като казал първите думи: „Отче наш“, детето повторило: „Отче наш“. Продължил: „Който си на небесата“, но сега детето замълчало, нищо не казало. Проповедникът му наредил: „Чети по-нататък: „Който си на небесата. Да се свети името Твое“. Чети!“ Детето не пожелало да чете. – „Слушай, ако не прочетеш „Отче наш“ заедно с мене, няма да ти дам да ядеш.“ Детето тогава се обърнало към проповедника с думите: „Бог наш Баща ли е?“ – „Разбира се, че е наш Баща!“ – „Значи ти си мой брат, а си ме оставил досега аз да се скитам!“ Тогава проповедникът разбрал, че въпросът не е само да се даде един обяд на детето – и друго нещо се иска. Лесно е да нахраниш един човек и да го изпратиш да си върви.

Христос дава един пример. Когато блудният син се върнал у дома, бащата заповядал на слугите си да заколят за него най-угоеното теле, после заповядал да се съберат всички заедно, да ядат и да пият. Сам бащата прегърнал и целунал сина си, турил му и пръстен на ръката. Всички трябвало да се веселят, че блудният му син се е върнал. Бащата казал на слугите: „Той беше моят мъртъв син,

но сега се върна“. По-големият брат се ядосал, че бащата с това посрещане показва любов към своя блуден син, който е изял и изпил всичко, дадено му от него. Всички хора, които са на земята, трябва да покажат любовта си именно към своя блуден син. Те още не са показали своята любов. Малко от тях са я показали. С това аз не искам да хвърлям упрек на никого, но всеки е опитал това. Опитът от тази любов, която хората са показали на земята, е налице. Колцина са онези, които са показали Божествената любов, тъй че сами те да са доволни от себе си? Като се говори за Божествената любов, вие казвате: „Къде ще му отиде краят? На мене ли остана да оправям света? Нека Бог да оправя света“. Обаче има един велик закон за кооперирането между хората. Когато ти решиш да направиш едно добро, с тебе се кооперират всички разумни хора, които мислят като тебе; с тебе се кооперира тази част от човечеството, която мисли като тебе. Ти не си сам. Някой път ние се обезсърчаваме. Не само обикновените хора се обезсърчават, но и просветените се обезсърчават.

Един израилски пророк се намерил в стълкновение с еврейските духовници и като се почувствал сам, много се уплашил. Той се обърнал към Господа с думите: „Господи, аз останах сам“. Господ му отговорил: „Не бой се, в Израил има още седем хиляди като тебе, те мислят по същия начин, както ти мислиш“. Сега ми разправяше един приятел, че в Англия е образувано едно малко дружество с двама членове: мъж и жена. Те предприемат едно ново начинание, за което издават ред брошурки. В тях призовават всички хора в света, от каквото и верую да са, да започнат обща работа. Казват: „Ние сами нищо не можем да направим. Всеки не може да бъде като Христос. Ако речем да го чакаме да дойде втори път на земята, дълго време ще мине. Затова нека всички да се съединим и да направим един Христос. Всички братя по целия свят – от Франция, от Германия, от Англия, от Америка, от Турция, от България, да се съединим и

да направим един общ Христос“. Тези двамата души, мъж и жена, са тръгнали из цяла Европа да пропагандират идеята си. Права е тяхната идея. Един френски писател, който се занимава с изучаване на шестото чувство в човека, е написал много хубав трактат по този въпрос. „Сега мнозина могат да ме обвинят, че не проповядвам за онзи свят. В това отношение аз съм профан. Аз искам да установя има ли го в човека шестото чувство, за което се говори, и като го установя, тогава ще говоря за другия свят“ – така казва този писател. Той е правил ред опити в това отношение. Критикувал е всички хора, критикувал е и себе си, докато най-после признава, че в човека има шесто чувство.

Някои смятат, че шестото чувство е интуиция за прозиране в далечното бъдеще. Ако имаш шесто чувство, ти ще можеш да виждаш какво става в съседната къща, ще можеш да проникваш както в миналото, така и в бъдещето на човека. С шестото чувство ще можеш да отидеш навсякъде. Като тръгнеш на път, с шестото си чувство ще видиш има ли разбойници по този път, или няма. Започваш една търговска сделка: с шестото си чувство пак ще можеш да провериш ще върви ли работата добре, или няма да върви. Ако имаш шесто чувство, в търговията ще ти върви. Ако нямаш шесто чувство, няма да ти върви в търговията. Шестото чувство ще ти покаже да се свържеш ли с някои братя, или да не се свържеш. То ще ти покаже дали са разбрани тия хора, или не са. С него си една крачка напред. С шестото чувство човек може да има големи практически придобивки в живота си. Като нямате шесто чувство, вие често влизате в известно стълкновение помежду си. Бълникането в човека показва, че като не може да вижда нещата, той често се блъска ту в един, ту в друг предмет. Какво е положението на слепите хора? Има слепци, които си служат с пръчка, за да се ориентират. Други пък се ориентират, като опипват с ръце около себе си. Като се ударят в някой предмет, те веднага се оттеглят. Тази е

причината, поради която и вие постоянно се блъскате в разни предмети. Речете да направите нещо – блъснете се. Постоянно ви сполетяват страдания, и то едно след друго поради тази голяма слепота. Ослепял е човек! Дали сляп се е родил, или впоследствие е станал сляп, то е друг въпрос. Има сляпородени, но има и отпосле ослепели хора. Когато запитаха Христа за сляпородения, на когото той отвори очите, дали този човек сам е съгрешил, или родителите му са съгрешили, Христос отговори: „Не е съгрешил той, но се роди сляп, за да се види славата Божия“. Христос имаше възможност да отваря очите на слепите, за да се прояви славата Божия.

Казвам: всяко усилие, което правите, ще даде добри резултати. Не мислете, че за развиване на шестото чувство не трябва да се правят никакви усилия. Във войната от 1914 година шестото чувство на хората се разви, вследствие на което те станаха ясновидци. Тази война допринесе с това, че хората поради голямото напрежение станаха крайно чувствителни. И сега се казва, че всички хора са много нервни. Тази нервност се дължи на новата енергия, която е влязла в човека и иска да го изкара от старото положение. Като влезе в ново положение, човек започва да се безпокои. И наистина, когато влизате в нова къща, вие всякога се безпокуите. Това се дължи на обстоятелството, че излизате от установения ред на нещата. Защо детето, когато излиза от утробата на майка си, плаче? Защото то излиза от своите стари условия. И майката трябва да го утешава, да му казва да не се безпокои, защото тя ще се грижи за него. То се поутоуши малко, но после пак започне да плаче. Това се дължи на онзи вътрешен страх, който застава детето да плаче. Едно вътрешно психологическо състояние се изразява чрез плача. Има деца, които не плачат: като погледнат към майка си, засмеят се. А някои току писнат и трябва да гоиде майка им, да ги магнетизира, че да не плачат повече. Някои от вас сте пискливи деца, които по десет пъти на ден плачат, след което трябва

да ви успокояват. Прави сте, не е лесна работа да се справяте с новите условия на живота. Как ще се справиш, ако се намериш между лъвовете като Данаил? Ти трябва да имаш вярата на Данаил. Казваш: „Ама ако я нямам?“. Ако я нямаш, кюркът* ти ще отиде.

Сега се създава ново небе и нова земя. Това мислят всички учени хора. Всички хора в света казват, че искат да чуят нещо ново, нещо повече. Ние не можем да ви кажем нещо повече. Ако искате нещо повече, вие сами трябва да го търсите. Допуснете, че някой тук пита какво е на Витоша. Вие живеете в София, а не знаете нищо за Витоша. Затова ви казвам: ето я Витоша, аз няма какво да ви разправам, нямам време за това. Качете се на Витоша и сами я разгледайте. Хубава ли е Витоша, или не, вие сами ще я разгледате. Качете се горе и всичко ще видите. Всеки от вас трябва да бъде като един екскурзиант, да бъде готов да тръгне за новия свят. Представете си, че искате да разберете нещо от новата философия. За тази цел вие трябва да четете книгите на видни философи. Или пък искате да научите нещо от естествените науки – тогава ще четете книги на видни естественици. Ако искате да научите нещо по музика, вие трябва да четете книги за музиката, да слушате видни певци и певици, а някои видни музиканти да ви кажат нещо от теорията на музиката. Хубавата стра-на в слушането на някой добър музикант или певец седи в това, че ако имате една малка дарбица, вие ще можете по този начин да я развиете. Защото казано е: с каквито хора дружиш, такъв и ще станеш. Това трябва да знаете, това трябва да имате предвид, ако искате да прогресирате. Ако вие отричате умните хора и казвате, че те не ви интересуват, ще изгубите и онова най-малко хубаво нещо, което съдържате в себе си. Ако мислиш за обикновени работи, обикновен човек ще станеш. Ако мислиш за

* кюрк (тур.) *остар.*, *диал.* Дълга горна дреха, подплатена с кожи; шуба, кожух.

същината на нещата, даровит човек ще станеш. Казваш, че малко време ти остава да мислиш за високи работи. Да приемем, че ти си богат човек, който е уредил всичките си работи, жена ти не ти пренятства, децата ти не ти пренятстват, общественото ти положение е добро. За какво трябва да мислиш при това положение? Какво трябва да правиш? Започни да учиш. Посети всички бедни, но не да ги поучаваш. По този начин ти ще научиш нещо от тях. Страдащите души, това са онези напреднали души, които не мърморят, но с радост носят своите страдания, своето бреме. Посетете тези души, и вие ще добиете една отлична черта, ще видите какви хубави възгледи имат те за живота.

И тъй, ще започнете с новото. Новото небе иска нови хора. От сегашните хора нито един няма да влезе в новото небе и в новата земя. Разбирайте сега правилно нещата. Колко души могат да влязат като депутати в един парламент? Когато действаше Народното събрание в България, колко българи бяха депутати? Само определен брой. Понеже сега в България няма Народно събрание*, нека да вземем Английския парламент или Американския конгрес – колко души могат да присъстват като депутати там? Целият народ може ли да присъства? Могат ли всички хора да присъстват в Конгреса? Не, само избраните могат да влязат там. Те са новите хора, избраниците, а останалите са старите хора. Следователно всеки в себе си ще избере представители, които ще изпрати в Конгреса на своята душа. От Конгреса на вашата душа вие ще изберете само ония членове, които

* Понеже сега в България няма Народно събрание... В периода от 19 май 1934 г. (когато е извършен държавен преврат от Политическия кръг „Звено“ и Военния съюз с помощта на армията) до пролетта на 1938 г. българското Народно събрание е разпуснато, Търновската конституция е отменена, а политическите партии са забранени. Парламентарни избори се провеждат през м. март 1938 г. и Народното събрание заработва отново през м. май 1938 г.

ще изпратите в Конгреса на вашия дух. И каквото решат там, тези закони ще изпратят във вашето сърце, във вашия ум и във вашата воля. И тогава всички ще започнат правилно да функционират. Или другояче казано, в един нов строй се изискват хора със съвсем други разбирания за правото. В новия живот не може да влезе един човек с отживели разбирания за правото и човек, който мисли изключително за себе си. Ако е въпрос за правото, тогава Бог има най-голямото право. Какво ще кажете за това? Аз ще кажа, че преди тебе Господ беше. Ако е въпрос за „аз“, само Господ може да каже за себе си „Аз“. Той няма съперник на себе си. Когато кажеш „аз“, ти мислиш, че имаш право. Кои ти даде това право? Когато един министър гоиде да управлява, от само себе си ли управлява? Не, той е поставен от своя народ. Всеки министър първо се поставя от царя, от народа и след това започва да функционира. Ако постъпва правилно, държат го за министър; ако не постъпва правилно, изпъждат го. Когато гоидем до живота, и там законът е същият. Ако вие още не разбирате този закон, ще го разберете. Вие сте изпратени на земята да живеете като колонисти и да се учите. Мислите ли тогава, че можете да живеете както искате? Могат ли депутатите да злоупотребяват? Щом хванат един депутат в злоупотреба, с него всичко се свършва.

Ето защо у всинца ви трябва да се развива съзнание на отговорност, но не и на безпокойство. Вие трябва да вложите в душата си голямо спокойствие и да си кажете, че едно велико същество царува в света. Трябва да си кажете, че имате един велик Баща, Когото сте забравили. Вие сте родени някъде на Земята, но сте забравили вашия Баща. Вие трябва да съзнавате, че във вас се крие нещо хубаво, оставено от Баща ви, и като намерите това хубаво нещо, ще разберете, че Той все таки е оставил нещо и за вас. Той не е като земния ви баща. Такива опитности мога да ви приведа много. И в България има много такива опитности. Понякога човек се намира в

едно изключително състояние. Той е болен и лекарите му казват, че няма да оздравее, ще замине за другия свят, но вътре в него нещо му казва, че ще оздравее. И наистина, той оздравява. Тогава лекарите го питат как е оздравял. – „Не зная. Нещо ми казваше отвътре, че ще оздравея, и оздравях.“ Силата е в новото, което сега иде в света. Новото небе и новата земя сега се творят от Твореца, Който всичко създава. – „Какво ще стане със съвременния свят?“ Съвременният свят ще се преобрази и в умствено, и в сърдечно отношение. Всички добри хора трябва да се обединят и да се радват на новото без страх. И от смъртта да не ги е страх, и от беднотията, и от болестите – от нищо да не ги е страх.

Казвате, че криза има. Действително, страшно нещо е кризата. Представете си, че искат да ви изпитат, дават ви изпитания. Има окултни общества, които поставят своите членове на изпити. Когато искат да проверят храбростта на някой от новодошлите членове, те правят следното: десетина души от същото общество се обличат в лъвски кожи, преструват се на лъвове и пресрещат своя другар в някое уединено място, в някоя гора. Когато излязат срещу него и той се уплаши, започне да вика за помощ, разбират, че той не е човек за тяхното общество. Ако този човек започне да размишлява в себе си, че е поставен на изпит, и не се страхува, че ще бъде нападен и изяден от тия лъвове, значи той се е справил и може да се приеме за член в окултното общество. След това лъвовете постепенно се отдалечават, прибират се по домовете си и събличат лъвските кожи. Ако покрай видимите мъчнотии, които ви заобикалят, нямате и някои вътрешни, вие още не сте ученици. При това, вие трябва да се справите със своите мъчнотии. Болестта е една мъчнотия, беднотията е друга мъчнотия, смъртта е трета мъчнотия. И ако нагадете вик, ако не се справите с тия мъчнотии, вие не сте за това общество. Вие не трябва да се страхувате от никакви мъчнотии. Човекът на новите убеждения не трябва да

парадира външно, но той трябва да бъде смел и винаги да съзнава в себе си, че Онзи, Който го е изпратил на земята, е с него. Има много примери за такива смели хора. Смелост е нужна на човека! И тази смелост се обуславя от вярата му. Човек трябва да има и едно вътрешно спокойствие. Казват на някого, че баща му е убит, майка му е умряла, брат му е болен и така нататък. Този човек трябва да приеме всичко това с най-голямо спокойствие и самообладание. Случват се такива неща в живота, но човек трябва смело да носи страданията си.

В едно семейство някъде в България бащата бил касапин. Той изклал много агнета и волове с цел да забогатее. Един ден две от децата му си играели заедно. По-голямото братче, което било виждало как баща им коли животните, казало на по-малкото: „Сега ще ти покажа как татко коли агнетата“. То взело ножа, с който бащата работел, и го забило в гърлото на братчето си. Като видяло какво е направило, детето хукнало да бяга, но в бързината стъпило на същия нож, паднало върху него и се проболо в гърдите. Майката, която в това време къпела в коритото най-малкото си детенце, чула писъците на по-големите деца и веднага изтичала навън. Като видяла страшната картина, тя се ужасила, дръпнала се назад. Докато се върне при детенцето, което оставила в коритото, то вече се било удавило. В един час майката загубила и трите си деца. Стават такива нещастия в света. Бащата касапин е клал овце без разрешението им, вследствие на което заплатил с всичкото си богатство – били лишени и той, и жена му от трите им деца. Казвам: има един вътрешен закон, който действа в света. Това ви казвам не за да се страхувате от греховете си, но за да имате любов, всинца да спазвате Божия закон. Вие трябва да имате съзнание за всичко, което правите. Аз виждам какви са вашите възгледи. Вие имате гениални възгледи, но като се стигне дотам да ги реализирате, затваряте книгата и казвате: „Не му е времето сега“. После пак ви дойде една гениална мисъл, искате да я реализирате, но казвате: „Не му е времето сега“ – и затваряте книгата.

Ще ви приведа един пример от живота на един наш брат евангелист, който сега е в онзи свят. Той сам разправяше тази своя опитност. Преди да стане евангелист, братът бил голям побойник, често биел жена си. Един ден, преди да отиде на нивата, взел остена и добре я наложил. След малко обаче почувствал в себе си една голяма тъга, от която му се струвало, че ще се пръсне. Искал да отиде на нивата и да работи, но нещо го притискало вътрешно, не можел да излезе навън. Така се мъчил той почти цял ден. Най-после си казал: „Ще постъпя по християнски, ще искам от жена си извинение“. Тогави се приближил до нея и казал: „Слушай, жена, моля те да ми простиш. Направих голяма грешка и не мога да се успокоя, не мога да намеря мир в душата си. Ето, вземи ти сега остена и ме набий, наложи ме както намериш за добре. Искам и аз да видя какво нещо е остенът“. Жена му веднага му простила. В същия момент нещо се вдигнало от сърцето му и той почувствал голямо облекчение. След това закачил остена на стената и си казал: „Повече няма да оперирам с него“. Привеждам ви този пример, защото братът е вече в онзи свят. Човек трябва да бъде доблестен. Тъй щото, за да не правите погрешки, не отлагайте реализирането на една своя хубава мисъл или на едно свое хубаво чувство, колкото и микроскопични да са те. Виждате, че едно малко дете е паднало на земята. Колкото и да бързате, спрете се, вдигнете го. Това е една малка работа, която няма да ви отнеме даже и две минути, но ще ви подеиства освежително и облагородяващо. След като помогнете на това дете, и вашата работа ще се нареди.

Ред примери в живота показват, че децата носят щастие на родителите си. В София един беден чиновник едва свързвал двата края. По едно време му се родило момченце. Веднъж, както вървял по улицата, бедният баща видял на земята една златна турска лира. Той се навел, прибрал я и с нея могъл да купи храна и пеленки за детето си. От този момент работите му тръгнали

добре. Веднага го повишили в службата и скоро започнал да прогресира. След 10 години той сбъркал някъде, вследствие на което детето му умряло. Сумирането на детето и работите му тръгнаха назад. Той започнал да деградира, докато накрая се върнал в онова положение, в което се намирал, преди да се роди детето му. Законът е такъв. Не късайте връзките си с един свой добър приятел. Не късайте връзките си нито с баща си, нито с майка си. Ще кажете: „Но нали Христос е казал, че човек трябва да се отрече от баща си и от майка си?“. Вие трябва да имате правилно разбиране. Да се отрече човек, е едно нещо, а да скъса връзките си с някого, е друго нещо. Да се отречеш от баща си, това значи да го признаеш като брат и да му кажеш: „Татко, тук си ми баща, но горе ти си мой брат. Следователно ние с тебе имаме един и същ Баща. Когато отидем на небето, ти ще се отречеш от мене, ще кажеш, че си ми брат, а не баща“. Това значи да се отрече човек от баща си и от майка си. Човек трябва да се отрече заради великото в света, заради един следващ по-велик порядък.

Казвам: никога не късай онези свещени връзки, които Бог е поставил между твоята душа и другите души. Остави тези връзки, нека Бог да функционира чрез тях. Тогава работите ти ще вървят напред. Такива са принципите в новия свят, който сега се създава. Аз не говоря само за религиозните хора, но казвам, че всички хора в света, от каквото и верую да са, трябва да спазват тези свещени връзки. Когато и да срещнете, вие трябва да считате, че сте негов брат. И той от своя страна да има същото отношение към вас. Само тогава вие можете да бъдете свободни. В света не са нужни външни закони, нито е нужно външно разбиране, но в света трябва да има едно вътрешно разбиране на нещата. След като са учили, всички хора трябва да проповядват онова вътрешно разбиране на нещата. Това е необходимо за всички, а най-много е необходимо сега. Всички религии, които съществуват в света, трябва да насочат своята дейтелност към вътрешните връзки, за да се създаде

братство и единство между тях. В това отношение и в Англия, и в Америка се правят рег опити. И това трябва да става навсякъде.

Казва евангелистът: „Видях ново небе и нова земя“. Само при новите разбирания ние ще можем да оценим новото небе и новата земя. В новото небе и в новата земя любовта между хората трябва да бъде велик идеал, велик закон. Тя ще стопли сърцата им и ще им бъде светлина. Тя ще им бъде ежедневна храна и ще осмисли живота им. И тогава цялата Вселена, всичко онова, което е създадено, ще види бъдещите възможности, които се крият тук, на Земята. Много блага ви очакват в бъдеще. Като напуснете Земята и отидете в онзи свят, и там ви очакват известни блага. Сега вие може да направите едно малко възражение: „Отде да знаем това?“. Когато опитате всичко това, ще си спомните. Не казвам да вярвате, но един ден, когато опитате всичко това, ще си спомните. Като го опитате, ще кажете, че така е било казано преди много години. И тогава ще го проверите доколко е вярно. Сега ви пожелавам доброто бъдеще, което е пред вас.

*Благословен Господ Бог наш
Тайна молитва*

18 октомври 1936 г., София, Изгрев

Учителя Петър Дънов

СИЛА И ЖИВОТ
том XXVI

Графичен дизайн и корица
ПЕТЪР ДОБРЕВ

Редактор
ИВЕЛИНА ХРИСТОВА

Предпечатна подготовка
ИВАН ДЖЕДЖЕВ

Формат 84/108/32
Печатни коли 43,5

Издателство „Бяло Братство“
izdatelstvo.bratstvo@gmail.com
www.bialobratstvo.bg

Издателство „Захарий Стоянов“
office@zstoyanov.com
www.zstoyanov.com